VERZEICHNISS DER GRIECHISCHEN HANDSCHRIFTEN DER KÖNIGLICHEN BIBLIOTHEK ZU...

Wilhelm Studemund

Digitized by Google

Digitized by Google

147225

Digitized by Google

Digitized by Google

147225

DIE

HANDSCHRIFTEN-VERZEICHNISSE

DER

KÖNIGLICHEN BIBLIOTHEK

ZU BERLIN.

FRANCE · MINISTÈRE DE L'INSTRUCTION PUBLIQUE · ÉCHANGES INTERNATIONAUX

ELFTER BAND.

VERZEICHNISS

DER

GRIECHISCHEN HANDSCHRIFTEN

BIBLIOTH. DE LA VILLE DE LYON

BERLIN
A. ASHER & Cº.
1890. 1897.

Digitized by Google

147225

VERZEICHNISS

DER

GRIECHISCHEN HANDSCHRIFTEN

DER

KÖNIGLICHEN BIBLIOTHEK

ZU BERLIN.

I.

VON

W. STUDEMUND UND L. COHN.

BERLIN
A. ASHER & Co.
1890.

Digitized by Google

CODICES

EX

BIBLIOTHECA MEERMANNIANA

PHILLIPPICI GRAECI

NUNC BEROLINENSES

DESCRIPSERUNT

GUILELMUS STUDEMUND ET LEOPOLDUS COHN.

BEROLINI
MDCCCLXXXX.

Digitized by Google

Vere anni 1887 cum occasio oblata esset codices Phillippicos olim Meermannianos acquirendi, Valentinus Rose et Guilelmus Studemund iussu regii Ministerii institutioni publicae praepositi in Britanniam profecti Cheltenhami codices Meermannianos examinaverunt et breviter descripserunt; de labore distribuendo ita inter eos convenerat, ut V. Rose codices orientales et latinos, G. Studemund graecos et reliquos tractaret. codices graecos, postquam una cum ceteris Meermannianis in bibliothecam regiam Berolinensem translati sunt, diligentius retractari eorumque accuratam descriptionem publici iuris mox fieri Guilelmus Studemund cum vehementissime cuperet, ipse aestate anni 1888 morbo letifero correptus quamvis invitus incepto destitit et ut mihi deferretur hoc munus impetravit. itaque aestate anni 1889 Berolini codices Meermannianos graecos accuratius examinavi et Studemundi descriptionem multis locis auxi et correxi; qui labor nondum confectus erat, cum vir praestantissimus lugubri fato suis litterisque ereptus est (a. d. VI. Id. Aug. 1889) mihique omnem curam huius catalogi edendi reliquit. hanc pro viribus sustinui et quae de historia horum codicum praefanda sunt infra perscripsi. in plagulis corrigendis Maximilianus Treu ultro se offerens oculorum acie doctoque consilio summopere me adiuvit.

Leopoldus Cohn.

Digitized by Google

PRAEFATIO

Codices Phillippici nunc Berolinenses graeci 1405—1643 et 1991 in numero fuerunt eorum codicum, quos Thomas Phillipps anno 1824 Hagae Comitum in auctione publica bibliothecae Meermannianae acquisivit. Gerardus Meerman, a quo bibliotheca Meermanniana condita est, longe plurimos codices anno 1764 Parisiis emit, cum bibliotheca collegii Claromontani sublata esset eiusque libri manu scripti venum irent. collegium Claromontanum cum multos libros undique congessisset, codices graecos plerosque a Claudio Nauloto Avallonaeo sive ex eius hereditate acquisivit, quos ante eum Guilelmus Pelicerius possederat. quarum bibliothecarum historiam, quatenus ad codices graecos attinet, paulo accuratius deinceps illustremus[1]).

Guilelmus Pélicier[2]) episcopus Montepessulanus annis 1539—1542, cum Francisci I regis Francogallorum legatus Venetiis erat, libris manu scriptis undique acquisitis ut bibliothecam regiam Fontebladensem locupletaret multam operam dabat. simul sibi ipse haud mediocrem codicum copiam collegit, cum multos libros vel in bibliothecis Venetis tum adservatos vel in usum bibliothecae regiae ab ipso emptos per librarios sibi describendos curaret. extat in codice Parisino graeco 3068 (saeculo XVI exarato) catalogus graece scriptus codicum graecorum bibliothecae Pelicerianae, quem Henricus Omont l. l. (vid. adnot. 2) primum ac nuper accuratius iterum edidit[3]). in eo describuntur primum codices manu scripti 180, deinde libri typis expressi 56 (num. 181—236), tum codices vel potius codicum particulae in parte illa priore praetermissae 16 (num. 237—252). quorum codicum maior pars iussu Pelicerii ipsius vel ab hominibus Graecis vel ab Italis doctis, quos per tempus illud quo Venetiis morabatur mercede conductos habebat, Venetiis exarata est. eorum nomina, quae quidem in subscriptionibus codicum quorundam occurrunt, hoc loco congessi simul cis codicibus Pelicerianis enotatis, in quibus aut ipsi subscripserunt aut eorum manus facile agnoscuntur:

Camillus Bartholomaeus de Zanettis: Phill. 1413. 1509. 1516. 1518. 1541. 1639.

Georgius Cocolus: Phill. 1406. 1414. 1452. 1514. 1530. 1550. 1586 (1. II). 3081.

---

[1]) cf. Verhandlungen der 40. Philologenversammlung zu Görlitz (1889) p. 96 sqq.

[2]) de Guilelmo Pelicerio cf. Jean Zeller, La diplomatie française vers le milieu du XVIe siècle d'après la correspondance de Guillaume Pellicier Évêque de Montpellier, Paris 1881. R. Foerster, Die griechischen Handschriften von Guillaume Pellicier, in Mus. Rhen. vol. XL (1885) p. 453—461. H. Omont, Catalogue des manuscrits grecs de Guillaume Pélicier, in Bibliothèque de l'École des chartes t. XLVI p. 45—83 et 594—624, et seorsum Paris. 1886.

[3]) cf. Catalogues des manuscrits grecs de Fontainebleau sous François Ier et Henri II publiés et annotés par Henri Omont, Paris 1889, p. 393—427. in hac nova editione primo numero in duos diremptо et numeris 37 et 38 in unum coniunctis numeri codicum Pelicerianorum ita mutati sunt, ut codices in priore editione numeris 2—36 notati in hac numeros 3—37 habeant. in hoc catalogo codicum Phillippicorum, quippe cuius magna pars typis iam expressa esset, cum catalogi codicum Fontebladensium in lucem prodierunt, numeros codicum Pelicerianorum cum eorum catalogi editione priore congruere scito.

Digitized by Google

Ioannes Catelus Nauplíota: Phill. 1420. 1497 (II). 1506 (I). 1522. 1536 (I). 3080.
Ioannes Manromata: Phill. 1497 (I). 1506 (II). 1527 (II). 1553 (I).
Nicolaus Cocolus: Phill. 1411. 1432 (I). 1505. 1527 (I). 1532 (II). 1539. 1553 (II). 1555 (I). 1570 (I). 1574 (I). 1625. 1633. 6767. Bodl. Misc. 194.
Nicolaus Malaxus: Phill. 1405. 1407. 1409. 1412. 1558 (I). 1638. 1640.
Nicolaus Paulopulus: Phill. 1472. 1626.
Valerianus Albini Foroliviensis: Phill. 1520. 1525. 1548 (II). 1549. Paris. gr. 1954. Montepessul. schol. med. 127. Bodl. Misc. 212. Brit. Mus. Addit. 10,063.

Praeter hos homines alii quidam codices graecos in Pelicerii usum transcribebant, quorum nomina ut indagarem adhuc non contigit. inprimis unus hoc loco commemorandus est, cuius manus frequentissime occurrit in codicibus Phillippicis qui olim Pelicceriani fuerunt: Phill. 1430. 1432 (II). 1478. 1521. 1528. 1531. 1536 (II). 1548 (I). 1551. 1557. 1566. 1567. 1576. 1608. 1620. 1634. 1636. simillima ea mihi esse videbatur manui Antonii Episcopopuli (de quo cf. V. Gardthausen, Griech. Palaeogr. p. 314; H. Omont, Fac-similés de manuscrits grecs des XVe et XVIe siècles, Paris 1887, tab. 4); nec tamen eandem esse pro certo affirmaverim, praesertim cum eius nomen in codicum subscriptionibus non ante annum 1565 occurrat, cum codices Pelicerianos annis 1539—1542 exaratos esse constet.

Guilelmo Pelicerio anno 1568 mortuo, bibliotheca eius integra fere sive emptione sive quod magis credo hereditate[1]) ad Claudium Nauloturn Avallonaeum transiit. namque omnes fere codices, quos olim Pelicerii fuisse constat vel veri simile est, et in initio et in fine Claudii Nauloti adnotationes prae se ferunt in hunc modum conceptas (exemplo utor cod. Phill. 1405):

in folio praefixo: Βιβλος θεολογικη:
Theologicus Liber:
Liure en Theologie.

τῳ θεῳ δόξα.
τοῦ Μακαρίου Θεοδωρήτου
Ποικίλαι εἰς πολλοὺς τῆς ἱερᾶς γραφῆς τόπους ἐρωτήσεις τε καὶ ἀποκρίσεις: —
Beati Theodoreti variae in multos sacrae Scripturae Locos Interrogationes simul et Responsiones.

ταύτην ἀνέγνωκα Ναυλὼτ
ὁ κοιλαδεὺς ἔτει χριστοῦ
σωτῆρος αφοζ | *1573* | . —

[1]) De Claudio Nauloto nihil fere traditum est: sed quoniam familiaritate cum Pelicerio coniunctus erat (cf. Omont, Catalogue des mss. grecs de G. Pélicier p. 11 sq.), bibliothecam hereditate ei relictam esse suspicari licet, id quod comprobatur hac Nauloti inscriptione (quae in codice Phill. 1636 extat): *Ex Domino Guilelmo Pellicerio Mompelicensium Episcopo.*

Digitized by Google

in fine: Ἔτει χριστοῦ Σωτῆρος | αφοζ | Βίβλον ταύτην ἀνέγνω Κλαύδιος ὁ Ναυλᾶτος Κυλλαδεὺς Αὐαλλωναῖός τε καὶ Αὔωνος: *Anno Christi Servatoris | 1573 | hunc legens agnovit Librum Claudius Naulotus Vallensis Avallonaeus simul et Haeduus: Cl. Naulot Du Val Avallonnois etc.* |

extant etiam eiusmodi adnotationes in quibusdam codicibus, quos in catalogo codicum bibliothecae Pelicerianae frustra quaerimus[1]): eos codices et ipsos antea Pelicerii fuisse et in catalogo illo neglectos quam aliunde a Nauloto acquisitos esse credere malim. ac rursus a nonnullis codicibus, qui olim Pelicerii fuerunt, Nauloti adnotationes absunt: eos quoque Naulotus possederit an aliunde collegium Claromontanum acceperit in dubio relinquendum est.

Bibliotheca collegii societatis Iesu Claromontani Parisiensis sub finem saeculi XVI (ut videtur) condita, qua de ornanda et amplificanda inprimis P. Iacobus Sirmond (1559—1651) bene meritus est, anno 1763 quo ordo Iesuitarum sublatus est DCCCLVI libros manu scriptos complexa est, in his CCCXLI graecos (nnm. 51—391)[2]). graecorum autem codicum dimidia fere pars ex Pelicerii et Nauloti bibliothecis oriunda fuit; plus enim CLX codices Claromontani autem Pelicerii et Nauloti fuerunt. octo codices[3]) in bibliothecam Claromontanam ex bibliotheca Ludovici Beccatelli episcopi Ravellensis pervenerunt, qui anno 1553 Venetiis eos emerat, ut ipse manu sua testatus est (cf. cod. Phill. 1417). Ludovicus Beccatelli sive Beccadelli Bononiensis anno 1549 episcopus Ravellensis factus annis 1550—1555 Iulii papae III legatus Venetiis fuit[4]). codices illi fere omnes (excepto codice Phill. 1515) annis paulo praecedentibus a Camillo Bartholomaeo de Zanettis librario simul et typographo vel exarati vel tractati et correcti sunt. itaque ab hoc viro Beccatellum codices illos emisse coniectari posse mihi videtur. Beccatello anno 1572 mortuo, eius codices haud multo post eodemque fere tempore quo codices Peliceriani in bibliothecam Claromontanam videntur translati esse. ceteri codices graeci alii aliunde ac diversis temporibus acquisiti sunt.

Societate Iesu anno 1763 sublata, libri manu scripti bibliothecae Claromontanae paucis exceptis[5]) a Gerardo Meermanno in venditione publica anno 1764 empti et Hagas Comitum

[1]) cf. codd. Clarom. 69. 73. 159. 194. 215. 307. 349.

[2]) cf. Catalogus manuscriptorum codicum Collegii Claromontani, quem excipit catalogus mss.^{rum} domus professae Parisiensis. Parisiis in Palatio. 1764. hunc catalogum compossisse fertur Franciscus Clement, ord. S. Benedicti e congregatione S. Mauri.

[3]) codd. Clarom. 66. 106. 110. 129. 186. 218. 221. 260.

[4]) cf. Mazzuchelli, Gli scrittori d'Italia (Brescia 1753 sqq.), s. v. Beccadelli (Lodovico), vol. II part. II p. 576 sqq.

[5]) Gerardus Meerman cum codices Claromontanos asportaret, quattuor codices graecos regi Francogallorum dono reliquit (Clarom. 352. 373. 214. 372 = Paris. suppl. gr. 96. 97. 119. 135). praeter eos alii codices decem in bibliotheca nationali Parisiensi nunc adservati olim Claromontani fuisse videntur: Paris. suppl. gr. 250. 254. 399. 400. 401. 407. 549. 590. 591. 592: quorum duo tantum in Catalogo Claromontano videntur descripti esse (codd. suppl. gr. 407. 592 = Clarom. 181. 1827), reliqui ibi non commemorantur.

Digitized by Google

traducti sunt. bibliotheca Meermanniana, postquam libri Belgici et alii quidam aliunde comparati accesserunt, anno 1824 MC codices manu scriptos continuit in tomo IV *Bibliothecae Meermannianae*[1]) descriptos, in eis CCCLXXI codices graecos (num. 33—403). codices in novum ordiuem redacti et pro magnitudine et pro argumento digesti sunt, multi a bibliopego dissoluti et in plura volumina divisi. itaque singulis quibusdam codicibus Claromontanis bini pluresve Meermanniani respondent: cf. codd. Clarom. 65. 78. 119. 156. 168. 217. 263. 275. 302. 329. 332. 355. 358. 365. 379. 381. 391[2]).

Anno 1824 Ioanne Meermanno mortuo codices Meermanniani auctione publica totius bibliothecae venierunt ac dissipati sunt[3]); maximam partem, ut supra dixi, Thomas Phillipps acquisivit.

His praemissis codices singuli cuiusque bibliothecae quos casus habuerint quidque iis factum sit, indicibus qui sequuntur accurate confectis demonstrare studui. ac de Pelicerii quidem codicibus Henricus Omont et in editione catalogi priore et accuratius in posteriore adnotavit ea quae exploraverat. sed quoniam mihi contigit, ut aliquanto plura et accuratiora investigarem, horum quoque codicum indicem denuo in conspectum dare non absque re esse censui. in hoc eos codices asterisco (*) notavi, de quibus Henricus Omont in editione catalogi posteriore aut nihil aut non satis accurata adnotavit[4]).

Pélic. 1 [1*][5])	—	?	?	?	
» 2 [1[b]]	—	Clarom. 68	Meerm. 125	Bodl. Misc. 201[6])	
» 3 [2][a]	—	» 119[a]	» 77	Phill. 1437 (Berol.)	
» 5 [2][b]	—	» 119[b]	» 108	Phill. 1458 (Berol.)	
» 4 [3]	Nauloti	» 103	» 68	Phill. 1430 (Berol.)	
» 5 [4]	—	» 118	» 50	Phill. 1419 (Berol.)	
» 6 [5]	Nauloti	» 85	» 58	Phill. 1423 (Berol.)	
» 7 [6]	»	» 83	» 129	Bodl. Misc. 212[7])	
» 8 [7]	—	» 154	» 141	Phill. 1476 (Berol.)	
» 9 [8]	—	» 107	» 160	Bodl. Misc. 216[8])	
» 10 [9]	Nauloti	» 173	» 150	Phill. 1482 (Berol.)	
» 11 [10]	»	» 56	» 33	Phill. 1405 (Berol.)	
» 12 [11]	»	» 144	» 126	Phill. 1466 (Berol.)	

[1]) Bibliotheca Meermanniana sive catalogus librorum impressorum et codicum manuscriptorum, quos maximam partem collegerunt viri nobilissimi Gerardus et Ionones Meerman, morte dereliquit Ioannes Meerman ... Hagae Comitum (1824).

[2]) cf. Verhandlungen der 40. Philologenversammlung, p. 97 sq.

[3]) ibid. p. 97.

[4]) Quae de codicibus Phillippicis etiam nunc Cheltenhami adservatis infra rettuli, e Guilelmi Studemundi schedis deprompta sunt.

[5]) Numeri sunt catalogi editionis posterioris (v. sup. p. I adn. 3), numeri uncis [ ] inclusi editionis prioris in hoc catalogo codicum Phillippicorum adhibiti.

[6]) cf. Coxe, Catalogi codicum manuscriptorum bibliothecae Bodleianae pars I, p. 757.

[7]) cf. Coxe l. l. p. 770.

[8]) cf. Coxe l. l. p. 773.

Digitized by Google

* Pélic. 13 [12]	Nauloti	Clarom. 148	Meerm. 139	Phill. 6911 (Cheltenham.) [1]
* » 14 [13]	»	» 121	» 135	Phill. 1472 (Berol.)
» 15 [14]	»	» 98	» 121	Phill. 1463 (Berol.)
» 16 [15]	»	» 70	» 52	Phill. 1429 (Berol.)
* » 17 [16]	»	» 108	» 71	Phill. 1432 (Berol.)
» 18 [17]	»	» 231	» 102	Phill. 1454 (Berol.)
» 19 [18]	»	» 63	» 41	Phill. 1412 (Berol.)
» 20 [19]	»	» 84	» 34	Phill. 1406 (Berol.)
» 21 [20]*	»	» 58	» 35	Phill. 1407 (Berol.)
» 21 [20]b	—	» 59	» 36	Phill. 14041 (Cheltenham.) [2]
» 22 [21]	—	» 133	» 42	Phill. 1413 (Berol.)
» 23 [22]	—	—	—	Paris. suppl. gr. 254 [3]
* » 24 [23]	—	Clarom. 137	Meerm. 87	Phill. 11607 (Cheltenham.) [4]
» 25 [24]	Nauloti	» 163	» 100	Phill. 1452 (Berol.)
» 26 [25]	?	—	—	?
» 27 [26]	Nauloti	Clarom. 94	Meerm. 43	Phill. 1414 (Berol.)
» 28 [27]	»	» 64	» 40	Phill. 1411 (Berol.)
» 29 [28]	»	» 60	» 38	Phill. 1409 (Berol.)
» 30 [29]	»	» 82	» 57	Phill. 3081 (Cheltenham.) [5]
* » 31 [30]	?	—	—	? [6]
» 32 [31]	—	Clarom. 101	Meerm. 67	Phill. 1429 (Berol.)
» 33 [32]	—	» 92	» 120	Phill. 1462 (Berol.)
» 34 [33]	—	» 136	» 123	Bodl. Misc. 202 [7]

[1] Cod. Phill. 6911, chart. in 4°, saec. XVI, foliorum 94; eo continentur haec: 1. Ἐκθεσις πιττων τῶν ἁγίων τριακοσίων δέκα καὶ ἑπτὰ πατέρων τῶν ἐν νικαίᾳ, καὶ ἀνθυπατείᾳ πάνυ θαυμαστῇ καὶ ἀοξάσιμε. incip.: Πιστεύομεν εἰς ἕνα θεόν. 2. τοῦ ἁγίου ἀναστασίου ἀπορίαι πρὸς τὰς πρὸς ὀρθοδόξων περὶ διαφόρων κεφαλαίων (cf. cod. Phill. 1474). 3. λέξεις τῆς πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολῆς. incip.: Κατηχούντων, φλαττόντων. τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων. sequuntur λέξεις τῆς πρὸς κορινθίους α' ἐπιστολῆς et reliquarum Pauli epistularum. 4. ἀντίῤῥησις καὶ ἀναπαιδὴ διαφέρει· ἀντίῤῥησις μὲν λέγεται κτλ. (cf. annal. philol. 1886 p. 664 sqq.). 5. λέξεις ὁμηρικαὶ ἐκ τῆς ὀδυσσείας βίβλου. incip.: Μυνήμων πόλεμος. 6. λέξεις ἐκ τῆς ἰλιάδος βίβλου. incip.: ἄφραστοι οἱ ἄθλοὶ 7. στίχοι τοῦ ὠλένου πολεμικοὶ ἑρμηνεύοντες λέξεις. incip.: Ἔξοις. ἐ διόνυσος (cf. Zonar. lex. ed. Tittmann p. CXVII). 8. αἱ φωναὶ τῶν ζώων. incip.: Ἐπὶ κύκνου ᾄδειν. desin.: ἐπὶ ἀγαθῶν τετμηνέναι (cf. Anecd. Var. ed. Studemund, vol. I p. 104). 9. ἐπιστολὴ τοῦ χρυσοστόμου ἀπὸ τῆς ἐξορίας πρὸς Ὠλυμπιάδαν ἐν κωνσταντίνου πόλει. incip.: Τῇ δεσποίνῃ μου τῇ ἀοξασποτάτῃ καὶ θεοφιλεστάτῃ, θεοκοσίστῃ Ὠλυμπιάδι (cf. Migne, Patrol. gr. tom. LII p. 549).

[2] Cod. Phill. 14041, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 217; inest (Olympioduri) Catena in librum Iob.

[3] cf. H. Omont, Inventaire sommaire des manuscrits grecs de la Bibliothèque Nationale, vol. III p. 209.

[4] Cod. Phill. 11607, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 93; insunt: 1. τοῦ μακαρίου θεοδωρήτου ἐπισκόπου κύρου ἐρμηνεῖαι ἤγουν πολέμιορκαι (Migne, Patrol. gr. tom. LXXXIII p. 27 sqq.). 2. (eiusdem) ἀσύγχυτος ἔνδειγος (ibid. p. 105 sqq.).

[5] Cod. Phill. 3081, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 377; insunt: 1. scripta Iustini martyris (cf. catal. codd. Pélic. Clarom. Meerm.); praemittuntur de Iustino quaedam e Suida et Photio descripta. 2. fol. 340r: (Athenagorae) περὶ ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν. 3. fol. 359r: (iterum) Iustini epistula ad Zenam et Serenum fratres. 4. fol. 366r: (iterum) Iustini exposito fidei. — In folio 359r haec legitur subscriptio: θεῷ τὸ δόξαν καὶ γεωργίου (Georgii Cocoli?) πόνος. γραμ μεγ(άλ) ἁπαλ(λου) β'. cf. eod. Phill. 1514.

[6] Omont hanc codicem eundem esse atque Clarom. 132 = Meerm. 137 = Phill. 1474 falso adnotavit.

[7] cf. Coxe l. l. p. 758.

Digitized by Google

Pelic. 35 [34]	Nauloti	Clarom. 74	Meerm. 101	Phill. 1453 (Berol.)
* » 36 [35]a	»	» 234	» 304	Phill. 1638 (Berol.)
* » 36 [35]b	»	» 286 (3a)	» 250 (3)	Bodl. Misc. 200 (5)[1]
» 36 [35]c	»	» 207	» 370	Leid. suppl. 117[2]
» 37 [36]	—	» 366	» 335	Bodl. Misc. 207[3]
» 38 [37. 38]	Nauloti	» 368	» 308	Phill. 1586 (Berol.)
» 39	?	—	—	?
» 40	?	—	—	?
» 41	—	Clarom. 372	—	Paris. suppl. gr. 1354
» 42	—	» 371	Meerm. 339	Phill. 1604 (Berol.)
* » 43a	?	?	?	?
» 43b	?	?	?	?
» 43c	Nauloti	Clarom. 375	Meerm. 336	Leeuward. 35[4]
» 44	»	» 301	» 262	Phill. 1560 (Berol.)
» 45	»	» 303	» 263	Phill. 1561 (Berol.)
» 46	»	» 385	» 345	Phill. 1608 (Berol.)
» 47	?	—	—	?
» 48	Nauloti	Clarom. 386	Meerm. 346	Leid. suppl. 123[5]
* » 49	»	» 193	» 171	Lips. bibl. Univ. MG 147[6]
» 50	»	» 191	» 169	Lips. bibl. Univ. MG 145[7]
* » 51	»	» 192	» 170	Lips. bibl. Univ. MG 146[8]

[1] cf. Coxe l. l. p. 757.

[2] cf. I. Geel, Catalogus librorum manuscriptorum qui inde ab anno 1741 bibliothecae Lugduno-Batavae accesserunt (Lugd. Bat. 1852), p. 5.

[3] cf. Coxe l. l. p. 765 sq.

[4] cf. Omont, Inventaire sommaire etc. III p. 221.

[5] cf. Omont, Catalogue des manuscrits grecs des bibliothèques des Pays-Bas (Centralblatt für Bibliothekswesen 1887 p. 185 sqq., et seorsum Lipsiae 1887), p. 19.

[6] cf. Geel l. l. p. 36.

[7] Cod. Lips. MG 147 (ex bibliotheca F. A. Bieneri), chart. in fol., saec. XVI, foliorum 133 (folia 127—133 forma minore et altera manu descripta); inest Λέοντος καὶ κωνσταντίνου βασιλέων ἐκλογὴ τῶν νόμων ἐν συντόμῳ. incip.: Νόμος ἐστὶ κοινόν. (cf. Ius Graeco-Romanum ed. Zachariae a Lingenthal, t. IV p. 180 sqq.). adiecta est (fol. 127 sqq.) Μονῳδία κυροῦ ἀνδρονίκου τοῦ καλλίστου ἐπὶ τῇ δυστυχεῖ κωνσταντίνου πόλει. de hoc codice (Bieneriano 3) cf. Zachariae, Imperatorum Basilii Constantini et Leonis Prochiron. p. CLXXXVIII.

[8] Cod. Lips. MG 145 (ex bibliotheca F. A. Bieneri), chart. in fol., saec. XVI, foliorum 403; insunt: 1. Ἐκλογὴ καὶ σύνοψις τῶν βασιλικῶν ἐξήκοντα βιβλίων συμπαραπεμπομένη κατὰ στοιχεῖον τὰ περὶ πίστεως μόνου τίτλου προτεθέντος πάντων τῶν στοιχείων διὰ τὸ τίμιον. incipit: Χριστιανός ἐστιν. praecedit πίναξ. (Ius Graeco-Rom. ed. Zacharias a Lingenthal, t. V p. 21 sqq.). 2. fol. 356: Ἐκλογὴ ἐκ τῶν νεαρῶν Λέοντος τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως. incip.: Θεσπίζομεν ἀπὸ τοῦ. cf. de hoc codice (Bieneriano 1), quem Venetiis anno 1541 exaratum esse dicit, Zachariae l. l.

[9] Cod. Lips. MG 146 (ex bibliotheca F. A. Bieneri), chart. in fol., saec. XVI, foliorum 139, binis columnis scriptus; insunt: 1. Λέοντος βασιλέως τοικλῖνι νόμοι. incip.: Λέων βασιλεὺς ... Νόμος ἐστὶ κοινόν. 2. fol. 149: αἱ μητροπόλεις τοῦ κωνσταντινουπόλεως θρόνου. sequuntur indices regum Hebraicorum, imperatorum Romanorum et Byzantiorum, Patriarcharum. cf. de hoc codice (Bieneriano 2) Zachariae l. l.

Digitized by Google

* Pélic. 52	Nauloti	Clarom. 190	Meerm. 168	Lips. bibl. Univ. MG 144 [1]
» 53[a]	?	» 287	» 282	?
» 53[b]	—	» 275	» 238	Phill. 1542 (Berol.)
» 54	Nauloti	» 291	» 284	Phill. 1574 (Berol.)
* » 55	?	» 290	» 283	?
* » 56	Nauloti	—	—	Bodl. Canon. gr. 8 [2]
» 57	»	Clarom. 363	Meerm. 344	Leid. suppl. 104 [3]
» 58	»	» 294	» 252	Phill. 1551 (Berol.)
» 59[a]	—	» 274	» 237	Phill. 1541 (Berol.)
» 59[b]	?	—	—	?
» 60	?	—	—	?
» 61	?	Clarom. 326	Meerm. 227	?
» 62	?	—	—	?
» 63	Nauloti	Clarom. 322	Meerm. 223	Phill. 1531 (Berol.)
» 64	?	—	—	?
* » 65	?	—	—	?
» 66	—	Clarom. 319	Meerm. 270	Phill. 1567 (Berol.)
» 67	Nauloti	» 317	» 219	Phill. 1528 (Berol.)
» 68	»	» 337	» 231	Phill. 1536 (Berol.)
» 69	—	» 338	» 277	Phill. 1570 (Berol.)
» 70	Nauloti	» 334	» 273	Phill. 2355 (Cheltenham.) [4]
» 71	»	» 342	» 233	Phill. 1537 (Berol.)
» 72	»	» 320	» 221	Phill. 1530 (Berol.)
» 73	»	» 345	» 235	Phill. 1539 (Berol.)
* » 74	?	—	—	?
» 75	Nauloti	Clarom. 313	Meerm. 215	Phill. 1525 (Berol.)
» 76	—	» 321	» 222	Phill. 3084 (Cheltenham.) [5]
» 77	Nauloti	» 331	» 230	Phill. 1535 (Berol.)
» 78	»	» 306	» 265	Phill. 1562 (Berol.)
» 79[a]	»	» 315	» 217	Phill. 1527 (Berol.)
» 79[b]	?	» 341	» 278	?
» 80[a]	—	» 312 (1°. 2°)	» 269 (1—3)	Phill. 1566, 1—5 (Berol.)
* » 80[b]	—	» 316	» 218	Phill. 1991 (Berol.)
* » 80[c]	—	» 314	» 216	Phill. 1526 (Berol.)

[1] Cod. Lips. MG 144 (ex bibliotheca F. A. Bieneri), chart. in fol., saec. XVI, foliorum 499: inest ecloga Basilicorum libb. I—X, cum commentario. incip.: πίναξ τοῦ πρώτου τεύχους τῶν ἐκλογῶν. ecloga ipsa incipit: περὶ νόμου καὶ δικαιοσύνης βασιλέως. Βασιλεύς ἐστιν ἔννομος. notitiam huius codicis debeo benignitati V. Gardthauseni. — Ceterum notae et numeri quattuor horum codicum (MG 144—147) non sunt bibliothecae Lipsiensis, sed ex bibliotheca Claromontana repetiti; tales etiam in multis codicibus Phillippicis extant, at ML in codicibus latinis, non tamen congruunt cum numeris catalogi Claromontani.

[2] cf. Coxe, Catalogi codd. mss. bibl. Bodl. pars III p. 7.

[3] cf. Geel l. l. p. 29 sq.

[4] Cod. Phill. 2355, chart. in 4°, saec. XVI, foliorum 91; inest συμεῶν πρωτοβεστιάρχου τοῦ ἀντιόχου περὶ τροφῶν ἐνυδρευσ κατὰ στοιχεῖον (cf. Simeonis Sethi Syntagma de alimentorum facultatibus ed. B. Langkavel, Lipsiae 1868).

[5] Cod. Phill. 3084, chart. in fol., saec. XV—XVI, foliorum 105; inest πεδικίου διοσκορίδου ἀναζαρβέως λιλείους... καὶ βίζων καὶ χυλισμάτων καὶ σπερμάτων τυφυλλων φαρμάκων κατὰ στοιχεῖον. incip.: Ἄβρότονον τὸ μέγα· οἱ δὲ ἐρμιόλε.

Digitized by Google

* Pélic. 80[a]	—	Clarom. 318	Meerm. 220	Phill. 1529 (Berol.)
» 80[c]	—	» 312 (3°—8°)	» 269 (4—10)	Phill. 1566, 6—19 (Berol.)
» 81	Nauloti	» 335	» 274	Athen. cod. Med. 6[1])
» 82	—	» 336	» 275	Phill. 3892 (Cheltenham.)[2])
» 83[a]	Nauloti	» 332[a]	» 272	Phill. 6763 (Cheltenham.)[2])
» 83[b]	»	» 332[b]	» 276	Phill. 1569 (Berol.)
» 83[c]	»	» 332[c]	» 279	Phill. 1571 (Berol.)
» 84	?	—	—	?
» 85	?	—	—	?
* » 86[a]	—	Clarom. 329[a]	Meerm. 229 vol. I	Phill. 1534 vol. I (Berol.)
» 86[b]	—	» 329[b]	» 214	Phill. 1524 (Berol.)
* » 86[c]	—	» 329[c]	» 181	Phill. 1501 (Berol.)
* » 87	—	» 330	» 229 vol. II	Phill. 1534 vol. II (Berol.)
* » 88	—	» 328	» 228	Berol. Manuscr. Gr. Fol. 37[4])
» 89	Nauloti	» 292	» 285	Phill. 1575 (Berol.)
» 90[a] et 90[c]	»	» 324 (1°, 3°, 4°)	» 225 (1. 3. 4)	Phill. 1532, 1. 5. 6. 2 (Berol.)[3])
* » 90[b]	?	» 339	» 232	?
» 91	?	—	—	?
» 92	—	Clarom. 245	Meerm. 191	Phill. 1507 (Berol.)
* » 93	—	» 246	» 192	Phill. 1508 (Berol.)

[1]) De codice Atheniensi Med. 6, quem olim Nauloti tam deinceps Claromontanum et Meermannianum fuisse indiciis quae in foliis 1[r], 2[r], 71[v] extant demonstratur, Spyr. Lambros liberalissime haec per litteras mihi nuntiavit: »Codex chartaceus in 8°, saec. XVI, foliorum 71, antea fuit Demetrii Postolacae; insunt: 1. fol. 2[r]: Νεοφύτου διακόνου περὶ τῶν ἐν τοῖς ὕδωσι παθῶν. incip.: (Τῶν) ἐν τοῖς ὕδωσι παθῶν ἐνια μὲν ἐναργῆς ἅπασι φαίνεται. desin.: πρὸς πᾶσιν φλεγμονήν καὶ ὀφθαλμίαν. 2. fol. 42[r]: Διάγνωσις ὑελίων τοῦ σῶρου περὶ τε χρωμάτων (sic) καὶ ὑποστάσεων αὐτῶν, αἰτίας ὅθεν συνέβη καὶ ἐφεξῆς θεραπείας αὐτῶν. ἐκτεθείσα παρὰ τοῦ σοφωτάτου μοναχοῦ κυροῦ Μαξίμου τοῦ Πλανούδη. incip.: Τὰ λευκὰ ὑελίου δηλοῖ ψυχρότητα καὶ τόνον νεφρῶν καὶ ῥάχης. desin.: καὶ ἑτένεα θὲς τη ῥάκος καὶ ἐπίδεσον. 3. fol. 47[r]: Ἰωάννου ἐπισκόπου Πριεσθρωνῶν περὶ σῶρων διάγνωσις καὶ πραγματεία ἀρίστη. incip.: Τὴν περὶ τῆς τῶν σῶρων διαφορᾶς πραγματείαν πολλοὶ τῶν ἀρχαίων ἰατρῶν ἐπεχείρησαν συγγράφαι. desinit abrupte: καὶ αὕτη ἡ συμπλοκὴ συνίστανται καὶ ὑπερίπτυπιν (sic) κατὰ τὴν σύστασιν καὶ.«

[2]) De codice Phill. 3892 (chart. in 4°, saec. XVI, foliorum 114, quo continetur Μελετίου μοναχίου περὶ φύσεως καὶ τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς) cf. Ch. Daremberg, Notices et extraits des mss. médicaux I p. 155.

[3]) Cod. Phill. 6763, chart. in 4°, saec. XVI [non XIV], foliorum 41; insunt: fol. 1[r]: Μάγνου σοφιστοῦ ἐξήγησις εἰς τὸ περὶ σῶρων, καὶ ἄλλων πολλῶν παλαιῶν σοφῶν τε καὶ διδασκάλων συντεθεῖσα παρὰ τοῦ φιλοσοφωτάτου στεφάνου τοῦ ἀλεξανδρέως. incip.: Περὶ σῶρων προθέμενος γράφει, δέον ἐξοδῆ μοι τῶν προθεμένων. desin.: ἀναγνώσκειν, ἀπαφήκαμεν. 2. fol. 29[r]: excerpta ex Olympio Alexandrino.

[4]) Berol. Ms. Gr. Fol. 37, chart. in fol., saec. XVI [non XIV], foliorum 302; insunt: 1. Aetii Amideni synopsis trium Oribasii librorum libris XVI constans. 2. Ἀφρικανοῦ περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων. codex anno 1873 bibliothecae regiae Berolinensi acquisitus est, antea fuit Caroli Weigelii Lipsiensis: cf. Catalogue des livres anciens et rares en vente, chez T. O. Weigel, 6me partie, Philol. gr. et lat., Leipzig 1873.

[5]) Ordo opusculorum quae codice Pélic. 90 continebantur in catalogo ab H. Omont edito videtur inversus esse, si quidem id quod ultimo loco commemoratur nunc altero loco extat. inerat etiam quod sub num. 237 commemoratur opusculum Θεοφίλου περὶ ὀνομαρμάτων. in compingendo avulsa esse videntur opuscula Ἀετιανοῦ περὶ ἐνεργείων τοῦ ψυχικοῦ πνεύματος λόγος πρῶτος et τοῦ αὐτοῦ περὶ ἕκαστης τροφῆς δεύτερος λόγος. ceterum iam Naulotus codicem talem habebat qualem codicem Phill. 1532 descripsimus.

Digitized by Google

* Pélic. 94	—	Clarom. 247	Meerm. 291	Phill. 6764 (Cheltenham.)[1]
» 95	—	» 249	» 293	Phill. 3085 (Cheltenham.)[2]
» 96	Nauloti	» 258	» 201	Phill. 1514 (Berol.)
» 97	»	» 253	» 196	Bodl. Misc. 194[3]
» 98	»	» 257	» 200	Phill. 1513 (Berol.)
» 99	—	» 250	» 193	Bodl. Misc. 196[4]
» 100[a]	Nauloti	» 251	» 194	Phill. 1509 (Berol.)
* » 100[b]	»	» 264	» 205	Bodl. Misc. 129[5]
» 101	»	» 256	» 199	Phill. 1512 (Berol.)
» 102	»	» 241	» 187	Phill. 1505 (Berol.)
» 103	»	» 242	» 188	Phill. 1506 (Berol.)
» 104	»	» 244	» 190	Phill. 6761 (Cheltenham.)[6]
» 105	»	» 269	» 209	Phill. 1520 (Berol.)
» 106	»	» 243	» 189	Brit. Mus. Addit. 10,063[7]
» 107	»	» 273	» 210	Phill. 1521 (Berol.)
* » 108	»	» 261	» 203	Phill. 1516 (Berol.)
» 109	—	—	—	Montepessul. schol. med. 127[8]
» 110	Nauloti	Clarom. 239	Meerm. 186	Phill. 1504 (Berol.)
» 111	—	—	—	Paris. gr. 1954[9]
» 112	?	—	—	?
» 113	—	—	—	? [10]
» 114	Nauloti	Clarom. 130	Meerm. 136	Leid. suppl. 107[11]
* » 115[a]	»	» 324 (2°)	» 225 (2)	Phill. 1532, 4 (Berol.)[12]
* » 115[b]	»	» 305	» 211	Phill. 1522 (Berol.)
» 116	»	» 268	» 259	Phill. 1557 (Berol.)
» 117	»	» 323	» 224	Leid. suppl. 106[13]
» 118	»	» 233	» 286	Phill. 1576 (Berol.)
» 119	—	» 308	» 267	Phill. 1564 (Berol.)
* » 120	?	—	—	?

[1]) Cod. Phill. 6764, membran. in 4°, saec. XV, foliorum 118; insunt Aristotelis Ethica Nicomachea.

[2]) Cod. Phill. 3085, chart. in 8°, saec. XVI, foliorum 125; insunt: 1. ἀριστοτέλους ἠθικῶν νικομαχείων μεγάλων (libri duo). 2. ἀριστοτέλους ἠθικῶν εὐδημείων (libri quinque). 3. ἀριστοτέλους οἰκονομικῆς. 4. ἐκ τῶν θεοφράστου περὶ φυτῶν ἱστορίας (excerpta). incip.: Ἔστι πρῶτα μὲν καὶ μέγιστα καὶ κοινὰ τῶν πλείστων τάδε· ῥίζα. 5. θεοφράστου περὶ φυτῶν ὀπῶν. incip.: Συμβαίνει δὲ τισὶ τῶν φυτῶν καὶ χρόας εἶδος ἔχειν. desin.: πρὸς τὰ ὄξη μετ' ἀλφίτου.

[3]) cf. Coxe, Catal. codd. mss. bibl. Bodl. I p. 754.

[4]) ibid p. 755.

[5]) ibid. p. 695.

[6]) Cod. Phill. 6761, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 178; insunt Ἑρμείου φιλοσόφου τῶν εἰς τὸν πλάτωνος φαῖδρον σχολίων (libri tres).

[7]) cf. ea quae adnotavit H. Omont.

[8]) cf. H. Omont, Catalogue des manuscrits grecs des départements (Paris 1886), p. 47.

[9]) cf. H. Omont, Inventaire sommaire etc. II p. 170.

[10]) v. infra p. XIII adn. 5.

[11]) cf. Geel l. l. p. 31.

[12]) caput περὶ τετάνου (sextum in editionibus) in codice sic notatur: ΠΕΡΙ ΤΕΤΑΝΟΥ. ΙΙ.

[13]) cf. Geel l. l. p. 30 sq.

Digitized by Google

Pélic. 121	—	Clarom. 359		Meerm. 305	Leid. suppl. 67 [1]
» 122	Nauloti	» 284		» 248	Phill. 1549 (Berol.)
» 123	?	—		—	?
» 124[a]	Nauloti	Clarom. 286 (1°. 2°)		Meerm. 250 (1. 2)	Bodl. Misc. 200, 1—4 [2]
» 124[b]	»	» 300 (4°)		» 256 (4)	Phill. 1555, 8 (Berol.)
» 125[a]	—	» 217[a]		» 402	Phill. 1643 (Berol.)
» 125[b]	—	» 217[b]		» 358	Leeuward. 33 [3]
» 125[c]	—	» 217[c]		» 289	Phill. 1579 (Berol.)
» 125[d]	—	» 217[d]		» 290	Phill. 1580 (Berol.)
» 126	—	» 200		» 377	Bodl. Misc. 186 [4]
» 127	?	» 237		—	?
» 128	—	» 295		Meerm. 287	Phill. 1577 (Berol.)
» 129	—	» 235		» 395	Phill. 1639 (Berol.)
» 130	Nauloti	» 282		» 246	Leid. suppl. 59 [5]
» 131	»	» 201		» 378	Phill. 1625 (Berol.)
» 132	»	» 229		» 390	Phill. 1635 (Berol.)
» 133	»	» 203		» 379	Phill. 1626 (Berol.)
» 134	?	—		—	?
» 135	Nauloti	Clarom. 236		Meerm. 396	Phill. 6767 (Cheltenham.) [6]
» 136	»	» 199		» 376	Leeuward. 40 [7]
» 137	»	» 228		» 389	Phill. 1634 (Berol.)
» 138	»	» 232		» 392	Bodl. Misc. 188 [8]
» 139	»	» 230		» 391	Phill. 1636 (Berol.)
» 140	»	» 223		» 386	Phill. 1633 (Berol.)
» 141[a]	»	» 206		» 369	Phill. 1620 (Berol.)
» 141[b]	»	» 205		» 368	Phill. 1619 (Berol.)
» 142	»	» 222		» 385	Phill. 1632 (Berol.)
» 143	—	» 213		» 397	Phill. 1640 (Berol.)
» 144	—	» 311 ?		» 297 ?	Phill. 1581 (Berol.) ? [9]
» 145	Nauloti	» 310		» 268	Phill. 1565 (Berol.)
» 146	?	» 283		» 247	?
» 147	?	—		—	?

[1] cf. Geel l. l. p. 22.

[2] cf. Coxe l. l. p. 756 sq.

[3] cf. H. Omont, Catalogue des mss. grecs des bibliothèques des Pays-Bas, p. 18.

[4] cf. Coxe l. l. p. 740.

[5] cf. Geel l. l. p. 20.

[6] Cod. Phill. 6767, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 370; inest τοῦ μεγάλου λογοθέτου καὶ ἐπὶ τῶν κρίσεων γενικοῦ καὶ ἐφόρου κυρίου νικήτα τοῦ χωνιάτου χρονικὴ διήγησις ἀρχομένη ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ καινυγοῦ κυρίου ἰωάννου (cf. cod. Phill. 1639). codex a. 1541 scriptus est a Nicolao Cocolo, cuius in fine extat subscriptio: Ἐγράφη ἐνετίησι παρὰ νικολάου κοκόλου. ἔτει ,ᾱφμᾱ ὀκτωβρίου γ'.

[7] cf. H. Omont l. l. p. 20 sq.

[8] cf. Coxe l. l. p. 740 sq.

[9] Scriptura codicis Phill. 1581 paulo vetustior videtur esse quam scriptura codicis 1565; itaque illum eundum esse existimo cum codice Pélic. 144, alterum eundem cum codice Pélic. 145.

Digitized by Google

Pélic. 148	Nauloti	Clarom. 281	Meerm. 245	Bodl. Misc. 199 [1]
» 149	?	—	—	?
* » 150	Nauloti	—	—	Bodl. Selden. 21, 2 [2]
» 151	—	Clarom. 352	—	Paris. suppl. gr. 96 [3]
* » 152	?	—	—	?
* » 153	?	Clarom. 354	—	?
» 154	Nauloti	» 347	Meerm. 304	Leid. suppl. 172 [4]
» 155	»	» 353	» 302	Phill. 1584 (Berol.)
» 156	»	» 382	» 314	Bodl. Misc. 197 [5]
» 157	»	» 383	» 347	Athen. cod. Philol. 44 [6]
» 158	»	» 351	» 324	Phill. 1597 (Berol.)
» 159	?	—	—	?
» 160[a]	—	Clarom. 355[a]	Meerm. 356	Leid. suppl. 177 [7]
» 160[b]	—	» 355[b]	» 354	Phill. 1614 (Berol.)
» 160[c]	—	» 355[c]	» 363	Bodl. Misc. 217 [8]
» 161	—	» 75	» 127	Bodl. Misc. 211 [9]
» 162	—	» 364	» 364	Phill. 3087 (Cheltenham.) [10]
» 163	?	—	—	?
» 164	—	Clarom. 97	Meerm. 159	Phill. 1491 (Berol.)
» 165	?	—	—	?
* » 166	?	—	—	?
» 167	?	Clarom. 81	—	?
* » 168	?	—	—	?
» 169	—	Clarom. 346	Meerm. 303	Bodl. Misc. 193 [11]
» 170	—	» 361	» 328—329	Bodl. Misc. 190—191 [12]
» 171	?	—	—	?
[» 172 liber impressus]				

[1]) cf. Coxe l. l. p. 756.

[2]) ibid. p. 597.

[3]) cf. H. Omont, Inventaire sommaire etc. III p. 216.

[4]) cf. Geel l. l. p. 48.

[5]) cf. Coxe l. l. p. 755.

[6]) De codice Atheniensi Philol. 44 Spyr. Lambros haec mihi rescripsit: »Codex chartaceus in 4°, saec. XVI, foliorum 144, olim Nauloti, tum deinceps Claromontanus Meermannianus Demetrii Postolaccae fuit; inest Ζηνοβίου ἐπιτομὴ τῶν Ταρραίου καὶ Διδύμου παροιμιῶν συντεθεῖσα κατὰ στοιχεῖον. incip.: Ἀβυδηνὸν ἐπιρρῆμα· ἐπὶ τῶν ἀηδῶν τάττεται ἡ παροιμία. desin.: ὃν ἀσπίδα καλεῖσθαι.« cf. Corp. Paroem. Graec. I p. 1—175.

[7]) cf. Geel l. l. p. 50.

[8]) cf. Coxe l. l. p. 773.

[9]) ibid. p. 767.

[10]) Cod. Phill. 3087, chart. in 8°, saec. XIV—XV, foliorum 253, initio mutilus; insunt: 1. fol. 1[r]: Libanii epistulae. 2. fol. 149[r]: ἐπιτολαὶ τοῦ λακεδαιμονίου κυροῦ γεωργίου καὶ τοῦ ζαρίδου κυροῦ ἀνδρονίκου, cum glossis interlinearibus et marginalibus. 3. fol. 246[r]: παροιμίαι συλλεγεῖσαι παρὰ τοῦ ἡγουμένου πατριάρχου κυροῦ γρηγορίου τοῦ κυπρίου κατὰ ἀλφάβητον. incip.: Αὕτη ἡ μέρμηθος. cf. Corp. Paroem. Gr. I p. 349—378.

[11]) cf. Coxe l. l. p. 753 sq.

[12]) ibid. p. 752 sq.

Digitized by Google

* Pélic. 173	—	Clarom. 214	—	Paris. suppl. gr. 119 [1])
» 174	?	—	—	?
» 175[a]	Nauloti	Clarom. 297 (3°—6°)	Meerm. 254 (3—6)	Phill. 1553, 3—8 (Berol.)
[2] » 175[b]	»	» 300 (3°)	» 256 (3)	Phill. 1555, 6 (Berol.)[2])
» 176	»	» 259	» 236	Phill. 1540 (Berol.)
» 177	»	» 266	» 206	Phill. 1518 (Berol.)
» 178	—	—	—	Paris. suppl. gr. 250[3])
» 179	—	Clarom. 280	Meerm. 244	Phill. 1548 (Berol.)
» 180	—	» 288	» 251	Phill. 1550 (Berol.)
[» 181—236 libri impressi]				
* » 237	Nauloti	Clarom. 324	Meerm. 225	Phill. 1532, 8 (Berol.)[4])
» 238	»	» 378 (2°)	» 334 (2)	Phill. 1601, 2 (Berol.)
» 239	»	» 271	» 294	Phill. 2381 (Cheltenham.)[5])
» 240	?	—	—	?
» 241	Nauloti	Clarom. 270 (1°)	Meerm. 260 (1)	Phill. 1558, 1 (Berol.)
» 242	»	» 158 (2°—9°)	» 143 (2—9)	Phill. 1478, 2—10 (Berol.)
» 243	»	» 387	» 349	Phill. 1610 (Berol.)
» 244	?	—	—	?
» 245	Nauloti	Clarom. 270 (3°)	Meerm. 260 (3)	Phill. 1558, 3 (Berol.)
» 246	»	» 270 (6°)	» 260 (6)	Phill. 1558, 7 (Berol.)
» 247	—	—	—	? [6])
» 248	Nauloti	Clarom. 158 (1°)	Meerm. 143 (1)	Phill. 1478, 1 (Berol.)
» 249	»	» 378 (1°)	» 334 (1)	Phill. 1601, 1 (Berol.)
» 250	»	» 270 (2°)	» 260 (2)	Phill. 1558, 2 (Berol.)
» 251	?	—	—	?
* » 252	Nauloti	Clarom. 327 (2°)	Meerm. 271 (2)	Phill. 1568, 2 (Berol.)

Tres igitur codices Peliceriani (23. 111. 178) in bibliothecam nationalem Parisiensem diversa via pervenerunt: unus (109) ad Iesuitarum collegium Montepessulanum transiit, inde in scholam medicam eiusdem urbis, ubi etiam nunc adservatur; unus (56) in bibliothecam Canonicianam nescio qua via pervenit, unus (150) in bibliothecam Ioannis Seldeni, quorum uterque Oxonii in bibliotheca Bodleiana nunc adservatur; ceteri in bibliothecam collegii Claromontani translati sunt. triginta quinque codices (vel codicum particulae) quo pervenerint, nondum exploratum est; quorum descriptionem ex catalogo librorum Pelicerianorum hoc loco repetii:

[1]) cf. H. Omont, Inventaire sommaire etc. III p. 218.

[2]) Cod. Pélic. 175 in catalogo satis neglegenter describitur; Naulotus codices Phill. 1553 et 1555 tales iam habebat quales nunc extant.

[3]) cf. H. Omont l. l. III p. 238.

[4]) Opusculum ad codicem Pelic. 90 pertinebat: v. sup. p. VIII adn. 5.

[5]) Cod. Phill. 2381, chart. in 8°, saec. XVI, foliorum 29: inest Χριστοφόρου τοῦ κοντελίσντος περὶ ἀθανασίας ψυχῆς. incip.: Πᾶσα γνῶσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν ἀγαθὸν ἐπιστητόν· ὥστε τούνυν τὰ πλεῖστα γνῶσιν. desin.: αἰσθητὴς ἢ νοητὴς ἢ φυσικὴς σύνεσιν.

[6]) v. p. XIII adn. 5.

Digitized by Google

1. Ψαλτήριον τοῦ Δαβίδ [1]).

26. Κυριλλίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας εἰς Ἡσαΐαν βίβλος ἀκέφαλος.

31. Θησαυρῶν τῆς βίβλου στοιχεῖα εἴκοσι καὶ ἕν.

39. Ἰλιάδος Ὁμήρου μετάφρασις κατὰ λέξιν τοῦ Ψελλοῦ.

40. Ἑτέρα τοῦ αὐτοῦ καὶ ταύτη τῇ πρότερᾳ.

43. a) Διονύσιος περὶ οἰκουμένης, μετ' ἐξηγήσεως. b) Πάνδαρος, σὺν ἐξηγήσει.

47. Κορνούτου, ἢ ὡς ἄλλοι Φουρνούτου, σύγγραμμα πρὸς τὸν τῶν ποιητῶν ὠφελιμώτατον, οὗ ἡ ἀρχὴ τοιάδε. Ὁ οὐρανός, ὦ παιδίον Γεώργιε.

59[a]. . . . Ὀριβασίου πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Εὐστάθιον ἐννέα λόγοι. Τοῦ αὐτοῦ περὶ οὔρων.

60. Ὀριβασίου ἰατρικῶν συναγωγῶν βιβλία ε'.

62. Ὀριβασίου συναγωγῶν ἰατρικῶν ἀπὸ τοῦ ια' μέχρι τοῦ ιε'.

64. Μοσχίωνος περὶ γυναικείων παθῶν [2]).

65. Βίβλος ἱππιατρικῆς μετὰ πεύσεως ἑρμηνευομένου Σωστράτου καὶ Ἱπποκράτους [3]).

74. Πεδανίου Διοσκορίδου Ἀναζαρβέως πρὸς Ἀνδρόμαχον τῶν ἁπλῶν φαρμάκων παράθεσις.

84. Εἰς τὰ Ἱπποκράτους περὶ ἑδρῶν νοσημάτων τμήματα γ' ἐξήγησις ἀνωνύμου. Λεξικὸν Ἱπποκράτους κατὰ στοιχεῖον.

85. Περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων καὶ ὅπως χρὴ ἓκ τε γενέσεως καὶ τῆς ὁσμῆς καὶ τοῦ χρωτὸς τεκμαίρεσθαι τὴν ἑκάστου τῶν ἁπλῶν δύναμιν.

91. Εἰσαγωγὴ Πορφυρίου πρὸς Χρυσάφιον. Ἀριστοτέλους δέκα κατηγορίαι. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἑρμηνείας. Τοῦ αὐτοῦ ἀναλυτικῶν προτέρων βιβλία δύο. Τοῦ αὐτοῦ ἀναλυτικῶν ὑστέρων βιβλία β'. Τοῦ αὐτοῦ τοπικῶν βιβλία ὀκτώ. Τοῦ αὐτοῦ ἐλέγχων σοφιστικῶν. Πάντα παλαιόγραφα καὶ μετὰ σχολίων ἱκανῶν Πλωτίνου.

112. Περὶ ὀρνίθων ἀνωνύμου, οὗ ἀρχὴ μέν ἐστι· Ἐπειδή σοι τῆς γῆς ἁπάσης ἔχοντι [4]). Βιβλίον ἄλλο ἀρχόμενον· Ἵππος δ' ἂν τέκοι τοῦ βρέφους. Φυσιολόγου τινὸς περὶ λέοντος καὶ ἄλλων, οὗ ἀρχή ἐστι· Ὁ λέων τρεῖς φύσεις ἔχων ἐν ἑαυτῷ. Μελετίου μοναχοῦ περὶ φύσεως καὶ κατασκευῆς ἀνθρώπου. Σύνοψις περὶ φύσεως καὶ κατασκευῆς ἀνθρώπου ἐκ τῶν τῆς ἐκκλησίας ἀνδρῶν καὶ τῶν ἔξω λογάδων καὶ φιλοσόφων.

113. Γνῶμαι κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῶν Δημοκρίτου καὶ ἑτέρων φιλοσόφων καὶ ποιητῶν καὶ ῥητόρων. Ἑρμείου φιλοσόφου διασυρμὸς τῶν ἔξω φιλοσόφων. Δημηγορία Ἀγρίππα βασιλέως καὶ Βερενίκης τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ πρὸς Ἰουδαίους ἐπαναστῆναι βουλομένους κατὰ τῶν Ῥωμαίων. Ἱππολύτου περὶ τῶν δώδεκα ἀποστόλων ὅπου ἕκαστος ἐκήρυξεν. Τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου περὶ τῶν ιβ' λίθων τῶν ἐν τῷ λογίῳ τοῦ ἱερέως ἐνπεπορπημένων. Πρὸς Κωνσταντῖνον βασιλέα Κωνσταντινουπόλεως τὸν πορφυρογέννητον [5]).

---

[1]) Fortasse idem est cum codice Clarom. 52 = Meerm. 154 = Phill. 14486.

[2]) Nescio an sit codex Paris. gr. 2152, quem anno 1539 a Nicolao quodam exaratum esse hac subscriptione indicatur (fol. 1'): Νικόλαος ὁ καγὼ ἔγραψα ἔτους ,ϛϡμθ΄ σεπτεμβρίου κβ.

[3]) Eundem esse cum codice Clarom. 344 = Meerm. 234 = Phill. 1538 adnotat H. Omont; non credo.

[4]) cf. Crameri Anecd. Graec. Paris. I p. 21 sqq.

[5]) Percurrenti Catalogum bibliothecae Lugduno-Batavae (a. 1716) codex Pelicerianus 113 cum num. 247 coniunctus idem esse mihi visus est cum codice Vossiano graeco in 4° no. 13 (Catal. p. 395 col. 1 sq.). constat is codex (chart., saec. XVI, foliorum 54) ex quattuor particulis quattuor manibus descriptis: I. fol. 2—15: Γνῶμαι κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῶν Δημοκρίτου ἑπτὰ(τέτου) καὶ ἑτέρων φιλοσόφων καὶ ποιητῶν καὶ ῥητόρων. II. fol. 16—21: Ἑρμείου φιλοσόφου διασυρμὸς τῶν ἔξω φιλοσόφων. fol. 22—38: Εὐνομίου τοῦ δυσσεβοῦς ἀπολογητικὸς πρὸς ὃν ἔγραψε τοὺς ἀντιρρητικοὺς ὁ μέγας

Digitized by Google

120. Πλουτάρχου περὶ δεισιδαιμονίας. Πότερον τῶν Ῥωμαίων πράγματα τύχης ἢ ἀρετῆς. Περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης ἢ ἀρετῆς. Περὶ τοῦ πῶς χρὴ τὸν φιλόσοφον πολιτεύεσθαι. Ἀποφθέγματα βασιλέων καὶ στρατηγῶν. Ἀποφθέγματα Λακωνικά. Πλουτάρχου συναγωγὴ ἱστοριῶν παραλλήλων ῥωμαίων καὶ ἑλληνικῶν. Τοῦ αὐτοῦ περὶ σαρκοφαγίας. Πρὸς ἡγεμόνα ἀπαίδευτον. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν δανείζεσθαι. Κεφαλαίων καταγραφὴ τοῦ αὐτοῦ Στωϊκῶν ἐναντιωμάτων. Ὁμήρου βίος καὶ γένος καὶ περὶ τίνων λέγει, Πλουτάρχου.

123. Σιμπλικίου μεγάλου φιλοσόφου ἐξήγησις εἰς τὸ τοῦ Ἐπικτήτου ἐγχειρίδιον. Παροιμίαι κατ' ἀλφάβητον.

134. Εὐναπίου βίοι φιλοσόφων καὶ σοφιστῶν.

147. Περὶ πολιορκητικῶν μηχανημάτων, ἀνωνύμου.

149. Τοῦ αὐτοῦ [scil. Πολυαίνου] πάλιν στρατηγήματα. Διονυσίου οἰκουμένης περιήγησις.

152. Τοῦ Θέλλου αἱ φανναὶ τῶν ζώων. Λέξεις τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς. Λέξεις τῆς πρὸς Ἐφεσίους καὶ τῆς πρὸς Φιλιππησίους καὶ τῆς πρὸς Κολοσσαεῖς καὶ τῆς πρὸς Θεσσαλονικεῖς καὶ τῆς πρὸς Θεσσαλονικεῖς β'. Λέξεις τῆς πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολῆς καὶ τῆς πρὸς Τιμόθεον δευτέρας, τῆς πρὸς Τίτον, καὶ τῆς πρὸς Ῥωμαίους, καὶ τῆς πρὸς Κορινθίους, καὶ τῆς πρὸς Κορινθίους δευτέρας. Λέξεις τῆς πρὸς Γαλάτας. Λέξεις Ὁμηρικαὶ ἐκ τῆς Ὀδυσσείας. Λέξεις ἐκ τοῦ Ἡσιόδου. Περὶ τῶν πέντε φωνῶν. Ὀνόματα μιγῶν κατ' Αἰγυπτίους καὶ Ῥωμαίους. Ἐκλογαὶ καὶ ἁρμηνεῖαι διάφοροι. Λέξεις φαλτηρίου. Λέξεις τῶν ὠδῶν. Λέξεις τῆς βίβλου τοῦ ἁγίου Διονυσίου τῆς παναρέτου. Ἕτερον λεξικὸν τῶν ιβ' προρρήσεων. Ἐκ τοῦ προφήτου Ἐζεκιήλ, Ἡσαΐου τοῦ προφήτου. Λέξεις ἐγκεφάλων ἐν τοῖς ἁγίοις Εὐαγγελίοις. Λέξεις τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἁγίου Παύλου, τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς.

159. Ἱστοριῶδης συναγωγὴ ὀνομάτων Ἑλληνίων ἀνδρῶν συγγραφέων ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν.

163. Ἐπιστολαὶ Φαλάριδος τοῦ τυράννου Ἀκραγαντίνων.

165. Περὶ τῆς τοῦ σώματος ἡμῶν κατασκευῆς, Γρηγορίου τοῦ Νύσσης. Περὶ συνθέσεως ἀνθρωπίνου σώματος, πάνυ ὡραίου καὶ σοφώτατον. Ἱπποκράτους ἀφορισμοὶ τῆς ἰατρικῆς τέχνης. τοῦ (αὐτοῦ) πρόρρησις περὶ θανάτου προγνωστική, ἣν εἶπεν ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ. Ἕτερα κεφάλαια περὶ σφυγμῶν, Μερκουρίου μοναχοῦ. Βιβλίον ἀνθολόγιον τὰς τῶν παθῶν θεραπείας παριστὰν καὶ ἕτερα σοφαώτατου ἀνδρὸς διὰ τῶν κδ' στοιχείων. Περὶ τῶν κατὰ τὸν ἐγκέφαλον καὶ νωτιαίων παθῶν. Σχόλια διάφορα ἢ τμήματά τινος. Διοκλέους ἐπιστολὴ προφυλακτική. Ἱπποκράτους περὶ μαγνήτιδος λίθου. Περὶ κωνώπων. Λόγος Μελαίτου μοναχοῦ καὶ ἰατροῦ περιέχων φαρμάκων ἐμπειρίας ἰατρικῶν κατὰ ἀλφάβητον. Διοσκορίδου ἰατροῦ περὶ βοτανῶν δυνάμεως, κατὰ στοιχεῖον. Περὶ λίθων. Ἐκ τῶν περὶ προῶν δυνάμεως μερικὴ ἐκλογή, ἐκ τοῦ ᾱ θεραπευτικοῦ βιβλίου τοῦ σοφωτάτου Συμεὼν Μαγίστρου τοῦ Σήθ. Διοσκορίδου περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. Τοῦ αὐτοῦ περὶ διαίτης ὑγιεινῆς. Ἐπίσκεψις ἰατρικωτέρα Διοσκορίδου περὶ ζώων. Ἕτερα περὶ βοτανῶν. Περὶ δηλητηρίων. Βιβλίον δ' ἐκ Διοσκορίδου ἑτέρων. Ἄθλιος περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν Διοσκορίδου. Περὶ τῶν κατὰ φύσιν ἀρίστων οὔρων. Περὶ ἁπλῶν φαρμάκων. Περὶ οὔρων. Γαληνοῦ καὶ Ἱππο-

---

Βασιλείως. fol. 39—41: ἀσάλογος τοῦ ἁγίου Βασιλείου καὶ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. III. fol. 43—48: Δημητρίου Ἀγρίππα βασιλέως καὶ Βερενίκης τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ πρὸς Ἰουδαίους ἀπανταῖναι βουλομένους κατὰ Ῥωμαίων. fol. 49*—50*: πρὸς Κωνσταντῖνον βασιλέα Κωνσταντίνου πόλεως τὸν Πορφυρογέννητον. IV. fol. 52—54: Ἀλβίνος περὶ τάξεως τῶν βιβλίων τοῦ Πλάτωνος. addit S. G. de Vries, cuius eximiae benevolentiae hanc descriptionem acceptam refero, non eandem esse cum cod. Pélic. 113 + 247 codicem Vossianum, quem olim Petri Bourdelotii medici Parisiensis (1610—1685) fuisse constare. eqiuidem in dubio rem relinquendam esse censeo: mihi discrepantiae quae inter codicem Vossianum et descriptionem codicis Peliceriani extant non tantae videntur esse, ut diversos codices esse pro certo affirmari possit: fieri enim potuit ut Ennomii opuscula et Basilii dialogus in describendo codice Peliceriano neglegerentur, ac rursus Hippolyti et Epiphanii opuscula quae a Vossiano absunt inter folium 48 et folium 49 intercidere potuisse facile apparet.

Digitized by Google

κράτους ἐκ τῶν πλευρεκτημάτων αὐτῶν διόρθωσις καὶ διαταγὴ τῶν ζώων, ἵππων τε ὄνων καὶ ἄλλων ζώων, καὶ τῷ κτηνῷ πῶς ὀφείλουσιν αὐτὰ χειρουργεῖν.

166. Λεξικὸν ἀκέφαλον καὶ παλαιογραφώτατον.

168. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον Παῦλον, συνταθὲν παρὰ Θεοδώρου Μαγίστρου ἀπὸ διαφόρων λόγων Ἰωάννου χρυσοστόμου. Ἐκλογὴ ἐκτεθεῖσα παρὰ Συμεὼν Μαγίστρου τοῦ λογοθέτου ἀπὸ τῶν ὅλων βιβλίων τοῦ ἐν ἁγίοις ἡμῶν πατρὸς Βασιλείου, ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας, διὰ λόγων κϐ'. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος περὶ ὑπομονῆς καὶ μακροθυμίας. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ἐλεημοσύνης. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ἀγάπης. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ διδαχῆς καὶ νουθεσίας. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ἁμαρτίας καὶ ἐξαγορεύσεως. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ἀνδρείας καὶ ἰσχύος. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ὅρκων. Τοῦ αὐτοῦ περὶ θανάτου. Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ παίδων ἀνατροφῆς. Τοῦ (αὐτοῦ) περὶ ἀκακίας καὶ μνησικακίας. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ εὐχῆς. Τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανοίας ὁμιλία. Τοῦ αὐτοῦ περὶ φθόνου. Περὶ τοῦ μὴ καταφρονεῖν τῆς τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας καὶ τῶν μυστηρίων αὐτῆς.

171. Ὁμήρου πᾶσα Ὀδυσσεία μετὰ τῶν ὑποθέσεων, σύγγραμμα νὴ Δία παλαιογραφώτατον.

174. Βίβλος περὶ συνθέσεως ἐπιστολῶν.

240. Σύνοψις περὶ φύσεως ἀνθρώπου, ἀνωνύμου.

244. Ἰωάννου Ἀργυροπούλου λύσις ἀπορίαν καὶ ζητημάτων τινῶν, ἅπερ ἐζήτησέ τις τῶν ἐν τῇ Κύπρῳ φιλοσόφων καὶ ἰατρῶν.

247. Ἀλβῖνος περὶ τάξεως τῶν βιβλίων τοῦ Πλάτωνος[1]).

251. Φυσιόλογος.

Sequitur index codicum collegii Claromontani.

Clarom. 51	—	?
» 52	Meerm. 154	Phill. 1486 (Berol.)
» 53	» 115	Bodl. Misc. 204[2])
» 54	» 117	?
» 55	» 118	Phill. 1461 (Berol.)
» 56 (= Pélic. 11)	» 33	Phill. 1405 (Berol.)
» 57	» 48	Phill. 1418 (Berol.)
» 58 (= Pélic. 21[a])	» 35	Phill. 1407 (Berol.)
» 59 (= Pélic. 21[b])	» 36	Phill. 14041 (Cheltenham.)[3])
» 60 (= Pélic. 29)	» 38	Phill. 1409 (Berol.)
» 61	» 39	Phill. 1410 (Berol.)
» 62	» 119	Bodl. Misc. 203[4])
» 63 (= Pélic. 19)	» 41	Phill. 1412 (Berol.)
» 64 (= Pélic. 28)	» 40	Phill. 1411 (Berol.)

[1]) cf. adnot. 3 p. XIII—XIV.

[2]) cf. Coxe, Catal. codd. mss. bibl. Bodl. I p. 759.

[3]) v. sup. p. V adnot. 2.

[4]) cf. Coxe l. l. p. 758.

Digitized by Google

Clarom. 65	Meerm. 44	Phill. 1415 (Berol.)[1]
» 66 (olim Beccatelli)	» 47	Phill. 1417 (Berol.)
» 67	» 124	Phill. 1465 (Berol.)
» 68 (= Pélic. 2)	» 125	Bodl. Misc. 201
» 69 (olim Naulotí)	» 51	Phill. 11605 (Cheltenham.)[2]
» 70 (= Pélic. 16)	» 52	Phill. 1420 (Berol.)
» 71	» 53	Bodl. Misc. 185[3]
» 72	» 56	Phill. 1422 (Berol.)
» 73 (olim Naulotí)	» 55	Phill. 3080 (Cheltenham.)[4]
» 74 (= Pélic. 35)	» 101	Phill. 1453 (Berol.)
» 75 (= Pélic. 161)	» 127	Bodl. Misc. 211
» 76	—	Phill. 23242 (Cheltenham.)[5]
» 77	Meerm. 155	Phill. 1487 (Berol.)
» 78[a] (1°—12°)	» 147	Bodl. Misc. 205[6]
» 78[b] (13°)	» 321	Bodl. Misc. 209[7]
» 79	» 156	Phill. 1488 (Berol.)
» 80	» 157	Phill. 1489 (Berol.)
» 81 (= Pélic. 167)	—	?
» 82 (= Pélic. 30)	Meerm. 57	Phill. 3081 (Cheltenham.)[8]
» 83 (= Pélic. 7)	» 129	Bodl. Misc. 212
» 84 (= Pélic. 20)	» 34	Phill. 1406 (Berol.)
» 85 (= Pélic. 6)	» 58	Phill. 1423 (Berol.)
» 86	—	Hagae Comitum bibl. reg. V. 60[9]
» 87	Meerm. 37	Phill. 1408 (Berol.)

[1] Codice Clarom. 65 praeter Procopii in Iesaiam commentationes haec continebantur: 2°. *Ioachimi Camerarii annotationes in Suidam manu Simonis Fabricii Augustae Vindelicorum Gymnasiarchae descriptae.* 3°. *Desiderius Erasmus de bello Turcis inferendo (Latine).* in bibliotheca Meermanniana codice Claromontano discerpto altera parte efficiebatnr codex Meerm. 657, qui nunc est codex Phill. 3891 (Cheltenham.); est chartaceus in fol., saec. XVII, foliorum 86; inest ἀποσημειώσεις ἰωαγγείμου καμερωρίου πρὸς τὰ τοῦ Σουΐδα κατὰ στοιχεῖον τε καὶ σελίδα. quas descripsit Σίμων φαβρίκιος φραγκὸς τῆς ἐν αὐγούστῃ τῇ βινδελικῶν σχολῆς ἔπαρχος.

[2] Cod. Phill. 11605, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 207: inest Theophylacti commentarius in Evangelium Ioannis (Migne, Patrol. gr. tom. CXXIII p. 1127 sqq.).

[3] cf. Coxe l. l. p. 739.

[4] Cod. Phill. 3080, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 181; inest Ἑρμηνεία κατὰ στοιχεῖον τῆς θείας γραφῆς. comprehendens CCXLVI capita, quorum primo agitur περὶ δημιουργίας ἀγγέλων. ultimo περὶ ψευδοπροφητῶν. scriptus est codex anno 1542 a Ioanne Catelo Nanpliota, cuius subscriptio in fine extat haec: μηνὶ. νοεμβρίου κη' ἐν τῇ βενετίᾳ· διὰ χειρὸς καὶ κόπου ἰωάννου κατέλου τοῦ ναυπλιώτου.

[5] Cod. Phill. 23242 (qui non fuit Meermannianus), bomb. in 8°, saec. XIV—XV, foliorum 244, in initio et in fine mutilus; insunt: 1. fol. 1r: Theodori Prodromi commentarii in canones Cosmae Ioannis Damasceni aliorum. 2. fol. 223r: excerpta ex Ioanne Chrysostomo. 3. fol. 230r: Aesopi fabulae. incip.: ἀρχὴ τοῦ βίβρα· — μύθος. λιτὸς καὶ ἀλώπηξ. praemittitur vita Aesopi.

[6] cf. Coxe l. l. p. 760 sqq.

[7] ibid. p. 767.

[8] v. sup. p. V adnot. 5.

[9] cf. H. Omont, Catal. des mss. grecs des bibl. des Pays-Bas, p. 16.

Digitized by Google

Clarom. 88	Meerm. 59	Phill. 11606 (Cheltenham.)[1]
» 89	» 60	Phill. 1424 (Berol.)
» 90	» 61	Phill. 1425 (Berol.)
» 91	» 62	Phill. 3082 (Cheltenham.)[2]
» 92 (= Pélic. 33)	» 120	Phill. 1462 (Berol.)
» 93	» 63	Phill. 1426 (Berol.)
» 94 (= Pélic. 27)	» 43	Phill. 1414 (Berol.)
» 95	» 130	Phill. 1467 (Berol.)
» 96	» 64	Phill. 1427 (Berol.)
» 97 (= Pélic. 164)	» 159	Phill. 1491 (Berol.)
» 98 (= Pélic. 15)	» 121	Phill. 1463 (Berol.)
» 99	» 65	Bodl. Misc. 180[3]
» 100	» 66	Phill. 1428 (Berol.)
» 101 (= Pélic. 32)	» 67	Phill. 1429 (Berol.)
» 102	» 132	Phill. 1469 (Berol.)
» 103 (= Pélic. 4)	» 68	Phill. 1430 (Berol.)
» 104	» 69	Phill. 1431 (Berol.)
» 105	» 133	Phill. 1470 (Berol.)
» 106 (olim Beccatelli)	» 70	Bodl. Misc. 181[4]
» 107 (= Pélic. 9)	» 160	Bodl. Misc. 216
» 108 (= Pélic. 17)	» 71	Phill. 1432 (Berol.)
» 109	» 161	Phill. 1492 (Berol.)
» 110 (olim Beccatelli)	» 134	Phill. 1471 (Berol.)
» 111	» 122	Phill. 1464 (Berol.)
» 112	» 72	Phill. 1433 (Berol.)
» 113	» 73	Phill. 1434 (Berol.)
» 114	» 74	Phill. 1435 (Berol.)
» 115	» 75	Phill. 1436 (Berol.)
» 116	» 76	Bodl. Misc. 182[5]
» 117	» 49	Phill. 3079 (Cheltenham.)[6]

[1] Cod. Phill. 11606, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 129; inest Εὐσεβίου τοῦ παμφίλου τῶν κατὰ μαρκέλλου τοῦ ἀτκύρας ἐπισκόπου (libri quinque). cf. Migne, Patrol. gr. tom. XXIV p. 707—1046.

[2] Cod. Phill. 3082, chart. in fol., saec. XVI [non XIV], foliorum 262; insunt: 1. fol. 1r: Κωνσταρίου τοῦ σοφωτάτου τοῦ τοῦ (sic) ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου τοῦ θεολόγου ὁμιλιῶνος βίβλος πάσης ἀγχινοίας μεστή. alter titulus: Ἱερέως προσαγθέτου ὑπὸ κωνσταντίνου· θεοχαρίστου· ἀνδρέου· γρηγορίου· δόμνου· ἰσηδώρου· λεοντίου· ἐπισκοπίτῳ καισαρίῳ τῷ ἀδελφῷ τοῦ ἁγίου γρηγορίου ἐπισκόπου νεζιανζηνοῦ, ἐτηνίκα ἐκρατήθη ἐν κωνσταντινουπόλει δεδόσκων ἐπὶ ἔτη εἴκοσι (cf. Migne, Patrol. gr. tom. XXXVIII p. 851 sqq.). 2. fol. 131r: Ἡ θεόφιλος ἱστορία· τοῦ μακαρίου θεοδωρήτου ἐπισκόπου κύρου· δεήσησι παρὶ βίων ἁγίων, ἤτις λέγεται ἱστορία θεόφιλος. incip.: Τῶν ἁρίστων ἀνδρῶν καὶ τῆς ἀρετῆς ἀθλητῶν. (cf. Migne, Patrol. gr. t. LXXXII p. 1284 sqq.).

[3] cf. Coxe l. l. p. 733 sqq.

[4] ibid. p. 735 sq.

[5] ibid. p. 736 sq.

[6] Cod. Phill. 3079, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 117; insunt: 1. ὁμιλία τοῦ κατὰ μάρκον εὐαγγελίου. in folii 1r margine superiore haec leguntur: μετεγράφη ἀπὸ βιβλίου τινὸς ἀρχαιοτάτου ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἁγίου ἀντωνίου ἐνετίκων, οὗ ἡ ἐπιγραφὴ τοιαύτη τις ἦν· Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου εἰς τὸ κατὰ ματθαῖον καὶ

Digitized by Google

Clarom. 118 (= Pélic. 5)	Meerm. 50	Phill. 1419 (Berol.)
» 119[a] (= Pélic. 3[a])	» 77	Phill. 1437 (Berol.)
» 119[b] (= Pélic. 3[b])	» 108	Phill. 1458 (Berol.)
» 120	» 54	Phill. 1421 (Berol.)
» 121 (= Pélic. 14)	» 135	Phill. 1472 (Berol.)
» 122	» 78	Phill. 1438 (Berol.)
» 123	» 79	Phill. 1439 (Berol.)
» 124	» 80	Bodl. Misc. 183[1])
» 125	» 81	Phill. 1440 (Berol.)
» 126	» 82	Phill. 1441 (Berol.)
» 127[a]	» 83	Phill. 1442 (Berol.)
» 127[b]	—	?
» 128	Meerm. 167	Phill. 6759 (Cheltenham.)[2])
» 129 (olim Beccatelli)	» 84	Phill. 1443 (Berol.)
» 130 (= Pélic. 114)	» 136	Leid. suppl. 107
» 131	» 85	Phill. 1444 (Berol.)
» 132	» 137	Phill. 1473 (Berol.)
» 133 (= Pélic. 22)	» 42	Phill. 1413 (Berol.)
» 134	» 45	Phill. 1416 (Berol.)
» 135	» 46	?
» 136 (= Pélic. 34)	» 123	Bodl. Misc. 202
» 137 (= Pélic. 24)	» 87	Phill. 11607 (Cheltenham.)[3])
» 138	» 86	Phill. 1445 (Berol.)
» 139	» 88	Phill. 1446 (Berol.)
» 140	» 162	Phill. 1493 (Berol.)
» 141	» 163	Phill. 1494 (Berol.)
» 142	» 128	?
» 143	» 89	Phill. 11608 (Cheltenham.)[4])
» 144 (= Pélic. 12)	» 126	Phill. 1466 (Berol.)
» 145	» 90 (2)	Phill. 1447, II (Berol.)
» 146	» 138	Phill. 1474 (Berol.)
» 147	» 91	Phill. 1448 (Berol.)

κατὰ μάρκον εὐαγγέλιον· τὸ βηθὲν βιβλίον περιεῖχε καὶ ἑτέρας ἑρμηνείας οὕτως ἐπιγραφομένας· Τοῦ ἐν ἁγίοις τίτου ἐπισκόπου βοωστρῶν καὶ ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου καὶ ἑτέρων ἑρμηνεία εἰς τὸ κατὰ λουκᾶν εὐαγγέλιον. 2. (altera manu) τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου νύσσης ζήτησις περὶ ψυχῆς, μετὰ τῆς θείας ἀδελφῆς μακρίνης. (cf. Migne, Patrol. gr. tom. XLVI p. 11—160). 3. Catena in Psalmos, in fine mutila.

[1]) cf. Coxe l. l. p. 737 sq.

[2]) Cod. Phill. 6759, chart. in 8°, saec. XVI, foliorum 34, misere mutilatus; insunt: 1. initium libri hymnologici (tit.: Ἀρχὴ τῶν θεῶι ἁγίων τῶν ἀνωνύμων ἀκολουθιῶν). 2. Ioannis Chrysostomi orationes duae. 3. Leontii oratio.

[3]) v. sup. p. V adnot. 4.

[4]) Cod. Phill. 11608, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 39; insunt: 1. Τοῦ ἐν ἁγίοις ἀββᾶ μαξίμου κεφαλαιώδης λόγος περὶ θεολογίας καὶ ἀλληγορικὸς περὶ ἀρετῶν (centuriae duae). incip.: Εἷς θεὸς ἄναρχος ἀκατάληπτος ἕλην ἔχων τοῦ εἶναι τὴν δύναμιν διὰλου τὴν πότε (cf. Migne, Patrol. gr. tom. XC p. 1083 sqq.). 2. Τοῦ ἐν ἁγίοις ἀββᾶ θαλασσίου περὶ ἀγάπης καὶ ἐγκρατείας καὶ τῆς κατὰ νοῦν πολιτείας· πρὸς παῦλον πρεσβύτερον ἑκατοντάς ἃ· ἧς ἡ ἀκροστιχὶς ἥβᾶ· πνευματικὼ κτλ. incip.: Πίθος πρὸς θεὸν ἑλκὸς (cf. Migne, tom. XCI p. 1427 sqq.).

Digitized by Google

Clarom. 148 (= Pélic. 13)	Meerm. 139	Phill. 6911 (Cheltenham.)[1]
» 149	» 93	Phill. 11812 (Cheltenham.)[2]
» 150	» 94	Phill. 1450 (Berol.)
» 151	» 140	Phill. 1475 (Berol.)
» 152	» 95	Phill. 1451 (Berol.)
» 153	» 164	Phill. 1495 (Berol.)
» 154 (= Pélic. 8)	» 141	Phill. 1476 (Berol.)
» 155	» 142	Phill. 1477 (Berol.)
» 156[a]	» 96	Phill. 3083 (Cheltenham.)[3]
» 156[b]	» 97	Brit. Mus. Addit. 15,435[4]
» 156[c]	» 98	?
» 157	—	Hagae Comitum bibl. reg. Z. 202[5]
» 158 (= Pélic. 248 + 242)	Meerm. 143	Phill. 1478 (Berol.)
» 159 (olim Nauloti)	» 144	Phill. 1479 (Berol.)
» 160	» 99	?
» 161	» 145	Phill. 6757 (Cheltenham.)[6]
» 162	» 165	Phill. 1496 (Berol.)
» 163 (= Pélic. 25)	» 100	Phill. 1452 (Berol.)
» 164	—	Hagae Comitum bibl. reg V. 50[7]
» 165	Meerm. 103	Phill. 1455 (Berol.)
» 166	—	?

[1] v. sup. p. V adnot. 1.

[2] Cod. Phill. 11812, chart. in fol., saec. XVII, foliorum 27; inest Γερμανοῦ τοῦ ἁγιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίνου πόλεως νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου λόγος εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν. incip.: Ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν ἀνέβητε (Migne, Patrol. gr. tom. CXL p. 677 sqq.). adiecta est versio latina.

[3] Cod. Phill. 3083, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 87; insunt: 1. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Θεοδώρου ἡγουμένου τῶν στουδίου κατὰ εἰκονομάχων (libri tres: cf. Migne, Patrol. gr. tom. XCIX p. 327 sqq.). 2. τοῦ αὐτοῦ Διγγος καὶ ἀναπροπὴ τῶν ἀσεβῶν ποιημάτων ἐκφώνου· ἐγκυτίου· σαργάνου· καὶ στεφάνου· τῶν νέων χριστομάχων· πρώτου μὲν δι' ἐμμέτρων στίχων ἐπαρθίμων αὐτοῖς καὶ ἑτέρων, ἔπειτα δὲ δεκὰ τεζῇς λέξεως ὁμοῦ τε καὶ τῆς ἀσεβοῦς ὑπογραφῆς. (ibid. p. 435 sqq.). 3. τοῦ αὐτοῦ προβλήματα τινὰ πρὸς εἰκονομάχους λέγοντας τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν γραπτὸν μὴ ἐγγράφεσθαι κατὰ τὸν σωματικὸν χαρακτῆρα. (ibid. p. 477 sqq.). 4. τοῦ αὐτοῦ κατὰ εἰκονομάχων κεφάλαια ζ. (ibid. p. 485 sqq.). 5. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Θεοδώρου ἡγουμένου τῶν στουδίου ἐκ τῶν ἀσεβῶν αὐτοῦ ἐπιστολῶν ἐκλογὴ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας ἐξορίας. (ibid. p. 903 sqq.). teste indice praemisso olim extabant epistulae XLVI, codex autem in fine mutilus abrumpitur in epistula XXI.

[4] Is codex manu Ioannis de Sancta Maura exaratus est: cf. H. Omont, Bibliothèque de l'école des chartes XLV (1884) p. 342.

[5] cf. H. Omont, Catal. des mss. grecs des bibl. des Pays-Bas, p. 17.

[6] Cod. Phill. 6757, chart. in 4°, saec. XVII, foliorum 190; praecedit index cum titulo: Πίναξ περιέχων τὰς τῶν παθῶν πάντων κατηγορίας, δι' ἐνιστόρων παραδειγμάτων τῆς τε παλαιᾶς καὶ νέας διαθήκης τῶν ἀπὸ ἀδὰμ καὶ καθεξῆς· συγγραφεὶς παρὰ συμεὼν μοναχοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ πανθλίου, πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἐκάστης κατηγορίας τὸν τελαυταῖον ἀναφέροντος, ἐν κεφαλαίοις τριάκοντα καὶ ὀκτώ, καθὼς ὑποτέτακται. codex manu Sirmondi anno 1608 Genuae scriptus est, ut ipse adnotavit: *Descripsi Genuae ex codice Bibliothecae Xenodochioli, quae olim fuit Philippi Saulii Episcopi Brugnatensis* etc.; in illo codice subscriptio librarii legebatur haec: μοναχοῦ καὶ ἱερομονάχου γερασίμου ἁμαρτωλοῦ.

[7] cf. H. Omont l. l. p. 16.

Digitized by Google

Clarom. 167	Meerm. 104	Phill. 11609 (Cheltenham.)[1]
» 168[a]	» 105	Phill. 1456 (Berol.)
» 168[b]	» 107	?
» 168[c]	» 106	Phill. 1457 (Berol.)
» 169	» 148	Phill. 6758 (Cheltenham.)[2]
» 170	—	Hagae Comitum bibl. reg. X. 41[3]
» 171	Meerm. 109	Bodl. Misc. 184[4]
» 172	» 149	Phill. 1481 (Berol.)
» 173 (= Pélic. 10)	» 150	Phill. 1482 (Berol.)
» 174	» 151	Phill. 1483 (Berol.)
» 175	» 152	Phill. 1484 (Berol.)
» 176	» 110	Phill. 1459 (Berol.)
» 177	» 111	Phill. 6756 (Cheltenham.)[5]
» 178	» 112	Bodl. Misc. 179[6]
» 179	» 113	Phill. 11610 (Cheltenham.)[7]
» 180	» 114	Phill. 1460 (Berol.)
» 181	—	(Paris. suppl. gr. 407?)
» 182	—	(Paris. suppl. gr. 592?)
» 183	Meerm. 176	Bodl. Misc. 206[8]
» 184	» 177	Phill. 1498 (Berol.)
» 185	» 158	Phill. 1490 (Berol.)
» 186 (olim Beccatelli)	» 178	Phill. 1499 (Berol.)
» 187	» 179	Phill. 6760 (Cheltenham.)[9]
» 188	» 184	Phill. 1502 (Berol.)
» 189	» 180	Phill. 1500 (Berol.)

[1] Cod. Phill. 11609, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 202; insunt: 1. Νικολάου τοῦ καβασίλα περὶ τῆς ἐν χριστῷ ζωῆς libri sex (Migne, Patrol. gr. tom. CL p. 493 sqq.). 2. (eiusdem) oratio κατὰ τοκιζόντων (ibid. p. 727 sqq.) 3. εἰσαγωγὴ δογμάτων στοιχειώδης ἀπὸ φωνῆς Ἰωάννου τοῦ ταπεινοῦ μοναχοῦ τοῦ Δαμασκηνοῦ πρὸς Ἰωάννην τὸν ὁσιώτατον καὶ ἁγιώτατον ἐπίσκοπον λαοδικείας (Migne, Patrol. gr. tom. XCV p. 99 sqq.). 4. Ἐπιστολὴ γραφεῖσα πρὸς ὀρθόδοξον ἀρχιμανδρίτην περὶ τοῦ τριστογίου· τῶν θεοτιμήτων καὶ ζήλῳ θείῳ κεκοσμημένων κυρῶν ὀρθόδοξ ἀρχιμανδρίτη Ἰωάννης ὁ δαμασκηνὸς ἐν κυρίῳ χαίρειν· (ibid. p. 21 sqq.). 5. τοῦ αὐτοῦ λόγος διαλεκτικὸς πρὸς τοὺς τὰς ἁγίας εἰκόνας διαβάλλοντας (Migne, tom. XCIV p. 1231 sqq.). 6. γρηγορίου ἐπισκόπου νύσσης καὶ νεΐλου (λείου cod.) μοναχοῦ εἰς τὸ τῶν ὁσιώτων ἄσμα. incip.: Τὸ τῶν ὁσιότων βιβλίον ἔοικε γυναικί.

[2] Codicem Phill. 6758 (bomb. in 4°, saec. XIV, foliorum 225), de quo cf. catal. Clarom. et Meerm., G. Studemund obiter inspexit neque accuratius descripsit.

[3] cf. H. Omont l. l. p. 16 sq.

[4] cf. Coxe l. l. p. 738 sq.

[5] Cod. Phill. 6756, chart. in fol., saec. XVII, foliorum 311; insunt collectanea varia theologica, pleraque e codicibus Parisiis transcripta videntur esse. accuratius G. Studemund hunc codicem non descripsit.

[6] cf. Coxe l. l. p. 724 sq.

[7] Cod. Phill. 11610, chart. in fol., saec. XVII—XVIII, foliorum 169; insunt collectanea varia, velut excerpta ex Asterio et Andrea Cretensi, Maximi Planudae σύγκρισις χειμῶνος καὶ ἔαρος, excerpta ex Nicolai Cabasilae et Theodori Monoremitae scriptis. hunc quoque codicem G. Studemund obiter tantum inspexit.

[8] cf. Coxe l. l. p. 763 sqq.

[9] Cod. Phill. 6760, bomb. in 4°, saec. XIV [non XVI], foliorum 386; insunt Conciliorum canones cum Nomocanone Photii et commentariis Theodori Balsamonis. accuratius hunc codicem G. Studemund non descripsit.

Digitized by Google

Clarom. 190 (= Pélic. 52)	Meerm. 168	Lips. bibl. Univ. MG 144[1])
» 191 (= Pélic. 50)	» 169	Lips. bibl. Univ. MG 145[2])
» 192 (= Pélic. 51)	» 170	Lips. bibl. Univ. MG 146[3])
» 193 (= Pélic. 49)	» 171	Lips. bibl. Univ. MG 147[4])
» 194 (olim Nauloti)	» 172	Phill. 1497 (Berol.)
» 195	—	?
» 196	Meerm. 182	Lips. bibl. Univ. (Biscerianus 5)[5])
» 197	—	?
» 198	Meerm. 375	Leid. suppl. 105[6])
» 199 (= Pélic. 136)	» 376	Leeuward. 40
» 200 (= Pélic. 126)	» 377	Bodl. Misc. 186
» 201 (= Pélic. 131)	» 378	Phill. 1625 (Berol.)
» 202	—	?
» 203 (= Pélic. 133)	Meerm. 379	Phill. 1626 (Berol.)
» 204	» 367	Phill. 1618 (Berol.)
» 205 (= Pélic. 141[b])	» 368	Phill. 1619 (Berol.)
» 206 (= Pélic. 141[a])	» 369	Phill. 1620 (Berol.)
» 207 (= Pélic. 56[c])	» 370	Leid. suppl. 11.
» 208	» 371	Phill. 1621 (Berol.)
» 209	» 372	Phill. 1622 (Berol.)
» 210	» 373	Phill. 1623 (Berol.)
» 211	» 374	Phill. 1624 (Berol.)
» 212	» 401	Leid. suppl. 17[7])
» 213 (= Pélic. 143)	» 397	Phill. 1640 (Berol.)
» 214 (= Pélic. 173)	—	Paris. suppl. gr. 119
» 215 (olim Nauloti)	Meerm. 398	Phill. 1641 (Berol.)
» 216	» 380	Phill. 1627 (Berol.)
» 217[a] (= Pélic. 125[a])	» 402	Phill. 1643 (Berol.)
» 217[b] (= Pélic. 125[b])	» 358	Leeuward. 33
» 217[c] (= Pélic. 125[c])	» 289	Phill. 1579 (Berol.)
» 217[d] (= Pélic. 125[d])	» 290	Phill. 1580 (Berol.)
» 218 (olim Beccatelli)	» 381	Phill. 1628 (Berol.)
» 219	» 382	Phill. 1630 (Berol.)
» 220	» 383	Phill. 1631 (Berol.)
» 221 (olim Beccatelli)	» 384	Phill. 1629 (Berol.)
» 222 (= Pélic. 142)	» 385	Phill. 1632 (Berol.)
» 223 (= Pélic. 140)	» 386	Phill. 1633 (Berol.)
» 224	» 403	Leid. suppl. 55[8])
» 225	» 387	Bodl. Misc. 187[9])

[1]) v. supra p. VII adnot. 1.
[2]) v. sup. p. VI adnot. 8.
[3]) ibid. adnot. 9.
[4]) ibid. adnot. 7.
[5]) cf. Zachariae, Prochiron, p. CLXXXIX.
[6]) cf. Geel l. l. p. 30.
[7]) ibid. p. 7.
[8]) ibid. p. 18.
[9]) cf. Coxe l. l. p. 740.

Digitized by Google

Clarom. 226	Meerm. 399	?
» 227	» 388	Phill. 6766 (Cheltenham.)[1]
» 228 (= Pélic. 137)	» 389	Phill. 1634 (Berol.)
» 229 (= Pélic. 132)	» 390	Phill. 1635 (Berol.)
» 230 (= Pélic. 139)	» 391	Phill. 1636 (Berol.)
» 231 (= Pélic. 18)	» 102	Phill. 1454 (Berol.)
» 232 (= Pélic. 138)	» 392	Bodl. Misc. 188.
» 233	» 393	Phill. 1637 (Berol.)
» 234 (= Pélic. 36[a])	» 394	Phill. 1638 (Berol.)
» 235 (= Pélic. 129)	» 395	Phill. 1639 (Berol.)
» 236 (= Pélic. 135)	» 396	Phill. 6767 (Cheltenham.)[2]
» 237 (= Pélic. 127)	—	?
» 238	Meerm. 400	Phill. 1642 (Berol.)
» 239 (= Pélic. 110)	» 186	Phill. 1504 (Berol.)
» 240	» 257	Brit. Mus. Addit. 6791[3]
» 241 (= Pélic. 102)	» 187	Phill. 1505 (Berol.)
» 242 (= Pélic. 103)	» 188	Phill. 1506 (Berol.)
» 243 (= Pélic. 106)	» 189	Brit. Mus. Addit. 10,063
» 244 (= Pélic. 104)	» 190	Phill. 6761 (Cheltenham.)[4]
» 245 (= Pélic. 92)	» 191	Phill. 1507 (Berol.)
» 246 (= Pélic. 93)	» 192	Phill. 1508 (Berol.)
» 247 (= Pélic. 94)	» 291	Phill. 6764 (Cheltenham.)[5]
» 248	» 292	Brit. Mus. Addit. 6790[6]
» 249 (= Pélic. 95)	» 293	Phill. 3085 (Cheltenham.)[7]
» 250 (= Pélic. 99)	» 193	Bodl. Misc. 196
» 251 (= Pélic. 100[a])	» 194	Phill. 1509 (Berol.)
» 252	» 195	Phill. 1510 (Berol.)
» 253 (= Pélic. 97)	» 196	Bodl. Misc. 194
» 254	» 197	Phill. 1511 (Berol.)
» 255	» 198	Bodl. Misc. 195[8]
» 256 (= Pélic. 101)	» 199	Phill. 1512 (Berol.)
» 257 (= Pélic. 98)	» 200	Phill. 1513 (Berol.)
» 258 (= Pélic. 96)	» 201	Phill. 1514 (Berol.)
» 259 (= Pélic. 176)	» 236	Phill. 1540 (Berol.)
» 260 (olim Beccatelli)	» 202	Phill. 1515 (Berol.)

[1] Cod. Phill. 6766, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 647; insunt: 1. Georgii Syncelli Historia. 2. Theophanis Chronographia.

[2] v. sup. p. X adnot. 6.

[3] Cod. Mus. Brit. Addit. 6791, chart. in 8°, saec. XVI, foliorum 174; insunt: 1. Hierocles commentarius in Pythagorae Aureum Carmen. 2. Pselli expositiones quaestionum physicarum.

[4] v. sup. p. IX adnot. 6.

[5] v. sup. p. IX adnot. 1.

[6] Cod. Mus. Brit. Addit. 6790, membr. in 8°, saec. XV, foliorum 134; insunt Aristotelis Ethica Nicomachea.

[7] v. sup. p. IX adnot. 2.

[8] cf. Coxe l. l. p. 754.

Digitized by Google

Clarom. 261 (= Pélic. 106)	Meerm. 203	Phill. 1516 (Berol.)
» 262	—	?
» 263[a]	Meerm. 204	Phill. 1517 (Berol.)
» 263[b]	» 208	Phill. 1519 (Berol.)
» 264 (= Pélic. 100[b])	» 205	Bodl. Misc. 129
» 265	» 258	Phill. 1556 (Berol.)
» 266 (= Pélic. 177)	» 206	Phill. 1518 (Berol.)
» 267	» 207	Bodl. Misc. 198[1])
» 268 (= Pélic. 116)	» 259	Phill. 1557 (Berol.)
» 269 (= Pélic. 105)	» 209	Phill. 1520 (Berol.)
» 270 (= Pélic. 241 + 250 + 245 + 246)	» 260	Phill. 1558 (Berol.)
» 271 (= Pélic. 239)	» 294	Phill. 2381 (Cheltenham.)[2])
» 272	» 261	Phill. 1559 (Berol.)
» 273 (= Pélic. 107)	» 210	Phill. 1521 (Berol.)
» 274 (= Pélic. 59[a])	» 237	Phill. 1541 (Berol.)
» 275[a] (= Pélic. 53[b])	» 238	Phill. 1542 (Berol.)
» 275[b]	» 239	Phill. 1543 (Berol.)[3])
» 276	» 240	Phill. 1544 (Berol.)
» 277	» 241	Phill. 1545 (Berol.)
» 278	» 242	Phill. 1546 (Berol.)
» 279	» 243	Phill. 1547 (Berol.)
» 280 (= Pélic. 179)	» 244	Phill. 1548 (Berol.)
» 281 (= Pélic. 148)	» 245	Bodl. Misc. 199
» 282 (= Pélic. 130)	» 246	Leid. suppl. 59
» 283 (= Pélic. 146)	» 247	?
» 284 (= Pélic. 122)	» 248	Phill. 1549 (Berol.)
» 285	» 249	Brit. Mus. Addit. 15,276[4])
» 286 (= Pélic. 124[a] + 36[b] + 7)	» 250	Bodl. Misc. 200
» 287 (= Pélic. 53[a])	» 282	?
» 288 (= Pélic. 180)	» 251	Phill. 1550 (Berol.)
» 289	—	?
» 290 (= Pélic. 55)	Meerm. 283	?
» 291 (= Pélic. 54)	» 284	Phill. 1574 (Berol.)
» 292 (= Pélic. 89)	» 285	Phill. 1575 (Berol.)
» 293 (= Pélic. 118)	» 286	Phill. 1576 (Berol.)
» 294 (= Pélic. 58)	» 252	Phill. 1551 (Berol.)
» 295 (= Pélic. 128)	» 287	Phill. 1577 (Berol.)
» 296	» 253	Phill. 1552 (Berol.)

[1]) ibid. p. 755 sq.

[2]) v. sup. p. XII adnot. 5.

[3]) Et codicem Phill. 1542 et codicem 1543 ad bibliothecam Claromontanam olim pertinuisse comprobatur nota illa *Paraphe* etc. in folio 1[r] utriusque codicis adscripta; codicis Clarom. 275 foliorum numerus (306), qui in catalogo adnotatus est, errore videtur ortus esse (pro 106?).

[4]) Codicem Mus. Brit. Add. 15,276 (chart. in fol., saec. XVI, quo continentur Heronis liber de machinis bellicis et Heronis Alexandrini liber de geodaesia) exaravit Antonius Episcopopulus: cf. H. Omont, Bibl. de l'école des chartes XLV (1884) p. 335.

Digitized by Google

Clarom. 297 (= Pélic. 175[a])	Meerm. 254	Phill. 1553 (Berol.)
» 298	» 255	Phill. 1554 (Berol.)
» 299	» 288	Phill. 1578 (Berol.)
» 300 (= Pélic. 175[b] + 124[b])	» 256	Phill. 1555 (Berol.)
» 301 (= Pélic. 44)	» 262	Phill. 1560 (Berol.)
» 302[a]	» 296[a]	Brit. Mus. Addit. 11,890[1])
» 302[b]	» 296[b]	Phill. 3086 (Cheltenham.)[2])
» 303 (= Pélic. 45)	» 263	Phill. 1561 (Berol.)
» 304	» 264	Bodl. Misc. 215[3])
» 305 (= Pélic. 115[b])	» 211	Phill. 1522 (Berol.)
» 306 (= Pélic. 78)	» 265	Phill. 1562 (Berol.)
» 307 (olim Naaloti)	» 266	Phill. 1563 (Berol.)
» 308 (= Pélic. 119)	» 267	Phill. 1564 (Berol.)
» 309	» 213	Phill. 1523 (Berol.)
» 310 (= Pélic. 145)	» 268	Phill. 1565 (Berol.)
» 311 (= Pélic. 144?)	» 297	Phill. 1581 (Berol.)
» 312 (= Pélic. 80[a] + 80[c])	» 269	Phill. 1566 (Berol.)
» 313 (= Pélic. 75)	» 215	Phill. 1525 (Berol.)
» 314 (= Pélic. 80[c])	» 216	Phill. 1526 (Berol.)
» 315 (= Pélic. 79[a])	» 217	Phill. 1527 (Berol.)
» 316 (= Pélic. 80[b])	» 218	Phill. 1991 (Berol.)
» 317 (= Pélic. 67)	» 219	Phill. 1528 (Berol.)
» 318 (= Pélic. 80[d])	» 220	Phill. 1529 (Berol.)
» 319 (= Pélic. 66)	» 270	Phill. 1567 (Berol.)
» 320 (= Pélic. 72)	» 221	Phill. 1530 (Berol.)
» 321 (= Pélic. 76)	» 222	Phill. 3084 (Cheltenham.)[4])
» 322 (= Pélic. 63)	» 223	Phill. 1531 (Berol.)
» 323 (= Pélic. 117)	» 224	Leid. suppl. 106
» 324 (= Pélic. 90 + 115[a] + 237)	» 225	Phill. 1532 (Berol.)
» 325	» 226	Phill. 1533 (Berol.)
» 326 (= Pélic. 61)	» 227	?
» 327 (= Pélic. 252)	» 271	Phill. 1568 (Berol.)
» 328 (= Pélic. 88)	» 228	Berol. Macr. gr. Fol. 37[5])
» 329[a] (= Pélic. 86[a])	» 229 vol. I	Phill. 1534 vol. I (Berol.)
» 329[b] (= Pélic. 86[b])	» 214	Phill. 1524 (Berol.)
» 329[c] (= Pélic. 86[c])	» 181	Phill. 1501 (Berol.)
» 330 (= Pélic. 87)	» 229 vol. II	Phill. 1534 vol. II (Berol.)

[1]) Cod. Mus. Brit. Addit. 11,890, chart. in 8°, saec. XVI; insunt Oppiani Halieuticon libri IV priores cum scholiis interlinearibus.

[2]) Cod. Phill. 3086, chart. in 8°, saec. XVI, foliorum 175, constat ex quattuor fasciculis, quibus continentur haec: I. Euripidis Phoenissae. II. Aeschyli Persae. III. 1. Pselli opusculum. tit.: τοῦ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων. incip.: Ἠρώτας μέν μέσον τῶ διατείνειν. 2. Pselli versus de dogmate Christiano, ὑπερτίμου τοῦ ψελλοῦ πρὸς τὸν βασιλέα κυρὸν μιχαὴλ τὸν δοῦκαν. incip.: Δέχου καὶ τὸ θεμέλιον τὸ καθ' ἡμᾶς δογμάτων (Migne, Patrol. gr. tom. CXXII p. 811 sqq.). 3. (Ioannis Pediasimi) opusculum de Herculis XII laboribus. IV. Ξενοφῶντος βίος περὶ ἱππικῆς.

[3]) cf. Coxe l. l. p. 772.

[4]) v. sup. p. VII adnot. 5.

[5]) v. sup. p. VIII adnot. 4.

Digitized by Google

Clarom. 331 (= Pélic. 77)	Meerm. 230	Phill. 1535 (Berol.)
» 332[a] (= Pélic. 85[a])	» 272	Phill. 6763 (Cheltenham.) [1]
» 332[b] (= Pélic. 83[b])	» 276	Phill. 1569 (Berol.)
» 332[c] (= Pélic. 83[c])	» 279	Phill. 1571 (Berol.)
» 333	» 298	Phill. 6765 (Cheltenham.) [2]
» 334 (= Pélic. 70)	» 273	Phill. 2355 (Cheltenham.) [3]
» 335 (= Pélic. 81)	» 274	Athen. cod. Med. 64 [4]
» 336 (= Pélic. 82)	» 275	Phill. 3892 (Cheltenham.) [5]
» 337 (= Pélic. 68)	» 231	Phill. 1536 (Berol.)
» 338 (= Pélic. 69)	» 277	Phill. 1570 (Berol.)
» 339 (= Pélic. 90[b])	» 232	?
» 340	» 299	Phill. 1582 (Berol.)
» 341 (= Pélic. 79[b])	» 278	?
» 342 (= Pélic. 71)	» 233	Phill. 1537 (Berol.)
» 343	» 300	Phill. 1583 (Berol.)
» 344	» 234	Phill. 1538 (Berol.)
» 345 (= Pélic. 73)	» 235	Phill. 1539 (Berol.)
» 346 (= Pélic. 169)	» 303	Bodl. Misc. 193
» 347 (= Pélic. 154)	» 304	Leid. suppl. 172
» 348	» 352	Bodl. Misc. 214 [6]
» 349 (olim Nauloti)	» 320	Phill. 1594 (Berol.)
» 350	» 353	Phill. 1613 (Berol.)
» 351 (= Pélic. 158)	» 324	Phill. 1597 (Berol.)
» 352 (= Pélic. 151)	—	Paris. suppl. gr. 96
» 353 (= Pélic. 155)	Meerm. 302	Phill. 1584 (Berol.)
» 354 (= Pélic. 153)	—	?
» 355[a] (= Pélic. 160[a])	Meerm. 356	Leid. suppl. 177
» 355[b] (= Pélic. 160[b])	» 354	Phill. 1614 (Berol.)
» 355[c] (= Pélic. 160[c])	» 363	Bodl. Misc. 217
» 356	—	?
» 357	Meerm. 357	Phill. 1615 (Berol.)
» 358[a]	» 327	Bodl. Misc. 208 [7]
» 358[b]	» 330	Phill. 1598 (Berol.)
» 359 (= Pélic. 121)	» 305	Leid. suppl. 67
» 360	» 306	Bodl. Misc. 189 [8]
» 361 (= Pélic. 170)	» 328—329	Bodl. Misc. 190—191

[1] v. sup. p. VIII adnot. 3.

[2] Cod. Phill. 6765, membran. in 8°, saec. XII—XIII, foliorum 172; insunt: 1. τμημάτων πρωτοβεστάρχου τοῦ ἀντόχου περὶ τροφῶν ἐυνόμιστος κατὰ στοιχεῖον (cf. Simeonis Sethi Syntagma de alimentorum facultatibus ed. B. Langkavel, Lipsiae 1868).

[3] v. sup. p. VII adnot. 4.

[4] v. sup. p. VIII adnot. 1.

[5] ibid. adnot. 2.

[6] cf. Coxe l. l. p. 771.

[7] ibid. p. 766 sq.

[8] ibid. p. 742 sqq.

Digitized by Google

Clarom. 362		Meerm. 366	Leid. suppl. 115[1])
» 363 (= Pélic. 57)		» 344	Leid. suppl. 104
» 364 (= Pélic. 162)		» 364	Phill. 3087 (Cheltenham.)
» 365[a]		» 331	Phill. 1599 (Berol.)
» 365[b]		» 281	Phill. 1573 (Berol.)
» 365[c]		» 325	Bodl. Misc. 213[2])
» 365[d]		» 323	Phill. 1596 (Berol.)
» 365[e]		» 319	Phill. 1593 (Berol.)
» 366 (= Pélic. 37)		» 335	Bodl. Misc. 207
» 367		» 307	Phill. 1585 (Berol.)
» 368 (= Pélic. 38)		» 308	Phill. 1586 (Berol.)
» 369		» 309	Phill. 1587 (Berol.)
» 370		» 310	Phill. 1588 (Berol.)
» 371 (= Pélic. 42)		» 339	Phill. 1604 (Berol.)
» 372 (= Pélic. 41)		—	Paris. suppl. gr. 135
» 373		—	Paris. suppl. gr. 972[3])
» 374		Meerm. 360	Leeuward. 34[4])
» 375 (= Pélic. 43[6])		» 336	Leeuward. 35
» 376		» 311	Phill. 1589 (Berol.)
» 377		» 312	Bodl. Misc. 192[5])
» 378 (= Pélic. 249 + 238)		» 334	Phill. 1601 (Berol.)
» 379 A		» 359	Phill. 1616 (Berol.[6])
» 379 B		» 355	Bodl. Misc. 210[7])
» 379 C		» 361	Leid. suppl. 54[8])
» 379 D		» 351	Phill. 1612 (Berol.)
» 380		» 340	Phill. 1605 (Berol.)
» 381[a] (1[0]—3[0]; 5[0]—8[0])		» 342	Phill. 1607 (Berol.)
» 381[b] (4[0])		» 317	Phill. 1592 (Berol.)
» 381[c] (9[0], 10[0])		» 318	Leid. suppl. 178[9])
» 381[d] (11[0])		» 322	Phill. 1595 (Berol.)
» 381[e] (12[0])		» 343	Leid. suppl. 103[10])
» 381[f] (14[0]—16[0])		» 333	Phill. 1600 (Berol.)
» 381[g] (17[0], 13[0])		» 337	Phill. 1602 (Berol.)
» 381[h] (18[0])		» 338	Phill. 1603 (Berol.)

[1]) cf. Geel l. l. p. 33.

[2]) cf. Coxe l. l. p. 770 sq.

[3]) cf. H. Omont, Inventaire sommaire etc. III p. 216.

[4]) cf. H. Omont, Catal. des mss. grecs des bibl. des Pays-Bas, p. 18 sq.

[5]) cf. Coxe l. l. p. 753.

[6]) Codice Phill. 1616 continentur omnia quae in catalogo Claromontano (cod. 379) sub num. 1[0]—14[0] enarrantur, deest num. 15 (Theophrasti Characteres); haec particula codicis Clarom. 379 deperiisse videtur.

[7]) cf. Coxe l. l. p. 767.

[8]) cf. Geel l. l. p. 18.

[9]) ibid. p. 50.

[10]) ibid. p. 29.

Digitized by Google

Clarom. 381[1] (190—219)	Meerm. 316	Leid. suppl. 176 [1])
» 382 (= Pélic. 156)	» 314	Bodl. Misc. 197
» 383 (= Pélic. 157)	» 347	Athen. cod. Philol. 44 [2])
» 384	» 362	Leid. suppl. 122 [3])
» 385 (= Pélic. 46)	» 345	Phill. 1608 (Berol.)
» 386 (= Pélic. 43)	» 346	Leid. suppl. 123
» 387 (= Pélic. 243)	» 349	Phill. 1610 (Berol.)
» 388	» 365	Phill. 1617 (Berol.)
» 389	» 315	Phill. 1591 (Berol.)
» 390	» 348	Phill. 1609 (Berol.)
» 391A	» 146	Phill. 1480 (Berol.)
» 391B	» 280	Phill. 1572 (Berol.)
» 391C	» 350	Phill. 1611 (Berol.)
» 391D	» 185	Phill. 1503 (Berol.)

Quattuor igitur codices Claromontani (86. 157. 164. 170) Hagas Comitum in bibliothecam regiam migraruut; quattuor (214. 352. 372. 373) Parisiis regi Francogallorum dono relicti sunt (v. sup. p. III adnot. 5); praeter eos duo (181. 182) videntur Parisiis mansisse; unus codex (76) in bibliothecam Thomae Phillipps nescio qua via pervenit et Cheltenhami nunc adservatur; ceteri bibliothecae Meermannianae adscripti sunt. duodecim duntaxat codices (vel codicum particulae) in catalogo bibliothecae Meermannianae non commemorantur et aut deperierunt aut in bibliothecis adhuc latent. quorum descriptionem ex catalogo Claromontano (et catalogo Peliceriano) hoc loco repetendam duxi:

Clar. 51. *Codex chartaceus in 4° (constans foliis 233) saeculo XV exaratus, initio et in fine mutilus, maculis situque deformis. Ibi continentur quinque libri Moysis, Iosue et Iudices.*

Clar. 81. *Codex chartaceus in 8° (foliorum 318) saeculo XV exaratus, mucore et situ deformis. Ibi continentur:*

1°. Theodori Cursiotae (ut videtur, episcopi) Antirreticus, seu contradictiones adversus quemdam Angelum archiepiscopum Russorum, de quibusdam Russorum liturgicis usibus. Incipit: ἄκουε οὐρανὲ καὶ ἐνωτίζῃ ἡ γῆ.

2°. Georgii Scholarii Confessio, quam liber fecit Florentiae coram imperatore et ecclesiâ Cp°.

3°. Anonymi Canones ecclesiastici, quorum initium desideratur.

4°. Epiphanius ex libro I° Panarii.

5°. Imperatoris Iustiniani Leges agricolarum.

Pélic. 167. Θεοδώρου τοῦ Κουρσιώτου λόγος ἀντιρρητικὸς κατὰ Ἀγγέλου ἀνόματος, τῆς Ῥουσανῶν ἐκκλησίας πρεσβύτερου. Νόμος γεωργικὸς κατὰ ἐκλογὴν ἐκ τῶν Ἰουστινιανοῦ τοῦ φιλογρίστου βασιλέως περαινόμενος ἐν κεφαλαίοις ὀγδοήκοντα δύ. Ἰωάννου πρεσβυτέρου Ἀντιοχείας, ὁ ἀπὸ σχολαστικῶν οὗτος συντάττει τοὺς ἅλους κανόνας εἰς ἓ τέτλους. Τάξις γινομένη ὅτε μέλλει ὁ ἀρχιερεὺς λειτουργῆσαι. Μιχαὴλ τοῦ Ἀνθυπάτου τοῦ

[1]) ibid. p. 49 sq.
[2]) v. sup. p. XI adnot. 6.
[3]) cf. Geel l. l. p. 36.

Digitized by Google

6°. Ioannis presbyteri antiocheni Canones Apostolorum et Conciliorum.

7°. Anonymi Canones de Matrimoniis ineundis vel non ineundis, id est, de gradibus inter quos licet inire matrimonium.

8°. Ordo et Caeremoniae quarumdam Ordinationum.

9°. Variae Confessiones fidei, inter quas Confessio Iosephi Patriarchae Cp^ni, ubi declarat se vi coactum fuisse ad assentiendum dogmati Latinorum de Processione Spiritus sancti.

10°. Michael Attaliota (Iurisconsultus saeculo XI clarus) de Officiis Domus Augustae et de Festis (Opus, ut videtur, ineditum; at certe diversum ab eiusdem authoris Synopsi edita in tomo 2° Iuris Graeco-Romani). Incipit: Πάντες ἄνθρωποι ἢ δοῦλοι εἰσὶν ἢ ἐλεύθεροι.

11°. Anonymi vita Aesopi.

12°. Anonymi Dialogus Graecorum et Latinorum de Schismate quod inter eos occurrit.

13°. Liber Poenitentialis, et alia de diversis argumentis. Is codex initio mutilus est, ac mucore plurimum foedatus.

Ἀτταλειώτου πρόχειρον. Περὶ τῆς τάξεως τῶν τε ἀξιωμάτων καὶ τῶν ὀφφικίων. Αἰσώπου βίος, ἀτελής. Θεολογικά τινα Βασιλείου καὶ τῶν ἄλλων. Ἐρώτησις εἰ οὐκ ἦν ἔνδεκτον μένειν τινὰ διηνεκῶς ἔνδον θείου ναοῦ καὶ ἐντὸς τούτου ἐσθίειν καὶ μάλιστα ἐὰν οὐδὲ νεωκόρος ἦν ἐκεῖνος. Ἀρχὴ τῶν ἑλληνικῶν θεῶν λαμβανόντων τὰ ὀνόματα. Τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ συνελθόντων πατέρων τὸ β' ὑφ' ὧν ἀξετέθησαν κανόνες κη'. Κανουργία (?) καὶ διαφορὰ ἐπιτιμίων εἰλικρινῶν ῥητινῶς (?) ὅτι κατὰ ἰσχὺν καὶ προεξομολογουμένων. Ἀποκρισις πρὸς Ἕβραίους. Σύνοδος ς' περὶ τῶν βαπτιζομένων Ἀγαρηνῶν κεφάλαια γ'.

Clar. 127. *Codex membranaceus in fol. (constans foliis 441), saeculo circiter XI exaratus, quo continentur,*

(a) *1°. S. Ioannis Chrysostomi Sermones XLIII* [= Meerm. 83 = Phill. 1442].

(b) *2°. Metaphrastae Orationes XVI.*

(Is codex nec integer est nec compactus.)

Clar. 166. *Quaterniones chartacei in fol. (complectentes folia 94) saeculo XVII exarati, quibus continentur,*

1°. Philotheus (Patriarcha Cp.) de Cordis custodia, (editus in Thesauro ascetico Petri Possini, qui hunc librum alteri, nescio cui, Philotheo perperam tribuit).

2°. Theodori Edesseni capita centum practica (sive Ascetica). Incipiunt: Ἐπειδήπερ θεοῦ τοῦ ἀγαθοῦ.

3°. S. Gregorii Nazianzeni Epicedium in S. Basilium Magnum, et notae in XX^am ipsius Gregorii Orationem; eiusdem de S. Basilio.

4°. Africani fragmentum in vetus Testamentum.

5°. Autographum brevis Epistolae primi mensis Februarii anno 1662 scriptae a quattuor Episcopis Peloponnesi ad Regem Francorum Ludovicum XIV. (In hac Epistola gratias agunt Episcopi Ludovico Magno, quod ipso deprecante benignum erga se suosque greges sentiant Imperatorem Turcarum.)

6°. Ichnographia Templi S. Sophiae Cp.

7°. Epiphanii fragmentum de Sepulchro Christi in pergamena saeculo XII exaratum.

Clar. 195. *Codex chartaceus in fol. (constans foliis 404) saeculo XVI exaratus, quo continentur,*

1°. Anonymi Leges variae.

Digitized by Google

2°. *Historia Manuelis Imperatoris.*

3°. *Epiphanius Cypri contra Haereses, sive Panarium.*

4°. *Georgius Lapithes (scriptor saeculi XIV¹ Barlaamo coaevus) de Spiritu sancto adversus Latinos.*

(Huius Codicis finis et quaedam in medio desiderantur.)

Clar. 197. *Quaterniones chartacei in 4° (foliorum 76), in quibus habetur Ius manuale Basilii Constantini et Leonis Imperatorum graece et latine interprete, ut putabat Harduinus, Vavassore et certe ipsius manu descriptum.*

Clar. 202. *Codex chartaceus in fol. (constans foliis 185) saeculo XVI exaratus, non compactus, initio et fine mutilus, quo continentur Flavii Ioseph Antiquitatum iudaicarum et de bello iudaico fragmenta.*

Clar. 237. *Codex bombycinus in 8° (foliorum 163) saeculo XIV exaratus, quo continetur Anonymi Historia a creatione mundi ad tempora Synodi sextae, cum aliis quibusdam opusculis. Is codex adeo mucore infectus est, ut mediâ sui parte legi nequeat, litteris paene extinctis et oculorum aciem fugientibus.*

Pélic. 127. Χρονικὸς λόγος ἀπὸ τῆς τοῦ κόσμου κτίσεως μέχρι τῶν Κωνσταντίνου χρόνων, παλαιογραφώτατος.

Clar. 262. *Codex chartaceus in 8° (foliorum 250) saeculo XV eleganter descriptus, initio et in fine situ corruptus ac mutilus. Ibi continetur Nicephori Blemmidae epitome introductoria in Physicam Aristotelis.*

Clar. 289. *Codex chartaceus in fol. min. saeculo XVI exaratus, initio et in fine lacer, quo continentur,*

1°. *Copernici de Astrorum revolutionibus liber, cuius scriptura prae mucore paene evanuit.*

2°. *Anonymi Sententiae ordine alphabetico dispositae.*

(Constat is codex foliis 200.)

Clar. 354. *Codex chartaceus in 4° (foliorum 202) saeculo XIV exaratus, mucore situque deformis. Ibi continetur Lexicon vocum collectarum ex Veteribus ac novis Scriptoribus.*

Pélic. 153. Λεξικὸν ἄλλο κατὰ στοιχεῖον, οὗ ἡ ἐπιγραφὴ ἠφανισμένη, ἄρχεται δὲ οὕτως· Ἄπτος, ὁ ἀπροσπέλαστος, καὶ τὰ ἑφεξῆς. [Pseudo-Zonarae lexicon.]

Clar. 356. *Codex chartaceus in 16° (foliorum 186) formae oblongae, saeculo XVII exaratus. Ibi continetur Manuale Lexicon Graeco-Latinum.*

Sequitur tandem index codicum graecorum bibliothecae Meermannianae.

Meerm.	33	(= Clarom. | 56)	Phill. 1405 (Berol.)	Meerm.	43	(= Clarom. | 94)	Phill. 1414 (Berol.)
»	34	(» | 84)	Phill. 1406 (Berol.)	»	44	(» | 65)	Phill. 1415 (Berol.)
»	35	(» | 58)	Phill. 1407 (Berol.)	»	45	(» | 134)	Phill. 1416 (Berol.)
»	36	(» | 59)	Phill. 14041 (Cheltenh.)	»	46	(» | 135)	?
»	37	(» | 87)	Phill. 1408 (Berol.)	»	47	(» | 66)	Phill. 1417 (Berol.)
»	38	(» | 60)	Phill. 1409 (Berol.)	»	48	(» | 57)	Phill. 1418 (Berol.)
»	39	(» | 61)	Phill. 1410 (Berol.)	»	49	(» | 117)	Phill. 3079 (Cheltenh.)
»	40	(» | 64)	Phill. 1411 (Berol.)	»	50	(» | 118)	Phill. 1419 (Berol.)
»	41	(» | 63)	Phill. 1412 (Berol.)	»	51	(» | 69)	Phill. 11605 (Cheltenh.)
»	42	(» | 133)	Phill. 1413 (Berol.)	»	52	(» | 70)	Phill. 1420 (Berol.)

Digitized by Google

Meerm. 53	(= Clarom. 71)	Bodl. Misc. 185
» 54	(» 120)	Phill. 1421 (Berol.)
» 55	(» 73)	Phill. 3080 (Cheltenh.)
» 56	(» 72)	Phill. 1422 (Berol.)
» 57	(» 82)	Phill. 3081 (Cheltenh.)
» 58	(» 85)	Phill. 1423 (Berol.)
» 59	(» 88)	Phill. 11606 (Cheltenh.)
» 60	(» 89)	Phill. 1424 (Berol.)
» 61	(» 90)	Phill. 1425 (Berol.)
» 62	(» 91)	Phill. 3082 (Cheltenh.)
» 63	(» 93)	Phill. 1426 (Berol.)
» 64	(» 96)	Phill. 1427 (Berol.)
» 65	(» 99)	Bodl. Misc. 180
» 66	(» 100)	Phill. 1428 (Berol.)
» 67	(» 101)	Phill. 1429 (Berol.)
» 68	(» 103)	Phill. 1430 (Berol.)
» 69	(» 104)	Phill. 1431 (Berol.)
» 70	(» 106)	Bodl. Misc. 181
» 71	(» 108)	Phill. 1432 (Berol.)
» 72	(» 112)	Phill. 1433 (Berol.)
» 73	(» 113)	Phill. 1434 (Berol.)
» 74	(» 114)	Phill. 1435 (Berol.)
» 75	(» 115)	Phill. 1436 (Berol.)
» 76	(» 116)	Bodl. Misc. 182
» 77	(» 119[a])	Phill. 1437 (Berol.)
» 78	(» 122)	Phill. 1438 (Berol.)
» 79	(» 123)	Phill. 1439 (Berol.)
» 80	(» 124)	Bodl. Misc. 183
» 81	(» 125)	Phill. 1440 (Berol.)
» 82	(» 126)	Phill. 1441 (Berol.)
» 83	(» 127[a])	Phill. 1442 (Berol.)
» 84	(» 129)	Phill. 1443 (Berol.)
» 85	(» 131)	Phill. 1444 (Berol.)
» 86	(» 138)	Phill. 1445 (Berol.)
» 87	(» 137)	Phill. 11607 (Cheltenh.)
» 88	(» 139)	Phill. 1446 (Berol.)
» 89	(» 143)	Phill. 11608 (Cheltenh.)
» 90	(» 145)	Phill. 1447 (Berol.)
» 91	(» 147)	Phill. 1448 (Berol.)
» 92		Phill. 1449 (Berol.)
» 93	(= Clarom. 149)	Phill. 11812 (Cheltenh.)
» 94	(» 150)	Phill. 1450 (Berol.)
» 95	(» 152)	Phill. 1451 (Berol.)
» 96	(» 156[a])	Phill. 3083 (Cheltenh.)
» 97	(» 156[b])	Brit. Mus. Addit. 15,435
» 98	(» 156[c])	?
» 99	(» 160)	?

Meerm. 100	(= Clarom. 163)	Phill. 1452 (Berol.)
» 101	(» 74)	Phill. 1453 (Berol.)
» 102	(» 231)	Phill. 1454 (Berol.)
» 103	(» 165)	Phill. 1455 (Berol.)
» 104	(» 167)	Phill. 11609 (Cheltenh.)
» 105	(» 168[a])	Phill. 1456 (Berol.)
» 106	(» 168[b])	Phill. 1457 (Berol.)
» 107	(» 168[c])	?
» 108	(» 119[b])	Phill. 1458 (Berol.)
» 109	(» 171)	Bodl. Misc. 184
» 110	(» 176)	Phill. 1459 (Berol.)
» 111	(» 177)	Phill. 6756 (Cheltenh.)
» 112	(» 178)	Bodl. Misc. 179
» 113	(» 179)	Phill. 11610 (Cheltenh.)
» 114	(» 180)	Phill. 1460 (Berol.)
» 115	(» 53)	Bodl. Misc. 204
» 116		Leid. suppl. 3
» 117	(= Clarom. 54)	?
» 118	(» 55)	Phill. 1461 (Berol.)
» 119	(» 62)	Bodl. Misc. 203
» 120	(» 92)	Phill. 1462 (Berol.)
» 121	(» 98)	Phill. 1463 (Berol.)
» 122	(» 111)	Phill. 1464 (Berol.)
» 123	(» 136)	Bodl. Misc. 202
» 124	(» 67)	Phill. 1465 (Berol.)
» 125	(» 68)	Bodl. Misc. 201
» 126	(» 144)	Phill. 1466 (Berol.)
» 127	(» 75)	Bodl. Misc. 211
» 128	(» 142)	?
» 129	(» 83)	Bodl. Misc. 212
» 130	(» 95)	Phill. 1467 (Berol.)
» 131		Phill. 1468 (Berol.)
» 132	(= Clarom. 102)	Phill. 1469 (Berol.)
» 133	(» 105)	Phill. 1470 (Berol.)
» 134	(» 110)	Phill. 1471 (Berol.)
» 135	(» 121)	Phill. 1472 (Berol.)
» 136	(» 130)	Leid. suppl. 107
» 137	(» 132)	Phill. 1473 (Berol.)
» 138	(» 146)	Phill. 1474 (Berol.)
» 139	(» 148)	Phill. 6911 (Cheltenh.)
» 140	(» 151)	Phill. 1475 (Berol.)
» 141	(» 154)	Phill. 1476 (Berol.)
» 142	(» 155)	Phill. 1477 (Berol.)
» 143	(» 158)	Phill. 1478 (Berol.)
» 144	(» 159)	Phill. 1479 (Berol.)
» 145	(» 161)	Phill. 6757 (Cheltenh.)
» 146	(» 391A)	Phill. 1480 (Berol.)

Digitized by Google

Meerm. 147 (= Clarom. 78[a])	Bodl. Misc. 205		Meerm. 186 (= Clarom. 239)	Phill. 1504 (Berol.)
» 148 (» 169)	Phill. 6758 (Cheltenh.)		» 187 (» 241)	Phill. 1505 (Berol.)
» 149 (» 172)	Phill. 1481 (Berol.)		» 188 (» 242)	Phill. 1506 (Berol.)
» 150 (» 173)	Phill. 1482 (Berol.)		» 189 (» 243)	Brit. Mus. Addit. 10,063
» 151 (» 174)	Phill. 1483 (Berol.)		» 190 (» 244)	Phill. 6761 (Cheltenh.)
» 152 (» 175)	Phill. 1484 (Berol.)		» 191 (» 245)	Phill. 1507 (Berol.)
» 153	Phill. 1485 (Berol.)		» 192 (» 246)	Phill. 1508 (Berol.)
» 154 (= Clarom. 52)	Phill. 1486 (Berol.)		» 193 (» 250)	Bodl. Misc. 196
» 155 (» 77)	Phill. 1487 (Berol.)		» 194 (» 251)	Phill. 1509 (Berol.)
» 156 (» 79)	Phill. 1488 (Berol.)		» 195 (» 252)	Phill. 1510 (Berol.)
» 157 (» 80)	Phill. 1489 (Berol.)		» 196 (» 253)	Bodl. Misc. 194
» 158 (» 185)	Phill. 1490 (Berol.)		» 197 (» 254)	Phill. 1511 (Berol.)
» 159 (» 97)	Phill. 1491 (Berol.)		» 198 (» 255)	Bodl. Misc. 195
» 160 (» 107)	Bodl. Misc. 216		» 199 (» 256)	Phill. 1512 (Berol.)
» 161 (» 109)	Phill. 1492 (Berol.)		» 200 (» 257)	Phill. 1513 (Berol.)
» 162 (» 140)	Phill. 1493 (Berol.)		» 201 (» 258)	Phill. 1514 (Berol.)
» 163 (» 141)	Phill. 1494 (Berol.)		» 202 (» 260)	Phill. 1515 (Berol.)
» 164 (» 153)	Phill. 1495 (Berol.)		» 203 (» 261)	Phill. 1516 (Berol.)
» 165 (» 162)	Phill. 1496 (Berol.)		» 204 (» 263[b])	Phill. 1517 (Berol.)
» 166	?		» 205 (» 264)	Bodl. Misc. 129
» 167 (= Clarom. 128)	Phill. 6759 (Cheltenh.)		» 206 (» 266)	Phill. 1518 (Berol.)
» 168 (» 190)	Lips. bibl. Univ. MG 144		» 207 (» 267)	Bodl. Misc. 198
» 169 (» 191)	Lips. bibl. Univ. MG 145		» 208 (» 263[b])	Phill. 1519 (Berol.)
» 170 (» 192)	Lips. bibl. Univ. MG 146		» 209 (» 269)	Phill. 1520 (Berol.)
» 171 (» 193)	Lips. bibl. Univ. MG 147		» 210 (» 273)	Phill. 1521 (Berol.)
» 172 (» 194)	Phill. 1497 (Berol.)		» 211 (» 305)	Phill. 1522 (Berol.)
» 173	?		» 212	Phill. 6762 (Cheltenh.)[2]
» 174	Leid. suppl. 118		» 213 (= Clarom. 309)	Phill. 1523 (Berol.)
» 175	Lips. bibl. Univ. (Bieneria-		» 214 (» 329[b])	Phill. 1524 (Berol.)
» 176 (= Clarom. 183)	Bodl. Misc. 206 [nus 4)][1]		» 215 (» 313)	Phill. 1525 (Berol.)
» 177 (» 184)	Phill. 1498 (Berol.)		» 216 (» 314)	Phill. 1526 (Berol.)
» 178 (» 186)	Phill. 1499 (Berol.)		» 217 (» 315)	Phill. 1527 (Berol.)
» 179 (» 187)	Phill. 6760 (Cheltenh.)		» 218 (» 316)	Phill. 1991 (Berol.)
» 180 (» 189)	Phill. 1500 (Berol.)		» 219 (» 317)	Phill. 1528 (Berol.)
» 181 (» 329[a])	Phill. 1501 (Berol.)		» 220 (» 318)	Phill. 1529 (Berol.)
» 182 (» 196)	Lips. bibl. Univ. (Bieneria-		» 221 (» 320)	Phill. 1530 (Berol.)
» 183	? [nus 5)]		» 222 (» 321)	Phill. 3084 (Cheltenh.)
» 184 (= Clarom. 188)	Phill. 1502 (Berol.)		» 223 (» 322)	Phill. 1531 (Berol.)
» 185 (» 391D)	Phill. 1503 (Berol.)		» 224 (» 323)	Leid. suppl. 106

[1]) De hoc codice V. Gardthausen haec mihi benignissime scripsit: »Codex est partim membranaceus partim chartaceus, foliorum 45 formae et scripturae diversae. insunt fragmenta varia inridica, in tergo inscripta *Paratitla Graecorum etc.* tituli manu recentiore scripti fol. 1 *Ex Theodori Balsamonis sylloge*, fol. 17 *Ex Harmenopulo*. folia 9—16 et 40—45 membranaceos sunt.« cf. Zachariae, Prochiron, p. CLXXXIX et p. 306; Ius Graeco-Romanum tom. V p. VI.

[2]) Cod. Phill. 6762, chart. in fol., saec. XVI, foliorum 143, olim Claudii Mitalieri fuit (in folio 1r haec verba leguntur: Κλαυδίος μιταλέριος *1555*, in pagina extrema haec: Κλαυδ. Μιταλέριου Οὐστνατου *1560*); insunt Geoponicorum libri XX.

Digitized by Google

Meerm. 225 (= Clarom. 324)		Phill. 1532 (Berol.)
» 226 (» 325)		Phill. 1533 (Berol.)
» 227 (» 326)		?
» 228 (» 328)		Berol. Mscr. Gr. Fol. 37
» 229 (» 329[a]+330)		Phill. 1534 (Berol.)
» 230 (» 331)		Phill. 1535 (Berol.)
» 231 (» 337)		Phill. 1536 (Berol.)
» 232 (» 339)		?
» 233 (» 342)		Phill. 1537 (Berol.)
» 234 (» 344)		Phill. 1538 (Berol.)
» 235 (» 345)		Phill. 1539 (Berol.)
» 236 (» 259)		Phill. 1540 (Berol.)
» 237 (» 274)		Phill. 1541 (Berol.)
» 238 (» 275)		Phill. 1542 (Berol.)
» 239 (» 275)		Phill. 1543 (Berol.)
» 240 (» 276)		Phill. 1544 (Berol.)
» 241 (» 277)		Phill. 1545 (Berol.)
» 242 (» 278)		Phill. 1546 (Berol.)
» 243 (» 279)		Phill. 1547 (Berol.)
» 244 (» 280)		Phill. 1548 (Berol.)
» 245 (» 281)		Bodl. Misc. 199
» 246 (» 282)		Leid. suppl. 59
» 247 (» 283)		?
» 248 (» 284)		Phill. 1549 (Berol.)
» 249 (» 285)		Brit. Mus. Addit. 15,276
» 250 (» 286)		Bodl. Misc. 200
» 251 (» 288)		Phill. 1550 (Berol.)
» 252 (» 294)		Phill. 1551 (Berol.)
» 253 (» 296)		Phill. 1552 (Berol.)
» 254 (» 297)		Phill. 1553 (Berol.)
» 255 (» 298)		Phill. 1554 (Berol.)
» 256 (» 300)		Phill. 1555 (Berol.)
» 257 (» 240)		Brit. Mus. Addit. 6791
» 258 (» 265)		Phill. 1556 (Berol.)
» 259 (» 268)		Phill. 1557 (Berol.)
» 260 (» 270)		Phill. 1558 (Berol.)
» 261 (» 272)		Phill. 1559 (Berol.)
» 262 (» 301)		Phill. 1560 (Berol.)
» 263 (» 303)		Phill. 1561 (Berol.)
» 264 (» 304)		Bodl. Misc. 215
» 265 (» 306)		Phill. 1562 (Berol.)
» 266 (» 307)		Phill. 1563 (Berol.)
» 267 (» 308)		Phill. 1564 (Berol.)
» 268 (» 310)		Phill. 1565 (Berol.)
» 269 (» 312)		Phill. 1566 (Berol.)
» 270 (» 319)		Phill. 1567 (Berol.)
» 271 (» 327)		Phill. 1568 (Berol.)
Meerm. 272 (= Clarom. 332[a])		Phill. 6763 (Cheltenh.)
» 273 (» 334)		Phill. 2355 (Cheltenh.)
» 274 (» 335)		Athen. cod. Med. 6
» 275 (» 336)		Phill. 3892 (Cheltenh.)
» 276 (» 332[b])		Phill. 1569 (Berol.)
» 277 (» 338)		Phill. 1570 (Berol.)
» 278 (» 341)		?
» 279 (» 332[c])		Phill. 1571 (Berol.)
» 280 (» 391[B])		Phill. 1572 (Berol.)
» 281 (» 365[b])		Phill. 1573 (Berol.)
» 282 (» 287)		?
» 283 (» 290)		?
» 284 (» 291)		Phill. 1574 (Berol.)
» 285 (» 292)		Phill. 1575 (Berol.)
» 286 (» 293)		Phill. 1576 (Berol.)
» 287 (» 295)		Phill. 1577 (Berol.)
» 288 (» 299)		Phill. 1578 (Berol.)
» 289 (» 217[c])		Phill. 1579 (Berol.)
» 290 (» 217[d])		Phill. 1580 (Berol.)
» 291 (» 247)		Phill. 6764 (Cheltenh.)
» 292 (» 248)		Brit. Mus. Addit. 6790
» 293 (» 249)		Phill. 3085 (Cheltenh.)
» 294 (» 271)		Phill. 2381 (Cheltenh.)
» 295		Phill. 1580* (Berol.)
» 296[a] (= Clarom. 302[a])		Brit. Mus. Addit. 11,890
» 296*(» 302[b])		Phill. 3086 (Cheltenh.)
» 297 (» 311)		Phill. 1581 (Berol.)
» 298 (» 333)		Phill. 6765 (Cheltenh.)
» 299 (» 340)		Phill. 1582 (Berol.)
» 300 (» 343)		Phill. 1583 (Berol.)
» 301		?
» 302 (= Clarom. 353)		Phill. 1584 (Berol.)
» 303 (» 346)		Bodl. Misc. 193
» 304 (» 347)		Leid. suppl. 172
» 305 (» 359)		Leid. suppl. 67
» 306 (» 360)		Bodl. Misc. 189
» 307 (» 367)		Phill. 1585 (Berol.)
» 308 (» 368)		Phill. 1586 (Berol.)
» 309 (» 369)		Phill. 1587 (Berol.)
» 310 (» 370)		Phill. 1588 (Berol.)
» 311 (» 376)		Phill. 1589 (Berol.)
» 312 (» 377)		Bodl. Misc. 192.
» 313 (» 737[a])		Phill. 1590 (Berol.)
» 314 (» 382)		Bodl. Misc. 197
» 315 (» 389)		Phill. 1591 (Berol.)
» 316 (» 381[a])		Leid. suppl. 176
» 317 (» 381[b])		Phill. 1592 (Berol.)

Digitized by Google

Meerm.	318	(= Clarom.	381c)	Leid. suppl. 178	Meerm.	361	(= Clarom. 379C) Leid. suppl. 54
»	319	(»	365e)	Phill. 1593 (Berol.)	»	362	(» 384) Leid. suppl. 122
»	320	(»	349)	Phill. 1594 (Berol.)	»	363	(» 355e) Bodl. Misc. 217
»	321	(»	78a)	Bodl. Misc. 209	»	364	(» 364) Phill. 3087 (Cheltenh.)
»	322	(»	381d)	Phill. 1595 (Berol.)	»	365	(» 388) Phill. 1617 (Berol.)
»	323	(»	365d)	Phill. 1596 (Berol.)	»	366	(» 362) Leid. suppl. 115
»	324	(»	351)	Phill. 1597 (Berol.)	»	367	(» 204) Phill. 1618 (Berol.)
»	325	(»	365f)	Bodl. Misc. 213	»	368	(» 205) Phill. 1619 (Berol.)
»	326			?	»	369	(» 206) Phill. 1620 (Berol.)
»	327	(= Clarom.	358a)	Bodl. Misc. 208	»	370	(» 207) Leid. suppl. 11
»	328	(»	361)	Bodl. Misc. 190	»	371	(» 208) Phill. 1621 (Berol.)
»	329	(		Bodl. Misc. 191	»	372	(» 209) Phill. 1622 (Berol.)
»	330	(»	358b)	Phill. 1598 (Berol.)	»	373	(» 210) Phill. 1623 (Berol.)
»	331	(»	365a)	Phill. 1599 (Berol.)	»	374	(» 211) Phill. 1624 (Berol.)
»	332			Leid. suppl. 46	»	375	(» 198) Leid. suppl. 105
»	333	(= Clarom.	381f)	Phill. 1600 (Berol.)	»	376	(» 199) Leeuward. 40
»	334	(»	378)	Phill. 1601 (Berol.)	»	377	(» 200) Bodl. Misc. 186
»	335	(»	366)	Bodl. Misc. 207	»	378	(» 201) Phill. 1625 (Berol.)
»	336	(»	375)	Leeuward. 35	»	379	(» 203) Phill. 1626 (Berol.)
»	337	(»	381e)	Phill. 1602 (Berol.)	»	380	(» 216) Phill. 1627 (Berol.)
»	338	(»	381b)	Phill. 1603 (Berol.)	»	381	(» 218) Phill. 1628 (Berol.)
»	339	(»	371)	Phill. 1604 (Berol.)	»	382	(» 219) Phill. 1630 (Berol.)
»	340	(»	380)	Phill. 1605 (Berol.)	»	383	(» 220) Phill. 1631 (Berol.)
»	341			Phill. 1606 (Berol.)	»	384	(» 221) Phill. 1629 (Berol.)
»	342	(= Clarom.	381a)	Phill. 1607 (Berol.)	»	385	(» 222) Phill. 1632 (Berol.)
»	343			Leid. suppl. 103	»	386	(» 223) Phill. 1633 (Berol.)
»	344	(= Clarom.	363)	Leid. suppl. 104	»	387	(» 225) Bodl. Misc. 187
»	345	(»	385)	Phill. 1608 (Berol.)	»	388	(» 227) Phill. 6766 (Cheltenh.)
»	346	(»	386)	Leid. suppl. 123	»	389	(» 228) Phill. 1634 (Berol.)
»	347	(»	383)	Athen. cod. Philol. 44	»	390	(» 229) Phill. 1635 (Berol.)
»	348	(»	390)	Phill. 1609 (Berol.)	»	391	(» 230) Phill. 1636 (Berol.)
»	349	(»	387)	Phill. 1610 (Berol.)	»	392	(» 232) Bodl. Misc. 188
»	350	(»	391C)	Phill. 1611 (Berol.)	»	393	(» 233) Phill. 1637 (Berol.)
»	351	(»	379D)	Phill. 1612 (Berol.)	»	394	(» 234) Phill. 1638 (Berol.)
»	352	(»	348)	Bodl. Misc. 214	»	395	(» 235) Phill. 1639 (Berol.)
»	353	(»	350)	Phill. 1613 (Berol.)	»	396	(» 236) Phill. 6767 (Cheltenh.)
»	354	(»	355b)	Phill. 1614 (Berol.)	»	397	(» 213) Phill. 1640 (Berol.)
»	355	(»	379B)	Bodl. Misc. 210	»	398	(» 215) Phill. 1641 (Berol.)
»	356	(»	355a)	Leid. suppl. 177	»	399	(» 226) ?
»	357	(»	357)	Phill. 1615 (Berol.)	»	400	(» 238) Phill. 1642 (Berol.)
»	358	(»	217a)	Leeuward. 33	»	401	(» 212) Leid. suppl. 17
»	359	(»	379A)	Phill. 1616 (Berol.)	»	402	(» 217a) Phill. 1643 (Berol.)
»	360	(»	374)	Leeuward. 34	»	403	(» 224) Leid. suppl. 55

Digitized by Google

Codices igitur Meermanniani graeci viginti unus in bibliothecam Leidensem transierunt[1]), quattuor in bibliothecam Leeuwardensem[2]), sex in bibliothecam Musei Britannici[3]), quadraginta in bibliothecam Bodleianam[4]); duo in possessionem Demetrii Postolaccae venerunt, deinde in bibliothecam regiam Atheniensem[5]); sex a F. A. Bienero acquisiti sunt, ex cuius legato in bibliothecam Universitatis Lipsiensis pervenerunt[6]); unus paulisper Caroli Weigelii Lipsiensis fuit, anno 1873 in bibliothecam regiam Berolinensem migravit[7]); triginta tres a Thoma Phillippsio post annum 1824 paulatim acquisiti etiam nunc Cheltenhami adservantur[8]); ceteri (CCXLI) anno 1824 vel paulo post ab eodem empti nunc in bibliotheca regia Berolinensi extant. duodeviginti codices Meermanniani graeci quo delati sint ut explorarem, adhuc non contigit. in catalogo bibliothecae Meermannianae (et Catal. Claromontano et Peliceriano) de illis narrantur haec:

Meerm. 46. *Theodoreti in prophetas Ezechielem et Danielem expositio. Saec. XVII, fol. 87, mucore vitiatus. p.*

Clar. 135. *Codex chartaceus in fol. (constans 87 foliis) saeculo XVII exaratus et non compactus, quo continetur Theodoreti in Ezechielem Prophetam Expositio, et eiusdem de diversis Scripturae sacrae versionibus.*

Meerm. 98. *Naucratii epistola et Germani, Episcopi Cyprii, synodicon. Saec. XVII, fol. 38. p.*

Clar. 156ᵃ. . . . *Ibi continentur . . . et Naucratii . . . Epistolae.*

Meerm. 99. *Theophylacti epistolae LXII. Saec. XVI, fol. 47, in fine deficiens. p.*

Clar. 160. *Codex chartaceus in fol. (constans foliis 51) saeculo XVI exaratus et non compactus, quo continentur,*

1ᵒ. Theophylacti Bulgariae archiepiscopi Epistolae LXII.

2ᵒ. Theodori Edesseni Capita ascetica centum (Latine).

Meerm. 107. *Anonymi expositio unionis ecclesiarum sub Constantino et Romano. Saec. XVI, fol. 17. p.*

Clar. 168ᵇ. . . . *2ᵒ. Anonymi Expositio unionis Ecclesiarum sub Constantino et Romano. Initium:* Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς.

---

[1]) Meerm. 116. 136. 174. 224. 246. 304. 305. 316. 318. 332. 343. 344. 346. 356. 361. 362. 366. 370. 375. 401. 403.

[2]) Meerm. 336. 358. 360. 376.

[3]) Meerm. 97. 189. 249. 257. 292. 296ᵃ.

[4]) Meerm. 53. 65. 70. 76. 80. 109. 112. 115. 119. 123. 125. 127. 129. 147. 160. 176. 193. 196. 198. 205. 207. 245. 250. 264. 303. 306. 312. 314. 321. 325. 327. 328. 329. 335. 352. 355. 363. 377. 387. 392.

[5]) Meerm. 274. 347.

[6]) Meerm. 168. 169. 170. 171. 175. 182.

[7]) Meerm. 228.

[8]) Meerm. 36. 49. 51. 55. 57. 59. 62. 87. 89. 93. 96. 104. 111. 113. 139. 145. 148. 167. 179. 190. 212. 222. 272. 273. 275. 291. 293. 294. 296ᵇ. 298. 364. 388. 396.

Digitized by Google

Meerm. 117. *Evangelia quatuor, secundum liturgiam Graecorum disposita. In membr., saec. XI, fol. 277, nitide et integerrime conservata. cor. rubr.*

Meerm. 128. *Maximi, Confessoris et Abbatis, explanatio orationis Dominicae; Graece et Latine. Saec. XVII, fol. 29, in fine deficiens.*

Clar. 54. *Codex membranaceus in 4° (foliorum 277) saeculo circiter XI exaratus, complectens quatuor Evangelia secundum liturgiam Graecorum disposita.*

Clar. 142. *Quaternio* (sic) *chartaceus in 4° (foliorum 29) saeculo XVII exaratus, quo continetur Maximi confessoris et abbatis Explanatio Orationis Dominicae.*

Meerm. 166. *Collectanea quaedam ad Theologiam et historiam ecclesiasticam pertinentia, quorum index praefigitur. Saec. XVI, fol. 84. mucidior est. p.*

Meerm. 173. *Theodori Hermopolitae synopsis* ἐκλογὴ *codicis Iustinianei, ex duobus Mss. bibliothecae Vindobonensis Caesareae descripta, cum notis in margine, fol. 27. p.*

Meerm. 183. *Michaelis Attaliotae synopsis iuris. — Georgius Codinus, de officiis domus Augustae et de festis. Saec. XV, fol. 62. initio mutilus ac mucore valde foedatus*[1]).

Meerm. 227. *Oribasii praeparationes medicae emplastrorum ad Eustathium filium; eiusdem euporiston ad Eunapium, libri IV. Saec. XIV, fol. 155. situ est corruptus et lacer, at charta in integrum restitutus, salva adhuc omni fere scriptura. p.*

Clar. 326. *Codex chartaceus in fol. saeculo XIV exaratus, situ corruptus et lacer, saltem tamen adhuc omni poene scripturâ. Ibi continentur Oribasii Praeparationes medicae Emplastrorum ad Eustathium filium. Eiusdem Euporiston ad Eunapium libri IV. (Constat is codex foliis 155).*

Pélic. 61. Ὀριβασίου βιβλίων περιέχων τὰς ἰατρικὰς σκευασίας τῶν ἐμπλάστρων. Τοῦ αὐτοῦ περὶ πασῶν ἐμπλάστρων καὶ (ἐ)σκευασμένων διὰ πίρας. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Εὐνάπιον. Τοῦ αὐτοῦ περὶ δυνάμεως τῶν ἁπλῶν κατὰ στοιχεῖον. Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν πανδήμων νοσημάτων.

Meerm. 232. *Actuarius philosophus, de virtute spirituum animalium ac de diaeta. Saec. XVI, fol. 45. mucore deformis et exesus, quantum potuit, redintegratus.*

Clar. 339. *Codex chartaceus in fol., saeculo XVI exaratus, mucore deformis. Ibi habetur Actuarius philosophus de Virtute spirituum animalium et de Diaeta. (Constat foliis 45.)*

Pélic. 90ᵃ. . . . Ἀκτουαρίου περὶ ἐνεργείων τοῦ ψυχικοῦ πνεύματος λόγος πρῶτος. Τοῦ αὐτοῦ περὶ διαίτης τροφῶν δεύτερος λόγος.

Meerm. 247. *Anonymi de bellicis terra marique praeparationibus, libri XX. — Aelianus, de instruendis aciebus, cum figuris. Saec. XVI, fol. 188. p.*

Clar. 283. *Codex chartaceus in fol., saeculo XVI exaratus, quo continentur,*

1°. Anonymi de Bellicis terrâ marique praeparationibus libri XX.

2°. Aelianus de instruendis aciebus cum figuris. Versus finem quaedam folia in medio pertusa. (Constat is codex foliis 188).

Pélic. 146. Πολεμικῶν παρασκευῶν διατάξεις κ'. Περὶ στρατηγῶν (l. στρατηγικῶν) ὀνομάτων τε καὶ τάξεων Αἰλιανοῦ.

[1]) Codex Meerm. 183 videtur particula esse codicis Claromontani 81 (= Pélic. 167). v. sup. p. XXVIII (no. 10°).

Digitized by Google

Meerm. 278. *Ioannis, Episcopi Priedryanensis, excerpta ex Palladio, Archelao, Stephano Alexandrino, et aliis veteribus medicis; accedunt alia ad rem medicam pertinentia. Saec. XVI, fol. 112. p.*	Clar. 341. *Codex chartaceus in 4° (foliorum 262) saeculo XVI exaratus, quo continentur Excerpta ex Palladio, Archelao, Stephano Alexandrino, Ioanne episcopo Priedryano et diversis aliis veteribus Medicis inexignibus. Accedunt Hippocratis praesagia et alia ad Rem medicam pertinentia.*	Pélic. 79ᵇ. . . . Ἰωάννου, ἐπισκόπου Πριεδρυανῶν, ἐκ τοῦ Παλλαδίου, Ἀρχελάου, Στεφάνου Ἀλεξανδρέως καὶ διαφόρων παλαιῶν ἰατρῶν περὶ ἐντέρων.
Meerm. 282. *Anonymi ad Hermippum de astrologia libri II. — Theon, Alexandrinus, in Ptolemaei canones. Saec. XVI, fol. 145. p.*	Clar. 287. *Codex chartaceus in 4° (constans foliis 145), saeculo XVI exaratus, quo continentur.* *1°. Anonymi ad Hermippum de Astrologia libri duo.* *2°. Theon Alexandrinus in Ptolemaei Canones.*	Pélic. 53ᵃ. Ἕρμιππος ἢ περὶ ἀστρολογίας. Θέωνος Ἀλεξανδρέως εἰς τοὺς προχείρους κανόνας.
Meerm. 283. *Anonymi opus de astrologia et botanica. Saec. XVI, fol. 232. initio duo folia sunt avulsa. p.*	Clar. 290. *Codex chartaceus in 4° foliorum 232, saeculo XVI exaratus, quo continetur incerti authoris opus de Astrologia et Botanica. (Codicis initio duo folia sunt avulsa.)*	Pélic. 55. Ἄλλο σύγγραμμα συνέχον τινὰ τῆς γεωμαντίας τε καὶ ἀστρολογίας, ἀνωνύμου.

Meerm. 301. *Niphonis monachi, Patriarchae Constantinop., grammatica, cum epistola Manuelis Moschopuli, eius avunculi, recentiori manu scripta. — Accedit Theodori introductiva grammatica; idem, de mensibus; Apollonius, de constructione, et Herodianus, de numeris; omnia Venetiis, apud Aldum, 1495. Theodori libro adscriptae sunt variae observationes in margine, Apollonius autem innumeris locis quin et sedecim integris foliis ex cod. Ms. suppletus est. constat 228 fol. p.*

Meerm. 326. *Cyrilli lexicon, ordine alphabetico, desinens in π, recentiori manu scripta, fol. 170. p. Ex Bibliotheca I. Vossii.*

Meerm. 399. *Theophylacti Simocattae historiae universalis libri XIII* (l. VIII), *cum indice praevio, Sirmondi manu descripti, fol. 85. p.*	Clar. 226. *Codex chartaceus in 4° minori (foliorum 84), Sirmondi manu descriptus. Ibi continentur Theophylacti Simocattae (medio saeculo VIII clari) Historiae universalis libri VIII.*

Haec habui quae de historia codicum Phillippicorum et qui cum illis artissime coniuncti sunt Meermanuianorum Claromontanorum Pelicerianorum praemitterem. restat ut gratias agam quam maximas omnibus qui nuntiis de codicibus quibusdam officiosissime relatis in perscribenda hac praefatione me adiuverunt.

Dabam Vratislaviae m. Aprili 1890.

Digitized by Google

1.

Codex 1405 Phill. = 33 Meerm. = 56 Clar. = 10 Pel., chartaceus, cm. 33,5 × 23,8, saec. XVI, foliorum 321, olim Naniloti.

CATENA SS. Patrum in libros Pentateuchum Iosuae Iudicum Ruth Regum Paralipomenon, ex diversis scriptoribus compilata, inprimis e THEODORETI Quaestionibus in hos Veteris Testamenti libros (Migne, Patrol. graec. tom. LXXX p. 75—858). in fine adiectus est THEODORETI tractatus de Scripturae Sacrae editionibus antiquis.

Scriptus est codex eadem manu qua codex 1407 i. e. a Malaxo.

2.

Codex 1406 Phill. = 34 Meerm. = 84 Clar. = 19 Pel., chartaceus, cm. 32,7 × 23,9, saec. XVI, foliorum 146, olim Naniloti.

1. fol. 1r: ORIGENIS (?) commentarius in librum Iob. incipit: Σημαίνει ἡ βίβλος τοῦ μακαρίου Ἰὼβ τὴν εἰς Ἰουδαίους τοῦ θεοῦ κηδεμονίαν. desinit (fol. 123r supra): καὶ τὸν θεὸν καὶ τὴν αὐτοῦ δικαιοσύνην ἐπίπροσθεν παντὸς οὐτινοσοῦν τιθέμενος.

2. fol. 123r: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] in librum Iob homiliae quattuor (Migne, Patrol. graec. tom. LVI p. 563—582).

Subscriptio (fol. 146v):

— λλ.
.σημβ. τοῦ ζ ἐτράφη: —
τ' λ
γενοῦ κ : — ἐν βενετείᾳ: —

codex igitur finitus est die VII m. Iulii a. 1542 Venetiis manu Georgii Coeoli.

3.

Codex 1407 Phill. = 35 Meerm. = 58 Clar. = 20 Pel., chartaceus, cm. 33,4 × 24,3, saec. XVI, foliorum 230, olim Naniloti.

CATENA SS. Patrum in librum Iob, ex diversis scriptoribus compilata, inprimis ex OLYMPIODORI diaconi commentario (Migne, Patrol. graec. tom. XCIII p. 13—469).

In fine Malaxus librarius hanc acrostichida adscripsit:

Ὀλβος καθώσπερ ἔνθα πάρεστιν λίθος,
Μαργαρίτας τε πυλυτίμους ἔνδοτε,
Ἀρετῶν τὸς πυκτὰς ἡ πυκνότης.
Λόγων λίθος οὖν μαρτύρος θ' ὑπερτίμιος,
Ἀστραποφωτόμορφον ὅδε ταινίαν.
Ξένως ἐγὼ φέρουσα δέλτος παντόφου.
Ὄντως ἀνακτος ψαλμῳδοντος τοῦ πάνυ,
Σταρδὸ τ' ἀδάμαντος ἰῶβ ἐν πόνοις.
Ἔχουσα ἀμφὶ τ' ἀθέμιτον δεδεσκάλων,
Γ'ερουσίης νοῦν πνευματεμφορουμένης,
Ῥᾴθια ὡς κε τὰ ὑστέλεκτα πέλοι,
Ἀρχιερεῖ περίβυθ' ἑξ ἀνακτόρων
Ψυχὴν δέμας τε χρεταῖς ἐστεμμένῳ,
Ἔχοντι ὄβον ἀναφαίρετον, πόθον,
Τροφὴν ἀόκνως ἐνθέῳ θεωρίᾳ,
Ἁρμοῦλιος ἔρμιωσιαι εὐκλεεστάτους,
Δοθήρεται γὰρ Χριστὸς ἀτρεκεστάτους.
Ἔχοντι πανοῦ καὶ περισσεύσει ἔρῃ.

acrostichida ordinis ἑπτάστιχος ἀλφαβητικῆς τῶν στίχων

accipiendus videtur esse Nicolaus Malaxus: cf. Coxe, Catal. codd. mss. bibl. Bodl. I p. 204. Legrand, Bibliogr. Hellén. I p. 251. 305 sqq.; quamquam Manuel quoque Malaxus codices exarabat.

Digitized by Google

4.

Codex 1408 Phill. = 37 Meerm. = 87 Clar., chartaceus, cm. 33,8 × 21,8, saec. XVI, foliorum 143.

Eusebii Caesariensis commentarius in Psalmos (Migne, Patrol. graec. tom. XXIII p. 65 sqq.). finitur expositione Psalmi CXII (Migne l. l. p. 1333).

5.

Codex 1409 Phill. = 38 Meerm. = 60 Clar. = 28 Pal., chartaceus, cm. 33 × 24,4, saec. XVI, foliorum 420, olim Nauloti.

1. fol. 1^r: Catena SS. Patrum in Psalmos LXXVII—CL.

2. fol. 379^r: Catenae in Cantica Mosis, Annae matris Samuelis, Ionae Abbacum Iesaiae prophetarum, Sanctorum trium puerorum, S. Deiparae, Zachariae patris Ioannis Baptistae, Hiskiae regis.

Scriptus est codex eadem manu qua codex 1407 i. e. a Malaxo.

6.

Codex 1410 Phill. = 39 Meerm. = 61 Clar., chartaceus, cm. 28,6 × 21,5, saec. XV, foliorum 269, binis columnis scriptus.

Ioannis Chrysostomi commentarii in Psalmos.

Initio codex mutilus est, desunt enim nunc novem quaterniones; decimus quaternio incipit his verbis: ψευδὴς· ἡ δὲ ἀληθὴς· καὶ κάλλη καὶ ὀυναστεῖαι καὶ δόξαι (Migne, Patrol. graec. tom. LV p. 145 v. 29). insunt

1. fol. 1^r: commentarius in Psalmum XI et initium commentarii in Psalmum XII usque ad verba σπουδαιότεροι οἱ ὀλιγωρότεροι (sic) γένωνται (Migne l. l. p. 150 v. 3 inf.).

2. fol. 4^r: commentarii in Psalmos XLI, XLIII-XLIX, CVIII-CXVII, CXIX-CXLIX (= Migne l. l. p. 155—495). folia 224 et 225 a bibliopego perperam collocata sunt, suum locum habere debent post fol. 235, atque ante folium 236 duo circiter folia interciderunt.

3. folia 245—269 bibliopegi errore hic collocata neque inter se iusto ordine disposita mutilae particulae sunt novem quaternionum illorum, quos in initio codicis nunc deesse supra diximus. continent autem folia 245 et 246 fragmentum commentarii in Psalmum IX inde a verbis ἀκολάστου ἐπιθυμίας usque ad verba καλῶς τοῖς ὀνόμασι γυμνοῖς (Migne l. l. p. 131 v. 30 usque ad p. 134 v. 33); folia 247—250 fragmentum commentarii in Psalmum IV a verbo (ἀγα)νακτήσεις usque ad verbum ἀναπλάττουσι (ibid. p. 51 v. 30 usque ad p. 57 v. 12); folium 251 frustulum ex eodem commentario a verbis καὶ εὐκολίας usque ad verba εἰ γὰρ τὰ φυ(σικά) (ibid. p. 58 v. 36 usque ad p. 60 v. 4); folia 252—254 fragmentum commentarii in Psalmum VI a verbis πρὸς τὴν τέχνην usque ad verba ἔμπροσθεν ἁπαν(τήσεται)(ibid. p. 74 v. 57 usque ad p. 79 v. 20); folia 255—258, 259^r, 259^v, 260^r, 260^v, 261—263 fragmenta commentarii in Psalmum VII inde a verbis καὶ τῇ φιλαρχίᾳ usque ad verba βιωτικὸν αἰτεῖς (ibid. p. 82 v. 28 usque ad p. 95 v. 51); fol. 264 frustulum ex commentario in Psalmum IX a verbo (εὑρ)ραίνεσθαι usque ad verba ὁ κρίνων δικαιοσ(ύνην) (ibid. p. 124 v. 16 usque ad p. 125 v. 48); fol. 265 ex eodem a verbis κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν usque ad verba καθ' ἑκάστην ἡμέραν (ibid. p. 135 v. 2 inf. usque ad p. 137 v. 24); fol. 266 et 267 ex eodem a verbis ἢ τὰ γὰρ συμφορά usque ad verbum εὑρεῖν (ibid. p. 127 v. 12 usque ad p. 130 v. 7); fol. 268 fragmentum commentarii in Psalmum X a verbis δοκιμάζει καὶ ἀσεβῆ usque ad verba καὶ οἱ μοιχοί (ibid. p. 142 v. 36 usque ad p. 143 v. 5 inf.); denique folium 269 fragmentum commentarii in Psalmum IV a verbo χαίρωμεν usque ad verba ἀδικουμένων ἀγα(νακτήσεις) (ibid. p. 49 v. 3 inf. usque ad p. 51 v. 30).

Scriptus est codex variis manibus: 1 fol. 1—68, fol. 89^{r}a—93, fol. 158—269; II fol. 69—89^{r}a, fol. 126—157; III fol. 94—109; IV fol. 110—125.

Digitized by Google

7.

Codex 1411 Phill. = 40 Meerm. = 64 Clar. = 27 Pel., chartaceus, cm. 32 × 24, saec. XVI, foliorum 217, olim Naulioti.

1. fol. 1^{r}: Procopii Sophistae eclogarum expositionum in Proverbia Salomonis epitome. incipit: Τρεῖς εἰσὶ τοῦ σοφωτάτου Σολομῶντος αἱ πραγματεῖαι. desinit (fol. 102^{r} supra): οὐ μόνον τὰ περιφανῆ δόγματα αὐτῆς εἰσηγούμενος, ἀλλὰ καὶ τὰ αἰσαγωγικά. non est commentarius ille quem post Angelum Maium edidit Migne, Patrol. graec. tom. LXXXVII p. 1221 sqq., sed Catena, eadem ut videtur quam in Parisinis 153 et 172 et aliis codicibus extare monuit Harles in Fabricii Bibl. Gr. VIII p. 563. cf. etiam Olympiodori diaconi commentarium in Proverbia (Migne, tom. XCIII p. 469 sqq.).

2. fol. 106^{r}: (eiusdem Procopii?) Catena in Ecclesiasten. incipit: Ματαιότης ματαιοτήτων κτλ. Ὁ ἐκκλησιαστὴς φυσιολογίας ἅπτόμενος ἀποκαλύπτει τοῦ παρόντος βίου τὸ μάταιον. des. (fol. 127^{r}): τοῦτο οὖν πᾶς ἄνθρωπος ὀφείλει εἶναι. praemissa est fol. 105^{r} hypothesis (Olympiodori diaconi: cf. Migne, tom. XCIII p. 477—480).

3. fol. 129^{r}: Catena in Canticum Canticorum. incipit: Πηγὴ ζωῆς ἐστιν ὁ νυμφίος βοᾷ· εἴ τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με. est Catena Procopii Sophistae (cf. Migne, tom. LXXXVII, 2 p. 1545—1753). praecedit Neophyti Presbyteri πρόλογος εἰς τὸ ᾆσμα τῶν ᾀσμάτων. incipit: Τὰ ἐν τῷ ᾄσματι τῶν ᾀσμάτων φαινόμενα ἀσύντακτα.

4. fol. 215^{r}: tractatus de Proverbiis Salomonis. incipit: Σοφὸς μὲν Δαυὶδ πεπαρρησιασμένως εἶπών· τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι. desinit (fol. 217^{r}): καὶ λοιμοῦ μαστιγωμένου ἄφρων πανουργότερος γίνεται. est prooemium Catenae a Polychronio collectae: cf. Coxe, Catal. codd. mss. bibl. Bodl. I p. 646.

Subscriptio (fol. 102^{r}): ἐγράφη παρεμοῦ νικολάου, τόνος. est Nicolaus Cocolus: cf. cod. 1625.

8.

Codex 1412 Phill. = 41 Meerm. = 63 Clar. = 18 Pel., chartaceus, cm. 32 × 23,3, saec. XVI, foliorum 156, olim Naulioti.

Catenae in Proverbia Salomonis, in Ecclesiasten, in Canticum Canticorum, simillimae eis quae in codice 1411 leguntur.

Codex eadem manu exaratus est qua codex 1407 i. e. a Malaxo.

9.

Codex 1413 Phill. = 42 Meerm. = 133 Clar. = 21 Pel., chartaceus, cm. 33,8 × 23,2, saec. XVI, foliorum 112.

Catena SS. Patrum in Canticum Canticorum ex Theodoreti commentario (Migne, Patrol. graec. tom. LXXXI p. 28—213) et excerptis ex Gregorio Nysseno Nilo Maximo (ἐκ τῶν τριῶν πατέρων) Paelloque (cf. Biblioth. Patrum, Paris. 1624, tom. II p. 681 sqq.) adhibitis compilata.

Inter folia 24 et 25 interciderunt non nulla (unus quaternio ut videtur); in imo margine fol. 24^{v} manu recentissima haec adnotata sunt: *Quae hic desiderantur, in alio sunt volumine.*

Inde a folio 7 codex scriptus est a Bartholomaeo de Zanettis (cf. cod. 1639).

10.

Codex 1414 Phill. = 43 Meerm. = 94 Clar. = 26 Pel., chartaceus, cm. 32,5 × 23, saec. XVI, foliorum 200, olim Naulioti.

Basilii Magni commentarius in Iesaiam (Migne, Patrol. graec. tom. XXX p. 117—668).

Scriptus est codex eadem manu qua codex 1406 i. e. a Georgio Cocolo. in folio 200^{v} haec subscriptio legitur: ἐτελειώθη σὺν θεῷ τὰ εἰς τὸν ἁγίου λ. Δ βασι μεγὶ μαίου· γ· ἡμέρα τρίτη· ὠ ͵ιε ἔτους ἀπὸ κτίσεως κόσμου ϛ͵ϡϟ (sic, sed β in rasura). sine dubio haec subscriptio a librario ex antiquo exemplari suo tran-

Digitized by Google

scripta est: ϡΤΝ erratum vel male correctum est pro ϚΤΝ (6450) i. e. anno p. Chr. n. 942. codex igitur apographum est codicis Parisini gr. 492.

11.

Codex 1415 Phill. = 44 Meerm. = 65 Clar., chartaceus, cm. 31,6 × 21,6, saec. XVI, foliorum 412.

Procopii Sophistae in Iesaiam prophetam commentationum variarum epitome (Migne, Patrol. graec. tom. LXXXVII, 2 p. 1817—2717).

Insertae sunt multae foliorum particulae editionis impressae, cum variis emendationibus (Kusteri teste catalogo Claromontano).

12.

Codex 1416 Phill. = 45 Meerm. = 134 Clar., chartaceus, cm. 34,3 × 23,4, saec. XVI, foliorum 98.

Theodoreti in Ieremiae prophetiam commentarius (Migne, Patrol. graec. tom. LXXXI p. 496—805).

Scriptus est codex duabus manibus: I fol. 1r—42v; II fol. 42r—98v.

13.

Codex 1417 Phill. = 47 Meerm. = 66 Clar., chartaceus, cm. 32 × 22,7, saec. XVI, foliorum 250.

1. fol. 1r: Theophylacti expositiones in prophetas Oseam Ionam Abbacum Naum Michaeam (Migne, Patrol. graec. tom. CXXVI p. 564—820; p. 905—968; p. 820—904; p. 969—1189).

2. fol. 210r: Theophylacti epistulae LXII (Migne l. l. p. 501–520; p. 381–384; p. 520–536 med.; p. 384–392; p. 536 inf.–557; p. 312–336; p. 373 inf.–376; p. 336; p. 376–377; p. 336–337; p. 381; p. 337–353; p. 404–413). ultima epistula mutila est, abrumpitur (fol. 250v) verbis κράτιστον ἡμῶν βασιλέα· τί δὲ (Migne l. l. p. 413 v. 20).

Maior pars codicis (fol. 51v—209v) manu Bartholomaei de Zanettis videtur exarata esse (cf. cod. 1518). in folio praefixo primus possessor haec adnotavit: *Meus Ludouici Beccatelli ep(iscop)i Ravellensis, quem Venetiis emi scutis aureis sex 1553.* idem vir olim possedit codicem Bodleianum Miscell. 181 (scr. a. 1545): cf. Coxe, Catal. codd. mss. bibl. Bodl. I pag. 735. cf. etiam infra codd. 1443. 1471. 1499. 1515. 1628. 1629.

14.

Codex 1418 Phill. = 48 Meerm. = 57 Clar., chartaceus, cm. 32,2 × 21, saec. XVII, foliorum 240.

Expositiones in libros Veteris Testamenti Pentateuchum Iosuae Iudicum Ruth Regum Paralipomenon, ex variis scriptoribus et Catenis excerptae.

15.

Codex 1419 Phill. = 50 Meerm. = 118 Clar. = 4 Pet., chartaceus, cm. 31 × 21,4, saec. XVI, foliorum 110.

1. fol. 1r: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἑρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην ἅγιον εὐαγγέλιον. incipit: Τίνος ἕνεκεν τῶν ἄλλων εὐαγγελιστῶν ἀπὸ τῆς οἰκονομίας ἀρξαμένων τοῦτο μὴ ἐν βραχεῖ μετὰ ταῦτα ἠνίξατο εἰπών· καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, τὰ δ' ἄλλα πάντα παραδραμών τὴν σύλληψιν, τὸν τόκον κτλ. desinit (fol. 66v supra): δέον γὰρ ἐρωτῆσαι· εἴτε ἐσπούδασεν ὁ Χριστὸς ἐπιθέσθαι τοραννίδι. non sunt Ioannis Chrysostomi homiliae in Evang. Ioannis (Migne, Patrol. graec. tom. LIX), sed commentarius continuus, fortasse Titi Bostrensis: cf. Fabricius, Biblioth. graec. VIII p. 684. Migne, Patrol. graec. tom. LXIV p. 1411 (ind. alph.). Coxe, Catal. codd. mss. bibl. Bodl. I p. 737.

2. fol. 66r: Excerpta ex Hesychio Presbytero et Ioanne Chrysostomo.

3. fol. 73r: Titi Bostrensis commentarius in Evangelium Lucae (editus in Magnae Bibliothecae Patrum tom. XIII (Paris. 1654) p. 762—836).

In margine satis multa scholia minio adscripta sunt ab eadem manu.

Digitized by Google

16.

Codex 1420 Phill. = 52 Meerm. = 70 Clar. = 15 Pel., chartaceus, cm. 33,3 × 24, saec. XVI, foliorum 295, olim Nanloti.

CATENA SS. Patrum in Evangelium Ioannis.

Subscriptio (fol. 295*):

'Ως ἐμνήσθης, κύριε, λητοῦ ἐν ξύλῳ,
Δεομένου μνήσθητι, τοῦ Ἰωάννου
Λιταῖς ἁγίαις πατέρων συναντώμων
Τῶν ἐκ πνεύματος ἁγίου λαληθέντων.

Ἐν ἔτει ἀπὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ,αρμβ', μηνὶ αὐγούστῳ ε', κόπῳ καὶ δεήσεσιν ἰωάννου κατέλλου τοῦ Ναυπλειώτου: — εὑρεκαμένου ἐν τῇ λαμπρᾷ πόλει τῶν βενετικῶν. μετὰ τὴν αἰχμαλωσιν τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος: — καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες εὔχεσθε ὑπὲρ τῶν κύριον. codex igitur finitus est die V m. Augusti a. 1512 manu Ioannis Catelli Nauplio tae.

17.

Codex 1421 Phill. = 54 Meerm. = 120 Clar., chartaceus, cm. 29,3 × 21, saec. XV—XVI, foliorum 244, binis columnis scriptus.

IOANNIS CHRYSOSTOMI homiliae XLIV in priorem epistulam ad Corinthios (Migne, Patrol. graec. tom. LXI p. 9 sqq.). folia 1 et 2 manu recentiore (saec. XVI) suppleta sunt. in fine unum folium periit, abrumpitur homilia XLIV his verbis: ὅταν φόβωσι γενναίως τὰ λεγόμενα (Migne l. l. p. 381 v. 19).

18.

Codex 1422 Phill. = 56 Meerm. = 72 Clar., chartaceus, cm. 34 × 23,5, saec. XVI—XVII, foliorum 224.

Hic codex ex variis variorum codicum particulis compositus est. insunt:

1. fol. 1r: fragmentum CATENAE in Genesin.

2. fol. 11r: alterius CATENAE in Genesin fragmentum.

3. fol. 31r: fragmentum CATENAE in Psalmos.

4. fol. 61r: Ἐξήγησις εἰς τὸν μακάριον Ἰὼβ συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ ἁρμωτάτου μητροπολίτου ἡρακλείας κυροῦ νικήτα. incipit: Ὑπόθεσις μὲν ἡμῖν καὶ σκοπὸς τοῦ λόγου. desinit: ἐξαλείφειν διὰ θυσιῶν καὶ τῆς εἰς θεὸν δεήσεως. cf. Catena Graecorum Patrum in beatum Iob, collectore NICETA, opera et studio Patricii Iunii, Londini 1637, fol. insunt in codice Catenae huius prooemium et προθεωρία in Iobi caput primum.

5. fol. 65r: fragmentum CATENAE in Psalmos.

6. fol. 75r: excerpta ex CATENA (Procopii Sophistae) in Proverbia Salomonis.

7. fol. 83r: excerpta ex CATENA (Procopii Sophistae) in Ecclesiasten.

8. fol. 91r: Ἐκλογαὶ ἁρμηνειῶν Γρηγορίου Νύσσης καὶ Νείλου ἀσκητοῦ εἰς τὰ ἆσμα τῶν ἀσμάτων σολομῶντος.

9. fol. 99r: fragmenta CATENARUM in prophetas Iesaiam Ieremiam Ezekiel.

10. fol. 137r: fragmentum commentarii in prophetam Dauiel.

11. fol. 147r: fragmentum CATENAE in prophetam Ioel.

12. fol. 157r: fragmenta CATENARUM in Evangelia Marci Lucae Ioannis et in Actus Apostolorum.

19.

Codex 1423 Phill. = 58 Meerm. = 85 Clar. = 5 Pel., chartaceus, cm. 31,8 × 22,5, saec. XVI, foliorum 71, olim Nanloti.

ORIGENIS quae dicitur Philocalia (cf. Migne, Patrol. gr. tom. XIV p. 1309—1316).

Codex variis manibus scriptus est.

20.

Codex 1424 Phill. = 60 Meerm. = 89 Clar., chartaceus, cm. 26,4 × 19,2, saec. XVII, foliorum 101.

1. fol. 1r: EUSEBII PAMPHILI liber de nominibus locorum in S. Scriptura (ed. Lagarde, Onomastica sacra, Gottingae 1870, p. 207—304).

2. fol. 42r: Excerptum ex HIPPOLYTI THEBANI Chronico de incarnatione Domini.

Digitized by Google

incipit: Ἀπὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ κυρίου μέχρι τῆς τῶν μάγων παρουσίας κτλ. desinit: ἀδελφοῦ δὲ Ζαχαρίου τοῦ ἱερέως. cf. Migne, Patrol. gr. tom. CXVII p. 1036 med. — 1041 med.

3. fol. 43ʳ: Excerptum ex Palladii historia Brachmanum. incipit: Ἀλεξάνδρου τοῦ τῶν μακεδόνων βασιλέως διαβάντος κτλ. desinit: καὶ ἐὰν ἀκούσῃς μου τῶν λόγων, κτήσῃ ἐμῶν ἀγαθῶν. cf. Fabricius, Bibl. graec. X p. 108 ed. Harles.

4. fol. 44ʳ: Anastasii Sinaitae περὶ μήκους καὶ βραχύτητος ζωῆς καὶ περὶ ποικίλων καὶ αἰφνιδίων θανάτων. est Anastasii quaestio XCVI: cf. Migne, Patrol. gr. tom. LXXXIX p. 736—749.

5. fol. 50ʳ: [Eustathii] homilia in Hexaemeron, τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν, εὐσταθίου ἐπισκόπου ἀντιοχείας ὁμιλία εἰς τὴν ἑξαήμερον ὑπόμνημα θαυμαστὸν (Migne, Patrol. gr. tom. XVIII p. 708—794).

6. fol. 80ʳ: Michaelis Pselli libellus de lapidum virtutibus (Migne, Patrol. gr. tom. CXXII p. 888—900).

7. fol. 81ᵛ: Menses Atheniensium, Aegyptiorum, Ascalonitarum, Bithyniorum, Cappadocum, Cypriorum, Hebraeorum, Romanorum.

8. fol. 83ʳ: Stephani et aliorum ἑρμηνεία λέξεων τῇ ἁγίᾳ τραπῇ ἐμφερομένων.

9. fol. 93ʳ: Stephani et aliorum ἑρμηνεία τῶν ἑβραϊκῶν ὀνομάτων τῶν ἐν τῇ θεοπνεύστῳ γραφῇ ἐμφερομένων.

10. fol. 101ʳ: Λέξεις λατινικαὶ κατὰ ἀλφαβῆτου. incip.: ἀδνυμερον, κατ' ὄνυμα διέρχεσθαι κτλ.

21.

Codex 1425 Phill. = 61 Meerm. = 90 Clar., chartaceus, cm. 33 × 23,1, saec. XVI, foliorum 31.

S. Asterii Amaseni homiliae quinque priores (Migne, Patrol. gr. tom. XL p. 164—240).

Index libri ΑΣΤΕΡΙΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΟΜΙΛΙΑΙ et titulus homiliae primae Εἰς τὸν πλούσιον καὶ εἰς τὸν Λάζαρον manu recentiore additi sunt.

Scriptus est codex duabus manibus: I fol. 1—15; II fol. 16—31.

22.

Codex 1426 Phill. = 63 Meerm. = 93 Clar., chartaceus, cm. 33 × 23,3, saec. XVI, foliorum 363.

1. fol. 1ʳ: Athanasii archiepiscopi Alexandriae vita S. Antonii (Migne, Patrol. gr. tom. XXVI p. 835—976). folia 36—38 vacua sunt.

2. fol. 39ʳ: [Eustathii] homilia in Hexaemeron (Migne, Patrol. gr. tom. XVIII p. 708—794). cf. cod. 1424. folia 71ʳ et 72 vacua sunt.

3. fol. 73ʳ: Procopii Sophistae commentariorum in Genesin eclogarum epitome (Migne, Patrol. gr. tom. LXXXVII, 1 p. 21 sqq.). fol. 103ᵛ spatium dimidiae fere paginae vacuum relictum est, in quo lacuna hiat eadem atque in editione l. l. p. 113 med. in fine opus mutilum est, abrumpitur fol. 192ʳ his verbis: εἴρηται γὰρ καὶ πρότερον ὅτι ὥρθη θεὸς αὐτῷ· ὤθει φιλίως ὁ πρεσβύτης προσδραμὼν μεταφόρου καὶ χαρᾶς προσεκύνησεν, ᾧ καὶ τὴν δοξολογίαν εὐχαρίστως καρδίᾳ ἀνέπεμψεν ὅτι αὐτῷ πρέπει τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν (Migne l. l. p. 365 v. 10). folia 192ᵛ—194ᵛ vacua sunt.

4. fol. 195ʳ: σύγγραμμα παρὰ μανουὴλ συντεθὲν τοῦ καλέκα, τῇ τῶν λατίνων ὀδῇ συναγορεῦον· ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ ἐκπορεύεται. incipit: κεφάλαιον πρῶτον· Ἐπειδὴ τῆς μὲν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης πάντα πραγματεύσεσθαι χρὴ· τοῦτο τῆς ἐντολῆς κελευούσης. desinit (fol. 363ᵛ): ἵνα καὶ ὁ σπείρων καρπὸν θερίσῃ, καὶ ὁ συνάγων μισθὸν λάβῃ καὶ πάντας εἰς τὴν οὐράνιον πατρῴδα συνεισελθεῖν, τῆς τοῦ κυρίου χαρᾶς ἀπολαύσοντας· εἰς δόξαν τοῦ ἑνὸς θεοῦ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος· τῆς ἁγίας καὶ μακαρίας τριάδος τῆς μιᾶς καὶ ἀληθοῦς θεότητος. ἀμήν. ἀμήν. ἀμήν. sequitur hic senarius: τῶ συντελεστῆ τῶν καλῶν θεῶ χάρις. graece hoc opus nondum editum est, latine prodiit interprete Ambrosio Camaldulensi (= Migne, Patrol. gr. tom. CLII p. 13—258).

Digitized by Google

Codex variis manibus scriptus est; maximam partem Bartholomaeus de Zanettis videtur exarasse (cf. cod. 1518).

23.

Codex 1427 Phill. = 64 Meerm. = 96 Clar., chartaceus, cm. 32,7 × 22,3, saec. XVI, foliorum 192.

Basilii Magni epistulae CCXLVIII (Migne, Patrol. gr. tom. XXXII p. 220 sqq.).

Insunt epistulae in editione his numeris notatae: 102. 302. 269. 62. 40. 41. 295. 259. 99. 5. 6. 247. 219. 54. 323. 65. 156. 134. 123. 262. 154. 164. 252. 212. 299. 84. 94. 63. 186. 187. 304. 147. 276. 81. 153. 50. 152. 100. 17. 56. 328. 118. 208. 260. 111. 104. 110. 280. 300. 163. 148. 272. 96. 180. 177. 76. 33. 193. 127. 324. 149. 75. 74. 313. 325. 21. 265. 245. 145. 190. 52. 214. 291. 48. 55. 105. 279. 173. 161. 176. 191. 150. 231. 202. 200. 201. 236. 218. 232. 248. 190. 131. 179. 128. 130. 64. 101. 113. 114. 205. 206. 133. 266. 292. 159. 172. 79. 301. 216. 238. 73. 283. 296. 136. 162. 98. 241. 182. 31. 146. 168. 157. 158. 227. 228. 290. 91. 240. 258. 281. 178. 26. 229. 230. 71. 183. 119. 72. 225. 242. 365. 215. 126. 15. 274. 49. 286. 142. 143. 144. 311. 165. 107. 109. 108. 303. 312. 18. 306. 278. 297. 83. 106. 175. 121. 254. 122. 255. 184. 185. 132. 181. 253. 256. 103. 87. 78. 273. 275. 315. 318. 316. 70. 319. 320. 317. 322. 326. 327. 77. 209. 36. 285. 309. 314. 249. 305. 308. 117. 298. 35. 310. 11. 331. 155. 213. 88. 270. 287. 288. 307. 37. 289. 195. 46. 45. 329. 208. 196. 169. 321. 174. 170. 171. 282. 95. 141. 189. 237. 85. 284. 71. 137. 294. 257. 233. 234. 235. 153. 93. 264. 267. 222. 221. 220. 89. 124. 268. insertae sunt fol. 162^r—167^r Basilii homiliae duae, κατὰ Σαβελλιανῶν, Ἀρείου καὶ τῶν ἀνομίων (sic) et πρὸς τοὺς συκοφαντοῦντας αὐτὸν ὅτι τρεῖς θεοὺς λέγει (Migne, Patrol. gr. tom. XXXI p. 600 sqq. et p. 1488 sq q.).

24.

Codex 1428 Phill. = 66 Meerm. = 100 Clar., membranaceus, cm. 31,5 × 24, saec. XI, foliorum 214, binis columnis scriptus.

Gregorii Nazianzeni orationes.

Codex in initio et in fine mutilus est, in medio lacunosus et perperam compactus. fol. 3^r incipit oratio in summo margine λόγος Ε inscripta, in initio igitur perierunt orationes tres et maior pars quartae. incipit fol. 1^r: (ἐσχά)τοις ἡμέρας λέγοντος· ἐκχεῶ, quae verba sunt capitis 13 orationis XLI (Migne, Patrol. gr. tom. XXXVI p. 445). sequuntur inde a folio 3^r usque ad folium 211^r orationes XV. XVI. XXIV. XIX. XXXVIII. XLIII. XXXIX. XL. XXI. XIV. XI. XLII. XXXIII. XXVI (Migne, tom. XXXV p. 912 sqq. 933 sqq. 1169 sqq. 1044 sqq., tom. XXXVI p. 312 sqq. 493 sqq. 336 sqq. 360 sqq., tom. XXXV p. 1081 sqq. 857 sqq. 832 sqq., tom. XXXVI p. 457 sqq. 213 sqq., tom. XXXV p. 1228 sqq.). oratio XIX (fol. 39^r—50^v) in fine mutila est, post folium 50 unum folium intercidit. oratio XLIII (fol. 61^r—101^r) non est integra, inter folia 64 et 65 unus quaternio (vel ternio) intercidit. quinque quaterniones (terniones) a bibliopego perperam collocati sunt, foliorum 91—128 rectus ordo hic est: 91. 100—113. 122—127. 114—121. 92—99. 128. folium 137 postea (manu saec. XIII) substitutum est pro folio deperdito. in fine (fol. 211^r inf.) adiecta est vita Gregorii Nazianzeni (Migne, tom. XXXV p. 244 sqq.), cuius maior pars interit: abrumpitur verbis καὶ ἔφθανε τὴν ἐξ ὕδατος σωτηρίαν ὁ ἐν ὕδασι θάνατος (Migue l. l. p. 249 v. 10).

In margine scholia non multa adscripta sunt eadem manu (ut videtur). Initia orationum ornamentis distincta erant, quorum non nulla excisa sunt.

25.

Codex 1429 Phill. = 67 Meerm. = 101 Clar. = 31* Pel., membranaceus, cm. 34 × 27, saec. XI—XII, foliorum 196, binis columnis scriptus.

Digitized by Google

GREGORII NAZIANZENI orationes.

Codex in initio et in fine mutilus est. in initio tres fere quaterniones interierunt in eisque duae Gregorii orationes et longe maxima pars tertiae: folium quod nunc est primum olim fuit ultimum quaternionis tertii. in fine duo pluresve quaterniones perierunt. praeterea inter folia 27 et 28, 121 et 122, 140 et 141 singula folia interciderunt. codicem iam mutilatum habebat collegium Claromontanum, integer fuit in bibliotheca Peliciana.

fol. 1r incipit: ἡμεῖς ὁ χριστοῦ μελισσῶν· καὶ τοιοῦτον λαβόντες, quae verba sub finem orationis XLIV leguntur (Migne, Patrol. gr. tom. XXXVI p. 620 v. 16). antecesserant olim orationes εἰς τὸ ἅγιον πάσχα (or. I et XLV: cf. Omont, Catalogue des mscr. grecs de Guillaume Pelicier, p. 23). sequuntur inde a folio 1v orationes XLI. XV. XXIV. XIX. XXXVIII. XLIII. XXXIX. XL. XI. XXI. XLII. XIV. XVI (cf. Migne, tom. XXXV et XXXVI). oratio XVI in folio 196r abrumpitur his verbis: καὶ εἴπατε ἀνδρισώμεθα· ἐπήγαγον ὁμῖν χάλαζαν (Migne, tom. XXXV p. 948 v. 26). praeter Gregorii orationes olim in hoc codice inerant Basilii Magni homilia protreptica εἰς βαπτισμόν et Theophylacti commentarii in Evangelia Matthaei et Ioannis (cf. Omont l. l.).

Scholia adscripta sunt manu recentiore (saec. XIV) in foliis plerisque; eadem manus in marginibus paginarum 28r et 140v et 141r ea supplevit quae foliis inter folia 27 et 28 et inter folia 140 et 141 deperditis interciderunt.

Fol. 48r post orationem XXXVIII manu saeculi XV haec adnotata sunt: (ἐτέθη ὁ παρὼν θεολόγος εἰς τὸν ναὸν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ· ὁ ἐστιν ὁ ναὸς τοῦ τιμιοστ- του μοναχοῦ κυροῦ ἰσαακίου τοῦ για^ (sic) καὶ ἀρχιμανδρίτου ὀρτους· εἰς ψυχικὴν σωτηρίαν κυροῦ ἰωάννου τοῦ κουνιᾶ· καὶ ἀμερώθη νὰ ἔστατει εἰς τὸν αὐτὸν θεῖον ναόν: — eadem manus fol. 97r post orationem XLIII haec adscripsit: ὁ παρὼν θεολόγος ἐτέθη εἰς τὸν ναὸν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ διεψυχιχὴν σωτηρίαν ἰωάννου τοῦ κουνιᾶ· ὅστις ἐτάφη μέσω τοῦ αὐτοῦ θείου ναοῦ. σὺν τοῖς τέκνοις ἐνέτει ϛϡλϛ ἰνδ. ϛ'. μῑ^ φεβ^ κϑ'. ἡμέρα κυριάκη: (i. e. die XXIX m. Februarii a. 1428 p. Chr. n.).

26.

Codex 1430 Phill. = 68 Meerm. = 103 Clar. = 3 Pel., chartaceus, cm. 32 × 25, saec. XVI, foliorum 63, olim Nauloti.

GREGORII NAZIANZENI orationes tres contra Iulianum (or. IV, V, XIX ed. Migne, Patrol. gr. tom. XXXV p. 532—720 et p. 1044—1064).

27.

Codex 1431 Phill. = 69 Meerm. = 104 Clar., chartaceus, cm. 31,8 × 21,4, saec. XVI, foliorum 143.

1. fol. 1r: GREGORII NAZIANZENI orationes XXII. XXXII. XXXVI. XLII. III. XXV. XXXIV. XVII. VI. XXIII (Migne, Patrol. gr. tom. XXXV. XXXVI).

2. fol. 83r: GREGORII NAZIANZENI ad Cledonium epistulae (CI et CII ed. Migne, tom. XXXVII p. 176 sqq. et 193 sqq.).

3. fol. 91r: GREGORII NAZIANZENI orationes XXXVII. XXVI. XXXIII (Migne, tom. XXXV. XXXVI).

4. fol. 117r: GREGORII NAZIANZENI ad Nectarium epistula adversus Apollinarium (CCII ed. Migne, tom. XXXVII p. 329 sqq.).

5. fol. 118r: GREGORII NAZIANZENI oratio XIII (Migne, tom. XXXV p. 852 sqq.).

6. fol. 120r: τοῦ αὐτοῦ πρὸς παρθένον παραινετικός. incipit: Παρθένε, νύμφη χριστοῦ· δόξαζέ σου τὸν νυμφίον (Christ et Paranikas, Anthologia graeca carminum christianorum, Lipsiae 1871, p. 29—32). Sequitur eiusdem alterum carmen, incipiens: σὲ καὶ νῦν εὐλογοῦμεν (ibid. p. 29).

7. fol. 122r: τοῦ αὐτοῦ πρὸς Εὐάγριον μοναχὸν περὶ θεότητος. inter Gregorii Nysseni epistulas ed. Migne, Patrol. gr. tom. XLVI p. 1101—1108.

Digitized by Google

8. fol. 125ʳ: Gregorii Nazianzeni homilia in Ezekiel prophetam (Migne, tom. XXXVI p. 665—669).

9. fol. 126ʳ: Gregorii (Thaumaturgi) Metaphrasis in Ecclesiasten (Migne, Patrol. gr. tom. X p. 988—1017).

10. fol. 138ʳ: Gregorii Nazianzeni orationes XII. IX. X (Migne, tom. XXXV).

Codex manibus variis exaratus est: I fol. 1—88; II fol. 89—137; III fol. 138—143.

28.

Codex 1432 Phill. = 71 Meerm. = 108 Clar. = 16 Pel., chartaceus, cm. 32,4 × 23,2, saec. XVI, foliorum 133, olim Naulotī.

1. fol. 1ʳ: (Gregorii Nysseni liber de hominis opificio). titulus deest. incipit: κεφάλαιον πρῶτον· ἐν ᾧ τίς ἐστι μερικὴ περὶ τοῦ κόσμου φυσιολογία· καί τις ἀβροτέρα διήγησις· περὶ τῶν πρωτογονότων τῆς τοῦ ἀνθρώπου γενέσεως: — Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς, φησὶν ἡ γραφὴ κτλ. (Migne, Patrol. graec. tom. XLIV p. 128—256). praemissa est tabula capitulorum.

2. fol. 59ʳ: (Ioannis Zonarae historiarum epitome). titulus desideratur. incipit: Θεὸς ἔστι μὲν ἀνενδεὴς φύσει, αὐτὴ ἑαυτῇ αὐτάρκης εἰς δόξαν καὶ εἰς καταληψιν. insunt libri I et II et capita sex priora libri III, abrumpitur opus fol. 130ᵛ his verbis: ἀτελῆ δὲ τὴν ῥρόνησιν ὄντα, οὐ φύσει τοιοῦτον προαχθέντα (lib. III cap. 6 extr.). fol. 131ʳ incipit: οὐδὲ πρὸς ψυχικὴν ὠφέλειαν ἀκερδὴς ὁ πόνος ἔσται καὶ ἡ περὶ τὴν συγγραφὴν ἀσχολία ἐλήλυθε κατὰ νοῦν κτλ., quae verba sunt Ioannis Zonarae ex praefatione (cf. Ioann. Zonar. ed. L. Dindorf, Lipsiae 1868, vol. I p. 4 infra); desinit fol. 133ʳ: ἀρχὴν ταύτης ποιουμένω τὴν πρώτην ἀρχήν· τὴν τῶν ὅλων αἰτίαν· τὴν ἀναρχόν τε καὶ ἄχρονον· καὶ τῶν ὑπ' ἐκείνης παραχθέντων ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς ὑπόστασιν καὶ οὐσίωσιν, τὴν παρατωγὴν καὶ τὴν γένεσιν, quibus verbis praefatio finitur (cf. edit. land. p. 11). tria igitur folia 131—133 a bibliopego perperam in fine codicis collocata sunt, et ante folium quod nunc est 131 unum folium interiit, in quo initium praefationis descriptum fuit.

Codex duabus manibus scriptus est: I (manu Nicolai Cocoli) fol. 1—58; II fol. 59—133.

29.

Codex 1433 Phill. = 72 Meerm. = 112 Clar., membranaceus, cm. 33,8 × 24,6, saec. XI, foliorum 398, binis columnis elegantissime exaratus.

Ioannis Chrysostomi in Genesin homiliae XXXI—LXVII (Migne, Patrol. graec. tom. LIII et LIV p. 282 sqq.).

Foliis 1—392 efficiuntur XLIX quaterniones a librario in margine inferiore primi cuiusque folii numerati (numeri partim conservati partim abscisi partim mutilati sunt); a folio 393 incipit quaternio L, cuius duo folia extrema finem homiliae LXVII olim continentia perierunt; abrumpitur fol. 398ᵛ his verbis: ὡς οὐδὲν εἰς αὐτὸν ἁμαρτήσασι· φησὶ γὰρ· μὴ φοβεῖ(σθε) (Migne, l. l. tom. LIV p. 578 v. 2).

In dextro margine pauca abscisa sunt his foliis: 92ʳ, 163ʳ, 197ʳ, 198ʳ, 286ʳ, 343ʳ.

30.

Codex 1434 Phill. = 73 Meerm. = 113 Clar., membranaceus, cm. 29,7 × 22,4, saec. XI, foliorum 291, binis columnis nitide scriptus.

Ioannis Chrysostomi in Genesin homiliae XXIX priores (Migne, Patrol. graec. tom. LIII p. 21 sqq.).

Folia 1 et 2 liquore quodam ita maculata sunt, ut scriptura passim evanescat et legi vix possit. in fine codex mutilus est, abrumpitur homilia XXIX fol. 291ᵛ his verbis: τοῦ αὐτοῦ προφήτου λέγοντος· ἐπῤῥιφόν (Migne l. l. p. 261 v. 33).

31.

Codex 1435 Phill. = 74 Meerm. = 114 Clar., membranaceus, cm. 29,7 × 23,3, saec. XI, foliorum 274, binis columnis scriptus.

Digitized by Google

Ioannis Chrysostomi in Evangelium Matthaei homiliae II—XLI.

Folia 1—21 et folium 274 plus minusve lacerata sunt, scriptura in his passim evanida. codex et in initio et in fine mutilus est; incipit: (τὰς) πύλας ἡμῖν ἀνοιγομένας (Migne, Patrol. graec. tom. LVII p. 25 v. 9); abrumpitur fol. 274ᵛ his verbis: μὴ γὰρ μοι τὸ μέτρον εἴπῃς, ἀλλ' ὅ(τι) (Migne l. l. p. 450 v. 48). singula folia ab antiqua manu numeris notata sunt κε′—σιϛ′; folia igitur viginti quattuor priora sive tres quaterniones in initio codicis perierunt. eisdem numeris antiquis efficitur folia 264—274 male nunc compacta esse; hoc enim ordine olim recte sese excipiebant: fol. 272. 273. 270. 271. 264—269. 274.

32.

Codex 1436 Phill. = 75 Meerm. = 115 Clar., membranaceus, cm. 34,5 × 24, saec. XII, foliorum 324, binis columnis scriptus.

Ioannis Chrysostomi in Evangelium Matthaei homiliae LIV—XC (Migne, Patrol. graec. tom. LVIII p. 531—794).

Codex nitide scriptus et in initiis homiliarum variis ornamentis distinctus est, quorum non nulla excisa sunt. in foliis 2—5 praemissus est index homiliarum hoc versiculo inscriptus: πάνε ἄριστος τῆς παρούσης πυκτίδος.

33.

Codex 1437 Phill. = 77 Meerm. = 119ª Clar. = 2ª Pal., membranaceus, cm. 30,6 × 22,3, saec. XI, foliorum 302, binis columnis scriptus.

Ioannis Chrysostomi homiliae in Evangelium Ioannis (Migne, Patrol. graec. tom. LIX p. 23—482).

Codex initio mutilus est, periit quaternio primus in eoque homilia prima et maior pars secundae. incipit fol. 1ʳ: ἀκριατὴς εἰπέ μοι· πῶς δὲ οὐκ ἂν εἴη παντὸς ἀλογώτερος ἀλόγου (Migne l. l. p. 36 v. 51). praefixa sunt duo folia membranacea, quibus theologica varia adnotata sunt manu recentiore (saec. XIII): ab eadem manu passim in margine scholia adscripta sunt.

34.

Codex 1438 Phill. = 78 Meerm. = 122 Clar., charta-ceus, cm. 28,2 × 18,2, saec. XVII, foliorum 142.

1. fol. 1ʳ: Ioannis Chrysostomi (vel Pseudo-Chrysostomi) homiliae variae, e codicibus Parisiis descriptae.

2. fol. 113ʳ: Severiani Gabalitani homilia εἰς τὸ πάτερ παρελθέτω τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ κτλ. initium deest, incipit fol. 115ʳ: εἰρῆσθαι, ἀλλὰ παρὰ τὸ καλῶς νοεῖσθαι. non commemorat Fabricius-Harles, Biblioth. graec. tom. X p. 507 sqq. (= Migne, Patrol. graec. tom. LXV p. 9 sqq.).

3. fol. 123ʳ: Eiusdem de cruce homilia. incipit: καλῶς ἡμῖν καὶ σοφῶς ἡ προηγουμένη (ed. Savilius inter dubia Chrysostomi tom. V p. 898 sqq.).

4. fol. 132ʳ: [Ioannis Chrysostomi] in Psalmum XCVI homilia (Migne, tom. LV p. 603—612).

5. fol. 142ʳ: Severiani Gabalitani homilia εἰς τὸ ῥητὸν ἀποστολικὸν ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς. incipit: Καὶ μὴν εἰ ἀπερίγραπτος τυγχάνει ἡ θεότης. cf. Fabricius-Harles, Bibl. graec. tom. X p. 507 (= Migne, Patrol. graec. tom. LXV p. 11/12).

Folia 32—34, 40, 58, 88, 112—114 vacua sunt.

35.

Codex 1439 Phill. = 79 Meerm. = 123 Clar., membranaceus, cm. 33,4 × 24,7, saec. XII, foliorum 404, binis columnis scriptus.

1. fol. 1ʳ: Ioannis Chrysostomi adversus Iudaeos orationes I et IV—VIII (Migne, Patrol. graec. tom. XLVIII p. 843—856 et

Digitized by Google

p. 871—942). in fine haec subscripta sunt (fol. 86ᵛ): τετέλεσται σὺν Θεῷ τὰ κατὰ ἰουδαίων τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου :: ἐν λόγοις ξβ' ::

2. fol. 86ᵛ: [Ioannis Chrysostomi] oratio εἰς τὸ ὅτι παλαιᾶς καὶ καινῆς (διαθήκης) εἷς ὁ νομοθέτης κτλ. (Migne l. l. tom. LVI p. 397—410).

3. fol. 98ʳ: Ioannis Chrysostomi homiliae duae (Migne l. l. p. 153—162 et p. 141—152).

4. fol. 117ʳ: [Ioannis Chrysostomi] homilia εἰς τὸν ἁκάκιον (sic) τὸν ποιμένα κτλ. (Migne, tom. LII p. 827—836).

5. fol. 127ʳ: Ioannis Chrysostomi homiliae duae (Migne, tom. LVI p. 175—192 et tom. LV p. 511—518).

6. fol. 148ʳ: Ioannis Chrysostomi de Davide et Saule homiliae tres (Migne, tom. LIV p. 675—708).

7. fol. 182ʳ: Ioannis Chrysostomi homilia ad Demetrium de compunctione (Migne, tom. XLVII p. 393—410).

8. fol. 199ʳ: Ioannis Chrysostomi ad Stagerium libri tres (Migne, tom. XLVII p. 423—494).

9. fol. 267ʳ: Ioannis Chrysostomi epistulae I et III (Migne, tom. LII p. 549—556 et p. 572—590). in codice πρὸς Κυριακὸν ἐπίσκοπον inscriptae sunt.

10. fol. 289ʳ: Ioannis Chrysostomi ad Theodorum lapsum libri duo (Migne, tom. XLVII p. 277—316).

11. fol. 327ʳ: Ioannis Chrysostomi ad Stelechium de compunctione libellus (Migne l. l. p. 411—422).

12. fol. 339ʳ: Ioannis Chrysostomi de incomprehensibili homiliae sex (Migne, tom. XLVIII p. 701—748 et p. 795—802).

13. fol. 390ʳ: Ioannis Chrysostomi in S. Romanum et in S. Ignatium martyres laudationes (Migne, tom. L p. 605—612 et p. 587—596).

36.

Codex 1440 Phill. = 81 Meerm. = 125 Clar., chartaceus, cm. 32 × 22.4, saec. XVI, foliorum 257.

1. fol. 4ʳ: Ioannis Chrysostomi de virginitate liber (Migne, Patrol. graec. tom. XLVIII p. 533—596).

2. fol. 65ʳ: Excerpta varia e Ioannis Chrysostomi scriptis (λόγοι περὶ διαφόρων ὑποθέσεων).

3. fol. 120ʳ: Ioannis Chrysostomi de Davide et Saule homiliae I et II (Migne, tom. LIV p. 675—695).

4. fol. 135ʳ: Ioannis Chrysostomi de Anna sermones I—II et IV—V (ibid. p. 631—652 et p. 660—676).

5. fol. 163ʳ inf: Ioannis Chrysostomi homiliae quattuor (Migne, tom. LI p. 77—88. 65—76. 87—98. 131—144).

6. fol. 197ʳ: Ioannis Chrysostomi homiliae tredecim (Migne, tom. LXIII p. 589—602. 615—656. 665—672. 601—606. 671—682).

Folia 1—3 et folium 64 scriptura vacua sunt.

37.

Codex 1441 Phill. = 82 Meerm. = 126 Clar., chartaceus, cm. 32 × 22.2, saec. XVI, foliorum 335.

Ioannis Chrysostomi (vel Pseudo-Chrysostomi) homiliae XLV (Migne, Patrol. graec. tom. LI p. 353—372; tom. L p. 653—662; tom. LXI p. 755—758; tom. LIX p. 599—610 et p. 653—664; tom. LII p. 449—460; tom. LIX p. 627—636; tom. LXIII p. 213—218 et p. 879—888; tom. LVI p. 279—290; tom. LIX p. 619—628; tom. XLIX p. 257—264; tom. LIX p. 663—674; tom. XLVIII p. 1043—1054; tom LI p. 271—302; tom. LIX p. 515—522; tom. L p. 683—694; tom. LIV p. 695—708; tom. XLIX p. 363—372; tom. LX p. 735—738; tom. LXI p. 689—698; tom. XLIX p. 223—232; tom. L p. 719—726; tom. LXIV p. 37—44; tom. LXI p. 745—752 et p. 781—784; tom. XLIX p. 393—398 et p. 283—292; tom. LVI

Digitized by Google

p. 153—162; tom. LX p. 747—752; tom. XLIX p. 263—276; tom. LVI p. 97—107 et p. 397—410 et p. 553—564; tom. LXIII p. 531—544; tom. LIX p. 485—490 et p. 525—528; tom. LXII p. 737—740; tom. LXIII p. 817—822; tom. LVI p. 587—590). duae homiliae (XL et XLIII) in editionibus non leguntur: una εἰς τὴν βάσιν τῶν νηστειῶν κτλ. (fol. 302ᵛ) incipit: Ἀγαπητοί, πάλιν ἡ ἁγία καὶ εὐπρόσδεκτος παρὰ θεῷ νηστεία παρεγένετο, altera περὶ ὅρκου καὶ ἐπιορκίας (fol. 327ᵛ) incipit: ἀκούσατε ἀδελφοὶ τοῦ προφήτου.

Folia 110 et 252—254 vacua sunt. scriptas est codex variis manibus: I fol. 1—109. 159—187. 208—232ᵛ supra. 242—251; II fol. 111—152; III fol. 153—158. 188—199ᵛ med., 232ᵛ med.—241. 302—335; IV fol. 199ᵛ med.—207. 296—301; V fol. 255—295.

38.

Codex 1442 Phill. = 83 Meerm. = 127ᵉ Clar., membranaceus, cm. 41 × 28,7, saec. XI—XII, foliorum 374, binis columnis scriptus.

Codex initio mutilus est, periit unus quaternio in eoque una oratio (nescio quae) et initium secundae, nam proxime sequens (fol. 7ᵛ) numeratur λόγος γ'.

1. fol. 1ᵛ incipit: τὰ τοιαῦτα τολμῶντα χριστιανὸν εἰλικρινῆ i. e. in Ioannis Chrysostomi adversus Iudaeos orationem prima (Migne, Patrol. graec. tom. XLVIII p. 847 v. 44). sequuntur (fol. 7ᵛ) eiusdem adversus Iudaeos orationes IV—VIII (Migne l. l. p. 871—942).

2. fol. 55ᵛ: eiusdem de incomprehensibili homiliae II—VI (Migne l. l. p. 709—748 et p. 795—802).

3. fol. 84ᵛ: eiusdem de sacerdotio libri sex (Migne l. l. p. 623—692).

4. fol. 134ᵛ: eiusdem ad Stagirium libri tres (Migne, tom. XLVII p. 423—494).

5. fol. 185ᵛ: eiusdem oratio in Kalendas (Migne, tom. XLVIII p. 953—962).

6. fol. 191ᵛ: [eiusdem] oratio εἰς τὸ πάντες παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ χριστοῦ. incipit: Μεγάλα τινὰ καὶ ὑπερφυῆ κτλ. tamquam spuria praetermissa in editionibus.

7. fol. 197ᵛ: eiusdem homilia in illud, Vidua eligatur (Migne, tom. LI p. 321—338).

8. fol. 208ᵛ: Georgii (Gregorii) Presbyteri Caesareae Cappadociae oratio in Sanctos CCCXVIII patres et in Constantinum imperatorem (Migne, tom. CXI p. 420—440).

9. fol. 214ᵛ: [Ioannis Chrysostomi] homilia in principium ieiuniorum (Migne, tom. LXII p. 745—748).

10. fol. 220ᵛ: Ioannis Chrysostomi in epistulam ad Hebraeos homilia XXXI (Migne, tom. LXIII p. 213—218).

11. fol. 226ᵛ: eiusdem liber Quod nemo laeditur nisi a se ipso (Migne, tom. LII p. 459—480).

12. fol. 241ᵛ: eiusdem homilia in Ierem. X 23 (Migne, tom. LVI p. 153—162).

13. fol. 247ᵛ: eiusdem de precatione homiliae duae (Migne, tom. L p. 775—786).

14. fol. 255ᵛ: eiusdem in Maximum laudatio (Migne, tom. LI p. 225—242).

16. fol. 268ᵛ: eiusdem homilia Non esse desperandum (Migne, tom. LI p. 363—372).

16. fol. 273ᵛ: eiusdem comparatio regis et monachi (Migne, tom. XLVII p. 387—392).

17. fol. 277ᵛ: eiusdem homiliae quinque (Migne, tom. LI p. 353—364; tom. L p. 441—452, p. 527—534, p. 571—578; tom. LI p. 65—76).

18. fol. 304ᵛ: eiusdem adhortatio ad Theodorum lapsum (Migne, tom. XLVII p. 277—316).

19. fol. 336ᵛ: eiusdem de compunctione libri duo (Migne, tom. XLVII p. 393—422).

20. fol. 357ᵛ: eiusdem in illud, Salutate Priscillam etc. homiliae duae (Migne, tom. LI p. 187—208).

21. fol. 371ᵛ: eiusdem de proditione Iudae homilia secunda (Migne, tom. XLIX

Digitized by Google

p. 381 sqq.), in fine mutila: perieruut enim ultimi quaternionis duo folia extrema.

Folia 24, 29—36, 40 interciderunt, eorum loco folia chartacea (vacua) inserta sunt. praeter quaternionem primum toti interierunt quaterniones XXXVI (iuter folia 272 et 273), XL et XLI (inter folia 296 et 297), XLVI (inter folia 328 et 329). pauca in dextro margine abscisa sunt de foliis 85, 88, 120, 267, 272, 282, 283, 310.

39.

Codex 1443 Phill. = 84 Meerm. = 129 Clar., chartaceus, cm. 32,7 × 24, saec. XVI, foliorum 301.

1. fol. 1r: Ioannis Chrysostomi de David et Saule homiliae tres (Migne, Patrol. graec. tom. LIV p. 675—708).

2. fol. 31r: eiusdem de Anna sermones quinque (Migne l. l. p. 631—676).

3. fol. 69v: eiusdem homiliae septem (Migne, tom. LI p. 77—88, p. 65—76, p. 87—98, p. 131—144, p. 113—132, p. 97—112).

4. fol. 136r: eiusdem in Genesin sermo IX (Migne, tom. LIV p. 619—630).

5. fol. 145r: [eiusdem] homilia in Annuntiationem b. Virginis (Migne, tom. L p. 791—796).

6. fol. 148r: (Ioannis Geometrae) oratio in S. Deiparae Annuntiationem (Migne, tom. CVI p. 812—848).

7. fol. 157r: Basilii Seleuciensis oratio in S. Deiparae Annuntiationem (Migne, tom. LXXXV p. 425—452).

8. fol. 165r: Ioannis Chrysostomi in Evangelium Ioannis homiliae LXII—LXIV (Migne, tom. LIX p. 341—360).

9. fol. 179r: eiusdem in Evangelium Matthaei homilia LXVI (Migne, tom. LVIII p. 625—632).

10. fol. 185r: Andreae Cretensis oratio in ramos Palmarum (Migne, tom. XCVII p. 985—1017).

11. fol. 194r: Ioannis Chrysostomi in Evangelium Matthaei homiliae LXXVII, LXXVIII, LXXX, LXXXII, LXXXIII, LXXXVI–XC (Migne, tom. LVIII p. 701—718, p. 723—730, p. 737—752, p. 763—794).

12. fol. 249r: S. Epiphanii homilia in Sabbato magno (Migne, tom. XLIII p. 440—464).

13. fol. 258r: Ioannis Chrysostomi homilia in sanctum Pascha (Migne, tom. LII p. 765—772).

14. fol. 263r: Gregorii Nysseni oratio in sanctum Pascha (Migne, tom. XLVI p. 681—684).

15. fol. 264r: [Ioannis Chrysostomi] sermo catecheticus in Pascha (Migne, tom. LIX p. 721—724).

16. fol. 266r: Vita Ioannis Damasceni ab Ioanne patriarcha Hierosolymitano conscripta (Migne, tom. XCIV p. 429 sqq.).

17. fol. 281r: Philothei Patriarchae in eximios pontifices et doctores laudatio (Migne, tom. CLIV p. 768—820).

Scriptus est codex variis manibus: folia 1—144 Bartholomaeus de Zanettis exaravit (cf. cod. 1639). fol. 1r in summo margine haec leguntur: *Mesa Ludouici Beccatelli ep(iscop)i Ragellensis, quem Venetiis emi scutis aureis tredecim cum dimidio. 1553.* cf. cod. 1417.

40.

Codex 1444 Phill. = 85 Meerm. = 131 Clar., chartaceus, cm. 34,4 × 23,5, saec. XVI, foliorum 247.

1. fol. 1r: S. Cyrilli Alexandrini contra Iulianum imperatorem libri duo, in quinque tomos uterque divisus (Migne, Patrol. graec. tom. LXXVI p. 503—1058).

2. fol. 224r: eiusdem adversus Anthropomorphitas liber (Migne, tom. LXXVI p. 1065—1132).

Codex variis manibus scriptus est.

Digitized by Google

41.

Codex 1445 Phill. = 86 Meerm. = 138 Clar., chartaceus, cm. 34 × 23, saec. XVI, foliorum 109.

1. fol. 1^{r}: Theodoreti contra Nestorium libellus ad Sphoracium (Migne, Patrol. gr. tom. LXXXIII p. 1153—1164).

2. fol. 5^{r}: Theodoreti epistulae CXLVI (Migne l. l. p. 1173—1409). epistula CXII manu recentissima exarata est in quattuor foliis formae minoris inter folia 68 et 69 insertis; in fine adnotatum est hanc epistulam descriptam esse e codice Vaticano et collatam Neapoli ad aliud vetustissimum exemplar, quod Card. Seripandus bibliothecae S. Ioannis ad Carbonariam legavisset.

42.

Codex 1446 Phill. = 88 Meerm. = 139 Clar., chartaceus, cm. 33 × 23, saec. XVII, foliorum 62.

Basilii Seleuciensis de vita et miraculis S. Theclae martyris libri duo (Migne, Patrol. gr. tom. LXXXV p. 477—617).

43.

Codex 1447 Phill. = 90 Meerm., chartaceus, saec. XVII, foliorum 78.

Hic codex in bibliotheca Meermanniana (ut videtur) e duabus codicum particulis compactus est:

I fol. 1—36, cm. 30,6 × 20,5.

1. fol. 1^{r}: Ioannis Damasceni oratio de iis qui in fide dormierunt (Migne, Patrol. gr. tom. XCV p. 248—277).

2. fol. 17^{r}: eiusdem in dormitionem b. Mariae Virginis homilia prima (Migne, tom. XCVI p. 700—721).

II fol. 37—78 (= cod. 145 Clar.), cm. 30 × 21.

1. fol. 37^{r}: Andreae Cretensis in nativitatem b. Mariae oratio prima (Migne, tom. XCVII p. 805—820).

2. fol. 40^{r}: eiusdem in nativitatem b. Mariae oratio quarta (Migne l. l. p. 861 sqq.). huius orationis initium tantum servatum est, abrumpitur fol. 40^{v} verbis πρὸς τὸ ἐν ἀγαλλιάσει τίκτειν μεταπαιούσῃται· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί (Migne l. l. p. 865 v. 23); post folium 40 folia aliquot interciderunt.

3. fol. 41^{r}: eiusdem in nativitatem b. Mariae oratio secunda (Migne l. l. p. 820—844).

4. fol. 47^{r}: eiusdem in nativitatem b. Mariae oratio tertia (Migne l. l. p. 844—861).

5. fol. 51^{r}: eiusdem in dormitionem b. Mariae oratio prima (Migne l. l. p. 1045 sqq.).

6. fol. 58^{r}: Ioannis Damasceni in dormitionem b. Mariae homiliae II, I, III (Migne, tom. XCVI p. 721—753, p. 700—721, p. 753—761).

7. fol. 72^{r}: Modesti Hierosolymitani encomium in dormitionem b. Mariae (Migne, tom. LXXXVI, 2 p. 3277—3312).

In fine (fol. 78^{r}) haec extat subscriptio: ἐγράφη τὸ παρὸν πανηγυρικὸν διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου τοῦ ἐκλαμπροτάτου ἀποκρησιάρη τοῦ ἐνδοξοτάτου ἄρχοῦς φράντζα· διὰ χειρὸς γαβριὴλ ἱερομονάχου Σωμαρήτου, καὶ πρωτοσυγγέλου τῆς ἐν κωνσταντινουπόλει μεγάλης ἐκκλησίας ἐν ἔτει χρισ$^{\omega}$ ἐν(δικτίωνος) ζ (i. e. anno 1608 p. Chr. n.) μηνὶ αὐγούστῳ (ex ἰουνίῳ correctum)· ἀντεγράφη δὲ ἐξ ἑνὸς βιβλίου τῆς πανηγίας τῆς ἐν γαλάτᾳ· ὅπερ ἐγράφη ἐν ἔτει (sic) χοωζ ἐν(δεκατίωνος) β̄ (i. e. anno 1319 p. Chr. n.) διὰ χειρὸς ἀναστασίου μοναχοῦ ἀντιοχέως βυζαντίου· —

44.

Codex 1448 Phill. = 91 Meerm. = 147 Clar., chartaceus, cm. 28,3 × 20, saec. XVII, foliorum 146.

Anastasii Sinaitae Anagogicarum contemplationum in Hexaemeron libri XI. incipit prooemium libri primi: Φωνὴ Θεοῦ ἀρὰ, ἀῤῥύεσθαι δῶρ ζῶν ἐκ σωτηρίων πηγῶν. desinit liber undecimus: ἡμεῖς δὲ ἐνταῦθα τὸν λόγον διαναπαύσαντες τῷ παμβασιλεῖ χριστῷ δόξαν ἀναπέμψωμεν, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν

Digitized by Google

αἰώνων. Ἀμήν. liber XII deest. huius operis libri I—XI latine tantum editi sunt: cf. Migne, Patrol. gr. tom. LXXXIX p. 851—1052.

Codicem exaravit Claudius Cheraeus; subscriptio (fol. 29ᵛ): *Claudius Cherius, ex agro Lingonico* [Langres]. *28. Novembris 1615.* et fol. 146ᵛ: *Claudius Cheraeus Lingonensis Iᵉ Ianuarii 1616.*

45.

Codex 1449 Phill. = 92 Meerm., chartaceus, cm. 26,4 × 19,7, saec. XVII, foliorum 217.

Anastasii Sinaitae Anagoge in Hexaemeron. est idem opus quod in codice 1448 legitur.

In folio praefixo haec adnotata sunt: *Anastasius Sinaita in Hexaemeron. gr. ms. Ex bibliotheca S. Silvestri in monte Quirinali transcribi curavit Lucas Holstenius. CICIↃCXXXVI.*

46.

Codex 1450 Phill. = 94 Meerm. = 150 Clar., membranaceus, cm. 40 × 30, saec. XII, foliorum 284.

Ioannis Damasceni Eclogae sive Sacra Parallela (Migne, Patrol. gr. tom. XCV p. 1041 sqq., XCVI p. 9 sqq.). fol. 1ʳ praefatio incipit: Τῆς θεοπνεύστου γραφῆς ἡ ἄσκησις κτλ. sequitur fol. 1ᵛ—6ʳ πίναξ τῶν κεφαλαίων. fol. 7ʳ incipit opus: περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου πλάσεως καὶ κατασκευῆς καὶ ὅσα περὶ ἡμῶν ἐν γραφαῖς ἐμφέρεται: — στοιχεῖον ᾱ. τίτλος ᾱ. ἰαβ. Αἱ χεῖρες σου ἔπλασάν με κτλ.

Collegio Claromontano hunc codicem donavit Cardinalis Rupefucaldus. Michael Lequien in edendo Damasceno hoc codice usus est: cf. Ioann. Damasc. opera ed. Lequien, tom. II p. 731 sqq. (= Migne, Patrol. gr. tom. XCVI p. 441 sqq.).

Inter folia 161 et 162 octo folia quae intercideram manu saeculi XVII *ex Vaticano* suppleta sunt foliis chartaceis.

47.

Codex 1451 Phill. = 95 Meerm. = 152 Clar., membranaceus, cm. 25 × 16,5, saec. XII, foliorum 115.

1. fol. 1ʳ: Ioannis Damasceni Dialectica (Migne, Patrol. gr. tom. XCIV p. 521—676).

2. fol. 34ʳ: eiusdem Expositio fidei orthodoxae (Migne l. l. p. 789—1228). ordo rerum discrepat ab editione, capita in codice sese excipiunt hoc ordine: 1—18. 82—100. 19—81.

Folia 1—9 et 11—12 manu recentiore (saec. XIII—XIV) suppleta sunt.

48.

Codex 1452 Phill. = 100 Meerm. = 163 Clar. = 24 Pel., chartaceus, cm. 33 × 24,7, saec. XVI, foliorum 240, olim Nauloti.

Theophanis sive Gregorii (Georgii) Cerami archiepiscopi Tauromenitani in Evangelia Dominicalia et in dies festos homiliae LIV (Migne, Patrol. gr. tom. CXXXII p. 136 sqq.). incipit prima homilia: Τοῦ σοφωτάτου καὶ ῥητορικωτάτου ἀρχιεπισκόπου Ταυρομενείας τῆς σικελίας τοῦ ἐπίλεκτου κεραμέως ὁμιλία εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐνδίκτου ἢ τοῦ νέου ἔτους. λόγος ᾱ. Εὐλογητὸς ὁ θεός κτλ. ordo homiliarum in codice hic est: 1—7. 9. 8. 42. 43. 10. 12. 13. 47—51. 14. 52—61. 18—23. 25. 26. 24. 27. 38—41. 62. 46. 44. 45. 28. 29. 30. 33. 36. 37.

Inter Ceramei homilias 61 et 18 (fol. 120ᵛ—126ʳ) inserta est Ioannis Phurnae oratio sic inscripta: Τοῦ μακαριωτάτου κυροῦ ἰωάννου τοῦ φουρνῆ καὶ πρώτου ὅρας τοῦ γάνου λόγος περὶ τῆς μετὰστάσεως τοῦ πανσέπτου τῆς θεοτόκου σώματος, ὅταν ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν, πρὸ τῆς κοινῆς ἀναστάσεως. incipit: Περὶ τῆς μετὰστάσεως τοῦ πανσέπτου σώματος τῆς τετοκυίας τὸν λόγον.

Scriptus est codex eadem manu qua codex 1406 i. e. a Georgio Cocolo.

Digitized by Google

49.

Codex 1453 Phill. = 101 Meerm. = 74 Clar. = 34 Pel., chartaceus, cm. 39,5 × 28,5, saec. XVI, foliorum 287, olim Nauloti.

(Euthymii Zigareni Panoplia dogmatica). titulus deest. incipit fol. 1^{r}: Καὶ πάντα μὲν τὰ κατορθώματα κτλ. desinit fol. 287^{r}: καὶ χαίρουσιν ὀφθαλμοῖς καθορᾶσθαι καὶ ἀναλαΐζεσθαι παντὶ τῶν πιστῶν πληρώματι, παρεσκεύασεν (Migne, Patrol. gr. tom. CXXX p. 20 sqq.).

Fol. 287^{v} adiecti sunt bi versus:

Σύμπνοια σεπτὴ πατέρων σεβασμίων·
τριττὴς τριάδος ὄργια ἐκμετρουμένη·
ὡς τῆς τριάδος εὐσεβεστάτη λάτρις·
δόγματος ὑπέρμαχε τοῦ σωτηρίου·
ἀλαθρίων δὲ πλαναστῶν καθαιρέτις·
δι' ὧν ἐνεπνεύσθητε θείων δογμάτων·
ὧν ἡ παροῦσα βίβλος ἐνδόθεν φέρει·
ψυχῆς ἐμῆς ἔρασιν ἐν πίστει βάσεως·
ταῖς τοῦ βελέπ' μὴ κλονουμένοις ζάλαις·
ἔτεστε ὄλβου καὶ μετόνειον βίου·
μεταμελείαν τῶν πεπλημμελημένων·
σῴαιν γὰρ οἷα ἔγνωμεν εἰς σωτηρίαν·
(– ⏑ ⏑ –) ἔρημον ἔργων ἐνθέων·
βίου καθαρότητα μὴ κεκτημένην·
ὑμῶν δὲ τοῦτο δόλιχῃ σοφωτάτῃ. τέλος.

50.

Codex 1454 Phill. = 102 Meerm. = 231 Clar. = 17 Pel., chartaceus, cm. 33,8 × 23,4, saec. XVI, foliorum 185, olim Nauloti.

1. fol. 1^{r}: Ἐπιστολαὶ κυροῦ ἰωάννου ζωναρᾶ καὶ πρωτοσυγκρίτου καὶ ὀρτοκαρούλα τῆς βίγλας. sunt epistulae XLVI. prima incipit: Καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων, ὦ θεία καὶ ἱερὰ κεφαλή. tres tantum harum epistularum (XIII, XXXIII, X) edidit Bonav. Vulcanius in notis ad Cyrilli librum adversus Anthropomorphitas (= Migne, Patrol. gr. tom. LXXVI pag. 1070 sqq. et p. 1121 sqq. in notis). in aliis libris manu scriptis Michaeli Glycae adscribuntur: cf. Fabricius, Bibl. gr. XI p. 226 sqq. ed. Harles; Migne, Patrol. gr. tom. CLVIII p. XXVII sqq. 647 sqq.

2. fol. 157^{r} med.: ἀντιπολογητικὸν ἐκ μέρους πρὸς τὴν ἐγχειρισθεῖσαν αὐτῷ γραφὴν τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως κυροῦ ἐμμανουὴλ τοῦ κομνηνοῦ τὴν ἀπολυθεῖσαν πρός τινα μοναχὸν ἐπιπεμψάμενον οὐ μικρῶς αὐτῷ· διά γε τὸ τῆς ἀστερολογίας μάθημα καὶ φιλονικοῦσαν τὸ τοιοῦτον συστῆσαι μάθημα· φυσικαῖς καὶ γραφικαῖς ἀποδείξεσι. incipit: Τολμῶν ὑπομιμνῆσαι τὸ προγεγονὸς γράμμα τῆς βασιλείας σου. idem opusculum cum eisdem Zonarae epistulis coniunctum extat in codice Parisino graeco 3045.

3. fol. 165^{v}: Μέθοδος τοῦ εὑρεῖν πόσα κουκκία κρατεῖ εἷς χεῖρας τινός: (exempla mathematica varia).

51.

Codex 1455 Phill. = 103 Meerm. = 165 Clar., chartaceus, cm. 30 × 20,7, saec. XVI exeunt., foliorum 154.

Andronicus Comnenus imperator contra Iudaeos (latine ed. Migne, Patrol. gr. tom. CXXXIII p. 797—924, graece opus adhuc editum non est, si a parvis excerptis recesseris). incipit: Ἐπειδήπερ πολλοὶ τὴν τῶν παρανόμων Ἰουδαίων ἐπεχείρησαν παραστῆσαι δυσσέβειαν. desinit: οὐκοῦν τῷ ἀνάρχῳ καὶ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ ποιητῇ τῶν αἰώνων, μόνῳ σοφῷ θεῷ εἴη ἡ δόξα, κράτος, τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ μονογενεῖ καὶ συμπροεῖ καὶ συναϊδίῳ υἱῷ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. pro inscriptione operis fol. 1^{r} extant hi versus (cf. Migne l. l. p. 794):

Ἡ δογματικὴ τῶνδε τῶν λόγων χάρις
τὴν ἑβραϊκὴν ἐξελέγχουσα πλάνην
τοὺς εὐσεβεῖς διέκνυσι τοῖς πιστοῖς τρίβους.
ἔγραψα δ' αὐτὴν ἀνδρόνικος ἐκ πόθου,
ἀδελφὸπαις ἄνακτος αὐτόνων γένους
Κομνηνοφυοῦς ἐκ σεβαστοκράτορος
εἰς γῆν προαχθεὶς καὶ γλυκὺ βλέψας φάος.

Fuit codex olim *Collegii Societ. Iesu Antuerpiae.*

52.

Codex 1456 Phill. = 105 Meerm. = 168* Clar., chartaceus, cm. 30 × 20,7, anno 1618 scriptus, foliorum 10.

Digitized by Google

Τοῦ σοφωτάτου γεωργίου τοῦ σχολαρίου εἰς τὸ ἁγιλαόπιμον γένος τῶν μελισσηνῶν δι' ἐντάλματος τοῦ κρατιστοτάτου βασιλέως ἰωάννου τοῦ παλαιολόγου, ἐκλογὴ ἐκ διαφόρων ἱστοριῶν. incipit: Κατὰ τὴν πρόσταξιν τὴν σὴν θεοπροχείρητε ἄναξ. desinit: καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ γένους τούτου μέχρι τῆς σήμερον. ἔρρωσθε. χιη$^{\omega}$. τέλος. inter Georgii Scholarii opuscula non commemorat Eusebius Renaudot (= Migne, Patrol. gr. tom. CLX p. 285 sqq.).

53.

Codex 1457 Phill. = 106 Meerm. = 168^{c} Clar., chartaceus, cm. 26 × 19,4, saec. XVII, foliorum 54.

1. fol. 1^{r}: Ioannis metropolitae Euchaitensis oratio in Basilium, Gregorium, Ioannem Chrysostomum (cf. Ioannis Euchaitensis quae supersunt, ediderunt Bollig et Lagarde, Abhandl. der Gesellsch. der Wissensch. zu Göttingen, tom. XXVIII, Gottingae 1882, p. 106 sqq.).

2. fol. 22^{r} med.: Ex τοῦ ἱστορικοῦ λόγου τῶν περὶ τοῦ χρυσοστόμου ὑπὸ τινὸς τῶν ἐπισκόπων πρὸς Θεόδωρον διάκονον Ῥώμης λεχθέντος. incipit: ὁ ἐπίσκοπος. Θαυμάζω σε ἀνδρῶν τιμιώτατε, τοῦτο πολλοστὸν κτλ. excerptum est ex Palladii dialogo de vita S. Ioannis Chrysostomi (cf. Migne, Patrol. graec. tom. XLVII p. 76 v. 2 infra). abrumpitur in folio 24^{v}; folium 25 deest.

3. fol. 26^{r} incipit: τὰ τραύματα ἀναζαίνων· ᾧ δὴ καὶ νῦν ἐπιχειρᾶν οὐ παύεται κτλ. verba sunt Ioannis Chrysostomi ad Olympiadem epistulae quintae (cf. Migne, tom. LII p. 596 v. 34). sequuntur eiusdem ad eandem epistulae VI—XIII (Migne l. l. p. 598—612) in codice ε'—ιβ' numeratae.

54.

Codex 1458 Phill. = 108 Meerm. = 119^{b} Clar. = 2^{b} Pal., membranaceus, cm. 29 × 22, saec. XI—XII, foliorum 24, binis columnis scriptus.

1. fol. 1^{r}: Martύριον τῶν ἁγίων εὐστρατίου· αὐξεντίου· εὐγενίου· μαρδαρίου· καὶ ὀρέστου. incipit: Βασιλεύοντος διοκλητιανοῦ καὶ μαξιμιανοῦ (Migne, Patrol. gr. tom. CXVI p. 467—505).

2. fol. 9^{r}: βίος καὶ μαρτύριον ἀναστασίου μοναχοῦ· μονῆς τοῦ ἐναγίου ἀββᾶ ἀναστασίου. incipit: Ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ θεοῦ δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο. latiue in Actis SS. Ian. II p. 432 sqq.

3. fol. 15^{r}: ἐπάνοδος τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου μάρτυρος ἀναστασίου ἐκ περσίδος εἰς τὸ μοναστήριον αὐτοῦ. incipit: Τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ὃς ἐστιν θεοῦ δύναμις.

4. fol. 16^{r} inf.: Θαύμα τοῦ ἁγίου ἀναστασίου ἐν μερικῇ διηγήσει· γενάμενα ἐν ῥώμῃ τῇ πόλει περὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἐπισκόπου ἀρτίως ἀπὸ πνεύματος ἀκαθάρτου ἐλευθερωθησης. incipit: Μυστήριον μὲν βασιλέως κρύπτειν καλόν, τὰ δὲ τοῦ θεοῦ θαυμάσια.

5. fol. 19^{r} inf.: σωφρονίου πατριάρχου ἱεροσολύμων ἐγκώμιον (sic) εἰς τὸν ὁσιομάρτυρα ἀναστάσιον. incipit: Νόμος τὶς δεδώρηται τοῖς εὐσεβοῦσιν οὐράνιος. abrumpitur fol. 24^{v} his verbis: ἀνιστόρει τοῦ μάρτυρος ἀσκαρδαμυκτὶ τὴν στερρότητα· τὸ θαυμαζόμενον γὰρ οἶδεν αἰχμαλώτου.

Codices 1437 et 1458 in bibliothecis Policeriana et Claromontana unum codicem efficiebant.

55.

Codex 1459 Phill. = 110 Meerm. = 176 Clar., chartaceus, cm. 34,5 × 22,3, saec. XVI, foliorum 145.

1. fol. 1^{r}: S. Maximi Confessoris de theologia capita CC (Migne, Patrol. gr. tom. XC p. 1084—1173).

2. fol. 27^{r}: Thalassii Abbatis de caritate et continentia centuriae quattuor (Migne, tom. XCI p. 1428—1469).

3. fol. 41^{r}: Vita S. Epiphanii (Migne, tom. XLI p. 24—112).

4. fol. 76^{v}: ἐπιστολὴ πολυβίου ἐπισκόπου πόλεως ῥινοκουρούρων πρὸς σαβῖνον ἐπίσκοπον κωνσταντίας τῆς κύπρου (Migne l. l. p. 112—113).

Digitized by Google

sequitur fol. 77r—78v ἐπιστολὴ Σαβίνου ἐπισκόπου πόλεως κωνσταντίας τῆς κύπρου πρὸς πολύβιον ἐπίσκοπον ῥινοκουρούρων. incipit: Χάριν ἔχω τῷ θεῷ καὶ τῇ ὑμετέρα προθυμία (ed. A. Mai, Script. vet. nov. coll. vol. VII, 1 p. 178—180).

5. fol. 79r: (Eusebii commentarius in Iesaiae capp. I—XVI). titulus deest. cf. Migne, tom. XXIV p. 77—205.

6. fol. 107r: (Theodoreti expositiones in Iesaiae capp. I—XVI), excerptae ut videtur ex Catena aliqua (= Migne, tom. LXXXI p. 216—345). inserta sunt fol. 110r—113r med. excerptum ex Theodoreti Quaestionibus in Leviticum (= Migne, tom. LXXX p. 300—308) et fol. 113v et 114r excerpta breviora ex eiusdem Quaestionibus in Exodum (Quaest. 54. 52. 43) et in Genesin (Quaest. 21).

Codex manu Constantini Palaeocappae exaratus est.

56.

Codices (tres) 1460 Phill. = 114 Meerm. = 180 Clar., chartacei, foliorum 276.

I. Vol. I, saec. XVII, foliorum 162; folia sunt variae magnitudinis, maxima cm. 34 × 22. *Sacra Opuscula ex codicibus Graecis manuscriptis illustrium bibliothecarum Bavaricae et Augustanae in Latinum conversa a Iacobo Pontano, Societatis Iesu Sacerdote, cum notis Iacobi Gretseri, eiusdem Societatis Theologi.*

II. Vol. II, saec. XVII, foliorum 112; folia sunt variae magnitudinis, maxima cm. 31,5 × 21. insunt excerpta varia theologica, partim Graece partim Latine.

III. Vol. III, cm. 34 × 24,3, saec. XVI, duo tantum folia continet, quorum in tribus paginis Michaelis Pselli λόγος σύντομος περὶ τῆς θείας μυσταγωγίας descriptus est. incipit: ἀναγκαῖον καθέστηκε τοῖς ἱεραῖσι πᾶσι. desinit: ἐν δὲ τῷ τέλει τῆς εὐχῆς, σφραγίσας ἀπολύει.

57.

Codex 1461 Phill. = 118 Meerm. = 55 Clar., membranaceus, cm. 24 × 16, saec. XIII, foliorum 234.

Actus Apostolorum, epistulae Apostolorum, Apocalypsis Ioannis, ad usum liturgiae graecae dispositi.

Codex in initio et in fine mutilus est. incipit: τὰ ἐν αὐτοῖς· ὁ διὰ στόματος, quae verba sunt Act. Apost. cap. IV vers. 24. abrumpitur fol. 234v his verbis: ἃ ἐστι τὰ ὀνόματα τῶν δώδεκα φυλῶν οἷῶν ἰσραήλ (Apocal. cap. XXI vers. 12). praeterea variis locis multa folia interciderunt: inter folia 1 et 2, 3 et 4, 4 et 5, 7 et 8, 9 et 11, 53 et 54, 57 et 58, 73 et 74, 115 et 116, 122 et 123, 136 et 137, 144 et 145, 148 et 149; folium 10 suum locum habere debet inter folia 6 et 7; par foliorum 230. 231 bibliopegi culpa capite sistit.

Codex variis manibus scriptus est.

58.

Codex 1462 Phill. = 120 Meerm. = 92 Clar. = 32 Pal., chartaceus, cm. 20,7 × 13,8, saec. XV—XVI, foliorum 418.

Ia. fol. 1r: Collectio scholiorum in Psalmos. praemissa est Athanasii archiepiscopi Alexandriae hypothesis in Psalmos (Migne, Patrol. gr. tom. XXVII p. 56—60). expositio Psalmorum incipit (fol. 3v): ψαλμὸς πρῶτος· Οὗτος ὁ ψαλμὸς προτρέπεται πρὸς ἐλθεῖν μὲν τῇ θεοσεβείᾳ καὶ τῶ ἐναρέτῳ βίῳ. desinit (fol. 360v): τοῦτο ποιοῦντες καὶ τὸν παρόντα βίον ἀπροσκόπως ἀνύσομεν, καὶ τῶν μελλόντων ἀπολαύσομεν ἀγαθῶν· χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ· μεθ' οὗ τῶ πατρὶ ἅμα τῶ ἁγίω πνεύματι δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. τέλος σὺν θεῷ τῶν σχολίων τοῦ ψαλτῆρος. initio in margine nomina auctorum adnotata sunt, ut Basilii et Theodoreti.

Ib. fol. 361r: Collectio scholiorum in Cantica Mosis, Annae matris Samuelis,

Digitized by Google

Abbacum, Iesaiae, Ionae, Azariae, Sanctorum trium puerorum, S. Deiparae, Zachariae patris Ioannis Baptistae. folia 394—397 vacua sunt.

2. fol. 398r: Physiologus. incipit: ἀρχὴ τοῦ φυσιολόγου. περὶ τοῦ λέοντος. Ἔστιν ὁ λέων, τρεῖς φύσεις ἔχων ἐν ἑαυτῷ. desinit: καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον· καὶ πάντων τῶν κτισμάτων. τέλος τοῦ φυσιολόγου. hic Physiologi textus valde discrepat ab eo quem edidit Pitra, Spicileg. Solesm. tom. III p. 338 sqq., proxime abest a memoria codicis Parisini 2027 (Δ), quem in adnotationibus Pitra laudat. cf. etiam F. Lauchert, Geschichte des Physiologus, Strassburg 1889. capita in hoc codice insunt haec: 1. περὶ τοῦ λέοντος. 2. περὶ τοῦ ὄρφνος. 3. περὶ τοῦ ἐλέφαντος. 4. περὶ ἐλάφου. 5. περὶ ὑδρίππου. 6. περὶ ἀσπίδος. 7. περὶ ἐχίδνης. 8. περὶ γοργόνης. 9. περὶ τοῦ ὄφεως. 10. περὶ ἀλώπεκος. 11. περὶ ἑτεροβατράχων. 12. περὶ τοῦ μήρμικος (l. μύρμηκος). 13. περὶ ἀετοῦ. 14. περὶ τρώγου (sic). 15. περὶ πελεκάνου. 16. περὶ πέρδικος. 17. περὶ τρυγόνος. 18. περὶ περιστερᾶς. 19. περὶ φοίνικος. 20. περὶ ταῶνος. 21. περὶ ξενδροκολάφου. 22. περὶ ἐπώπου. 23. περὶ μελίσσης.

3. fol. 407r: Ἱπποκράτους ἐπιστολὴ πρὸς πτολεμαῖον βασιλέα περὶ κατασκευῆς ἀνθρώπου. incipit: Συνέστηκεν ὁ κόσμος ἐκ στοιχείων τεσσάρων. desinit: τότε συνάγεται ὁ ἀνανυτὸς εἰς ἡμέρας τξδ τέταρτον (ed. Ermerins, Anecdota Medica Graeca p. 279—297).

4. fol. 410r: διαθήκη Γαληνοῦ· περὶ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος κατασκευῆ (sic). incipit: Ἐγὼ γαληνὸς πεπειραμένος πάνυ τῶν ἀνθρώπων ἤθους. desinit: ἁρκεῖ γὰρ καὶ πάντα πρὸς ὑγίαν τοῖς σώμασι τοῖς καλῶς χρωμένοις: cf. Daremberg, Notices et Extraits des manuscrits médicaux I (Paris 1853) p. 152.

5. fol. 411r: περὶ τῆς διαίτης τῶν ιβ μηνῶν. incipit: μὴν ἰανουάριος· ἀπὸ τῆς κε τοῦ δεκ(εμβρίου) μηνὸς ἀρχὴν τοῦ χειμῶνος αὐξάνει ἡ ἡμέρα καὶ αὔξει τὸ φλέγμα. desinit: κατὰ τὸν δεκ(έμβριον) βρῶμα μὲν ἀφιλῶς φαγεῖν λέγω· κράμβην δὲ φεύγειν τὴν μελάγχολην μόνην.

6. fol. 411v med.: στίχοι εἰς τοὺς ιβ μῆνας· κυροῦ θεοδώρου τοῦ προδρόμου. incip.: μάρτ(ιος). Ἔτι στρατιῶτις πρὸς πανοπλίαν ἄγω (ed. Ideler, Physici et medici graeci min. I p. 418—420).

7. fol. 413r: αἱ ἑπακταὶ τῶν μηνῶν. incip.: ὁ μάρτιος ἔχει ἑπακτὰς ε.

8. fol. 416r: νικηφόρου καλλίστου τοῦ ξανθοπούλου συνοπτικὴ σύνοψις ἁγίων χρόνου. cf. Cyri Theodori Prodromi epigrammata, Basileae apud Ioannem Bebelium 1536, sub finem.

9. fol. 418r: τοῦ αὐτοῦ ξανθοπούλου εἰς τὰς δώδεκα ἑορτὰς στίχοι ξε et τριῳδίου σύνοψις ἀκριβεστάτη, στίχοι κς (extant impressa ibidem).

59.

Codex 1463 Phill. = 121 Meerm. = 98 Clar. = 14 Pel., chartaceus, cm. 22,7 × 16,5, saec. XVI, foliorum 157, olim Naulioti.

1. fol. 1r: Apollinarii Metaphrasis in Psalmos versibus heroicis (Migne, Patrol. gr. tom. XXXIII p. 1313—1537). titulus: Ἀπολλιναρίου μετάφρασις εἰς τὸν ψαλτῆρα· Καὶ ἰωάννου γεωμέτρου ἐν οἷς ἔγραφε καὶ εὐδοκία αὐγούστου· Καὶ δι' ἐάμβων δωρόθεος ἱεροσολυμίτης. incipit (ut in codice Barocciano 25): Ὄβριος ὅστις ἀνὴρ ἀγορὴν δ' οὐ νίσσετ' ἀλιτροῖς | οὐδ' ἐπὶ δὴν στήριξεν ἀτάσθαλον ἴχνος ἀταρπῶ.

2. fol. 146r: μετάφρασις τῶν ᾠδῶν ἀπὸ φωνῆς ἰωάννου γεωμέτρου (Migne, tom. CVI p. 987—1002).

60.

Codex 1464 Phill. = 122 Meerm. = 111 Clar., chartaceus, cm. 20,7 × 13,7, saec. XVII, foliorum 78.

τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου νύσσης ἐξήγησις εἰς τὸν ἐκκλησιαστήν. incipit: λόγος α'. Ἀμελτε γάλα καὶ ἔσται σοι βούτυρον· φησί που τὸ παροιμιακὸν καὶ σοφώτατον λόγιον. non sunt

Digitized by Google

Gregorii Nysseni homiliae in Ecclesiasten (Migne, Patrol. gr. tom. XLIV p. 616—753), sed GREGORII AGRIGENTINI in Ecclesiasten explanationis libri decem (Migne, tom. XCVIII p. 741—1181).

Codex manu Sirmondi litteris minutis eleganter scriptus est. in fine haec leguntur: αὕτη ἡ βίβλος τοῦ σοφωτάτου ἐκκλησιαστοῦ ἀπεγράπτθη τῷ ἁγιωτάτῳ ἐν ἱερομονάχοις λαμπρῶτῳ τῷ ἁρχιμανδρίτῃ πόλεως βελεγράδων, παρὰ τοῦ τιμιωτάτου ἐν μοναχοῖς κυροῦ νικηφόρου τοῦ γραμματικοῦ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ καρακάλου καλουμένης καὶ θεσσεμένης ἐντὸς τοῦ ἁγίου ὄρους (cf. Victor Langlois, Géographie de Ptolémée, reproduction photolithographique du manuscrit grec du monastère de Vatopédi au mont Athos etc., Paris 1867, p. 20). sequitur Sirmondi adnotatio de auctore harum homiliarum: *Hic Gregorius forte Antiochenus Archiepiscopus, qui scripsit λόγον εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ εἰς τὸν ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ἁρμαθείας καὶ εἰς τὴν τριήμερον ταφήν* [Migne, Patrol. gr. tom. LXXXVIII p. 1848 sqq.]. *Aut potius Agrigentini qui fuit tempore Martini primi oppugnator Monothelitarum acerrimus, interpretatus est multos sermones et alios ipse composuit. vide in Sanctis Novemb. Liponani. Aut denique Gregorii cog(nomen)to Κεραμέως Archiepiscopi Tauromenii Siciliae.*

61.

Codex 1465 Phill. = 124 Meerm. = 67 Clar., chartaceus, cm. 21 × 14,4, saec. XVI, foliorum 239.

THEOPHYLACTI ARCHIEPISCOPI BULGARIAE commentarii in Evangelia Matthaei et Marci (Migne, Patrol. gr. tom. CXXIII p. 144—488 et p. 492 sqq.). in fine unum folium periit; abrumpitur fol. 239ᵛ his verbis: ὅτε καὶ οἱ ἐξ ἀγροῦ ὑποστρέψαντες εὗρον αὐτοὺς λέγοντας ὅτι ἠ(γέρθη) (Migne l. l. p. 680 v. 20).

62.

Codex 1466 Phill. = 126 Meerm. = 144 Clar. = 11 Pal., chartaceus, cm. 20 × 14,8, saec. XVI, foliorum 152, olim Nauloti.

(Anonymi enarratio troparionum Magni Canonis ANDREAE CRETENSIS). titulus deest. incipit: (Ἀ)γαμαί σε, ἀγαπητὲ ἀδελφὲ ῥιγίνε· τῆς ἀγαθῆς προαιρέσεώς σου καὶ εὐμαθείας. in fine opus mutilum est, abrumpitur fol. 152ᵛ med. his verbis: ἐπῆλθεν ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν μου ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ εἰς ὕψωμα ἰσραήλ· ὅτι νῦν καὶ. in initio enarrationum singulorum tropariorum spatia vacua relicta sunt, in quibus scilicet rubricator verba tropariorum (Migne, Patrol. gr. tom. XCVII p. 1329 sqq.) adscripturus fuerat.

63.

Codex 1467 Phill. = 130 Meerm. = 95 Clar., bombycinus, cm. 25 × 16,5, saec. XIII—XIV, foliorum 270.

S. BASILII MAGNI homiliae.

1. fol. 1ʳ incipit: Ἀιγγὶ γοῦν πᾶσα ψυχὴ καὶ μετυκλάζει τοῖς λογισμοῖς κτλ. sunt verba BASILII homiliae in Psalmum I (Migne, Patrol. gr. tom. XXIX p. 224 v. 15). in initio codicis quinque folia perierunt.

2. fol. 2ʳ inf.: BASILII homiliae in Psalmos VII, XIV, XXVIII, XXIX, XXXII, XXXIII (Migne l. l. p. 228—385).

3. fol. 61ᵛ inf.: [BASILII] homilia in Psalmum XXXVII (Migne, tom. XXX p. 81—104).

4. fol. 69ʳ: BASILII homiliae in Psalmos XLIV, XLV, XLVIII, LIX, LXI, CXIV (Migne, tom. XXIX p. 388—494).

5. fol. 107ʳ: [BASILII] homilia in Psalmum CXV (Migne, tom. XXX p. 104—116).

6. fol. 112ʳ: BASILII homilia εἰς τὸ, ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος (Migne, tom. XXXI p. 472—481).

7. fol. 115ᵛ: [BASILII] homilia περὶ τριάδος, alias περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος (ibid. p. 1429—1437).

8. fol. 121ʳ: BASILII homilia περὶ πίστεως (ibid. p. 464—472).

9. fol. 123ᵛ: [BASILII] homilia πρὸς τοὺς συκοφαντοῦντας ὅτι τρεῖς θεοὺς λέγομεν (ibid. p. 1488—1496).

Digitized by Google

10. fol. 126ᵛ: Basilii homilia κατὰ σαβελλιανῶν καὶ ἀρειανῶν καὶ ἀνομοίων (ibid. p. 600—617).

11. fol. 132ʳ: Basilii epistula ad Gregorium Theologum (ep. CXXIII alias Οὐρβικίῳ μονάζοντι inscripta: Migne, tom. XXXII p. 544).

12. fol. 132ᵛ: Basilii homilia εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίου, εἰς τὸ καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας κτλ. (Migne, tom. XXXI p. 261—277).

13. fol. 138ʳ: Basilii homilia πρὸς τοὺς πλουτοῦντας (ibid. p. 277—304).

14. fol. 146ʳ: Basilii homilia εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν παροιμιῶν (ibid. p. 386—424).

15. fol. 159ʳ inf.: Basilii homiliae tres περὶ νηστείας (ibid. p. 164—197 et p. 1508—1509).

16. fol. 172ᵛ: Basilii homilia κατὰ μεθυόντων (ibid. p. 444—464).

17. fol. 179ᵛ: Basilii homilia ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ θεός (ibid. p. 329—353).

18. fol. 188ᵛ: Basilii homilia περὶ εὐχαριστίας (ibid. p. 217—237).

19. fol. 195ᵛ: Basilii homilia εἰς τὴν μάρτυρα ἰουλίτταν (ibid. p. 237—261).

20. fol. 204ʳ: Basilii homilia πῶς δεῖ σωφρονεῖν, alias περὶ ταπεινοφροσύνης (ibid. p. 525—540).

21. fol. 209ᵛ: Basilii λόγος β' περὶ σωφροσύνης. incipit: Οἱ μὲν ἀγγελικοὶ τὴν προαίρεσιν ἄνθρωποι. inter opera edita Basilii non extat.

22. fol. 212ᵛ: [Basilii] homilia εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον (Migne, tom. XXXI p. 1713—1721).

23. fol. 214ᵛ inf.: Basilii homilia περὶ καρτερίας καὶ θεραπευτικῶν πόνων. incipit: Ἀγαθότης μὲν θεοῦ πάντων ἀπαρχῆς αἰτία τῶν καλῶν. inter opera edita Basilii non extat.

24. fol. 218ʳ: Basilii homilia περὶ τῆς ἐν Χριστῷ πολιτείας. incipit: Ἀδελφοὶ μακαρίας κλήσεως μέτοχοι. inter opera edita Basilii non extat.

25. fol. 218ᵛ inf.: Basilii homilia περὶ τῆς εὐποιίας. incipit: Περὶ τῆς πολιτείας ἡμῶν ἀδελφοί. inter opera edita Basilii non extat.

26. fol. 219ᵛ inf.: [Basilii] homilia περὶ ἐλέου καὶ κρίσεως (Migne, tom. XXXI p. 1705—1714).

27. fol. 222ʳ inf.: Basilii homilia περὶ παρθενίας. incipit: Ἕκαστος ἡμῶν τὸ αὐτεξούσιον λαβὼν παρὰ τοῦ θεοῦ. inter opera edita Basilii non extat.

28. fol. 228ʳ: Basilii homilia εἰς τὸ πρόσεχε σεαυτῷ (Migne, tom. XXXI p. 197—217).

29. fol. 234ᵛ: Basilii homilia περὶ ὀργῆς (ibid. p. 353—372).

30. fol. 240ᵛ inf.: Basilii homilia περὶ φθόνου (ibid. p. 372—385).

31. fol. 245ᵛ inf.: Basilii ἐγκώμιον εἰς Βαρλαὰμ τὸν μάρτυρα (ibid. p. 484—489).

32. fol. 248ʳ: Basilii ἐγκώμιον εἰς Γόρδιον τὸν μάρτυρα (ibid. p. 489—508).

33. fol. 254ʳ: [Basilii] ἐγκώμιον εἰς Μελέτιον ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας. incipit: Ἠδέχθην ἡμεῖν τὸν ἀριθμὸν ὁ νέος ἀπόστολος. inter Gregorii Nysseni opera ed. Migne, Patrol. gr. tom. XLVI p. 852—864.

34. fol. 258ᵛ: Basilii ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους τεσσαράκοντα μάρτυρας (Migne, tom. XXXI p. 508—526).

35. fol. 264ʳ: Basilii homilia πρὸς τοὺς νέους, ὅπως ἂν ἐξ Ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγων (ibid. p. 564 sqq.). in fine aliquot folia perierunt, abrumpitur fol. 270ᵛ his verbis: καὶ κοσκίνῳ φέροντες ὕδωρ καὶ (ibid. p. 581 v. 15).

64.

Codex 1468 Phill. = 131 Meerm., chartaceus, cm. 21,4 × 16,5, saec. XVII, foliorum 21.

1. fol. 1ʳ: Eustathii episcopi Antiocheni contra Origenem de Engastrimytho dissertatio (Migne, Patrol. gr. tom. XVIII p. 613—673).

2. fol. 17ʳ: Origenis homilia in primum librum Regum (Migne, tom. XII p. 1012—1028).

Digitized by Google

In catalogo bibliothecae Claromontanae hic codex non commemoratur. fortasse haec opuscula partem alicuius codicis Claromontani efficiebant; certe Origenis homilia olim bibliothecae Claromontanae fuit, si quidem in folio 17ʳ cum alia indicia extant quibus comprobatur hunc fasciculum olim ad bibliothecam illam pertinuisse tum verba quae sunt *Paraphé au désir de l'arrest du 5. juillet 1763. Mesnil.*

65.

Codex 1469 Phill. = 132 Meerm. = 102 Clar., bombycinus, cm. 24 × 15,7, saec. XIV, foliorum 70.

1. fol. 1ʳ: Nicomachi Geraseni Introductio Arithmetica, cum scholiis rubro in margine adscriptis. huius operis initium tantum in codice servatum est, quoniam post folium 4 multa folia intercederunt; abrumpitur fol. 4ᵛ his verbis: ποδαπὸν χρὴ τὸν ὄντως φιλόσοφον εἶναι, ἀνακεφαλαιούμενος τὰ διὰ πλειόνων προδιαλχθέντα καὶ πρόδια ...: cf. Nicom. Geras. Introd. Arithm. ed. Hoche (Lips. 1866) p. 7, 9.

2. fol. 5ʳ: Gregorii Nazianzeni orationes XXIX—XXXI (Migne, Patrol. gr. tom. XXXVI p. 73—172).

66.

Codex 1470 Phill. = 133 Meerm. = 105 Clar., chartaceus, cm. 19,6 × 14,4, saec. XVI, foliorum 65.

Gregorii Nazianzeni epistulae ad diversos (Migne, Patrol. gr. tom. XXXVII p. 21 sqq.).

Insunt epistulae in editione his numeris notatae: 77. 159. 157. 124. 160. 161. 115. 152. 162. 122. 168. 169. 209. 210. 197. 107. 109. 108. 116. 117. 118. 111. 95. 239. 14. 23. 21. 37. 39. 22. 189. 228. 229. 230. 174. 175. 176. 187. 177. 179. 180. 227. 225. 237. 155. 150. 156. 204. 205. 206. 233. 181. 133. 134. 136. 137. 70. 71. 38. 24. 89. 74. 240. 226. 75. 207. 208. 82. 83. 86. 84. 85. 3. 55. 12. 97. 128. 129. 9. 13. 63. 62. 27. 184. 234. 67. 69. 68. 16. 17. 18. 231. 141. 142. 105. 104. 143. 144. 106. 126. 146. 238. 145. 149. 198. 200. 201. 242. 164. 188. 165. 166. 192. 96. 232. 10. 15. 203. 98. 78. 235. 56. 223. 222. 79. 236. 66. inter epistulas 79 et 236 (fol. 57ʳ—63ʳ) inserta est epistula Φλαβιανῷ ἐπισκόπῳ inscripta (incipit: οὐκ ἐν καλοῖς, ὦ ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, τὰ ἡμέτερα), quam inter Gregorii Nysseni epistulas edidit Migne, tom. XLVI p. 1000—1009. in fine codicis (fol. 64ʳ—65ᵛ) tres epistulae adiectae sunt Γρηγορίῳ et Γλυκερίῳ inscriptae, quas inter S. Basilii Magni epistulas edidit Migne, tom. XXXII p. 641—645.

67.

Codex 1471 Phill. = 134 Meerm. = 110 Clar., chartaceus, cm. 22,8 × 16, saec. XVI, foliorum 149.

1. fol. 1ʳ: Gregorii Nysseni Testimonia adversus Iudaeos de Trinitate (Migne, Patrol. gr. tom. XLVI p. 193—233).

2. fol. 27ʳ: eiusdem in Hexaemeron liber (Migne, tom. XLIV p. 61—124).

3. fol. 79ʳ: eiusdem oratio εἰς τὸ, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε (Migne, tom. XLVI p. 472—489).

4. fol. 94ʳ: eiusdem libellus περὶ τῶν πρὸ ὥρας ἁρπαζομένων νηπίων πρὸς Ἰέριον (ibid. p. 161—192).

5. fol. 117ʳ: eiusdem oratio εἰς τοὺς κοιμηθέντας (ibid. p. 497—537).

Inter folia 35 et 36 duo folia inserta sunt, in quibus altera manus (Barthol. de Zanettis) lacunam a librario relictam explevit.

In folio praefixo haec leguntur: *Mens Ludovici Beccatelli ep(iscop)i Ravellensis, emptus Venetiis scutis aureis tribus 1553. de mense martii.* cf. cod. 1417.

68.

Codex 1472 Phill. = 135 Meerm. = 121 Clar. = 13 Pel., chartaceus, cm. 19,4 × 15, saec. XVI, foliorum 331, olim Naaloti.

Digitized by Google

Ioannis Chrysostomi in epistulam ad Hebraeos homiliae XXXIV (Migne, Patrol. gr. tom. LXIII p. 9—236).

Initio codex mutilus est, perierunt praefatio et maior pars homiliae primae; incipit fol. 1^{r}: τούτου τυγχάνει· οὐ γὰρ σβέννυται (Migne l. l. p. 18 v. 32). homilia II incipit: Πανταχοῦ μὲν εὐλαβοῦς διανοίας δεῖ. maior pars foliis 254 et foliis 255^{r}—257^{r} vacua sunt cum lacuna (in homilia XXVI); vacua etiam foliis 264^{v} pars inferior et foliis 265 et 266.

In fine haec subscriptio legitur senariis concepta:

τῷ ἐντελεστῇ τῶν καλῶν θεῷ χάρις.
τὸν δακτύλιος γραψαντα τὸν κεκτημένον
τὸν ἀναγνώσκοντα μετευλαβείας.
φύλαττε τοὺς τρεῖς ἡ τρεῖς τρισυβίους.

Ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον δεᾷ χειρὶς ἐμοῦ νικολάου παυλοπούλου· καὶ οἱ ἀναγνώσκοντες αὐτὸ· εὔχεσθε δεᾷ τὸν παῦλον ἵνεκέν μοι σῳαλμάτων. ἐν ἔτει ,ᾳφλθ ἐν μηνὶ νοεμρίου κς. τέλος. absolutus igitur est codex die 26. m. Novembr. a. 1539 a Nicolao Paulopulo.

69.

Codex 1473 Phill. = 137 Meerm. = 132 Clar., chartaceus, cm. 22 × 15, saec. XVI exeunt., foliorum 300.

Cyrilli Alexandrini Thesaurus de sancta et consubstantiali Trinitate (Migne, Patrol. gr. tom. LXXV p. 9—656).

In fine haec leguntur: τέλος τοῦ $\beta^{ου}$ βιβλίου τῶν θησαυρῶν. τῷ τό τέλος δεδωκότι θεῷ δόξα.

Ἴσχυέ μοι χεὶρ ἡ δόναξ ἐπὶ τέρμα μολοῦντι.

μηνὶ ἰουλλίῳ ιᾱ^{η} ἰν(δικτίωνος) ,ϛ^{ης} τοῦ ,ζ^{ου} ,ϡ^{ου} ,ν^{ου} ἔτους (i. e. anni p. Chr. n. 1442). hanc subscriptionem librarius ex archetypo suo (cod. Paris. gr. 1048) transcripsit.

Donatus est hic codex cullegio Claromontano a domino de Létoile anno 1597 *(Du don de Monsieur de letoille)*.

70.

* Codex 1474 Phill. = 138 Meerm. = 146 Clar., membranaceus, cm. 25 × 19, saec. XII, foliorum 216, binis columnis scriptus.

Anastasii Sinaitae * Quaestiones et responsiones de diversis capitibus (Migne, Patrol. gr. tom. LXXXIX p. 329 sqq.).

Codex partim pauciora partim plura continet quam opus editum et quaestiones in eo dispositae sunt aliter atque in editione. ordo quaestionum cum editione collatus in codice hic est: 1. fol. 1^{r} sqq. quaestiones A—NΘ. 2. fol. 154^{r} sqq. quaestiones ΠΜΒ—ΠΝΑ. 3. fol. 159^{v} sqq. quaestiones Ξ—Ο. 4. fol. 188^{v} quaestio ΠΚΙΙ. 5. fol. 189^{r} sqq. quaestiones ΟΑ—ΟΔ. 6. fol. 191^{v} sqq. quaestiones ΠΝΒ—ΠΝΔ. 7. sequuntur tres quaestiones quae in editione desiderantur: fol. 198^{r} inf. Τί τὰ τέσσαρα θηρία ἅπερ ἑώρακεν Δανιὴλ ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀναβαίνοντα. fol. 201^{r} τί τὸ μικρὸν κέρας τὸ ἀναβὰν μέσων τῶν δέκα κεράτων τὸ ἔχων ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ ὅτι ἔρριξεν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ κεράτων τρία. fol. 201^{v} πότε ταῦτα καὶ ποίῳ καιρῷ γέγραπται ἡ τοῦ ἀντιχρίστου παρουσία. 8. fol. 211^{v} sqq. quaestiones ΡΙΘ, ϘΖ, ϘΗ, Ρ, ΡΔ, ΡΕ, ΡΜ.

Post folium 142 quinque folia chartacea (vacua) inserta sunt tamquam lacunae explendae causa; sed re vera duo tantum folia intercidernnt, quibus maior pars quaestionis ΝΖ absumpta est.

Folia 105, 106, 109, 110 rescripta sunt, antiquior scriptura litteris maiusculis leviter inclinatis constat; ea quae in folio 106^{r} discipi possunt coarguunt antiquam scripturam huius paginae ad Evangelii Ioannis caput XI pertinere.

In fine recentior manus (saec. XIII) haec conscribillavit: ἀγόρου (?) κατὰ γεραστμος ἱερομόναχος ἀποτὲν μεσοράγων (με dubia) ὡὸς τοῦ ἀπηχυαμένου ϗαλάου Γρηγορίου τοῦ παλλοφφάγου τὸ παρὸν ἀνθολόγιον ϗ ἐ. ἰν(δικτίων) ιγ ἔτος ϛϕλγ (i. e. die 1 m. Septembr. anni p. Chr. n. 1225). cf. cod. 1491. Gardthausen, Griech. Palaeogr. p. 323.

71.

Codex 1475 Phill. = 140 Meerm. = 151 Clar., chartaceus, cm. 20,5 × 14,4, saec. XVI, foliorum 28.

Digitized by Google

1. fol. 1r: Τοῦ ἁγίου ἐπιφανίου ἐπισκόπου κύπρου διήγησις σύντομος τῶν ἐκτεθειμένων αἱρέσεων πασῶν ὧν μητέρες καὶ πρωτότυποι καὶ ὀνομασταὶ ὅ, ἐξ ὧν αἱ ἄλλαι πᾶσαι ἀνεφύησαν. incipit: α'. βαρβαρισμὸς ἦτις καθ' ἑαυτὴν ἐστι διαρκέσασα. est S. Epiphanii 'Ανακεφαλαίωσις (Migne, Patrol. gr. tom. XLII p. 833 sqq.). codex et ab hoc opere et a simillimo Ioannis Damasceni de haeresibus compendio (Migne, tom. XCIV p. 677 sqq.) passim discrepat; in fine adiuncta habet excerpta ex Cyrillo, Basilio, Chrysostomo, aliis.

2. fol. 28r inf.: Τιμοθέου πρεσβυτέρου κωνσταντινουπόλεως· περὶ τῶν προσερχομένων τῇ ἁγίᾳ τοῦ θεοῦ ἐκκλησίᾳ. incipit: Τρεῖς εὑρίσκομεν τάξεις τῶν προσερχομένων τῇ ἁγίᾳ τοῦ θεοῦ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλησίᾳ (Migne, tom. LXXXVI, 1 p. 12 sqq.). initium tantum huius opusculi in codice superest, reliqua perierunt, quoniam folia post folium 28 omnia amissa sunt.

72.

Codex 1476 Phill. = 141 Meerm. = 154 Clar. = 7 Pel., chartaceus, cm. 23,3 × 16,6, saec. XVI, foliorum 267.

1. fol. 1r: Ioannis Damasceni Dialectica (Migne, Patrol. gr. tom. XCIV p. 521—676).

2. fol. 59r: eiusdem Expositio fidei orthodoxae (ibid. p. 789—1228). ordo capitum in hoc codice idem est atque in codice 1451.

3. fol. 209r: Nicephori Blemmidae de fide sermo (Migne, tom. CXLII p. 585—604).

4. fol. 220r: Θωμᾶ τοῦ ἀπὸ τῆς τῶν κηρύκων τάξεως καὶ διδασκάλου παρὰ λατίνοις τῶν χριστιανῶν γεγονότος θεολογίας ἐκ τῶν ἐν ταῖς διαλέξεσι ζητημάτων ἐν τῷ περὶ δυνάμεως κεφαλαίῳ περὶ τῆς ἁγίου πνεύματος ἐκπορεύσεως. incipit: Πότερον τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεται καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ ἢ ἐκ μόνου τοῦ πατρός. desinit: ἔτι ὁ δαμασκηνὸς φησί, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον λέγεται μὲν εἶναι τοῦ υἱοῦ· ἀλλ' οὐκ ἐκ τοῦ υἱοῦ.

5. fol. 225r: Excerpta varia ex Basilio, Severiano, Theodoreto, Cyrillo, Chrysostomo, aliis.

6. fol. 265r: Ioannis Chrysostomi λόγος περὶ πίστεως sive de paenitentia homilia IX (Migue, tom. XLIX p. 343 — 350).

Codex variis manibus scriptus est.

73.

Codex 1477 Phill. = 142 Meerm. = 155 Clar., chartaceus, cm. 22 × 14,4, saec. XV, foliorum 321.

1. fol. 1r: Ioannis Damasceni περὶ τῶν ἐν πίστει κεκοιμημένων (Migue, Patrol. gr. tom. XCV p. 248—277). adnexus est in foliis 17 et 18 postea insertis altera manu (saec. XVI) commentariolus περὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. incipit: οἱ πιστεύειν κατᾳξιωθέντες (inter Basilii opera latine edidit Migne, Patrol. gr. tom. XXX p. 831—836). eadem manu in fol. 18v et in margine inferiore folii 19r excerpta varia descripta sunt.

2. fol. 19r: Germani patriarchae Constantinopolitani ἔκθεσις πίστεως ὀρθοδόξου περὶ τῆς ἁγίας τριάδος κτλ. incipit: Πιστεύω εἰς ἕνα θεόν, πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς. desinit: καὶ βασίλειαν ἀντυχείας καὶ πυλεῖας τὸν λεγόμενον τριακάβον. inest descriptio VII synodorum oecumenicarum.

3. fol. 26r: LXXXV Canones Apostolorum (Iuris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta ed. Pitra, vol. I p. 13—36).

4. fol. 36r: Κανόνες συνοδικοὶ ἐν ἐπιτομῇ κατ' ἐκλογὴν βιβλίου. incip.: ἀπὸ τῆς πρώτης συνόδου κανὼν ιγ': περὶ δὲ τῶν ἐξοδευόντων κτλ. sunt selecti canones synodorum Nicaenae, oecumeniae Coustantinopolitanae, oecum. Chalcedonensis, Trullanae (Pitra l. l. vol. I p. 432 sqq. 508 sqq. 522 sqq. vol. II p. 17 sqq.).

5. fol. 45r: S. Nicephori patriarchae canones selecti (Pitra l. l. vol. II p. 327 sqq.).

6. fol. 46r: S. Basilii canon LXX (Pitra l. l. vol. I p. 597) cum expositione Theodori Balsamonis.

7. fol. 48r inf.: Canones de nuptiis. incip.: Τίμιον εἶναι τὸν γάμον.

Digitized by Google

8. fol. 53r: Ioannis Iriunatoris λόγος πρὸς τὸν μέλλοντα ἐξατορεῦσαι τὰ ἑαυτοῦ πλημμελήματα πρὸς τὸν ἑαυτοῦ πνευματικὸν πατέρα (Migne, Patrol. gr. tom. LXXXVIII p. 1919 sqq.). codex plura continet editione.

9. fol. 76r: ἑρμηνεῖαι λέξεων ῥωμαϊκῶν. incip.: Λουδεμπιστὴς ἑρμηνεύεται ὁ διακονητής.

10. fol. 76v: Synodi Ancyranae canon XVII (Pitra l. l. vol. I p. 446) cum commentario.

11. fol. 77r: Interrogationes monachorum sacri montis ad Nicolaum patriarcham eiusque responsiones (ed. Pitra, Spicileg. Solesm. vol. IV p. 477—480).

12. fol. 81r: S. Basilii Canones ad Amphilochium, a capite 48 usque ad caput 85, cum Anonymi expositione (Pitra, Iur. eccl. Graec. hist. et mon. vol. I p. 594—601).

13. fol. 94r: Index sedium metropolitanarum ecclesiae Constantinopolitanae, Alexandrinae, Antiochenae, Hierosolymitanae, Bulgarensi, Thessalonicensi subditarum (cf. Hierocles ed. Parthey, Berolini 1866, p. 95 sqq.).

14. fol. 96r: ἐπιτίμια ἐν ἐπιτομῇ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, τοῦ μεγάλου βασιλείου, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων.

15. fol. 96v med.: περὶ τῶν μελλόντων ἱεραρθῆναι κανόνες διάφοροι. incip.: Ἕξει καὶ πέντε ἐτῶν χειροτονεῖσθω διάκονος.

16. fol. 103r: Excerpta ex SS. Patribus de sacra communione. incip.: τοῦ ἁγίου Ἰσιδώρου: κοινωνία κέκληται ἡ τῶν θείων μυστηρίων μεταλῆψις.

17. fol. 107r: Canones de monachis. incip.: Εἴ τις μοναχὸς θεάσηται σῶμα ἀλλότριον πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτοῦ.

18. fol. 109r: Excerpta ex Chrysostomo, Maximo Confessore, Ephraemo Syro, Anastasio Antiocheno, Isidoro, Paterio, Symeone Thanmaturgo de sacerdotio.

19. fol. 118v: ἐκ τοῦ γεροντικοῦ (excerpta). incip.: Ἔλεγον περὶ τοῦ ἁββᾶ Θεοδώρου τοῦ τῆς φέρμης.

20. fol. 119v: S. Nili epistula ad Anastasium episcopum (epist. CCXCIV ed. Migne, Patrol. gr. tom. LXXIX p. 345).

21. fol. 120r: τοῦ ἁγίου κασιανοῦ ἐκ τῶν πρὸς λεόντιον περὶ τῶν κατὰ τὴν ἀκῆτιν πατέρων. incip.: Ὁ ἅγιος πέρινος ἔφη πρὸς ἡμᾶς.

22. fol. 120v: τοῦ ἁγίου βασιλείου εἰ χρὴ εἰς κοινὸν οἶκον προσκομιδὴν γίνεσθαι. incipit: Ὥσπερ οὐδὲ κοινὸν σκεῦος ἐπιτρέπει ὁ λόγος.

23. fol. 121r: Ascetica varia ἐκ τοῦ ἁγίου βαρσανουφρίου, ἐκ τῶν νουθεσιῶν τῶν ἁγίων γερόντων, ἐκ τοῦ γεροντικοῦ.

24. fol. 122r: Excerpta varia ex Chrysostomo, Dionysio Areopagita, Dionysio Alexandrino.

25. fol. 127r: Excerptum ex Anonymi vita S. Lucae Iunioris. incipit: Ὁ τῆς κορίνθου πρόεδρος εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων ἀνιών (cf. Migne, Patrol. gr. tom. CXI p. 453 sqq.).

26. fol. 128r: S. Nili περὶ τῶν ὑκτὼ τῆς πονηρίας πνευμάτων (Migne, tom. LXXIX p. 1145—1164). hic commentarius longior est in codice, in quo post verba ταπείνωσις ἀνῶρός, quae in editione sunt ultima, sic pergitur (fol. 138v med.): ἄζυμα ἐσθίει πυῶν πάσχα καὶ ἐνάρετος ψυχὴ τρέφεται ἀτυφίᾳ κτλ. desinit fol. 139v med.: τοὺς δὲ ταπεινοὺς ἀναγάρει ἐν δόξῃ. sequitur caput περὶ θεωρίας, incipit: θεωρία ἐστὶν αἴσθησις τῶν θείων μυστηρίων, tum (fol. 141v) caput περὶ λογισμῶν, denique (fol. 142r) caput περὶ τοῦ τίνα δεῖ αἰτεῖν τὸν θεόν.

27. fol. 145r: τοῦ αὐτοῦ [cuius?] ἐκ τῆς αὐτῆς ὁμιλίας περὶ τῆς τῶν διακρύων διαφορᾶς. incipit: εἰσί τινά μὲν τῶν διακρύων καθαρτικά. adiectum est (fol. 145v inf.) σχόλιον ἀναστασίου μοναχοῦ τοῦ σιναΐτου, incipit: εἰσὶ διάφορα φυσικά.

28. fol. 148v inf.: τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς τάξεως τῆς μοναχικῆς πολιτείας, συντομίας τε καὶ διαφορᾶς. incipit: Ἐκ τῆς βιαίας ἐργασίας.

Digitized by Google

29. fol. 150ᵉ med.: ἐκ τῆς διδασκαλείας τοῦ μεγάλου βασιλείου πρὸς τὸν Εὔβουλον. incipit: Τούτων οὖν ἐν αἰσθήσει γενόμενος ὁ Εὔβουλος εἶπε.

30. fol. 153ᵃ: Excerptum ex ATHANASII vita S. Antonii (Migne, Patrol. gr. tom. XXVI p. 837 sqq.).

31. fol. 158ᵃ: ISAACI MONACHI parva capitula ascetica. incip.: Ἄνθρωπος ζηλωτὴς οὐδέποτε φθάνει τὴν εὐρήκην τῆς διανοίας.

32. fol. 170ᵃ: EIUSDEM περὶ ἀγρυπνίας τῶν νυκτῶν aliaque capita ascetica.

33. fol. 178ᵃ: Canones selecti Apostolorum et S. Basilii Magni.

34. fol. 186ᵃ med.: Κεφάλαια τοῦ ἁγίου ἀναστασίου τοῦ ἁγιοσαβίτου (interrogationes et responsiones). incip.: Ἐρώτησις. ἆρα πρέπει τὸν ἀνυπνιαζόμενον μεταλαμβάνειν τῶν θείων μυστηρίων ἢ οὔ.

35. fol. 229ᵃ: Γρηγορίου θεολόγου πρὸς τὸν μέγαν βασίλειον περὶ ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως. incipit: Διὰ τί ἱερεῖς καὶ κατὰ τί καὶ ποίῳ τρόπῳ.

36. fol. 230ᵃ: NICOLAI PATRIARCHAE CONSTANTINOPOLITANI epistula ad praepositum sacri montis de vita monastica. incipit: Πολλάκις με ᾐτήσασ τέκνον ἠγαπημένον. cf. Migne, Patrol. gr. tom. CXI p. 392 sqq.

37. fol. 235ᵃ inf.: Γρηγορίου τοῦ θεολόγου περὶ τῶν συνόδων ποίας δεῖ ὁμολογεῖν ὡς οἰκουμενικάς. incipit: Τὴν ἐν νικαίᾳ τὸ πρότερον.

38. fol. 238ᵃ: Canones selecti Apostolorum, synodorum Nicaenae, Gangrensis, Laodicenae, Constantinopolitanae, Chalcedonensis, Carthaginiensis, Trullanae, cum commentariis.

39. fol. 257ᵃ: τοῦ μεγάλου ἀθανασίου πρὸς ἀμμοῦν μονάζοντα περὶ ἀνυπνιαζομένων. incipit: Τινὲς μέν φασιν ὅτι τῶν μορίων τοῦ σώματος. non est ea epistula quam edidit Migne, Patrol. gr. tom. XXVI p. 1169 sqq.

40. fol. 258ᵃ: Canones THEOPHILI ALEXANDRINI (cf. Pitra, Iur. eccl. Graec. hist. et mon. I p. 646).

41. fol. 258ᵃ: Canones GENNADII ARCHIEPISCOPI CONSTANTINOPOLITANI (cf. Pitra l. l. vol. II p. 183 sqq.).

42. fol. 259ᵃ: Canones Apostolorum Petri et Pauli (Pitra l. l. vol. I p. 67 sqq.).

43. fol. 260ᵃ: τοῦ μεγάλου βασιλείου περὶ τίτλου καὶ χρόνου ἁμαρτημάτων. incipit: Ὁ χειροτονῶν ὑπερόρια καθαιρείσθω.

44. fol. 261ᵃ: τοῦ αὐτοῦ πόσοι τόποι τῶν ἐπιτιμίων καὶ τίνες. incipit: Τέσσαρές εἰσιν οἱ τῶν ἐπιτιμίων τόποι.

45. fol. 261ᵛ: Δημητρίου μητροπολίτου κυζίκου περὶ ἰακωβιτῶν καὶ χαντζιτζαρίων. incipit: Οἱ ἰακωβῖται οἱ αὐτοί εἰσι.

46. fol. 262ᵛ: Πέτρου ἀντιοχείας πρὸς τὸν βενετίας. incipit: Οὐδαμοῦ γέγραπται τὸν πρόεδρον ἀκυλεῖας ἤτοι βενετίας πατριάρχην ὀνομάζεσθαι.

47. fol. 263ᵃ: Λέοντος ἀρχιεπισκόπου βουλγαρίας ἐκ τῶν τριῶν ἐπιστολῶν περὶ ἀζύμων.

48. fol. 263ᵛ inf.: (eiusdem?) πρὸς τοὺς λέγοντας ὡς ἡ ῥώμη πρωτόθρονος ἐστίν. incipit: Εἰ ἡ ῥώμη ὅτι ἐδέξατο τὸν κορυφαῖον ἐπίσκοπον.

49. fol. 268ᵃ: τοῦ μεγάλου βασιλείου παραγγελίαι πρὸς τὸν ἱερέα περὶ τῆς θείας λειτουργίας. Incip.: Σπούδασον, ὦ ἱερεῦ, σαυτὸν παραστῆσαι.

50. fol. 269ᵃ: τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς ἁγίας μεταλήψεως. incipit: Τὸ καθ' ἑκάστην ἡμέραν μεταλαμβάνειν τῶν θείων μυστηρίων.

51. fol. 269ᵛ inf.: τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν καταφρονούντων τῶν ἐπιτιμίων. incipit: Ὃν οὐ σωφρονίζει τὰ κοινὰ ἐπιτίμια.

52. fol. 269ᵛ: κανονάριον διαγορεῦον περὶ πάντων λεπτομερῶς τῶν παθῶν καὶ τῶν τούτοις προσφόρων ἐπιτιμίων, περί τε τῆς ἁγίας κοινωνίας, βρωμάτων τε καὶ πομάτων καὶ εὐχῶν, λίαν συμπαθέστατα· ἰωάννου μαθητοῦ τοῦ μεγάλου βασιλείου τοῦ τέκνου τῆς ὑπακοῆς. incipit: Τῆς θείας καὶ παναγίου (cf. Morinus, Comment. historicus de sacramento poenitentiae, Venetiis 1702, p. 635 sqq.).

53. fol. 289ᵛ inf.: Excerpta ex IOANNE IEIUNATORE. incip.: Ἡ πορνεία ἐν μὲν τοῖς κατὰ κόσμον ἔτη κέκτηται τρία.

Digitized by Google

54. fol. 292ᵛ: Κανόνες τῶν συνόδων (Nicaenae et Constantinopolitanae).

55. fol. 295ᵛ: Canones Dionysii Alexandrini et Basilii Magni (cf. Pitra, Iur. eccl. Graec. hist. et mon. I p. 544. 581. 589 sq. 594).

56. fol. 296ʳ: Excerptum ex S. Pauli Apostoli epist. ad Corinthios cap. 48 cum commentario.

57. fol. 296ᵛ inf.: Timothei Alexandrini responsiones canonicae (Pitra l. l. vol. I p. 630 sqq.).

58. fol. 299ʳ: Excerptum ex Ioanne Ieiunatore περὶ κληρικῶν καὶ ἱερωμένων. incipit: Τοὺς ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς καὶ ἐμβαθμους διακόνους.

59. fol. 299ᵛ: λύσεις κατὰ ἀπόφασιν τοῦ τιμιωτάτου μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κυροῦ μιχαὴλ τοῦ χούμνου πρὸς τὸν μοναχὸν κυρὸν νεόφυτον τὸν γραμματικὸν περὶ ὧν αὐτὸς πρὸς αὐτὸν ἠρωτήσεων ἐδεήθη κατὰ μῆνα Ἰανουάριον ἰν(δικτιῶνος) ιε, ἐν ἔτει ϛχλ (i. c. anno 1122 p. Chr. n.). incip.: περὶ νηστείας κεφάλαιον α'. περὶ νηστείας ἑκάστης τετράδος καὶ παρασκευῆς.

60. fol. 301ᵛ: περὶ τῆς νηστείας τῶν τετραδοπαρασκευῶν, ἐκ τῶν νομοκανόνων τῶν ἁγίων ἀποστόλων etc. incipit: Εἴ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος.

61. fol. 310ʳ: ἐρωτήσεις ἰωάννου μοναχοῦ πρὸς νικόλαον πατριάρχην κωνσταντινουπόλεως (eiusque responsa). incip.: Τολμῶν ὁ ἀνάξιος καὶ πανευτελὴς δοῦλος τῆς μεγίστης σου ἁγιωσύνης.

62. fol. 313ᵛ: τοῦ ἁγίου Γορδίου περὶ μοναχοῦ τινὸς διήγησις. incipit: Ποτὲ τις τῶν κοσμικῶν ἐλθὼν πρὸς τὸν μοναχὸν γεράσιμον.

63. fol. 314ʳ: μετάνοια βασιλέως Λέοντος ἐπὶ τῇ αὐτοῦ ἐξόδῳ. incipit: Ἐπειδὴ παρεσφάλην ἐν τῶ κατὰ τὴν τεταγαμίαν παραπτώματι.

64. fol. 314ᵛ: τοῦ ἁγίου μαξίμου κεφάλαια ὅ. incip.: Σπούδασον ὅσον δύνασαι πάντα ἄνθρωπον ἀγαπῆσαι.

65. fol. 315ʳ: περὶ βιβλίων τῆς θείας γραφῆς γνησίων καὶ νόθων. incipit: Ὁ πˢ ἐˢ τῶν ἁγίων ἀποστόλων κανὼν ταυτί φησι κτλ. (ex Matthaei Blastaris Syntagmate: cf. Migne, Patrol. gr. tom. CXLIV p. 1140 med. —1145 med.).

66. fol. 318ʳ: λέξεις λατινικαὶ κατὰ ἀλφαβήτου. incip.: Ἀδνούμιον· κατ' ὄνομα διέρχεσθαι.

67. fol. 318ᵛ med.: ἐκκλησιαστικὴ κατάστασις τῶν τῆς ἐκκλησίας ἀρχόντων, ὡς ἡ παλαιὰ παράδοσις. incipit: πρῶτος ἐστὶν ὁ μέγας οἰκονόμος.

68. fol. 321ᵛ: λέξεις ἑβραϊκαὶ ἑρμηνευόμεναι. incip.: ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν βερεχθ· βαρρά.

69. ibid.: Αἱ ὑπὸ τὴν θεσσαλονίκην ἐπισκοπαί. incip.: Ὁ κίτρους· ὁ βερροίας.

74.

Codex 1478 Phill. = 143 Meerm. = 158 Clar. = 248 + 242 Pal., chartaceus, cm. 23 × 17, saec. XVI, foliorum 70, olim Nanioti.

1. fol. 1ʳ: Basilii imperatoris ad Leonem Sapientem filium suum capita paraenetica LXV (Migne, Patrol. gr. tom. CVII p. XXI—LVI). deest in codice caput περὶ ὑπερηφίας χρημάτων (l. l. p. XXXIII). haec capita sola inerant in codice 248 bibliothecae Pelicerianae.

2. fol. 16ʳ: Georgii Gemisti opusculum de virtutibus (Migne, tom. CLX p. 865—882).

3. fol. 22ᵛ—23ᵛ: (eiusdem) compendium Zoroastris et Platonis dogmatum (ibid. p. 973—974).

4. fol. 48ʳ: περὶ ἡλίου. incipit: Ἀναξίμανδρος κύκλον εἶναι ὑκτὰ καὶ εἴκοσι πολαπλασίονα τῆς γῆς.

5. fol. 48ᵛ—55ᵛ et fol. 24ʳ—26ᵛ: Excerpta e Xenophontis Memorabilibus.

6. fol. 27ʳ: περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς καὶ ἐξ ὅσων συνίσταται i. e. excerpta varia ex Meletii opere de natura hominis (Migne, Patrol. gr. tom. LXIV p. 1080 sqq.).

7. fol. 35ʳ: (brevis descriptio monachi). incipit: Δεῖ τὸν μοναχὸν πρὸ πάντων ἀκτήμονα βίον κεκτῆσθαι. est initium Basilii sermonis περὶ ἀσκήσεως: cf. Migne, tom. XXXI p. 648 sq.

Digitized by Google

8. fol. 35ᵛ inf.: (Libanii) declamatio de muliere loquaci (Liban. ed. Reiske, tom. IV p. 134—150).

num. 2—8 inerant in codice 242 bibl. Pelic.

9. fol. 43ᵛ med. — 47ᵛ: Medicamenta ex diversis animalibus.

10. fol. 56ᵛ—70ᵛ: νομοθεσία λυκούργου πρὸς λακεδαιμονίους i. e. Xenophontis Respublica Lacedaemoniorum.

Ordo foliorum bibliopegi culpa confusus est, folia 48—55 ante folia 24—47 collocari debebant. Folia 56—70 manu altera scripta sunt.

75.

Codex 1479 Phill. = 144 Meerm. = 159 Clar., chartaceus, cm. 20,5 × 15,2, saec. XVI, foliorum 80, olim Nanioti.

1. fol. 1ᵛ: Μέθοδος προγνωστικὴ τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου ἢ τοῦ ψαλτηρίου, ποίημα κυροῦ λέοντος τοῦ σοφοῦ. incipit: Λαβὼν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἢ τὸ ψαλτήριον. in fine: τέλος τῆς πυθαγορικῆς βίβλου.

2. fol. 4ᵛ sup.: Ὀνειροκριτικὸν βιβλίον τοῦ προφήτου Δανιὴλ πρὸς τὸν βασιλέα ναβουχοδονοσὸρ κατὰ ἀλφάβητον. incipit: Ἀργυρᾶ ἢ χρυσᾶ πετεινὰ ἐὰν ἴδῃς, ἄκαιρον μάχην σημαίνει.

3. fol. 10ᵛ: (Christus patiens, tragoedia Gregorio Nazianzeno falso attributa). titulus deest. incipit: (Ἐ)πεὶ δ' ἀκούσας εὐσεβῶς ποιημάτων (ed. I. G. Brambs, Lipsiae 1885). poema in codice mutilum, abrumpitur in quaternionis fine hoc versu: τὸ σωφρονεῖν ἔνεστιν εἰς τὰ πάντ' ἀεί i. e. versu 264 (ed. Brambs p. 43).

4. fol. 18ʳ: Excerpta ex Euripidis Phoenissis. folia 18—19 manu recentissima (saec. XVIII) scripta sunt.

5. fol. 20ʳ: Astrologica quaedam et chiromantica cum figuris.

76.

Codex 1480 Phill. = 146 Meerm. = 391 A Clar., chartaceus, cm. 21,7 × 14,8, saec. XV, foliorum 16.

1. fol. 1—14ᵛ sup.: Euthymii Zigabeni epistulae XXVII. incipit epistula prima: τοῦ ὑπερτίμου πατρὸς κυροῦ εὐθυμίου ἀποστολὴ πρὸς τὸν ἀθηνῶν κυρὸν μιχαὴλ τὸν χωνιάτην: Ἀνδρείαν μὲν καὶ στρατηγίαν τῶν ἀθηνῶν ἐκλιπεῖν σόλωνός τε νομοθεσίαν καὶ τἄλλα ὅσα πάλιν συνιστᾶ καὶ ὄθμον κοσμεῖ.

2. fol. 14ʳ sup.: Excerpta quaedam Astrologica ex Sereno episcopo, Basso Martonymo, Severiano.

3. fol. 15ʳ med.: Anonymi πρὸς ἱερέα. incipit: Ἐμοὶ μὲν οὐ γράφειν τῇ ἐλλαβείᾳ σου ἐφετόν.

4. fol. 15ᵛ inf.: Versus politici:

Τοὺς σέρβους εἶναι λέγουσι τοὺς ἄκακας καὶ ἁλμάτας
τοὺς δὲ βουλγάρους τριβαλοὺς ἀμοιρίους συνάμα
(κ)αὶ παίονας καὶ πάονας καὶ γήπαιδας τοὺς αὐτοκρους.
οὕνους δὲ πάλιν λέγουσιν σκύθας καὶ τοὺς κομάνους.
ὁ ἀγαρινοὺς δὲ γίνωσκε πέρσας ἰσμαηλίτας. [στων
τοὺς κεκλιμένους σήμερον τούρκους παρὰ τῶν πλεί-
(ἐ)πει γὰρ συνεμίγησαν σαρακινοὶ οἱ τούρκοι,
τὰς κλήσεις τῶν σαρακινῶν ἐκλήθησαν οἱ πάντες.

5. fol. 15ᵛ (altera manu): εὐχὴ ἐπὶ ἐξομολογουμένων· καὶ ἐπὶ τῶν προπετῶς ὀμνυόντων. incipit: Δέσποτα κύριε ἰησοῦ χριστὲ ὁ θεὸς ἡμῶν· ὁμογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ θεοῦ.

Hic codex cum codicibus 1572. 1611. 1503 in bibliotheca Claromontana unum codicem videtur effecisse; quattuor omnes eadem manu exarati sunt. in catalogo Claromontano non commemorantur.

77.

Codex 1481 Phill. = 149 Meerm. = 172 Clar., membranaceus, cm. 23,3 × 18,6, saec. XII, foliorum 263, binis columnis scriptus (exceptis foliis 110ᵛ—115ʳ).

1. fol. 1ʳ: S. Athanasii sermo in descriptionem Deiparae (Migne, Patrol. gr. tom. XXVIII p. 944—957).

2. fol. 6ᵛ: S. Basilii Magni homilia in Christi generationem (Migne, tom. XXXI p. 1457—1476).

Digitized by Google

3. fol. 11r: EIUSDEM homilia in sanctum baptisma (ibid. p. 424—444).

4. fol. 19r: S. AMPHILOCHII ICONIENSIS oratio in Deiparam, Symeonem, S. Annam (Migne, tom. XXXIX p. 44—60).

5. fol. 24r: Martyrium S. Nicephori martyris (Migne, tom. CXIV p. 1368—1376).

6. fol. 27r: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] homilia εἰς τὸν τελώνην καὶ φαρισαῖον. incipit: Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι (inter Ioannis Chrysostomi opera ed. Savilius tom. V p. 261). maior pars compilata est ex Chrysostomi homilia V de incomprehensibili (Migne, tom. XLVIII p. 745—748).

7. fol. 30r: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] homilia εἰς τὸν ἅγιον νἱόν (Migne, tom. LIX p. 515—522).

8. fol. 38r: IOANNIS DAMASCENI oratio de iis qui in fide dormierunt (Migne, tom. XCV p. 248—277).

9. fol. 46r: EPHRAEMI SYRI oratio in Crucem (Ephraemi opera omnia, Romae 1732—1746, tom. II p. 247—258).

10. fol. 56r: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] homilia εἰς τὴν ἐξορίαν τοῦ ἀδὰμ καὶ περὶ πονηρῶν γυναικῶν (Migne, tom. LVI p. 525—538).

11. fol. 72r: S. BASILII MAGNI de ieiunio homilia I (Migne, tom. XXXI p. 164—184).

12. fol. 81r: EIUSDEM homilia in quadraginta martyres (ibid. p. 508—526).

13. fol. 88r: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] homilia εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου (Migne, tom. L p. 791—796).

14. fol. 91r: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] altera homilia εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου (Migne, tom. LX p. 755—760).

15. fol. 95r: Ἐκ τῆς διηγήσεως ἀφροδιτιανοῦ τοῦ φιλοσόφου περὶ τῶν μάγων καὶ τοῦ ἀστέρος· τὰ γενόμενα ἐν περσίδι· μεταξὺ χριστιανῶν καὶ ἑλλήνων καὶ ἰουδαίων· φίλιππος πρεσβύτερος καὶ σύγκελλος γενόμενος ἰωάννου ἐπισκόπου κωνσταντινουπόλεως ἀνέθετο. incipit: Βασιλεύοντος ἀρριανοῦ τῆς περσικῆς χώρας, γέγονε φιλονικεία μεταξὺ χριστιανῶν, ἑλλήνων τε καὶ ἰουδαίων. de Aphrodisiano seu Aphroditiano cf. Fabricius, Bibl. Gr. XI p. 578 ed. Harles.

16. fol. 99r: DOROTHEI expositio de sanctis ieiuniis (Migne, tom. LXXXVIII p. 1788—1793).

17. fol. 102r: NECTARII enarratio de festo S. Theodori etc. (Migne, tom. XXXIX p. 1821—1840).

18. fol. 110r: Ἀνωνύμου ζήτησις καὶ ἀνεύρεσις τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, ἐν ᾧ ἐκρεμάσθη ὁ δεσπότης ἡμῶν καὶ θεὸς ἰησοῦς χριστός. incipit: Ἔτους διακοσιοστοῦ τριακοστοῦ τρίτου ζήτησις καὶ ἐξιχνεύνησις ἐγένετο. emendari hinc potest ea narratio, quam nuper edidit Alfredus Holder, Inventio sanctae crucis (Lipsiae 1889), p. 30—39.

19. fol. 116r: βίος μαρίας αἰγυπτίας τῆς ἀπὸ αἰτερίθων ὁσίων ἀσκησάσης κατὰ τὴν αἴρημον τοῦ ἰορδάνου. est SOPHRONII PATRIARCHAE HIEROSOLYMITANI vita S. Mariae Aegyptiacae (Migne, tom. LXXXVII, 3 p. 3697—3726).

20. fol. 139r: S. ANDREAE CRETENSIS oratio in Lazarum quatriduanum (Migne, tom. XCVII p. 960—985).

21. fol. 155r: EIUSDEM oratio in Ramos palmarum (ibid. p. 985—1017).

22. fol. 173r: [ATHANASII] homilia in caecum a nativitate (Migne, tom. XXVIII p. 1001—1024).

23. fol. 186r: IOANNIS CHRYSOSTOMI homilia in Psalmum CXLV (Migne, tom. LV p. 519—529).

24. fol. 195r: [IOANNIS CHRYSOSTOMI] homilia εἰς τὰς δέκα παρθένους (Migne, tom. LIX p. 527—532).

25. fol. 199r: IOANNIS CHRYSOSTOMI in Evangelium Matthaei homilia LXXX (Migne, tom. LVIII p. 723—730).

26. fol. 206r: EIUSDEM homilia in proditionem Iudae (Migne, tom. XLIX p. 373—382).

Digitized by Google

27. fol. 216ᵛ: [Ioannis Chrysostomi] homilia εἰς τὸν σταυρόν. incipit: 'Απαρξώμεθα τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σταυροῦ. ut spuria in editionibus practermissa.

28. fol. 219ʳ: [S. Epiphanii] homilia in Sabbato magno (Migne, tom. XLIII p. 440—464).

29. fol. 230ᵛ: Gregorii Nazianzeni oratio in sanctum Pascha (or. I ed. Migne, tom. XXXV p. 396—401).

30. fol. 232ᵛ: [Ioannis Chrysostomi] homilia εἰς τὸ ἅγιον πάσχα (Migne, tom. LIX p. 721—724).

31. fol. 233ʳ inf.: Ioannis Chrysostomi homilia εἰς τὸ ἅγιον πάσχα. incipit: Πᾶσα μὲν ἡμέρα φαιδρὰ καὶ περιβλεπτος. inter Chrysostomi opera edita non extat.

32. fol. 235ᵉ inf.: [Ioannis Chrysostomi] homilia εἰς τὴν ἀπιστείαν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ (Migne, tom. LIX p. 681—688).

33. fol. 239ᵛ: [iisdem] homilia εἰς τὸν ἅγιον Θωμᾶν τὸν ἀπόστολον (ibid. p. 497—500).

34. fol. 241ᵛ: [iisdem] homilia εἰς τὴν μεσοπεντηκοστήν. incipit: Ὁ τῆς ἀναστασίμου ἑορτῆς αἴτιος. in editionibus ut spuria omissa.

35. fol. 242ʳ: [iisdem] homilia εἰς τὴν μεσοπεντηκοστήν (Migne, tom. LXI p. 741—744).

36. fol. 243ᵛ: [iisdem] homilia εἰς τὸ, μεσούσης τῆς ἑορτῆς (ibid. p. 739—742).

37. fol. 246ᵛ inf.: [iisdem] homilia εἰς τὴν ἁγίαν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου. incipit: Εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοί. in editionibus ut spuria omissa.

38. fol. 248ʳ: [iisdem] altera homilia εἰς τὴν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου. incipit: Θεία τις ὡς ἔοικεν ἡ παροῦσα πανήγυρις. in editionibus ut spuria omissa.

39. fol. 249ᵛ: S. Cyrilli Alexandrini oratio in ascensionem Domini. incipit: Φαιδρόν μοι τῆς ἐκκλησίας τὸ θέατρον σήμερον. inter Cyrilli orationes editas non legitur.

40. fol. 252ʳ: [Ioannis Chrysostomi] homilia εἰς τὴν ἁγίαν πεντηκοστήν (Migne, tom. LII p. 803—808).

41. fol. 256ʳ: [iisdem] homilia altera εἰς τὴν ἁγίαν πεντηκοστήν. incipit: Πυκνὰ μὲν ἡμῖν ἀλλ' ἐπόφελῆ τῆς ἐκκλησίας. inter Chrysostomi orationes editas non legitur.

42. fol. 257ʳ: [iisdem] homilia tertia εἰς τὴν ἁγίαν πεντηκοστήν (Migne, tom. LII p. 807 sqq.).

43. fol. 258ʳ: Ioannis Chrysostomi homilia in omnes Sanctos (Migne, tom. L p. 705—712).

Quattuor ultima folia maculis inspersa sunt.

78.

Codex 1482 Phill. = 150 Meerm. = 173 Clar. = 9 Pel., chartaceus, cm. 17,8 × 12,5, saec. XVI, foliorum 344, olim Nauloti.

Γνῶμαι εὐαγγελίου ἁγίων καὶ διαφόρων ἀνδρῶν. sunt Maximi Eclogae, in capita LXX divisae (Migne, Patrol. gr. tom. XCI p. 721 sqq.). primum caput est περὶ βίου ἀρετῆς καὶ κακίας, ultimum in tabula capitum praefixa περὶ ὑπομονῆς καὶ μακροθυμίας. desunt in codice caput ultimum et paenultimum (περὶ γήρως καὶ νεότητος), abrumpitur in capite LXVIII (περὶ ἀντιλογίας καὶ θρασύτητος) Menandri verbis οὐκ ἔστιν ἀνοίας οὐδὲν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ τολμηρότερον (Migne l. l. p. 916). ordo capitum partim diversus est ab editione.

79.

Codex 1483 Phill. = 151 Meerm. = 174 Clar., chartaceus, cm. 20,7 × 13,8, saec. XV—XVI, foliorum 133.

1. fol. 1ʳ: τοῦ ἁγίου ἱερωνύμου εὐχαί. incip.: 'Επιγνοίην σε κύριε τὸν ἐπιγνώσκοντά με. in summo margine manus recentissima adnotavit: *Soliloquia S. Augustini.*

2. fol. 37ʳ: (tractatus de fide). inscriptio legi nequit. incipit: (Ὅ)τι κυρίως διάκρισις τῶν ἐν τῇ πίστει ἐστὶν τό τε περὶ τοῦ τῆς θεότητος

Digitized by Google

μεγαλείου καὶ τὸ περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ χριστοῦ μυστηρίου.

8. fol. 37ᵛ med.: περὶ τῶν μυστηρίων τῆς ἐκκλησίας. incipit: Δεῖ εἰδέναι ὅτι μυστήρια τῆς ἐκκλησίας εἰσὶν ἑπτά.

4. fol. 39ᵛ med.: περὶ τῶν ιβ τῆς ταπεινοφροσύνης ἔτι καὶ ὑπερηφανίας βαθμῶν. incipit: Οἱ βαθμοὶ τῆς ταπεινοφροσύνης εἰσὶ δώδεκα.

5. fol. 40ʳ: σύμβολον τῶν ἁγίων ἀποστόλων (cf. Hahn, Bibliothek der Symbole und Glaubensregeln der alten Kirche, 2. Aufl. Breslau 1877, p. 49. 59).

6. fol. 40ᵛ med.: Symbolum Nicaenum (Hahn l. l. p. 78 sqq.).

7. fol. 40ᵛ inf.: σύμβολον τῶν ἐν νικαίᾳ τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ (Hahn l. l. p. 102).

8. fol. 40ᵛ inf.: σύμβολον τῶν ρν τῶν ἐν κωνσταντινουπόλει (Hahn l. l. p. 81 sq.).

9. fol. 41ʳ med.: Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου ὁμολογία τῆς καθολικῆς πίστεως ἣν ἐδέδωκε πρὸς ἰούλιον πάπαν Ῥώμης. incipit: Τῶ θέλοντι σωθῆναι πρὸ πάντων ἀνάγκη τὴν καθολικὴν πίστιν κατέχειν (Migne, Patrol. gr. tom. XXVIII p. 1585 sq.). Inter folia 41 et 42 aliquot folia intercideruntur, quibuscum finis symboli Athanasiani et initium opusculi subsequentis nescio cuius perierunt. fol. 42ʳ incipit: — γενοῦς θείαν φύσιν τῇ συγχύσει τερατούμενοι. desinit illud opusculum: εἰ δὲ μονάζοντες εἶεν ἢ λαϊκοί, ἀναθεματίζεσθαι αὐτούς: —

10. fol. 43ʳ: (Decretum synodi Constantinopolitanae III). incipit: Ἡ ἁγία μεγάλη καὶ οἰκουμενικὴ σύνοδος ἡ κατὰ θεοῦ χάριν καὶ θεσπίσματι πανευσεβῆ τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ πιστοτάτου μεγάλου βασιλέως κωνσταντίνου συναχθεῖσα ἐν ταύτῃ τῇ θεοφυλάκτῳ καὶ βασιλίδι πόλει. desinit: θεοπνεύστως ἐπεσφράγισε σύνοδος (cf. Mansi, SS. conciliorum nova et ampliss. collectio, tom. XI p. 684).

11. fol. 43ᵛ: ἔκθεσις τῶν ρη ὁμοίως καὶ τῶν ρν. incipit: Ἦρκει μὲν εἰς ἀντελῆ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἐπίγνωσιν (Mansi, tom. X p. 1044).

12. fol. 46ʳ: ὅρος τῆς ἁγίας μεγάλης καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου ἐν νικαίᾳ τὸ δεύτερον. incipit: Ἡ ἁγία μεγάλη καὶ οἰκουμενικὴ σύνοδος. desinit: τῆς κοινωνίας ἀφοριζέσθωσαν.

13. fol. 48ʳ: (Cyrilli Alexandrini anathematismi contra Nestorianos). incip.: Εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ θεὸν εἶναι (Hahn l. l. p. 238).

14. fol. 49ʳ: ὅρος τῆς ἐν φλωρεντίᾳ οἰκουμενικῆς συνόδου (Mansi, SS. concil. nov. coll. tom. XXXI p. 1025—1032).

15. fol. 52ʳ: Leonis Papae I epistula ad Flavianum. incipit: Ἀναγνόντες τὰ γράμματα (Migne, Patrol. lat. tom. LIV p. 756—782).

16. fol. 59ʳ: (Expositio fidei). incipit: Τὸν ἀρχιερέα μέσον ἑστηκότα θεοῦ καὶ ἀνθρώπων καὶ τῶν ὑφ' ἑαυτὸν ἀναγωγέα πρὸς τὴν πρώτην αἰτίαν.

17. fol. 65ᵛ: ἔκθεσις τῆς ὀρθοδόξου τῶν χριστιανῶν πίστεως συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἁγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυροῦ γενναδίου (Migne, Patrol. gr. tom. CLX p. 333—349).

18. fol. 69ʳ: γεωργίου τοῦ σφορτάτου γεμιστοῦ τοῦ καὶ πλήθωνος λεγομένου (de processione spiritus sancti: Migne l. l. p. 975—980).

19. fol. 70ʳ: Marci Eugenici metropolitae Ephesii confessio fidei. incipit: Ἐγὼ τῇ τοῦ θεοῦ χάριτι δόγμασιν ἐντραφείς (cf. Migne, tom. CLX p. 16 sqq.).

20. fol. 75ᵛ: (Epistula sive oratio de processione spiritus sancti adversus Latinos). incipit: Πατέρες μου ἅγιοι καὶ κατὰ κύριον τέκνα καὶ ἀδελφοί, εἰη ἡ ἁγιωσύνη ὑμῶν φυλαττομένη πάσης βλάβης.

21. fol. 80ʳ: (Marci Eugenici epistula ad Isidorum Hieromonachum de vitae termino). incipit: Οὔτ' αὐτὸς ἠπόρεις, ὦ μακάριε δέσποτα (Migne, tom. CLX p. 1193—1200).

22. fol. 85ᵛ: Gregorii Cyprii expositio fidei contra Ioannem Veccum (Migne, tom. CXLII p. 233—246). in fine adiectae sunt subscriptiones Andronici Palaeologi imperatoris, Gregorii patriarchae, ceterorum ecclesiae principum.

Digitized by Google

23. fol. 99^{r}: (Anonymi dissertatio adversus Iudaeos). titulus deest. incipit: Τῶν Ἰουδαίων ἀμφιβαλλόντων ὅτι οὔτε θεός ἐστιν ὁ χριστὸς ὁ ἐλθὼν οὔτε μὴν ἐλήλυθεν ὁ ἀληθὴς χριστὸς, ἀλλὰ μέλλει παραγενέσθαι.

24. fol. 106^{v}: περὶ ψυχῆς λογικῆς καὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς καὶ τῆς ἐκ τοῦ παραδείσου ἐκβολῆς τοῦ ἀδὰμ καὶ περὶ τοῦ κατ' εἰκόνα θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν αὐτὴν εἶναι. incipit: Ἐκ ταύτης τῆς διαρρέσεως συνάγεται ὡς ὁ ἄνθρωπος ὕστατος δημιουργηθείς.

25. fol. 128^{r}: (de nuptiis inter affines). incipit: Ὁ ῥαβῆνός. ὁ μιχαὴλ ἡ ἄννα. κεκωλυμένος ὁ γάμος.

Tituli opusculorum minio scripti plerique evanidi et lectu difficillimi sunt, non nulli eorum manu recentiore iu margine instaurati.

80.

Codex 1484 Phill. = 152 Meerm. = 175 Clar., chartaceus, em. 20,7 × 15, saec. XVII, foliorum 190.

1. fol. 1^{r}: ἑρμηνεῖαι διαφόρων ἐξηγητῶν εἰς τὰς ᾠδάς: scilicet in cantica Mosis, Annae matris Samuelis, Abbacum, Iesaiae, Ionae, Ezekiel, SS. trium puerorum, S. Mariae Deiparae, Zachariae, Symeonis.

2. fol. 48^{r}: Ecclesiastes cum Anonymi commentario.

3. fol. 81^{r}: Canticum Canticorum cum Anonymi commentario. in fine (fol. 109^{r}) haec legitur vetus subscriptio: ἐτελειώθη ἡ δέλτος αὕτη διὰ χειρὸς Θεοδώρου μοναχοῦ μηνὶ μαΐῳ κθ'. ἰνδικτιῶνος ιγ' ἐν τῷ ,ζ,φ πη' ἔτει (i. e. anno p. Chr. n. 1075).

4. fol. 110^{r}: Θεοδώρου μοναχοῦ (Theodori Abucarae) ἀποδείξεις ὅτι ὁ πατὴρ ἀεὶ γεννᾷ· ὁ δὲ υἱὸς ἀεὶ γεννᾶται (Migne, Patrol. gr. tom. XCVII p. 1561).

5. fol. 110^{v} inf.: διαλεξεις περὶ θεοῦ ὀνόματος Θεοδώρου ἀγιοπολίτου (ibid. p. 1565).

6. fol. 111^{r} med.: τοῦ αὐτοῦ περὶ θεοῦ καὶ θεότητος (ibid. p. 1568).

7. fol. 114^{r} inf.: Διαλεξις περὶ νεστοριανῶν Θεοδώρου (ibid. p. 1576).

8. fol. 116^{r} med.: συζήτων ἀνωμοίου καὶ περὶ ταὐτὰ ὀρθοδόξου. incipit: Ὅτι ἡ θέλησις καὶ ἡ βούλησις οὐ ταὐτὸν τῇ οὐσίᾳ τοῦ θεοῦ.

9. fol. 119^{v} med.: περὶ τοῦ ὅτι ὡρισμένη ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων. incipit: Ὃ τις ἐπίσταται ἀναμφιβόλως, ὡρισμένως τοῦτο ἐπίσταται.

10. fol. 120^{r} med.: Ἀντίθεσις ἐκ προσώπου τῶν σευηριανῶν κατὰ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. incipit: Οἶδα σαφῶς ὡς ἀνανιρρήτως.

11. fol. 120^{v} inf.: Ἔνδεκα κεφάλαια, ἐν οἷς δείκνυται τὸ ἀπεικὸς τοῦ παραδείγματος τοῦ τινος ἀνθρώπου τῇ κατὰ χριστὸν ἑνώσει. incip.: α. Ἡ ψυχὴ πέτρου οὐκ ἔστι πρὸ τοῦ ἰδίου σώματος.

12. fol. 122^{r}: Ἀντίρρησις ζαχαρίου ἐπισκόπου μιτυλήνης εὑρόντος ταύτην ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐν χάρτῃ· ἐπὶ ἰουστινιανοῦ βασιλέως· ῥίψαντος αὐτὴν μανιχαῖος. incipit: Εἰ κατὰ πάντα ἐναντίας εἶναι λέγεις (latine edidit Migne, Patrol. gr. tom. LXXXV p. 1143 sq.; cf. etiam p. 1010).

13. fol. 124^{r}: Ἐκ τῆς βίβλου τοῦ ἁγίου νικηφόρου. incipit: Ταῦτα οἱ γε νηπιώδεις τὴν φρένα.

14. fol. 133^{v}: τοῦ αὐτοῦ περὶ ποιήσεως τῶν χερουβίμ. incipit: Ἡ τῶν χερουβὶμ φύσις ἡ μία ἐστὶν ἢ τὸ ἓν διαφυγοῦσα εἰς πλῆθος ἐκκέδασται.

15. fol. 135^{v}: περὶ τοῦ καλὰ ἢ προσκυνητά. incipit: Ἢ καλὸν τὸ ποιῆσαι αὐτὰ ἢ κακὸν τῶν ποιοῦντα ἐπιγράφεται.

Sequuntur alia excerpta similia.

16. fol. 145^{r}: Θεοδώρου ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις. incip.: πότερόν σοι δοκεῖ· αἰθάνατος ἦν ὁ ἀδὰμ πρὸ τῆς ἁμαρτίας ἢ ὑνητός.

17. fol. 146^{r}: (eiusdem) περὶ χρόνου (Migne, tom. XCVII p. 1585). sequuntur aliae quaestiones similes.

18. fol. 149^{r}: Πρώτη ἀπορία αἱρετικὴ παρὰ Θεοδώρου διακόνου κατὰ ἀγνοητῶν. sequitur fol. 149^{v} inf.: Μαξίμου λύσις περὶ τῶν αὐτῶν ἀπορίων πρὸς Μαρῖνον (Migne, tom. XCI p. 216 et p. 217 sqq.).

Digitized by Google

19. fol. 151r: περὶ φιλοσόφων φωνῶν τῶν ἐν τοῖς δόγμασι λεγομένων. incipit: Τὸ μὲν τῆς οὐσίας ὄνομα, αὐτὴν τὴν κλῆσιν φημί.

20. fol. 158r: LEONTII BYZANTINI contra Nestorianos et Eutychianos liber primus (Migne, tom. LXXXVI, 1 p. 1268—1309). sequuntur (fol. 177v—190v) χρήσεις τῶν ἁγίων πατέρων: cf. Migne l. l. p. 1309 sqq. abrumpitur codex (fol. 190v med.) in medio excerpto ex Malchione his verbis: περὶ λόγου δὲ καὶ σοφίας διελέχθημεν· καὶ πάντα.

Codex manu Sirmondi scriptus est.

81.

Codex 1485 Phill. = 153 Meerm., chartaceus, cm. 19,2 × 15, saec. XVII, foliorum 10.

Variantes lectiones duarum homiliarum B. Epiphanii, quarum prior est in laudem B. Virginis, altera in sepulturam Domini nostri Iesu Christi ex vetustissimis membranis bibliothecae Oxoniensis publicae quae H. Savilii olim fuerunt.

De codice illo Oxoniensi librarius haec adnotavit: *Codex Mss. cum quo duas hasce homilias contuli vetustissimus est et membranaceus, legatus bibliothecae Oxoniensi ab Illustri Equite H. Savilio. continentur eo XLII diversorum SS. Patrum homiliae, ut Andreae Cretensis, Athanasii, Chrysostomi, Cyrilli, Antipatri Bostrensis, Procli, Amphilochii, Hippolyti martyris aliorumque partim editae partim ineditae.* fuit sine dubio codex Oxoniensis Miscell. 34 (saec. XII), de quo cf. Coxe, Catal. codd. mss. bibl. Bodl. I p. 637 sqq.

82.

Codex 1486 Phill. = 154 Meerm. = 52 Clar., membranaceus, cm. 9,3 × 7, saec. XV, foliorum 185, elegantissime exaratus.

Psalterium Davidis (Ἁρμωνίης ἱερῆς μελιχδέα ἄσματα Δαυΐδ). additus est (fol. 170) Psalmus idiographus Davidis ὅτε μονομαχήσας ἀνείλετο τὸν Γολιάθ. sequuntur (fol. 171) cantica Mosis, Annae matris Samuelis, Abbacum, Iesaiae, Ionae, SS. trium puerorum, S. Deiparae, Zachariae patris Ioannis Baptistae.

83.

Codex 1487 Phill. = 155 Meerm. = 77 Clar., chartaceus, cm. 15,1 × 10, saec. XV—XVI, foliorum 345.

1. fol. 1r: Anonymi expositio canonum Dominicalium (Cosmae et Ioannis Damasceni). tit.: ἀρχὴ τῶν θεῶ τῶν κανόνων τῶν δεσποτικῶν ἐξηγημένων. incipit canon primus: Σταυρῶ παπολθὼς ὑμνων ἐξερεύγομαι. τροπάριον. Σταυρὸν χαράξας Μωσῆς ἐπ' εὐθείας ῥάβδου κτλ. expositio incipit: Ἐρυθρὰν θάλασσαν λέγει, οὐχ ὅτι ἐρυθρὸν, ἕνι γὰρ ὕδωρ αὐτό· ἀλλ' οὐδὲ ἦν κόκκινον.

2. fol. 251r: LXXXV Canones Apostolorum (Pitra, Iur. eccl. Graec. hist. et monum. I p. 13—36).

3. fol. 271r: NICEPHORI epitome chronographiae. tit.: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν νικηφόρου ἀρχιεπισκόπου κωνσταν(τινου)πόλεως σύνοψις χρονογραφίας ἐν ἐπιτόμω. incipit: ἀόᾳμ ὁ πρῶτος ἄνθρωπος γενόμενος ἐτῶν σλ γεννᾶ τὸν σὴθ. desinit (fol. 274r med.): πτωλομαῖος ὁ διόνυσος ἔτη λ (Nicephori opuscula ed. de Boor, p. 81—91,2).

4. fol. 275r: περὶ τῶν ζ (sic) θανασίμων ἁμαρτημάτων: est S. NILI tractatus de octo spiritibus malitiae (Migne, tom. LXXIX p. 1145—1164). sequitur (fol. 285v) tractatus sine inscriptione; incipit: Σφόδρα ζητοῦσιν οἱ δαίμονες τοὺς ἐν ὑποταγῇ πατρὸς ἀτρἀπτοντας. desinit: καὶ μὴ ἐπιλάθῃ τῆς προσευχῆς καὶ ἁγίας τριάδος.

5. fol. 291r: (S. NILI institutio ad monachos). titulus deest. incipit: Ἀκρασίαν βρωμάτων (Migne l. l. p. 1236—1240).

6. fol. 294r: (S. NILI capitula de oratione). titulus deest. incip.: Εἴ τις βούλοιτο εὐῶδες θυμίαμα κατασκευάσαι (ibid. p. 1168 sqq.).

7. fol. 307r: Quaestiones et responsiones theologicae. incip.: περὶ τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος. ἐρώτησις. τί σημαίνει τὸ μοναχικὸν σχῆμα.

Digitized by Google

8. fol. 314r: κυροῦ γεωργίου ζιγαβινοῦ περὶ τῶν ζ φωνιέντων· ποῦ δασύνονται καὶ ποῦ ψιλοῦνται· ἀ· ἐ· ἡ· ἰ· ὁ· ὑ· καὶ ὠ· καὶ περὶ ἀντιστοίχων (versus politici). incip.: Βούλομαι φῶς πρὸς μικρόν, ὡδέ σοι σαφηνίσαι τῶν φωνιέντων τῶν ζ τὴν θέσιν καὶ τὴν τάξιν. desin.: καὶ λάβῃς γνῶσιν ἀκριαιφνὴ γράφειν ἐπισταμένως. τέλος τῶν ἀντιστοίχων ὧδε. excepto initio edidit Emm. Miller in annalibus qui inscribuntur *Annuaire de l'Association pour l'encouragement des études grecques, 8e année 1874*, p. 225—248; initium idem postea adiecit eorundem annalium vol. X (1876) p. 122—124.

9. fol. 339r: Medica et theologica varia. incip.: τοῦ ἱπποκράτους· τὸ ἀνθρωπίνου σώματι ἐκ τεσσάρων στοιχείων συνίστατα.

84.

Codex 1488 Phill. = 156 Meerm. = 79 Clar., bombycinus, em. 11,5 × 7,5, saec. XIV, foliorum 219.

1. fol. 1r: (Canones ecclesiastici per totum annum), a mense Septembri usque ad mensem Augustum. codex initio mutilus est, desunt aliquot folia. fol. 1r incipit: ὡ(δὴ) δ̄. ἐπαρθ(ένια) σε ἐδόῦσα· Τοῦ σταυροῦ σου τῇ ὑψώσει χριστὲ θεέ μου· πίστων τὸ καίρας ὕφωσον.

2. fol. 40r: (Hymni in Sanctos). incip.: Συμεῶν ἀνωνείσθω μοι· ὑπερ στύλος τὸ γνώρισμα· καὶ σὺν τούτω μάμας ὁ περιβήτος.

3. fol. 52r: Κανὼν εἰς ἁγίους πάντας, οὗ ἡ ἀκροστιχὶς τὴν δ΄ ᾧ ᾠδὴ μοναστοῦ Γρηγορίου τοῦ μόνου ἁμήν. incipit: ὠδὴ ᾱ. ἦχος λ΄πδ΄: ἁρματηλάτη φαραώ. Ἀνευφημεῖν πρ- αιφουμένω κόριε τὴν τῶν ἁγίων πληθὺν· δρόμους τε καὶ τὰ ἄθλα· τὰ σεπτὰ παλέσματα, λόγον σοφίας ἐμπνευσον κτλ.

4. fol. 68r: στιχηρὰ κατανυκτικὰ εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον. ἦχ. β΄. πρὸς· ὅλην ἀποθέ(μενοι). incip.: Ὅρκον ὡς ὀπέσχετο· τῷ σῷ προπάτορι πάλαι· Θεὸς ὁ ὑπέργρονος κτλ.

5. fol. 70r: στιχηρὰ παρακλητικὰ εἰς τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν· καὶ εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον· ἦχος δ΄πα΄, πρὸς. χαίρει σκηπτικῶν. incip.: Ἅπασαν τὴν ζωήν μου χριστὲ ἀνανομίαις ἀναλώσας ὁ δεῖλαιος κτλ.

6. fol. 74v: τοῦ ἁγιωτάτου μητροπολίτου ἀμορίου παύλου κανὼν ἱκετήριος εἰς τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν, οὗ ἡ ἀκρο(στιχὶς) αὖτη· σῶσον με σῶτερ ὡς θέλεις κἂν μὴ θέλω· παῦλον. incipit: ὠδὴ ᾱ. ἦχος λ΄πβ΄· ὡς ἐν ὑπείρω· Σὺ ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου καὶ πλαστουργὸς κτλ. inter folium 74 et folium 75 aliquot folia interciderunt.

7. fol. 76v: ἕτερος κανὼν παρακλητικὸς εἰς πάσας τῶν οὐρανίων δυνάμεις· εἰς τὸν πρόδρομον· εἰς τοὺς προφήτας· εἰς ἀποστόλους κτλ. incipit: Ἀναρχε λόγε ἱεραῖς δεήσεσι τῶν χερουβὶμ σεραφὶμ.

8. fol. 88v: ἕτερος κανὼν εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον ἱκετήριος κατὰ ἀλφάβητον. in margine: Θεοφά(νους). incipit: ὠδὴ ᾱ. ἦχος λ΄πβ΄· κύματι θαλάσσης. Ἄχραντε παρθένε· ἐν πίστει προστρέχω· ὑπὸ τὴν σκέπην σου. Folia 93 et 94 capite sistunt.

9. fol. 94r: στιχηρὰ εἰς τὴν ἁγίαν τριάδα. ἦχος δ΄· πρὸς, ὡς γενναῖον. incip.: Ὁ θεὸς ὁ αἰώνιος· ἡ πηγὴ τῆς χρηστότητος.

10. fol. 94v med.: παύλου μητροπολίτου ἀμορίου· στιχηρὰ παρακλητικὰ εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον. ἦχος ᾱ· πρὸς, τῶν οὐρανίων. incip.: Δέησιν θέλω προσοῦσαι τῇ σῇ χρηστότητι (v. inf. no. 16).

11. fol. 96r: κανὼν παρακλητικὸς τοῦ κυροῦ ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. incipit: ὠδὴ ᾱ. ἦχος λ΄πβ΄. ὡς ἐν ὑπείρω πεζεύσας. Ὁ δικαιώσας τελώνην καὶ τὸν λῃστήν.

12. fol. 102r: κανὼν παρακλητικὸς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. incipit: ὠδὴ ᾱ. ἦχος λ΄πβ΄· ὡς ἐν ὑπείρω. Πῶς μου θρηνήσω τὸν βίον τὸν ῥυπαρόν. est Euthymii: cf. Daniel, Thesaur. hymnol. tom. III p. 17—20.

Digitized by Google

13. fol. 108r inf.: Ἕτερος κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον. incipit: ἦχος λ πδ'. ὠδὴ α'. ὑγρὰν διοδεύσας. Πλήθει συνεχόμενος πειρασμοῖς· πρὸς σὲ καταφεύγω.

14. fol. 113r: Ἕτερος κανὼν τοῦ ἁγίου ἀνδρέου κρίτης εἰς ψυχραγωγοῦντας. incipit: ἦχος λ πβ'· ὡς ἐν ἠπείρῳ πε(ζεύσας). Δεῦτε συνάχθητε πάντες· οἱ εὐσεβῶς ἐν τῷ βίῳ ζήσαντες.

15. fol. 121r: Νικολάου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως ποίημα πρὸς τὸν πρῶτον τοῦ ἁγίου ὄρους ὡς τυπικόν. incipit: Πολλαῖς με ἐβίασας καὶ ἐξέθλιψας, τέκνον (Migne, Patrol. gr. tom. CXI p. 392—405).

16. fol. 132r: Παύλου τοῦ ἁγιωτάτου μητροπολίτου πόλεως ἀμορίου στιχηρὰ παρακλητικὰ εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον κατ' ἦχον. incip.: ἦχος α. πρὸς, τῶν οὐρανίων ταγμάτων. Δέησιν θέλω προσοῖσαι τῇ σῇ χρηστότητι. sequuntur ἦχος β' (fol. 135v), ἦχος γ' (fol. 140r), ἦχος δ' (fol. 143r), ἦχος λ πδ' (fol. 147v).

17. fol. 151r: Συναξάριον ἐν ἐπιτομῇ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. incipit: Μὴν σεπτέμβριος· ἡμέρας ἔχει Λ, κτλ. Ἀρχὴ τῆς ἰνδίκτου ἥτοι τοῦ νέου ἔτους καὶ μνήμη τοῦ σοφοῦ πατρὸς ἡμῶν συμεὼν τοῦ στυλίτου κτλ. τροπάριον τῆς ἰνδίκτου ἦχος β κτλ.

18. fol. 187r med.: Ὑπόμνησις μικρὰ τῆς μεγάλης μ (τεσσαρακοστῆς) καὶ τῆς ν (πεντηκοστῆς). incipit: Κυριακὴ ἐν ᾗ ἀναγινώ(σκεται) τὸ ἱερὸν εὐα(γγέλιον) τοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρισαίου· τροπάριον εἰς τὴν ἀγρυπνίαν κτλ.

19. fol. 194r: Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ τοῦ πάσχα. incip.: ἦχος δ'. πα(λ): Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν· θανάτῳ θάνατον πατήσας.

20. fol. 199r: Στιχηρὰ τριαδικά. incip.: ἦχος α. πρὸς, ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος. Φωτός με τοῦ ἀδύτου ἐμπλήσων· ὦ τριὰς θεέ μου.

21. fol. 206r: Ἀλληλούια. κα(νὼν) ιε'. incipit: Μακάριοι οἱ ἄμωμοι ἐν ὁδῷ οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ κυρίου· μακάριοι οἱ ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ.

22. fol. 217r: κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ἅγιον πάντα φέρων τὸν ἀλφάβητον. in margine: κοσμᾶ. incipit: ἦχος λ πδ'. ὠδὴ α'. ὑγρὰν διοδεύσας· Ἀρχὴν ὑπεράρχιον σε εἰδὼς· θεὰ θεῶν μόνε.

Subscriptio (fol. 219r): Γρηγόριος εὐτελὴς ταπεινὸς καὶ ἁμάρτυρος (?): πάντων τῶν καλῶν τὸ πλήρωμα τεκοῦσα· πλήρωσον κύριε (?) Γρηγορίου παρθένε τὰς δεήσεις. ἀμήν: —

85.

Codex 1489 Phill. = 157 Meerm. = 80 Clar., chartaceus, cm. 12.5 × 9.4, anno 1640 Constantinopoli scriptus, foliorum 92.

Theodora Comnena de instituntione monasterii a se conditi et de officiis monialium. Praecedit descriptio imaginum quae inerant in eo codice, ex quo hic liber descriptus est. tit.: Θεοδώρα κομνηνὴ παλαιολογίνα ἡ κα. incipit Theodorae opusculum: Πολλῶν μὲν καὶ καλῶν καὶ μεγάλων ὄντων, desinit fol. 85v. adnexa est fol. 86 sqq. ὑποτύπωσις δευτέρα ἣν διετυπώσατο ἡ κτητόρισσα τῆς μονῆς κυρὰ Εὐφροσύνη ἡ παλαιολογίνα μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τῆς ἁγιωτάτης μητρὸς αὐτῆς.

Vita huius Theodorae extat in codice Naniano 71 (Migne, Patrol. gr. tom. CXXVII p. 904 sqq.).

86.

Codex 1490 Phill. = 158 Meerm. = 185 Clar., chartaceus, cm. 23.6 × 15.3, saec. XVII, foliorum 18.

1. fol. 1r: Gregorii Presbyteri Caesariensis homilia de Sanctis CCCXVIII Patribus concilii Nicaeni et de Constantino imperatore (Migne, Patrol. gr. tom. CXI p. 420—440).

2. fol. 8r: Acta synodi Nicaenae adversus Arium, in quibus et narratio de vita Constantini imperatoris. incip.: Ἐνενηκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς Διοκλητιανοῦ βασιλείας. desin.: βιοὺς δὲ ὀκτὼ καὶ ἐνενήκοντα ἐν χριστῷ

Digitized by Google

ἐησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

In fine (fol. 14ʳ) haec leguntur, ex quibus apparet folia 1—14 manu Lucae Holstenii scripta esse: *Ex Mo^to CCCXLIII Christianissimi Galliarum Regis bibliothecae, qui codex olim fuit Arsenii Monembaniae Episcopi, transcripsit Lucas Holsteinius Hamburg. Anno Christi CIↃIↃCXXVII idib. Februarii.* cf. cod. Paris. gr. 772 fol. 445 sqq. et 452 sqq. apud Henricum Omont, Inventaire sommaire des mscr. grecs etc. I p. 139.

3. fol. 15ʳ—18ʳ: adfixa sunt folia quattuor, quorum in quinque paginis (fol. 15ʳ—17ʳ) altera manu latine scripta sunt *Excerpta quaedam de Baruma Nestoriano Episcopo e variis locis historiae Patriarcharum Nestorianorum Arabicâ linguâ scriptae auctore innominato sed vetere.* incip.: *Educatus est Baruma in schola Edessena.*

87.

Codex 1491 Phill. = 159 Meerm. = 97 Clar. = 164 Pel., bombycinus, cm. 16,2 × 11,9, saec. XIII, foliorum 192.

1. fol. 1ʳ: Exhortatio ad pietatem, initio mutila.

2. fol. 3ʳ: Narratio de monacho quodam, qui praestrigiarum falso insimulatus est.

3. fol. 5ᵛ med.: στοίχοι εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς πανενδόξου δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου. incip.: Ναὶ στάμνε, βάτε· ναὶ κόρη· ναὶ λυχνία.

4. fol. 7ʳ inf.: στοίχοι ἐξ ἰάμβων εἰς τὴν πάνσεπτον κοίμησιν τῆς θεοτόκου. incip.: Ἡ φῶς τὸ πρῶτον νηδὺ δεξαμένη.

5. fol. 8ʳ med.: στοίχοι ἐξ ἰάμβων εἰς τὸν μέγαν βασίλειον. incip.: Ἄλλην μέλιτταν καθορῶ σὲ παμμάκαρ.

6. fol. 9ᵛ inf.: στοίχοι πολιτικοὶ εἰς τὸν ἐν μάρτυσι μυροῤῥοῦν μέγαν δημήτριον. incip.: Τίς οὐ θαυμάσει σου χριστὲ θαυμάτων τὰς ἀῤῥώστους.

7. fol. 12ʳ: τοῦ μεγάλου βασιλείου περὶ ἀσκήσεως πῶς δεῖ κοσμεῖσθαι τὸν μοναχόν (Migne, Patrol. gr. tom. XXXI p. 648—652).

8. fol. 14ʳ med.: κεφάλαια ἀνατρεπτικὰ· πῶς δεῖ τὸν ἄρχοντα εἶναι. incip.: ἄρχε τοίνυν τῶν ὑπηκόων μὴ παποιθὼς τυραννίδι· ἀλλὰ τῇ ἀρχομένων εὐνοίᾳ.

9. fol. 15ʳ: ἑρμηνεία τοῦ ἁγίου συμβόλου ἐκτεθεῖσα παρὰ φιλοπόνου τινὸς μεγάλου ἀνδρὸς ἁγίου καὶ σεβασμίου. incipit: Ἐμοὶ μὲν τὸ τοῖς ὑπὲρ δύναμιν ἐγχειρεῖν.

10. fol. 40ʳ: ἑρμηνεία τοῦ στίχου· Κύριε ἐησοῦ χριστὲ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλέησον ἡμᾶς. incipit: Ἐκάστη λέξις πεπληρωμένη δογμάτων καὶ θεοσοφίας ἐστίν.

11. fol. 41ʳ: Interrogationes et responsiones de fide Christiana. incip.: Τῶ εὐαγγελίῳ μὴ πιστεύοντας ἕλληνας καὶ τὰς θείας ἁπάσας γραφὰς αὐτελίζοντας, πῶς αὐτοὺς παῖσαι ἐφειλόμεν, ὅτι ἔστι θεὸς ἄκτιστος, ποιητὴς οὐρανοῦ καὶ γῆς, εἷς καὶ μόνος καὶ οὐ πολλοὶ θεοί, ὡς αὐτοὶ πλανώμενοι νομίζουσιν.

12. fol. 61ᵛ med.: κεφάλαιον τοῦ ἁγίου μαξίμου περὶ τοῦ τριμεροῦς τῆς ψυχῆς. incipit: Αἰσθήσεις εἰσὶ παρ' ἡμῖν δέκα.

13. fol. 62ʳ med.: ἐκ τοῦ δευτέρου τῶν εἰς τὸν ὀζίαν. incipit: Μαῖζων ὄντως ἡ τῆς ἱερωσύνης ἀρχή.

14. fol. 63ʳ: εὐαγγέλια ἐωθινὰ ἐξηγημένα τοῦ βουλγαρίας: sunt Theophylacti commentarii in quattuor Evangeliorum capita extrema, in Evang. Matthaei cap. XXVIII, 16—20, in Evang. Marci cap. XVI, in Evang. Lucae cap. XXIV, in Evang. Ioannis capp. XX et XXI (Migne, Patrol. gr. tom. CXXIII p. 481—488, p. 676—681, p. 1109—1125, tom. CXXIV p. 288—317).

15. fol. 118ʳ: Excerpta ex Theophylacti commentariis in Evang. Matthaei capp. V—XXIV (Migne, tom. CXXIII p. 185 sqq.).

16. fol. 167ʳ: ἔκθεσις πίστεως ἐν ἐπιτομῇ. incipit: Πιστεύω καὶ προσκυνῶ πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα.

17. fol. 173ʳ: Excerpta ex Ioanne Chrysostomo et aliis.

Digitized by Google

18. fol. 183^{r}: tractatus anepigraphus. incipit: Οὐ τῆς νομικῆς ἐντολῆς καταλύτης.

19. fol. 184^{r}: τοῦ μεγάλου Ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου ἐπιστολὴ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα πάνυ ὠφελιμωτάτη (Migne, Patrol. gr. tom. LII p. 741—743 med.).

20. fol. 187^{r}: ἑτέρα τοῦ αὐτοῦ χρυσοστόμου ἐπιστολὴ πρὸς κυρίαν ἐπίσκοπον ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν ἐξορίᾳ (ibid. p. 681—685).

In summo margine foliis 184^{r} rubro scripta sunt haec: γνωστὶ βούλῃει τῶ ἁγιωτάτω καὶ τιμιωτάτω κυρῶ μαρτινιανῶ ἡγουμενόντω καὶ ἡγουμένω τῆς μονῆς τῆς κατένης.: in folio 182^{v} haec legitur subscriptio: εἴχου μοι δεᾶ τῶν κύριον, ἁγιώτατε πάτερ κυρὲ μαρτινιανέ· γεραπέμω ἀγρεῖω καὶ τῶ γνησίω καὶ φιλουμένω τὲ ἀδελφῶ· τῶ ἐξ ἑπτυχῆς σῆς τῶ παρόντι γραμμάτων ἐγχειρίσαντι. cf. cod. 1474. Gardthausen, Griech. Palaeogr. p. 323. in folio 192^{v} imo altera extat subscriptio, cuius tamen ea verba quae alicuius momenti sunt hodie legi non possunt.

88.

Codex 1492 Phill. = 161 Meerm. = 109 Clar., chartaceus, cm. 21,2 × 13,9, saec. XIV, foliorum 177.

Gregorii Nysseni homiliae in Canticum Canticorum (Migne, Patrol. gr. tom. XLIV p. 756—1120).

Folia 1 et 177 manu recentiore (saec. XVI) suppleta sunt.

89.

Codex 1493 Phill. = 162 Meerm. = 140 Clar., chartaceus, cm. 20,7 × 13,5, saec. XVI exeunt., foliorum 61.

Basilii Seleuciensis orationes XXXV (or. I—IX et XI—XXXVI: Migne, Patrol. gr. tom. LXXXV p. 28—137 et p. 148—388).

In fine haec legitur subscriptio: *Sirleti Cardinalis iussu* μετέγραψέν Ἰωάννης σανκταμάρας ἐν βώμῃ μηνὸς φεβρουαρίου κθ' αρπθ^{ου} ἔτους. de Ioanne de Sancta Maura cf. Gardthausen, Griech. Palaeographie, p. 328. hic codex manu Sirmondi anno 1593 (16. Aug.) transscriptus est ex codice quem Ioannes de Sancta Maura anno 1584 exaraverat.

90.

Codex 1494 Phill. = 163 Meerm. = 141 Clar., membranaceus, cm. 18 × 13,4, saec. XI, foliorum 291.

1. fol. 1^{r}: Ioannis Climaci Scala Paradisi (Migne, Patrol. gr. tom. LXXXVIII p. 624—1161). iuserta est fol. 4^{r} med.—9^{v} sup. vita Ioannis Climaci (ibid. p. 596—608). codex in initio lacsus est nec tamen mutilus. folia 10 et 11 chartacea saeculo XVI suppleta sunt.

2. fol. 265^{r}: Ioannis Climaci liber ad Pastorem (ibid. p. 1165—1208). inferior pars foliі 285 saeculo XVI suppleta est.

Scholia in utrumque librum in margine passim adscripta sunt altera manu librario fere coaeva.

3. fol. 286^{r}—291^{v} (altera manu coaeva): historiae morales, in initio et in fine mutilae, quoniam et ante folium 286 et post folium 291 aliquot folia amissa sunt.

91.

Codex 1495 Phill. = 164 Meerm. = 153 Clar., membranaceus, cm. 14,6 × 10,4, saec. XIII, foliorum 252.

Petri Damasceni Alphabetum seu commentarii varii theologici ex variis scriptoribus compilati. In initio unum folium cum initio praefationis desideratur. in foliis 1^{v} inf. et 2^{r} hic titulus legitur senariis Byzantinis conceptus:

πέτρου μοναχοῦ τοῦ δαμασκηνοῦ λόγος
πρῶτος πεφυκὼς καὶ πρόλογος τῆς βίβλου·
ἣν κέκληκε μὲν ἀλφάβητον διότι
πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰκοσιτεσσάρων
στοιχείων ἀρχὴν ἑκάστου λόγου ἔχει
καὶ ἐπιγραφὴν ὡσαύτως διὰ στίχων·
κεφάλαια δὲ κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον·
ἐπειδὴ φησὶν ἅγιος Ἰωάννης
ὁ δαμασκηνός, αἱμάτων γέμει ὅλη·
ἡ πίστις ἡμῶν οὐκ ἐν τῶ ἀλλοτρίω
ἀλλ' ἐν τῶ αὐτῶ, ὑπὲρ ἅλλων χυθῆναι,
ὥσπερ ὁ χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ πάντων

Digitized by Google

πᾶσι τεθεικὼς ὑπογραμμὸν καὶ τύπον,
ἔφη μαθητὴς καὶ κορυφαῖος πάτρος:
διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐρυθρὸν τὸ γράμμα:
νῦν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐλόγησον ὦ πάτερ:

opus ipsum incipit: Ἀρχὴ πάντων τῶν γραμμάτων εἰς ἑκάστην διαλεκτον τὸ ἄλφα ὑπάρχει, κἂν τινὲς ἀγνοοῦσι· καὶ ἀρχὴ πάντων τῶν ἀρετῶν, ἡ πνευματικὴ σοφία, κἂν τέλος πάντων ὑπάρχει πάλιν. in fine mutilum est. de Petro Damasceno cf. Fabricius, Biblioth. Graec. vol. IX p. 718. vol. XI p. 336 ed. Harles.

92.

Codex 1496 Phill. = 165 Meerm. = 162 Clar., chartaceus, cm. 14 × 10, saec. XVI, foliorum 36.

1. fol. 1r: Symeonis Thessalonicensis expositio sacri symboli (Migne, Patrol. gr. tom. CLV p. 752—802).

2. fol. 31r: Προσευχὴ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν παύσιου πρὸς τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστόν, λεγομένη πρὸς τὸ ἀποβαλεῖν πᾶν πνεῦμα πειρασμόν. incipit: Κύριε ἰησοῦ χριστὲ ὁ θεὸς ἡμῶν, ἀγαθὴν ἡμέραν δός μοι.

3. fol. 32r: ἑτέρα προσευχὴ ἱκετήριος καὶ κατανυκτικὴ τοῦ αὐτοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς πρὸς τὴν ὑπέραγνον θεοτόκον. incipit: Δέχου τοίνυν εὐμενεστάτη δέσποινα ἀγαθὴ τὴν οἰκτράν μου δέησιν.

Fol. 30r librarius haec adscripsit: ἅπαντα ἴδοι τετράδια· ἐνεστὶ παρατοῦ σίγματίου. altera manu haec adnotata sunt: + τὰ παρόντα τετράδια τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου συμβούλου, ὑπάρχουσι τοῦ τιμίου ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοτάτου κυροῦ πρωτοπνόμου ἰωνᾶ.

Folia 31—36 altera manu (saec. XVI) exarata sunt.

93.

Codex 1497 Phill. = 172 Meerm. = 194 Clar., chartaceus, cm. 33 × 23,8, saec. XVI, foliorum 166, olim Nauloti.

1. fol. 1r: Constantini Harmenopuli Manuale legum (ed. G. E. Heimbach, Lipsiae 1851. 8°).

2. fol. 160r: λεξικὸν κατὰ στοιχεῖον· ἑρμηνεῦον τὰς ῥωμαϊκὰς λέξεις· τὰς ἐν τῷ νόμῳ κειμένας. incipit: Ἄδετ, ἔχει. ἀδύνατόν ἐστιν παρθικιπάνδουμ· ἑαυτὸν γνῶναι πραθῆναι. cf. Thesaurus iuris Romani ed. Otto, tom. III edit. II, Traiecti ad Rhenum 1733, p. 1705 sqq.

3. fol. 166v: λέξεις κατ' ἐκλογὴν τῶν νομικῶν βιβλίων. incip.: Ἀγωγή, παρὰ τὸ ἄγειν τοὺς ἀγομένους, εἰς τὸ δικαστήριον. ἀδέκτους· ἐπελάβετο (extant ibid. p. 1706 sqq.). paucas harum glossarum librarius descripsit, desiit (fol. 166v med.) verbis ἀκεφτιλάσιον, ἀποχή.

Folia 1—159 a Ioanne Mauromata a. 1541 perscripta sunt. subscriptio (fol. 159v): χεῖρα ἐτελείθη τὸ (ex τῶ corr.) παρὼν βιβλίον· ἐκ χειρὸς ἐμοῦ ἰωάννου τοῦ μαυρομάτου. cf. Gardthausen, Griech. Palaeogr. p. 327 inf.

Folia 160—166 eadem manu scripta sunt qua codex 1420 i. e. a Ioanne Catelo Nauplieta.

94.

Codex 1498 Phill. = 177 Meerm. = 184 Clar., chartaceus, cm. 33 × 23, saec. XVI, foliorum 102.

1. fol. 1r: (Gelasii Cyziceni) Σύνταγμα τῶν κατὰ τὴν ἐν Νικαίᾳ ἁγίαν σύνοδον πραχθέντων (Mansi, SS. concil. nov. et ampliss. coll. tom. II p. 760—945 = Migne, Patrol. gr. tom. LXXXV p. 1192—1360).

2. fol. 65r: S. Athanasius Alexandrinus de sententia Dionysii Alexandrini (Migne, Patrol. gr. tom. XXV p. 480—521).

3. fol. 77r: τοῦ μεγάλου ἀθανασίου λόγος τρίτος περὶ τῆς πανουργίας. καὶ ὑποκρίσεως τῶν ἀραιομανιτῶν· καὶ πῶς μεταχηματιζόμενοι πλανᾶν ἐπιχειροῦσιν τοὺς ἀγνοοῦντας αὐτούς (ibid. p. 537—594).

4. fol. 90r: Theodori Raithensis Praeparatio et exercitatio de incarnatione (Migne, tom. XCI p. 1484—1504).

5. fol. 96r med.: Τοῦ ἁγίου ἀναστασίου πατριάρχου ἀντιοχείας περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς ὀρθῶν τῆς ἀληθείας δογμάτων λόγος πρῶτος. incipit: Τὸν περὶ τῆς ὑγιοῦς ἡμῶν πίστεως καὶ τῶν ἀληθῶν τῆς

Digitized by Google

ἐκκλησίας δογμάτων (latine edidit Migne, Patrol. gr. tom. LXXXIX p. 1309 sqq.). huius orationis pauca verba in codice supersunt, abrumpitur fol. 96ᵛ inf. in fine quaternionis verbis καὶ οὐκ ὤμην ἔτι δεῖν παρατρέφω μοχθεῖν, proximus quaternio, cuius prima verba erant οὐ μόνον, periit.

Adnexus est quaternio formae minoris manu recentiore (saec. XVII) perscriptus, cuius folia 97—102 exarata, reliqua scriptura vacua sunt:

6. fol. 97ʳ: S. Athanasii Alexandrini sermo de descriptione Deiparae (Migne, Patrol. gr. tom. XXVIII p. 944—957).

7. fol. 101ʳ: (Ioannis Chrysostomi homilia). titulus deest. incipit: βαθεῖαν τομὴν τοῖς ἁρπάζουσιν καὶ πλεονεκτεῖν βουλομένοις (Migne, Patrol. gr. tom. LI p. 31 sqq.). extat initium tantum, abrumpitur fol. 101ᵛ iuf. verbis ἀπηλλαγμένη φροντίδων βιωτικῶν ἡ ψυχή· ἵνα μὴ καταβάλωμεν.

8. fol. 102ʳ: τοῦ αὐτοῦ λόγος πρὸς τοὺς σκανδαλισθέντας ἐπὶ ταῖς δυσημερίαις ταῖς γινομέναις καὶ τῇ τοῦ λαοῦ καὶ πολλῶν ἱερέων διαῤῥεῖ καὶ διαστροφῇ καὶ περὶ ἀκαταλήπτου καὶ κατὰ Ἰουδαίων· λόγος θ'. incipit: Ἰατρῶν μὲν παῖδες ὅταν πυρέττοντάς τινας ἢ ἕτερόν τι νοσοῦντας μέλλωσιν θεραπεύειν (ibid. p. 479 sqq.). haec quoque homilia mutila est, abrumpitur fol. 102ʳ inf. his verbis: καὶ σιδήρου τομώτερον τέμνει τὰ σεσηπότα ἀνωδύνως· καὶ τοῦτο ποιοῦν δαπάνην (ibid. p. 481 lin. 19).

95.

Codex 1499 Phill. = 178 Meerm. = 186 Clar., chartaceus, cm. 32,8 × 23, saec. XVI, foliorum 406.

1. fol. 1ʳ: Index copiosus rerum quae in codice insunt.

2. fol. 9ʳ: Παύλου τοῦ ἁγιωτάτου ἀποστόλου διατάξεις περὶ κανόνων ἐκκλησιαστικῶν (Pitra, Iur. eccles. Graec. hist. et mon. vol. I p. 64—67).

3. fol. 10ʳ: Πέτρου καὶ παύλου τῶν ἁγίων ἀποστόλων διατάξεις (ibid. p. 67—72).

4. fol. 11ᵛ med.: Συναγωγὴ κανόνων ἐκκλησιαστικῶν εἰς Ν τίτλους διειρημένη (in margine: Γρ. παρὰ Θεοδώρητου ἐπισκόπου κύρου). incipit: Οἱ τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μαθηταὶ καὶ ἀπόστολοι. est Ioannis Scholastici Canonum collectionis prooemium (Pitra l. l. vol. II p. 375—378). sequitur (fol. 13ʳ) Anonymi prólogos: τὰ μὲν σώματα καταλλήλως ἐνύλου μεταλαμβάνοντα τροφῆς κτλ., i. e. prologus Nomocanonis XIV titulorum (Pitra l. l. vol. II p. 445—447). sequitur (fol. 15ʳ) prologus Φωτίου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως: Ὁ μὲν παρὼν πρόλογος ἀφ' οὗ χριστιανῶν δόγμα κτλ. (ibid. p. 448 sqq.). sequuntur (fol. 17ʳ) tituli XIV Nomocanonis qui dicitur Photiani (ibid. p. 458—636).

5. fol. 84ʳ: Tarasii Patriarchae Constantinopolitani epistula canonica ad Adrianum papam (Pitra l. l. vol. II p. 304—309).

6. fol. 89ʳ: Canones synodi Constantinopolitanae I et II (ibid. p. 127—141).

7. fol. 97ʳ: S. Dionysii Alexandrini epistula canonica ad Basilidem (Pitra l. l. vol. I p. 541—545).

8. fol. 99ʳ: S. Petri Alexandrini canones de paenitentia (ibid. p. 551—561).

9. fol. 106ʳ: S. Gregorii Thaumaturgi epistula canonica (ibid. p. 562—565).

10. fol. 108ʳ: S. Athanasii epistulae canonicae II (ibid. p. 567—572).

11. fol. 112ʳ: S. Basilii Magni epistulae canonicae III ad Amphilochium cum excerptis ex aliis epistulis eiusdem (ibid. p. 576—612).

12. fol. 134ʳ: Gregorii Nysseni epistula canonica ad Letoïum episcopum Melitenensem (ibid. p. 619—629)

13. fol. 141ʳ: Excerptum ex Gregorii Nazianzeni poematis, qui libri veteris et novae Scripturae sint legendi (ibid. p. 654—655).

Digitized by Google

14. fol. 141ᵛ med.: Excerptum ex S. Amphilochii iambis ad Seleucum (ibid. p. 655—658).

15. fol. 143ʳ: Timothei Alexandrini responsiones canonicae XV (ibid. p. 630—634).

16. fol. 145ʳ med.: Theophili Alexandrini canonica varia (ibid. p. 646—649).

17. fol. 147ʳ: S. Cyrilli Alexandrini epistula canonica ad Domnum aliaque canonica (ibid. p. 650—653).

18. fol. 149ʳ: Gennadii Patriarchae Constantinopolitani epistulae canonicae II (Pitra l. l. vol. II p. 183—188).

19. fol. 153ʳ: S. Athanasii Alexandrini epistula ad Rufinianum episcopum (Pitra l. l. vol. I p. 572—574).

20. fol. 156ʳ: (Ioannis Scholastici) LXXXVII capitula (Pitra l. l. vol. II p. 385—405).

21. fol. 179ʳ: Collectio XXV capitulorum (ed. Heimbach, Ἀνέκδοτα, tom. II, Lipsiae 1840, p. 145—201. cf. Pitra l. l. p. 407—410).

22. fol. 205ʳ: Νόμος Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως. ἀρχὴ τοῦ πρώτου βιβλίου τοῦ κώδικος (XIII tituli). incip.: Τίτλος Ἀ. *de summa trinitate et de fide catholica et ut nemo de ea publice contendere audeat.* περὶ τῆς ἁγιωτάτης τριάδος καὶ περὶ πίστεως καθολικῆς ἧττι ὀρθοδόξου (cf. Pitra l. l. p. 410—414).

23. fol. 209ʳ: Leonis Imperatoris Novellae constitutiones (Ius Graeco-Romanum ed. Zachariae a Lingenthal, tom. III, Lipsiae 1857, p. 65 sqq.).

24. fol. 297ʳ: διάταξις ζήνωνος βασιλέως περὶ καινοτομιῶν (= Cod. Iustinian. VIII 10, 12).

25. fol. 301ʳ: (Iustiniani Novellae XXIV). incip.: Ὁ αὐτὸς βασιλεὺς ἑρμογένει τῷ ἐνδοξοτάτῳ μαγίστρῳ τῶν θείων ὀφφικίων ἀπὸ ὑπάτων καὶ πατρικίῳ: — Καὶ τοῖς πρὸ ἡμῶν νενομοθετηκόσι. in summo margine folii 301ʳ manu recentiore haec adnotata sunt: *Constitutiones XXXIII* [imnio XXIV] *D(omi)ni Iustiniani quę desunt in libro Novellarum eiusdem Imp.ris grece impressarum Basileę, quorum principia sic se habent.*

26. fol. 363ʳ: Edicta Iustiniani (Novellae XIII: cf. Corp. Iur. Civ. ed. Kriegel, tom. III p. 681—719).

27. fol. 397ʳ: Iustini Novellae (Ius Graeco-Romanum ed. Zachariae a Lingenthal, tom. III p. 3—17).

28. fol. 403ʳ: Tiberii Novella περὶ τῶν θείων οἴκων (ibid. p. 24—30).

In folio 1ʳ primus possessor haec adnotavit: *Meus Ludovici Beccatelli episcopi Ravellensis, quem emi Venetiis aureis scutis decem et octo. 1553.* cf. cod. 1417.

Scriptus est codex a Bartholomaeo de Zanettis (cf. cod. 1639).

96.

Codex 1500 Phill. = 180 Meerm. = 189 Clar., chartaceus, cm. 26,8 × 19,2, saec. XVIII ineunt., foliorum 96.

Acta synodi Pseudo-Photianae (Harduin, Coll. concil. VI p. 313 sqq.; Mansi, XVII p. 373 sqq.). tit.: Πρακτικὰ τῆς ἁγίας Συνόδου συγκροτηθείσης ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ φωτίου τοῦ ἁγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἐπὶ ἑνώσει τῆς τοῦ Θεοῦ ἁγίας καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. incip.: Προκαθεσθέντος φωτίου τοῦ ἁγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου. desin.: καὶ ταῦτα εἰπόντες ἐπευφήμησαν πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων.

In fine haec adnotata sunt: *Concilium hoc e manuscripto Graeco Vaticano diligenter exscriptum, et cum archetypo collatum ac recognitum testamur Romae 14. Nbris 1703.*

Iosephus Iuvencius S. I.

Philippus Amyot d'Inville socius Iesu.

Harduinus in actis huius synodi edendis hoc apographo usus est.

Digitized by Google

97.

Codex 1501 Phill. = 181 Meerm. = 329ᶜ Clar. = 86ᶜ Pel., chartaceus, cm. 27,3 × 21, saec. XV, foliorum 53.

1. fol. 1ʳ: περὶ τῶν ἁγίων ζ καὶ οἰκουμενικῶν συνόδων. incipit: Ἡ πρώτη ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ σύνοδος γέγονεν ἐν νικαίᾳ.

2. fol. 1ᵛ med.: Canones synodorum selecti cum expositionibus.

3. fol. 2ʳ med.: περὶ τοῦ βασιλέως σολομῶντος. incipit: Ὁ σοφώτατος Σολομὼν ἐν ἱεροσολύμοις τὸν πολυθρήλλυτον ἐκεῖνον ἀνεγέρων ναόν.

4. fol. 3ʳ med.: Michaelis Pselli versus politici (ad Michaelem Ducam) de dogmate (Migne, Patrol. gr. tom. CXXII p. 811—817).

5. fol. 4ʳ: Ἰαμβοι στίχοι Γρηγορίου τοῦ θεολόγου. incip.: Πιστὸν ἱκέτην καθ' ἑαυτὸν ἐπαίνει.

6. fol. 5ʳ: Ἱππολύτου θηβαίου ἐκ τῶν χρονικῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων. incip.: Ἰάκωβος γενόμενος ἐπίσκοπος πρῶτος ἱεροσολύμων. folium 5ᵛ vacuum est.

7. fol. 6ʳ: Ioannis Damasceni de orthodoxa fide opus, in libros non divisum (Migne, Patrol. gr. tom. XCIV p. 789—1228). praecedunt index capitum huius operis et prooemium Dialecticorum Ioannis Damasceni (Migne l. l. p. 521—525).

Folia numeris graecis notata sunt τβ—τνδ; foliis quae olim praeceserunt 301 nunc efficiuntur codices 1534 (vol. I) et 1524.

98.

Codex 1502 Phill. = 184 Meerm. = 188 Clar., chartaceus, cm. 21,1 × 15,3, saec. XVI, foliorum 249.

1. fol. 1ʳ: ἡ γεγονυῖα ὑποτύπωσις παρὰ τοῦ βασιλέως λέοντος τοῦ σοφοῦ, ὅπως ἔχουσι τάξεως οἱ θρόνοι τῶν ἐκκλησιῶν τῶν ὑποκειμένων τῷ πατριάρχῃ κωνσταντινουπόλεως. αἱ μητροπόλεις. (cf. Hieroclis Synecdemus ed. Parthey, Berol. 1866, p. 95 sqq.).

Sequuntur indices ecclesiarum episcopis Thessalonicensi et Heracleensi subditarum (ibid. p. 100 sq. 103 sq.).*

2. fol. 3ʳ: Τὰ ὀφφίκια τοῦ παλατίου. incip.: ᾱ δεσπότης. β̄ σεβαστοκράτωρ. desin.: ϛ̄ καὶ κάμης. cf. Codini Curopalatae de official. palatii cap. 2 p. 6 ed. Bekker.

3. fol. 4ʳ: Ὅπως γράφουσιν οἱ μητροπολῖται τοῖς πατριάρχαις (cf. Migne, Patrol. gr. tom. CVII p. 404 sqq.).

4. fol. 5ʳ: αἱ ἐναργεῖαι τῶν ὀφφικίων. incip.: Τοῦ μεγάλου οἰκονόμου τὸ κρατεῖν πάντα τὰ αἰσοδήματα τῆς ἐκκλησίας.

5. fol. 7ʳ inf.: (Quomodo principes ecclesiae sint appellandi). titulus deest.

6. fol. 8ʳ med.: Τάξις προκαθεδρίας τῶν ὑπὸ τῶν ἀποστολικῶν θρόνων μητροπολιτῶν κωνσταντινουπόλεως καὶ ὑπ' αὐτοὺς ἐπισκόπων. incipit: Τῶ καισαρείας· ὁ νύσσης (cf. Hieroclis ed. Parthey, p. 101 sqq.).

7. fol. 15ᵛ: Versus XV, manu recentiore scripti. incip.:

ἀρχή.
πόνους
φαίγοις, μοναχέ, τοὺς ἐναρέτους τρόπους (sic).

desin.: ἀρκεῖ καὶ λόγος τὴν συνχώρησην δοῦναι.
τὸ δὲ γράφως ταῦτην γε λαβεῖν τὸ κρεῖττον.

Ante folium 16 plures quaterniones videntur intercidisse.

8. fol. 16ʳ—16ᵛ: finis libri alicuius liturgici. prima verba in folio 16ʳ haec sunt: μετὰ τὸ μνημονεύσαι τῶν ἱρε (ἱερέων?) οὓς θέλει λ (i. e. λόγους?): — Μνήσθητι κύριε παντὸς τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος.

9. fol. 17ʳ: πόνημα τοῦ ἁγιωτάτου μητροπολίτου χαλκηδόνος κυροῦ ἰωάννου· ἐπ' ἐκκλησιαστικοῖς ζητήμασιν· ἐρωτήσεις μάρκου πάπα ἀλεξανδρείας· καὶ ἀποκρίσεις ἐπ' αὐτῆς· ἀναγνωσθεῖσαι συνοδικῶς ἐπὶ τῆς πατριαρχίας τοῦ ἐφιλάνου κυροῦ γεωργίου. incip.: Εἰ χρὴ μετὰ τῶν κοντακίων ἱερουργεῖν τοῦ ἁγίου ἰακώβου καὶ τοῦ ἁγίου μάρκου.

Digitized by Google

10. fol. 50ᵛ: THEODORI STUDITAE responsiones ad Methodium (Migne, Patrol. gr. tom. XCIX p. 1645 sqq.).

11. fol. 53ᵛ med.: EIUSDEM κεφάλαια προτεθέντα παρά τινος ἱερέως (ibid. p. 1660 sqq.).

12. fol. 57ᵛ med.: S. NICEPHORI Canones (cf. Pitra, Iur. eccl. Graec. hist. et mon., tom. II p. 330 sqq.).

13. fol. 61ᵛ: Interrogationes Marci patriarchae Alexandrini et responsiones THEODORI BALSAMONIS (Migne, Patrol. gr. tom. CXXXVIII p. 952—1012).

14. fol. 93ᵛ: Anonymi interrogationes et responsiones. incip.: ἐρώτησις. εἰ γυνὴ εὐτρεπισθῇ πρὸς γάμου ἀλλάγιαν καὶ συμβῇ αὐτῇ τὰ συνήθη, ἆρα ὀφείλει μεταλαβεῖν.

15. fol. 103ᵛ med.: τὰ τῶν λατίνων σφάλματα. incip.: Τὸ ξυρᾶσθαι τὸ γένειον σὺν τοῖς λαϊκοῖς καὶ τοὺς ἱερωμένους.

16. fol. 104ᵛ med.: ἐρωτήματα ἅπερ ἔλυσεν ὁ τιμιώτατος χαρτοφύλαξ κῦρις πέτρος, καὶ διάκονος τῆς τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, ἐν ἔτει ,ϡ ϡ (i. e. anno p. Chr. n. 1092). incip.: ἐρώτησις. εἰς πόσον καιρὸν ὀφείλει βαπτίζεσθαι τὸ παιδίον (ed. Leunclavius, Iur. Graeco-Rom. tom. I p. 395—397).

17. fol. 106ᵛ inf.: Excerpta ex Basilio, Theodoro Studita, Canonibus Apostolorum de poenis ecclesiasticis.

18. fol. 107ᵛ: Κεφάλαια τῶν ἁγίων πατέρων (canones paenitentiales). incip.: Ὁ μοιχὸς ἔχει ἐπιτίμιον ἔτη ϛ'.

19. fol. 109ᵛ med.: Κανόνες τοῦ μεγάλου βασιλείου. incip.: Ἐάν τις ποιήσῃ συντεκνίαν καὶ στραφῇ.

20. fol. 116ᵛ: ἔκθεσις κανόνων τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως σισινίου καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν μητροπολιτῶν καὶ ἀρχιεπισκόπων. incipit: Ἡμέρας ἐφ' ἱκανὰς διασκεψάμενοι ἅμα. partem horum canonum edidit Pitra, Spicileg. Solesm. tom. IV p. 465.

21. fol. 118ᵛ med.: (Τ)οῦ μητροπολίτου κρήτης ἡλιοῦ· ἀποκρίσεις περὶ ὧν ἠρωτήθη παρά τινος μοναχοῦ διονυσίου. incip.: ἐρώτ. Ἑώρακα πολλαχοῦ τοὺς μὲν τῶν ἱερέων. cf. Leunclavii Iur. Graeco-Rom. tom. I p. 335—341.

22. fol. 120ᵛ med.: NICETAE METROPOLITAE HERACLEENSIS responsa ad Constantinum episcopum (Migne, Patrol. gr. tom. CXIX p. 936 sq.).

23. fol. 122ᵛ: (NICEPHORI) Χαρτοφύλακος τινὸς τῶν ἀρχαίων τῆς ἁγίας τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας· ἐπιστολὴ πρὸς θεοδόσιον μοναχὸν, ἐκ κορίνθων ἔγκλειστον· γράψαντα αὐτῷ περί τινων ἀναγκαίων ζητημάτων ἐκκλησιαστικῶν· μοναχῶν τὰ καὶ κοσμικῶν (Migne, Patrol. gr. tom. C p. 1061—1065). Sequuntur excerpta ex aliis epistulis eiusdem.

24. fol. 128ᵛ med.: διάταξις συνοδικὴ· περὶ δευτερογαμίας. incipit: Τέμνων εἶναι τὸν γάμον.

25. fol. 131ᵛ: τὰ ὀφφίκια τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. incip.: Πεντὰς πρώτη: Ὁ μέγας οἰκονόμος κρατεῖ τῶν κτημάτων τῆς ἐκκλησίας. cf. CODINI de official. palatii cap. 1 p. 3 sqq. ed. Bekker. folia 133—135 vacua sunt.

26. fol. 136ᵛ: IOANNIS ZONARAE commentarii in canones synodi Trullanae (Migne, Patrol. gr. tom. CXXXVII p. 497—873).

27. fol. 246—249: Adnotationes canonicae variae.

Codex variis manibus exaratus est. omnia quae in foliis 17—132 (una manu scripta) leguntur eodem fere ordine redeunt in codice Bodleiano Roe 18 (fol. 106—167): cf. Coxe, Catal. codd. mss. bibl. Bodl. I p. 473 sqq.

99.

Codex 1503 Phill. = 183 Meerm. = 391 D Clar., chartaceus, cm. 21.5 × 14.7, saec. XV, foliorum 57.

1. fol. 1ᵛ: συναγωγὴ κεφαλαίων διαφόρων ἐνοίων ὑποθέσεων καὶ ζητήσεων ἔκ τε τῶν ἀποστολικῶν διατάξεων· ἀπό τε βασιλείου τοῦ μεγάλου· γρηγορίου τοῦ θεολόγου· καὶ ἰωάννου τοῦ χρυ-

Digitized by Google

σοστόμου· ἀθανασίου τοῦ μεγάλου καὶ γρηγορίου τοῦ νύσσης καὶ ἑτέρων ἁγίων. incipit: Ὁ οὖν βαπτισθεὶς ἀλλότριος ἀσεβείας ὑπαρχέτω.

2. fol. 38r: S. Basilii Magni Constitutionum monasticarum capita I—IX (Migne, Patrol. gr. tom. XXXI p. 1321—1372). reliqua capita desunt.

3. fol. 51r: Michaelis Pselli versus de septem synodis oecumenicis (Migne, tom. CXXII p. 816 sq.).

4. fol. 51v med.: (eiusdem Oblatio Nomocanonis ad Michaelem Ducam imperatorem). incipit: Ἔχε μοι γνῶσιν δέσποτα καὶ τοῦ νομοκανόνου (ibid. p. 920—924).

5. fol. 52r inf.: ἑρμηνεία τοῦ στίχου τοῦ κύριε ἰησοῦ χριστὲ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλέησον ἡμᾶς. incipit: (Ἐ)κάστη λέξις πεπληρωμένη δογμάτων θεοσεβείας ἐστίν.

Sequuntur: (fol. 52v inf.) ἑρμηνεία τοῦ τρισαγίου· ἅγιος ὁ θεός· ἅγιος ἰσχυρός· ἅγιος ἀθάνατος ἐλέησον ἡμᾶς, (fol. 53v) ἑρμηνεία τοῦ πανάγιου· τριὰς ἐλέησον ἡμᾶς κτλ.

6. fol. 54r: Πέτρου λαοδικέως (expositio illius, Pater noster). incipit: Τό τε πατὴρ ἡμῶν ὁ θεὸς χρηματίζει.

7. fol. 55r: ταῦθ' ἱστορεῖ ὁ καισαρίας εὐσέβιος ὁ παμφίλου ἐν τῷ λόγῳ ὃς ἐκλήθη βασιλικός· ἀρχὴ κόσμου· ἐπιτομὴ χρόνων τῶν ἀπὸ τοῦ ἀδὰμ ἕως τῆς ,ςφπθ ἔτους ἕως τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλέως τοῦ κυροῦ ἀλεξίου τοῦ κομνηνοῦ (tabula chronologica). incipit: ἀδὰμ ἐγέννησε τὸν σὴθ ἐτῶν σλ. desinit: ἀλέξιος ὁ κομνηνὸς ἔτη λϛ. ,ςχκς.

8. fol. 57v: αἱ ὑπὸ τὴν κωνσταντινούπολιν μητροπόλεις (cf. Hieroclis Synecdemus ed. Parthey, p. 95 sqq.).

Cf. cod. 1480.

100.

Codex 1504 Phill. = 186 Meerm. = 239 Clar. = 110 Pel., chartaceus, cm. 32,6 × 24,6, saec. XVI, foliorum 61, olim Nauloti.

1. fol. 1r: Pythagorae Aureum Carmen. tit.: πυθαγόρου σαμίου, ἔπη τάδ' ἔνεστι τὰ χρυσᾶ. incipit: Ἀθανάτους μὲν πρῶτα θεοὺς νόμῳ ὡς διάκεινται. desinit: Ἔσσει ἀθάνατος θεός, ἄμβροτος, οὐκέτι θνητός.

2. fol. 3r: Hieroclis commentarius in Aureum Carmen (ed. Mullach, Fragm. philos. Graec. vol. I p. 416—484).

101.

Codex 1505 Phill. = 187 Meerm. = 241 Clar. = 102 Pel., chartaceus, cm. 34 × 24, saec. XVI, foliorum 314, olim Nauloti.

1. fol. 1r: Procli Diadochi in Platonis theologiam libri VI (ed. Creuzer, Initia philosophiae etc., tom. III).

2. fol. 266r: eiusdem Θεολογικὴ στοιχείωσις ἐν κεφαλαίοις (ed. Duebner ante Creuzeri Plotinum, Parisiis 1855, p. LI—CXVII).

Codex eadem manu exaratus est qua codex 1625 i. e. a Nicolao Cocolo.

102.

Codex 1506 Phill. = 188 Meerm. = 242 Clar. = 103 Pel., chartaceus, cm. 32 × 24, saec. XVI, foliorum 363, olim Nauloti.

1. fol. 1r: Procli Diadochi commentariorum in Platonis Parmenidem libri VII (ed. Stallbaum, Lipsiae 1840).

2. fol. 320r: Excerpta ex Procli commentariis in Platonis Cratylum (ed. J. F. Boissonade, Lipsiae 1820). tit.: ἐκ τῶν τοῦ φιλοσόφου πρόκλου σχολίων) εἰς τὸν κρατύλον πλάτωνος ἐκλογαὶ χρήσιμοι. incip.: (Ὁ) σκοπὸς τοῦ Κρατύλου. desin.: κἂν χορεύσῃ εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον (Boissonade l. l. p. 119, 6).

Codex duabus manibus scriptus est: I fol. 1—319v (manu Ioannis Cateli Naupliotae: cf. cod. 1420); II fol. 320—363 (manu Ioannis Mauromatae: cf. cod. 1497). prior librarius in folio 319v inf. haec adnotavit: *In Venetia adi 29 maio 1542.*

Digitized by Google

103.

Codex 1507 Phill. = 191 Meerm. = 245 Clar. = 92 Pel., chartaceus, cm. 28.4 × 21, saec. XVI, foliorum 353.

1. fol. 1r: ARISTOTELIS de partibus animalium libri IV.

2. fol. 60r: EIUSDEM de animalium incessu.

3. fol. 72v: EIUSDEM de sensu et sensibilibus.

4. fol. 85v inf.: EIUSDEM de memoria et reminiscentia.

5. fol. 102v: EIUSDEM de divinatione per somnum.

6. fol. 105r: EIUSDEM de motu animalium.

7. fol. 113v: EIUSDEM de generatione animalium libri V.

8. fol. 190r: EIUSDEM de longitudine et brevitate vitae.

9. fol. 192r: EIUSDEM de iuventute et senectute et vita et mŏrte et de respiratione.

10. fol. 205r: EIUSDEM de somno et vigilia.

11. fol. 209r inf.: EIUSDEM de somniis et phantasmatis.

12. fol. 212r: EIUSDEM de divinatione quae per somnum fit et dicitur (idem opusculum quod supra num. 5).

13. fol. 214r: EIUSDEM de motu animalium (idem opusculum ac supra num. 6).

14. fol. 219r: EIUSDEM de lineis insecabilibus.

15. fol. 223r inf.: EIUSDEM de spiritu.

16. fol. 228r: EIUSDEM de historia animalium libri IX. extaut libri I—VI, VIII, IX, VII; liber X omittitur.

17. fol. 340r: EIUSDEM de coloribus.

18. fol. 347r: EIUSDEM Mechanica.

In fine librarius haec adnotavit: σημειωτέον, ὅτι πάνυ διεῤῥοῤῥε ἦν τὸ ἀντίγραφον.

104.

Codex 1508 Phill. = 192 Meerm. = 246 Clar. = 93 Pel., chartaceus, cm. 32,4 × 22, saec. XVI, foliorum 194.

1. fol. 1r: ARISTOTELIS Problemata physica. incip.: τοῦ ἀριστοτέλους ὅσα ἰατρικά.

2. fol. 125r: (ARISTOTELIS Ethica ad Nicomachum). praeter titulum nihil deest.

In fine haec subscriptio legitur: τέλος τῶν ἠθικῶν Νικομαχείων ἀριστοτέλους. γεώργιος θῶτης ὁ τοῦ γρηγοροπούλου τὴν βίβλον ταύτην ἐν πρήτῃ ἐξέγραφεν. χριστῷ τῷ θεῷ ἀρχὴν καὶ τέλος. δόξα. idem librarius codicem Escurialensem Σ—II—16 exaravit: cf. Miller, Catalogue des mscr. grecs de la bibliothèque de l'Escurial p. 91.

105.

Codex 1509 Phill. = 194 Meerm. = 251 Clar. = 100a Pel., chartaceus, cm. 30.5 × 23.3, saec. XVI, foliorum 132, olim Naulotti.

1. fol. 1r: (SOPHONIAE) Paraphrasis in Aristotelis Categorias (ed. M. Hayduck in Comment. in Arist. vol. XXIII, 2). nomen auctoris in codice deest.

2. fol. 58r: ἐκ τῶν κατηγοριῶν. incipit: Ἐντεῦθεν παραλαμβάνονται ὅροι δύο ἐκ τῶν κατηγοριῶν καὶ γίνεται πρότασις.

3. fol. 69r: ἠθικὰ τοῦ ἀριστοτέλους (Paraphrasis). incipit: Τὰ μὲν θεωρητικά, ὧν τὸ τέλος ἀλήθεια, πάρας ἔχει. desiuit: μάλιστα εὐδαίμων καὶ κατὰ τὸν θεῖον τύπον τωὐντι μακάριος.

4. fol. 112r: ἀριστοτέλους φυσικά (Paraphrasis). incipit: Ὁ μὲν οὖν πλάτων ὕλην καὶ εἶδος ἔλεγεν. desinit: ἧς αὐτὸς ὁρίθμὸς· γενέσεως δὲ καὶ τοῦ εἶναι κατὰ συμβεβηκός.

Codex scriptus est manu Bartholomaei de Zanettis (cf. cod. 1639).

106.

Codex 1510 Phill. = 195 Meerm. = 252 Clar., chartaceus, cm. 32,6 × 23, saec. XVI, foliorum 47.

HERENNII philosophi commentarius in Metaphysica (ed. A. Mai, Auct. class. tom. IX p. 513 sqq.). tit : Ἑρεννίου φιλοσόφου ἐξήγησις εἰς

Digitized by Google

τὰ μετὰ τὰ φυσικά. incipit: (M)ετὰ τὰ φυσικὰ λέγονται ἅπερ φύσεως ὑπερῆρται. desinit: διὸ καὶ τὰν ἁπλῶς ἀριθμὸν ἐν ἑαυτῇ συνήρηκε μονοειδῶς. cf. J. Bernays, *Gesammelte Abhandlungen* I p. 349 sqq. E. Heitz in libro qui inscribitur *Strassburger Abhandlungen zur Philosophie* (1884), p. 10 sqq.

107.

Codex 1511 Phill. = 197 Meerm. = 254 Clar., chartaceus, cm. 27,3 × 18,4, saec. XVI, foliorum 325.

Asclepii Scholia in Aristotelis Metaphysicorum libros VI priores (ed. M. Hayduck in Comment. in Arist. vol. VI, 2).

Subscriptio: ,αχ^ῳο. 1570. τέλος τῶν εἰς τὸ ζήτα τῶν μετὰ τὰ φυσικὰ τῶν ἀριστοτέλους σχολίων ἀπελήφθη. χειρὶ ἀνταωνίου τοῦ ἐπάρχου. ἄγοντος τὸν θεῷ τὸ ἰβδομηκοστὸν ἔνατον ἔτος. ἐνατέρᾳ. ἡμέρᾳ τρίτῃ. τοῦ μηνὸς μαΐου. ϛ^ϛ. de Antonio Eparcho cf. E. Legrand, Bibliogr. Hellén. I p. CCX sqq.

108.

Codex 1512 Phill. = 199 Meerm. = 256 Clar. = 101 Pel, chartaceus, cm. 32,4 × 22,6, saec. XVI, foliorum 52, olim Nauloti.

Ioannis Philoponi Scholia in Aristotelis Analyticorum priorum librum II (cf. Ioannis Gramm. Philoponi comentaria in Priora Analytica Aristotelis, ed. Victor Trincavellus, Venetiis 1536, fol. LXXXXIIII^r sqq.). incip.: Ἐν πόσοις μὲν σχήμασι καὶ διὰ ποίων καὶ πόσων προτάσεων. desin.: εἰ δὲ βούλει καὶ ἰατρός.

109.

Codex 1513 Phill. = 200 Meerm. = 257 Clar. = 98 Pel., chartaceus, cm. 31,4 × 24, saec. XVI, foliorum 281, olim Nauloti.

1. fol. 1—179: Anonymi Paraphrasis in Aristotelis Ethica Nicomachea. sub Heliodori Prusaensis nomine edidit G. Heylbut in Commentar. in Arist. vol. XIX, 2 (1889). cf. Berl. Philol. Wochenschr. 1889 col. 1419. capitum tituli usque ad VIII, 6 extant. codex multis locis altera manu correctus est. haec manus in fine hos versiculos adscripsit:

ὥσπερ ξένοι χαίροντες (sic) ἰδεῖν πατρῖδα,
καὶ οἱ θαλαττεύοντες ἰδεῖν λιμένα·
οὕτω καὶ οἱ γράφοντες, βιβλίου τέλος.

Folia 181 et 182 vacua sunt.

2. in foliis 182—281 diversa manus eandem Paraphrasim inde a libro VI usque ad finem repetivit. capitum tituli post VIII, 6 desunt. in fine libri VI (fol. 199^v) haec subscriptio extat: τὸ βιβλίον γέγονε δι' ἐξόδου τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ φιλοχρίστου βασιλέως ἡμῶν, ἰωάσαφ μοναχοῦ τοῦ καντακουζινοῦ· ἐν ἔτει ,ϛωοε μηνὸς νοεμβριος (sic) κϐ'. ἰνδ. ε'.

Haec altera pars codicis a Bartholomaeo de Zanettis exarata est (cf. cod. 1639).

110.

Codex 1514 Phill. = 201 Meerm. = 258 Clar. = 96 Pel., chartaceus, cm. 32,5 × 24,5, saec. XVI, foliorum 168, olim Nauloti.

Michaelis Pselli commentarius brevis in Aristotelis Physicorum libros VIII. tit.: τοῦ σοφωτάτου καὶ ὑπερτίμου μιχαὴλ τοῦ ψελλοῦ σύντομος καὶ σαφεστάτη ἐξήγησις εἰς τὴν φυσικὴν ἀκρόασιν τοῦ ἀριστοτέλους. incipit: καὶ πρῶτα μέν σοι φοιτηταῖν ἅριστε. desinit: τί γὰρ τῶν κτισμάτων τὸν κτίσαν (sic) περιέξει. — Τέλος καὶ τοῦ θ΄τα τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως, καὶ αὐτῆς. (latine Camotio interprete prodiit Venetiis 1554).

In fine librarius sese nuncupat his verbis: γιωργίου πόνος. est Georgius Cocolus: cf. cod. 1406.

111.

Codex 1515 Phill. = 202 Meerm. = 260 Clar., bombycinus, cm. 25,2 × 17, saec. XIII—XIV, foliorum 119.

1. fol. 1^r: Nicephori Blemmidae Epitome logica (Migne, Patrol. gr. tom. CXLII p. 688—1004). tit.: τοῦ βλεμμύδου. praemissus est index capitum IV—XL. textus operis integer est.

Folia 62 et 63 vacua sunt.

2. fol. 64^r: Luciani Dialogi, in initio et in fine mutili.

Digitized by Google

a. fol. 64^{r} incipit a verbis ἀμφοτέρους, εἰ λάβοι μέ ποτε μετ' αὐτοῦ (i. e. dial. meretr. VII § 4). sequuntur Dialogi meretricii VIII—XIII.

b. fol. 67^{r} inf.: Dialogi mortuorum.

c. fol. 79^{r} sup.: Menippus s. Necyomantia.

d. fol. 82^{r} med.: Charon s. Contemplantes.

e. fol. 86^{r}: De sacrificiis.

f. fol. 87^{v} sup.: Iuppiter tragoedus.

g. fol. 94^{r} sup.: Iuppiter confutatus.

h. fol. 96^{r} med.: De parasito.

i. fol. 102^{r} med.: Calumniae non temere credendum.

k. fol. 105^{v} med.: Iudicium vocalium (in margine λόγος η').

l. fol. 106^{v} med.: Cataplus (λόγος θ'). huic dialogo in margine scholia adiecta sunt.

m. fol. 111^{r} med.: Convivium s. Lapithae (λόγος ι'). in margine scholia adscripta sunt.

n. fol. 117^{r} med.: Icaromenippus hypernephelus. hic dialogus a librario non totus descriptus est, abrumpitur fol. 119^{v} sup. initio paragraphi 13 his verbis: εὖ με ὑπέμνησας· ὃ γὰρ μάλιστα ἐχρῆν εἰπεῖν, τοῦτο.

In margine inferiore folii 1^{r} haec verba leguntur: *Meus Ludouici ep(iscop)i Rauellensis, quem Venetiis emi scutis aureis duobus 1553.* cf. cod. 1417.

112.

Codex 1516 Phill. = 203 Meerm. = 261 Clar. = 108 Pet., chartaceus, cm. 30,5 × 22,2, saec. XVI, foliorum 191, olim Nauloti.

1. fol. 1^{r}: Nicephori Blemmidae Epitome logica (Migne, Patrol. gr. tom. CXLII p. 688—1004). tit.: Νικηφόρου μοναστοῦ καὶ πρεσβυτέρου τοῦ κτήτορος, εἰσαγωγικῆς ἐπιτομῆς βιβλίον α^{ον}.

2. fol. 89^{v}: eiusdem Epitome physica (Migne l. l. p. 1021 sqq.). tit.: Νικηφόρου μοναστοῦ καὶ πρεσβυτέρου τοῦ κτήτορος εἰσαγωγικῆς ἐπιτομῆς βιβλίον β^{ον}. in fine liber mutilus est, abrumpitur his verbis: ἔκκεντρα γάρ εἰσιν αἱ πᾶσαι πρὸς τὴν σφαῖραν τοῦ στερεώματος καὶ πρὸς ἀλλήλας (Migne l. l. p. 1313 v. 3 inf.).

Codex manu Bartholomaei de Zanettis exaratus est (cf. cod. 1639).

113.

Codex 1517 Phill. = 204 Meerm. = 263^{a} Clar., chartaceus, cm. 30 × 21, saec. XVI, foliorum 127.

Foliis 1 et 2 continentur Definitiones, folio 3 Astronomica quaedam.

1. fol. 4^{r}: Nicephori Blemmidae Epitome physica (Migne, Patrol. gr. tom. CXLII p. 1021—1320). tit.: νικηφόρου μοναστοῦ καὶ πρεσβυτέρου τοῦ βλεμμίδου, εἰσαγωγικῆς ἐπιτομῆς βιβλίον δεύτερον περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως.

Sequuntur fol. 97^{v} — 98^{v} Astronomica, fol. 99^{r}—102^{v} Definitiones philosophicae.

2. fol. 103^{r}: τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ τυπικοῦ αὐτοῦ.

a. fol. 103^{r}: περὶ πίστεως λόγος α^{ος} (Migne l. l. p. 585—604).

b. fol. 108^{v} inf.: περὶ ἀρετῆς καὶ ἀσκήσεως λόγος β'. incipit: Ἤδη τῇ πρώτῃ καὶ δευτέραν ὑμῖν ὑπόμνησιν προσεκτίθημι.

c. fol. 117^{v} med.: (τ)οῦ αὐτοῦ λόγος περὶ ψυχῆς. ἐτράφη ἐν ἔτει ϛϡϛα^{τῳ} (a. 1263 p. Chr. n.). incipit: Ἡ μὲν ὁρμὴ τοῦ λόγου διαλαβεῖν περὶ πάσης ψυχῆς.

3. fol. 124^{r}: Porphyrii opusculum de virtutibus. incipit: Ἄλλαι ἀρεταὶ τοῦ πολιτικοῦ. desinit: λύεσθαι τῇ γειτνιάσει τοῦ λογιζομένου (ed. Duebner ante Creuzeri Plotinum, Paris. 1855, p. XXXVIII, 8 — XL, 35).

4. fol. 125^{v} med.: Andronici opusculum de affectionibus animae. tit.: Ἀνδρονίκου περιπατητικοῦ φιλοσόφου περὶ τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν. incipit: Πάθος ἐστὶν ἄλογος ψυχῆς κίνησις καὶ παρὰ φύσιν τῇ ὁρμῇ πλημμέλουσα. cf. Xav. Kreuttner, Andronici qui fertur libelli περὶ παθῶν pars prior de affectibus, Heidelbergae 1884.

Digitized by Google

5. fol. 127ᵛ inf.: Αἱ διατυπωσθεῖσαι ἀπαρχίαι τῆς γῆς, ἤτοι σαπραποῖαι, εἰσὶν αὗται. incip.: Εὐρώπης μὲν ἀπαρχίαι τριακοντατέσσαρες. πίνακες δέκα: Ἰουβερνία νῆσος βρατανική· Ἀλούϊνος, νῆσος βρετανίας. Ἱσπανία βετική. desin.: μαϊῶτις καὶ σαυρομάται· κατὰ καικίαν κασπία θάλασσα καὶ σάκες.

Codex variis manibus scriptus est, inde a folio 103 manu Antonii Eparchi, subscriptio (fol. 123ᵛ): μετεγράφη κατὰ τὸ ,ᾳϟξ΄ ἔτος ἐκτεβρίῳ ιʹ (corr. ex ᾱʹ) ἡματρ(ῃ) παρατκευ. χειρὶ ἀντω(ν)ίου τοῦ ἐπάρχου· δόξα τῷ ἁγίῳ καὶ παναγίῳ θεῷ ἡμῶν. finitus igitur codex est die X octobr. a. 1567. cf. cod. 1511.

114.

Codex 1518 Phill. = 206 Meerm. = 266 Clar. = 177 Pet., chartaceus, cm. 31,7 × 23,5, saec. XVI, foliorum 330, olim Nauloti.

1. fol. 1ʳ: SEXTI EMPIRICI Pyrrhoniarum hypotheseon libri tres.

2. fol. 81ʳ: EIUSDEM adversus Mathematicos libri X (XI). incip.: Τὴν πρὸς τοὺς ἀπὸ τῶν μαθημάτων ἀντίρρησιν (ed. Bekker, p. 599). desin.: τὴν σύμπασαν τῆς σκεπτικῆς ἀγωγῆς δείξομεν ἀπαρτίζουσαν (ed. Bekker, p. 596). σέξτου ἐμπειρικοῦ ὑπομνημάτων τὸ δέκατον. τέλος τῶν τοῦ σκεπτικοῦ σέξτου τῶν πρὸς ἀντίρρησιν δέκα ὑπομνημάτων.

3. fol. 325ʳ: Θωρικῆς διαλέκτου ἀντεῦθεν ἕως τοῦ τέλους. ζητεῖται δὲ εἰ καὶ τὸ παρὸν σύγγραμμα σέξτειόν ἐστιν. περὶ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ. incipit: Διισσοὶ λόγοι λέγονται ἐν τῇ ἑλλάδι ὑπὸ τῶν φιλοσοφούντων περὶ τῶ ἀγαθῶ καὶ τῶ κακῶ. desinit: τὰ δὲ πράγματα οὕτως. περὶ ἀνδρίας, ἐπὶ τὸν ἄρη καὶ τὸν ἀχιλλῆα. περὶ χαλκείας δὲ ἐπὶ τὸν ἥφαιστον. περὶ δειλίας, ἐπὶ τὸν ἀπειόν. in margine minio adnotatum est: σ(μείωσαι) ὅτι τὸ ἐπίλοιπον οὐχ εὑρέθη. (cd. Mullach, Fragm. philos. Gr. vol. I p. 544—552).

In pagina extrema litteris latinis elegantissimis haec scripta sunt: *Hoc opus per me Camillum Barthol. de Zannettis Brinciañ. scriptum est sub anno a virginis puerperio MS. D. XXXXII in alma Venetiarum urbe.*

115.

Codex 1519 Phill. = 208 Meerm. = 263ᵇ Clar. chartaceus (charta laevigata), cm. 30 × 20,6, saec. XIV, foliorum 19.

BOETII libellus de arte dialectica graece versus. tit.: βοετίου φιλοσόφου περὶ τέχνης διαλεκτικῆς. incipit: Πρότασίς ἐστι λόγος ἀληθὲς ἢ ψευδὲς σημαίνων. desinit: ἀπὸ ἀναλογίας. ἀπὸ ὁμοιώσεως: + οὗτοι εἰσὶν οἱ διαλεκτικοὶ τόποι· περὶ ὧν ὅσον ὁ τοῦ προκειμένου ἔργου λόγος ἀπήτει, σὺν θεῷ διεξήλθομεν. sequuntur duo senarii byzantini:

τῶν συλλογισμῶν ταῖσδε πλεκτάναις φίλε,
τραχηλιῶντας ἰταλοὺς κρατῶν πνίγε:

falso haec versio adscribitur Maximo Planudae (cf. Bandini, Catal. codd. gr. Laur. tom. III p. 21. Coxe, Catal. codd. Bodl. I p. 143. 174), re vera facta est a Maximo Holobolo: cf. Maximi monachi Planudis epistulae ed. Maxim. Treu (Vrat. 1889) p. 202. in foliis tribus prioribus scholia adscripta sunt.

In bibliotheca Claromontana hic fasciculus cum codice 1517 compactus fuit. olim plura continuerat, si quidem folia huius codicis numeris λθ—νʹ notata sunt.

116.

Codex 1520 Phill. = 209 Meerm. = 269 Clar. = 105 Pet., chartaceus, cm. 31 × 23, saec. XVI, foliorum 356, olim Nauloti.

ΔΑΜΑΣΚΙΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΑΠΟΡΙΑΙ ΚΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΑΡΧΩΝ. incip.: Πότερον ἐπέκεινα τῶν πάντων ἐστὶν ἡ μία τῶν πάντων ἀρχὴ λεγομένη. desin.: ταύτας γὰρ εἶπετο τὸ οὐδέν (ed. Ios. Kopp, Francofurti 1826). insunt praeter opus in fronte significatum EIUSDEM εἰς τὸν Πλάτωνος Παρμενίδην ἀπορίαι καὶ ἐπιλύσεις, nullo secernendi indicio cum illo coniunctae. cf. E. Heitz in libro qui inscribitur *Strassburger philosophische Abhandlungen* (1884), p. 13 sqq.

In fine haec subscriptio legitur: Οὐβαλεριανὸς ἀδελφὸς τῆς πολιτείας τοῦ ἁγίου σωτῆρος ἡμῶν ταύτην ἐγραψε

Digitized by Google

βίβλου ἐνέτυχε ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ ἁγίου ἀντωνίου ἔτει τοῦ κυρίου ᾳφμε μηνὶ Ἰουλίῳ ἐβείφοντος. codex igitur scriptas est m. Iulio a. 1540. de Valeriano Albini cf. Gardthausen, Griech. Palaeogr. p. 341.

117.

Codex 1521 Phill. = 210 Meerm. = 273 Clar. = 107 Pel., chartaceus, cm. 33,2 × 24,5, saec. XVI, foliorum 335, olim Nauloti.

GEORGII PACHYMERAE philosophiae libri XII. tit.: Φιλοσοφία. πόνημα γεωργίου διακόνου πρωτεκδίκου δικαιοφύλακος τοῦ παχυμέρη. incip.: Γινώσκει παρ' ἡσυόδῳ, καὶ ἴριε τῷ θαύμαντι· καὶ ἔστιν ὁ μὲν θαύμασι, ἡ ἐφ' ἑκάστοις τῶν πραττομένων ἐν τοῖς οὖσι· τῶν ἀληθεστῶν ἀνδρῶν ἀπορία. in fine opus mutilum est, abrumpitur (fol. 335ᵛ sup.) his verbis: ἢ διότι, μογλὸς μὲν γίνεται οὕτως ἐχόντων τὸ ὄξλον· τὸ δὲ βάρος, ὑπομόχλιον· ὁ δὲ ἐγγύτερον (sic) τοῦ βάρους (corr. ex βάρ″) τῶν φερόντων, reliqua pars paginae scriptura vacat. prima pars huius operis (de Aristotelis logica) identidem edita est, Paris. 1548, Oxon. 1669, ab Ioanne Lertout 1581, c. t.: Γεωργίου διακόνου πρωτεκδίκου καὶ δικαιοφύλακος τοῦ παχυμέρους ἐπιτομὴ τῆς Ἀριστοτέλους λογικῆς. latine totum opus edidit Philippus Bechius, c. t.: *Georgii Pachymerii Hieromnemonis in universam fere Aristotelis philosophiam epitome*, Basileae, apud Frobenium, 1560. cf. Ruelle, Annuaire de l'association pour l'encouragement des études grecques, vol. VII (1873) p. 158 sqq.

118.

Codex 1522 Phill. = 211 Meerm. = 305 Clar. = 115ᵇ Pel., chartaceus, cm. 31,2 × 24, saec. XVI, foliorum 201, olim Nauloti.

ARISTOTELIS de natura animalium libri XVII. tit.: ἀϊλιανοῦ περὶ ζώων ἰδιότητος.

Desinit Aeliani opus fol. 192ᵛ infra. sequuntur fol. 193ʳ—201ᵛ excerpta de animalibus, sine titulo, initio mutila; incip.: κεφάλαιον ὃ περὶ ὑαίνης: — Ὅτι ἀναιτῶν παρ' ἀναιτῶν γίνεται ἄρρην καὶ πάλιν θήλεια. desin.: κεφάλαιον νϛ περὶ ἀρκτόμυος. Ὅτι ἀρκτόμυς εἰς φυλάττει τῶν ἄλλων· βόσκουσι καὶ ἕκαστος ἀπῳφέρει αὐτῶ μέρος τῆς βοσκῆς. ἐὰν δὲ ἀμελήσῃ ἑκαίνος τῆς φυλακῆς καὶ ἐπέλθῃ τις ἄρπω, ἀναιροῦσι τὸν φύλακα. cf. quae de codice Augustano (Monacensi 564) narrat Fr. Iacobs in Aeliani editionis (Ienae 1832) praef. p. LXXVIII adnot. 32.

In fine haec subscriptio legitur ex qua apparet codicem m. Ianuario a. 1542 scriptum esse: ἐτελειώθη ἐννεαμηνίου (sic) ἐν τῇ βενετίᾳ. τόνω καὶ δεξιότητι (πάννου κατέλου καυπλειώτου. cf. cod. 1420.

119.

Codex 1523 Phill. = 213 Meerm. = 309 Clar., chartaceus, cm. 28,3 × 19,2, saec. XVI, foliorum 234.

(CASSIANI BASSI) Geoponicorum libri XX (ed. Niclas, Lipsiae 1781). praemissus est index capitum totius operis, ἰδίνας τῶν ὕλῶ τοῦ βιβλίου τῶν γεωπονικῶν. in fine subscripta sunt haec verba: τέλος τοῦ περὶ γεωργίας βιβλίου εἰς κ̄ν̄ (sic) βιβλία διηρημένου. cf. de hoc codice H. Beckh in Actis seminarii philologici Erlangensis, vol. IV (1886) p. 296 sq.

In folio praefixo haec minio adnotata sunt: *Ex libris Ios. Io. Ruellii. ex libris Alberti Fabritii. Constantini Caesaris de agricultura. Libri XX.*

120.

Codex 1524 Phill. = 214 Meerm. = 329ᵇ Clar. = 86ᵇ Pel., chartaceus, cm. 27,3 × 21, saec. XV, foliorum 49.

1. fol. 1ʳ: THEOPHILI commentarius in Hippocratis Aphorismos (cf. Apollonii Citiensis et aliorum scholia in Hippocratem et Galenum ed. Dietz, vol. II p. 246 sqq). tit.: οἱ τοῦ ἱπποκράτους ἀφορισμοὶ· ἐξήγησις θεοφίλου φιλοσόφου. incipit: κείμενον· ὁ βίος βραχὺς, ἡ δὲ τέχνη μακρά· ὁ δὲ καιρὸς ὀξύς· ἡ δὲ πεῖρα σφαλερά· ἡ δὲ κρίσις χαλεπή: ἑρμηνεία: Τὸ τοῦ βίου ὄνομα πολλαχῶς εἴρηται· λέγεται γὰρ βίος ὁ τόπος καθὸ φαμὲν ἀμφίβια ζῶα. codex verbis ab editione discrepat nec totum commentarium continet, desinit his verbis: καὶ συνεξεμαῖται τῷ πύω χυμῶ· καὶ τῇ τοῦ ζωπικοῦ

Digitized by Google

πνεύματος, ὅθεν ἡ ἔκλυσις γίνεται (Dietz l. l. p. 522 adnot.). τέλος σὺν θεῷ τῶν Ἱπποκράτους ἀφορισμῶν. cf. Daremberg, Notices et Extraits des manuscrits médicaux I (Paris 1853) p. 119.

2. fol. 36ᵛ: ἀρχὴ σὺν θεῷ τὸ (τοῦ 2. man.) περὶ οὖρων ἀπὸ φωνῆς Θεοφίλου καὶ μάγνου τοῦ σοφιστοῦ. incipit: Κατὰ πόσας αἰτίας γίνεται ἡ ἀπεψία: — Ἡ ἀπεψία γίνεται δι' αἰτίας τρεῖς. desinit: ἀλλὰ παρὰ φύσιν καὶ τοῦτο εἶπον, παρέλιπε. cf. Daremberg l. l.

3. fol. 41ᵛ: Galeni ad Teuthram epistula de pulsibus sensibilibus (Galen. ed. Kühn, vol. VIII p. 453 sqq.). incipit: Κλαύδιος γαληνὸς φιλτάτῳ ἡμετέρῳ τευθρᾶ τῶν ἀρχιάτρῳ χαίρειν. Ὅσα τοῖς εἰσαγομένοις. opusculum in codice non integrum extat, desinit his verbis: ὡς μικτὸν ἓκ τε τῶν φρενιτίδος εἰδῶν ἓκ τε τοῦ λιθάργου· τοῦτο μὲν ἴδια σκεψόμεθα: — περὶ δὲ τῶν σφυγμῶν αὐτὰ εἰρήκαμεν (l. l. p. 484. 9), τὰ μὲν πολλὰ παρεάσας ἀνέπιταμὶ (sic) ταῦτα σοι ἔγραφα φίλτατε τευθρᾶν· τὴν δὲ ὅλην ὑπὲρ αὐτῶν πραγματείαν τὴν εἰς πλάτος οὖσαν καλῶς διῃθᾶς· ταύτην οὖσαν σύντομον πρόχειρον: —

4. fol. 46ᵛ: βιβλίον εὐσύνοπτον σὺν θεῷ ἁγίῳ περὶ τῶν σφυγμῶν συντεθέντι περὶ γεωργί(ου) σαγγινατίου ὑπάτου ῥωμαίων καὶ κόμητος. incipit: Ὅταν σὺν παρόντων μετακληθείς, ὃν οὐδέποτε τεθέασε, ἐπισκοπεῖν δεῖ. desinit: Φλεγμονῆς σφυγμὸς· ἀρχομένης σκληρὸς μικρὸς καὶ ἀμυδρός. τέλος τῆς βίβλου τῶν εὐσυνόπτων σφυγμῶν. excerpta ex hoc opusculo ed. Daremberg-Ruelle, Oeuvres de Rufus d'Ephèse, p. 641 sq.

5. fol. 48ᵛ med.: ὑπάτου ῥωμαίων σαγγινατίου· εἰς τὰ ιε΄ θεάματα τῆς οἰκουμένης (versus politici XVI, ed. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 121). de Sanguinatio cf. Fabricius, Bibl. Gr. XII p. 135 ed. Harles.

6. fol. 49ᵛ: τοῦ αὐτοῦ διαστίχων πολιτικῶν ἐν τῇ ἑλληνίδι φωνῇ ὀνομασίαι τῶν μελῶν τοῦ ἀνθρώπου (ed. Daremberg l. l. p. 121—136).

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. XI.

Folia huius codicis numeris notata sunt τυβ—τυ: in bibliothecis Peliceriana et Claromontana hic codex cum codicibus 1534 (vol. I) et 1501 unum volumen efficiebat.

121.

Codex 1525 Phill. = 215 Meerm. = 313 Clar. = 75 Pel., chartaceus. cm. 31,8 × 22,6, saec. XVI, foliorum 111, olim Nanleti.

1. fol. 1ʳ: Palladii Sophistae scholia in Hippocratis Morbornm epidemicorum librum VI (cf. Apollonii Citiensis etc. scholia in Hippocr. et Galen. ed. Dietz, vol. II p. 1—204). tit.: Σχόλια τῆς ϛ΄ ἐπιδημίας πάλλαδίου σοφιστοῦ.

2. fol. 99—111 (altera manu): (Galeni) lexicon in Hippocratem. incipit: ἀγλιδωτῶν (sic), ἀγκύλην ἔχων· εὑρῆται δὲ ἐπὶ ἄρματος. in fine unum folium periit, lexicon abrumpitur his verbis: φαφαρὸν· ψαθυρὸν· φέφαφα. cf. Galen. ed. Kühn, vol. XIX p. 69,4—156,7. — Folia 109–110 perperam compacta sunt, collocari debebant ante folia 107–108.

Prior pars codicis a Valeriano Albini m. Decembri a. 1540 scripta est. subscriptio (fol. 98ᵛ): Τέλος τῆς ἕκτης ἐπιδημίας Ἱπποκράτους. Ὁ σαλερισνος μόναχὸς (sic) φροβλβιος ὁ ἀβλίνου ταύτην ἔγραψα βίβλον ἐνώπιον, ἐν τῷ τοῦ ἁγίου ἀντωνίου μοναστηρίῳ ἔτι τοῦ κυρίου ἡμῶν, ἀμι· μηνὸς δεκεμβρίου ἰστάνζ(του). χάρις τῷ θεῷ. cf. cod. 1520.

122.

Codex 1526 Phill. = 216 Meerm. = 314 Clar. = 80 Pel., chartaceus, cm. 29,7 × 20, saec. XVI, foliorum 62.

1. fol. 1ʳ: ΓΑΛΗΝΟΥ ΙΑΤΡΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗ (Galen. ed. Kühn, vol. XIV p. 674—797). incipit fol. 1ʳ: Ἕλληνες τῶν τεχνῶν τὰς εὑρέσεις. desinit: τὰ ἕλκη σπουδάζομεν. praemissus est fol. 1ᵛ index capitum (incipit: Ἐπιγράφεται μὲν τὸ βιβλίον ἰατρός).

2. fol. 38ʳ: (Galeni Definitiones medicae). titulus deest. incip.: (Τ)ὴν τῶν ὅρων

Digitized by Google

πραγματείαν πολυωφελεστάτην ὑπάρχουσαν πᾶσι τοῖς ἰατροῖς. desin.: ἢ τυμπάνων ἢ αὐλῶν συμβώλων ἀκούσαντες. (Galen. ed. Kühn. vol. XIX p. 346 —462).

123.

Codex 1527 Phill. = 217 Meerm. = 315 Clar. = 79ˢ Pol., chartaceus, cm. 33,7 × 24,7, saec. XVI, foliorum 69, olim Nanloti.

1. fol. 1ᵛ—2ʳ med.: γαληνοῦ περὶ χρείας μορίων καὶ ἐνεργείας (ed. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 137 sq.).

2. fol. 3ʳ: Theophili Protospatharii de hominis structura libri V (ed. Greenhill, Oxonii 1842). sub finem libri IV (fol. 36ʳ inf.) et in fine libri V lacunae a librario indicantur. desinit opus (fol. 43ᵛ inf.) his verbis: ἀγγεῖα πολλὰ τριχοειδῆ καὶ ἀραχνοειδῆ κατεσπαρμένα κατ' αὐτὸν τὸν ἀδένα ἔχοντες. τὸ δὲ σχῆμα, λίπει τί: — τέλος (Greenhill p. 224, 10). cf. Daremberg l. l. p. 138.

3. fol. 44ʳ: ἑρμηνίαί τινα (sic) βοτάνων. incip.: 'Η βετονίκη ἐν πετρώδεσι τόποις γίνεται καὶ πλατύοις ξύλοις καὶ φύλλα ἀρκόρθι πλατύτερα δὲ καὶ ἀδρέα. desin.: φοῦ τὸ ἀγριόσταχυν γινόμενον εἰς πλάγ(ια?) ἀλσώδ(ῃ?).

4. fol. 44ᵛ: θεραπεῖαι σοφιστῶν τινῶν ἰητρῶν. incip.: 'Η ἀδράχνη καταπλασσομένη κατὰ τὸν πρᾶξαμον. desin.: καὶ ὀπτὰ διδόμενα βῆχα θεραπεύειν δύνανται.

5. fol. 46ʳ: [γαληνοῦ] διαγνώσεις καὶ θεραπεῖαι πρὸς βασιλέα τὸν πορφυρογέννητον. incip.: Ἤρὸς κατάρρους καὶ κορύζας: — "Οτ' ἂν πλυρωθῇ ἡ κεφαλὴ ὑγροῦ καὶ πέμῳει εἰς τὴν ὑπερῶαν, λέγεται κατάρρους. sunt brevia excerpta ex Theophanis Nonni Epitome de curatione morborum (ed. Bernard, Gothae 1794—1795: cf. vol. I p. 88 sqq., 98 sqq. etc.). in fine adiectus est commentariolus de hominum aetatibus.

6. fol. 56ʳ: Anonymi περὶ δυνάμεως τροφῶν. caput primum περὶ τῆς τῶν ὀρνίθων ἐδωδῶν (sic) incipit: Τῶν ὀρνίθων ἡ σαρὲ κρείττων πάντων πετεινῶν καὶ τῶν πεζῶν ἐστι εἰς εὐχυμίαν. desinit opusculum: ὅστατα δὲ λγφθέντα συνδιαφθείρει καὶ τὰ χρηστά.

7. fol. 61ʳ med.: [ἱπποκράτους] περὶ διαφόρων καὶ παντοίων τροφῶν. incipit: Πέρδικες εἰσὶ δύσπεπτοι. desinit: ὁ δὲ αἰγώπιος κόσμος, ὑγρότερος καὶ περιττωματικός.

8. fol. 62ʳ: Anonymi περὶ τῶν ιβ̄ μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ ὁποίας δεῖ χρᾶσθαι τροφαῖς ἐνι ἑκάστου αὐτῶν· καὶ ἀπὸ ποίων ἀπέχεσθαι (ed. Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. I p. 423—429; cf. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 139 sq.).

9. fol. 66ʳ: Τοῦ ἁγίου γρηγορίου ἐπισκόπου νύσσης (?) ἐκ τῶν πρὸς ἀστρονόμους, λόγος (excerptum). incipit: ὥσπερ οἱ ἰχθύοις (sic) ἐν τοῖς ὕδασι ζῶντες.

10. fol. 68ʳ med.: περὶ τοῦ γινώσκειν κατὰ ποίαν ὥραν τί ἐστι τὸ τικτόμενον.

11. fol. 68ᵛ med.: commentarioli tres de hominum aetatibus, quorum tertius est Herennii Philonis γνῶσις ἡλικιῶν (cf. Studemund, Anecd. Var. I p. 245 adn.).

Codex e duabus partibus compositus est: prior pars (fol. 1—45) a Nicolao Cocolo exarata est (cf. cod. 1625), altera pars (fol. 46—69) a Ioanne Mauromata (cf. cod. 1497). codex transcriptas esse videtur e codice Parisino 2155.

124.

Codex 1528 Phill. = 219 Meerm. = 317 Clar. = 67 Pol., chartaceus, cm. 34 × 24,7, saec. XVI, foliorum 76. olim Nanloti.

(Ioannis Actuarii) de methodo medendi liber VI. tit.: τοῦ αὐτοῦ λόγος ϛ^ος περὶ συνθέσεως φαρμάκων τῶν ἐκτὸς τοῦ σώματος προσφερομένων. incipit: 'Εδόκει μοι διὰ βραχέων πάντων ἐπιμνηθῆναι βαβουλημένω. desinit (fol. 74ʳ): καὶ μὴ τηνάλως δοκῶμεν ἐκπεπονηκότες τὴν βίβλον.

Sequuntur (fol. 74ʳ—76ʳ sup.) remedia varia. incip.: 'Ενταῦθα στήλη ἐγήματος τῶν

Digitized by Google

ρίζῶν. δυναμεῖ οὖν θεῶ τὸ ἧπαρ καὶ τὸν σπλῆνα καὶ τοὺς νεφροός. desin.: συμφύτου ρίζαν L. β. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν.

Codex videtur pars esse codicis olim crassioris: ante folium primum quaterniones XXIII perierant. cf. Daremberg. Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 141.

125.

Codex 1529 Phill. = 220 Meerm. = 318 Clar. = 80[6] Pel., chartaceus, cm. 31,6 × 22,3, saec. XVI, foliorum 194.

1. fol. 1[r]: GALENI libri de medicamentorum compositione secundum genera, initio mutili. incip.: μὴ δ' ἅλως δάκνοντα· λέλεκται i. e. in medio libro II (Galen. ed. Kühn, vol. XIII p. 499, 10). desin. (fol. 191[v] med.): ἁπλᾶς τούτων φύσεις (ibid. p. 1058, 10).

2. fol. 191[v] med.: Κολλύριον ὀφθαλμικὸν παρὰ στεφάνου ἰατροῦ τοῦ μαγίστρου ἀναργὲς καὶ ἄγαν ὠφέλιμον πρός τε τὰς τῶν ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς καὶ ἑλκώσεις τοῦ κερατοειδοῦς· καὶ προπτώσεις τοῦ ῥαγοειδοῦς etc. (ed. G. Studemund in Indice lectionum Univ. Vratislav. 1888/89, p. 12—14).

3. fol. 194[r]: (Commentariolus de hominum aetatibus). cf. Studemund l. l. p. 14.

Haec omnia (num. 1—3) transcripta sunt e codice Havniensi 225: cf. Studemund l. l. p. 10 sqq.

4. fol. 194[r] med.: Post commentariolum de hominum aetatibus librarius adiecit haec verba: τέλος βιβλίου Γαληνοῦ περὶ συνθέσεως φαρμάκων εἴληφεν. huc usque Galeni opus pertinere ratus. sequitur hoc epigramma:

εἰς τὸν γαληνόν:

οὔ τις σεῖο γε πλεῖον θεῖα βροτῶν ἄκαχ' ἅδαν·
πλείστοις γὰρ βιόων, ταίνυ ἔλας στόματος·
σοῖς δὲ θανὼν γε λόγοις, ποτίμου λάθας σαώζεις·
τοὔνεκεν ὄφλεταί τοι ἀμερίων γε χάρις: —

In pagina extrema haec verba leguntur: 8: charpētarii et amicorū: quibus indicatur codicem olim fuisse Iacobi Carpentarii medici et philosophi (1524—1574).

126.

Codex 1530 Phill. = 221 Meerm. = 320 Clar. = 72 Pel., chartaceus, cm. 32,7 × 24,6, saec. XVI, foliorum 241, olim Nauloti.

1. fol. 1[r]: PEDACII DIOSCORIDIS ANAZARBENI de materia medica opus ordine alphabetico digestum (ed. Sprengel, Lipsiae 1829, vol. I p. 1 sqq.). incipit: Ἑλλῆν οὐ μόνον ἀργαίων. desinit: ὅτι οἱ φαγόντες αὐτὸ καὶ πληγέντες ὑπὸ σκορπίου ἄπονοι διαμένουσιν (l. l. p. 284, 2). Τέλος παιδακίου δυοσκορίδου ἀναζαρβέως, τοῦ περὶ ὕλης ἰατρικῆς βιβλίου.

2. fol. 219[v]: EIUSDEM de animalibus venenosis eorumque praecautione et curatione liber (ed. Sprengel, vol. II p. 1—41). incipit: Ἀποδόντες ἐν τοῖς προγραφεῖσι βιβλίοις. desinit: παρητησάμην ἀναγράφει (sic) ἐνταῦθα.

3. fol. 230[v]: τοῦ αὐτοῦ περὶ ὑβρίλων· ἐν ᾧ καὶ περὶ λυσσώντος (in margine superiore). incipit: Τὸν μὲν περὶ ὑβρίλων ζώων. desinit: τοιοῦτος μὲν ὁ ἰχριακὸς τρόπος. (ed. Sprengel, vol. II p. 42—91).

Codex eadem manu scriptus est qua codex 1406 i. e. a Georgio Cocolo.

127.

Codex 1531 Phill. = 223 Meerm. = 322 Clar. = 63 Pel., chartaceus, cm. 32,7 × 23,6, saec. XVI, foliorum 232, olim Nauloti.

1. fol. 1[r]: (ARETAEI CAPPADOCIS de causis et signis acutorum morborum libri duo). titulus deest. incipit codex a libri I capite sexto: ΠΕΡΙ ΤΕΤΑΝΟΥ: Σπασμοὶ οἱ τέτανοι, κάρτα μὲν ἐπίπονοι κτλ. (ed. Kühn p. 6, 3—66).

2. fol. 16[v]: EIUSDEM de causis et signis diuturnorum morborum libri duo (ibid. p. 67—184).

3. fol. 48[v]: EIUSDEM de curatione acutorum morborum libri duo (ibid. p. 185—291).

4. fol. 81[v]: EIUSDEM de curatione diuturnorum morborum liber I (ibid. p. 292 sqq.), in fine mutilus; desiit librarius, cum ad primam

Digitized by Google

lacunam maiorem pervenisset, his verbis (fol. 90ᵛ med.): ἀλειμμα λιπαρὸν ἅμα τρίψις εὐφοῦς πολλῶ τῶ λίπαϊ δεσχὸν τὰ (ibid. p. 322, 4). reliqua pars folii 90ᵛ et folium 90ᵛ scriptura vacant.

5. fol. 91ʳ: ἀρχὴ τῆς τῶν οὔρων ὑποθέσεως, φιλοθέου. incipit: Τὰς περὶ τῶν οὔρων διαφορὰς καὶ πραγματείας πολλοὶ τῶν ἀρχαίων ἰατρῶν ἐπεχείρησαν γράψειν. nomen auctoris φιλοθέου errore scriptum videtur pro Θεοφίλου, conspirat enim hoc opusculum fere omnino cum THEOPHILI de urinis commentario (ed. Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. I p. 261 sqq.). desinit (fol. 94ᵛ med.): ὥα μήτε τῶν χρωμάτων ἄζευκτον παραλείψωμεν μήτε τῆ λαπτῆ συστάσει συμπλέξωμεν· ταῦτα γὰρ ἐξηγησόμεθα καὶ τὰ αὐτῶν σημαίνοντα (Ideler l. l. p. 268, 10). Sequitur brevis commentariolus περὶ διηλώσεως οὔρων (incipit: Ἐάν ἐστι τὸ οὖρον τοῦ ἀνθρώπου καθαρὸν καὶ νέφος ἐπάνω), deinde περὶ οὔρων σύντομος διδασκαλία (incipit: Τρία εἰσὶ ταῦτα τῆς ἰατρικῆς τέχνης, desinit: ἀλλ' εἰσὶν ἀμφίβολα. ταῦτα δὲ πάντα πρὸς σὲ ἰδιωτικῶς ἐτράφημεν), tum commentariolus περὶ κλυσίων. incipit (fol. 98ʳ): κλυσίον ἔχον τζίπας καὶ βατράδας. desinit: καὶ ἕνι ὁ ἄνθρωπος, ἀπὸ χολῆς· καὶ ἅπαρον αὐτὸν αἷμα: — τέλος τῆς περὶ οὔρων ὑποθέσεως φιλοθέου: — cf. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 142.

6. fol. 98ʳ: IOANNIS ACTUARII de urinis libri septem (ed. Ideler l. l. vol. II p. 3—192).

7. fol. 222ʳ inf.: (Anonymi tractatus de venae sectione). titulus deest. incipit: οἱ οἱ (sic) πρῶτοι καὶ κυριώτατοι σκοποὶ τῆς φλεβοτομίας τὸ μέγεθος τοῦ νοσήματος. desinit: τῆ ἀνώτερον τοῦ ἐνδοθεν ἀστραγάλου τέμνουσιν: — Sequitur (fol. 226ᵛ inf.) alterum opusculum de eodem argumento; incipit: Ἡ κεφαλὴ ἔχει φλέβας εἴκοσι. desinit: ἢ εἰς εἴκοσι μέαν μὴ τὸ τὸν φλεβοτομήσας. cf. Daremberg l. l. p. 143.

8. fol. 230ʳ: (Mercurius?) περὶ σφυγμῶν. incipit: Ἄφαι τοῦ σφυγμοῦ μετὰ τῶν τεσσάρων δακτύλων. desinit: καὶ τὰ τούτοις περιεχόμενα. (ed. Daremberg l. l. p. 143 sq.).

9. fol. 230ᵛ med.: (Commentariolus anepigraphus). incipit: Τὸ ἀπὸ φλεβοτομίας αἷμα. desinit: εἴθ' οὕτως ἐὰν καθίστασθαι. sequuntur commentarioli breviores περὶ σφυγμῶν.

128.

Codex 1532 Phill. = 225 Meerm. = 324 Clar. = 90 + 115* Pal., chartaceus, cm. 31,1 × 24, saec. XVI, foliorum 192, olim Naaloti.

1. fol. 1ʳ: ORIBASII Collectionum medicarum libri XXIV et XXV (ed. Bussemaker et Daremberg, Paris 1851 sqq., vol. III p. 273 sqq.). liber XXV in codice non extat integer, abrumpitur (fol. 63ᵛ med.) his verbis: ἀνάλογον τοῖς ἐν χερσὶν· οὕτω δὲ καὶ ὅσα (l. l. p. 504, 13).

2. fol. 64ʳ: περὶ εὐχύμων καὶ περὶ διαίτης πάσης. incipit: Εὐχυμότατον ἐστὶ τὸ ἄρτιστον γάλα σχεδὸν ἁπάντων. desinit: καφαβᾶδων· βλωσκούνγν· καὶ ὅσα τοιοῦτα (sic): — sunt capita 1—26 opusculi anonymi, quod ediderunt Ideler et Ermerins: cf. Ideler, Phys. et med. gr. min., vol. II p. 257—269; Ermerins, Anecdota medica graeca, p. 237 sqq. de auctore vid. infra codd. 1566 no. 9. 1568 no. 2.

3. fol. 70ʳ: (Anonymi tractatus de urinis). incipit: Τοῦ αἵματος κατάσκευασθέντος· καὶ ταραχῆς πολλῆς (sic) γενομένης ἐν αὐτῶ. ὅσον μὲν κούφον καὶ ἀνωφερὲς ὅπερ καὶ ξανθοχολικὸν περίττωμα πέφυκεν εἶναι. desinit: τὸ τοιοῦτον παραφυσιτάμενον οὐ κατὰ φύσιν. ὥσπερ προεῖρηται.

Τέλος εἴληφεν ὁ περὶ οὔρων λόγος.

4. fol. 77ʳ inf.: (ARETAEI CAPPADOCIS scripta medica). titulus deest. in initio librarius duas paginas et tertiae maximam partem vacuas reliquit, nimirum quia se prima capita (quae in codicibus omnibus desunt) postea inventurum esse speravit. incipit: ἀμβλύτητες ζλιγγοι. τενόντων βάρεα (i. e. in capite quinto libri primi de causis et signis acutorum morborum, ed. Kühn p. 1). sequuntur Arctaei omnia eadem quae in codice 1531 (num. 1—4) extant; desinunt (fol. 153ᵇ med.) verbis eisdem πολλῶ τῶν λίπαϊ σχεδὸν τὰ (ed. Kühn p. 322, 4).

num. 4 in codice Peliciano 115 inerat.

Digitized by Google

5. fol. 154r: (Anonymi commentarius in Hippocratis Aphorismos). titulum a librario omissum adiecit Naulotus: εἰς Ἀφορισμοὺς ἱπποκράτους ἐξήγησις. incipit: Διατί φησιν ὁ ἱπποκράτης, οἱ φυχροὶ ὧρῶτες. desinit: ἔνθα γὰρ ἂν ἡ πλείστη ὕλη, πλεῖον τὸ πῦρ ὑπανάπτεται.

6. fol. 173r: Σύνοψις στεφάνου φιλοσόφου περὶ διαφορᾶς πυρετῶν. incipit: Ἡ μὲν παράδοσις ἡ περὶ τῶν πυρετῶν σύντομός ἐστι. desinit: ὡς γινομένου ἐγκρότερου τοῦ δέρματος, οἷα τῶν παρηκευασμένων σωμάτων. quae in hoc codice Stephano adscribuntur, congruunt fere cum Palladii commentario de febribus (ed. Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. I p. 107—120). cf. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 148.

7. fol. 177r inf.: σεβήρου σοφιστοῦ περὶ ἐνεπτήρων πρὸς τιμόθεον. incipit: ἐντῇ τῆς κατὰ τὴν τέχνην· τἀναγγαίων παραδοῦναι τὴν χρίαν ὡ τιμοθεε. desinit: ὅθεν τὸν ἐνεστῶτα λόγον τοῖς περὶ τὴν τέχνην πονοῦσιν ἐξεθέμεθα. cf. Daremberg l. l.

8. fol. 180v: περὶ διαχωρημάτων: ἐκ τοῦ θεοφίλου (ed. Ideler l. l. vol. I p. 397—408).

9. fol. 186r med.: περὶ σφυγμόν (sic). incipit: μέγας σφυγμὸς ἐστὶν ὁ κατὰ μῆκος καὶ βαῖος καὶ πλάτος τῆς ἀρτηρίας. desinit: μεταλύει δὲ ἡ τροφὴ αὐτοῦ εἰς θερμὴν καὶ ξηρὰν καὶ γλυκαίαν.

10. fol. 189r inf.: ἀρχὴ περὶ οὖρων (sic). incipit: ἡ διαφορὰ ὑποστάσεις τῶν ἐν τοῖς οὐροῖς, εἰσὶ γ'. desinit: καὶ τὴν γενομένην προρρησεως τῶν οὖρων θεωρίαν.

Codex variis manibus scriptus est: I fol. 1—63; II (manu Nicolai Cocoli) fol. 64—75 et 154—172; III fol. 77—153; IV fol. 173—192.

129.

Codex 1533 Phill. = 226 Meerm. = 325 Clar., chartaceus, cm. 34,8 × 21,8, saec. XVII, foliorum 148.

1. fol. 1r: Excerpta ex Oribasii libris. tit.: ΟΡΕΙΒΑΣΙΟΥ ΕΚ τῶν γαληνοῦ περὶ κατεγμάτων. incip.: Ἐπειδὴ λέλυται τῆς συνεχείας. insunt Oribasii Collectionum medicarum libri XLVI et XLVII integri et libri XLVIII capita 18 priora (ed. Bussemaker et Daremberg vol. IV p. 102—270). desin.: καὶ οἱ μὲν διὰ τῆς περιοδίας εὔχρηστοι φανέντες βρόχοι οὗτοί εἰσιν.

2. fol. 90r: Απολλωνίου Κιτιεως τῆς περὶ ἄρθρων πραγματείας i. e. Apollonii Citiensis liber III (Apollonii Citiensis etc. scholia in Hippocr. et Galen. ed. Dietz, vol. I p. 26—50).

3. fol. 115r: Sorani περὶ σημείων καταγμάτων. incipit: Κάταγμά ἐστι, διαίρεσις ὀστοῦ. desinit: καὶ περὶ καταγμάτων ἀπόχρη τοσαῦτα. (ed. Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. I p. 248—252).

4. fol. 121r: ΑΠΟΛΛωνιου ΚΙΤΙεως τῆς περὶ ἄρθρων πραγματείας i. e. Apollonii Citiensis liber I (ed. Dietz l. l. p. 1—14).

5. fol. 135r: Απολλωνίου Κιτιεως τῆς περὶ ἄρθρων πραγματείας i. e. Apollonii Citiensis liber II (ibid. p. 14—26).

130.

Codices (duo) 1534 = 229 Meerm., chartacei, saec. XV.

Vol. I = 329* Clar. = 86* Pel., cm. 27,3 × 20,7, foliorum 248 (β—ονε).

Vol. II = 330 Clar. = 87 Pel., cm. 27 × 20,3, foliorum 294.

Vol. I: Aetii Amideni de re medica libri VIII priores (de editionibus cf. Daremberg-Ruelle, Oeuvres de Rufus d'Ephèse, p. XLIII). hoc volumen cum codicibus 1524 et 1501 in bibliothecis Peliceriana et Claromontana unum codicem efficiebat.

Vol. II: Aetii Amideni libri VIII posteriores. folium primum manu recentiore (saec. XVIII) suppletum est.

Utrumque volumen variis manibus exaratum est.

131.

Codex 1535 Phill. = 230 Meerm. = 331 Clar. = 77 Pel., chartaceus, cm. 34,8 × 23,8, saec. XVI, foliorum 254, olim Naloti.

Alexandri Tralliani de rebus medicis libri XII (inverso ordine librorum ed. Puschmann, Alexander von Tralles, Wien 1879).

Digitized by Google

incipit liber I: Ἡ ἀλωπεκία πάθος ἐστὶ τριχῶν μᾶζισις (l. l. vol. I p. 440). desinit liber XII: καὶ ταῦτα μὲν ἱκανὰ εἰρῆσθαι περὶ τῶν πυρετῶν εἰς θεράπειαν ἠγούμεθα (ibid. p. 439).

132.

Codex 1536 Phill. = 231 Meerm. = 337 Clar. = 68 Pel., chartaceus, cm. 32,6 × 24,7, saec. XVI, foliorum 40, olim Nauloti.

1. fol. 1r: Rufi Ephesii de medicamentis purgantibus liber (Rufi Ephesii opuscula et fragmenta ed. Matthaei, Mosquae 1806, p. 3—60 = Oeuvres d'Oribase, par Bussemaker et Daremberg, vol. II p. 90—129, 1). tit.: ῥούφου ἐφεσίου μονοβίβλου, τίνας δεῖ καθαίρειν, καὶ ποίους καθαρτηρίους καὶ πότε. incipit: Οὔτε πάντας τοὺς ὑπαρχόντας διακεκριμένους, καθαρτέον. desinit: καὶ γὰρ τοῦτο εὐμενέστατον στήθους καὶ πνεύμονος. cf. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 150 sq.

2. fol. 9r: eiusdem de morbis vesicae et renum liber (ed. Daremberg-Ruelle, Oeuvres de Rufus d'Ephèse, p. 1—63, qui hoc quoque codice usi sunt).

3. fol. 22r: eiusdem de nominibus partium corporis humani liber. tit.: ῥούφου ἐφεσίου ὀνομασίαι τῶν τοῦ ἀνθρώπου μορίων. in margine superiore alter titulus legitur: πολυδεύκους ὀνομαστικὸν ῑ (sic). incipit: Τί πρῶτον ἔμαθες ἐν κιθαριστικῇ; desinit (fol. 30v med.): οὐ μὴν δίκαιον τὰ πολλὰ ἀπομάσαι διά τινα ὀλίγα παροφθέντα (Daremberg-Ruelle l. l. p. 133—167).

4. fol. 30v med.: eiusdem de eodem argumento libri III. tit.: τοῦ αὐτοῦ ὀνομασιῶν τὸν (sic) κατὰ ἄνθρωπον. incip.: Εἴ τις τὴν κιθαριστικὴν μέλλοι διδαχθήσεσθαι. desin.: ἀποδέδοται ἡμῖν κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον. καὶ ἡ τῶν (verba ἡ τῶν add. altera manus) ὀστέων θέσις (Daremberg-Ruelle l. l. p. 233—236 et p. 168—194). cf. Ed. Zarncke, Symbolae ad Julii Pollucis tractatum de partibus corporis humani, Lipsiae 1885, p. 7 sqq.

Codex duabus manibus scriptus est: I fol. 1—21 (manu Ioannis Cateli Nauplio tae: cf. cod. 1420); II fol. 22—40.

133.

Codex 1537 Phill. = 233 Meerm. = 342 Clar. = 71 Pel., chartaceus, cm. 32,2 × 21,8, saec. XVI, foliorum 204, olim Nauloti.

1. fol. 1r: Medicorum Persarum (sive Arabum) Rhazae Mezuae Avicennae Isaaci Ioannis Damasceni de re medica libri VII. praecedit index: πίναξ σὺν θεῷ τοῦ παρόντος βιβλίου. ἀρχὴ σὺν θεῷ τῆς βίβλου τῶν περσῶν τοῦ ῥαζῆ τοῦ μεζουὲ ἀβεκιανοῦ ἰσαὰκ ἰωάννου τοῦ δαμασκηνοῦ. incipit opus (fol. 3r): περὶ ἀλωπεκείας· Ἱστέον ὅτι ἡ γένεσις τῶν τριχῶν γεννᾶται ἀπὸ τῶν κατνοειδῶν παχέων ἀναθυμιάσεων. desinit: καὶ ἀλειφθήτω, ἐπεὶ γὰρ διαλύει τὸν χάραδρον εἰ θεῷ φίλον. cf. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 151 sq.; Daremberg-Ruelle, Rufus d'Ephèse, p. XLVIII sqq.

2. fol. 192r inf.: Anonymi περὶ γεννήσεως ἀνθρώπου καὶ γονῆς (ed. Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. I p. 294—296). incipit: Νόμος μὲν πάντων κρατύνει. desinit: μόνον δὲ ὁ ἀντίχειρος. β'.

3. fol. 194r med.: Anonymi σύνοψις περὶ οὖρων (ed. Ideler l. l. vol. II p. 307—316). incipit: Τῶν μὲν οὔρων πολλαὶ μὲν κατὰ γένος διαφοραί. desinit: εἰ δὲ περισώζει τὸν ἔχοντα.

4. fol. 199r: Excerpta ex scriptis Hippocratis, inprimis ex Aphorismis. tit.: ἱπποκράτους· ἐκ τῶν ἀφορισμῶν περὶ μάτρου διαίτης. incip.: κανὼν δ'. Αἱ λεπταὶ καὶ ἀκριβέες δίαιται. desin.: κανὼν σ'. ὑποφθίσεως ἐχομένω διάρροια ἀπτυομένη θανάσιμον.

5. fol. 201r: Anonymi περὶ οὖρων σύνοψις (ed. Ideler l. l. vol. II p. 323—327). incipit: Ἐὰν ᾖσης τὸ οὖρον ἐρυθρὸν. desinit: καὶ τῶν ζωμῶν αὐτῶν πῆ ὁ ἄρραστος .... μέλι. ε ..... τχεν· (lacunas librarius alibi quoque ipse indicavit).

Digitized by Google

134.

Codex 1538 Phill. = 234 Meerm. = 344 Clar., membranaceus, cm. 29,5 × 26,1, saec. X, foliorum 394, nitidissime exaratus, titulis et initialibus litteris inauratis et ornamentis coloratis insignis; ornamenta excisa sunt de foliis 30, 73, 101, 128, 131, 156, 180, 185, 192, 263, 324.

fol. 1—388: Hippiatricorum collectio (ed. Gryaeus, Basileae 1538).

Praemissus fuit index capitum, cuius maior pars periit foliis aliquot inter folia 1 et 2 amissis. incipit fol. 1r: ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩΔΕ ΤΗ ΒΙΒΛΩ, abrumpitur fol. 1v in capite λγ. comprehendit opus capita CXXXII (ρλβ). incipit fol. 2r: ΑΨΥΡΤΟΥ ΠΕΡΙ ΠΥΡΕΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Στρατευσάμενος ἐν τοῖς τάγμασι τοῖς ἐπὶ τοῦ ἱστροῦ ποταμοῦ. desinit fol. 388v: ἄλλος σμαραγδικοῦ δραχμὰς Θ, λαπίδος δραχμὰς β. codex plura continet editione, desunt in hac omnia quae in codicis foliis 385r med. — 388v leguntur. ceterum contextus Hippiatricorum qualis hoc codice continetur cum editione fere consentit, nisi quod in duos libros opus in codice divisum non est: cf. cod. 1539.

Codex valde lacunosus et in fine mutilus est. singula folia intercederunt inter folia 22 et 23, 57 et 58, 59 et 60, 65 et 66, 109 et 110, 221 et 222, 260 et 261, 266 et 267, 268 et 269, 279 et 280, 284 et 285, 287 et 288, 327 et 328, 335 et 336. bina folia perierunt inter folia 27 et 28, 30 et 31, 34 et 35, 168 et 169, 191 et 192, ante folium 193, inter folia 267 et 268, 337 et 338, 339 et 340. par foliorum 191—192 perperam compactum est, collocari ita debebat, ut folium 191 post folium 326 et folium 192 ante folium 327 extaret: inter folium 191 et folium 192 par foliorum quaternionis intimum periit.

In fine codicis haec opuscula adiecta sunt:

1. fol. 389r: Περὶ σημείων καὶ χαρακτήρων τῶν ἐν ταῖς συσταθμίαις καὶ περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων. incipit: Τὴν τῶν σημείων καὶ χαρακτήρων διδασκαλίαν κτλ. (cf. Metrol. script. reliqu. ed. Hultsch, vol. I p. 225 sq.).

2. fol. 389v med.: Περὶ μέτρων. incipit: Ἡ μνᾶ πρὸς τὸ ἰταλικὸν ἔχει δραχμὰς ρμδ (ibid. p. 232 sq.).

3. fol. 390r: Ἐκ τῶν Κλεοπάτρας κοσμητικῶν περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων (ibid. p. 233—236).

4. fol. 392r med.: Ἄλλως περὶ τῶν αὐτῶν. incipit: Ἡ μνᾶ ἡ ἀττικὴ ἔχει Γο ιβ (ibid. p. 236 sq.).

5. fol. 392v med.: Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν ἱπποτρικῶν. incipit: Ἡ Γο ἔχει ὁρα(χμὰς) ῆ (ibid. p. 237 sq.).

6. fol. 393r: Περὶ μέτρων ὑγρῶν. incipit: Τὸ ἰταλικὸν κεράμιον ἔχει χοὰς ῆ (ibid. p. 238 sq.).

7. fol. 393v: Ἀλοιφὴ θερμὴ διὰς (sic) θεραπεύσεις πάντα τέτανον ἀνθρώπων τε καὶ ἵππων· καὶ πάντα κρυμὸν καὶ τοὺς κατεψυγμένους ἰάσῃ· καὶ τοὺς ἡμιξήρους γεγονότας ἀποκαταστήσεις εἰς τὸ καταφύσαι καὶ πάντα ῥευματισμὸν ἀναστελεῖς· ἄλως δὲ τούτου θερμότερον ἢ ἐναργέστερον οὐδὲν οὐδενὶ ἰατρῷ ἢ ἱπποτρῷ ἀνατέγραπται φάρμακον οὐδ' ἀναγραφήσεται· ἔχει δὲ οὕτως: — Ἄμβαρις Γο ξ μόσχου Γο ξ κτλ. abrumpitur hoc opusculum fol. 394v inf. his verbis: καὶ τὸ καστόριον· καὶ τὸ πύρεθρον καὶ τὸ κάχρυ· ἔχε ἰδίως.

In codice nunc mutilo praeter Hippiatrica eorumque appendices Ὀρνεοσόφιον olim videtur extitisse (perinde atque in codice 1539); nam cum in foliis praefixi utraque pagina aves pictae conspiciantur, et equorum et accipitrum curam in hoc codice elegantissimo descriptam fuisse suspicari licet.

Hippiatricorum novae editionis praecipuum fundamentum hic codex erit, alii libri manu scripti nescio an adhibendi non sint nisi quatenus lacunas huius codicis explent. de codicibus Parisinis (inprimis de codice Paris. 2322) cf. Emm. Miller, Notices et Extraits des manuscrits de la bibliothèque Impériale, tom. XXI, 2 (1865) p. 1—161; de codice Cantabrigiensi cf. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 167 sqq.

Digitized by Google

135.

Codex 1539 Phill. = 235 Meerm. = 345 Clar. = 73 Pel., chartaceus, cm. 33 × 25, saec. XVI, foliorum 173, olim Nauloti.

1. fol. 1^{r}: Index capitum Hippiatricorum.

2. fol. 3^{r}: Ἔκθεσις περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων ἀκριβεστάτη. incipit: "Οτι τὸ κεράτιον τὸ ἰδιωτικῶς κυκκίον λεγόμενον κτλ. (Metrol. script. ed. Hultsch, vol. I p. 228—230).

3. fol. 3^{v}: Ἔκθεσις διοδώρου περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων ἀκριβής. incipit: Ἡ Ἰταλικὴ μνᾶ· ἡ ἀττικὴ μνᾶ.

4. fol. 5^{r}: Hippiatricorum collectio (eadem quae in codice 1538 extat). incipit: Στρατευσάμενος ἐν τοῖς τάγμασι. desinit: ἄλὸς ἀμμωνιακοῦ δραχμὰς ϐ', λεπίδος δραχμὰς β'.

Codex 1539 cum codice 1538 ita conspirat, ut vel ex ipso vel ex apographo eius descriptus esse videatur; sed aliquanto plura continet, nimirum quod, cum ipse vel archetypus eius e codice 1538 transcriptus est, integrior is fuit quam nunc. extabant eo tempore in codice 1538 folia quae nunc desiderantur inter folia 22 et 23, 27 et 28, alterum eorum foliorum quae inter folia 30 et 31 intercidunt, folia quae nunc desunt inter folia 34 et 35, 57 et 58, 59 et 60, 109 et 110, 168 et 169, 191 et 192, ante folium 193, prius eorum foliorum quae desunt inter folia 267 et 268, folia quae nunc desiderantur inter folia 335 et 336, 337 et 338. sed ne tum quidem codex 1538 plane fuit integer. tunc iam deerant singula folia post folium 30 (in codice 1539 verbis extremis quae in codicis 1538 folio 30^{v} leguntur ἐὰν ὁ καὶ omissis caput ε̄ finitur verbo τηρήσῃ), post folium 65 (huius folii verba extrema ἐκ τούτου in codice 1539 omittuntur et caput ῡ̄ finitur verbo ἐμβαλλε), post folium 221 (ubi olim caput ξ̄ϛ̄ extabat, quod in codice 1539 quoque desideratur), post folium 260 (cuius duo verba extrema erasa sunt, cum in codice 1539 caput ο̄ζ̄ verbis praecedentibus πίνειν θερμόν terminetur), post folium 266 (ubi olim caput ρ̄ξ̄ extabat, quod in codice 1539 quoque desideratur), post folium 268 (ubi caput π̄ξ̄ periit; in codice 1539 capitis π̄ε̄ clausula κεφάλαιον π̄ς̄ notatur). deerat etiam alterum eorum foliorum quae nunc desiderantur post folium 267; nam in codice 1539 hanc ob causam clausula sectionis cuiusdam, quae in codicis 1538 folio 268^{r} sup. legitur, tota omissa statim proxima sectio incipit ἄλλο ἱπποκράτους: Τὸ τῶν σκωλήκων πάθος κτλ. (edit. p. 214 inf.). deerant etiam singula folia post folium 279 (ubi initio sectionis cuiusdam, quod in folio 279^{r} inf. codicis 1538 legitur, omisso in codice 1539 statim caput ϙ̄ incipit), post folium 284, post folium 287 (ubi ad verba ἔχῃσιν ἐν ὄζοις in codice 1538 tradita in codice 1539 addita sunt verba καὶ τίθει, quibus caput ϙ̄ζ̄ terminetur: cf. edit. p. 228), post folium 327 (ubi in codice 1539 etiam verba quae in quattuor versibus extremis folii 327^{r} codicis 1538 leguntur omissa sunt). denique iam tum deerant duo folia post folium 339 (in quibus capita ρ̄κ̄ et ρ̄κ̄ζ̄ extabant, quae in codice 1539 quoque desunt). — Mirum est quod ea quae in folio 278 codicis 1538 leguntur non suo loco extant in codice 1539, sed in capite ρ̄λ̄β̄ (fol. 145^{v} med.) post ea quae in folio 346 codicis 1538 extant (sunt verba κατανοεῖν — κατάπλασσε edit. p. 272, 18—33).

Cum Grynaei editione Hippiatricorum codex 1539 omnino fere congruit, nisi quod in editione numeri capitum passim mutati et finis omissus est. ea quoque, in quibus codex 1539 a codice 1538 differt, editioni cum illo communia sunt. in codicis 1538 folio 331^{v} vacuo a librario relicto altera manu (saec. XII) haec verba adscripta sunt: + δεῖ ταῦτα ἔχειν τὸν ἵππον: μακρὸν τράχηλον: μακρὸν κορμίν: καὶ μακροὺς πόδας :: φαρδὺ στῆθος: φαρδέα ἀναπνευστικά: καὶ φαρδεῖς ἀρμοὺς :: πλατὺν ἀντικέφαλον: πλατὺ μέτωπον καὶ πλατέα νεφρά: κοντὰ νεφρά: κοντὰ κοντυλεώρια: καὶ κοντοὺς δακτύλους: haec verba in codice 1539

Digitized by Google

(fol. 140ᵛ) inepte in contextum tamquam clausula capitis ριζ̄ inculcata sunt (eadem vide in editione in fine capitis ριε̄, p. 262 inf.).

In duos libros Hippiatrica in codice 1539 (ut in editione) divisa sunt. quae divisio ex errore librarii alicuius orta esse videtur. prima enim sectio capitis νη̄ (cod. 1538 fol. 211ᵛ) desinit his verbis Hieroclis: ᾧ χρὴ παθομένους τοῦτο πέρας ἐπιθεῖναι τῇ πρώτῃ βίβλῳ (cf. edit. p. 171). proxima sectio eiusdem capitis inscripta est: Ἡροκλέους ἵππων θεραπείας Β̄. falsa huius tituli interpretatione videtur ortum esse, quod eo loco in codice 1539 (fol. 93ᵛ med.) legitur: τέλος τοῦ α^ου βιβλίου, et in pagina proxima (fol. 94ᵛ): βιβλίον δεύτερον.

5. fol. 167ʳ: Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν ἱπποτρικῶν (cf. cod. 1538 fol. 392ᵛ med.).

6. fol. 167ᵛ med.: Περὶ μέτρων ὑγρῶν (cf. cod. 1538 fol. 393ʳ).

7. fol. 167ᵛ inf.: Ἀλυφὴ δι' ἧς θεραπεύσεις πάντα τέτανον κτλ. (cf. cod. 1538 fol. 393ᵛ).

8. fol. 169ʳ: Ὀρνεοσόφιον διαλαμβάνον τὰς θεραπείας τῶν νοσημάτων τῶν συμβαινόντων τοῖς κυνηγετικοῖς τῶν ὀρνέων, ὡσαύτως καὶ τὰς κοπὰς ἑκάστου ὀρνέου· ἔτι δὲ καὶ τὰ χρώματα· ἀλλὰ δὴ καὶ ἀπὸ ποίων τόπων εἰσὶ τὰ κρείττονα· κελεύσει γεγονὸς τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως κυροῦ μιχαήλ (ed. Hercher post Aeliani scripta, vol. II p. 577—584). incipit: Ἡ βλάβη τῶν ὀρνέων γίνεται διὰ τρεῖς αἰτίας κτλ. (Hercher p. 579, 9 sqq.). initium opusculi postposítum est, incipit tamquam novum opusculum (fol. 172ʳ): περὶ γένους ὀρνέων καὶ κοπῆς καὶ χρωμάτων αὐτῶν, desinit: ἀπὸ τοῦ διδυμοτείχου· καὶ τὰ μορφριδηνά (Hercher p. 577—579, 7).

Scriptus est codex 1539 manu eadem qua codex 1625 i. e. a Nicolao Cocolo; transcriptus esse videtur e codice Parisino 2245 (saec. XV). omnia eadem continentur codice Barocciano 164 (saec. XV).

136.

Codex 1540 Phill. = 236 Meerm. = 259 Clar. = 176 Pel., chartaceus, cm. 31.8 × 24.1, saec. XVI, foliorum 222, olim Nauloti, neglegentissime scriptus.

Chemicorum graecorum collectio. cf. Collection des Alchimistes grecs, par Berthelot et Ruelle, Paris 1886—1888.

1. fol. 1ʳ: Τοῦ μακαρίου καὶ πανσόφου ψελλοῦ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην τὸν ἐφιλίων περὶ χρυσοποιίας. incipit: Ὁρᾷς ὦ δέσποτα ὃ ποιεῖς ὁ ἰμὸς δυνάστης ἡ τῆς ἐμῆς ψυχῆς τυραννίς. cf. Leonis Allatii Diatriba de Psellis p. 25 (= Migne, Patrol. gr. tom. CXXII p. 500).

2. fol. 4ʳ: περὶ τοῦ ποιῆσαι τυρόκαλλαν. incipit: λαβὼν τύρον παλαιὸν κτλ. (Collection p. 380).

3. fol. 5ʳ: ὁ ζώσιμος ἔφη περὶ τῆς ἀσβέστου (Collection p. 113 sq.). tum: ὁ στέφανος δέ φησιν· λάβε ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων ὀρσενικοῦ κτλ. (cf. Collection p. 114 adn.).

4. fol. 9ʳ med.: περὶ κρυστάλλων ποιήσεως. incipit: λαβὼν ὠὰ ὅσα βούλει ἀπόπλυνον (Collection p. 348 sq.). sequitur (fol. 10ʳ inf.): ὁ οὖλος ὁ περισταζόμενος (sic): Ἐπὰν δὲ τὴν τετρασωμίαν κτλ. (ibid. p. 349 sq.).

5. fol. 11ʳ: περὶ λευκώσεως. incipit: Δεῖ γινώσκειν ὑμᾶς θέλω (ibid. p. 249 sq.).

6. fol. 11ᵛ med.: ἐκ τῶν τῆς κλεοπάτρας περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων· ἐξήγησις κατὰ πλάτος πρὸς εὐχερῆ εὕρεσιν ἑκάστης μνᾶς κτλ. incipit: Ἡ μνᾶ ὄνομα ἔχει σταθμοῦ (Metrol. script. ed. Hultsch, vol. I p. 233 sqq.).

7. fol. 12ʳ med.: ἑρμηνεία τῶν σημείων τῆς ἱερᾶς τέχνης καὶ χρυσαῴλου βίβλου. incipit: Ἀρχὴ μὲν χρυσὸς δ (cf. Collection, Introduction p. 112 sqq.).

8. fol. 14ʳ med.: λεξικὸν κατὰ στοιχεῖον τῆς ἱερᾶς τέχνης πρῶτον ἑλληνιστὶ μεταλευτικὸν τῶν τε σημείων καὶ τῶν ὀνομάτων. incipit: ἀρχὴ τοῦ ἄλφα. Ἀφροδίτης σπέρμα ἐστὶν ἄνθος (Collection p. 4—17).

9. fol. 18ʳ: Οἱ παλαιοὶ φασὶν περὶ τοῦ ὠοῦ· Οἱ μὲν λίθον χαλκιον κτλ. (ibid. p. 18—20).

10. fol. 18ᵛ inf.: δημοκρίτου φυσικὰ καὶ μυστικά. incip.: Βαλὼν εἰς λίτραν (ibid. p. 41—53).

11. fol. 24ʳ: συνεσίου φιλοσόφου πρὸς διόσκορον εἰς τὴν βίβλον δημοκρίτου ὡς ἐν σχολίοις.

Digitized by Google

incipit: διοσκώρω ἱερεῖ τοῦ μεγάλου σαραπίδος κτλ. (ibid. p. 57—69).

12. fol. 29r: στεφάνου ἀλεξανδρέως οἰκουμενικοῦ φιλοσόφου περὶ τῆς ἱερᾶς καὶ θείας τέχνης τῆς τοῦ χρυσοῦ ποιήσεως. liber in novem πράξεις divisus (ed. Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. II p. 199 sqq.).

13. fol. 58r med.: κομαρίου φιλοσόφου ἀρχιερέως διδάσκων (sic) τὴν κλεινοπάραν τὴν θείαν καὶ ἱερὰν τέχνην τοῦ λίθου τῆς φιλοσοφίας. incipit: Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων (Collection p. 289—299).

14. fol. 63v inf.: ζωσίμου τοῦ πανοπολίτου γνησία ὑπομνήματα περὶ τοῦ θείου ὕδατος. incip.: Τοῦτο ἐστὶν τὸ θεῖον καὶ μέγα μυστήριον (ibid. p. 143 sq.).

15. fol. 69r: ζωσίμου ἀρετῆς περὶ συνθέσεως ὑδάτων (tres πράξεις). incip.: Θέσις ὑδάτων καὶ κίνησις (ibid. p. 107—113 et p. 115—118).

16. fol. 72v: παραινέσεις συστατικαὶ τῶν ἐγχειρούντων τὴν τέχνην. incip.: Παρεγγυῶμαι τοῖνυν ὑμῖν τοῖς σοφοῖς (ibid. p. 144 sq.).

17. fol. 73r: περὶ κρυστάλλων ποιήσεως. incipit: Λαβὼν ἁλᾶ ὅσα θέλῃς ἀποπλυνον (v. sup. num. 4). sequitur: ὁ οἶκος ὁ περισυναξὲν πάντα (ibid.).

18. fol. 75r: περὶ λευκώσεως. incipit: Δεῖ γινώσκειν ὑμᾶς θέλω (v. sup. num. 5).

19. fol. 75r med.: Τοῦ χριστιανοῦ περὶ εὐστοιβίας τοῦ χρυσοῦ. incipit: Τῆς δευτέρας πραγματείας ἄρτι τὸν λόγον πεποιημένος (Collection p. 395—399).

20. fol. 81r: τοῦ χριστιανοῦ περὶ τοῦ θείου ὕδατος καὶ πόσα τὰ εἴδη τοῦ γενικοῦ καὶ θείου ὕδατος καὶ τίς ὁ ἐπὶ τῆς τιτάνου καὶ τίνα τούτων εἰσὶ τὰ ὀνόματα. incipit: Ὁ περὶ τοῦ θείου ὕδατος λόγος, βέλτιστε σάρτε (ibid. p. 399 sqq.).

21. fol. 85v: τοῦ χριστιανοῦ σύνοψις τίς ἡ αἰτία τῆς προκειμένης συγγραφῆς. incipit: Ἑλλάκις ὑμῖν ἐφόδιος ἐν τοῖς προτέροις σπουδάσμασιν (ibid. p. 409—421).

22. fol. 94r inf.: ζωσίμου τοῦ πανοπολίτου γνησία γραφὴ περὶ τῆς ἱερᾶς καὶ θείας τέχνης τῆς τοῦ χρυσοῦ καὶ ὑδραργύρου ποιήσεως κατ' ἐπιτομὴν κεφαλαιώδη. incipit: Λαβὼν τὴν ψυχὴν τοῦ χαλκοῦ (ibid. p. 146—201).

23. fol. 121r inf.: Μάθοδος δι' ἧς ἀποτελεῖται ἡ σφαιροειδὴς χαλκᾶς κατασκευασθεῖσα παρὰ τοῦ ἐν τεχνουργίᾳ περιβοήτου ἄραβος τοῦ σαλμανᾶ. incipit: Λαβὲ λεπτοτάτας χαλκᾶς (ibid. p. 364 sqq.).

24. fol. 137v med.: ἑρμηνεία τῆς ἐπιστήμης τῆς χρυσοποιίας ἑρομονάχου τοῦ κοσμᾶ. incipit: Ἡ ἀληθινὴ αὕτη καὶ μυστικὴ χυμία (ibid. p. 442—446).

25. fol. 140v: ἀνεπιγράφου φιλοσόφου περὶ ὕδατος τῆς λευκώσεως. incipit: Πρῶτος τῆς ταριχείας τρόπος (ibid. p. 421—424).

26. fol. 141r inf.: ἀνεπιγράφου φιλοσόφου κατὰ ἀκολουθίαν χρήσεως ἐμφαίνων τὸν τῆς χρυσοποιίας συνεπτυγμένην σὺν θεῷ· λόγος β^{ος}. incipit: Ἐπιδὴ τὸν τῆς χρυσοποιίας συνεπτεξάμεθα θεωρημάτων (ibid. p. 424—433).

27. fol. 145v inf.: ζωσήμου τοῦ θείου περὶ ἀρετῆς καὶ ἑρμηνείας. incipit: Πρὸσπαθίας (sic) καὶ μεθ' ἑρμηνείας (ibid. p. 118—138).

28. fol. 154v: Πραγματεία ἐκ τῆς μυστικῆς χυμίας. incipit: Ταύτης τῆς βίβλου μέλλοντες. mox sequitur: Ἡλιοδώρου τοῦ φιλοσόφου γραφὰς (sic) πρὸς τὸν Θεοδόσιον τὸν βασιλέαν· ἀπὸ τῶν φιλοσόφων μυστικῆς τέχνης· διὰ στοίχων ἰάμβων τοῖς δὲ χρηζῆσθω (sic). incip.: Σκῆπτρα γαίης μέδωντες ὡς πᾶν ἐμφαίνες (ed. Fabricius, Bibl. Graec. vol. VIII p. 119 sq. Harles).

29. fol. 158r inf.: Θεοφράστου φιλοσόφου τάδε φάσκει· περὶ τὸ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς τέχνης· ἐκ τῶν φιλοσόφων ἰαμβικοῖς στοίχεις. incip.: Οἱ τὴν σοφιστὼν ἀνδρῶν ὥσπερ ῥητόρως (ed. Ideler, Phys. et med. gr. vol. II p. 328—335).

30. fol. 161v med.: (Ηιεροτηει philosophi) στοίχει ἰάμβοι λίθου τῶν φιλοσόφων. incip.: Ἀπάρξεμαι πρὸς πλέξας ἀβαδεστάτου (ibid. p. 336—342).

31. fol. 164v: Ἀρχαῖλαος γὰρ ὁ φιλόσοφος φάσκει· περὶ τὸ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς τέχνης· μετὰ πόνου δὲ διαστοίχων ἰάμβων. incipit: Ἀρχαῖλαος φιλόσοφος τάδε φάσκει· ἡ πάνσοφος θεία τέχνη τῶν πανσόφων (ibid. p. 343—352).

Digitized by Google

32. fol. 169r: Nomina Alchimistarum. incip.: Γίνωσκε, ὦ φίλε καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ποιητῶν (Collection p. 25 sq.).

33. fol. 169v: Τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ μυστήριον ὁ οὐροβώρος δράκων κτλ. (ibid. p. 21 sq.).

34. fol. 170v: ὁλυμπιοδώρου τοῦ φιλοσόφου πρὸς πετάσιον τὸν βασιλέαν ἀρμενίας περὶ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς τέχνης τῶν φιλοσόφων. incipit: Γίνεται ἡ ταριχεῖα ἀπὸ μηνὸς μεχὶρ κέ (ibid. p. 69—104).

35. fol. 186v: ὁ λίθος τῆς φιλοσοφίας. incipit: Τὸ θεῖον ὕδωρ $\bar{\alpha}^{\text{ον}}$ ὑμορευστήσαι θέλεων.

36. fol. 187r inf.: περὶ τοῦ λίθου τῶν φιλοσόφων. incipit: Ὁ περιβόητος φιλόσοφος ἐξ αὐθήρων (ibid. p. 447—450).

37. fol. 191r: ζωσίμου τοῦ πανοπολίτου γνησία ὑπὸ μνήματα περὶ τοῦ θείου ὕδατος (v. sup. num. 14).

38. fol. 192v: ζωσίμου τοῦ πανοπολίτου γνησία γραφὴ περὶ τῆς ἱερᾶς καὶ θείας τέχνης τῆς τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ ὑδραργύρου σωήσεως· κατ' ἐπιτομὴν κεφαλαιώδη (primum caput operis, quod totum extat sup. num. 22).

39. fol. 193r: πελαγίου φιλοσόφου περὶ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς τέχνης. incipit: Οἱ μὲν προγενέστεροι καὶ ἁραπτοὶ (Collection p. 253—261).

40. fol. 197r: ἀρχὴ τῆς κατὰ πλάτος τῶν ἔργων ἐξεργάσεως. incipit: Λάβε τὰ λευκὰ καὶ ἐνυδρὰ τῶν ὠῶν (ibid. p. 337—342).

41. fol. 200r inf.: περὶ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς τέχνης τῶν φιλοσόφων. incipit: Ἡμεῖς μὲν ἐν ἐνίγμασιν γράψαντες (ibid. p. 315—319).

42. fol. 202r inf.: περὶ συναξέως τῶν φιλοσόφων. incipit: Πρὸς ἀλλήλους οἱ φιλόσοφοι ἀπέστηλαν (ibid. p. 35 sq.).

43. fol. 203v: αὐτημα τοῦ φιλοσοφικοῦ λίθου ἑρμοῦ καὶ ἀγαθοδαίμων (sic). incipit: Ἐννέα γράμματα ἔχω (ibid. p. 267 sqq.).

44. fol. 206r inf.: περὶ αἰτησίου λίθου τουτέστιν ἐκ τοῦ παντὸς γνωμένου. incipit: ὡς αἰτησίου λίθου καὶ ταῦτα (ibid. p. 215—220).

45. fol. 211r med.: ἰωάνου ἀρχιερέως τοῦ ἐνεβειτῆ, περὶ τῆς θείας τέχνης. incipit: Μετασκευάμεθα καὶ οἴδαμεν (ibid. p. 263—267).

46. fol. 216r inf.: περὶ τοῦ μεταλλικοῦ λίθου ἐνοῖς τοῖς τόποις ἐκεῖσε κατασκευάζεται. incipit: Χρεὶ γὰρ γινώσκειν (ibid. p. 26).

47. fol. 217v: βίβλος ἁληθὴς σοφὲ αἰγύπτου καὶ θεῶν εὑράτου κυρίου τῶν δυνάμεων σαβαὼθ. ζωσίμου θηβαίου μυστικὴ βίβλος. incipit: Τῆς ὑδραργύρου σταθμὸς (ibid. p. 211—213).

48. fol. 218r med.: τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς τελευταίας ἐποχῆς ζωσίμου θηβαίου. incipit: Ἔνθεν βεβαιούτε ἀληθεὶς βίβλος (ibid. p. 239—246).

49. fol. 221v: Ἴσις προφήτης τῷ υἱῷ αὐτῆς ὥρῳ (ibid. p. 28—33).

Codex videtur transcriptus esse e codice Parisino 2327 (scr. a. 1478).

137.

Codex 1541 Phill. = 237 Meerm. = 274 Clar. = 59e Pel., chartaceus, cm. 36 × 25,5, saec. XVI, foliorum 233.

1. fol. 1r: Archimedis de sphaera et cylindro libri duo (ed. Heiberg, Lipsiae 1880—1881, vol. I p. 1—254). epistulae ad Dositheum prima tantum verba extant (ut in codicibus VAD) Πρότερον μὲν ἀπεσταλκαμέν σοι. reliqua pars pagiuae primae vacua relicta est, fol. 1v incipit: καλῶς ἔχειν μεταδιδόναι (l. l. p. 6, 6).

2. fol. 48r med.: (eiusdem dimensio circuli), proprio titulo carens (ibid. p. 257—270).

3. fol. 51r: eiusdem de conoïdibus et sphaeroïdibus liber (ibid. p. 273—498).

4. fol. 94r: eiusdem de lineis spiralibus liber (ed. Heiberg, vol. II p. 1—138).

5. fol. 123r: eiusdem de planorum aequilibriis libri duo (ibid. p. 141—238).

6. fol. 140v: eiusdem arenarius (ibid. p. 241—290).

7. fol. 150v: eiusdem quadratura parabolae (ibid. p. 293—352).

8. fol. 162r: Eutocii commentarii in Archimedis libros de sphaera et cylindro (Archimedis opera ed. Heiberg, vol. III p. 1—260).

Digitized by Google

9. fol. 215ᵛ: EIUSDEM commentarius in Archimedis dimensionem circuli (ibid. p. 263—302).

10. fol. 222ᵛ: EIUSDEM commentarii in Archimedis libros de planorum aequilibriis (ibid. p. 305—370).

Codex manu Bartholomaei de Zanettis exaratus est (cf. cod. 1639).

138.

Codex 1542 Phill. = 238 Meerm. = 275ᵃ (?) Clar. = 53ᵇ Pel., chartaceus, cm. 36 × 25, saec. XVI, foliorum 91.

1. fol. 1ᵛ: EUCLIDIS Catoptrica (Euclidis quae supersunt omnia ex rec. Dav. Gregorii, Oxoniae 1703, p. 645—664).

2. fol. 12ᵛ: EIUSDEM Phaenomena (ibid. p. 557—597).

3. fol. 34ᵛ: EIUSDEM Optica (ibid. p. 601—642).

4. fol. 55ᵛ: EIUSDEM Data (ibid. p. 461—529).

Codex manu docta correctas et in excudendo adhibitus est. in fine haec adnotata sunt: *Finis operum Euclidis. Habetur in latinis exemplaribus fragmentum de levi et ponderoso Euclidi ascriptum, quod graece videre non potui, illud in latino dabis Euclide.* cf. Gregorii edit. p. 685 sq.

139.

Codex 1543 Phill. = 239 Meerm. = 275ᵇ (?) Clar., chartaceus, cm. 31 × 20, saec. XVI, foliorum 14.

EUCLIDIS Catoptrica. incip.: Ὀφῶν εἶναι εὐθεῖαν, ἧς τὰ μέσα πάντα. desin.: καὶ ὁ ἐκ τοῦ μεριστοῦ οὗτος γεγονὼς οἱ ἄκροι ἔσονται. cf. Heiberg, Litterargeschichtliche Studien über Euklid (Lips. 1882), p. 148 sqq.

140.

Codex 1544 Phill. = 240 Meerm. = 276 Clar., chartaceus, cm. 32,4 × 23,7, saec. XVI, foliorum 248.

1. fol. 1ᵛ: EUCLIDIS Elementorum libri XIII (ed. Heiberg, Lips. 1883 sqq.).

2. fol. 174ᵛ: EUCLIDIS Data (ed. Gregorius, p. 461—529). praecedit προθεωρία τῶν εὐκλείδου δεδομένων ἀπὸ φωνῆς μαρίνου φιλοσόφου (ibid. p. 453—459).

3. fol. 200ᵛ: THEODOSII Sphaericorum libri III (ed. E. Nizze, Berol. 1852).

4. fol. 229ᵛ: EUCLIDIS Phaenomena (ed. Gregorius p. 557—597).

5. fol. 243ᵛ: EUCLIDIS Catoptrica (ibid. p. 645—664).

In fronte codicis haec verba leguntur: αὕτη ἡ βίβλος τοῦ φεδερίκου τοῦ μηλατεστοῦ καὶ τῶν ἀληθῶς φιλούντων.

141.

Codex 1545 Phill. = 241 Meerm. = 277 Clar., chartaceus, cm. 35,4 × 25, saec. XVI, foliorum 178.

1. fol. 1ᵛ: APOLLONII PERGAEI Conicorum libri IV priores (ed. Halley, Oxonii 1710, p. 7—250).

2. fol. 121ᵛ: SERENI ANTISSAEI de sectione cylindri et coni libri II (ed. Halley post Apollonium Pergaeum).

Codex manu Bartholomaei de Zanettis scriptus est (cf. cod. 1639).

142.

Codex 1546 Phill. = 242 Meerm. = 278 Clar., chartaceus, cm. 32,6 × 22,7, saec. XVI, foliorum 43.

GEMINI Elementa astronomiae (Migne, Patrol. gr. tom. XIX p. 748—868).

Scriptus est codex eadem manu qua eod. 1497 (fol. 1—159) i. e. a Ioanne Mauromata.

143.

Codex 1547 Phill. = 243 Meerm. = 279 Clar., chartaceus, cm. 32,5 × 22,6 saec. XVI, foliorum 123.

1. fol. 1ᵛ: HERONIS ALEXANDRINI Definitiones nominum geometriae (Heronis Alex. Geometricorum et Stereometricorum reliquiae, ed. F. Hultsch, Berol. 1864, p. 1—40).

2. fol. 18ʳ med.: Cum praecedentibus cohaerent quae sequuntur excerpta ex Herone aliisque mathematicis (eadem quae congessit Hultsch l. l. p. 245 sqq.). incip.: Εἴδη τῆς μετρήσεως τετράγωνα, τρίγωνα, ῥόμβοι. desin.: καθ' ἕτερον δὲ σημαινόμενον ἡ ἐν ῥητορικῇ (Hultsch l. l. p. 279, 13).

Digitized by Google

3. fol. 34r: Heronis Introductiones stereometricorum (ibid. p. 153—171).

4. fol. 45r: Didymi Alexandrini περὶ μαρμάρων καὶ παντοίων ξύλων (ed. Hultsch l. l. p. 238—244).

5. fol. 47r: Heronis εἰσαγωγαί (de mensuris). incip.: Ἡ πρώτη γεωμετρία καθὼς ἡμᾶς ὁ παλαιὸς διδάσκει λόγος (ibid. p. 138, 30—140).

6. fol. 48r: (Altera tabula Heroniana). incipit: Τὰ μὲν οὖν εὐθυμετρικὰ εἴδη εἰσὶν ια' (Metrol. script. reliquiae ed. Hultsch, vol. I p. 184 sq.).

7. fol. 49r: περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν ὀνομασίαι. incip.: Ἡῶν ταλαντον ἰδίας ἔχει μνᾶς ξ' (ibid. p. 300—302).

8. fol. 50r: περὶ μέτρων. incipit: Ὁ ἀμφορὲς (sic) παρ' ἐνίοις λέγεται μετρητής (ibid. p. 257—259).

9. fol. 50v: (Heronis) μέτρησις τραπεζίου ἤτοι τετραχαμάρου ἢ τετραγώνου βάσεως (Heronis Alex. Geometr. et Stereom. rel. ed. Hultsch, p. 172—187).

10. fol. 60r: Heronis Mensurae (ibid. p. 188—207).

11. fol. 67v: περὶ σταθμῶν. incipit: Ταλαντον τοῦτο ρκε λιτρῶν ὑπάρχει (Metrol. vol. I p. 267—271).

12. fol. 68v med.: περὶ μέτρων. incipit: Κόρος μόδιοι λ', παρ' ἕβραίοις δὲ χὸρ λέγεται (ibid. p. 271 sq.).

13. fol. 70r: Heronis περὶ γεωμετρουμένων (Heronis rel. ed. Hultsch, p. 41—136). in fine (fol. 118r) adiuncta est προσθήκη μακαρίου λαμπροτάτου θεωρήματος, incipit: εἰ ἀπὸ ἁμβλυγωνίου τινὸς θέλω συστήσασθαι τρίγωνον ἰσόπλευρον (Hultsch l. l., praef. p. XXII sq.).

14. fol. 120r: περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν σωράνου. incipit: Τῶν τοίνυν μέτρων καὶ σταθμῶν οὐ μόνον τὰς ποσότητας.

15. fol. 121v med.: περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. incipit: Ἐπεὶ δὲ τὰ μέτρα καὶ τὰ σταθμὰ πολλοῖς ἐστιν ἄγνωστα.

16. fol. 122v inf.: ὑγρῶν μέτρα καὶ σταθμά. incip.: κοτύλεων· κεραμίων· ὀξύρα.

Scriptus est codex eadem manu qua cod. 1497 (fol. 1—159) i. e. a Ioanne Mauromata.

144.

Codex 1548 Phill. = 244 Meerm. = 280 Clar. = 179 Pel., chartaceus, cm. 35,4 × 25,3, saec. XVI, foliorum 85.

1. fol. 1r: Heronis Alexandrini Pneumaticorum libri II (Veterum Mathematicorum opera ed. Thevenot, Paris 1693, p. 145 sqq.).

2. fol. 55r: Heronis Alexandrini liber de automatorum fabrica (ibid. p. 243 sqq.). incipit: Τῆς αὐτοματοποιητικῆς πραγματείας. in fine opusculum mutilum est, abrumpitur (fol. 76r sup.): διὰ τούτων οἰκονομούντων πλὴν ὅτι διαλλάσσουσι. in margine legitur: λεῖ.

3. fol. 77r: Heronis Alexandrini Geodaesia (Heron. Geom. et Stereom. rel. ed. Hultsch, p. 141—152). tit.: γεωμετρία σὺν θεῷ τοῦ Ἥρωνος ἤγουν μέθοδος, δι' ἧς μετρεῖται ἡ γῆ, ἀποδεικνύουσα τόν τε μοδισμὸν καὶ τὰ κατὰ μέρος.

4. fol. 84v: Ἰσαὰκ μοναχοῦ τοῦ ἀργυροῦ ὁς ἐν πιττακίῳ τῶν κολυβᾶ ἐν μιτυλήνῃ ὄντι καὶ τὸ τοιοῦτον αἰτήσαντι. ἔστι δὲ μέθοδος γεωδαισίας τοιαύτη μετρήσεως χωρίων ἀσφαλὴς τε καὶ σύντομος. incipit: Ἡ τῶν γεωμετρουμένων μέτρησις καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς διάφορα σχήματα πολλὴς δεῖται σκέψεως.

Codex duabus manibus scriptus est: I fol. 1—76; II (manu Valeriani Albini) fol. 77—85.

145.

Codex 1549 Phill. = 248 Meerm. = 284 Clar. = 122 Pel., chartaceus, cm. 35 × 24,8, saec. XVI, foliorum 160, olim Naulotii.

1. fol. 1r: Ioannis Philoponi commentarius in Nicomachi Geraseni Introductionem arithmeticam (ed. Hoche in progr. Vesal. 1864/65, Berol. 1867).

2. fol. 160r: Ἰσαὰχ (sic) μοναχοῦ τοῦ ἀργυρίου (observationes arithmeticae). incip.: Τὰ δέκα στοιχεῖα συντιθέμενα ποιοῦσι μονάδας ϡ. sequuntur quaedam (Demetrii) τοῦ Κυδώνου:

Digitized by Google

Δελφένων ἀπὸ μονάδος ὑποσωσῶν ἀριθμῶν ἀφειδῆς εὑρεῖν ὅσος ἐστὶν ὁ σύμπας κτλ.

Fol. 159ᵛ haec subscriptio legitur: τέλος τῆς εἰς τὸ δεύτερον τῶν ἀριθμητικῶν τοῦ φιλοπόνου πανηθείας ἐξηγήσεως — θεοῦ τὸ δῶρον. σὐαλεριάνου (sic) φροδισιτέως πόνος. cf. cod. 1520.

146.

Codex 1550 Phill. = 251 Meerm. = 288 Clar. = 180 Pel., chartaceus, cm. 35,8 × 25,2, saec. XVI, foliorum 146.

1. fol. 1ʳ: **Anonymi commentarius in Claudii Ptolemaei Quadripartitum.** tit.: ἐξηγητὴς ἀνώνυμος εἰς τὴν τετραβίβλον τοῦ πτολεμαίου. incipit: Προοίμια ποιεῖται ὁ πτολεμαῖος. (extat impressus in libro qui inscribitur: In Claudii Ptolemaei Quadripartitum enarratio ignoti nominis, Basileae 1559, fol., p. 1—180).

2. fol. 121ʳ inf.: **Porphyrii philosophi Introductio in Ptolemaei Apotelesmata.** incipit: Ἐπειδὴ τὰ περὶ τῆς συγκρατικῆς θεωρίας τῶν οὐρανίων σωμάτων. (impressa ibid. p. 181—204).

3. fol. 139ᵛ: κανόνιον τοῦ ὅλου κύκλου τῶν ιβ΄ ζωδίων καὶ πῶς μερίζεται εἰς τοὺς σχηματισμούς. incipit (praemissa tabula astronomica): Τῆς οὐρανίας σφαι(ρ)ήσεως κατὰ τόδε τὸ ἐγχαραττόμενον σχῆμα. cf. Ruelle, Archives des Missions scientifiques, 3. serie, vol. II (1875) p. 555.

4. fol. 143ᵛ med.: πάλιν (leg. παύλου) ἀλεξανδρέως περὶ οἰκοδεσποτείας. incipit: Τῆς οἰκοδεσποτείας τρόπος καταλαμβάνεται οὕτως. cf. Ruelle l. l. p. 556.

Sub finem (fol. 144ᵛ) haec subscriptio legitur: ἐτέ ἔτους ,ᾳ ἐν(δικτιῶνος) ϛ΄ ἐν μηνὶ δεκεμρίῳ ϛ΄ ἡμέρα δ΄ ὥρα γ΄ ἐτελέσθη τὸ παρὸν βιβλίον (i. e. hora III die 1 m. decembris anni p. Chr. n. 1497). quae subscriptio ex archetypo transcripta est; codex enim manu eadem qua codex 1406 exaratus est i. e. a Georgio Cocolo: videtur apographum esse codicis Parisini 2413.

147.

Codex 1551 Phill. = 252 Meerm. = 294 Clar. = 58 Pel., chartaceus, cm. 34,8 × 23,2, saec. XVI, foliorum 335, olim Nauleti.

1. fol. 1ʳ: **Anonymi** περὶ τῶν δυοκαίδεκα τόπων τοῦ θεματίου (capita LXVII): incip.: Ὁ τῷ τόπος καὶ μεταπόσιμος καλούμενος σημαίνει τὰ περὶ ἐχθροὺς καὶ δούλους καὶ τετραπόδων. desin.: ἀπαναλύσασθαι· ἐπεὶ καὶ τὸ ζῴδιον, τροπικὸν ἦν.

2. fol. 70ʳ: λέοντος φιλοσόφου· περὶ βασιλείας καὶ ἀρχόντων. πῶς ἐστι γνῶναι τὸ μῆκος τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ· καὶ τί γίνεται ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ (capita CCCXXXIV). incip.: Σκόπει τὸν ἥλιον καὶ ἐὰν ἔστιν ἐν τῷ ὡρ(οσκόπῳ). desin.: εἰσὶ δὲ σελήνης κακώσεις, πολλὰ σχήματα· ἅπινα ὀφειλεῖς ζητεῖν.

3. fol. 240ʳ: ἀρχὴ σὺν θεῷ τοῦ πυθαγορικοῦ λαξευτηρίου· ἤγουν τοῦ ῥαβυλίου· οὕτω τοῦ λεγομένου περσικοῦ. incipit: Τὰ εἴδος τόδε, τὸ ὄνομα ἐστὶ τοῦ λαχτάμ· ὃς ἐστι κύριος τοῦ πρώτου οἰκήματος.

4. fol. 276ʳ: σημεῖα τῶν δώδεκα ζωδίων (figurae); σημεῖα τῶν ἑπτὰ πλανήτων (tabulae).

5. fol. 277ʳ: περὶ κομῶν. incipit: Κομᾶται δὲ ἥδη κατὰ τὸν ἀριστοτέλην ϐ΄.

6. fol. 277ᵛ med.: περὶ τῶν ἀστέρων τῶν καλουμένων διατόντων καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν σημειώσεως. incipit: Ὁ αὐθὴρ σφόδρα ἐστὶ διὰ πυρὸς· ἔστι δὲ ὑπὲρ τὸν ἥλιον.

7. fol. 278ʳ: ὅτι τῶν ὑλῶν εἰς ἀνακοχὴν ζάλης καὶ τρικυμίας θαλάσσης. incip.: Ἄνθρακ καὶ καλγηδώνιος ἀπὸ παιδίου φρονούμενος, ναυαγήσαντας ὑποβρυχίους οὐκ ἐᾷ γενέσθαι.

8. fol. 278ᵛ et 295ʳ: **Excerpta ex Damostrato et Timotheo.**

9. fol. 296—300 et 279—285 (binis columnis scr.): ἀνάγκα, τοῦ ἁπὶ τοῦ κανικλείου τοῦ καματηροῦ· περὶ ζωδίου κύκλου· καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, τῶν ἐν οὐρανῷ. incipit:

Ἐξ οὐρανίων ἀντύγων σοι βιβλίον,
γράφας προσάγω δέσποτα στερηφόρε·
ἅπασ μα(νουὴλ), πορφυρόβλαστε κλάδε,
ὁ καματηρὸς ἐκ γένους ἰωάννης. desinit:
κέρδος δίδωσιν ἐκ βροτῶν πενεστάτων
καὶ ταῦτα ἡ βαβυλώνων γράφει.

Digitized by Google

(ed. Miller, Notices et Extraits des manuscrits de la Bibliothèque Nationale, tom. XXIII, 2 (1872) p. 53—111).

10. fol. 286^{r}: περὶ ἡλίου· ἀπὸ ποίου ζωδίου ἄρχεται· καὶ πότε εἰσέρχεται ἐν ἑνὶ ἑκάστῳ τούτων· καὶ πῶς δεῖ εὑρίσκειν αὐτόν. incipit: Δεῖ γινώσκειν ὅτι τὰ ζῴδια εἰσὶ δώδεκα. sequuntur capita περὶ τῶν πολευόντων καὶ διεπόντων. περὶ τῶν σπορίμων ἡμερῶν. περὶ τοῦ γνῶναι εἰ ἔσται εὐθηνία τῶν εἰδῶν ἢ στάρσις. περὶ ἀποκριβῆς. περὶ τοῦ πότε ἔσται τινὶ καλὸν ἢ κακόν.

11. fol. 289—294 et 301—305: Excerpta ex Ptolemaei Fructu (ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ πτολεμαίου) et alia astronomica.

12. fol. 306^{r}: θεωρία τῆς σελήνης· ἥμισυ φιλία καὶ τελεία ἀγάπη τοῦ κρόνου.

13. fol. 315^{r}—316^{r}: Tabulae astronomicae.

14. fol. 317^{r}: περὶ (στ)ασεων τῶν πολευόντων καὶ διεπόντων ἀποτελέσματα. incip.: ἡμέρα σαββάτου· ὥρα πρώτη, κρόνος πολεύει καὶ αὐτὸς διέπει.

15. fol. 321^{r}: Astrampsychi Oraculorum interpretatio. tit.: βασιλεῖ μεγάλῳ πτολεμαίῳ· ἀστραμψύχου ἱερεὺς· καὶ βίβλων ἐπισφραγιστής· ὑδίῳ δεσπότῃ χαίρειν. incipit: Ὅτι μηδὲν ὠφελόν σε τῶν καλῶν λανθάνειν· καὶ τῶν εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον χρησίμων. desinit: ἀπαλλάσσῃ τῆς γυναικὸς ἄρτι. (ed. R. Hercher, Berol. 1863). sub finem lacuna hiat unius folii.

16. fol. 334^{v}—335^{v}: Tabulae astronomicae.

Quaternio $\overline{\alpha\alpha}$ (fol. 185—192) perperam compactus est ante quaternionem $\overline{\kappa\delta}$ (fol. 193—200); item ternio $\overline{\lambda\delta}$ (fol. 249—254) ante quaternionem $\overline{\lambda\beta}$ (fol. 255—262), cum collocandus esset post folium 270. ternio $\overline{\lambda\varsigma}$ (fol. 295—300) bibliopegi culpa post quaternionem $\overline{\lambda\eta}$ collocatus est, ponendus fuit ante folium 279. — Codex transscriptus esse videtur e codice Parisino 2424.

148.

Codex 1552 Phill. = 253 Meerm. = 296 Clar., chartaceus, cm. 32.5 × 24, saec. XVI, foliorum 277.

1. fol. 1^{r}: Aristotelis dicta de harmonia (ἀριστοτέλους ὅσα περὶ ἁρμονίαν). incip.: Διὰ τί οἱ ποιοῦντες καὶ οἱ ἀπολαύοντες αὐλοῦνται. desin.: ὅτι μιᾶς ἔχει χορδῆς φωνὴν τὰ ἀντίφωνα (Arist. Problem. p. 917^{b}17—919^{a}8).

2. fol. 3^{r}: [Euclidis] Introductio harmonica (ed. Meibom, Antiquae Musicae auctores septem, Amstelodami 1652). cf. Heiberg, Litterargeschichtliche Studien über Euklid, p. 53 sqq.

3. fol. 11^{r}: Euclidis Sectio canonis (ibid.).

4. fol. 16^{r}: Aristoxeni Harmonicorum elementorum libri tres (ed. P. Marquard, Berol. 1868).

5. fol. 42^{r}: Nicomachi Geraseni Harmonices enchiridion (ed. Meibom l. l.). tit.: νικομάχου γερασηνοῦ πυθαγορικοῦ ἁρμονικῆς ἐγχειρίδιον ὑπαγορευθὲν ἐξ ὑπογεγόνου κατὰ τὸ παλαιὸν βιβλία β'.

6. fol. 57^{r}: Manuelis Bryennii commentarius in Ptolemaei Harmonica. tit.: ΜΑΝΟΥΗΛ ΒΡΙΑΝΝΙΟΥ ΑΡΜΟΝΙΚΩΝ. ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΜΕΤΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΞΗΓΗΣΕΩΣ ΒΡΥΕΝΝΙΟΥ. incipit: Ἐπειδήπερ ὁ χρόνος. desinit: ὡς ἕκαστον ἀναρτᾶς σὺν θεῷ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὡς οἷόν τε ὦρα ἡμῖν ἐξειθέμεθα. (ed. Wallis, Operum Mathematicorum vol. III, Oxoniae 1699, p. 359—508).

7. fol. 147^{r}: (Michaelis Pselli) de anima opiniones celebres. tit.: ΔΟΞΑΙ ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ. incip.: Ὅτι τῶν ψυχικῶν δυνάμεων αἱ μὲν εἰσὶν ἄλογοι, αἱ δὲ λογικαί. desin.: νῦν δὲ τοὐναντίον λεπτομερέστερος γίνεται. (Migne, Patrol. gr. tom. CXXII p. 1029—1076).

8. fol. 165^{r}—173^{r}: Euclidis Catoptrica (ed. Gregorius, p. 645—664). idem opusculum fol. 174^{r}—183^{r} altera manu repetitum est

9. fol. 184^{r}: (Problema mathematicum). tit.: ἡ τούτου τοῦ προβλήματος μέθοδος ἀραβική ἐστι· — incipit: Δύο δοθειτῶν εὐθειῶν δύο μέσας ἀνάλογον εὑρεῖν.

10. fol. 186^{r}: Euclidis Phaenomena (ed. Gregorius, p. 557—597).

Digitized by Google

11. fol. 208r: τὰ πρὸ τῶν εὐκλείδου ὀπτικῶν. incip.: 'Αποδεικνὺς τὰ κατὰ τὴν ὄψιν. cf. Heiberg l. s. l. p. 139 sqq.

12. fol. 226r: EUCLIDIS Data (ed. Gregorius, p. 461—529).

13. fol. 264r: εὐκλείδου φαινόμενα (cf. num. 10). incip.: οἷον τοῦ ὡρίωνος τοχὲν τὰ ἀπὸ τῆς ζώνης ἄχρις τῶν ποδῶν αὐτοῦ διάστημα τὰ αὐτὸ ἐστιν ἀεί.

14. fol. 266r: εὐκλείδου ὀπτικῶν. incip.: Ἴσως εἴπῃ τις ἂν ὡς ἐπειδὴ οὐ μόναι αἱ βγ προσπίπτουσιν ἀκτῖνες. cf. Gregorii edit. p. 606.

15. fol. 269r: εὐκλείδου δεδομένα (cf. num. 12). incip.: Τῶν δεδομένων τὰ μὲν θέσει ἐστὶ δεδομένα· τὰ δὲ μεγέθει.

Codex variis manibus scriptus est, magnam partem manu Bartholomaei de Zanettis (cf. cod. 1639).

149.

Codex 1553 Phill. = 254 Meerm. = 297 Clar. = 175a Pel., chartaceus, cm. 32,2 × 25, saec. XVI, foliorum 156, olim Nauloti.

1. fol. 1r: CLAUDII PTOLEMAEI Harmonicorum libri III (ed. Wallis, Veter. Mathem. vol. III p. 1 sqq.). desinit liber tertius: λοιπὸν δ' ἐπισκέψασθαι καὶ τὰς καθέκαστον πιθανῶς ἂν ἐπιτηρηθέντα διὰ τῶν γενομένων (Wallis l. l. p. 149). tria capita extrema desunt.

2. fol. 53r: PORPHYRII commentariorum in Ptolemaei Harmonicorum librum I quattuor capita priora. tit.: Πορφυρίου εἰς τὴν ἁρμονικὴν Πτολεμαίου ὑπόμνημα. incip.: Πολλῶν αἱρέσεων οὐσῶν ἐν μουσικῇ. desin.: ὧν ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς τὴν ἀξήγησιν ποιησόμεθα (ed. Wallis l. l. p. 189—265).

3. fol. 104r: Excerpta ex PTOLEMAEI Syntaxi (ἐκ τῆς συντάξεως πτολεμαίου κεφαλαιωδῶς εἰρημένων). incip.: Ὅτι σφαιροειδὴς ὁ οὐρανὸς, καὶ σφαιροειδῶς φέρεται. cf. Ptolemaei Syntaxis ed. Halma, Paris. 1816, II voll.

4. fol. 116r med.: IOANNIS PHILOPONI de usu astrolabii liber. tit.: ἰωάννου ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου, περὶ τῆς τοῦ ἀστρολάβου χρήσεως. καὶ τί τῶν ἐν αὐτῷ καταγεγραμμένων σημαίνει ἕκαστον. incipit: Τὴν ἐν τῷ ἀστρολάβῳ τῆς ἐπιφανείας τῆς σφαίρας ἐξάπλωσιν. desinit: καὶ πόσαις τούτου μοίραις διέστηκεν ἀπὶ θάτερα. (ed. H. Hase, Mus. Rhen. vol. VI [1838] p. 129—156).

5. fol. 131r med.: 'Ετέρα ἀξήγησις περὶ τοῦ 'ΑΣΤΡΟΛΑΒΟΥ (fortasse AMMONII Hermiae filii: cf. cod. Barocc. 166). incipit: Εἰ βούλει γνώσκειν τὴν τοῦ ἀστρολάβου μέθοδον. desinit: καὶ ἐμβιβάσαι καὶ ἐν αὐταῖς τοὺς πλανήτας εἰς τοὺς οἰκείους τόπους. καθὼς πρότερον διετυπάμεθα. cf. Hase l. l. p. 158 sqq. P. Tannery, Revue archéologique 1887 I p. 23.

6. fol. 134r med.: τοῦ γραγορᾶ κυροῦ νικηφόρου τοῦ φιλοσόφου πόνημα περὶ κατασκευῆς καὶ γενέσεως ἀστρολάβου. incipit: Τὸ μὲν ἔξωθεν ὀγκεῖον δ περιέχει τὰ τύμπανα. desinit: ἤγουν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ θερινοῦ ὡς λέλεκται· καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον.

7. fol. 141r: σχολὴ (i. e. Scholia) ἐκ τῶν δημοφίλου. incip.: 'Επὰν στήσεις τὸν ἀπικρατήτορα. desin.: διὸ καὶ ὡριμαῖα κέκληται.

8. fol. 154r: παύλου ἀλεξανδρέως περὶ οἰκοδεσποτείας. cf. cod. 1550 num. 4.

Codex variis manibus scriptus est: I fol. 1—52 (manu Ioannis Mauromatae: cf. cod. 1497); II fol. 53—103 (manu Nicolai Coeoli: cf. cod. 1625); III fol. 104—156.

Codex Pelicerianus 175 ea tantum continebat quae in foliis 104—156 huius codicis extant, sed praeterea in illo inerant 'Ιωάννου τοῦ διακόνου ἐξηγήσεις μερικαὶ εἰς τινα τοῦ Κλεομήδους σφαιρικίας δεδομένα περὶ κυκλικῆς θεωρίας. cf. Omont, Catalogue des mss. grecs de Guillaume Pelicier p. 47. v. inf. cod. 1555 num. 6.

150.

Codex 1554 Phill. = 255 Meerm. = 298 Clar., chartaceus, cm. 32,6 × 23,5, saec. XVI, foliorum 245.

1. fol. 1r: CLAUDII PTOLEMAEI Harmonicorum libri III (ed. Wallis, Veter. Mathem. vol. III p. 1—151).

2. fol. 67r: PORPHYRII in Ptolemaei Harmonica commentarii (ibid. p. 189—355).

Digitized by Google

3. fol. 186^{r}: ARISTIDIS QUINTILIANI de musica libri III (ed. Alb. Jahn, Berol. 1882).

Codex manu Bartholomaei de Zanettis exaratus est (cf. cod. 1639).

151.

Codex 1555 Phill. = 256 Meerm. = 300 Clar. (= 175^{b} + 124^{b} Pet.), chartaceus, cm. 32,4 × 24, saec. XVI, foliorum 106, olim Naukoti.

1. fol. 1^{r}: ARISTIDIS QUINTILIANI de musica libri III.

2. fol. 54^{v}: (Anonymus de musica). incipit: Ῥυθμὸς συνέστηκεν ἔκ τε ἄρσεως καὶ θέσεως. cf. Anouymi scriptio de musica, Bacchii senioris introductio artis musicae, ed. Bellermann, Berol. 1841, p. 17—86.

3. fol. 64^{v}: BACCHII SENIORIS Iutroductio artis musicae (ed. Meibom, Antiquae Musicae auctores, vol. I). incipit: Μουσικὴ τίς ἐστιν εἴδησις μέλους καὶ τῶν περὶ μέλος συμβαινόντων. desinit: οὗν ω τὸν πίτυος στέφανον.

4. fol. 69^{v} med.: Altera εἰσαγωγὴ τέχνης μουσικῆς βακχείου τοῦ γέροντος. incipit: Τῆ μουσικῆ τέχνη πᾶσαν τὴν δογματοποιίαν. (ed. Bellermann l. s. l. p. 101—108). in fine additi sunt senarii octo (incip.: τῆς μουσικῆς ἕλεξε βακχεῖος γέρων) a Meibomio in fine praefationis suae ad Bacchii Introductionem editi.

5. fol. 72^{r} iuf.: (DIONYSII et MESOMEDIS Hymni). nomina poetarum desunt. notae musicae superscriptae sunt versibus hymni primi et versibus quibusdam hymni tertii. (ed. Bellermann, Berol. 1840).

6. fol. 73^{v}: τοῦ σοφωτάτου χαρτοφύλακος τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης βυλγαρίας τοῦ καὶ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων κυροῦ Ἰωάννου διακόνου τοῦ πεδιασίμου ἐξηγήσεις μερικαί, εἰς τινα τοῦ κλεομήδους σαφηνείας δεόμενα. incip.: Εἰς τὴν ἐπιγραφήν. κλεομήδους κυκλικῆς θεωρίας μετεώρων πρώτων: ἐξήγ(ησις): Κυκλικὴ μὲν εἴρηται, διότι εἰσὶ καὶ μετέωρα μὴ ἐν κύκλοις τὴν θεωρίαν ἔχοντα. desin.: κύκλος γὰρ κύκλον οὐ τέμνει κατὰ πλείονα σημεῖα ἢ δύο, κατὰ τὸ δέκατον τοῦ αὐτοῦ βιβλίου. A folio 73 novus quaternio incipit.

7. fol. 91^{r} med.: τοῦ αὐτοῦ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων. incipit: Τὸ εἰς τοὺς ἀστέρας τοὺς ἑπτὰ τοὺς πλάνητας ὠνομασμένους. desinit: μιᾶς ἄλλης ἡμέρας ἐμβολίμου δέονται.

8. fol. 93^{r}: HERONIS ALEXANDRINI Geodaesia (ed. Hultsch, p. 141—152). tit.: Γεωδαισία σὺν θεῷ τοῦ ἥρωνος, τὸν τῶν σχημάτων ἀποδεικνύουσα μόλισμὸν καὶ πάντα τὰ κατὰ μέρος αὐτοῦ.

9. fol. 100^{v} med.: Ἰσαάκ μοναχοῦ τοῦ ἀρτυροῦ, πῶς ἂν τὰ μὴ ὀρθὰ τῶν τριγώνων εἰς ὀρθὰ μετατιθῆσαι μὲν καὶ περί τινων ἄλλων σχημάτων. incipit: Ἡ τῶν γεωμετρουμένων χωρίων μέτρησις κατὰ τὰ ἐν αὐτοῖς διάφορα σχήματα πολλῆς δεῖ καὶ σκέψεως.

10. fol. 102^{v}: (Excerpta ex HERONIS Geometria). incip.: Ἐπίπεδος γεωμετρία συνέστηκεν ἔκ τε κλιμάτων. (cf. Heron. Alex. rel. ed. Hultsch p. 44 sqq.). sequuntur (fol. 104^{v} inf.) ὅροι τοῦ δεκάτου στοιχείου εὐκλείδου, (fol. 106^{r}) ἀριθμοὶ ἰνδικοί et νεοφήτου μοναχοῦ σχόλιον.

Codex duabus manibus scriptus est: I fol. 1—72 et 104—106 (manu Nicolai Cocoli); II fol. 73^{r}—103^{v}. — num. 6 (et 77) pars fuit codicis Peiresiani 175, num. 8 (et sqq.?) pars codicis Pet. 124.

152.

Codex 1556 Phill. = 258 Meerm. = 265 Clar., chartaceus, cm. 20,2 × 14, saec. XVI, foliorum 97.

1. fol. 1^{r}: PLUTARCHUS de tranquillitate animi. incipit: πλούταρχος παυκίῳ εὖ πράττειν. ὀρᾷ σου τὴν ἀπιστολὴν ἐκομισμένην. desinit: ἀδεῶς καὶ ἀνυποπτως προσέξουσιν.

2. fol. 31^{r}: PLUTARCHUS de fortuna Romanorum. incipit: Αἱ πολλοὶς πολλάκις ἠγωνισμέναι. desinit: καὶ ζῆν χρὴ πεζὸν ἐόντα.

3. fol. 54^{v}: (PLUTARCHUS) de Alexandri fortuna aut virtute (or. I et II). incipit: Οὔτος ὁ τῆς τύχης λόγος. desinit: εἰ τὸν ἐμὸν φρᾶσαι δοκεῖτε ὁμεῖς.

Adnexa sunt typis impressa quaedam: 1. versiones latinae *Plutarchi de tranquillitate et securitate animi* (cui

Digitized by Google

accessit *Basilii* epistula de vita per solitudinem transigenda), *de fortuna Romanorum*, *de fortuna vel virtute Alexandri*, Parisiis in aedibus Ascensianis a. 1505 editae. 2. *Guilelmi Budei versio latina Plutarchi Cheronei de placitis philosophorum*, a. 1505.

153.

Codex 1557 Phill. = 259 Meerm. = 268 Clar. = 116 Pel., chartaceus, cm. 21,8 × 17,4, saec. XVI, folioram 85, olim Nauloti.

NEMESII de natura hominis liber.

In initio aliquot folia amissa sunt, fol. 1^{r} incipit: (τοί)νυν ὡς ἐν εἰκόνι τῶ ἀνθρώπω (Migne, Patrol. gr. tom. XL p. 529 v. 16).

Prima folia quattuor maculis laesa sunt.

154.

Codex 1558 Phill. = 260 Meerm. = 270 Clar. = 241 + 250 + 245 + 246 Pel., chartaceus, cm. 22,7 × 17,2, saec. XVI, foliorum 82, olim Nauloti.

1. fol. 1^{r}: τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυροῦ σωμεὼν βέστου τοῦ ὡσὴθ· σύνοψις καὶ ἀπάνθισμα φυσικῶν τῶν φιλοσόφων διδαγμάτων. incipit: Ὁ μὲν σοφὸς πλούταρχος· ὦ μέγιστε καὶ θειότατε βασιλεῦ, διαφόρους δόξας ἀπαριθμούμενος. opusculum hoc totum fere (si duo capita extrema parti ἐκλείψεως ἡλίου et parti ἐκλείψεως σελήνης exemeris) conspirat cum MICHAELIS PSELLI libro ἐπιλύσεις σύντομοι φυσικῶν ζητημάτων (ed. G. Seebode, Gothae 1840 = Migne, Patrol. gr. tom. CXXII p. 784—809). in fine capitis περὶ μεγέθους καὶ σχήματος ἡλίου (fol. 12^{r} inf.) haec rubro subscripta sunt: Ἰστέον ὅτι τὸ περὶ σελήνης κεφάλαιον οὐκ ἔγραφη, διὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτὸ τὸ ἀντιβόλ(ιον). διὸ καὶ εἰ θέλῃς γράφαι τί κάτωθεν, ἄφει κενὸν τὸν παρόντα τόπον, et duae paginae (fol. 12^{v} et 13^{r}) vacuae relictae sunt, in folio 13^{v} incipit caput περὶ ἐκλείψεως ἡλίου. Hoc opusculum solum inerat in codice Peliceriano 241.

2. fol. 15^{r}: ANASTASII SINAITAE περὶ μήκους καὶ βραχύτητος ζωῆς· καὶ περὶ ποικίλων καὶ αἰφνιδίων θανάτων. v. sup. cod. 1424 num. 4. Hoc opusculum solum continebat codex Peliceranus 250.

3. fol. 25^{r}: Excerpta ex ALEXANDRI APHRODISIENSIS Quaestionibus naturalibus et moralibus (ed. L. Spengel, Monachii 1842). tit.: ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως, ἐκ τοῦ πρώτου βιβλίου τῶν ἠθικῶν αὐτοῦ προβλημάτων· τοῦ ἀριστοτέλους· σχόλιον, ἐν διαλόγω περὶ τοῦ εἰ πάντα γίνεται καθειμαρμένην ἀναιρεῖσθαι τὸ δυνατόν τε καὶ ἀνδεχόμενον. incip.: Ἆρα σοι δοκεῖ τὰ καθειρμὸν αἰτίων γίνεσθαι (Spengel p. 22 sqq.). sequuntur alia excerpta ex libris II et III. fol. 31^{r} inf. novum caput incipit (quod in editione non extat) ἐκ τοῦ τρίτου βιβλίου τῶν παρὰ ἀριστοτέλους περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν· Παρὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν ἐλέγετό τις καὶ τοιαύτη δόξα· εἴη μὴ φύσις οὐχ ὁμοία πάντων, ἀλλ' ἔχει διαφοράν κτλ. abrumpitur in fine quaternionis (fol. 32^{v}): οὔτε πολλοῖς οὔτε ἐν οἷς ἐστι πολύ τι, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐλάττοις τῶν ὄντων. Haec excerpta extabant in codice Peliceriano 245.

4. fol. 33^{r}: (Commentarius de logica), cuius initium deest. incipit: ττου (sic) τῶν τὴν λογικὴν πραγματείαν ἐξηγουμένων ὡς πρό τοῦ εὐθέως ἐκπέπτωκεν. καὶ πρῶτον μὲν ἔστι σχῆμα· ἐκ δύο καταφατικῶν καθόλου προτάσεων συγκείμενον. inest caput περὶ εἰκόνων: Εἰκὼν ἐστὶν ὁμοίωμα χαρακτηριστικὸν τοῦ πρωτοτύπου κτλ. desinit commentarius: διαιρεῖται δὲ τὸ παρὸν σύγγραμμα ἐκ πέντε τμημάτων· περὶ τόνων δὲ ἑκάστου διαλαμβάνω σαφές.

5. fol. 38^{r}: τοῦ αὐτοῦ φελκοῦ τίνα περὶ δαιμόνων δοξάζουσιν Ἕλληνες (Michael Psellus de operatione daemonum ed. Boissonade, p. 36—43 = Migne, Patrol. gr. tom. CXXII p. 876—881). a folio 38 novus quaternio incipit et nova manus.

6. fol. 42^{r}: PSELLI Timothens sive de operatione daemonum (ed. Boissonade l. l. p. 1—36 = Migne l. l. p. 820—876).

7. fol. 62^{r}: τοῦ κυροῦ ἰωάννου καὶ πρώτου τῶν φιλοσόφων τοῦ ἰταλοῦ εἰς τὸ περὶ ἑρμηνείας ἀριστοτέλους ἔκδοσις ἐπίτομος. incipit: Ἡ λογικὴ πραγματεία τέλος ἔχει τὴν εὕρεσιν τῆς ἀποδείξεως. desinit: τὴν ἐνδειαν τῆς φύσεως ἰασάμενοι τῇ παρ' αὐτῶν ἐξουσία. initium huius commentarii edidit

Digitized by Google

Brandis in Scholiis in Arist. p. 94ᵇ30—95ᵇ5. cf. Prantl, Geschichte der Logik II² p. 301 sqq. Hic commentarius inerat in codice Peliceriano 246.

Codex variis manibus scriptus est: I fol. 1ʳ—24ᵛ (manu Nicolai Malazi: cf. cod. 1407); II fol. 25ʳ—37ᵛ et fol. 62ʳ—82ʳ; III fol. 38ʳ—61ᵛ.

155.

Codex 1559 Phill. = 261 Meerm. = 272 Clar., chartaceus, cm. 20,5 × 15, saec. XVI, foliorum 35.

Georgii Pachymerae Epitome logices Aristotelis. tit.: γεωργίου διακόνου πρωτεκδίκου καὶ δικαιοφύλακος τοῦ παχυμέρου περὶ λογικῆς. incipit: Γεννᾶται παρ' ἡσιοδῳ καὶ ὅρις τῷ θαύματι. abrumpitur in fine Analyticorum his verbis: κατὰ τὴν φράσιν τῆς λέξεως (fol. 41ᵛ med. ed. Ioann. Lertout, 1581). cf. cod. 1521.

Codex manu Angeli Vergecii scriptus est.

156.

Codex 1560 Phill. = 262 Meerm. = 301 Clar. = 44 Pal., chartaceus, cm. 19,6 × 15,7, saec. XVI, foliorum 111, olim Nauloti.

Oppiani Halieuticorum libri I—IV cum glossis interlinearibus (sub finem libri I desinentibus) et paucis scholiis marginalibus.

157.

Codex 1561 Phill. = 263 Meerm. = 303 Clar. = 45 Pal., chartaceus, cm. 22 × 16,4, saec. XVI, foliorum 45, olim Nauloti.

(Commentarius in Oppiani Halieuticorum libros V). titulus deest. incipit: (Γ)λαμβρὰ λέξις ὅτι εἶπεν ἔθνεα καὶ οὐκ εἶπεν γένη ἢ φῦλα, διὰ τὸ γινώσκειν τὰ θαλάττια ζῶα ἄλληλα ἐσθίοντα δίκην ἐθνῶν. desinit: ῥίζουσα δὲ τὰ συνέχοντα τὰς ῥίζας τῶν οἰκιῶν· τέλος τῆς ἐξηγήσεως τῶν ὀππιανοῦ ἁλιευτικῶν. cf. Scholia in Oppianum ed. Bussemaker (in Düneri editione Scholiorum in Theocritum, Paris. 1849) p. 260—364.

158.

Codex 1562 Phill. = 265 Meerm. = 306 Clar. = 78 Pal., chartaceus, cm. 20,5 × 15,2, saec. XVI, foliorum 96, olim Nauloti.

1. fol. 1ʳ: ἰατρικὴ κατάστοιχεῖον, περί τινων πτηνῶν καὶ νηκτῶν καὶ χερσαίων ζώων δυνάμεως, ἐκ τῆς τοῦ σωμεὼν μαγίστρου ἀντιοχέως πραγματίας. incipit: Ἀετὸς ἐστὶν μέγα ζῶον, βασιλεὺς ἁπάντων τῶν πτηνῶν. sequuntur (eodem ordine alphabetico) excerpta περὶ τῶν τετραπόδων ζώων ἐτ ἀρχὴ ἑτέρα τῶν ἑνάλιων ζώων.

2. fol. 57ʳ: Excerpta ex Geoponicorum libro XIII. tit.: θεραπεία εἰς λύμην διαφόρων βλαπτικῶν ζώων. incip.: Ἐὰν νέφος ἀκρίδων ἐπέρχεται, πάντες ἔνδον μενέτωσαν ἀφανεῖς· καὶ οὕτως αἱ ἀκρίδαι παρελεύσονται τὸ χωρίον (cf. Geopon. ed. Niclas p. 932 sqq.). in fine accedit caput περὶ χοίρων, ex Geoponicorum libri XIX capite septimo (ed. Niclas p. 1227 sq.).

3. fol. 66ʳ: Remedia graeco-barbara. incip.: (Ἀ)ντίδοτα καπνοῦ· σπορίσματα τέσσαρα· χυμωνικῶ· ἀγγουρίου πεπονίου· κολοκηθίου σταφίδες.

4. fol. 67ʳ: (Glossarium medico-botanicum). incipit a littera β: Βάλιτος ἡ κόπρος τοῦ βοός. Βάλβητα καὶ βολβία καὶ βολβοὶ καὶ βολιτά, τὰ ἄγρια κρόμυα· ἅτινα καὶ σκιλοκρόμυα (ι ex υ corr.) λέγονται. Βήχιον, ἡ χαμαιλεύκη. Βερνικάριον, τὸ πυρὸν νίτρον. Βουνιάς, ἡ γογγυλίς. desinit: ὦχρα, εἴδος γῆς κιρρᾶς· ᾗ οἱ ζωγράφοι χρῶνται, καὶ οἱ ξενῶνες εἰς τὰς ἐχυρᾶς ἐμπλάστρους. cf. Boissonade, Anecd. Gr. II p. 396 sqq.

5. fol. 80ʳ: αὗται αἱ ἀντίδοτοι ἐμετεκοτίσθησαν (sic! volnitne ἐμετεκομίσθησαν?) ἐκ τῶν παρσῶν εἰς τὴν ἑλλάδα, παρὰ κωνσταντίνου ἰατροῦ τοῦ μελιτινιώτου ἐν κωνσταντινουπόλωσ (sic). incip.: Ἀντίδοτος διαφορητικὸν πνευμάτων παντὸς τοῦ σώματος. sunt remedia νγ'.

6. fol. 88ʳ med.: ἀρχὴ. τὰ περὶ γλυκυσμάτων· ᾗ(σων) τζουαριτίων (remedia κ'). incip.: τζουαρίταφοῦρ· ποιοῦν πρὸς τὰς σφοδρὰς ὀδύνας εὐστόμαχον.

Digitized by Google

7. fol. 92r: Index rerum quae hoc codice continentur.

159.

Codex 1563 Phill. = 266 Meerm. = 307 Clar., chartaceus, cm. 20,5 × 16,4, saec. XVI, foliorum 41, olim Nauloti.

1. fol. 1—35: Manuelis Philae carmen de animalium proprietate (ed. Lehrs et Dübner, Poetae bucolici et didactici, vol. I, Paris. 1846). tit.: στίχοι τοῦ σοφωτάτου πρωτασεκρῆτις περὶ ζώων ἰδιότητος· εἰς τὸν βασιλέα κυρὸν μιχ(αὴλ) παλαιολόγον τὸν νέον. incipit:

Ἐχρῆν μὲν ἀδὰμ τὸν γενάρχην τὸν μέγαν.

desinit: οἱ ναυτικοὶ καλοῦσιν ἐκ τοῦ πράγματος

(v. 1965 edit. l.).

2. folia 36—41 manu altera scripta et praecedentibus adnexa sunt. insunt excerpta ἐκ τῶν πολυβίου τοῦ ιστ λόγου. incip.: Οἱ μὲν αἰτωλοὶ προσφάτων ἐπηρμένοι ταῖς ἐλπίσιν. desin.: διὸ καὶ τοῦτο γίνεται τῆς ὀντως ἱστορίας συντεταγμένης ὠφελιμώτατον. (Polyb. ed. Hultsch, vol. III p. 760, 11—768, 25).

160.

Codex 1564 Phill. = 267 Meerm. = 308 Clar. = 119 Pel., chartaceus, cm. 20,8 × 14,8, saec. XVI, foliorum 101.

Geoponicorum libri XX. tit.: Ἥρωνος φιλοσόφου συλλογὴ ἐκ διαφόρων βιβλίων ἐρανισθεῖσα· ὃ δὴ βιβλίον ἀπάνθισμα κατονόμασται· συνεῖλεκται δὲ, ἔκ τε φλωρεντίνου φιλοσόφου καὶ δημοκρίτου· ἔτι δὲ, ἰουνδανίου· ἀνατολίου· βηρυτίου· διοφάνους· λεοντίου· ἀπουηλίου· βάρωνος· ζωροαστρου· φρόντωνος· νέβρωδ· παλαμήδους· καὶ τῶν καντηλίων· καὶ ἑτέρων φιλοσόφων. est quasi epitome Geoponicorum, multa capita desunt, ea quae extant omnia fere admodum decurtata sunt. praemissis tabula capitum et quinque capitulis περὶ τοῦ κρόκου, περὶ τοῦ λευκοῦ ὕδατος, περὶ ὀστράκου, περὶ ἀσβέστου, περὶ ἑφθῶν ὑδάτων, opus incipit (fol. 2r): βίβλος ἀ· κεφάλαια ιβ: βίβλος διακρίσεως καὶ συγκρίσεως τῶν γεωπονικῶν ἐκλογῶν αϋ: κεφάλαιον ἅ. Ἐκ διαφόρων βιβλίων παλαιῶν περί τε γεωργίας καὶ ἐπιμελείας φυτῶν καὶ σπορίμων (Geopon. ed. Niclas, p. 7 sqq.). desinit (fol. 101r sup.): καὶ πλάσας καλλούρια ὡς τὰ θυμιάματα, ἑψανε ἐν σκιᾷ (ibid. p. 1245 med.). Sequuntur: 1. δελέατα πρὸς πάντα καιρὸν ἐπιτήδεια (cf. Geopon. XX, 7 sub finem). 2. νικάνδρου περὶ σησάμου. incipit: Τὰ σήσαμα σπείρεται οὕτως· εἰ ἔστιν ὁ τόπος ψυχρὸς καὶ ὑγρός. desinit: ἐνώσας μέλιτι θερμῷ, ὡς εἶδον ποιεῖς καὶ ἐργάζῃ βρώσιμον.

Hunc codicem Henricus Beckh in commentatione sua de Geoponicorum codicibus manuscriptis (in Actis seminarii philologici Erlangensis vol. IV) silentio praetermisit.

161.

Codex 1565 Phill. = 268 Meerm. = 310 Clar. (= 144 Pel.?), chartaceus, cm. 19,4 × 13,8, saec. XVI, foliorum 228, olim Nauloti.

1. fol. 1r: (Cassiani Bassi Geoponicorum libri XX). titulus et proeminui desunt. incipit opus: Τὰ διαφόρως τῶν παλαιῶν (Geopon. ed. Niclas, p. 7 sqq.). desinit: ἀναιροῦνται· τὸ δὲ λοιπὸν πατηγίαις (sic) ἄλις (in capite ultimo libri XX, p. 1271 ed. Niclas). in margine manus recentior adscripsit: λείπει. praeter finem capitis ultimi desunt in codice libri XX caput 6 et capita 8—45. cf. H. Beckh l. l. (v. cod. 1564) p. 281 sq.

2. fol. 170—172: Tabulae astronomicae.

3. fol. 173r: Στίχοι εἰς τοὺς ιβ μῆνας. altera manu nomen poetae adscriptum est: Θεοδώρου Ηριδρόμου. incip.: Μάρτιος. Ἐγὼ στρατηγὸς πρὸς πανοπλίαν ἄγω. (ed. Ideler, Physici et medici graeci min. vol. I p. 418—420).

4. fol. 175r: Astronomica quaedam, initio mutila. incip.: ζυγὸς σκορπίος· ὑδροχόος· καὶ ἰχθύες· εἰ δὲ γεννηθῇ ἐν πυρρῷ καύματα ἔχει. sequitur mox περὶ σχήματος τῆς γῆς· κεφάλαιον αϋ: Τὸ τῆς γῆς σχῆμα οὐ τετράγωνον ἔνι οὔτε πάλιν ὁλοστρόγγυλον, ἀλλὰ μακροστρόγγυλον λέγω κτλ. sequuntur capita περὶ τῆς γῆς, περὶ νεφελῶν, περὶ βροντῶν.

5. fol. 176r: Photii carmina quaedam. a. φωτίου στιχηρὰ πρὸς τὸν ἐμπροσθεν εἰρημένον

Digitized by Google

ἑταῖρον εἰς ὃν καὶ ὁ κανὼν ἐποιήθη κτλ. incip.: Μέσην εἰλιφυῖα τοῦ παντὸς θέσιν ἐκ τοῦ κτίστου ἡ γαῖα τὸ ὕδωρ ἔσχεκεν. b. φωτ(ου) μ^{κ} (μέλος?) πρὸς τινα ἑταῖρον διεηθέντα μαθεῖν τὰς τῶν ἀνθρώπων μαθηλικιώσεις καὶ ἄλλα τινά (ᾠδαὶ octo). incip.: ἡλικίαι τῶν ἀνθρώπων ὡς δοκεῖ τοῖς σοφοῖς, πᾶσαι εἰσὶν ἑνιέα. c. ἑξαπ(οστειλάριον)· ὦ' οὐρανὸν τοῖς ἄστροις. incipit: Γένεσιν ἔξω νόει, λευκιτικὸν ἀριθμός γε.

6. fol. 179^{r} inf.: Astronomica varia. incip.: Οἱ λέγοντες ὅτι ἑκάστῳ ἀνθρώπῳ ὁ τρόπος ὥρισται τοῦ θανάτου καὶ ἡ ἡμέρα καὶ ἡ ὥρα αὐτοῦ· οὐκ ἴδασιν ἄρα τί λέγουσι καθὼς ἑλλήνων παῖδες ματαιολογοῦσι περὶ τούτου ὅτι ὥρισται ἑνὶ ἑκάστῳ ὁ τρόπος τοῦ θανάτου καὶ ἡ ὥρα κτλ.

7. fol. 182^{v} med.: ἐξήγησις τῶν ἡμερῶν ἡσιόδου ἀπὸ φωνῆς τοῦ πρωτοσπαθαρίου. incipit: Τὸ κείμενον. Πρῶτον, ἑνὴ τετράς τε καὶ ἑβδόμη ἱερὸν ἦμαρ. (ed. Gaisford, Poetae Graeci minores, vol. II edit. novae. Lipsiae 1823, p. 448—459).

8. fol. 189^{r}: (De novem Musis). Ἐννέα εἰσὶν αἱ Μοῦσαι διὰ τὸ τὰ μουσικὰ προσεχῆ καὶ σαφῆ διαστήματα τρία τυγχάνειν κτλ.

9. fol. 190^{r} med.: Τῶν ιβ ζωδίων τὰ ὀνόματα καὶ οἱ τούτων μῆνες. incip.: Κριὸς μαρτάω καὶ δέχεται τὸν ἥλιον.

10. fol. 190^{r} inf.: Ἰωάννου ἀλεξανδρέως χρόνοι τῶν ζωδίων ἐν οἷς ἕκαστον αὐτῶν ὁ ἥλιος διαπορεύεται· καὶ αἱ καθ' ἕκαστον ζῴδιον γινόμεναι ἐπισημασίαι αἳ ὑπογραμμαὶ εἰσὶν· ἀρξόμεθα δὲ ἀπὸ θαρινῆς τροπῆς. (ed. Petavius, Uranolog. p. 64—70 = Ioa. Laur. Lydi lib. de ostentis ed. C. Wachsmuth, p. 175—187). incip.: Καρκῖνον διαπορεύεται ὁ ἥλιος ἐν ἡμέραις λᾶ.

11. fol. 193^{v} med.: Claudii Ptolemaei Inerrantium stellarum apparitiones ed. Petavius l. l. p. 71—92; Wachsmuth l. l. p. 203—260). tit.: μῆνες ἀλεξανδρέων· πτολεμαίου φάσεις ἀπλανῶν ἐπισημασιῶν.

12. fol. 207^{r}: Heronis liber Geoponicus. incipit: τίνες αἱ γενικαὶ τῶν σχημάτων διαφοραί· — Τῶν δὲ σχημάτων ἃ μὲν ἐστὶν ἐπίπεδα. desinit: εἰ δὲ προσφάτως ἐτέθη, ἔχει ὁ στερεὸς πῶς (Heron. Alex. reliqu. ed. Hultsch, p. 208 — 234).

162.

Codex 1566 Phill. = 269 Meerm. = 312 Clar. = 80^{a} + 80^{a} Pel., chartaceus, cm. 23,2 × 16,3. saec. XVI, foliorum 73.

1. fol. 1^{r}: [Hippocratis] epistula ad Ptolemaeum regem περὶ κατασκευῆς ἀνθρώπου (ed. Ermerins, Anecd. medica Graeca, p. 279 —297). incipit: Συνέστηκεν ὁ κόσμος ἐκ στοιχείων τεσσάρων.

2. fol. 6^{r}: διαθήκη γαληνοῦ περὶ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, κατασκευῆ. incipit: Ἐγὼ γαληνὸς πεπειραμένος πάνυ τῶν ἀνθρώπων. cf. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 152.

3. fol. 7^{r} inf.: περὶ τῆς διαίτης τῶν ιβ μηνῶν. incip.: μὴν ἰανουάριος. ἀπὸ τῆς κε τοῦ δεκεμβρίου] μηνὸς ἀρχὴν τοῦ χειμῶνος αὐξάνει ἡ ἡμέρα καὶ αὔξει τὸ φλέγμα.

4. fol. 8^{r} med.: στίχοι εἰς τοὺς ιβ μῆνας κυροῦ θεοδώρου τοῦ πρωδρόμου (ed. Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. I p. 418 — 420). incip.: Ἐγὼ στρατηγὸς πρὸς πανοπλίαν ἄγω.

5. fol. 10^{r}: αἱ ἁπτικαὶ τῶν μηνῶν. incip.: Ὁ μάρτιος ἔχει ἁπακτὰς ξ.

6. fol. 14^{r}: Excerptum e Galeni de compositione medicamentorum secundum loca libro X (ed. Kühn vol. XIII p. 331, 17—346, 5). tit.: Γαληνοῦ περὶ ἰσχιάδος καὶ ποδάγρας καὶ ἀρθρίτιδος. incipit: Ἐκ τοῦ γένους τῆς ἀρθρίτιδος ἥ τε ἰσχιὰς ἐστὶ καὶ ποδάγρα. desinit: ἁπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει, παρχρῶσι παραχρῆμα.

7. fol. 19^{r}: Galeni de pulsu liber ad Antonium (ed. Kühn vol. XIX p. 629—641, 3). incipit: Σκοπὸν ἔχομεν ἐν τῷ παρόντι συγγράμματι. desinit: καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀκμαζόντων. in fine pauca omissa sunt.

8. fol. 23^{v}: Theophili opusculum περὶ διαχωρημάτων (ed. Ideler, Phys. et med. gr. vol. I p. 397—408).

Digitized by Google

9. fol. 32ᵛ med.: Θεοφάνους περὶ διαίτης, πρὸς κωνσταντῖνον τὸν βασιλέα καὶ πορφυρογέννητον. incipit: Καὶ τοῦτο τῆς σῆς ἔργον προνοίας. initium tantum huius Theophanis Nonni libri in hoc codice extat, abrumpitur post quinque versus. v. inf. cod. 1568 num. 2.

10. fol. 33ʳ: Remedia varia. incip.: Τὰ διὰ καλαμώδης ὀξυπόριον· ὃ καλοῦσι πολυετὲς γαληνοῦ· — Τὰ διὰ καλαμώδης καὶ τὰ παραπλήσια χωνεύδεσται ἀργιζεσθαι δεῖ. cf. Daremberg l. l. p. 153.

11. fol. 38ʳ: Pselli πόνημα ἰατρικὸν ἄριστον διάμβων, binis columnis scriptum (ed. Boissonade, Anecd. Gr. I p. 175—232; Ideler, Phys. et med. gr. vol. I p. 203—243). incipit: Ἰατρικῶν ἄκουε συντόμως ὅρων.

12. fol. 52ʳ med.: ὅσα κεφαλὴν βλάπτει: — συκάμενα: βάτζωα: κεδρόκοκκα: φοινίκια κτλ. folium 53ʳ vacuum est.

13. fol. 53ʳ: Versus hexametri (valde corrupti) de evangelistis:

+ μάρκος αὐσυὶ ἱερὸ τα γραμματ' ἀνῆκεν,
ἐπόμενος πέτρω θεοῦ μεγάω (sic) θεράποντε.
+ υἱὸς ἀρχεγόνιο θεοῦ μερόπεσσι μιγέντος·
ἔργα τε· λόγους τε· πάθη τε καὶ ἅλτε πάντα.
ματθαῖος δὲ' ἔγραψε· καὶ ἔφρασε πνεύματος ἁλκῆ.
+ λουκᾶς ταῦτα δ' ἔλεξεν· ὅς ρα κατ' ἴχνος,
πάντη αἰθλέζοντι, κεχαρμένος: —

Sequitur commentariolus de evangelistis: Εὐαγγέλια τέσσαρα ἐδέξαμεν ἡμῖν οἱ ἱεροὶ κανόνες τῆς ἁγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας· τὸ κατὰ ματθαῖον κτλ.

14. fol. 54ʳ med.: Manuelis Philae et aliorum carmina quaedam: εἰς τοὺς μεγάλους πέτρον καὶ παῦλον (Philae carm. ed. Miller, Paris. 1855—57, vol. I p. 354 sq.), εἰς εἰκόνα τῶν κορυφαίων (ibid p. 457), εἰς τοὺς ὁ' εὐαγγελιστάς (ibid. vol. II p. 339 sqq., num. V et VI), εἰς τὰς ἑπτὰ καθολικὰς ἐπιστολάς, alia. intermixta sunt excerpta varia, in quibus (fol. 55ʳ inf.) Apollinarii περὶ τῆς τοῦ ἰούδα ἀγχόνης (ed. Boissonade, Anecd. Gr. vol. II p. 464 sq.).

15. fol. 57ʳ: Catalogus imperatorum Byzantinorum, versibus iambicis. incipit: Τῶν χριστιανῶν τοὺς βασιλεῖς | Κωνσταντῖνος εὐσεβοκράτωρ. desinit: ἐφ' οὗ πόλις ἑάλω ἡ κωνσταντίνου | γένους ἰσμαηλιτῶν τῶν ἀσβεστάτου (sic) | καὶ τέλος ἔσχε ῥωμαίων βασιλεία. versus sunt Nicephori Callisti Xanthopuli (cf. Cyri Theodori Prodromi epigrammata, Basileae apud Ioannem Bebelium 1536) aut Theodori Prodromi (cf. Theod. Prodr. comment. in carmina sacra Cosmae etc. ed. Stevenson, Romae 1888, praef. p. XX num. LIV), continuati usque ad Constantinum Palaeologum, quo imperante Constantinopolis a Turcis capta est.

16. fol. 57ᵛ med.: (Alphabetum asceticum), versus morales XXIV a litteris alphabeti incipientes. incip.: ἀρχὴν ἁπάντων τὸν τοῦ θεοῦ κλῆσαι φρένες. desin.: ὦ τίς ἱκανὸς ἱστορεῖν τὴν ζημίαν. cf. Greg. Naz. dixostίχια παραινετικά ed. Migne, Patrol. gr. t. XXXVII p. 908.

17. fol. 59ʳ: στιχηρὰ (sic) προσόμοια εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον κατ' ἦχον. incip.: Χαῖρε(ε) καταφύγιον στερρόν.

18. fol. 64ʳ: κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον τὴν ζωοδόχον πηγήν· οὗ ἡ ἀκροστιχίς· πηγὰς παθῶν ἔρρανον ἡμῶν παρθένε. incipit: Παθῶν τὰς ἀβύσσους νῦν τῶν ἐμῶν.

19. fol. 67ʳ: Ioannis Geometrae in S. Deiparam hymni quattuor (Migne, Patrol. gr. tom. CVI p. 856—865). tit.: ὕμνος εἰς τὴν θεοτόκον δι' ἡμελεγμένων· γεωμέτρου τοῦ σοφωτάτου. primus hymnus incipit: Χαῖρε κόρη χαρίεσσα, χαρητόκε, χάρμα τοκήων.

Inter folia 13 et 14 in codice Peliciriano 80 extabant ea quae leguntur in codicibus Phill. 1991, 1526, 1529.

163.

Codex 1567 Phill. = 270 Meerm. = 319 Clar. = 66 Pel., chartaceus, cm. 25,8 × 18,3, saec. XVI, foliorum 20.

Galeni liber de ossibus ad tirones (ed. Kühn vol. II p. 732—778). tit.: γαληνοῦ περὶ ὀστῶν τοῖς εἰσαγομένοις. incipit: Τῶν ὀστῶν

Digitized by Google

ἕκαστον οἷόν τι ἐστὶν αὐτὸ καθ' ἑαυτό. desiuit: καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον, οὐκ ἀνάγκη νῦν λέγεσθαι.

164.

Codex 1568 Phill. = 271 Meerm. = 327 Clar. = 252 Pel., chartaceus, cm. 22,4 × 17, saec. XVI, foliorum 33, olim Nauleti.

1. fol. 1r: Oribasii ad Eunapium libri I capita 14—17 περὶ ὑδάτων, περὶ ἀέρων, περὶ λουτρῶν, περὶ τροφῆς δυνάμεων (Oribas. ed. Daremberg et Bussemaker, vol. V p. 192—195, p. 589, p. 44—45, p. 590—592). incip.: Δεῖ δὲ καὶ τῆς τῶν ὑδάτων ἀρετῆς τε καὶ κακίας ἐμπείρους εἶναι. desin.: οὐ γὰρ πέπτεται, τὰ ληφθέντα προσηκότως.

2. fol. 4r: τὸ πρὸς κωνσταντῖνον περὶ διαίτης. incipit: Καὶ τοῦτο τῆς σῆς ἔργον προνοίας. hoc opusculum a Theophane Nonno conscriptum (cf. cod. 1566 num. 9) non integrum adhuc editum est; maximam partem (ut Anonymi librum) edidit Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. II p. 257 sqq. (cf. etiam Ermerins, Anecd. medica, p. 237 sqq.). dividitur opusculum in hoc codice in duos libros, quorum utrique praefatio ad Constantinum Porphyrogenitum praemissa est. liber I incipit (fol. 4r med.): Εὐχυμώτατον ἐστὶ τὸ ἄριστον γάλα σχεδὸν ἁπάντων, desinit: χρησιμώτερον δέ ἐστιν εἰς λεπτύνουσαν δίαιταν τὸ ὀξύμελι μᾶλιστα (Ideler l. l. p. 257—268, 12; cf. Ermerins l. l. p. 237—273). praefatio libri II incipit (fol. 12r med.): Ὁ μὲν οὖν τῶν διαιτημάτων γαληνότατος αὐτοκράτωρ, liber II incipit: ὅσα θερμαίνει: σιτάριν ἀκζεστὸν κτλ. (Ideler l. l. p. 268, 13—281). in fine ordo capitum ab editione discrepat. desinit liber II: οὐδὲν δὲ ἕτερον φαῦλον ἔχει τὸ τοιοῦτον ἐχθύδιον (Ideler l. l. p. 279, 21).

3. fol. 22r: Ἱεροφίλου φιλοσόφου· πῶς ὀφεῖλη διαίτασθαι ἄνθρωπος· ἐφ' ἑκάστῳ μηνί. incipit: Ἰάνουάριος φλέγμα γλυκὺ ἀρμόζει οἴνου καλοῦ εὐδεστάτου. desinit: καὶ ἀποσμίχεσθαι ὀι οἴνου· καὶ νήτρας· καὶ ἀφροδισιάζειν. verbis discrepat ab editione Hierophili (Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. I p. 409—417).

Folia 22 sqq. altera manu scripta sunt.

165.

Codex 1569 Phill. = 276 Meerm. = 332b Clar. = 83b Pel., chartaceus, cm. 23,3 × 16,8, saec. XVI, foliorum 37.

Rhazae medici de pestilentia liber (ad calcem Alexandri Tralliani ed. de Goupyl, Paris. 1548, p. 244 sqq.). tit.: Ῥαζῆ τοῦ θαυμαστοῦ ἰατροῦ λόγος περὶ λοιμικῆς, ἐξελληνισθεὶς ἀπὸ τῆς σύρων διαλέκτου πρὸς τὴν ἡμετέραν. incipit: Ὅτι μὲν οὐδέν τι τῶν συνιστώντων τὴν ἰατρικὴν τέχνην παραλέλοιπε γαληνὸς θεόσεπτε καὶ ἀειτεβέστατε αὐτοκράτωρ. desinit: εἴπομεν τὰς αἰτίας καὶ τὰ συμπτώματα τῆς νόσου· καὶ τὴν προφυλακὴν τῆς θεραπείας ταύτης· λοιπὸν καταπαύσωμεν τὸν λόγον.

166.

Codex 1570 Phill. = 277 Meerm. = 338 Clar. = 69 Pel., chartaceus, cm. 24 × 17,3, saec. XVI, foliorum 73.

1. fol. 1r: Τὸ σύγγραμμα ὃ διέθετο ὁ ἐν ἁγίοις ἰωάννης ὁ δαμασκηνός, περὶ τῶν φαρμάκων τῶν κενούντων, καὶ τὴν φύσιν αὐτῶν καὶ τὴν ἰδιότητα τῆς δυνάμεως αὐτῶν, καὶ μεθ' ὁποίων ἑτέρων εἰδῶν μιγνῦναι δεῖ τὰ ὀξέα φάρμακα καὶ δριμύτατα, πρὸς τὸ ἐλαττοῦσθαι τὴν βλάβην αὐτῶν καὶ δακνότητα. incipit: περὶ ἀλόης. Ἀλόη ἰδίωμα κέκτηται, τοῦ καθάρσι τὸν στόμαχον. desinit: ὁ βορρᾶς τὴν ἐηρότητα· καὶ ὁ εὖρος τὴν ψυχρότητα. cf. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 59. 73.

2. fol. 10r: βοηθήματα διάφορα συλλεγέντα ἀπὸ διαφόρων βίβλων ἰατρικῶν (sermone graeco-barbaro). incip.: Εἰς τὸ βοτάνιν, θέλεινὰ ἐμπῆ.

3. fol. 36r med.: Astronomica: ψηφάρια συν θεῷ ἁγίω, δι' ὧν εὑρίσκονται οἱ κύκλοι τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης καὶ τῆς ἐνδικτιῶνος. incip.: Τὰ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἔτη ὄφειλε διὰ τῶν ιε καὶ

Digitized by Google

τὰ μένοντα ὀηλοῦσι τὴν ἐνδικτιῶνα. sequuntur methodi variae inveniendi paschatis.

4. fol. 48r: (Anonymi carmen de herbis, cum expositione). titulus deest. incipit: Τοὺς πυρέσσοντας τὸ χαμαίμηλον θεραπεύει. desiuit: τὴν βοτάνην περὶ σῶμα φορῶν ἐχθροὺς ὑπαλόξεις. (ed. F. S. Lehrs, Poet. bucol. et didact., Paris. 1846, vol. I, 2 p. 169—173).

5. fol. 55r: Νεοφύτου μονάχου προδρομικοῦ πρόχειρος καὶ χρήσιμος σαφήνεια καὶ συλλογὴ κατατοιχεῖον περὶ βοτανῶν· καὶ ἄλλων παντοίων εἰδῶν θεραπευτικῶν. incipit: Ἀμάρακον καὶ λευκάνθεμον τὸ χαμαίμηλον. ἀσὶδὰ ἡ στρουθοκαμήλιος· ἀσὶδᾶρ στερὰ τῆς στρουθοκαμήλου. desinit: ὠκὶς· ἡ σμαρίς· ὠκίμου τὸ βασιλικόν.

6. fol. 63r med.: Λεξικὸν τῆς τῶν βοτάνων ἁρμηνείας κατατοιχείου τοῦ σοφωτάτου γαληνοῦ. incipit: ἀκταία· ἡ κνηφελιὰ· ἀδένες τὰ καταμάγγωλα. desinit: ὤκιμον τὸ βασιλικόν. sequuntur περιακὰ: κακόλι τὸ κάχρυον κτλ., desin.: ἀμαράντι· τὸ ἀξηροφίνικον.

7. fol. 70r: Ἀντιβαλλόμενα. praefatio incipit: Ἐν ἀλεξανδρείᾳ φησὶν ἐπί τινος γυναικὸς κινδυνευούσης ζητῆσαι λυχνίδα κτλ. lexicon ipsum incipit: αντι ἀκανθίου σπέρματος λυχνίδος. desinit: ὤκιμον· σισύμβριον. ὠκιμοειδὲς· ἡδύοσμον ἄγριον. τέλος τῶν ἀντιβαλλομένων. est Pauli Aeginetae libri VII caput 25 (p. 302—304 ed. Basil. 1538), excerptum ex Galeni opusculo περὶ ἀντεμβαλλομένων (ed. Kühn vol. XIX p. 721—747).

Codex duabus manibus scriptus est: I fol. 1—47 (manu Nicolai Cocoli): II fol. 48—73.

167.

Codex 1571 Phill. = 279 Meerm. = 332r Clar. = 83r Pel., chartaceus, cm. 23 × 17, saec. XVI, foliorum 18, olim Nauloti.

1. fol. 1r: δίαιτα ἰατρικὴ, ἀκριβέστατα, περὶ τοῦ πῶς δεῖ διάγειν. incip.: Τροφῆς καὶ πόσεως μεταλάμβανε, μὴ πολάκις τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ ἀρίστου. desin.: μετὰ δὲ τὴν ἰσημερίαν πίνει κένεωσιν διὰ φλεβοτομίας ἢ δι ἐμέτων. cf. Ideler, Phys. et med. gr. vol. II p. 194—198.

2. fol. 3r: ἀρχὴ περὶ φλεβοτομίας. incipit: Ἐν πᾶσι ἡμέρα τοι καὶ νυκτὶ καὶ ὥρα. desinit: ἐν τάχυ θάσσει σαφῆ καὶ πολλὴν τὴν ὠφέλειαν. est initium Galeni opusculi περὶ φλεβοτομίας (ed. Kühn vol. XIX p. 519—521, 15).

3. fol. 4r: παύλου ἐ..νίτου (Pauli Aeginetae) ἐκ τῶν τοῦ ἱπποκράτους καὶ γαληνοῦ ἐκλογαὶ· περὶ φλεβοτομίας. incip.: Φλεβοτομία λέγεται φλεβὸς ὑρθῶν τμῆμα ἐξερχομένου αἵματος. desin.: ἡ δὲ χρῶμα φοινίκους ἔχει, μακρονοσίαν σημαίνει, οὐ θάνατον.

4. fol. 9r: περὶ συνοψίας καὶ διδασκαλίας ὑρῶν. incipit: Ἐὰν ἐστὴν τὸ οὖρον καθαρὸν καὶ νέφος ἐπάνω, μόνμα θανάτου. Athenaeo adscribitur in codicibus quibusdam: cf. Daremberg, Notices et Extraits des mss. médicaux I p. 16 sq.

5. fol. 13r: σκευασία ὄξους σκυλητικοῦ σκευασθὲν παρὰ πιθαγόρου τοῦ φιλοσόφου. incip.: Μακρόβιον πιεῖ τὸν τοῦτο χρήμενον. Sequuntur ἀντίδοτος θεοδωρίτου· ἡ λεγωμένη ἀνακάρδιος et alia remedia varia.

168.

Codex 1572 Phill. = 280 Meerm. = 391 B Clar., chartaceus, cm. 21,6 × 14,2, saec. XV, foliorum 14.

Codex lacunosus et male compactus est. folia intercederunt inter folia 2 et 3, 3 et 4, 6 et 7, post folium 7. folium 13 collocari debebat ante folium 9.

1. fol. 1r—2v: Remedia varia.

2. fol. 3r—3v: fragmentum opusculi de lapidum facultate, cuius initium et finis desunt. fol. 3r incipit: κύστιν καὶ τὸ αἰδοῖον κατάχρισ· καὶ τήκει τὸν λίθον τὸν ἐν τῇ κύστει. tractantur deinde λίθος ἀγήρατος, λίθος ἄσιος, λίθος χαγάτης etc.

3. fol. 4r—5r med.: Remedia varia.

4. fol. 5r med.—6r med.: κοινὴ διδασκαλία (sic) παντὸς λίθου. incipit: Λίθος αἱματίτης· ἀπὸ τῆς τοῦ κατὰ τὴν χρείαν ὑμνιότητος οὕτως ὀνομάζεται.

Digitized by Google

desinit: δύναται δὲ οὕτως καὶ τὰ ἄλλα πάντα ῥεύματα τοῦ σώματος ἀναστέλλει.

5. fol. 6ʳ: πρὸς τὰ τῶν μεσομηριῶν παρατρίμματα. incipit: μορσύνην λείαν ἐπίπαν ξηρὰν ἢ κόπερον μετὰ ῥόδων.

6. fol. 7ʳ—7ᵛ: συλλογὴ ἐκ τοῦ ἰατρικοῦ περὶ διαφόρων νοσημάτων. incipit: πρὸς ωτία πονοῦντα· ῥωσακὸν ὀστᾶ κλάσας.

7. fol. 8ʳ—8ᵛ: Astronomica quaedam; methodus inveniendi paschatis.

8. fol. 13 et 9—10: ἑρμηνεία διαφόρων νοσημάτων. incipit: περὶ κωφευόντων ἐκ γεννετῆς· ἐλαβόρου λαβὼν ὅσον ῥόβου τὸ μέγεθος.

9. fol. 11ʳ: νικηφόρου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως σημείωσις ὀνειράτων διὰ στίχων ἰάμβων. incipit: 'Ορῶν ἔλαιον ἐκφύγῃς πᾶσαν βλάβην. desinit: κλείδας κρατεῖν δὲ σύνθεσιν δηλοῖ τρόπων. cf. Artemidori et Achmetis Oneirocritica ed. Nicol. Rigaltius, Lutetiae 1603, pars III, p. 10—20, ubi Nicephori opusculum ordine alphabetico digestum legitur.

10. fol. 11ᵛ med.: ὀνειροκριτικὸν κατὰ τὴν σελήνην.

11. fol. 12ʳ: 'Η τῶν ἀνθρώπων ἀγάπη, εἰς τρία μερίζεται πρόσωπα· ὁ μὲν διὰ θεὸν ἀγαπᾷ, ὃν ἀγαπᾷ· ὁ δὲ ἐπεὶ πλούσιος ἐστὶν χάριν λήψεως δώρων· ὁ δὲ ἐμπαθῶς· καὶ ὁ μὲν εὐληκτικῶς δοξάζει ὃν ἀγαπᾷ· ὁ δὲ διὰ πλεονεξίαν· ὁ δὲ χάριν ἡδονῆς: — Sequitur expositio dicti illius Pauli Apostoli, Oboedite praepositis etc.: Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπείκετε· τί οὖν ἐὰν πονηρὸς ᾖ, φησὶ πειθώμεθα; κτλ.

12. fol. 12ᵛ et fol. 14: Excerpta ἐκ τῶν ἀποφθεγμάτων τοῦ σοφοῦ πατρὸς ἡμῶν ἀρσενίου. incip.: Παντὸς πράγματος, ὦ ἂν τις ἐπιχειροίη, αἰτία τις προηγεῖται. cf. Migne, Patrol. gr. tom. LXV p. 88 sqq.

cf. cod. 1480.

169.

Codex 1573 Phill. = 281 Meerm. = 365ᵇ Clar., chartaceus, cm. 19,8 × 13,5, saec. XV—XVI, foliorum 48.

1. fol. 1ʳ: Iosephi Rhacendytae medici Prolegomena Rhetorices (Rhett. Gr. ed. Walz, vol. III p. 467—472). tit.: Ἰατροῦ ἰωσὴφ ῥακενδύτου. incip.: 'Εμοὶ δ' ἆρα καὶ λίαν ἐπίφθονος ἔδοξεν. Sequuntur (fol. 3ᵛ) τοῦ αὐτοῦ στίχοι ἰαμβικοὶ περιέχοντες ἐν ἐπιτομῇ τὴν ἅπασαν ὑπόθεσιν καὶ δύναμιν τῶν ἐγκειμένων τῇδε τῇ βίβλῳ εὐσυνάπτων μαθημάτων (ed. Walz l. l. p. 473—477). incip.: 'Ορῶν θεατὰ βίβλον ηὐτελεσμένην.

2. fol. 5ʳ: ἰωάννου νομικοῦ τοῦ βοτανιάτου, τοῦ ἀπὸ κρήτης πρὸς ἰσίδωρον διάκονα καὶ ταβουλάριν τὸν χιώτην· στίχοι ἑκατὸν, τὸ ἰαμβικὸν διασαφοῦντες μέτρον (ed. Studemund, Anecd. Var. vol. I p. 201—204).

3. fol. 6ʳ: στίχοι ἰαμβικοὶ εἰς τὸν χειροτισμόν. incip.: ὦ χαῖρε σεμνὴ, τοῦτο γὰρ δή σοι πρέπον. sequuntur alii versus iambici. cf. cod. Laurent. LVIII, 2.

4. fol. 6ᵛ: (Iosephi Rhacendytae) σύνοψις τῆς ῥητορικῆς (ed. Walz l. l. p. 478—569). incipit: 'Απροοιμιάστως ἐπὶ τὴν τῶν προοιμερῶν (sic) καὶ λόγων μητέρα ἀρχόμεθα. desinit: ἀντίθεσις, οἷον διόνυσος, διόνισος. σύνοψις ῥητορικῆς βίβλου (sic) ἔλαβεν τέρμα: | ὃν γλυκὺ σοφοτάτου ἰωσὴφ ῥακενδύτου | φρόντισμα καὶ μέλημα σόφισμά τε ἥβῆς πόνος.

170.

Codex 1574 Phill. = 284 Meerm. = 291 Clar. = 54 Pel., chartaceus, cm. 22,7 × 16,9, saec. XVI, foliorum 220, olim Nauloti.

1. fol. 1ʳ: Astronomica. tit.: μέθοδος ὁποίας κράσεως εὑρήσεται ὁ χρόνος· κράτησον τὰ ἀπὸ κτήσεως ἔτη· καὶ ὕψηλον ὑπὸ τῶν δώδεκα, καὶ ὅσα εὑρεθῶσι κάτωθεν τῶν δώδεκα, αὐτὸς δὲ ὃν ζητῇς· καὶ εἰ μὲν μήνη ᾱ, ἓνι πρῶτος χρόνος· εἰ δὲ δύο, δεύτερος· καὶ καθεξῆς ἕως τῶν ιβ· καὶ εἰ μὲν εὑρεθῇ πρῶτος χρόνος, ἓνι ᾱᵛ ζώδιον οἷον κριός. incipit: Τὸ ἔτος τοῦτο, ἀπὸ βορὰν· ψυχινὸν· ὁ δὲ χειμὼν ψυχρὸς καὶ συνεχῆς αρσδρῶς.

Digitized by Google

2. fol. 18ʳ: (Excerpta ex Nicephori Blemmidae Epitome physica). descripta sunt eius operis capita 12—14 (Migne, Patrol. gr. tom. CXLII p. 1128—1152), 18—20 (ibid. p. 1172—1189), 22 et 23 (ibid. p. 1200—1213), 27—30 (ibid. p. 1256—1300). incip.: περὶ τῶν φαινομένων φλογῶν καιομένων περὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τῶν καλουμένων αἰγῶν καὶ δοκῶν· καὶ διαθεόντων ἀστέρων: Ἄνωθεν μὲν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ στερεώματος μέχρι καὶ τοῦ τέρματος τῆς σελήνης κτλ.

3. fol. 75ʳ: περὶ οὐρανοῦ καὶ γῆς, ἡλίου καὶ ἀστέρων. incipit: Ὁ οὐρανὸς ἐν σχήματι κύβου ἑκτίστη (sic). sequitur (fol. 78ʳ med.) caput περὶ μεγέθους καὶ διαφορᾶς τῶν λεγόντων περὶ συγκρίσεως πρὸς τὴν γῆν ἡλίου καὶ σελήνης.

4. fol. 87ʳ med.: ἐκ τῆς εἰς τὸν ὄγδοον ψαλμὸν ἐξηγήσεως i. e. (Nicephori Blemmidae) Epitomae physicae caput 32 (Migne l. l. p. 1304—1320). incipit: Οἱπὼν (sic) ὁ προφήτης πρὸς τὸν Θεόν.

5. fol. 97ʳ: τοῦ σοφωτάτου ψέλλου περὶ τῆς κινήσεως τοῦ χρόνου. incipit: Πρὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων τοῦτο χρὴ πάντας γινώσκειν περὶ τοῦ δημιουργοῦ τῶν ὅλων θεοῦ. altera pars inscripta est βιβλίον β περὶ τῆς χρονικῆς ἐπινεμήσεως. desinit: ταύτην τὴν εὐχὴν λέγ(ε) πρὶν λάχῃς βουλόμενος ἐπαιροτείσαι τὸν χρησμόν.

6. fol. 132ʳ: Νικηφόρου πατριάρχου κωνσταντίνου πόλεως ὀνηροκρητ(ικὸν) κατὰ ἀλφαβῆτον διάστιχων ἰαμβικῶν (ed. Rigaltius, Artemidori etc. Oneirocritica, Lutetiae 1603, pars III p. 10—20). incipit: ἀρχὴ προπάντων, καὶ παθῶν καὶ κυλίας. desinit: ὠὰ δύστραγεῖν ὀρθὰ πρὸς πλοῦτον φέρει.

7. fol. 134ʳ: Ἑρμηνία περὶ τῆς συντελείας. incipit: Ἐβασίλευσεν ὁ ἅγιος μέγας κωνσταντῖνος ἐν ῥώμῃ ἐν ἔτ(ει) β͵ φ͵ ἀπὸ κτίσεως κόσμου.

8. fol. 135ʳ: (Inventores artium). incip.: Ὁ ζεὺς ἐφεῦρε, πλευστικὴν· ποσειδῶν, κυβερνιτικήν· ἥφαιστος χαλκευτικὴν κτλ. desin.: τυρσινοὶ· ταιχίζειν πόλεις.

9. fol. 135ᵛ: (Orthographica). incip.: Ἐκ τῶν κδ στοιχεῖ ἐν (sic) τὸ πέμπτον· οὗν τὸ ἑ περὶ ἀντιστίχων· ἀπίγεια διὰ τῆς εἶ διφθόγγου τὸ γεῖ· τὸ δὲ σί ἴ: — εἴωθεν διὰ τῆς εἶ διφθόγγου· τὸ δὲ ὦ μέγα κτλ.

10. fol. 137ʳ: (Anonymi opus astronomicum). praemittitur Πίνακ συν θεῶ ἁγίω τῷδε τῆς βίβλου, ἐν κεφαλαίοις κε. συνεταγμένοι καθὼς ὑποτέτακται. primum caput est περὶ ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου, extremum περὶ σεισμοῦ τῆς μητρὸς ἡμῶν γῆς. primum mensis October XXV capitibus describitur, tum eadem ratione deinceps reliqui menses. incip.: Μὴν ὀκτώβριος ἔχων ἡμέρας λᾱ· τὸ ζῴδιον ζυγός. Τούτου τὸν μῆνα ἄγων οἱ Ἕλληνες ἀρχὴν ἔτους· διὰ τοῦτο τὸν κύκλον τοῦ ἡλίου ἐξ αὐτοῦ ἄρχεσθαι. desin.: νόσος θανάτους. λίαν. ἐν ταύτῃ τῷ χρόνῳ. ὁ δὲ θεὸς εἰδὲ τὰ ἀδήλα: — τέλος τούτων τῶν περσικῶν ἐφευρεμάτων: —

11. fol. 184ʳ: Nicephori Callisti Xanthopuli συνοπτικὴ σύνοψις ἁγίων χρόνων (sic). incipit: μὴν σεπτέμβριος. Ἐτὼ σύμεων καὶ τὸν μάνδαντα φέρω. sequuntur eiusdem εἰς τὰς δώδεκα ἀορίστ στίχοι et τριωδίου σύνοψις ἀκριβεστάτη. cf. cod. 1462 num. 8. 9.

12. fol. 189ʳ: (Excerpta ex Geoponicis). a. προγνωστικὰ εὐδιανοῦ ἀέρος (Geopon. I cap. 2 p. 13 ed. Nielas). b. περὶ διαιρέσεως τοῦ ἐνιαυτοῦ (I cap. 1 p. 8). c. προγνωστικὰ χειμερινοῦ ἀέρος καὶ ἐκ ποίων τεκμηρίων ὄμβρων χρὴ προσδοκᾶν (I cap. 3 p. 15). d. τοῦ αὐτοῦ προγνωστικὰ καὶ μακροτέρου χειμῶνος (I cap. 4 p. 23). sequuntur libri I capita 9. 10, 12, 13 etc. cf. H. Beckh in Actis seminarii philol. Erlangensis vol. IV p. 304 sq.

13. fol. 213ʳ: ἐσαάκ μοναχοῦ τοῦ ἀργυροῦ σχόλιον εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα τῆς ἐν ἐπιπέδῳ καταγραφῆς τῆς οἰκήσεως. incipit: Ἐνταῦθα ὁ πολεμαῖος πρὸ τῆς καταγραφῆς τοῦ παρόντος σχήματος.

14. fol. 216ʳ: περὶ τῶν δώδεκα ἀνέμων διὰ στίχων πολιτικῶν. incip.: Ἄνεμοι δώδεκα εἰσὶ καὶ μάθε τούτων κλήσεις. Sequitur (fol. 216ᵛ inf.)

Digitized by Google

ἕτερον περὶ τῶν αὐτῶν: Ὅτι ὁ μὲν ἀπαρκτίας, ὃς ἐστιν ὁ βορρᾶς, φανερὸν ὅτι ἀπὸ τῆς ἄρκτου πνεῖ. Sequuntur Astronomica varia.

15. fol. 218r: περὶ ὧν ποιεῖται σχημάτων ἡ σελήνη πρὸς τὸν ἥλιον. incip.: Τὰ τῆς σελήνης σχήματα ἅπερ καλεῖται φάσεις, ἔστι ταῦτα· σύνοδος. Sequuntur alia Astronomica.

Codex variis manibus scriptus est: I fol. 1—136 (manu Nicolai Cocoli); II fol. 137—183; III fol. 184—212; IV fol. 213—220.

171.

Codex 1575 Phill. = 285 Meerm. = 292 Clar. = 89 Pel., chartaceus, cm. 23 × 17, saec. XVI, foliorum 207, olim Nauloti.

Achmetis filii Seirim Onirocriticum (ed. Rigaltius, Lutetiae 1603). tit.: βιβλίον· ὀνειροκριτικὸν· ἀχμὰτ υἱοῦ σειρὶμ τοῦ τῆς παρούσης σοφίας δεῖξε ἡ τοῦ μέλλοντος ἔκβασις προγινώσκεται. praemittitur index capitum τδ. incipit: β. Σορβαχὰμ ὁ ὀνειροκρίτης τοῦ τῶν ἰνδῶν βασιλέων φησὶ· σοφία μεγίστη. desinit: μέχρι γὰρ ἐβδόμης ἡμέρας τὸ πλέον καὶ ἡ ἔκβασις τοῦ ὀνείρατος.

Codex videtur descriptus esse e codice Parisino graeco 2538.

172.

Codex 1576 Phill. = 286 Meerm. = 293 Clar. = 118 Pel., chartaceus, cm. 23 × 16,6, saec. XVI, foliorum 44, olim Nauloti.

1. fol. 1r: [Polemonis] Physiognomonicorum libri II (Scriptores physiognomoniae veteres ed. I. G. F. Franz, Altenburgi 1780, p. 169—310). tit.: πολέμωνος (ος suprascr. man. altera) φυσιογνωμονικα. incipit liber I: Εἰ πέρ τι ἄλλο. desinit: μᾶλιστα δὲ ὄνυχες. τέλος τοῦ πολέμωνος φυσιωγνωμικόν (sic). liber II inscriptus est ὅροι ἀνθρωπίνων εἰδέων ἐκ τοῦ αὐτοῦ πολέμωνος· φυσιογνωμικ(ῶν). incipit: περὶ εἴδους ἀνδρείου. Εἶδος ἀνδρείου ὄρθιον. desinit: ὥσπερ οἱ κύνες εἰσὶν.

2. fol. 23r: Melampodis Divinatio ex naevis corporis (p. 501—508 ed. Franz). tit.: περὶ ἐλαιῶν τοῦ σώματος μελάμποδος. incipit: Ἐὰν ἐστὶ εἰς τὸ μέτωπον. desinit: καὶ πτωχοὶ ἔσονται.

3. fol. 25r: Adamantii Physiognomonicorum libri II (p. 313 sqq. ed. Franz). tit.: ἀδαμαντίου σοφιστοῦ φυσιογνωμονικά. incipit: Τὴν φυσιογνωμονικὴν μέθοδον. liber II mutilus est, desinit in medio capite περὶ χροιᾶς his verbis: οὐκ ἂν ἁμάρτοις. εἰ δὲ ἅμα ὑγρότητι, οἰνόφλυγες. altera manus in margine add.: ἐν ἄλλῳ: μελανότης ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμερώτερον· γλαυκότης, ἀγριώτερον· γλαυκὰ γὰρ τῶν ἀγρίων ζώων τὰ πλείω (p. 415 inf. ed. Franz).

De hoc codice cf. R. Förster, de Polemonis physiognomonicis (Kiliae 1886) p. 21 et in Philol. vol. XLVI p. 267 sq.

173.

Codex 1577 Phill. = 287 Meerm. = 295 Clar. = 128 Pel., chartaceus, cm. 20,3 × 14,4, saec. XV, foliorum 204.

1a. fol. 1r: ἐπιδημία μάζαρι ἐν ᾅδου· ἡ πεῦσις νεκύων ἐνέων, περί τινων τῶν ἐς τὰ βασίλεια συναναστρεφομένων. in summo margine: διάλογος νεκρικός. incipit: Νοσήματος ἔναγχος δεινοτάτου. (ed. Boissonade, Anecd. Gr. III p. 112—163. A. Ellissen, Analekten der mittel- und neugriechischen Litteratur, vol. IV, 1 (Leipzig 1860) p. 187 sqq.).

1b. fol. 27r med.: ὄνειρος μετὰ τὴν ἀναβίωσιν· ἡ διαλεξὶς πρὸς τὸν ὀλόβωλον, ἐκ πελοποννήσου ἐς ᾅδου· ἀπὸ ταινάρου περιηθείς (ed. Boissonade l. l. p. 163—186. Ellissen l. l. p. 229 sqq.). incipit: Τί τοῦτο πολλομήχαν' ὀλόβωλε. codex aliquanto plura continet editionibus: verba quae in illis sunt ultima αὖτις ἀγράφη — τοῦ μηδὲ μόλυβδον ἔχοντος in codice sequitur epilogus (fol. 41r med. — 42r med.); incipit: Τῇ τοῦ σοῦ κράτους προστάξει γενναιότατε δεσποτῶν. desinit: ὡς δοῦλος τῆς ἁγίας βασιλείας σου τολμήσας ἀνέφερον.

2. fol. 43r—51v: Astronomica. fol. 43—47 praemittitur index capitum. titulus operis

Digitized by Google

evanidus et lectu difficilis est: ἑρμοῦ τοῦ (τρισμεγίστου περὶ τῶν) ιβ̄ τόπων ..... incipit (fol. 48r): Ὁ ιβ̄ τόπος καὶ μετακόσ(μιος) καλούμενος συ(μαίνει) τὰ περὶ ἐχθρῶν καὶ δούλων καὶ τετραπόδ(ων). inter folium 49 et folium 50 plura videntur deesse, quoniam fol. 49v desinit verbis ἀὰν τὸ ιβ̄ μόριον, in foliis vero 50r—51v tabulae astronomicae extant.

3. fol. 52r: Zanatae Persae opus astrologicum graece versum a. 1266 ab Arsenio monacho. tit.: βίβλος πέφυκα ἀστρονομίας ψήφμου φράζων ἐπερχομένων ῥυθμῶν ὑσίων (?). incipit: Οὕτως ὁ ζανατὴς ἐτεχνεύσατο καὶ ἐσοφίσατο τήνδε τὴν βίβλον διὰ ψάμμου πρὸς τὰς μεταβολὰς καὶ ποιότητας τῶν ἀστέρων κτλ.: cf. Fabricius, Bibl. Gr. IV p. 150 ed. Harles. desinit abrupte (fol. 72v med.): ἡ ὑπόρα δὲ καὶ τὰ τούτων ὅμοια εἰς πλῆθος ἔσονται· καὶ τοὺς ἰδιώτας εὖ ἔσται· ἀπὸ τῶν. in margine haec verba leguntur: λείπουσι τὰ ἄλλα καὶ τῶν ιβ̄ μηνῶν ἔχομεν δὲ ἀλλαχοῦ.

4. fol. 72r: βίβλος σοφίας καὶ συνέσεως ἀποτελεσμάτων ἀπωλλωνίου τοῦ τυανέως. incipit: ὃς ἔγραφε καὶ ἐδίδαξε σούστουμον (?) θάλασσαν τὸν αὐτοῦ μαθητὴν λέγων αὐτῷ οὕτως. inter folium 80 et folium 81 interciderunt nonnulla.

5. fol. 109r: τοῦ εὐδοξίου χειμῶνος προγνωστικά. incip.: Ἰουνί(ου) ιδ̄ εἰ ἐν τῷ κριῷ εὑρέθη ἡ σελήνη, ἔσται ἀχλύς.

6. fol. 115r: τοῦ αὐτοῦ εὐδοξίου τεκμήρια προγνωστικὰ χειμερίου ἀέρος (= Geopon. I cap. 3 p. 15—23 ed. Niclas). incip.: Τριταῖα καὶ τεταρταῖα οὖσα ἀμβλύας ἔχουσα τὰς κεραίας. sequitur Geopon. I cap. 4.

7. fol. 117r: φιλίππου τῶν τιμιωτάτων βασιλέως ἑξαετοῦς ὁ ὡρομ(αντις?). incip.: Περὶ τὰς τῶν ὡρῶν κινήσεις κράτιστε βασιλεῦ φιλομαθέστατον τε ὄντα σε αἰσθόμενος οὐκ ὀκνήσω ποιῆσαι γινώσκειν ὁπόταν ἐθέλῃς εἰδέναι τὴν ὥραν.

8. fol. 122r: περὶ τῆς ἐκβολῆς τῶν ὡρῶν τῆς ἡμέρας ὁποσουδήτινος κλίματος βούλει ἢ πόλεως ἢ χώρας ἀπὸ τῶν τούτων ἀναφορῶν. incip.: Αἱ ἅπαξ ἑνὸς χρόνου ἐκβληθῆσαι ὥραι ὁποσουδήτινος κλίματος. sequuntur alia Astronomica.

9. fol. 139r: ῥητορίου θησαυρὸς συνέχων τὰ πᾶν τῆς ἀστρονομίας. incipit: Ὁ ζωδιακὸς κύκλος κινεῖται λοξῶς. cf. Fabricius, Bibl. Gr. IV p. 161. XI p. 710 ed. Harles.

10. fol. 147r: σεισμολόγιον ὀρφέως. incipit: μὴν σεπτέμβριος. ζῴδ(ιον) παρθένος. ἐὰν σεισμὸς γένηται ἐν ἡμέρᾳ, καρπῶν ἀπόβλιψις ἔσται.

11. fol. 150r: διαγνωστικὸν τῶν λ̄ τῆς σελήνης ἡμερῶν. incipit: ᾱ. αὕτη ἡ ἡμέρα ἀπεῖρόεως εἰς γάμους.

12. fol. 152v med.: βροντολόγιον ἑρμοῦ τοῦ τρισμεγίστου. incipit: μηνὶ ἰανουαρίῳ· ἐὰν βροντήσῃ ἡ ἀστραφὴ ἐν ἡμέρᾳ.

13. fol. 156v med.: αἱ παρακείμεναι χῶραι ἐνὶ ἑκάστῳ ζῳδίῳ. incip.: κριῶ ταύρῳ παράκειται κυκλάδες τῆς μικρᾶς ἀσίας.

14. fol. 157r: ἀπὸ τοῦ εὑρεθέντος βασιλικοῦ βιβλίου πάλιν τοῦ ἐν τῷ θεοσόστῳ στόλῳ ἐγκειμένου παρεκβληθέντος ἐν τῇ τραπεζητικῇ. incip.: περὶ ἡλίου ἀνατολῆς· περὶ εὐδίας: ἀνατέλλων ὁ ἥλιος καθαρὸς καὶ σύμμετρος, εὐδίαν ἔχει.

15. fol. 163r: βροντολόγ(ιον). incipit: σελήνης οὔσης ἐν καιρῷ κριῷ.

16. fol. 164r: Astronomica varia. incip.: περὶ ἐκλείψεως ἡλίου καὶ σελήνης. μηνὶ ἀπριλλίῳ ἐὰν σκοτισθῇ ὁ ἥλιος.

17. fol. 181r: περὶ ἀστρονομίας. περὶ ἡλίου σελήνης καὶ μηνῶν καὶ ἀστέρων καὶ πλανητῶν καὶ ζῳδίων. incipit: μὴν σεπτέμβριος ἔχει ἡμέρας λ̄· ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας ιβ̄ καὶ ἡ νὺξ ὥρας ιβ̄ κτλ.

18. fol. 186r: (De animalium quorundam facultatibus). incipit: περὶ ἀσπάλακος. ἀσφάλαξ ζῶον ἐστὶν ἀόμματον ὑπὸ γὴν βαδίζον.

19. fol. 188r: (Remedia varia). incip.: Ἐπι γλώσσης σηπεδῶνος· ὥστε ἀπὸνεκρωθῆναι τὰ οὐλα. ante folium 191 interciderunt aliquot folia.

20. fol. 191r: Lexicon botanico-mineralogico-zoologicum, in initio et in fine mutilum. incipit (in littera ᾱ): ἐν τῷ κεστῷ τῆς ἀφροδίτης. ὁ δὲ καὶ μεθόδιος λίθος εὔγνωστος ὤν,

Digitized by Google

δύσγνωστος ὑπάρχει· ὃς καλεῖται ὀφανός. littera $\bar{\lambda}$ incipit: στοιχεῖον $\bar{\lambda}$. λίβανος βοτάνη· λίγγουρος λίθος· λάβις πτηνὸν· λάβρας ἰχθύς· λίβανος ἐστὶ βοτάνη δενδρική. abrumpitur (fol. 198^r inf.): ἔσῃ γὰρ πάντα τὰ προειρημένα νοῶν, βίους τε καὶ μοίρας ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν· καὶ περὶ κλεπτῶν· καὶ δραπέτων τὸ ποῦ καὶ πῶς· καὶ ἁπλῶς πάντα τὰ ὀξέντα ἐν τῷ νῷ. ταῦτα μὲν ἀμφότερα. post folium 198 intercierunt nonnulla.

21. fol. 199^r: Remedia varia.

Folia 43—50 mucore graviter laesa sunt.

Codex variis manibus scriptus est. fol. 72^r haec subscriptio extat:

Γεώργιος Κριτόπουλλος.
. . . . . ριος μονόμαχος.

174.

Codex 1578 Phill. = 288 Meerm. = 299 Clar., chartaceus, cm. 23,4 × 17, saec. XVI, foliorum 413.

1. fol. 1^r: Claudii Ptolemaei Harmonicorum libri III (ed. Wallis, Oper. mathem. tom. III, Oxon. 1699, p. 1—151).

2. fol. 94^r: Manuelis Bryennii Harmonicorum libri III (ibid. p. 359—508).

3. fol. 255^r: Porphyrii in Ptolemaei Harmonica commentarius (ibid. p. 189—355).

Codex variis manibus scriptus est.

175.

Codex 1579 Phill. = 289 Meerm. = 217^a Clar. = 125^c Pel. chartaceus, cm. 19,2 × 14, saec. XV—XVI, foliorum 17.

1. fol. 1^r: Epicteti Enchiridion. incipit: Τῶν ὄντων, τὰ μέν ἐστιν ἐφ' ἡμῖν. desinit: βλάψει δὲ οὔ· τέλος τοῦ ἐγχειριδίου. + ὁμοῦ κεφάλαια οβ.

2. fol. 14^r: Pythagorae Carmen Aureum, cum glossis interlinearibus. tit.: πυθαγόρου σαμίου ἔπη τὰ ὁ ἔπει χρυσᾶ: πυθαγορικὰ ἔπη τὰ οὕτω πως ἐπικαλούμενα χρυσᾶ: στοιχείωσιν περιέχοντα τῆς τελειότητος τῶν πυθαγορείων.

3. fol. 16^r med.: ἀποφθέγματα τῶν ἑπτὰ σοφῶν. incip.: πρῶτος σόλων· μηδὲν ἄγαν φάτο κεκροπίηθεν· δεύτερος αὖ χίλων ὁ λακεδαιμόνιος γνῶθι σαυτὸν ἔφη. desin.: ἐπιβλαβὲς πέφυκεν ἐγγύη κακὸν· ἐν ἄλλῳ δὲ, ἐγγύη πάρα δ' ἄτα: — cf. Boissonade, Anecd. Gr. I p. 143.

176.

Codex 1580 Phill. = 290 Meerm. = 217^b Clar. = 125^d Pel., chartaceus, cm. 20 × 13,5, saec. XV—XVI, foliorum 10.

1. fol. 1^r: [Aristotelis] de mundo liber (p. 391—401 ed. Acad. Berol.). tit.: ἀριστοτέλους πρὸς ἀλέξανδρον σύναψις (sic) φιλοσοφίας περὶ κόσμου. incipit: Πολλάκις μὲν ἔμοιγε. desinit: εὐθὺς μέτοχος εἴη· — additur senarius: + εἴληφε τέρμα τοῦ σταγειρίτου λόγος· τέλος.

2. fol. 9^r (altera manu, saec. XVI): Pythagorae Carminis Aurei versus 1—41. incip.: (α)θανάτους μὲν πρῶτα θεούς, νόμῳ ὡς διάκεινται. desin.: πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων τρὶς ἕκαστον ἐπελθεῖν.

177.

Codex 1580* Phill. = 295 Meerm., chartaceus, cm. 15,4 × 10,2, saec. XVI, foliorum 56.

Manuelis Philae carmen de animalium proprietate (ed. Lehrs et Dübner, Poetae bucol. et didact., v. 1—1965). tit.: τοῦ σοφωτάτου μανουὴλ τοῦ φιλῆ· πρὸς τὸν αὐτοκράτορα μιχαὴλ τὸν παλαιολόγον· στίχοι ἰαμβικοὶ, περὶ τῆς τῶν ζώων ἰδιότητος. incipit: Ἐχρῆν μὲν ἀδὰμ τὸν γενάρχην τὸν μέγαν. desinit: οἱ ναυτικοὶ καλοῦσιν ἐκ τοῦ πραγματος.

Codex manu Angeli Vergecii (ut in folio praefixo adnotatur) exaratus et animalium figuris pictis distinctus est.

178.

Codex 1581 Phill. = 297 Meerm. = 311 Clar. = 145 Pel., chartaceus, cm. 15 × 10,4, saec. XVI, foliorum 289.

1. fol. 1^r: (Cassiani Bassi) Geoponicorum libri XX. tit.: πρὸς κωνσταντῖνον βασιλέα κωνσταντίνου πόλεως τὸν πορφυρογέννητον. incip.: Πολλοὶς μὲν καὶ ἄλλοις. omissa sunt libri XX caput 6 et capita 8—45 (cf. cod. 1565 num. 1). desinit in medio capite 46 (fol. 289 med.): τὸ δὲ λοιπὸν πατητέαις ἅλιξ (p. 1271 ed. Niclas). cf.

Digitized by Google

H. Beckh in Actis semin. philol. Erlang. vol. IV p. 312 sq.

2. fol. 289r: Ὀριβασίου, πρὸς εὐνάπιον περὶ ὑδάτων. in margine: ιδ. incip.: Δεῖ δὲ καὶ τῆς τῶν ὑδάτων ἀρετῆς. abrumpitur (fol. 289v inf.) his verbis: τὰ μὲν γὰρ πρὸς ἄρκτους ἑστραμμένα (Oribas. ed. Bussemaker et Daremberg, vol. V p. 192—193, 6).

179.

Codex 1582 Phill. = 299 Meerm. = 340 Clar., chartaceus, cm. 21,8 × 13,4, saec. XV, foliorum 391.

Ioannis Zachariae Actuarii opera medica:

1. fol. 1r: Ioannis Actuarii de urinis libri VII (ed. Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. II p. 3—192). tit.: τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου ἀκτουαρίου κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Ζαχαρίου πραγματεία περὶ οὔρων.

2. fol. 111r: Ioannis Actuarii de spiritu animali libri II (ed. Ideler l. l. vol. I p. 312—386). liber I inscriptus est τοῦ αὐτοῦ περὶ ἐναργειῶν τοῦ ψυχικοῦ πνεύματος πρὸς τὸν φιλοσοφώτατον κυρὸν Ἰωσήφ, liber II (fol. 133v) τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν περὶ διαίτης τροφῶν.

3. fol. 159r: Ioannis Actuarii de diagnosi libri II (ed. Ideler l. l. vol. II p. 353—463). tit.: τοῦ σοφωτάτου ἀκτουαρίου κυροῦ Ἰωάννου (τοῦ Ζαχαρίου add. man. 2) περὶ διαγνώσεως παθῶν.

4. fol. 221v: τοῦ αὐτοῦ περὶ θεραπευτικῆς μεθόδου τῶν κατὰ μέρος παθῶν (libri II = de methodo medendi libri III et IV). incipit liber I: Ἐπειδὴ πᾶσα διδασκαλία καὶ μέθοδος πρός τι τέλος ἀφορῶσα σπουδάζεται. desinit liber II: καὶ τουτονὶ ἐνταῦθά μὴ συγκαταπαύειν.

5. fol. 286r: τοῦ αὐτοῦ σοφωτάτου ὀκταρίου (sic) θεραπευτικῆς μεθόδου λόγος ε^{ος} περὶ συνθέσεως φαρμάκων (capita CCXXXI). incipit: Ἤδη σοι καὶ τὸν ἐπὶ τοῖς τέσσαρσι βιβλίοις ἐπιτεθειμένον λόγον, ὃς πέμπτος τῆς ὅλης πραγματείας ἐστί. desinit: τῶν μετὰ ταῦτον δὲ προσθήσομεν ὅσα ὀκεῖ λείπειν πρὸς τὸ τῆς ὑποσχέσεως ἄρτιον.

6. fol. 334r: τοῦ αὐτοῦ σοφωτάτου ὀκταρίου (sic), περὶ θεραπίας παθῶν καὶ τῶν ἐξωθεν φαρμάκων (capita CLIII). incipit: Ἐδόκει μοι διὰ βραχέων πάντων ἐπιμνησθῆναι βαβουλημένω. desinit (fol. 387r med.): καὶ μὴ τηνᾶλως δοκῶμεν ἐκπεπονηκότες τὴν βίβλον: — τέλος. (Ioannis Actuarii de methodo medendi libros VI latine edidit Mathisius, Venetiis 1554).

7. fol. 388—391 (manu recentiore): Excerpta medica varia.

Subscriptio (fol. 387v):

+ ὡς τοῖς ἑλάφοις κάμματος ὥρα τέλειε,
πηγὴ ποθεινὴ ἅκος οὖσα τοῦ θέρους,
οὕτω πέφυκε καὶ γραφεῦσιν ἡδύτης
τὸ τέρμα βίβλου, τοῖσδε τῶν πονουμένων: —

et infra:

+ Διπλοῦν τὸν ἁπλοῦν ἡ κυήσασα λόγον,
διπλῆν βάσιν δίδου μοι τὸν γεγραφότι: —
ἐκμήκυνον ὁ γράφας (?).

180.

Codex 1583 Phill. = 300 Meerm. = 343 Clar., chartaceus, cm. 22 × 13,9, saec. XV, foliorum 106.

1. fol. 1r: Anonymi de compositione medicamentorum liber Δυναμερόν inscriptus. titulus his scuariis conceptus est:

τῶν σκευασιῶν ἡ βίβλος αὕτη πέλει.
καὶ δυναμερὸν σὺν θεῷ λεγομένη.

incipit: ἀρχὴ καὶ πρώτη σκευασία τοῦ νάρδου· ταύτην ὡς μῦρον προτίθημι τῶν ἄλλων. describuntur medicamenta CVI.

2. fol. 42r inf.: σκευασίαι διὰ τῶν ἐμπλάστρων (medicamenta LXXII).

3. fol. 65v inf.: παύλου αἰγινήτου ἰατροσοφιστοῦ κεφάλαιον εἰκοστὸν ε^{ον} ἐκ τοῦ ἑβδόμου βιβλίου τὸ ἐπίγραφον· ἐκ τῶν Γαληνῶν (sic) περὶ ἀντε(μ)βαλλομένων. incipit: Ἐν ἀλεξανδρείᾳ φησὶν ἐπί τινος γυναικὸς κινδυνευούσης ζητήσας λυχνίδα. cf. cod. 1570 num. 7.

4. fol. 69r inf.: σύνοψις ἐν ἐπιτόμω περὶ τῶν βοηθημάτων· καὶ τοῦ τρόπου τῆς δόσεως αὐτῶν μετὰ τῶν ἰδίων προσοφάτων· ὁμοίως καὶ περὶ ἐλιγμάτων, καὶ τροχίσκων· πρὸς τούτοις δὲ καὶ περὶ ἐλαίων καὶ ἐμπλάστρων· καὶ λοιπῶν τῶν εἰς θεραπείαν νοση-

Digitized by Google

μάτων διαφόρων συντεινόντων. incipit: Ὁ περὶ τῶν ἀντιδότων καὶ ἐμπλάστρων καὶ ἐλαιῶν λόγος δυσκατάληπτος ὢν τοῖς πολλοῖς. desinit: κνισμονὰς ὠφελοῦν: σταφὶς ἀγρία χρισμένη ἐν βαλανείῳ ἢ ῥόδων ἔηρῶν καὶ νίτρου καὶ τρίψας μετὰ ὄξους χρῶ.

Statim sequitur tamquam ad ea quae praecedunt pertinens:

5. fol. 84ᵛ inf.: Excerptum ex Theophanis Nonni libro I περὶ διαίτης (v. sup. cod. 1568 num. 2): ὅσα πνεῦμα γεννᾷ: Ἐρεβίνθια λουπινάρια· φασῶλια κτλ. (Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. II p. 265, 26—267, 27). sequitur (fol. 86ʳ) Theophanis περὶ διαίτης liber II: βιβλίον βοὸν τὸ πρὸς κωνσταντῖνον. Ὅσα μὲν οὖν τῶν διαιτημάτων, γαλκηνότατε αὐτοκράτορ κτλ. (cf. cod. 1568 num. 2). post procemium incipit caput ὅσα ἔηραίνει, sequitur caput ὅσα ὑγραίνει etc. (Ideler l. l. p. 268, 30 sqq.).

6. fol. 94ᵛ: περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἱπποκράτους. incipit: Ὁ κόσμος οὗτος συνέστηκεν, ἐκ τεσσάρων στοιχείων. desinit: ὁ δὲ ἔνδοθεν, σαρκώδης. initium huius opusculi edidit Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. I p. 303—304.

7. fol. 101ʳ: Excerpta medica varia, περὶ οὖρων, περὶ σφυγμῶν, ἐκ τοῦ ἀετίου περὶ καθαρτικῶν φαρμάκων, περὶ σφυγμῶν τοῦ σοφοῦ μερκουρίου, etc.

De auctore libri Δυνατῶν (1.) in folio praefixo manu recentiore (saec. XVI) haec adnotata sunt: *Nicolai Myrepsi alexandrini medici greci vetustissimi de compositione medicamentorum particularium secundum genera ordine litterarum. — Micron dinamteron parvum dinamteron extat in Bibliotheca regia. — Alexandrini dinameron extat in bibliotheca Bessarionis sive 1ᴹ marci venetijs cum elio promoto et Alexandro trallano de passionibus corporum humanorum.* cf. cod. Venet. Marc. 295 (Zanetti, Graeca D. Marci Bibl. p. 139).

181.

Codex 1584 Phill. = 302 Meerm. = 353 Clar. = 155 Pel., chartaceus, cm. 32,8 × 24, saec. XVI, foliorum 171, olim Naulotti.

1. fol. 1ʳ: Anonymi Lexicon (sub Ioannis Zonarae nomine ed. Tittmann, Lips. 1808). incipit: (ἀ)απτος: ὁ ἀπροσπέλαστος· γίνεται δὲ παρὰ τὸ ἅπτω απτομαι: καὶ ἀαπτως· οἱονεὶ το ἀηαν ἀπτόμαινον: ἢ οὕτος κἂν τις ἅψαιτο. desinit: τὸ ὦ μετὰ τοῦ ῳ: — ἀρσενικὸν: — ὦφ· ὁ ὀφθαλμὸς: καὶ κλίνεται τοῦ ὠπὸς· ὦφ δὲ θηλυκὸν· ἡ φωνὴ: ὠφίσματίων βραδέα γανόμαινον: ὠφαν· εἶδον: ὠφανηκότες μέγα· ὀφονήσαντες δὲ μικρὸν: ὠφίαθη· ἐβρόδυνεν: λαξπαστα (sic) στέφανα: —

2. fol. 161ʳ: Nicetae Serrensis hymni de cognominibus deorum. incip.: ποίημα τοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου χρυσαλείας κυροῦ νικήτα: — καθ(ίσματα). ἦχος α. πρὸς τὸν πάτερ σου σωτῆρ: — Ἐπίθετα θεὸς κτλ. (ed. Studemund, Anecd. Var. I p. 274 sqq.). sequuntur eiusdem hymni de nominibus geographicis (ed. L. Cohn in Annal. philol. 1886 p. 649 sqq.) et de orthographia canones (vid. ibid. p. 661 sqq.). In fine adiectus est commentariolus de etymologiis elementorum alphabeti.

Codex mendosissime scriptus est.

182.

Codex 1585 Phill. = 307 Meerm. = 367 Clar., membranaceus, cm. 26,3 × 16,3, saec. XV, foliorum 203.

Homeri Odyssea.

Fuit codex olim Matthiae Palmieri, sicut ipse hac subscriptione (fol. 203ᵛ) testatur: ματθαίου παλμέρου πισανέως. de eo cf. Franklin, Dictionnaire des noms, surnoms etc., Paris 1875, p. 435.

183.

Codices tres 1586 Phill. = 308 Meerm. = 368 Clar. = 37 + 38 Pel., chartacei, saec. XVI, olim Naulotti. vol. I cm. 39,8 × 27,5, foliorum 343; vol. II cm. 39,8 × 27,5, foliorum 503; vol. III cm. 39,5 × 28,5, foliorum 436.

Vol. I. II: Eustathii Thessalonicensis commentarius in Homeri Iliadem. incipit vol. I fol. 14ʳ: Τοῦ μακαριωτάτου θεσσαλονίκης κυροῦ εὐσταθίου βιβλίων πρώτων τῆς ἰλιάδος παρεκβολῶν: — Τῶν ὁμήρου σειρήνων καλὸν μὲν ἴσως κτλ. in foliis 1—13 praemittitur Pseudo-Plutarchi liber de vita et poesi Homeri

Digitized by Google

(sine inscriptione); incipit: Περισσὸν μὲν ἴσως ὀΐζεις τις πολυπραγμονεῖν περὶ ὁμήρου. desinit: καὶ γονέων οὐ πάντη ὀνομαστῶν· καὶ πατρίδος ἀδόξου καὶ ἀπεχθόμενον ἑτέρῳ (i. e. sub finem capitis 136 in Plut. edit. Didot. vol. V p. 139). Volumen II in fine mutilum est.

Vol. III: Eustathii commentarius in Homeri Odysseam. tit.: εὐσταθίου μαΐστορος τῶν ῥητόρων τοῦ ὕστερον θεσσαλονίκης παρεκβολαὶ τῶν εἰς τὴν ὀδύσσειαν. incipit: Πικροὶ τὴν ὀδύσσειαν κεῖθὰ καὶ τὴν Ὀπάδα εἰλήχασι λογισταί.

Volumina I et II manu Georgii Cocoli exarata sunt (cf. cod. 1406), vol. III variis manibus.

184.

Codex 1587 Phill. = 309 Meerm. = 369 Clar., chartaceus, em. 29,3 × 20, saec. XVI, foliorum 59.

Scholia recentiora in Aeschyli Prometheum, Septem, Persas (p. 166—503 ed. Dindorf). tit.: ΑΙΣΧΥΛΟΥ ΣΧΟΛΙΑ. scholia in Prometheum incip.: τηλουρόν· διὰ τὸ πολὺ τοῦ ὄρους ἐκπλῆσαι αὐτὸ τηλουρόν· τὸ ἀπὸ πολὺ δεῖκον. scholia in Septem incip.: Κάδμου πολίται· ὁ ἐτεοκλῆς προλογίζει καὶ παρασκευάζων τὸν λαόν. scholia in Persas incip.: Τάδε μὲν περσῶν· τοῦτο δεικτικῶς οἷον φησίν τις πρὸς ἑαυτόν.

185.

Codex 1588 Phill. = 310 Meerm. = 370 Clar., chartaceus, em. 27,7 × 19,7, saec. XVI, foliorum 190.

Sophoclis Trachiniae, Philoctetes, Oedipus Rex, Oedipus Coloneus, Antigone, cum paucis glossis interlinearibus et raris scholiis marginalibus.

186.

Codex 1589 Phill. = 311 Meerm. = 376 Clar., chartaceus, em. 28,6 × 21, saec. XV–XVI, foliorum 140.

Lycophronis Alexandra cum Isaaci Tzetzae scholiis.

Codex incipit ab his versibus:

βίβλος μὲν τελέθουσα λυκόφρονος ἀσματοκόμπου·
ἣν αἶλος προπάροιθεν ἀδερκέϊα δέρτρατ' ἔχουσα·
νῦν δέ με δορκαλέην ἑρμείη θῆκατο τέχνη
τζέτζης ἰσαάκιος, σύστροφα πείσματα λύσας.

(cf. Tzetzis Scholia in Lycophr. ed. Müller, vol. II p. 1049). sequuntur Tzetzae Prolegomena: Τοῖς τῶν ποιητικῶν βίβλων καταρχεσθαι μέλλουσιν κτλ. (vol. I p. 247—262 ed. Müller); deinde Γένος λυκόφρονος (ibid. p. 263—265), tum ὑπόθεσις (ibid. p. 266—273). fol. 3ʳ incipit Lycophronis Alexandra cum Tzetzae scholiis, quae desinunt in versu 1454: λεῴεισι· ὁ δεινὰ καὶ κεκαλυμμένα λέγων· ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ λέπους (vol. II p. 1045 ed. Müller).

187.

Codex 1590 Phill. = 313 Meerm. = 737ᵇ Clar., chartaceus, em. 25,4 × 17,6, saec. XVIII, foliorum 38.

Anonymi versio graeca Vergilii Aeneidos libri I et libri XI.

1. fol. 1ʳ: Πουβλίου Βιργιλίου Μαρωνος Αἰνειὰος πρωτον. incipit: Χαίκεα ἄρεος ἔργα, βίην θ' ἥρωος ἀείσω. desinit: πολλὰ παθὼν πόντοιο δι' ὕδατα νῆας ἐλαύνεις.

2. fol. 16ʳ: ἐνδέκατον τῆς Αἰνείδος. incipit: Τόφρα δὲ ἀρηΐφατα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας. desinit: αὐτοὶ δ' ἔνθα καὶ ἔνθα περὶ πτόλιν αὖλιν ἔθεντο.

188.

Codex 1591 Phill. = 315 Meerm. = 389 Clar., chartaceus, em. 27,6 × 21,3, saec. XV–XVI, foliorum 148, binis columnis scriptus (exceptis foliis 141—148).

1. fol. 1ʳ—2ʳ: (Expositio fidei). incipit: Πιστεύομεν, ὅτι ἐστὶ θεὸς, δημιουργὸς πάντων, ὅσα εἰσὶν ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι. abrumpitur fol. 2ʳ inf., continuatur fol. 67ʳ col. 2—68ʳ col. 2 med.

2. fol. 2ʳ: σαφὴς ἀπόδειξις, ὅτι ἡ πιστις χωρὶς τῶν ἔργων ἀνήνητός ἐστι (dialogus animae et corporis). incipit: Πολλοὺς μὲν ἔχωμεν ὁμοῦ καὶ

Digitized by Google

χρόνους καὶ καιρούς τε ἑξότου συνεζεύχθημεν. desinit: καὶ τοῦτό ἐστι φανερὸν, καὶ τοῦτό ἐστι δῆλον.

3. fol. 11r: PHILOSTRATI Vitae Apollonii libri IV priores. incip.: Οἱ τὸν σάμιον πυθαγόραν ἐπαινοῦντες. desin.: ἐπαινοῦντες καὶ τὴν ἀποδημίαν καὶ τὸν ἄνδρα.

4. fol. 69r: λέξεις τιναὶ (sic) καὶ τρόποι ἀττικοὶ ἐκ τῶν αὐτῶν (ex αὐτὸ corr. man. 2) εἰκόνων. incip.: ἦχει, ἀναφέρεται. φορὰ κίνησις. ἐυμμετρίαν· εὐρυθμίαν· ἑσότητα. desin.: δέος ὁ φόβος καὶ ποιᾷ ἐπὶ τοῦ θηλυκοῦ τὸ αὐτό.

5. fol. 81r: PHILOSTRATI Heroicus, cum multis glossis interlinearibus et paucis scholiis marginalibus. tit.: φιλοστράτου ἡρωικὰ· τὰ πρόσωπα ἀμπελουργὸς, φοίνιξ. incipit: Ἦων ὁ ξένος. desinit: τοῦδε ἀκροάσασθαι τοῦ λόγου.

6. fol. 112r: (Fabulae Aesopicae quinque). **a.** Ἀνὴρ τὶς ἀκρίδας συλλέγων (fab. 65 ed. Halm). **b.** καθ' ὃν χρόνον ὁμόφωνα ἦν τὰ ζῶα (fab. 268b ed. Halm). **c.** Ἄνδρες ἀδελφοὶ ἔπαιόί μοι ἑύλων ὑμᾶς εἰκάζειν (deest in Halmii editione). **d.** Γυνή τις προσράπτως τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα θάψασα (fab. 109 ed. Halm). **e.** Ὅτε ἦν ὁμόφωνα τὰ ζῶα, μῶς βατραχῳ φιλωθεὶς (cf. fab. 298 ed. Halm).

7. fol. 113v: πλουτάρχου περὶ γυναικῶν (sententiae). incip.: ὥσπερ ἐσοπτρου κατασκευασμένου ἐκ χρυσοῦ. cf. PLUT. coniug. praec. 14 p. 139 E. sequuntur (fol. 114v) Apophthegmata varia.

8. fol. 117r: (Quaestiones et definitiones philosophicae). incip.: Τὸ μὲν τῆς οὐσίας ὄνομα σημαντικὸν τυγχάνει τῆς ἁπλῶς ὄντως ὑπάρξεως. sequitur περὶ ψυχῆς. τί ἐστι ψυχή. οὐσία νοερὰ ἀνάμιτος καὶ ἀγνώριστος· λογικὴ ἀσώματος. Ψυχὴ οὐσία λεπτὴ ἀῦλος· εἰκὼν τοῦ θεοῦ καὶ τύπος. Τί ἐστι ποιότης· ἐνοῦσιος δύναμις, ὡς τοῦ ὕδατος ἡ ψυχρότης κτλ.

9. fol. 118r: (Tractatus de fide). incipit: Ὀφείλομεν πιστεύειν ὡς ἐβαπτίσθημεν κτλ.

10. fol. 119r: Δαμνάτου σοφιστοῦ. incipit: Τὸ μὲν σπέρμα ἐν τῇ μήτρᾳ προσερχόμενον ἐν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀλλοιοῦται εἰς αἷμα κτλ. cf. Bandini, Catal. codd. Laur. III p. 47 (cod. Laur. 74, 2 fol. 281v).

11. fol. 120r: Διὰ τί λέγει ὁ ἀπόστολος παῦλος ὅτι γυναικὶ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω κτλ.

12. fol. 120r col. 2: μῦθοι καὶ οὗτοι πάντες i. e. Fabulae Aesopicae, ραγ—ραλ notatae. incip.: Ἀετὸς καὶ ἀλώπηξ φιλωθέντες (fab. 5 ed. Halm). fabula ραβ incipit: ἡμίονός τις ἐκ κριθῆς παχυνθεὶς (fab. 157 ed. Halm).

13. fol. 121r: μύθοι αἰσώπου πάνυ καλλιστοι πρὸς τὸ τῶν ἀνθρώπων ὄφελος (fabulae numeris α—ρλβ notatae). incip.: Ἀετὸς καὶ ἀλώπηξ φιλωθέντες (fab. 5 ed. Halm). fabula ραβ incipit: ἡμίονός τις ἐκ κριθῆς παχυνθεὶς (fab. 157 ed. Halm).

14. fol. 137r: PAULI SILENTIARII εἰς τὰ ἐν πυθίοις θερμὰ ἡμίαβια δίμετρα καταληκτικά (Anthol. Graec. ed. Jacobs, vol. IV p. 64 sqq.), cum glossis interlinearibus. incip.: βούλει μαθεῖν ἄνθρωπε. desin.: ἀληκτόν ἐστι θαῦμα.

15. fol. 141—148 (manu recentiore, saec. XVI): PSELLI Quaestiones naturales (Migne, Patrol. gr. tom. CXXII p. 785--809). tit.: ὅτι σφαιροειδὴς ἐστιν ἡ γῆ τοῦ ψελλοῦ ὑπερτίμου καὶ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων. proocmium deest, incipit opusculum: Περὶ τοῦ σφαιροειδοῦς σχήματος τῆς γῆς. codex aliquanto plura continet editione; caput περὶ ἐκλείψεως σελήνης quod in editione ultimum est in codice excipiunt tria capita haec: 1. περὶ ὕλης. Ἐπὶ τὴν τῆς ὕλης ἔννοιαν ἦλθον οἱ παλαιοὶ τρόπῳ τοιῷδε κτλ. 2. περὶ εἰδους. Τὸ εἶδος λέγεται πολλαχῶς· εἶδος γὰρ ὁ χαρακτὴρ κτλ. 3. περὶ φύσεως. Ἡ φύσις κατὰ τὸν σταγειρίτην, ἀρχὴ καὶ αἰτία τοῦ κινεῖσθαι καὶ ἠρεμεῖν κτλ. desinit: ἡ δὲ φύσις παραδοῦσα ποιεῖ νοῦ καὶ διανοίας ἐκτὸς, τῇ θείᾳ ἑπομένη βουλήσει.

Librarius qui codicis partem maximam (fol. 1—140) exaravit, in fine (fol. 140v) haec subscripsit: ἐν κατοφρὶ γέγραπται ἡ βίβλος ἥδε τῷ δημητρίῳ. ἔνθα τὸ .... verba extrema erasa sunt nec iam dispici possunt. de Demetrio Castreno (hic enim videtur intellegendus esse) cf. E. Legrand, Bibliographie Hellénique I p. CLXIII sq.

Digitized by Google

189.

Codex 1592 Phill. = 317 Meerm. = 381[b] Clar., chartaceus, cm. 19,3 × 14,7, saec. XV–XVI, foliorum 8.

Constantini Lascaris Epitome libri XVI Prosodiae Catholicae Herodiani (ed. A. Lentz, Philol. vol. XXIII p. 164–175). tit.: κωνσταντῖνος ὁ λάσκαρις ἰακώβῳ ὑμέναι τῷ μουλεριῷ μυστικῷ τοῦ ἀντιβασιλέως νήσου τῆς σικελίας, εὖ πράττειν. incipit: Ὁ πολυμαθὴς ἡρωδιανός. desinit: πλὴν τοῦ ἔγρω ἀπὸ τοῦ ἀγείρω κατὰ συγκοπήν· + τέλος τῶν (τοῦ corr. man. 2) περὶ τόνων βαρυτόνων (καὶ περισπωμένων add. man. 2) ῥημάτων (μεθοδικοῦ add. man. 2).

190.

Codex 1593 Phill. = 319 Meerm. = 365[e] Clar., chartaceus, cm. 20,3 × 15,8, saec. XV–XVI, foliorum 57.

1. fol. 1[r]: Constantini Lascaris liber de syntaxi verborum (= liber II Grammaticae primum editae Mediolani 1476, p. 73–93). incipit: Ἐπειδὴ δὲ περὶ ῥήματος ὁ λόγος, διοριστέον ἂν εἴη. desinit: δύναται σήμερον τόδε γενέσθαι.

2. fol. 9[r]: Fragmentum opusculi Lesbonactis περὶ σχημάτων, foliis aliquot ante folium 9 amissis maior pars opusculi periit. incipit: (ὑποτα)κτικοῖς ῥήμασι συντάσσομεν· οἷον οὐ μὴ διαλεχθῶ σήμερον (p. 174, 2 ed. Valckenaer). desinit: ἀντὶ τοῦ ἀστράπτοντα. + τέλος τῶν κβ σχημάτων τοῦ λεσβώνακτος.

3. fol. 9[v] sup.: [Ἡρωδιανοῦ] περὶ τῶν πρὸ μιᾶς ἐχόντων τὸν τόνον ἀρσενικῶν εὐθειῶν καὶ τῶν κλητικῶν αὐτῶν· καὶ περὶ τῶν ἀμφιβαλλομένων ἀπὸ δίχρονου. incipit: Τὰ εἰς ας καθαρὸν ἀρσενικὰ πρὸ μιᾶς ἔχοντα τὸν τόνον ἅπαντα μακρὸν ἔχουσι τὸ ας· οἷον αἴας αἰνείας. desinit: ὄῦνος· ὄῦος. ὁρῦας· ὁρῦος.

4. fol. 13[v] med.: τοῦ αὐτοῦ περὶ διχρόνων (Herod. ed. Lentz, vol. II 1 p. 7–20). incipit: Καθόλου τὰ ῑ δίχρονα. desinit: οὐ μὴν δι' ἐκτεταμένου τοῦ ῑ.

5. fol. 21[r]: Metrica. incip.: πολύς ἐστι ὧν μετρικὸν σύστημα συλλαβῶν. sequuntur capita περὶ τοῦ ἰαμβικοῦ μέτρου, περὶ τοῦ χωριακοῦ μέτρου, περὶ τοῦ ἐλεγείου μέτρου, περὶ μέτρων ὁμήρου (incipit: τὰ δὲ ὁμήρου ἅπη τὸ τελειότατον ἔχει μέτρον), περὶ ποδῶν (Pseudo-Dionysii tractatus de pedibus, ed. Studemund Aneed. Var. I p. 160 sqq.), de versu heroico.

6. fol. 22[v] med.: Maximi Planudae de syntaxi liber, in fine mutilus. incipit: περὶ συντάξεως ἡμῖν βουλομένοις διεξιέναι κτλ. (Bachmann, Aneed. Gr. II p. 105 sqq.). abrumpitur in fine quaternionis (fol. 36[v] inf.): ἐπειδὴ γὰρ ἐν χώρᾳ ῥημάτων (Bachmann p. 157, 12–13). inter folia 36 et 37 unus quaternio intercidit.

7. fol. 37[r]: (Alter libellus de syntaxi), cuius initium deest. incipit: . . . τρόπος περὶ συντάξεως ἅπασιν οὖν τε εἶναι προσκείσθαι διδάσκω σε διαλέγεσθαι· ἀπαιτῶ σε χρήματα. desinit (fol. 44[r] sub finem): μετὰ ταῦτα δὲ ὅπως δεῖ ἐρωτηματίζειν κατὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν τήνδε ἡμῖν μέθοδον λέγομεν. Sequuntur variae observationes grammaticae: Σημείωσαι ὅτι βούλομαι, ἤθελω, βιάζω κτλ. μετὰ παρωχημένου καὶ ἐνεστῶτος μόνων τίθεται καὶ οὐδέποτε μετὰ μέλλοντος κτλ. desin.: ὑπολαμβάνω τὸ ὀφείλω καὶ τὸ διαδέχομαι· κατὰ τοῦτο λέγεται, ὑπολαβὼν τὸν λόγον εἶπεν.

8. fol. 45[r]: (Gregorii Corinthii) liber de dialectis. tit.: περὶ τῶν διαλέκτων· (ὀκτώ)τας τῶν διαλέκτων ὁρᾶ. incipit: Ἰδού σοι καὶ τὰς διαλέκτους ἐγχειρίζω, σεβαστῶν (in marg.: νέων) μοι πάντων φιλολογώτατε. desinit (fol. 57[r] med.): τὸ γὰρ ἀὴρ αὐὴρ λέγουσι, καὶ τὸ ἕως εἵως ὅτε δὲ σύμφωνόν ἐστι μεταξύ, οὐκ ἔτι· τέλος τῶν διαλέκτων (Gregor. Cor. ed. Schaefer, p. 1–612). sequuntur haec verba (in marg.: ἀπὸ τῶν ἑκτὸς): καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν διαλέκτων λέλεκταί μοι κατὰ τὸ δυνατόν· ἴσως δὲ καὶ ἕτερα τις σκοπῶν ἀκριβῶς εὑρήσει, διαφέροντα ταύτας (Schaefer p. 623).

Codex variis manibus scriptus est.

Digitized by Google

191.

Codex 1594 Phill. = 320 Meerm. = 349 Clar., chartaceus, cm. 18.8 × 14,5, saec. XVI, foliorum 70, olim Nauleti.

1. fol. 1r: Michaelis Syncelli doctrina de syntaxi. tit.: τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου πατρὸς ἡμῶν μιχαὴλ τοῦ συγγέλου, διδασκαλία περὶ τῆς τοῦ λόγου συντάξεως. incipit: Περὶ τῆς συντάξεως τοῦ λόγου διδασκαλία, πολλή τε καὶ βαθεῖα καθέστηκε φιλομαθέστατε λάζαρε καὶ πολλοῦ δεομένη χρόνου. desinit: μεμνημένος τῆς ἡμῶν πνευματικῆς σχέσεως. (sub Georgii Lecapeni nomine una cum Theodori Gazae grammatica etc. Florentiae a. 1515 prodiit in aedibus Philippi Iuntae et apud Aldum Venetiis 1525).

2. fol. 46r: Erotemata grammatica, initio mutila. incip.: . . . ἀντὶ τοῦ ἑ. φερε εἰπὲ φέρ' εἰπέ. Τί ἐστιν ὑφεν; σημεῖον συναφείας δύο λέξεων. Πόθεν ὑφέν; παρὰ τὴν ὑπὸ πρόθεσιν καὶ τὸ ἓν. Τί ἐστι ὑποδιαστολή; σημεῖον διαστάσεως λέξεων κτλ. cf. Erotemata grammatica ex arte Dionysiana orunda ed. P. Egenolff (Manhemii 1880), p. 7. desin.: πάρις πῶς κλίνεται, τοῦ πάριδος· ὁ κανών· τὰ εἰς ις κύρια διὰ τοῦ ὸς κλίνεται κοινῶς, ἀδώνιδος· πάριδος· θέτιδος. (ξ)ια τι εἶπε κοινῶς, διότι οἱ ἴωνες χωρὶς τοῦ ξ κλινουσιν αὐτὰ πάριος θέτιος αἰτιατικὴ τὸν πάριδα ὡς τὸν αὐναντα.

3. fol. 61r: (Moschopuli?) Erotemata grammatica. incip.: Τί ἐστι προσῳδία; ποιὰ τάσις ἐγγραμμάτου φωνῆς ὑγτοῦς κατὰ τὸ ἀπαγγελτικὸν τῆς λέξεως ἐκφερομένη μετά τινος τῶν συνεζαγμένων (sic) περὶ μίαν συλλαβήν. desin.: Ἰστέον ὅτι πολλοὶ σύνδεσμοι οἱ αὐτοὶ ἐπὶ πολλῶν πρότων λεγονται ὡς ὁ ἀλλά καὶ συμπλεκτικὸς καὶ συλλογιστικὸς ὁ ἀν καὶ συμπλεκτικὸς καὶ παραπληρωματικός. cf. Egenolff l. l. p. 6 sqq.

Codex variis manibus scriptus est, folia 1—45 ab Angelo Vergecio.

192.

Codex 1595 Phill. = 322 Meerm. = 381d Clar., chartaceus, cm. 20,5 × 15,7, saec. XV—XVI, foliorum 24.

Codex e duabus partibus compositus est.

I. fol. 1—20: Gregorii Corinthii liber de dialectis. tit.: γρηγορίου μητροπολίτου κορίνθου περὶ διαλέκτων. incipit: Ἰδού σοι καὶ τὰς διαλέκτους ἐγχειρίζω. desinit: οἷον αἰκαῖος, αἰκάσος· καὶ ἀρχαῖος ἀρχάος. (Gregor. Cor. ed. Schaefer, p. 1—596). hoc codice Koen in editione sua usus est. subscripta sunt haec verba: (τ)έλος τῶν διαλέκτων· (ἐ)ν μεσσήνῃ τὸ πέρας ὀλιθέν. itaque ad Lascarianam Messanensium bibliothecam codicem pertinuisse coniecit Koen ap. Schaef. l. l. p. XXXIV.

II. fol. 21—24 (altera manu): (Anonymi commentarius de dialectis). incipit: διάλεκτος ἐστί, λέξις ἴδιον χαρακτῆρα τύπου ἐμφαίνουσα· διάλεκτοι δὲ εἰσὶ πέντε. desinit: ἡ ᾠδή, φάσφατε. τὸ ἔστρηται, ἐστόρηται. hic est Grammaticus Meermannianus quem edidit Koen: cf. Gregor. Cor. ed. Schaefer, p. 642—664.

193.

Codex 1596 Phill. = 323 Meerm. = 365d Clar., chartaceus, cm. 20 × 15,7, saec. XV—XVI, foliorum 46.

1. fol. 1r: ἡρωδιανοῦ περὶ παραγωγῶν γενικῶν ἀπὸ διαλέκτων. incipit: αἱ θετταλικαὶ γενικαί, εἰ μὲν ἀπὸ περισπωμένων γενικῶν ὧσι προπερισπῶνται· οἷον καλοῦ· σοφοῦ. desinit: Τὰ ἀττικὰ, ποία πτώσει ὁμοτονοῦσι· ταῖς αὐθείαις τῶν πληθυντικῶν· οἷον οἱ εὖνεως τοὺς εὐνεως· οἱ μενέλεω τοὺς μενέλεως· οἱ λεὼ τοὺς λεὼς. initium tantum huius opusculi e codice mutilo Barocciano 76 edidit Cramer, Anecd. Oxon. III p. 228—236.

2. fol. 21v med.: Παρεκβολαὶ τοῦ μεγάλου ῥήτορος (sic). incip.: Τί ἐστι ῥῆμα· μέρος λόγου ἄπτωτον ἐν ἰδίοις μετασχηματισμοῖς, διαφόρους χρόνους δηλοῦν μετ' ἐνεργείας ἢ πάθους. desin.: ἵνα γένηται μίμησις ὀνόματος, ὃναμένη τριγένειαν ἀναδέεσθαι καὶ κλίσιν διά τοῦ ϖε: (ed. Aldus in libro qui inscribitur Cornu Copiae sive Horti Adonidis, fol. 189a—204b; La Roche in programmate gymnasii academ. Vindob. 1863, p. 4—26).

3. fol. 36v: (Heraclidae Milesii) παρα-

Digitized by Google

γωγαὶ δυσκλίτων ὀνομάτων. incip.: Πόθεν τὸ σπένδω· ἐκ τοῦ σπείδω. desin.: ἀπὸ δὲ τοῦ λελάθω γέγονεν ὁ παρατατικὸς λέλαθον καὶ ἐλέλαθον. (ed. Aldus l. l. fol. 204[b]; La Roche l. l. p. 26—28). cf. Leop. Cohn, de Heraclide Milesio grammatico (Berol. 1884) p. 13 sq.

4. fol. 37[r] med.: παρεχβολαὶ τῶν εἰς μι ῥημάτων. incip.: Ποσσύλλαβα θέλει εἶναι τὰ εἰς μι ῥήματα· τρισύλλαβα. desin.: οἷον πάνθους πανθοῦσ· πανθοῦσης· καὶ τὰ ὅμοια. (ed. Aldus l. l. fol. 205[b] sqq.; La Roche l. l. p. 28 sqq.).

194.

Codex 1597 Phill. = 324 Meerm. = 351 Clar. = 158 Pol., chartaceus, cm. 23 × 17, saec. XVI, foliorum 56, olim Naulori.

Anonymi grammatica. primum caput de accentibus incipit: Ἡρὸ δύο συλλαβῶν περισπωμένη οὐ τίθεται, οἷον ἔνθεος· μακρᾶς οὔσης ἐπὶ τέλους οὐ δύναται προπαροξυνθῆναι λέξις. — fol. 9[r] inf.: de declinatione nominum: Τὰ εἰς ας καθαρὸν ὀνόματα θησύλλαβα βαρίτονα μακροκατάληκτα διὰ τοῦ ντ κλίνονται οἷον αἷας αἴαντος κτλ. — fol. 21[r]: de declinatione verborum: Τύπτω· ὁ κανών, αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ θέματα κανόνας οὐκ ἔχουσι. Πᾶν ῥῆμα εἰς ω λῆγον ἀμοιβῇ τοῦ ω εἰς αις τὸ δεύτερον ποιεῖ κτλ. — fol. 38[r]: de figuris: Μεταφορά ἐστιν, ὡς ὅταν ἐπὶ τοῦ ὅρους, ἀντὶ τοῦ εἶπαν ὑπόρια ἢ ἀκρόρια εἶπωμεν κορυφὰν (sic) ἢ πόδας κτλ. — fol. 50[v]: de praepositionibus: Ἡ ἐν πρόθεσις δοτικῇ συντάσσεται κτλ. — fol. 53[r]: de coniunctionibus: Συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι εἰσὶν οὗτοι· μὲν δὲ κτλ. — fol. 54[v]: de pronominibus: Κτητικαὶ ἀντωνυμίαι τοῦ πρώτου προσώπου ἑνικὰ ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ ὁ ἐμὸς· τοῦ ἐμοῦ κτλ.

195.

Codex 1598 Phill. = 330 Meerm. = 358[b] Clar., bombycinus, cm. 24,3 × 16,8, saec. XIV, foliorum 143.

I. fol. 1[r]—141[r]: Libanii declamationes XXX. tit.: λιβανίου σοφιστοῦ μελέται.

1. fol. 1[r]: Νόμος ἦν μετὰ τοῦ τυράννου καὶ τοὺς παῖδας ἀποσφάττεσθαι κτλ. incipit: προθεωρία. Καὶ ἡ γυνὴ φιλόπολις καὶ ὁ δῆμος φιλελεύθερος (Liban. ed. Reiske, vol. IV p. 798—817).

2. fol. 7[v]: τοῦ αὐτοῦ· — Νόμος τὸν ἄνδρα τὴν πρώτα τῆς μοιχευθείσης ἀποκερδαίνειν κτλ. incipit: ἡ προθεωρία. Δυστυχὴς ὁ πατὴρ (ibid. p. 582—612).

3. fol. 15[v]: Μετὰ τροίας ἅλωσιν καὶ ἀταμέμνονος τελευτὴν δράστης ἀπακτονὸς μητέρα φόνου κρίνεται. incipit: ἡ θεωρία. Ἡ τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων ὕλη (ibid. p. 110—133).

4. fol. 22[r]: Οἱ ποτιδαιάται ἀλλήλων ἐτεύσαντο κτλ. incipit: Πολλὰ ἐβουλευσάμεθα (ibid. p. 348—373).

5. fol. 29[v]: τοῦ αὐτοῦ· — Νόμος τὸν ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας ὀρθίοντα ξένον κτλ. incipit: Τὰ μὲν ἀπὸ τῆς τυραννίδος (ibid. p. 478—501).

6. fol. 36[v]: Φιλαρτύρου παῖς ἀριστεύσας κτλ. incipit: Τῆς μὲν ἀριστείας οὐ πάνυ μέμφομαι (ibid. p. 622—638).

7. fol. 41[r]: Τύραννος ἐξ ἀστυγείτονος τινὸς ἦγησε πόλεως μειράκιον ὡραῖον κτλ. incipit: Εἰ ἦν καὶ τοῦτο τῆς ἐμῆς τύχης (ibid. p. 459—478).

8. fol. 47[r]: Ἐν κορίνθῳ γέγονεν ἑταῖρα τις αὐπὴς (sic) λαῒς κτλ. incipit: Ἐπαθον τὴν ψυχήν (ibid. p. 430—446).

9. fol. 51[v]: Ἔχων τὶς παῖδας δύο πρὸς τὸν ἕτερον ἐχθρωδῶς διέκειτο κτλ. incipit: Ἀλλ' εἰ καὶ χαλεπὸς (ibid. p. 669—686).

10. fol. 56[v]: Δύσκολος γήμας καλὸν γυναῖκα ἑαυτὸν προσαγγέλλει. incipit: Ἔδει μὲν ὦ βουλὴ (ibid. p. 134—150).

11. fol. 60[v]: Τίμων ἐρῶν ἀλκιβιάδου ἑαυτὸν προσαγγέλλει. incipit: Χαλεπὸν τὸ ζήτημα (ibid. p. 181—198).

12. fol. 66[r] inf.: Παράσιτος ἐπὶ δεῖπνον κληθεὶς βουλόμενος θάττον ἀπαντῆσαι κτλ. incipit: Ἰσχύω μὲν οὐδ' ἃ πέπονθα (ibid. p. 150—158).

13. fol. 68[r] inf.: Δύσκολος ὠλιτῶν· ὁ παῖς παρὼν ἐγέλασε· καὶ ἀποκηρύττει αὐτόν. incipit: Ἐπειδή ποτε ῥᾴον ἔσχον ἀπὸ τοῦ πτώματος (ibid. p. 612—621).

Digitized by Google

14. fol. 70^{r} inf.: Φθονερὸς τοῦ γείτονος αὐτοῦ πλουτήσαντος ἐξαίφνης ἑαυτὸν προσαγγέλλει. incipit: Ἀλλ' εἰ καὶ καλῶς οἴεται τὸ δαιμόνιον εὑρηκέναι (ibid. p. 159—180).

15. fol. 75^{r} inf.: Φιλάργυρος ἐρασθεὶς ἑταίρας καὶ μισθὸν αἰτούμενος ἑαυτὸν προσαγγέλλει. incipit: Εἰ μὴ καὶ ὑμεῖς ἀργύριον, ὦ βουλή (ibid. p. 827—840).

16. fol. 80^{r}: Νόμος ἐν Λακεδαίμονι τῶν (sic) εἴσω τριάκοντα ἐτῶν μὴ δημηγορεῖν κτλ. incipit: ἡ θεωρία. Φιλοτιμεῖται καὶ νέοις πολλάκις ἡ χρῆσις λέγειν τὰ χρήσιμα (ibid. p. 420—430).

17. fol. 83^{r}: Νόμος τὸν θρόβου καὶ στάσεως αἴτιον ἀποθνήσκειν κτλ. incipit: Ὁ μὲν πολλὰ φθεγξάμενος (ibid. p. 707—723).

18. fol. 87^{r}: Νόμος τύραννον μὴ θάπτεσθαι κτλ. incipit: Εἰκὸς μὲν ἦν με ὦ ἀθηναῖοι (ibid. p. 447—459).

19. fol. 90^{v} inf.: Ἀφαιρεθεὶς ὁ ἀχιλλεὺς τῆς βρισηίδος κτλ. incipit: ἡ θεωρία. Πόθεν τοῖς ἕλλησι (ibid. p. 80—110).

20. fol. 97^{r}: Πρεσβευτικὸς πρὸς τοὺς τρῶας ὑπὲρ τῆς ἑλένης: μενέλαος. incipit: Εἰ μὲν ἐβούλετο ἀλέξανδρος (ibid. p. 3—14).

21. fol. 99^{r}: Πρεσβευτικὸς πρὸς τοὺς τρῶας ὑπὲρ ἑλένης: ὀδυσσεύς. incipit: Ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ μάλιστα παρατηρεῖν (ibid. p. 15—47).

22. fol. 106^{v}: Ἐξήτησεν ὁ φίλιππος τὸν δημοσθένην κτλ. incipit: Καινότατα ὦ ἀθηναῖοι (ibid. p. 253—265).

23. fol. 109^{v} inf.: τοῦ αὐτοῦ πρὸς ἀριστείδην ὑπὲρ ὀρχηστῶν. incipit: Οἶδα μὲν ὅτι καὶ τῶν φίλων τοῖς σεμνοτέροις (= or. LXIII ed. Reiske, vol. III p. 345—395).

24. fol. 120^{r}: (Π)λούσιος ἀριστεύσας ἤτησεν εἰς τὴν ὥραιάν τοὺς φυγάδας ἐπανελθεῖν κτλ. incipit: Ὁ μὲν εὐσεβὴς ὦ δικασταὶ (vol. IV p. 540—552).

25. fol. 122^{v}: Δικάζεται ποσειδῶν ἄρει ὑπὲρ ἁλιρροθίου. incipit: Ἀπολωλεκὼς ὦ θεοί (ibid. p. 402—409).

26. fol. 124^{r}: Ἐκ τοῦ ἐναντίου ὁ ἄρης. incipit: Ἀκηκόατε μὲν λοιδορίας μᾶλλον (ibid. p. 410—419).

27. fol. 126^{r}: Σκέμμα δ πομπηιανὸς προὔβαλεν. Ἔχων τις γυναῖκα καὶ ὢν ὑπὸ πατρὶ ἀπεδήμησεν κτλ. incipit: ἡ θεωρία. Οἱ πρὸς τὸ τάχος συντιθέμενοι τῶν λόγων (ibid. p. 639—653).

28. fol. 129^{r}: Νόμος τὸν εὑρόντα θησαυρὸν χιλίας τῇ πόλει διδόναι κτλ. incipit: Ἔχετε ὦ βουλὴ (ibid. p. 198—216).

29. fol. 134^{r}: Τὰς πλείους ψῆφους κρατεῖν νόμος ἐκέλευεν κτλ. incipit: θεωρία. Μεστὸν πάθους καὶ ἀγωνίας τὸ ζήτημα (ibid. p. 502—511).

30. fol. 137^{r} inf.: Μετὰ τὰ ἐν χαιρωνείᾳ ἔπεμψε φίλιππος ὑπισχνούμενος τοὺς διχυλίους αἰχμαλώτους κτλ. incipit: Τῶν πράσβεων ἡκόντων ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι (ibid. p. 266—279). desinit fol. 141^{r} med.

II. fol. 141^{r} med.: Luciani Tyrannicida, in fine mutilus. tit.: λουκιανοῦ τυραννοκτόνος. incipit: Ἀνῆλθε τίς εἰς τὴν ἀκρόπολιν. abrumpitur fol. 143^{v} his verbis: εἶδε τὴν τάξιν προῦλαβον τοῦ φόνου· ἀπέθανον ἄν (vol. II p. 128, 8—9 ed. Jacobitz).

Folia 136 sqq. vermibus corrosa sunt.

Folia huius codicis numeris notata sunt 210—350 (numeri 291 et 350 bis occurrunt); prior pars codicis Claromontani 358 fuit codex Bodleianus Miscell. 208, cuius folia numeros habent 122—209; folia 1—121 deperiisse videntur, antequam codex in bibliothecam Claromontanam venit. cf. R. Förster in Mus. Rhen. vol. XL p. 458.

196.

Codex 1599 Phill. = 331 Meerm. = 365* Clar., chartaceus, cm. 19,8 × 15,6, saec. XV—XVI, foliorum 57.

1. fol. 1^{r}: Aristotelis de poetica liber. incipit: Περὶ ποιητικῆς αὐτῆς καὶ τῶν εἰδῶν αὐτῆς, ἥντινα δύναμιν ἕκαστον ἔχει. desinit: καὶ περὶ ἐπτιμήσεων καὶ λύσεων εἰρήσθω τοσαῦτα.

2. fol. 22^{v}: Demetrii Phalerei de elocutione liber. tit.: δημητρίου φαληρέως περὶ ἑρμηνείας· ἔστι περὶ φράσεως. incipit: ὥσπερ ἡ ποίησις διαιρεῖται τοῖς μέτροις. desinit: ἀλλήλοις ταῦτα ἀμφότερα.

Digitized by Google

197.

Codex 1600 Phill. = 333 Meerm. = 381ᶠ Clar., chartaceus, cm. 21,5 × 16, saec. XV—XVI, foliorum 44.

1. fol. 2ᵛ: Theognidea (v. 1—1220). tit.: Θεόγνιδος μεγαρέως σικελιώτου γνῶμαι ἐλεγειακαὶ γνωμολογίᾳ πρὸς κύρνον τὸν ἐρώμενον αὐτοῦ. incip.: Ὦ ἄνα λητοῦς υἱὲ διὸς τέκος οὔποτε σεῦ. desin.: κύρνε· φίλον δὲ φίλῳ, ῥᾴδιον ἐξαπατᾶν. τέλος τῶν γνωμολογιῶν τοῦ Θεόγνιδος. praecedit (fol. 1ᵛ) γένος Θεόγνιδος (e Suida).

2. fol. 28ᵛ: Pseudo-Phocylidea. tit.: φωκυλίδου ποιητοῦ μιλησίου σικελιώτου. incip.: ταῦτα δίκης ὁσίῃσι θεῶν βουλεύματα φαίνει. desin.: ζωὴν ἐκτελέσαι· ἀταθῆν μέχρι γήραος οὐδῶ.

3. fol. 33ᵛ: Pythagorae Aureum Carmen. tit.: πυθαγορικὰ ἔπη τὰ οὕτως ἐπικαλούμενα χρυσᾶ· στοιχείωσιν περιέχοντα τῆς τῶν πυθαγορίων φιλοσοφίας· πυθαγόρου σαμίου ἔπη τάδ' ἔνεστι τὰ χρυσᾶ.

4. fol. 35ᵛ: Solonis Elegiae. tit.: σόλωνος ἐλεγεῖα. incip.: ἡμετέρα δὲ πόλις κατὰ μὲν διὸς οὔποτ' ὀλεῖται κτλ. (frg. 4 ed. Bergk). sequuntur: Εἶην τὸς· ἐγὼ φιλεγλάνδριος ἦ σικενίτης κτλ. (frg. 2); Ἴσμεν εἰς σαλαμῖνα — αἴσχος ἀπωσόμενοι (frg. 3); σὰ (sic) μανίην μὲν ἐμὴν βαιὸς χρόνος ἀστοὺς | δείξει· ἀληθείης δὲ μέσον ἐρχομένης (frg. 10); ἐκ νεφέλης φέρεται — ὀυλοσούνην ἔπεσεν (frg. 9 v. 1—4).

5. fol. 36ᵛ: Versus novem (sine inscriptione) cum glossis interlinearibus. incip.: μὴ ὄφελες πύματόν με καὶ ὕστατον ἐξερέεσθαι. desin.: καὶ ὁ παθὼν θεὸς ἐστι καὶ οὐ θεότης πάθεν αὐτή. cf. Porphyrii de philosophia ex oraculis haurienda libror. reliqu. ed. G. Wolff, Berol. 1856, p. 235 sq.

6. fol. 37ᵛ: Maximi Planudae versio graeca Distichorum Catonis. tit.: κάτωνος ῥωμαίου γνῶμαι παραινετικαὶ δίστιχοι· ἃς μετήνεγκεν ἐκ τῆς λατίνων φωνῆς εἰς τὴν ἑλλάδα διάλεκτον, μάξιμος μοναχὸς ὁ πλανούδης. incip.: (Ἀ)ναπολήσας ἐγὼ κατὰ νοῦν.

198.

Codex 1601 Phill. = 334 Meerm. = 378 Clar. = 249 + 238 Pel., chartaceus, cm. 22,7 × 17, saec. XV—XVI, foliorum 79, olim Naulotii.

1. fol. 1ᵛ: Theognidea (v. 1—1220). tit.: Θεόγνιδος γνῶμαι, in margine: μᾶλλον δὲ Θεόγνιδος γνωμολογία πρὸς κύρνον τὸν ἐρώμενον. incip.: ὦ ἄνα λητοῦς υἱὲ διὸς τέκος οὔποτε σεῦ. desin.: αὐτὰρ νύ τοι ἐγὼ μαντεύσομαι· οὐδ' ἐπικεύσω. | ὡς ἔστιν ἰὸχοῦς εὐκαιγέλων δε τοὶ ἔστω· — ὁμηρικέντρων οὖδε μοι νόει τέλος. subscripta sunt haec verba: αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελογία· εὐδοκίας λαμπρότατος τῆς καὶ τὸν παρόντα ὁμηρικεντρων(α) τὸν συντεθέντα ὑπὸ πατρικίου· την (sic) ἐπισκόπου διορθωσαμενος. tum haec: Ἡ παροῦσα βίβλος καλεται ὁμηρικεντρα ἣν πρῶ(τος) ἐγράψατο πατρίκιος (sic) ἀρχητὴρ· καὶ τοῦτο ὄβελον ἀπὸ τῆς διὰ στίχων ηρωϊκῶν (sic) ἐπιγραφῆς ταύτης τῆς βίβλου· ἣν ἐπιγράφει .... (vocabulum quod legi nequit) ἐν τῃ ἀρχῇ τῶν ἐνθάδε προτεταγμενων ἱστοριῶν. cf. Homerocentra sive centones Homerici ed. L. H. Teucherus, Lips. 1793: codex ab ea editione valde discrepat. cf. A. Ludwich in Mus. Rhen. vol. XXXVII (1882) p. 210 sqq.

3. fol. 49ᵛ: Dionysii Alexandrini Periegesis. incipit (fol. 51ᵛ): διονυσίου περιήγησις οἰκουμένης. Ἀρχόμενος γαίαν κτλ. desinit: αὐτὰρ ἐκ μακάρων ἀνταξίως αἴ ἀμοιβή. praecedit (fol. 49ᵛ) διονυσίου ἁλεξανδρέος περιηγητοῦ βίος.

Codex variis manibus scriptus est: I fol. 1—31; II fol. 32—48; III fol. 49—79.

199.

Codex 1602 Phill. = 337 Meerm. = 381ᵉ Clar., chartaceus, cm. 21,5 × 15,9, saec. XV—XVI, foliorum 105.

1. fol. 1ᵛ: Theocriti Idyllia. primum carmen est Syrinx, cum glossis interlinearibus

Digitized by Google

et sequente commentario (Maximi Holoboli), qui incipit: Τὸ ἐπιγραμμάτιον ἡ σύριγξ τοῦ Θεοκρίτου συνέστηκεν ἐκ μέτρων ὅλων δακτυλικῶν ποσότητι κτλ. (cf. Scholia in Theocr. ed. Dübner p. 111—113). sequitur (fol. 4ʳ) ΓΕΝΟΣ ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ: (Θ)εόκριτος ὁ τῶν βουκολικῶν ποιητής, συρακούσιος ἦν κτλ. (Schol. in Theocr. p. 1 sq.). sequuntur idyllia I. II. III. V. IV. VI. VII. VIII. X. IX. XI. XII. XIII. XVI, denique τοῦ αὐτοῦ ἐπιτάφιος βίωνος βουκόλου ῥωμαικοῦ i. e. Moschi epitaphius Bionis. Scholia adscripta sunt solis carminibus I—III.

2. fol. 99ʳ: Musaei carmen de Herone et Leandro. tit.: μουσαίου ἡρὼ καὶ λέανδρος, incipit: εἰπὲ θεὰ κρυφίων. desinit: καὶ ἐν πυμάτῳ περ λλέθρῳ.

200.

Codex 1603 Phill. = 338 Meerm. = 381ᵇ Clar., chartaceus, cm. 21 × 15,2, saec. XV—XVI, foliorum 88.

Pindari carmina Olympica et quattuor priora Pythia. praecedit (fol. 1ʳ—2ʳ) γένος πινδάρου. Scholia adscripta sunt carminibus Olympicis usque ad initium carminis XIII.

201.

Codex 1604 Phill. = 339 Meerm. = 371 Clar. = 42 Pel., chartaceus, cm. 20,5 × 15,6, saec. XV—XVI, foliorum 131.

Sophoclis Aiax et Electra, cum glossis interlinearibus et scholiis marginalibus.

202.

Codex 1605 Phill. = 340 Meerm. = 380 Clar., chartaceus, cm. 20,2 × 15,2, saec. XVII, foliorum 160.

Raphaelis Regii excerpta ex Ioannis Tzetzae Historiis et ex aliis scriptoribus graecis. intermixta sunt pauca excerpta latina, ut fol. 4ʳ—9ᵛ epitaphia hominum Italorum, fol. 157ʳ—160ᵛ epistula *Ioanni Ludbrancio ep(iscop)o Posnaniensi* inscripta.

203.

Codex 1606 Phill. = 341 Meerm., chartaceus, cm. 23,2 × 16,8, saec. XVII, foliorum 64.

1. fol. 1ʳ: Christus Patiens, tragoedia Gregorio Nazianzeno falso attributa (v. 1—2604 ed. I. G. Brambs, Lips. 1885). tit.: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου τοῦ θεολόγου ὑπόθεσις δραματικὴ κατ' εὐριπίδην περιέχουσα τὴν δι' ἡμᾶς γενομένην σάρκωσιν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ κοσμοσωτήρια πάθη. incipit: Ἐπεὶ δ' ἀκούσας εὐσεβῶς ποιημάτων. desinit: κἀμοὶ μεγίστη πανταχοῦ σωτηρία. τέλος. | δὸς μοι κυρία τὴν λύσιν τῶν πταισμάτων | καί μοι πάρασχε ψυχικὴν σωτηρίαν. in margine multa correcta sunt.

2. fol. 57ʳ: Zoroastri Oracula magica cum Gemisti Pletionis commentario (ed. Ioann. Opsopoeus ad calcem editionis Oracul. Sibyll., Parisiis 1599). tit.: Μαγικὰ λόγια τῶν ἀπὸ Ζωροάστρου Μάγων. sequuntur oracula XXXVI; tum Πλήθωνος ἐξήγησις εἰς τὰ αὐτὰ τὰ λόγια. incipit: Δίζαι ψυχῆς ὀχετόν· οἱ ἀπὸ ζωροάστρου μάγοι, νομίζουσιν ὥσπερ καὶ ἄλλοι συχνοί. desinit: ζωροάστρην δέ φησι πλούταρχος οὕτω παλαιόν τινα γεγονέναι, ὡς καὶ πανταισχιλίοις ἔτεσι τῶν τρωικῶν πρεσβύτερον ἱστορεῖσθαι. cf. Fabricius, Bibl. graec. XII p. 89 ed. Harles (= Migne, Patrol. gr. tom. CLX p. 779).

204.

Codex 1607 Phill. = 342 Meerm. = 381ᵃ Clar., chartaceus, cm. 20,4 × 15,4, saec. XV—XVI, foliorum 29.

1. fol. 1ʳ: μιχαήλου ἀποστόλου) τοῦ βυζαντίου μονῳδία ἐπικήδειος, πρὸς τὸν ἐνδοξότατον καὶ μεγαλοπρεπῆ ἄνδρα κύριον ἀνδρέαν τὸν καλέργην. incipit: τῷ κρατῶν ἁπάντων ἀρίστῳ καὶ ἀνετῶν ἰσοτίμῳ ἀνδρὶ καλέργῃ. desinit: ἧδη γὰρ καὶ τὰ τῆς ὁσίας ἐλιγρε πέρας.

2. fol. 3ʳ: (de diaeta versus XVII). tit.: εὐεξίας τάδ' ἐστὶ συντελοῦσι σώμασιν ἀνθρωπίνοις. incip.: Σεπτεβρίῳ γάλακτος ἀδεῶς πίνειν. desin.: αὖγουστος λαχάνων τε ἀγρίων ὅλων.

Digitized by Google

3. fol. 4r: τοῦ ὑπερτάτου τῶν φιλοσόφων, κυροῦ θεοδώρου τοῦ προδρόμου τετράστιχοι ἰαμβικοὶ καὶ χρωμικοί, εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς. incip.: εἰς τὴν γέννησιν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου: Ναὶ λυγγία πρόκεισο. desin.: πανσυδὶ πάντα φῶως ποτὶδέρκεται ἔθνεα νεκρῶν.

4. fol. 6r: In Euripidem introductio de novem metris Hephaestioneis. incipit: Περὶ τοῦ ἰαμβικοῦ μέτρου: Τὸ ἰαμβικὸν μέτρον δέχεται. desinit: Τοσαῦτα περὶ τῶν θ μέτρων τῶν ὁμοιοδῶν καὶ Ἃ μηροιδῶν (sic; l. μὴ ὁμοιοδῶν)· παντὸς δὲ μέτρου, ἀδιάφορός ἐστιν ἡ τελευταία συλλαβή, ὥστε δύνασθαι εἶναι αὐτὴν καὶ βραχεῖαν καὶ μακράν· καὶ πᾶν δὲ μέτρον, εἰς τελείαν παρατοῦται λέξιν· ὅθεν ἐπίληπτα εἶσι τὰ μὴ οὕτως ἔχοντα.

5. fol. 8r: EURIPIDIS Hecuba, cum scholiis. praecedunt Prolegomena de vita et poesi Euripidis (Σύνοψις τοῦ βίου τοῦ ποιητοῦ κτλ.). Hecubae textus incipit fol. 13r, mox abrumpitur in fine quaternionis (fol. 13v inf.) in versu 15. folia 6—13 quaternionem efficiunt. Ante folium 14 olim (in codice Clarom. 381) extabat ille quaternio quo codex 1592 nunc efficitur.

6. fol. 14r: BESSARIONIS epistula ad Michaelem Apostolen. tit.: βισσαρίων καρδηνάλ(ις), μιχαὴλ τῷ ἀποστόλῃ. incipit: Ἀφίκετο ὡς ἡμᾶς. desinit: ἔποιο τῇ συμβουλῇ: ἐν βιτέρβῳ. (ed. Migne, Patrol. gr. tom. CLXI p. 688—692).

7. fol. 16r: Anonymi epistula ad Georgium Trapezuntium et Georgii responsum. incipit Anonymi epistula: ἀνώνυμος γεωργίῳ τῷ τραπεζουντίῳ. Ἀνέγνων τοὺς συντεθέντας σοι εἰς ποτόμαιον καὶ τὸ ἐκείνου βιβλίον καρπὸν εὐλόγως ὀνομαζόμενον ὑπομνηματισμούς. Georgii epistula incipit (fol. 17r): γεώργιος τῷ ἀνωνύμῳ. Ἀνέγνων σου τὴν φθόνου πλήθουσαν ἐπιστολήν. cf. Fabricius, Bibl. graec. XII p. 77 sq. (= Migne, Patrol. gr. tom. CLXI p. 754 sq.).

8. fol. 17v med.: PSELLI de lapidum virtutibus libellus (Ideler, Phys. et med. gr. min. vol. I p. 244—247).

9. fol. 20r: τοῦ σοφωτάτου πλήθωνος μονῳδία ἐπὶ τῇ περιφανῇ καὶ κυρίᾳ (ex μακαρίᾳ corr.) δεσπόνῃ ὑπομονῇ. incipit: Τῇ τῶν ἡμετέρων βασιλέων τε καὶ ἡγεμόνων μητρὶ. non integra in codice extat, desinit: αὐτυχέστατον αὐτῇ ὑπῆρξε τὸ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν παίδων μητέρα γεγονοῦαν. (Migne, Patrol. gr. tom. CLX p. 952—956 v. 19).

10. fol. 22r: μῆνες τῶν ἀθηναίων καὶ διατι οὕτως ἐκαλοῦντο, ἀρχὴ δὲ τοῦ ἔτους παρ' αὐτοῖς ὁ ἰούνιος. iucip.: Ἑκατομβαιὼν ἐστὶν ὁ πρῶτος μήν. sequuntur menses Aegyptiorum, Ascalonitarum, Bithyniorum, Cappadocum, Cypriorum, Hebraeorum, Romanorum.

11. fol. 24r: Proverbiorum collectio. tit.: παροιμίαι κατὰ στοιχεῖον. incip.: (Ἀ)βρωνος βίος· ἀπὸ τῶν πολυτελῶν· ὁ γὰρ ἄβρων ἀπὶ ἀργύρως πλουσιώτατος γεγονὼς πολυτελῶς ἔζη. desin.: (φ)λαικρὸς κτένι εὐνοῦχος παλακίδος· καφὸς αὐλὸς τυφλὸς κάτοπτρον· κόπην ἡμειρώκτης· κυβερνήτης· ἐπὶ τῶν τὰ ἀνίκητα αὐτοῖς πεφυσμένων ἔργα δὲ θέσθαι: —

205.

Codex 1608 Phill. = 345 Meerm. = 385 Clar. = 46 Pel., chartaceus, cm. 23,8 × 17,2, saec. XVI, foliorum 103, olim Nauloti.

EUSTATHII MACREMBOLITAE de Hysmines et Hysminiae amoribus libri XI (ed. Hilberg, Viudob. 1876). tit.: ποίημα εὐσταθίου πρωτονοβελεσίμου καὶ μεγάλου χαρτοφύλακος τοῦ παραμβολίτου, τὸ καθ' ὑσμίν(ην) ὑσμινίαν δρᾶμα, βιβλία περιέχων (sic) ια'.

Codex descriptus esse videtur e codice Parisino graeco 2914.

206.

Codex 1609 Phill. = 348 Meerm. = 390 Clar., membranaceus, cm. 20 × 15,4, saec. XI, foliorum 207.

(MAXIMI) quae feruntur Eclogae (Migne, Patrol. gr. tom. XCI p. 721—1017). tit.: ἐκλογαὶ χρήσιμοι ποικηθεῖσαι ὑπὸ (sic) διαφόρων ποιητῶν· τῶν τε τῆς ἐκκλησίας καὶ παλαιῶν φιλοσόφων καὶ ἑλλήνων (capita LXXI). incip.: Περὶ βίου ἀρετῆς καὶ κακίας: Τοῦ εὐαγγελίου: Στενὴ

Digitized by Google

ἡ ὁδὸς καὶ ταθλιμμένη ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν. τοῦ ἀποστόλου: Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν. σολομῶντος. ἀρετῆς μὲν σημεῖον κτλ. desinit: καὶ τὰ πρόβατα πλείονα ὄντα ὑφ' ἑνὸς ἢ δευτέρου λύκου χειρῶν. praecedit index capitum οϛ.

In fine manus altera (saec. XII) tres versus libri Sirach (XXV, 2. 18. 28) adiecit: 1. Τρία δὲ εἴδη ἐμίσησεν ἡ ψυχή μου κτλ. 2. Μικρὰ πᾶσα κακία πρὸς κακίαν γυναικός· κλῆρος ἁμαρτωλοῦ ἐπιπέσοι αὐτῇ: 3. ὀργὴ καὶ ἀναίδεια καὶ αἰσχύνη μεγάλη.

207.

Codex 1610 Phill. = 349 Meerm. = 387 Clar. = 243 Pel., chartaceus, cm. 22,8 × 16,8, saec. XVI, foliorum 66, olim Nanioti.

1. fol. 1r—21v: Bessarionis et aliorum epistulae quaedam.

a. fol. 1r: Bessarionis epistula ad Michaelem Apostolen. incipit: Ἀφίκετο ὡς ἡμᾶς κτλ. (Migne, Patrol. gr. tom. CLXI p. 688—692).

b. fol. 3r: Nicolai Secundini epistula ad Andronicum Callistum. incipit: Πρεσβεύοντι παρὰ τῷ μεγίστῳ ἀρχιερεῖ κτλ. (ed. Boissonade, Anecd. Gr. V p. 377—387 = Migne l. l. p. 692 sqq. adnot.).

c. fol. 7r med.: Bessarionis epistula ad Andronicum Callistum. incipit: Ἀνέγνων καὶ τὰ μιχαήλου κτλ. (ed. Boissonade l. l. p. 388 = Migne l. l. p. 692—696). sequuntur observationes grammaticae, incip.: Ὅλλυμι ἐνεστὼς· καὶ ἄλλως· ἄλλυον παρατατικός.

d. fol. 10r: Bessarionis epistula ad Plethonem. incipit: Κοινῆς πᾶσιν ἐνεσπαρμένης ἐννοίας κτλ. (Migne l. l. p. 713—718).

e. fol. 14r: Plethonis responsum. incipit: Οὐ πάντα οἴεσθαι χρὴ κτλ. (Migne l. l. p. 717—722).

f. fol. 19r: Plethonis ad Bessarionem epistula altera. incipit: Ἐπειδὴ καὶ μαρτυριῶν δέῃ κτλ. (Migne l. l. p. 721—724).

2. fol. 22r: Ἀνδρονίκου τοῦ Καλλίστου διαίρεσις τῆς περὶ φύσεως ἐπιστήμης. incipit: Ἐπειδὴ τῆς περὶ φύσεως ἐπιστήμης ὑποκείμενον ἐστὶ τὸ φυσικὸν σῶμα. Sequitur fol. 23r: (eiusdem) περὶ τύχης. incipit: Ἡ τύχη καὶ τὸ αὐτόματον ὅτι μέν ἐστιν ἐν τοῖς οὖσιν. cf. E. Legrand, Bibliogr. Hellén. I p. LVII.

3. fol. 28r—50r: Excerpta, lectiones et emendationes variae (in Hermogenem etc.) a Marco Musuro congestae. in folio 36r inf. adnotatum est: μουσούρου ἐπανορθώσεις.

4. fol. 51r—66v: Praecepta varia in quibus astronomiae ratio habetur. incip.: περὶ σκευῶν καινῶν καὶ ἱματίων χρήσεως. Σκεύεσι δὲ ἢ ἱματίοις πρώτοις ὡς χρηστέον: τῆς σελήνης οὔσης κτλ. desin.: τὸν τε ἀέρα καὶ τὸ ὕδωρ μεταβάλειν πέφυκεν.

Codex manibus variis scriptus est.

208.

Codex 1611 Phill. = 350 Meerm. = 391 C Clar., chartaceus, cm. 20,7 × 14,3, saec. XV, foliorum 15.

1. fol. 1r: κεφάλαια διάφορα ἀπὸ τῆς δ' (immo δευτέρας) ἑκατοντάδος τοῦ ὁσ(ίου) πατρὸς ἡμῶν μαξίμου. incip.: Ὁ τὴν μητέρα τῶν παθῶν ἀπορίαν φιλαυτίαν. cf. Migne, Patrol. gr. tom. XC p. 985 med.

2. fol. 2r: σωκράτους γνῶμαι. incip.: Σωκράτης ἐρωτηθεὶς τίς πλοῦσις.

3. fol. 2v med.: λέξεις ῥωμαϊκαί. incip.: (σ)ακρολέγιον, ἱεροσυλία. desinit: τεσσάτωρ, ὁ διατιθέμενος.

4. fol. 3r: περὶ τῶν ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν συνόδων. incipit: Πρώτη σύνοδος γέγονεν οἰκουμενικὴ ἐν νικαίᾳ συνελθόντων τι καὶ τῶ ἁγίων πατέρων. desinit: καὶ αὐτὸν τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν ἐν θεότητι καὶ ἀνθρωπότητι ἐξεφώ(νησ)εν.

5. fol. 5r: Palaephati libri de incredibilibus fragmenta. incip.: Περὶ κενταύρων ὡς θηρία ἐγένετο κτλ. (cf. Mythographi ed. Westermann, p. 268 sqq.). teste indice capitum praemisso codex olim capita 42 continebat, quorum nunc fragmenta tantum supersunt, quia folia quaedam interciderunt inter folia 5 et 6 et

Digitized by Google

folia 6 et 7 et post folium 7. abrumpitur opusculum (fol. 7ᵛ inf.) sub finem capitis λζ περὶ κήτους his verbis: ἑκάτεροι ἔχοντες τὴν ἑαυτῶν στρατιὰν ἀναιροῦσι (cap. 38 p. 301, 1 Westerm.).

6. fol. 8ʳ—9ᵛ: Historiae variae. incip.: (τ)αῦτα μὲν πεζέτα(σ)αν παρ' ἐκείνοις ἐμπεδοκλεῖς καὶ ἀριστεῖοι καὶ ἐμπαιδότιμοι· Ἐμπεδοκλῆς, σικελιώτης τὸ γένος, πυθαγόρειος τὴν φιλοσοφίαν· βουλόμενος δὲ κενοδοξῆσαι, ὡς ὅτι ἀνιερώθη κτλ. sequuntur historiolae περὶ τροφονίου, περὶ πρωτέως, περὶ τῆς ἐπὶ τροίας θυσίας, περὶ τῶν σκεδάσου θυγατέρων, περὶ τοῦ κωνείου σωκράτους, περὶ τοῦ ἐπικτήτου σκέλους, περὶ τοῦ πηδήματος ἁμβρακιώτου, περὶ τῶν πυθαγορικῶν κυάμων, περὶ τοὺς ἀνιπποπόδας καὶ χαμαιεύνας, περὶ ἐπικούρου, περὶ τὰ κατὰ τὸ φρέαρ κλεάνθους, περὶ τοῦ θύειν καὶ ἀστρονομεῖν καὶ γεωμετρεῖν, excerptae ex Nonni Abbatis collectione historiarum quarum S. Gregorius Nazianzenus in oratione prima contra Iulianum meminit (Migne, Patrol. gr. tom. XXXVI p. 985 sqq.).

7. fol. 9ᵛ: περὶ τῶν κτισμάτων τοῦ θεοῦ. incip.: Εἶεσι καὶ δύο ἔργα ὡς λέγουσιν ἕκτισεν ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἓξ ἡμέραις κτλ. — fol. 9ᵛ inf.: αἱ δέκα πληγαὶ αἷς μισσῆς ἐπήγαγε τοῖς αἰγυπτίοις.

8. fol. 10ʳ: (Epistularum formulae). incip.: περὶ ἀγάπης. εἰς ὄντινα βούλεσθε γραφὴν· ἔδοξέσας ἡμῖν ἐκ προοιμίων κτλ.

9. fol. 11ʳ: τοῦ ἰταλοῦ ἀπολογητικὴ ἐπιστολὴ πρὸς ἀρχιερέα. incipit: Ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν πολλῶν. de Ioanne Italo v. sup. cod. 1558 num. 7.

10. fol. 11ᵛ: ἀκριβὴς διάγνωσις οὔρων. incipit: Κλοκείων ἔχων τζίπαν καὶ βαγάδας. cf. cod. 1531 num. 5.

11. fol. 12ʳ: ἰατρικὸν συλλεγὲν ἐκ διαφόρων βιβλίων. incipit: εἰς ὀξὺν πόνον· κισσὸν κοπανίσας μετὰ ἐλαίου χρίε τὸ μέτωπον καὶ τοὺς κροτάφους.

12. fol. 15ʳ: περὶ ἠλέκτρου μιχαὴλ τοῦ ψελλοῦ. incipit: Ἤερι τὰ ἐνδεκὰ μέρη ποταμὸς ῥεῖ ἔχων σταδίους δύο τὸ εὖρος.

13. fol. 15ʳ med.: (Ἀ)πολλώνιος ὁ τυανεὺς περιπολεύων καὶ πανταχοῦ ποιῶν εἰς τὰς πόλεις καὶ χώρας δαιμονικὰ ἀποτελέσματα κτλ. abrumpitur (fol. 15ʳ inf.): ὡς μὴ τὴν κα . . . .

14. fol. 15ᵛ: Lexici initium (tribus columnis scriptum): (ἀ)γραύς ὁ ἐν ἀγορᾷ ἀναστρεφόμενος. ἀγραυλος ὁ ἐν ἀγρῷ νυκτερεύων. ἀγύρτης, ὁ συρφετώδης· ὁ ὀγλαγωγός· ὁ γυδαῖος· ὁ φεύστης. desinit: ἀναστυχιώσας ἀναπλάσας ὡς καὶ μαστυχιώσας ματαπλάσας.

Cf. cod. 1480.

209.

Codex 1612 Phill. = 351 Meerm. = 379 D Clar., chartaceus, cm. 21,5 × 14,5, saec. XV—XVI, foliorum 79.

Theodori Prodromi grammatica. tit.: τοῦ λογιωτάτου καὶ σοφωτάτου κυροῦ θεοδώρου τοῦ (π)τώχλην προδρόμου· σύντομος ἐξήγησις εἰς τὰ ἑρωτήματα· τῇ σεβαστοκρατορίσσῃ. incipit: Καθάπερ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα φιλολογιώτατή μοι βασιλίσσα, ἀπὸ διαφόρων μερῶν καὶ μελῶν συναρμολογεῖται καὶ ἀπαρτίζεται. desinit (fol. 78ʳ med.): ἀλλ' ἀκριβῶς ἐὰν ἐπιγνῶς, καὶ τοὺς ἐρωτῶσι σε διασαφήσῃς. addit librarius orationem ad eum qui codicem ei perscribendum mandavit: Ἔχεις τιμιώτατε πατέρων καὶ ἱερωτάτη μοι κεφαλή, τουτὶ περατωθὲν ἰδοὺ τὸ ἐπίταγμα καὶ κατὰ τὴν σὴν κέλευσιν κτλ. eadem grammatica extat in cod. Vatic. 16 fol. 21 sqq.

In folio 78ʳ altera manu adiectum est initium commentarioli de metro iambico: Ἴστέον ὅτι τὸ ἰαμβικὸν μέτρον ἑξάμετρόν ἐστι κτλ. (cf. Studemund, Anecd. Var. I p. 192 sq. § 6 et 7).

210.

Codex 1613 Phill. = 353 Meerm. = 350 Clar., chartaceus, cm. 21,3 × 13,8, saec. XVI, foliorum 215.

1. fol. 1ʳ: (Manuelis Moschopuli Schedographia). titulus deest. incipit: Κύριε ἰησοῦ χριστὲ ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἀσπόρως εὐδοκήσας τεχθῆναι ἐκ τῆς ἁγίας θεοτόκου καὶ ἀεὶ παρθένου μαρίας, ταῖς πρεσβείαις αὐτῆς καὶ τοῦ χρυσορρήμονος ἰωάννου, φώτισον τὸν νοῦν τοῦ νέου, τοῦ νῦν ἁρπα-

Digitized by Google

μένου τοῦ σχεδιγραφεῖν, καὶ τὴν καταρχὴν εὐλόγησον τοῦ σχέδους. desinit (fol. 208ᵛ): κρονίωνος δὲ, καὶ οὐρανίωνος· καὶ μοσχίωνος, ἵ καὶ μεγάλα: (Man. Moschopuli de ratione examinandae orationis libellus ed. Rob. Stephanus, Lutetiae 1545).

2. fol. 209ʳ: Pseudo-Phocylidea, cum rubris glossis interlinearibus. praemissi sunt senarii sex: Ὁ σοφωλιὸς εὐπρεπῆ ζήσας βίον κτλ. (Poet. lyr. Graec. ed. Bergk, vol. II ⁴ p. 79).

In folio 1ʳ haec adnotata sunt: τὸ παρὸν βιβλίον κτᾶται ἐπὶ νικολάου βενετσάντου.

211.

Codex 1614 Phill. = 354 Meerm. = 355ᵃ Clar. = 160ᵇ Pel., chartaceus, cm. 13 × 10,2, saec. XV, foliorum 28.

Maximi Planudae liber de syntaxi verborum. tit.: τοῦ σοφωτάτου κυροῦ μαξίμου τοῦ πλανούδη, περὶ συντάξεως τῶν ῥημάτων. incipit: Τῶν ῥημάτων τὰ μὲν οὐδαμῆ μεταβαίνουσαν (sic) εἰς ἕτερον πρόσωπον κτλ. (cf. Bachmann, Aneed. Gr. II p. 153 adnot.). in fine videtur mutilus esse.

Codex humore corruptus est, scriptura in parte inferiore foliorum passim evanida.

212.

Codex 1615 Phill. = 357 Meerm. = 357 Clar., chartaceus, cm. 20,4 × 14,2, saec. XVI, foliorum 129.

Demosthenis orationes XIII.

fol. 1ʳ: Libanii vita Demosthenis. — fol. 5ʳ: orationes Olynthiacae. — fol. 15ᵛ inf.: or. Philippica I. — fol. 21ʳ: or. de pace. — fol. 24ᵛ inf.: or. Philipp. II. — fol. 28ʳ: or. de Halonneso. — fol. 32ʳ: or. de Chersoneso. — fol. 39ᵛ inf.: or. Philipp. III. — fol. 46ᵛ inf.: or. Philipp. IV. — fol. 54ᵛ med.: or. de Rhodiorum libertate. — fol. 58ʳ: or. de corona. — fol. 94ᵛ med.: or. de falsa legatione. — fol. 129ᵛ: Libanii hypothesis ad Demosthenis or. de falsa legatione.

213.

Codex 1616 Phill. = 359 Meerm. = 379A Clar., chartaceus, cm. 21,8 × 14,4, saec. XV—XVI, foliorum 104.

1. fol. 1ʳ: Pseudo-Phocylidea.

2. fol. 5ʳ: Theodori Prodromi σχέδη μυός (ed. Boissonade, Aneed. Gr. I p. 429—435). incip.: Εἰ βούλεσθε, ὦ παῖδες, τραφῆναι. desin.: ὦ μοῦν καθηγέτα.

3. fol. 7ʳ med.: Bessarionis epistula ad Andronicum Callistum (v. sup. cod. 1610 num. 1c).

4. fol. 7ᵛ: Praecepta grammatica. incip.: Ὄλλυμι ἀναστὼς καὶ ὀλλύω· ὤλλυον παρατατικὸς κτλ.

5. fol. 9ʳ: Pseudo-Phocylidea iterum (altera manu).

6. fol. 14ʳ: (Ioannis Pediasimi opusculum de Herculis XII laboribus), cum glossis interlinearibus et subsequentibus scholiis, titulus deest. incipit: Τοὺς ἡρακλείους ἀνδρικοὺς δέκα δύο | ἐντεῦθεν ἐκμάθανε φιλότης ἄθλους. | Τὸν ἐν νεμαίᾳ λέοντα· ὕδραν· ἔλαφον· κάπρον κτλ. (Mythographi ed. Westermann, p. 349—354). memoria codicis proxime abest a codice Rhedigerano 143 = 30 (V).

7. fol. 36ʳ: κανόνες διάφοροι καὶ ἀναγκαῖοι τοῖς εἰσαγομένοις εἰς τὴν γραμματικὴν τέχνην· συλλεγέντες ἀπὸ διαφόρων βιβλίων τῆς γραμματικῆς: περὶ τομῆς καὶ ἀναποδισμοῦ στίχων· ἃ συμβαίνει πολλάκις ἐν τοῖς γραφομένοις. incip.: Τελευτῶντος ὀρθίνου πολλάκις ἐν ταῖς γραφαῖς, ἀνάγκη ἐστὶν διαιρεῖσθαι τὴν λέξιν κτλ.

8. fol. 38ʳ: (Prolegomena lexici de spiritibus). incip.: Πρὸ τοῦ λεξικοῦ τῶν πνευμάτων ταῦτα σημειωτέον· ἐπὶ τῶν ὀνομάτων πάντων τῆς εὐθείας τὸ πνεῦμα φυλάττουσι καὶ αἱ λοιπαὶ πτώσεις. desin.: οὐχ αἷμα· οὐχ ἅλυς.

9. fol. 40ʳ: περὶ συναλοιφῆς. incipit: Ἰστέον ὅτι τῆς συναλοιφῆς, εἰσὶν ἑπτὰ εἴδη· τρία μὲν ἁπλᾶ κτλ. Sequuntur adnotamenta varia de formis verbalibus quibusdam.

10. fol. 55ʳ: ἐκ τῶν εἰς τὰ ἔργα καὶ τὰς ἡμέρας ἡσιόδου ἀποδοθέντων κανονισμάτων, et (fol. 60ʳ inf.) ἐκ τῶν εἰς τὴν τοῦ αὐτοῦ ἡσιόδου ἀσπίδα· τὰ ἀναγκαῖα.

Digitized by Google

11. fol. 73r: Phalaridis epistula ad Athenienses (Epistolographi ed. Hercher, p. 445—447). incipit: Ἀφίκετο ὡς ἡμᾶς περίλαος.

12. fol. 78r: Demosthenis oratio Olynthiaca prima.

13. fol. 90r: γνῶμαι τῶν ζ' φιλοσόφων. incip.: Περίανδρος ὁ κυψέλου· θυμοῦ κράτει.

14. fol. 90r med.: τοῦ ἁγίου κλήμεντος πάπα ῥώμης (sententiae). incip.: Αἱ γὰρ δόξαι τῶν ὑποθέσεων παρὰ τῶν συλλογιζομένων ἀληθεῖς ἢ ψευδεῖς ἀποφαίνονται κτλ.

15. fol. 90v med.: Phalaridis epistula ad Xenopithem, φαλάριδος ἐνοπείθει (Epistol. ed. Hercher, p. 415, num. κθ'). incipit: Οὐκ ἄχθομαι.

16. fol. 91r: Bessarionis epistula ad Michaelem Apostolen (v. sup. cod. 1610 num. 1a).

17. fol. 93r med.: Nicolai Secundini epistula ad Andronicum Callistum (v. ibid. num. 1b).

18. fol. 97r: Synesii epistula ad Ioannem (Epistol. ed. Hercher, p. 656—659). incipit: ὥσπερ ἄλλοτε πολλάκις. desinit: οὐ δεῖ καὶ πρὸς ἁρπάζεσθαι.

Codex manibus variis scriptus est.

214.

Codex 1617 Phill. = 365 Meerm. = 388 Clar., chartaceus, cm. 15,4 × 10,2, saec. XVI, foliorum 349.

1. fol. 2r—6r: Historiae et fabulae (quas Manuel Moschopulus in libro περὶ σχεδῶν commentatus est). incip.: Κύριε ἰησοῦ χριστὲ ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἀσπόρως εὐδοκήσας τεχθῆναι. desin.: ὃς ὡς λόγος αἴρει, πηγὰς ὄκαρ ὑδάτων ἀφίησιν. cf. cod. 1613 num. 1.

2. fol. 6r inf.: (Apophthegmata varia). incip.: Ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου φησὶ τὶς θεῖος ἀνὴρ· εἰ γοῦν σοφίας καὶ σὺ ὦ παιδίον ἐρᾷς κτλ. sequuntur apophthegmata Alexandri, Semiramidis, Leonidae, Stratonici, Socratis, Lysandri etc.

3. fol. 11r: Ioannis Damasceni Dialectica (Migne, Patrol. gr. tom. XCIV p. 521—676).

4. fol. 71r: ὀνοματοποιία τῶν ζώων. incipit: Κελαχιά εἰσιν, ὅσα λεπίδας οὐκ ἔχει.

5. fol. 71v: περὶ τῆς τῶν ἀριθμῶν ἀτομολογίας. incipit: Μάτρον, ἀπὸ τοῦ τὴν μίαν τρεῖν. desinit: μοιρᾶς, ἀπὸ τοῦ μόρω τὸ πλημμυρῶν.

6. fol. 73r: περὶ μουσικῆς. ἐκ τῶν ῥητορικῶν πραξέων τοῦ .... (nomen auctoris deest). incipit: Δεῖ εἰδέναι ὅτι πάλαι ἡ μουσικὴ περισπούδαστος ἦν· τὰ γὰρ πάθη ἐκήλει· μουσικὴ δὲ ἡ θεία καὶ οὐχ ἡ ἔκπτωσις. desinit (fol. 74r): καὶ σκολιὰ ἡ μετάδοσις ἐγίνετο. καὶ ἐνταῦθα (sic) τὸ σκολιὸν μέλος εὕρηται.

7. fol. 74v—76v: Tabulae et figurae mathematicae.

8. fol. 77r: Excerpta ἐκ τῶν εὐκλείδου γεωμετρικῶν. incip.: Αἰτήματά εἰσι πέντε.

9. fol. 79r: ἐκ τῶν βλεμίδου περὶ τῶν τριῶν σχημάτων. incip.: Ἐν τῷ ἁπλῷ συλλογισμῷ τρεῖς εἰσι κυρίως ὅροι κτλ. est Nicephori Blemmidae Epitomae logicae caput λβ (Migne, Patrol. gr. tom. CXLII p. 941—945).

10. fol. 81r: ἐκ τοῦ περὶ εὑπορίας προτάσεων ἀριστοτέλους. incip.: Δεῖ δὲ τὰς προτάσεις τὰς περὶ ἕκαστον οὕτως ἐκλαμβάνειν (Arist. p. 43b 1). σχόλιον. παραδίδωσιν ἐνταῦθεν μέθοδον ἐφευρετικὴν τῶν προτάσεων κτλ.

11. fol. 82r: ἐκ τῶν ἀναλυτικῶν· περὶ εἰκότος καὶ σημείου. incip.: Εἰκὸς δὲ καὶ σημεῖον οὐ ταὐτόν ἐστι (Arist. p. 70a 3—8).

12. fol. 83r: συνοπτικὸν σύνταγμα φιλοσοφίας, γραγωρίου τοῦ θεολόγου. in margine superiore: ἐν ἑτέρῳ ἔχει γραγωρίου μοναχοῦ· καὶ ἐν ἄλλοις ἄλλως. incipit: ὥσπερ οἱ ἀναγινώσκοντες πρώτον μὲν τὰ στοιχεῖα μανθάνουσιν. desinit: ἐπιστήμην πᾶσαν καὶ τέχνην ἐχνηλατεῖν. (Gregorii Aneponymi Philosophiae Syntagma ed. Iohannes Wegelinus, Augustae Vindel. 1600, p. 1—159). cf. V. Rose in Hermae vol. II p. 465 sqq.

Digitized by Google

13. fol. 126ᵛ: τοῦ αὐτοῦ σύνοψις τῶν τεσσάρων μαθημάτων. liber I (de arithmetica) incipit: ἐνταῦθ' ἀριθμῶν συντιμωτέρα φράσις. Μέλλοντί μοι περὶ τῶν τεσσάρων μαθημάτων ἐν ἐπιτόμῳ τῷ λόγῳ διαλαβεῖν κτλ. liber II (de musica) incipit fol. 140ᵛ: τῆς μουσικῆς σύνοψις ἠρεβαμένη. Μουσικὴν οἱ παλαιοὶ συνέχειν εἶπον τὸ πᾶν. liber III (de geometria) incipit fol. 159ᵛ: σύνοψις αὕτη γεωμετρίας λόγων. Σημεῖόν ἐστιν, οὗ μέρος οὐθέν. liber IV (de astronomia) incipit fol. 182ᵛ: ἄθροισις εὐσύνοπτος ἀστρονομίας. Σφαῖρα ἐστὶ σχῆμα στερεὸν ὑπὸ μιᾶς ἐπιφανείας περιεχόμενον. desinit: εἰ μὴ τὸ καλλιστον δῶρον τῶν ἐν ἡμῖν τὴν ἡγεμονίαν τοῦ λογικοῦ σφαλερῶς παραιτώμεθα. conspirat opus fere totum cum edito Psellι libro de quattuor mathematicis scientiis (ed. Arsenius, Venetiis 1532; graece et latine ed. Guil. Xylander, Basileae 1554). in libris manu scriptis plerisque aut ἀνωνύμως traditur aut Gregorii monachi nomine inscriptum. cf. Bandini, Catal. codd. Laur. II p. 390. 459. III p. 389. Nessel, Catal. codd. gr. bibl. Caes. Vindob. IV p. 96. V. Rose l. l.

14. fol. 197ᵛ: νεμεσίου ἐπισκόπου ἐμέσης διαιρέσεις. incip.: διαίρεσις ψυχῆς: Διαιρεῖται ἡ ψυχὴ εἰς τρία· εἰς λογικὸν· θυμικὸν· καὶ ἐπιθυμητικόν· ἔστι δὲ τὸ μὲν λογικὸν ᾧ λογιζόμεθα κτλ.

15. fol. 198ᵛ med.: τοῦ σοφωτάτου ψελλοῦ περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν. incipit: τί ἐστιν ἔρτον φρονήσεως. Ἔρτον δὲ τῆς φρονήσεώς ἐστι τὸ βουλεύεσθαι· τὸ κρίναι τὰ ἀγαθὰ καὶ κακά.

16. fol. 203ʳ: Maximi opusculum de anima (Migne, Patrol. gr. tom. XCI p. 353—361). tit.: τοῦ ἁγίου μαξίμου περὶ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς. incipit: Πρῶτον μὲν οὖν ἁπάντων ὑποθήσομαι τίνι κριτηρίῳ πέφυκεν ἡ ψυχὴ καταλαμβάνεσθαι.

17. fol. 206ᵛ med.: Excerptum ἐκ τῶν μετὰ τὴν ἑξαήμερον ἀλληγοριῶν τοῦ φίλωνος. incipit: Ἄξιον μὲν οὖν ἀπορῆσαι. desinit: ὥσπερ ἐμπειρία καὶ ἀρετὴ διασώζεσθαι. (Philon. Leg. alleg. I p. 57 sq. ed. Mangey, § 22 et 23 ed. Richter).

18. fol. 207ᵛ: μανουὴλ ὁ γαλησιώτης τῷ ὁσιωτάτῳ καὶ ἀλλοτριωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ παχωμίῳ ἐν κυρίῳ χαίρειν. incipit epistula: Γέγνιτό σοι πανόσιε καὶ ἀλλοτριωτάτε πάτερ πᾶν ἐκ θεοῦ ἀγαθόν.

19. fol. 208ʳ: παχώμιος μοναχὸς τῇ ἐν κωνσταντινουπόλει ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. incipit: Ἐπειδὴ παρὰ τῆς θείας γραφῆς πυθόμεθα. de Pachomio Rusano cf. Mingarelli, Graeci codices mss. apud Nanios asservati (Bononiae 1784) p. 258 sqq.

20. fol. 211ʳ: παχωμίου μοναχοῦ λόγοι δογματικοί (orationes quinque). incipit oratio I: Ἐπειδήπερ πολλοὶ τῶν θείων πατέρων θείῳ πνεύματι καὶ ζήλῳ κινούμενοι περὶ θεοῦ ὡς δεῖ ἐδογμάτισαν.

21. fol. 299ʳ: τοῦ αὐτοῦ μοναχοῦ παχωμίου λόγοις διάφοροι. incip.: Τίνος χάριν τὸν σταυρὸν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς προσευχῆς ἐν ἑαυτοῖς χαράττομεν προσκυνοῦντες.

22. fol. 306ʳ: τοῦ αὐτοῦ κεφάλαιον πρός τινας διὰ ταῦτα ἀμφιβάλλοντας. incipit: Ὅτι εἰς προσκύνησιν πωλοῦσιν οἱ ζωγράφοι τὰς ἁγίας εἰκόνας.

23. fol. 307ʳ: Plutarchus de curiositate (περὶ πολυπραγμοσύνης). incipit: Ἅπνουν ἡ σκοτεινὴν ἢ δυσχείμερον οἰκίαν.

24. fol. 323ʳ: ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἁ(γίου) βασιλείου. excerptum incipit ab epistula ὅ (= epist. 9 ed. Migne, Patrol. gr. tom. XXXII p. 268—272). sequuntur epistula ιθ' (= ep. 334 ed. Migne l. l. p. 1077), epistulae κδ'—κ' (= ep. 337—343 ed. Migne, p. 1081—1088), epistula πδ' (= ep. 54 ed. Migne, p. 400 sq.).

25. fol. 331ʳ: τοῦ ἁγίου βασιλείου· ἐκ τῆς πρὸς καισάρειον πατρίκιον. incipit: Τὸ δὲ ἀναγκάζεσθαί τινα μὴ παρόντος ἱερέως. est particula epistulae 93 (ed. Migne l. l. p. 484 sq.).

26. fol. 331ᵛ: παχωμίου μοναχοῦ περὶ παίδων μητροπολίτην θράμας. incipit: Ὄντως κατά τινα τῶν σοφῶν ἀρχὴ γραμματικῆς πεντάσιτχός ἐστι κατάρα.

27. fol. 333ʳ: παχωμίου μοναχοῦ πρὸς τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην ναυπάκτου κυρὸν ἀθανάσιον. incipit: Ἤθελον μὲν ὦ θεία καὶ ἱερὰ κεφαλὴ τοῦ λοιποῦ θρηνεῖν ἐμαυτόν.

Digitized by Google

28. fol. 336ᵛ med.: τὰ τῶν μανιχαίων βιβλία. incip.: τὸ ζῶν εὐαγγέλιον· ὁ θησαυρὸς τῆς ζωῆς. desin.: τὰ λεγόμενα παιδικὰ τοῦ κυρίου, ἃ συνέταξαν, ἵνα δοκήσει καὶ οὐκ ἐν ἀληθείᾳ ἀποφήνωσι τὴν σάρκωσιν αὐτοῦ.

29. fol. 337ʳ: περὶ ἀποστολῶν. incipit: Ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς χρησιμώτατα τὰ γνωματεύματα τῶν σοφῶν. (ex Iosephi Rhacendytae Synopsi Rhetorica ed. Walz, Rhett. Gr. III p. 558 sq.).

30. fol. 337ᵛ: Rhetorica. incip.: περὶ προοιμίων. Προοίμιον ἔν ἐξ ὑπολήψεως κτλ. sequuntur capita περὶ ὑποθέσεως, περὶ διηγήσεως, σύνοψις τῶν περὶ καθαρότητος εἰρημένων, σύνοψις περὶ εὐκρινείας, σύνοψις τῶν περὶ σεμνότητος etc. cf. Rhett. Gr. ed. Walz, VII 1 p. 81—89.

215.

Codex 1618 Phill. = 367 Meerm. = 204 Clar., chartaceus, cm. 26 × 19,6, saec. XVII, foliorum 60.

Prochori Acta Ioannis Apostoli (ed. Th. Zahn, Erlang. 1880, p. 3—165). tit.: Περίοδοι Ἰωάννου τοῦ Ἀποστόλου καὶ θεολόγου· καὶ (sic) Προχώρου τοῦ Μαθητοῦ αὐτοῦ. incip.: Ἐγένετο μετὰ τὸ ἀναληφθῆναι τὸν κύριον ἡμῶν. desin.: καὶ κλαύσαντες ἅπαντες ἱκανὼς ἀσταθήμεν εἰς πρὸς εὐχήν· καὶ ἐξήλθαμεν ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου· δοξάζοντες πατέρα καὶ υἱὸν σὺν ἁγίῳ πνεύματι· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

216.

Codex 1619 Phill. = 368 Meerm. = 205 Clar. = 141ᵇ Pel., chartaceus, cm. 33,3 × 23,8, saec. XVI, foliorum 150, olim Nauloti.

Theodoreti Historiae ecclesiasticae liber I et libri III—V (Migne, Patrol. gr. tom. LXXXII p. 881 sqq.). liber II deest. in contextu verborum (ob archetypi defectum, ut videtur) passim lacunae occurrunt. in fine desunt quaedam, abrumpitur sub finem libri V (fol. 150ᵛ sup.) his verbis: οὐκ ἔφη πρὶν λυθῆναι τῶν δεσμῶν μεταιχεῖν τροφῆς πρὸς τὸν ἀρ . . . (Migne l. l. p. 1268 v. 34).

217.

Codex 1620 Phill. = 369 Meerm. = 206 Clar. = 141ᶜ Pel., chartaceus, cm. 32,8 × 23,5, saec. XVI, foliorum 93, olim Nauloti.

(Theodoreti) Religiosa historia (Migne, Patrol. gr. tom. LXXXII p. 1284—1496). tit.: Τοῦ ἐν ἁγίοις (lacuna) φιλόθεος ἱστορία ἢ ἀσκητικὴ πολιτεία. incipit: (Τ)ῶν ἀρίστων ἀνδρῶν. in fine pauca desiderantur, desinit: ὡς ἂν μὴ μόνον εὐφημίαν (sic) τὸν ἀλλότριον πλοῦτον· ἀλ . .

218.

Codex 1621 Phill. = 371 Meerm. = 208 Clar., membranaceus, cm. 30,2 × 22, saec. XII, foliorum 351, binis columnis scriptus.

Vitae Sanctorum mensis Octobris. Insunt XXVII vitae Sanctorum Simeoni Metaphrastae vulgo adscriptae. praemissus est index (fol. 1ʳ—2ʳ).

1. fol. 3ʳ: Μηνὶ ὀκτωβρίῳ ᾱ. μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ μάρτυρος Ἀνανίου (Migne, Patrol. gr. tom. CXIV p. 1001—1009). incipit: Λουκιανοῦ τοῦ δυσσεβοῦς.

2. fol. 7ʳ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ β̄. βίος καὶ πολιτεία καὶ μαρτύριον τῶν ἁγίων κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης (Migne, tom. CXV p. 848—881). incipit: Πολλὰ καὶ μεγάλα με τὴν ἀντιόχου θαυμάζειν παρακαλοῦσιν.

3. fol. 28ʳ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ γ̄. μαρτύριον τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἀρεοπαγίτου (Migne, tom. CXV p. 1032—1050). incipit: Πάλαι μὲν ἐν τόποις ἦν τὰ τῆς πίστεως καὶ αἰνίγμασι.

4. fol. 41ʳ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ε̄. μαρτύριον τῆς ἁγίας μάρτυρος χαριτίνης (Acta SS. ad d. 5. Oct. = Migne, tom. CXV p. 997—1005). incipit: Ἐκράτει ποτὲ τὰ τῆς ἀσεβείας.

5. fol. 45ʳ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ξ̄. ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον τοῦ χριστοῦ Θωμᾶν (latine ed. Surius ad d. 21. Decemb. = Migne, tom. CXVI p. 559—566). incipit: Πάλαι μὲν τὰς κατὰ γῆν διατριβὰς ἀνύοντες οἱ ἀπόστολοι.

Digitized by Google

6. fol. 53r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ζ. μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων σεργίου καὶ βάκχου (Acta SS. ad d. 7. Oct. = Migne, tom. CXV p. 1005—1032). incipit: Μαξιμιανοῦ βασιλεύοντος τοῦ τυράννου.

7. fol. 71r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ἡ. βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας πελαγίας τῆς ἐν ἀντιοχείᾳ (Migne, tom. CXVI p. 908—920). incipit: Γυναικείαν ἀρετὴν τῆς τῶν ἀνδρῶν οὐδὲν ἀπολειφθεῖσαν.

8. fol. 78r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ι. μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων εὐλαμπίου καὶ εὐλαμπίας (Migne, tom. CXV p. 1053—1065). incipit: Ἄρτι τῆς θεογνωσίας.

9. fol. 87r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιβ. μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων πρόβου· ταραύχου· καὶ ἀνδρονίκου (Migne, tom. CXV p. 1068—1080). incipit: Διοκλητιανὸς τὴν αὐτοκράτορα ῥωμαίοις διέπων ἀρχήν.

10. fol. 96r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιγ. μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων κάρπου· παπύλου· καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς (Migne, tom. CXV p. 105—125). incipit: Μεμνῆσθαι τῶν ὑπὲρ χριστοῦ παθόντων.

11. fol. 110r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιδ. πολιτεία καὶ ἄθλησις τῶν ἁγίων μαρτύρων Ναζαρίου· Γερβασίου· Προτασίου καὶ Κελσίου (Migne, tom. CXVI p. 896—908). incipit: Νέρωνος ἄρτι τὰ ῥωμαίων σκῆπτρα διέποντος.

12. fol. 119r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιε. βίος καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος λουκιανοῦ (Migne, tom. CXIV p. 397—416). incipit: Σαμόσατα πόλις τῆς συρίας ἐστὶν.

13. fol. 131r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ις. μαρτύριον τοῦ ἁγίου λογγίνου τοῦ ἑκατοντάρχου, τοῦ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ κυρίου (Migne, tom. CXV p. 32—44). incipit: Τοῦ θεοῦ λόγου διὰ τὴν ἐκ τῆς παρακοῆς ἐπενεχθεῖσαν.

14. fol. 139r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιζ. ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν λουκᾶν (Migne, tom. CXV p. 1129—1140). incipit: Εἰ καὶ δικαίου μνήμην μετ' ἐγκωμίων τελεῖσθαι.

15. fol. 147r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιθ. μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος οὐάρου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ (Migne, tom. CXV p. 1141—1160). incipit: Μαξιμιανοῦ τοῦ τυράννου τὸ δυσσεβὲς.

16. fol. 160r: Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ. μαρτύριον τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος ἀνδρέου τοῦ ἐν τῇ κρίσει (Migne, tom. CXV p. 1109—1128). incipit: Πολλὴ κατὰ τῶν τοῦ χριστοῦ μαρτύρων τοῦ διαβόλου ἡ κακουργία.

17. fol. 171r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κ. μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ἀρτεμίου (Migne, tom. CXV p. 1160—1212). incipit: Μετὰ τὴν τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν εἰς οὐρανοὺς ἀνάληψιν.

18. fol. 207r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κα. βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἱλαρίωνος (latine ed. Lippomanus, Histor. de vitis SS. tom. VI p. 360 sqq.). incipit: Ἐν παλαιστίνῃ πόλις ἐστὶν οὐκ ἔλαττον ἢ πέντε καὶ τεσσαράκοντα σταδίους ἀπέχουσα γάζης. cf. de hac vita, quae a SOPHRONIO versa e latina S. Hieronymi esse existimatur, Acta SS. Bolland. Octob. IX p. 16 sqq.

19. fol. 237r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κβ. βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἀβερκίου ἐπισκόπου ἱεραπόλεως (Migne, tom. CXV p. 1212—1248). incipit: Μάρκου ἀντωνίνου καὶ λευκίου βήρου.

20. fol. 261r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κγ. ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἰάκωβον τὸν ἀπόστολον καὶ ἀδελφόθεον (Acta SS. ad d. 1. Maii = Migne, tom. CXV p. 200—217). incipit: Οὐχ οὕτως ἡδύ τι τῶ φιλαρέτω.

21. fol. 271r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κδ. (μαρτύριον) τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ἀρέθα καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀθλησάντων ἁγίων μαρτύρων· καὶ ἱστορία τῶν κατὰ χώρας τότε πραχθέντων (Migne, tom. CXV p. 1249—1289). incipit: Ἕπος μὲν ῥᾴδη πέμπτον ἐνιστήκει.

22. fol. 298r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κε. μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων μαρκιανοῦ καὶ μαρτυρίου (Migne, tom. CXV p. 1289—1293). incipit: Ἐπεχειρίαζε μὲν καὶ πρόταρον.

23. fol. 300r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κϛ. μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου (Migne, tom. CXVI p. 1185—1201). incipit: Εἶχε μὲν τὰ ῥωμαίων σκῆπτρα.

24. fol. 310r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κῆ. βίος καὶ πολιτεία καὶ μαρτύριον τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος

Digitized by Google

ἀναστασίας (Migne, tom. CXV p. 1293—1308). incipit: Διττὰς ἡμῖν ὁ λόγος ἀναστασίας οἶδε γεωρίζειν.

25. fol. 319r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κβ. βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἀβραμίου (Migne, tom. CXV p. 44—77). incipit: Ἀνδρῶν φιλαρέτων βίος.

26. fol. 341r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ λ. μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ζηνοβίου καὶ ζηνοβίας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ (Migne, tom. CXV p. 1309—1317). incipit: Αἰγαὶ πόλις ἐστὶν ἐπὶ κόλπῳ μὲν τῷ ἰονίῳ κειμένη.

27. fol. 347r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ λᾱ. μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος ἐπιμάχου (Migne, tom. CXV p. 1320—1325). incipit: Ἆρα μὲν ἡ τῆς ἀσεβείας ἀχλὺς ἀνὰ πᾶσαν διεχεῖτο τὴν οἰκουμένην.

219.

Codex 1622 Phill. = 372 Meerm. = 209 Clar., cm. 30 × 21, foliorum 300.

Codex e duabus partibus compositus est:

I. folia 1—12 chartaceæ, saec. XV.

Gregorii Cyprii laudatio S. Georgii (Migne, Patrol. gr. tom. CXLII p. 300—346). tit.: τοῦ μακαριωτάτου καὶ λογιωτάτου γρηγορίου τοῦ κυπρίου λόγος εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα τοῦ χριστοῦ μέγαν γεώργιον. incipit: Ἔθος τοῦτο τῶν λόγους ἀγωνιζομένων σχεδὸν ἁπάντων.

II. folia 13—300 membranaceæ, saec. XIII.

Synaxarium complectens vitas Sanctorum totius anni, a mense Septembri usque ad mensem Augustum. tit.: συναξάριον περιέχον ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ τῶν ὁσίων ἐν συντόμῳ τὰ ὑπομνήματα. incipit: Μὴν σεπτέβριος ἔχων ἡμέρας λ̄: ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας ιβ̄ καὶ ἡ νὺξ ὥρας ἰ̈ϑ̈ϊε̈. Οὕτως ἀρχὴ καλεῖται ἐνδίκτου τουτέστιν ὁρισμοῦ, διὰ τὸ παρὰ ῥωμαίοις ἐνδίκτα καλεῖσθαι τὸν ὁρισμόν. desinit: τελεῖται δὲ ἡ τούτων σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. non idem est cum Menologio iussu Basilii imperatoris concinnato (Migne, tom. CXVII p. 20 sqq.).

Subscriptio alterius librarii (II):

ΦΞΗΝ (i. e. ἁμήν) δημήτριος ὁ ἁμαρτωλός.

220.

Codex 1623 Phill. = 373 Meerm. = 210 Clar., membranaceus, cm. 37 × 26,2, saec. XII, foliorum 326, binis columnis scriptus.

Foliis 1—243 continentur Acta Sanctorum vel orationes in Sanctos mensis Ianuarii a die 18 usque ad diem 31.

1. fol. 1r: Βίος καὶ ἄθλησις τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἀθανασίου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας (Migne, Patrol. gr. tom. XXV p. CCXXIII—CCXLVI). incipit: Ἡλλήνι μὲν τῶν ἁγίων. — Inter folia 31 et 32 unum folium intercidit, quo iuitium vitae sequentis interiit.

2. fol. 32r: (Martyrium S. Neophyti). incipit: ... δέσποινά μου τί καθέζῃ· ἢ τίνα ζητεῖς. desinit: ταῦτα δὲ μετεγράψαμεν παρατυχόντες κατ' ἐκεῖνο καιρὸν· πρότερον μὲν ἕλληνες τυγχάνοντες· μετέπιπτε δὲ πιστεύσαντες τῇ ἐκείνου προτροπῇ· ὅτι ἐδοξάσθη δι' αὐτοῦ ὁ πανάγιος θεὸς καὶ ὁ τούτου υἱὸς ἰησοῦς χριστὸς σὺν πνεύματι ἁγίῳ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. cf. Leonis Allatii Diatriba de Symeonum scriptis p. 100 (= Migne, Patrol. gr. tom. CXIV p. 97 sqq.).

3. fol. 37r: μαρτύριον τοῦ ἁγίου τιμοθέου ἐπισκόπου ἐφέ(σου) μαθητοῦ δὲ παύλου τοῦ ἀποστόλου (ed. H. Usener in programmate Bonnensi ad d. 22. Mart. 1877, p. 7—13). incipit: Ἴσμεν πολλοὺς πολυΰστορας ἄνδρας βίους τε λαμπροὺς. Polycrati vulgo tribuitur.

4. fol. 41r: βίος καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀββᾶ ἀναστασίου τοῦ πέρσου (latine in Actis SS. Ianuar. II p. 432—440). incipit: Ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ θεοῦ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο. fol. 58r incipit narratio de XVII miraculis Anastasii. — inter folia 69 et 70 unum folium intercidit.

Digitized by Google

5. fol. 71r: βίος καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Κλήμεντος ἀγκύρας (latine in Actis SS. Ianuar. II p. 460 sqq.). incipit: Ἐν ἔτει διακοσιοστῷ πεντηκοστῷ τῆς τοῦ παμβασιλέως θεοῦ ἡμῶν καὶ σωτῆρος ἰησοῦ χριστοῦ ἀναλήψεως, κατὰ τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς βασιλείας οὐαλλεριανοῦ.

6. fol. 109r: βίος τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν εὐσεβείας, τῆς μετονομασθείσης ξένης (latine in Actis SS. Ianuar. II p. 599 sqq.). incipit: Πᾶσαι αἱ πολιτεῖαι καὶ αἱ μαρτυρίαι τῶν ἁγίων θαυμαστὴν μιμοῦνται λαμπρότητα.

7. fol. 120r: γρηγορίου καισαρέως καππαδόκος· εἰς τὸν βίον γρηγορίου τοῦ θεολόγου ἐπισκόπου ναζιανζοῦ καὶ εἰς τὴν τῶν ρν ἐπισκόπων παρουσίαν. incipit: Ἱλὼς ὑμῖν τὰ ἡμέτερα ὦ φίλοι πεμφθέντες καὶ σωμοίμενες. desinit: μέμνησθέ μου τῶν λιθασμῶν· ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν ἀμήν.

8. fol. 137r: κοσμᾶ βεστήτορος· ἐγκώμιον εἰς τὴν ἐπάνοδον τοῦ λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου. incipit: Ἡκουσται πάντες ὑμῖν ὦ φιλόχριστος πανήγυριε. cf. Migne, Patrol. gr. tom. CVI p. 1003.

9. fol. 148r: (Anonymi vita) τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἐφραὶμ τοῦ σύρου (Ephraem Syri Opp. tom. I, Romae 1732, p. XXIX—XXXIII). incipit: Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ἐφραὶμ ἦν ἐξ ἀνατολῶν.

10. fol. 152r: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἐφραὶμ διαθήκη (ibid. tom. II p. 230—247). incipit: Ἐγὼ ἐφραὶμ ἀποθνήσκω.

11. fol. 170r: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον ἰγνάτιον τὸν θεοφόρον ἀρχιεπίσκοπον ἀντιοχείας· εἰς ῥώμην τε ἀπενεχθέντα καὶ αὐτόσε μαρτυρήσαντα κἀκεῖθεν αὖθις εἰς ἀντιόχειαν κομισθέντα (Migne, Patrol. gr. tom. L p. 587—596).

12. fol. 182r: βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου ξενοφῶντος καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ ἰωάννου καὶ ἀρκαδίου (Migne, tom. CXIV p. 1014—1043). incipit: Ξενοφῶν ὁ θαυμάσιος ἦρυ μὲν ἐκ ταύτης τῶν πάλεων.

13. fol. 202r: βίος καὶ μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων ἀββᾶ κύρου καὶ ἰωάννου (latine in Actis SS. Ianuar. II p. 1084 sqq.; graece sub Sophronii nomine ed. A. Mai, Spicil. Rom. IV p. 226 sqq. = Migne, Patrol. gr. tom. LXXXVII, 3 p. 3677—3689). incipit: Ὁ θεαρχικὸς ἡμῶν λόγος· ἡ ὄντως ἀλήθεια χριστὸς ὁ θεὸς ἡμῶν.

14. fol. 214r: μερικὴ διήγησις ἐκ τῶν θαυμάτων τῶν ἁγίων τοῦ χριστοῦ μαρτύρων ἀββᾶ κύρου καὶ ἰωάννου (latine in Actis SS. l. l. p. 1088 sqq.). incipit: Δίκαιον οἶμαι τῆς τῶν θαυμάτων ἀρχόμενος διηγήσεως. narrantur XV miracula. plura ed. A. Mai, Spicil. Rom. III p. 97 sqq. = Migne l. l. p. 3424 sqq.

---

15. fol. 244r: Andreae Cretensis homilia de humana vita et de defunctis (Migne, Patrol. gr. tom. XCVII p. 1268—1301).

16. fol. 263r: τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἐφραὶμ· περὶ σωτηρίας ψυχῆς καὶ τῆς μελλούσης κρίσεως. incipit: Ἡ ἀποταγὴ ἦν ἐπὶ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. sunt Ephraemi Syri interrogationes et responsiones περὶ ἀποταγῆς (Opp. tom. II p. 379—393).

17. fol. 277r: Ioannis Chrysostomi λόγος περὶ τῶν μελλόντων εἰσιέναι εἰς τὴν ἁγίαν τεσσαρακοστήν· ἐλέχθη περὶ νηστείας· καὶ εἰς τὸν ἰωνᾶν (Migne, Patrol. gr. tom. XLIX p. 305—314). incipit: Φαιδρὰ τήμερον ἡμῖν ἡ πανήγυρις καὶ λαμπρότερος τοῦ συνήθους ὁ σύλλογος.

18. fol. 288r: Ioannis Damasceni περὶ τῶν ἐν πίστει κεκοιμημένων· ὅπως αἱ ὑπὲρ αὐτῶν γινόμεναι λειτουργίαι καὶ εὐποιΐαι τούτους τὰ μέγιστα ὠφελοῦσιν (Migne, tom. XCV p. 248—277).

19. fol. 303r: S. Basilii Magni de ieiunio homiliae I et II (Migne, tom. XXXI p. 163 sqq. et p. 185 sqq.).

20. fol. 321r: [Ioannis Chrysostomi] homilia εἰς τὸν τελώνην καὶ εἰς τὸν φαρισαῖον· καὶ περὶ ταπεινοφροσύνης καὶ προσευχῆς. v. sup. cod. 1481 num. 6.

Digitized by Google

221.

Codex 1624 Phill. = 374 Meerm. = 211 Clar., chartaceus, cm. 29,1 × 21,2, saec. XIV, foliorum 283, binis columnis scriptus.

1. fol. 1r: Geronticum ordine alphabetico digestum, in quo acta et dicta Patrum narrantur. codex in initio mutilus est. incipit fol. 1 in littera η̄ (de abbate Esaia): ... θερίζη οὐ λαμβάνει μισθόν; λέγει ὁ γενοῦχος. οὐχί· καὶ οὕτως ἀνεχώρησεν ὁ γέρων. ultima narratio est de abbate Or, desinit: παρασκευάζει νήφειν καὶ τηρεῖν ἑαυτὸν εἰς τὰ ἔμπροσθεν μετὰ ἀσφαλείας πολλῆς ἕως τῆς ἐπισκοπῆς αὐτοῦ.

2. fol. 99r: Διήγησις ἐκ τοῦ βίου τοῦ ἁββᾶ Δανιὴλ τοῦ σκητιώτου· τὸ λεγόμενον τὸ νέον παράδεισιν. incipit: Ἦν τίς γέρων ἐν τῇ σκήτει ὀνόματι Δανιήλ, καὶ εἶχεν μαθητήν.

3. fol. 115r: ἀποφθέγματα ἤτοι πράξεις ἁγίων γερόντων. incip.: Ἠρωτήθη ὁ πατὴρ ἡμῶν ὁ ἅγιος ἀθανάσιος ὁ ἐπίσκοπος ἀλεξανδρείας πῶς ἴσως ὁ υἱὸς τῷ πατρί.

4. fol. 241r: Ioannis Moschi Pratum spirituale. praecedit πρόλογος τῆς βίβλου τοῦ νέου παραδείσου τῆς ἐπονομαζομένης τὸ λειμωνάριν: Συνεγράφη ἡ βίβλος αὕτη τοῦ λειμῶνος· ἤγουν αἱ πολιτεῖαι τῶν ἁγίων καὶ ἐναρέτων καὶ θεαρέστων πατέρων κτλ. (cf. Bibliotheca Patrum, Paris. 1624, tom. II p. 1053 sqq.). opus ipsum incipit (fol. 242r): ἀρχὴ τῶν διηγήσεων. Τῶν ἐαρινῶν λειμώνων τὴν θέαν, ἀγαπητὲ, πολλῆς εὐρίσκω τέρψεως γέμουσαν κτλ. (ibid. p. 1057 sqq. Migne, Patrol. gr. tom. LXXXVII, 3 p. 2852 sqq.). codex ab editis differt: multa capita in eo desunt, alia rursus extant quae in editionibus desiderantur. in fine codex mutilus est, abrumpitur (fol. 283v inf.) his verbis: καὶ ἡμεῖς οὖν ἀδελφοὶ ἐὰν θέλωμεν ....

222.

Codex 1625 Phill. = 378 Meerm. = 201 Clar. = 131 Pel., chartaceus, cm. 31,5 × 24, saec. XVI, (paginarum 742 =) foliorum 371, olim Nauloti.

Flavii Iosephi Antiquitatum Iudaicarum libri XX. incip.: Τοῖς τὰς ἱστορίας συγγράφειν βουλομένοις. desin.: ἔξεστιν ἡμῖν ποιεῖν τὰ δὲ, κεκάλυται. φλουΐου ἰωσήπου ἰουδαικῆς ἀρχαιολογίας ἐν εἴκοσι λόγοις συντελεσθείσης.

Subscriptio: Τέλος τοῦ παρόντος βιβλίου· ὁμῶν. ἔγρ. ἐν μηνὶ δεκεμβρίῳ λ̄. ϛκαλόιος ὁ γράψας τὸ ἐπέλεγν κοκά. eiusdem Nicolai Cocoli subscriptio extat in codice Bodleiano Miscell. 194: ἐγράφη παρ' ἐμοῦ Νικολάου Κοκόλου. ἔγρα· ἐν μηνὶ νοεμβρίου κδ̄· (Coxe, Catal. codd. mss. bibl. Bodl. I p. 754). cf. cod. 1411. Gardthausen, Griech. Palaeogr. p. 334.

223.

Codex 1626 Phill. = 379 Meerm. = 203 Clar. = 133 Pel., chartaceus, cm. 35,4 × 25,4, saec. XVI, foliorum 269, olim Nauloti.

(Flavii Iosephi Belli Iudaici libri VII). titulus a librario omissus est; titulum 'Ιώσηπος περὶ τοῦ τῶν Ἰουδαίων πρὸς Ῥωμαίους Πολέμου adiecit Naulotus. incip.: (Ἐ)πειδὴ τὸν Ἰουδαίων πρὸς ῥωμαίους πόλεμον.

In fine subscripti sunt hi versus:

Τῷ ἐν δακτύλοις γράψαντι, τῷ κεκτημένῳ
τῷ ἀναγινώσκοντι μετ' εὐλαβείας.
φιλάττετε τούς τρεῖς, ἡ τριὰς τηρσιβίως· —

versus fere iidem leguntur in codice 1472, atque idem librarius hanc codicem exarsvit Nicolaus Paulopulus.

224.

Codex 1627 Phill. = 380 Meerm. = 216 Clar., chartaceus, cm. 32 × 23, saec. XV—XVI, foliorum 227.

1. fol. 1r: Xenophontis Cyropaedia.

2. fol. 116r: Xenophontis Anabasis. in fine (fol. 202r) haec subscripta sunt: εἴληφε τέρμα ἡ ἀνάβασις κύριου: — ἰοῦ κϛ̄. anni nota deest.

3. fol. 203r: Xenophontis Oeconomicus.

225.

Codex 1628 Phill. = 381 Meerm. = 218 Clar., chartaceus, cm. 33 × 23, saec. XVI, foliorum 252.

Diodori Siculi Bibliothecae historicae libri I—V. incip.: τοῖς τὰς κοινὰς ἱστορίας πραγματευσαμένοις. desin.: ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις

Digitized by Google

ἀναγράφομεν. cf. de hoc codice (F?) Fr. Vogel in Diodori editione Teubneriana vol. I (1888) p. XVI sq.

Scriptus est codex manu Bartholomaei de Zanettis (cf. codd. 1630. 1639). — In folio praefixo haec verba leguntur: *Mens Ludouici Beccatelli ep(iscop)i Rauellensis, quem Venetiis emi scutis aureis decem 1553.* cf. cod. 1417.

226.

Codex 1629 Phill. = 384 Meerm. = 221 Clar., chartaceus, cm. 32,6 × 23, saec. XVI, foliorum 272.

Diodori Siculi Bibliothecae historicae libri XI—XV. incip.: (Ἡ) μὲν οὖν πρὸ ταύτης βίβλος. desin.: μέρεσι τῆς οἰκουμένης.

Scriptus est codex duabus manibus: I fol. 1—80; II fol. 81—272. — In summo margine folii 1ʳ haec verba leguntur: *Mens Ludouici Beccatelli ep(iscop)i Rauellensis, quem emi Venetiis scutis aureis decem 1553.* cf. cod. 1417.

227.

Codex 1630 Phill. = 382 Meerm. = 219 Clar., chartaceus, cm. 34,2 × 24,5, saec. XVI, foliorum 237.

Diodori Siculi Bibliothecae historicae libri I—V. cf. de hoc codice (G?) Fr. Vogel l. l. (ad cod. 1628).

Codex multis locis (ab Henrico Stephano?) correctus et a typographo in excudendo adhibitus est.

Subscriptio: Θεοῦ τὸ δῶρον ἡδὺ βαρθολομαῖος (sic) πόνος. est Bartholomaeus de Zanettis (cf. cod. 1639).

228.

Codex 1631 Phill. = 383 Meerm. = 220 Clar., chartaceus, cm. 34,2 × 25, saec. XVI, foliorum 277.

Diodori Siculi Bibliothecae historicae libri XI—XV.

Codex pariter atque codex 1630 ad excudendum adhibitus est.

Subscriptio: διοδώρου πικελιώτου ἱστορικῆς βιβλιοθήκης ιε τελ(ος).

ⲁϡϟⲍ αὐγου σ῾ ζ. *1546 Die 6 Aug^ti In v^e (?): τέλος βιβλ.*

Exaratus est codex eadem manu qua codex 1630 i. e. a Bartholomaeo de Zanettis.

229.

Codex 1632 Phill. = 385 Meerm. = 222 Clar. = 142 Pal., chartaceus, cm. 31,5 × 21,8, saec. XVI, foliorum 312, olim Naulotti.

Diodori Siculi Bibliothecae historicae libri XI—XVI et libri XVII capita 1—32 med. describere desiit librarius his verbis (fol. 312ʳ sup.): πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων εὐλόγων συνδραμόντων πρὸς ταύτην τὴν δι..... (vol. III p. 417 inf. ed. Dindorf, Lips. 1867).

230.

Codex 1633 Phill. = 386 Meerm. = 223 Clar. = 140 Pal., chartaceus, cm. 32,2 × 24,4, saec. XVI, foliorum 48, olim Naulotti.

Philostrati Imagines, cum multis glossis interlinearibus et scholiis marginalibus. tit. εἰκόνες φιλοστράτου λιμνίου. incip.: Ὅστις μὴ ἀσπάζεται. desin.: ὅτι χρὴ σὺν ὥρᾳ γράφειν: — τέλος τῶν φιλοστράτου εἰκόνων: — σὺν τοῖς ἡρωικοῖς, χάριτι θεοῦ.

Codex eadem manu scriptus est qua codex 1625 i. e. a Nicolao Cocolo.

231.

Codex 1634 Phill. = 389 Meerm. = 228 Clar. = 137 Pal., chartaceus, cm. 31,7 × 24,7, saec. XVI, foliorum 407, olim Naulotti.

1. fol. 1ʳ: (Excerptum ex Georgii Hamartoli Chronico). titulus deest. incipit: Βασιλεία Ἰουλίου Καίσαρος. Μετὰ δὲ ταῦτα βασιλεύσας Ἰούλιος καίσαρ, πρῶτος καὶ μόνος ἐκράτησε τῶν ῥωμαϊκῶν σκήπτρων μετὰ πολλὴν ὑπερφάνειαν. desinit (fol. 80ʳ) in historia Diocletiani: ὡς ἂν διαγελῶσι τὸ καθ' ἡμᾶς μυστήριον· τέλος ἐκ τοῦ βιβλίου γεωργίου μοναχοῦ. cf. Georgii Hamartoli Chronicon p. 213, 26—378, 9 ed. Muralt.

2. fol. 81ʳ; Anonymi Chronographia e Theophane et Georgio Hamartolo aliisque compilata. tit.: Χρονογραφία ἀπὸ Διοκλητιανοῦ

Digitized by Google

ἕως Μιχαὴλ καὶ Θεοφυλάκτου τῶν βασιλέων. incipit: Τῶ ,ϛῳζ ἔτει τοῦ κόσμου· τῆς δὲ θείας σαρκώσεως ϡζ ἔτει· διακλητιανὸς μαξιμιανὸν τὸν ἐρκούλιον κοιναυὸν ἀνέδειξε τῆς αὐτοῦ βασιλείας (Theophanis Chronogr. ed. de Boor, vol. I p. 6, 18 sqq.). terminatur hoc excerptum fol. 83ᵛ: κωνσταντίνου τελευτήσαντος κατέσχον τὴν βασιλείαν κωνσταντῖνος ὁ σεβαστὸς καὶ μαξιμανὸς ὁ γαλλέριος (ibid. p. 11, 22). sequuntur hi versus:

Ἐνταῦθα τέλος πέφυκεν ἀπίστων βασιλέων, [λων: —
τῶν παρανόμων καὶ ἀχθρῶν χριστοῦ καὶ τῶν ἁγί-
καὶ βασιλεὺς καθίσταται σεπτὸς ἀγαλαρχίας.
ὁ κωνσταντῖνος καὶ υἱὸς ἑλένης τῆς ἁγίας: —
ἁπαίπερ ἀνὰς γέγονεν χριστιανῶν καὶ πρῶτος,
ἰδοὺ γὰρ (ἐ)τετύπωτο ῾υ(α) παυθῇ πᾶς κρότος: —

fol. 84ᵛ novum caput incipit, cui nota ἐξ ἑτέρου βιβλίου (scilicet e Zonarae annalibus) in margine adscripta est: Οὕτω μὲν οὖν ὡς εἴρηται τῆς τοῦ πατρὸς βασιλείας ὁ μέγας κωνσταντῖνος διάδοχος γίνεται κτλ. (cf. Ioann. Zonar. lib. XIII c. 1). inde a folio 84ᵛ, ubi Βασιλεία κωνσταντίνου τοῦ φιλοχρίστου βασιλέως incipit, Anonymus rursus Theophanem sequitur, ita tamen ut passim capita ex Georgio Hamartolo petita immisceat. postea discedit a Theophane et inde a regno Constantini Copronymi ad Georgium Hamartolum eiusque continuatores sese applicat (p. 643—901 ed. Muralt). finem huius chronographiae facit historia Alexii Comneni e Ioannis Zonarae annalium lib. XVIII cap. 21—28 excerpta; abrumpitur his verbis: τῆς φήμης δὲ κηρυξάσης ταχὺ τὸ πραχθὲν (sic) τῶ βασιλεῖ τούτου καὶ τὸ συγγενὲς (sub finem capitis 28, vol. IV p. 257, 9 ed. Dindorf).

232.

Codex 1635 Phill. = 390 Meerm. = 229 Clar. = 132 Pel., chartaceus, cm. 33,9 × 23,5, saec. XVI, foliorum 212, olim Nauloti.

Ioannis Xiphilini Epitome librorum Cassii Dionis. tit.: Δίωνος ῥωμαϊκὴ ἱστορία: — Ἐπιτομὴ τῆς δίωνος τοῦ νικαέως ῥωμαϊκοῦ (sic) ἱστορίας· ἣν συνέτεμεν ἰωάννης ὁ ξιφιλῖνος, περιέχουσα μοναρχίας καισάρων εἰκοσιπέντε, ἀπὸ πομπηΐου μάγνου μέχρις ἀλεξάνδρου τοῦ μαμαίας. incipit: Κληρουμένων δὴ τῶν ὑπάτων. desinit: ἐκ θ' αἵματος ἔκ τε κυδοιμοῦ. cf. Cassius Dio ed. L. Dindorf (Lips. 1864—1865), vol. V p. 1—180, vol. III p. 365 sqq., vol. IV p. 1—362. in fine addita sunt nomina Caesarum a Inlio Caesare usque ad Alexandrum (Severum).

233.

Codex 1636 Phill. = 391 Meerm. = 230 Clar. = 139 Pel., chartaceus, cm. 31,5 × 23,3, saec. XVI, foliorum 231, olim Nauloti.

(Ioannis Zonarae Epitomae historiarum libri XIII—XVIII). titulus deest. incip.: Οὕτω μὲν οὖν ὡς εἴρηται τῆς τοῦ πατρὸς βασιλείας ὁ μέγας κωνσταντῖνος διάδοχος γέγονεν. desin.: ἐσόμενόν μοι μνήμης ἐμπύρευμα.

Codex humore et vermibus laesus est.

234.

Codex 1637 Phill. = 393 Meerm. = 233 Clar., chartaceus, cm. 31,2 × 22, saec. XVI, foliorum 262.

Ioannis Scyllitzae Curopalatae Breviarium historicum. tit.: σύνοψις ἱστοριῶν ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἀναιρέσεως νικηφόρου τοῦ βασιλέως τοῦ ἀπὸ γενικῶν· καὶ μέχρι τῆς βασιλείας ἰσαακίου τοῦ κομνηνοῦ· συγγραφεῖσα παρὰ ἰωάννου κουροπαλάτου καὶ γεγονότος μεγάλου ὁρουγγαρίου τῆς βίγλης τοῦ σκυλλίτζη. incipit praefatio: Τὴν ἐπιτομὴν τῆς ἱστορίας ἄριστα μετὰ τοὺς παλαιοὺς ἐπραγματεύσαντο (cf. Georgii Cedreni historia ed. Bekker, Bonn. 1838—39, vol. I p. 3—5 adn.). Breviarium ipsum incipit: Μιχαὴλ ὁ κουροπαλάτης ὁ βαγκαβᾶ, νικηφόρου τοῦ βασιλέως ἐν βουλγαρίᾳ ἀναιρεθέντος, σταυρακίου τε τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καιρίαν πληγέντος, κἂν τῇ βασιλίδι ἀνασωθέντος, καὶ μετὰ δύο μῆνας πρὸς τῇ βασιλείᾳ ἀποθεμένου καὶ τὴν ζωήν· ὁ κουροπαλάτης μιχαὴλ ὁ τοῦ βασιλέως γαμ-

Digitized by Google

βρὸς, ᾧ ῥαγκαβὲ ἦν ἡ προηγορία, ἐγκρατὴς τῶν ῥωμαϊκῶν διὰ τοῦ ὄλμου καὶ τῆς συγκλήτου ἀνακδείκνυται σκήπτρων κτλ. (= Georg. Cedren. vol. II p. 43, 10 sqq.). opus in codice non integrum extat, abrumpitur in historia Constantini Monomachi his verbis (fol. 262ʳ med.): καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν ἀβασγίαν κατήντησεν εἰς τοῦτο (ibid. p. 573, 18).

235.

Codex 1638 Phill. = 394 Meerm. = 234 Clar. = 35ᵃ Pel., chartaceus, cm. 31 × 23,4, saec. XVI, foliorum 154, olim Naaloti.

Michaelis Glycae Annalium libri III. tituli loco hi versus praemissi sunt:

ΒΙΒΛΟΣ ΧΡΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΤΕΧΝΟΥΡΓΙΑΣ.
εἰς τὸ γλυκὺ σύνταγμα σχεδιασθεῖσα·
ἔρχεις παρέστω καῖζις ἡ γεγραφότος.
ὃς ἐκ γένους ἔσχηκε γλυκεῶν λάχος·
ὁ συγγεγραφὼς μυχαῖ τὸ βιβλίον·
θείων λόγων ἔνοιαν περιλαμβάνον.

cf. Mich. Glycae Annales ed. Bekker (Bonn. 1836) p. 4 adn. incipit opus: Βραχέα ἀναλαβὼν ἐγχαράττω σοι τοῦτο τὸ γράμμα τέκνον μου φίλτατον. non integrum in codice extat, desinit mentione finis iuperii Romani occidentalis (fol. 153ᵛ sup.): σημαίνων δὲ ὅτι ἀπὸ ῥωμύλου ἤρξατο αὕτη καὶ μετὰ ᾱτ καὶ γ̄ ἔτη, ἐν ῥωμύλῳ πάλιν παύεται (p. 490, 3 ed. Bekk.). sequitur Glycae brevis historia septem conciliorum: πρώτη σύνοδος· Γίνωσκε δὲ ἀγαπητὲ ὅτι τῶν εἰκοστῶ ἔτει τῆς βασιλείας τοῦ μεγάλου κωνσταντίνου κτλ. (p. 502, 9—505, 8 ed. Bekk.).

Philippus Labbens in editione sua (Venet. 1729, fol.) hoc codice usus est.

Scriptas est codex eadem manu qua codex 1407 i. e. a Nicolao Malaxo.

236.

Codex 1639 Phill. = 395 Meerm. = 235 Clar. = 129 Pel., chartaceus, cm. 35 × 23,7, saec. XVI, foliorum 332.

Nicetae Choniatae Historia. tit.: Τοῦ μεγάλου λογοθέτου καὶ ἐπὶ τῶν κρίσεων γενικοῦ καὶ ἐφόρου κυροῦ νικήτα τοῦ χωνιάτου χρονικὴ διήγησις ἀρχομένη ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ κομνηνοῦ κυροῦ ἰωάννου. incipit: Αἱ ἱστορίαι δὲ ἄρα, κοινωφελές τι χρῆμα. desinit: ἀπαθὴς ὑπέτρεψα καὶ τὴν κωνσταντίνου κατέλαβεν (Nicet. Chon. ed. Bekker, Bonn. 1835, p. 4—853). caput περὶ κωνσταντινουπόλεως deest.

Subscriptio: ἐγράφη ἐνετίησι παρὰ βαρθολομαίου βριξιανοῦ· ἔτει ,ᾱχμε μαΐου ς̄ϑ̄· — codex igitur scriptus est a. 1541 a Bartholomaeo de Zanettis Brixiano. cf. cod. 1518.

237.

Codex 1640 Phill. = 397 Meerm. = 213 Clar. = 143 Pel., chartaceus, cm. 24,5 × 17,4, saec. XVI, foliorum 62.

1. fol. 1ʳ: Gemisti Plethonis excerpta e Strabonis Geographicis. tit.: Ἐκ τῶν τοῦ στράβωνος γεωγραφικῶν περὶ τοῦ τῆς γῆς τῆς οἰκουμένης σχήματος ἐπιδιορθωθὲν παρὰ τοῦ γεμιστοῦ πλήθωνος. incip.: Τὸ τῆς γῆς τῆς οἰκουμένης σχῆμα χλαμυδοειδές τι ἐστὶν οὗ τὸ μὲν πλάτος ὑπογράφει τὸ μέγιστον. desin.: οὐκ ἂν δὴ μάτα τι εἴη· τὰ δὲ πολλὰ αὐτῶ, εὖ τε καὶ καλῶς λέγεται.

2. fol. 14ʳ: σύνοψις τῶν κόλπων τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης, ἐκλογεῖσα ἐκ τῆς γεωγραφίας στράβωνος. incipit: Ὅτι ἡ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένη γῆ περίῤῥυτος οὖσα, δέχεται κόλπους εἰς ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς ἔξω θαλάττης κατὰ τὸν ὠκεανὸν πολλοὺς. desinit: ἔστη ἡ σικελία, ἡ βόρμη σαρδὼ, ὑγδὸη κύρνος· ἐνάτη κρήτη· δεκάτη κύπρος· — τέλος.

3. fol. 20ʳ: (Hieroclis Synecdemus). titulus deest. incipit: εἰσὶν αἱ πᾶσαι ἐπαρχίαι καὶ πόλεις αἱ ὑπὸ τὸν βασιλέα τῶν ῥωμαίων διοικούμεναι: desinit (fol. 24ʳ sup.): να ἐπαρχία φοινίκης· ὑπὸ κωνσουλάριον. πόλις μία Τύρος. cf. Hierocl. Synecd. ed. Parthey, p. 3—42.

4. fol. 24ʳ: πελοποννήσου θέσις, ἤγουν τῆς αὐτῆς παραθαλασσίας. incip.: Ἡ πελοπόννησος ὁρίζεται ἀπ' ἄρκτων μὲν τῷ τε κορινθιακῷ κόλπῳ καὶ τῷ ἰσθμῷ.

Digitized by Google

5. fol. 25^{r} med.: (Provinciae imperii Romani). incip.: ἀσίας ἐπαρχίαι: βιθηνία πόντου· ἀσία ἡ ἰδίως ἡ πρὸς τῇ ἀφέσῳ· φρυγία μεγάλη· desin.: καὶ σαρμάται· κατὰ καικίαν, κασπία θάλασσα καὶ σάκες.

6. fol. 26^{r}: Geminti Plethonis Chorographia Thessaliae. tit.: χωρογραφίας Θεσσαλίας τοῦ πλήθωνος. incipit: Ἡ χώρα, πλὴν ὅσα ποταμόκλυστός ἐστιν· ὁ γὰρ πηνειὸς διὰ μέσης ῥέων. desinit (fol. 41^{r}): οἱ δ' ἐκεῖθεν ἀρετριεῖς οὐχ ὑποδεξαμένων τῶν ἐν τῇ μητροπόλει μεθεώνην τὴν ἐπὶ θράκης ὤκησαν.

7. fol. 42^{r}: χῶραι κατὰ τάξιν, ἀπὸ δύσεως ἕως ἀνατολῆς. incip.: α Θούλης νήσου. β Ἰουερνίας νήσου βρετανικῆς.

8. fol. 44^{r}: πίνακες τῆς οἰκουμένης· τῶν ἐπιστήμων πόλεων καὶ νήσων. incip.: πρῶτος πίναξ τῆς εὐρώπης. Περιέχει βρετανικὰς νήσους σὺν ταῖς περὶ αὐτὰς νήσοις· ὁ δὲ διαμέσου αὐτοῦ παράλληλος λόγον ἔχει πρὸς τὸν μεσημβρινόν. desinit (πίναξ ὀκτάκτος τῆς ἀσίας): αἱ ἐν αὐτῇ πόλεις· τὸ λακωρὶ τὸ ἐμπόριον· ρκ Γ. ῖα Γ. ῥαγαυιβά· ρλε· κ^{ε}.

9. fol. 53^{r}: τὸ γένος τῶν παλαιολόγων. incipit: πρῶτος παλαιολόγος μιχαὴλ ἐστί· sequitur τὸ γένος τῶν ἀτομάνων, tum Mosis decalogus.

10. fol. 54^{r}: (Nicephori) Chronographia brevis. tit.: χρονογραφία σύντομος· ἀπὸ ἀδὰμ μέχρι μιχαὴλ καὶ θεοφίλου. incipit: Ἀδὰμ γενόμενος ἐτῶν σλ γεννᾷ τὸν σὴθ καὶ ἐπέζησε ὁ αὐτὸς ἀδὰμ ἔτη ψ'. σὴθ δὲ γενόμενος ἐτῶν σβ ἐγέννησε τὸν ἐνώς. desinit: ἀπὸ δὲ τοῦ εὐσεβεστάτου κωνσταντίνου ἕως θεοφίλου ἰνδικτιόνης πέπτης (sic) ἔτη φλ. γίνονται δὲ ὁμοῦ ͵ςτβ. cf. Nicephori opuscula ed. de Boor (Lipsiae 1880) p. 81—102.

Codex variis manibus scriptus est; folia 42—52 exaravit Nicolaus Malaxus (cf. cod. 1407).

238.

Codex 1641 Phill. = 398 Meerm. = 215 Clar., chartaceus, cm. 21,7 × 15,7, saec. XVI, foliorum 76, olim Nauloti.

Eustathii Thessalonicensis commentarius in Dionysii Periegesin. tit.: Πρὸς τὸν πανσέβαστον δοῦκαν κῦραν ἰωάννην τὸν υἱὸν τοῦ πανσεβάστου σεβαστοῦ καὶ μεγάλου ἑρμηγαρίου κυροῦ ἀνδρονίκου τοῦ κομνηνοῦ· εὐσταθίου διακόνου ἐπὶ τῶν δεήσεων καὶ μαιστόρου τῶν ῥητόρων, τοῦ καὶ θεσσαλονίκης, ἐπιστολή ἐπὶ ταῖς διονυσίου τοῦ περιηγητοῦ παραχθολαῖς. incipit: Πνεδάρῳ μὲν τῷ σοφῷ πρὸς λύραν. desinit: τοῦτο δὲ ἀντὶ τοῦ ἐμμέτρως ἄδειν νοεῖσθαι δύναται.

Miram est quod de argumento huius codicis Claudius Naulotus in folio praefixo adnotat: 'Ἱστορία φυσική. *Naturalis Historia. Histoire Naturelle*; et infra: εἰς τὰ τοῦ ὁπποανοῦ τοῦ ἱστορικοῦ τε καὶ ποιητοῦ ἑλληνικὰ ὑπομνήματα· *In Oppiani Historici et Poetae Rem piscatorium Commentarii*. in catalogo codicum mscr. Guilelmi Pelicerii hic codex non commemoratur.

239.

Codex 1642 Phill. = 400 Meerm. = 238 Clar., chartaceus, cm. 21,4 × 15,3, saec. XVI exeunt., foliorum 98.

(Excerpta ex Georgii Codini libris de antiquitatibus Constantinopolitanis).

1. fol. 1^{r}: Πάτρια τῆς κωνσταντινοπόλεως (sic) καὶ πόθεν ἐκλήθη βυζάντιον, καὶ πόθεν κατάγεται Βόζας (de originibus Cp.). incip.: Φασὶ μὲν ἀρχαῖοι πρώτους τῷ θέᾳ (sic) χρησάσῃ (Codin. de antiquit. Cp. ed. Bekker, Bonn 1843, p. 3 sqq.). cum excerptis de originibus in codice coniuncta sunt excerpta de forma et ambitu Cp., ordo autem excerptorum alius est atque in editis: primum enarrantur ea quae in edit. Bekk. p. 3—17, 4 leguntur, sequuntur ea quae p. 24, 1—25, 20, deinde ea quae p. 17, 5—23, 15, tum ea quae p. 25, 21—26, 16 extant.

2. fol. 22^{r}: Πάτρια κωνσταντινουπόλεως περὶ στηλῶν, ἐν ᾧ περὶ (ἀ)διαβηκῆς (de signis Cp.). incip.: Αὕτη ἡ χώρα κεῖται πρὸς τῆς μεσοποταμίας. cf. Migne, Patrol. gr. tom. CLVII p. 473—544 (p. 27—70 ed. Bekker). sequitur initium excerptorum de aedificiis Cp. (p. 71, 1—73, 6 ed. Bekk.), et fol. 57^{v}—59^{v} adnexa est narratio

Digitized by Google

de septem synodis oecumenicis (= Migne l. l. p. 544 sqq. adnot.).

3. fol. 59v: περὶ κτισμάτων ναῶν καὶ ἑτέρων (de aedificiis Cp.: p. 73, 7 sqq. ed. Bekk.). hoc excerptum abrumpitur (fol. 76r) his verbis: ὅτι τὰ ναρσοῦ οἶκος ἦν ναρσοῦ πατρικίου καὶ πραιποσίτου εὐνούχου ἐν τοῖς χρόνοις Ἰουστίνου καὶ σοφίας· τὸν δὲ ξενῶνα καὶ τὸ γηροκομεῖον καὶ τὴν ἐκκλησίαν ... (p. 104, 16 ed. Bekk.). adnotavit librarius: *deficiunt quaedam verba.* et infra: *ex Bibliotheca Vaticana, anno 1597. mense februario.* — Sequuntur sex folia vacua (non numerata).

4. fol. 77r: Excerpta altera de aedificiis Cp., initio mutila (in marg. sup.: *ex Bibliotheca Vaticana*). incip.: .... χρυσὸν πολὺ καὶ ὁ βασιλεὺς συνδρομὴν μετὰ καὶ τῆς ἁριάδνης ὁμοίως. καὶ ἀνῆγαιρεν αὐτὸν ὅτι ἐνεφανίσθη ἐν τῷ ταξιδίῳ. desin.: καὶ γαληνιῶσα προσπελάζει τοῖς τείχεσιν. (p. 93, 19—129, 5 ed. Bekk.). in fine rursus adnotavit librarius: *ex Bibliotheca Vaticana.*

240.

Codex 1643 Phill. = 402 Meerm. = 217a Clar. = 125a Pel., chartaceus, cm. 19,8 × 14,3, saec. XV, foliorum 144.

XENOPHONTIS Cyri Anabasis.

Codex a Michaele Apostole exaratus est. subscriptio: μεχεῖλε ἀποστόλε βυζέντιος δορυφόρος οὖννος, πενόμενος, ἔγραψα: — ζαβεδαίου δὲ μισθὼ τοῦ Γεωργίου.

241.

Codex 1991 Phill. = 218 Meerm. = 316 Clar. = 80a Pel., chartaceus, cm. 28,3 × 21,1, saec. XVI, foliorum 111.

1. fol. 1r: (GALENI de morborum differentiis liber), initio mutilus. incipit (in cap. 4): ... τὸ δὲ στέγνωσις ἁπαθῶν γὰρ ὑποκειμένων τῶν πρώτων στοιχείων, ἐν τῇ συνθέσει μόνη τὰ παθήματα (vol. VI p. 842, 2 sqq. ed. Kühn). desinit: ἐπὶ πλεῖστον γυμνάζεσθαι (ibid. p. 880).

2. fol. 13r med.: γαληνοῦ περὶ συμπτωμάτων (νοσημάτων superscr. man. 2) διαφορᾶς λόγος β' i. e. GALENI de morborum causis liber (vol. VII p. 1—41 ed. Kühn). incipit: (Π)όσα μέν ἐστι καὶ τίνα τὰ σύμπαντα νοσήματα. desinit: περὶ τῆς τῶν συμπτωμάτων διαφορᾶς ἐφεξῆς διελθεῖν.

3. fol. 27r: Γαληνοῦ περὶ συμπτωμάτων διαφορᾶς λόγος γ' i. e. GALENI de symptomatum differentiis liber (ibid. p. 42—84). incipit: Τίνα μέν ἐστι καὶ πόσα τὰ σύμπαντα νοσήματα. desinit: τῇ τῶν ἀμφισβητουμένων κρίσει.

4. fol. 41r med.: Ἀρχὴ τοῦ τετάρτου λόγου: est GALENI de symptomatum causis liber I (ibid. p. 85—146). incipit: Τὰς αἰτίας τῶν συμπτωμάτων. desinit: κατὰ τὸν ἑξῆς λόγον.

5. fol. 64r: ἀρχὴ τοῦ ε λόγου: est GALENI de symptomatum causis liber II (ibid. p. 147—204). incipit: Ὁ σπασμὸς δὲ καὶ τρόμος. desinit: καὶ ὑποχονδριακῶ προσαγορευομένω.

6. fol. 87r: Περὶ τῶν ἐπομένων ἀλλήλοις συμπτωμάτων i. e. GALENI de symptomatum causis liber III (ibid. p. 205—272). incipit: Ὅσα δὲ κατὰ φυσικὰς ἐνεργείας καὶ δυνάμεις ἀποτελεῖται συμπτώματα. desinit: ἐνταῦθα καταπαύσω τὸν λόγον: — τέλος Γαληνοῦ περὶ τῶν ἐν τοῖς συμπτώμασιν αἰτιῶν.

Digitized by Google

I. Index nominum et rerum.

Abncaras: v. Theodorus Abncaras.
Achmetis Oniocriticum 1575.
Actuarius: v. Ioannes Zacharias Actuarius.
Adamantii Physiognomonica 1576, 3.
Aeliani de natura animalium libri 1522.
Aeschylus: Scholia in A. Prometheum Septem Persas 1587.
Aesopi Fabulae 1591, 6. 12. 13.
Actii Amideni de re medica libri 1534.
— excerpta 1583, 7.
Agathodaemonis ἀνάγνωσις τοῦ φιλοσοφικοῦ λίθου 1540, 43.
Alexandri Aphrodisiensis Quaestiones naturales et morales (excerpta) 1558, 3.
Alexandri Tralliani de rebus medicis libri 1535.
Amphilochii Iconiensis oratio in Deiparam, Symeonem, S. Annam 1481, 4.
— excerptum ex A. iambis ad Seleucum 1499, 14.
Anastasii Hagiosabitae interrogationes et responsiones 1477, 34.
Anastasii Sinaitae (patriarchae Antiocheni) Anagogicae contemplationes in Hexaëmeron 1448. 1449.
— λόγος περὶ τῶν κατὰ ἐμὲ ἁμαρτιῶν τῆς ἀληθείας ὁσημέτων 1498, 5.
— Quaestiones et responsiones 1474.
— Quaestio περὶ μήκους καὶ βραχύτητος ζωῆς 1424, 4. 1558, 2.
— σχόλιον 1477, 27.
— excerpta 1477, 18.
Andreae Cretensis κανὼν εἰς ψυχορραγοῦντας 1488, 14.
— magni Canonis enarratio 1466.
— oratio in dormitionem b. Mariae 1447, II 5.
— — de humana vita et de defunctis 1623, 15.
Andreae Cretensis oratio in Lazarum quatridianum 1481, 20.
— — in nativitatem b. Mariae 1447, II 1—4.
— — in ramos palmarum 1443, 10. 1481, 21.
Andronici Callisti ἐκώμασις τῆς περὶ φύσεως ἐπιστήμης 1610, 2.
— περὶ τάχης 1610, 2.
Andronici Comneni liber contra Iudaeos 1455.
Andronici Rhodii opusculum de affectionibus animae 1517, 4.
Anepigraphi philosophi περὶ ὕδατος τῆς ἀναβάσεως 1540, 25.
— περὶ γνωσποιΐας 1540, 26.
Anonymi Carmen de herbis 1570, 4.
— Chronographia 1634, 2.
— commentarius in Claudii Ptolemaei Quadripartitum 1550, 1.
— — de logica 1558, 4.
— — de musica 1555, 2. 1617, 6.
— Δυναμερόν (de compositione medicamentorum) 1583, 1.
— enarratio tropariorum magni Canonis Andreae Cretensis 1466.
— Ἐπιδημία Μήζορα ἐν ᾠδῇ 1577, 1.
— expositio Canonum dominicalium (Cosmae et Ioannis Damasceni) 1487, 1.
— Inventio sanctae crucis 1481, 18.
— Rhetorica 1617, 30.
Aphroditiani philosophi narratio de magis et stella 1481, 15.
Apollinarii Metaphrasis in Psalmos 1463, 1.
— περὶ τῆς τοῦ Ἰούδα ἀγχόνης 1566, 14.
Apollonii Citiensis scholia in Hippocratem 1533, 2. 4. 5.
Apollonii Pergaei Conica 1545, 1.

Digitized by Google

Apollonii Tyanensis βίβλος σοφίας καὶ συνέσεως ἀποτελεσμάτων 1577, 4.
— fragmentum 1611, 13.
Apophthegmata ἁγίων γερόντων 1624, 3.
— τῶν ἑπτὰ σοφῶν 1579, 3. 1616, 13.
— varia 1617, 2.
Apostolius: v. Michael Apostoles.
Archelai philosophi versus περὶ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς τέχνης 1540, 31.
Archimedis scripta 1541, 1—7.
Aretaei Cappadocis scripta medica 1531, 1—4. 1532, 4.
Aristidis Quintiliani de musica libri 1554, 3. 1555, 1.
Aristotelis de animalium historia libri 1507, 16.
— de animalium incessu 1507, 2.
— de animalium partibus 1507, 1.
— de coloribus 1507, 17.
— de divinatione per somnum 1507, 5. 12.
— Ethica ad Nicomachum 1508, 2.
— de generatione animalium 1507, 7.
— Harmonica 1552, 1.
— de inventute et senectute etc. 1507, 9.
— de lineis insecabilibus 1507, 14.
— de longitudine et brevitate vitae 1507, 8.
— Mechanica 1507, 18.
— de memoria et reminiscentia 1507, 4.
— de motu animalium 1507, 6. 13.
— de mundo 1580, 1.
— de poetica 1599, 1.
— Problemata physica 1508, 1.
— de sensu et sensibilibus 1507, 3.
— de somniis et phantasmatis 1507, 11.
— de somno et vigilia 1507, 10.
— de spiritu 1507, 15.
— excerpta 1617, 10. 11.
— Ethicorum paraphrases 1509, 3. 1513.
— Physicorum paraphrasis 1509, 4.
Aristoxeni Elementa harmonica 1552, 4.
Arsenii monachi apophthegmata 1572, 12.
Asclepii scholia in Aristotelis Metaphysica 1511.
Asterii Amaseni homiliae 1425.
Astrampsychi oraculorum interpretatio 1551, 15.
Astronomica de singulis mensibus 1574, 10.
— περὶ τῶν δώδεκα ἀνέμων 1574, 14.
— ἐξήγησις περὶ τοῦ ἀστρολάβου 1553, 5.
— βροντολόγιον 1577, 15.
— αἱ ἑκατὸν τῶν μηνῶν 1462, 7. 1566, 5.
— τῶν ιβ' ζῳδίων τὰ ὀνόματα 1565, 9.
— κανόνιον τοῦ ἥλιου κύκλου τῶν ιβ' ζῳδίων 1550, 3.
Astronomica περὶ ἡλίου 1478, 4. 1551, 10.
— περὶ τῶν ιβ' τόπων τοῦ θεματίου 1551, 1.
— περὶ κομητῶν 1551, 5.
— περὶ τοῦ πυθαγορικοῦ λαβυρίνθου ἤτοι τοῦ βαθυλλίου 1551, 3.
— περὶ οὐρανοῦ καὶ γῆς, ἡλίου καὶ ἀστέρων 1574, 3.
— θεωρία τῆς σελήνης 1551. 12. 1574, 15.
— περὶ σημασιῶν τῶν πολευόντων κτλ. 1551, 14.
— ἀριστγαία περὶ τῆς συντελείας 1574, 7.
— varia 1565, 4. 6. 1570, 3. 1572, 7. 1574, 1. 15. 1577, 8. 11. 13—17.
— tabulae astronomicae 1551, 13. 16. 1565, 2.
Athanasii Alexandrini epistula de sententia Dionysii Alexandrini 1498, 2.
— — πρὸς Ἀμμοῦν μονάζοντα περὶ ἐνυπνιαζομένων 1477, 39.
— — ad Rufinianum 1499, 19.
— epistulae canonicae 1499, 10.
— homilia in caecum a nativitate 1481, 22.
— — in descriptionem Deiparae 1481, 1. 1498, 6.
— — περὶ τῆς πανσοφίας καὶ ὑποταγέσεως τῶν ἁγιοπνευμάτων 1498, 3.
— hypothesis in Psalmos 1462, 1.
— symbolum 1483, 9.
— vita S. Antonii 1426, 1. 1477, 30.
Avicennae: v. Rhazes.

Bacchii senioris Introductiones artis musicae 1555, 3. 4.
Balsamo: v. Theodorus Balsamo.
Barsanuphrii Asvetica 1477, 28.
Barsuma episcopus 1490, 3.
Basilii imperatoris ad Leonem filium capita paraenetica 1478, 1.
Basilii Magni Canones 1477, 6. 33. 55. 1502, 19.
— commentarius in Iesaiam 1414.
— constitutiones monasticae 1503, 2.
— encomium in Barlaam martyrem 1467, 31.
— — in Gordium martyrem 1467, 32.
— — in Meletium: v. Gregorius Nyssenus.
— — in SS. quadraginta martyres 1467, 34. 1481, 12.

Digitized by Google

Basilii Magni epistula ad Gregorium Theologum 1467, 11.
— epistulae canonicae ad Amphilochium 1477, 12. 1499, 11.
— epistulae variae 1427. (1470). 1617, 24. 25.
— homilia εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον 1467, 22.
— — εἰς τὸ ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος 1467, 6.
— — εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν παροιμιῶν 1467, 14.
— — εἰς τὴν μάρτυρα Ἰουλίττην 1467, 19.
— — εἰς τὸ πρόσεχε σεαυτῷ 1467, 28.
— — εἰς τὸ ῥητὸν ... καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας 1467, 12.
— — in sanctam baptisma 1481, 3.
— — in Christi generationem 1481, 2.
— homiliae in Psalmos 1467, 1—5.
— homilia κατὰ μεθυόντων 1467, 16.
— — κατὰ Σαβελλιανῶν, Ἀρείου καὶ τῶν ἀνομοίων 1427. 1467, 10.
— — ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ θεός 1467, 17.
— — περὶ ἀσκήσεως 1478, 7. 1491, 7.
— — περὶ ἐλέου καὶ κρίσεως 1467, 26.
— — περὶ τῆς εὐποιΐας 1467, 25.
— — περὶ εὐχαριστίας 1467, 18.
— — περὶ καρτερίας καὶ θεραπευτικῶν πόνων 1467, 23.
— — περὶ νηστείας 1467, 15. 1481, 11. 1623, 19.
— — περὶ ὀργῆς 1467, 29.
— — περὶ παρθενίας 1467, 27.
— — περὶ πίστεως 1467, 8.
— — περὶ τῆς ἐν Χριστῷ πολιτείας 1467, 24.
— — περὶ σωφροσύνης 1467, 21.
— — περὶ τρεῖς θεούς 1467, 7.
— — περὶ φθόνου 1467, 30.
— — πρὸς τοὺς νέους ὅπως ἂν ἐξ Ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγων 1467, 35.
— — πρὸς τοὺς πλουτοῦντας 1467, 13.
— — πρὸς τοὺς συκοφαντοῦντας αὐτὸν ὅτι τρεῖς θεούς λέγει 1427. 1467, 9.
— — πῶς δεῖ σωφρονεῖν 1467, 20.
— εἰ χρὴ εἰς κενὸν οὐδὲν προσκομιδὴν γίνεσθαι 1477, 22.
— παραγγελίαι πρὸς τὸν ἱερέα περὶ τῆς θείας λειτουργίας 1477, 49.
— περὶ τῆς ἁγίας μετανήστευσης 1477, 50.
— περὶ τίτλου καὶ χρόνου ἁμαρτημάτων 1477, 43.
Basilii Magni περὶ τῶν κατεφρονούντων τῶν ἑπτημίων 1477, 51.
— πόσοι τύποι τῶν ἑπτημίων καὶ τίνες 1477, 44.
— excerpta 1476, 5. 1477, 29. 1502, 17.
Basilii Seleuciensis orationes 1443, 7. 1493.
— de vita et miraculis S. Theclae libri 1446.
Bassus Martonymus (excerpta astrologica) 1480, 2.
Bessarionis Cardinalis epistula ad Audronicum Callistum 1610, 1c. 1616, 3.
— — ad Michaelem Apostolen 1607, 6. 1610, 1a. 1616, 16.
— — ad Plethonem 1610, 1d.
Biblia: Canticum Canticorum cum commentario 1484, 3.
Ecclesiastes cum commentario 1484, 2.
Psalterium Davidis et cantica Mosis etc. 1486.
Actus apostolorum 1461.
Apocalypsis Ioannis 1461.
epistulae apostolorum 1461.
excerptum ex Pauli epistula ad Corinthios 1477, 56.
Blastares: v. Matthaeus Blastares.
Boetii libellus de arte dialectica graece versus 1519.
Bryennius: v. Manuel Bryennius.
Calecas: v. Manuel Calecas.
Callistus: v. Andronicus Callistus et Nicephorus Callistus.
Camaterus: v. Ioannes Camaterus.
Canones iuris ecclesiastici graeci:
canones apostolorum 1477, 3. 60. 1487, 2. 1502, 17.
— Petri et Pauli apostolorum 1477, 42. 1499, 3.
— Pauli apostoli 1499, 2.
— apostolorum et S. Basilii Magni 1477, 33.
— apostolorum et synodorum 1477, 38.
— synodorum 1477, 4. 10. 54. 1499, 6. 1501, 2. 1502, 24.
— de monachis 1477, 17.
— de nuptiis 1477, 7.
— paenitentiales 1502, 18.
— de sacerdotibus 1477, 15.
Nomocanon XIV titulorum 1499, 4.
collectio XXV capitulorum 1499, 21.
collectio canonum e diversis scriptoribus 1503, 1.
adnotationes canonicae variae 1502, 27.
Cassianus: v. Ioannes Cassianus.
Cassianus Bassus: v. Geoponica.

Digitized by Google

Catena in Pentateuchum etc. 1405. 1418.
— in Genesin 1422, 1. 2.
— in Canticum Canticorum 1413.
— in librum Iob 1407.
— in Psalmos 1409, 1. 1422, 3. 5. 1462, 1*.
— in Cantica Mosis etc. 1409, 2. 1462, 1*. 1484, 1.
— in Iesaiam Ieremiam Ezekiel 1422, 9.
— in Iosi prophetam 1422, 11.
— in Evangelium Ioannis 1420.
— in Evangelia Marci Lucae Ioannis et in Actus apostolorum 1422, 12.
Catonis Disticha graece versa a Maximo Planude 1600, 6.
Ceramei (Gregorii seu Theophanis) homiliae in Evangelia dominicalia 1452.
Chemicorum graecorum collectio 1540.
Christiani opuscula περὶ εὐστοθίας τοῦ χρυσοῦ 1540, 19.
— περὶ τοῦ θείου δόατος 1540, 20.
— τόνοφις 1540, 21.
Chrysostomus: v. Ioannes Chrysostomus.
Clementis papae Romani sententiae 1616, 14.
Cleopatrae περὶ στοιχείων καὶ μέτρων 1538, 3. 1540, 6.
Climacus: v. Ioannes Climacus.
Codinus: v. Georgius Codinus.
Comarii philosophi opuscula περὶ τῆς τέχνης τοῦ λίθου τῆς φιλοσοφίας 1540, 13.
Concilia: Acta concilii Niceni 1490, 2.
Acta concilii Pseudo-Photiani 1500.
Decretum concilii Cpolitani 1483, 10.
ἔκθεσις τῶν τῆς ὁμοίου καὶ τῶν ἓν 1483, 11.
ὅρος τῆς συνόδου ἐν Νικαίᾳ τὸ δεύτερον 1483, 12.
ὅρος τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ οἰκουμενικῆς συνόδου 1483, 14.
de septem conciliis oecumenicis 1501, 1. 1611, 4.
Constantini Harmenopuli Manuale legum 1497, 1.
Constantini Lascaris epitome libri XVI Prosodiae Catholicae Herodiani 1592.
— liber de syntaxi verborum 1593, 1.
Constantini Meliteniotae remedia Persica 1562, 5.
S. Cosmae κανὼν παρακλητικός 1488, 22.
Cosmae hieromonachi ἑρμηνεία τῆς ἐπιστήμης τῆς χρυσοποιίας 1540, 24.
Cosmae Vestitoris ἐγκώμιον εἰς τὴν ἐπένδυσιν τοῦ λειψάνου τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου 1623, 8.
Cyrilli Alexandrini Anathematismi contra Nestorianos 1483, 13.
— adversus anthropomorphitas liber 1444, 2.
Cyrilli Alexandrini contra Iulianum imperatorem libri 1444, 1.
— epistula canonica ad Domnum 1499, 17.
— oratio in ascensionem Domini 1481, 39.
— Thesaurus de sancta et consubstantiali Trinitate 1473.
— excerpta 1476, 5.
Damascii philosophi Quaestiones de primis principiis 1520.
Damnati sophistae observationes de generatione hominis 1591, 10.
Damostratus (excerpta astronomica) 1551, 8.
Danielis prophetae Ὑπερφυσικῶν 1479, 2.
Daniel Scetiota 1624, 2.
Demetrii Cydonae (Cydonii) observationes arithmeticae 1549, 2.
Demetrii metropolitae Cyziceni opuscnlum περὶ ἐκκλησιαστῶν καὶ χαντζεττζέων 1477, 45.
Demetrii Phalerei liber de elocutione 1599, 2.
Democriti Physica et mystica 1540, 10.
Demophili scholia (astrologica) 1553, 7.
Demosthenis oratio Olynthiaca prima 1616, 12.
— orationes tredecim 1615.
Didymi Alexandrini opuscnlum περὶ μαρμάρων καὶ παντοίων ξύλων 1547, 4.
Diodori ἔκθεσις περὶ στοιχείων καὶ μέτρων 1539, 3.
Diodori Siculi Bibliothecae historicae libri I—V: 1628. 1630.
— — — libri XI—XV: 1629. 1631
— — — libri XI—XVII: 1632.
S. Dionysii Alexandrini canones 1477, 55.
— epistula canonica ad Basilidem 1499, 7.
— excerpta 1477, 24.
Dionysii Alexandrini Periegesis 1601, 3.
Dionysius Areopagita (excerpta) 1477, 24.
Dionysii et Mesomedis hymni 1555, 5.
Dioscoridis Anazarbei opus de materia medica 1539, 1.
— liber de animalibus venenosis 1530, 2.
— περὶ ἁρμάλων 1530, 3.
Dorothei expositio de sanctis iconiis 1481, 16.

Digitized by Google

Eliae metropolitae Cretensis responsiones ad Dionysium monachum 1502, 21.
Ephraemi Syri interrogationes et responsiones περὶ ἀποταγῆς 1623, 16.
— oratio in crucem 1481, 9.
— testamentum 1623, 10.
— vita 1623, 9.
— excerpta 1477, 18.
Epicteti Enchiridion 1579, 1.
Epiphanii Ἀνακεφαλαίωσις 1475, 1.
— homilia in Sabbato magno 1443, 12. 1481, 28.
— variae lectiones homiliarum duarum 1485.
— vita 1459, 3.
Euclidis Catoptrica 1542, 1. 1543. 1544, 5. 1552, 8.
— Data 1542. 4. 1544, 2. 1552, 12. (15.)
— Elementa 1544, 1.
— ὅροι τοῦ ἕκτου στοιχείου 1555, 10.
— Introductio harmonica 1552, 2.
— Optica 1542, 3. 1552, (11.) 14.
— Phaenomena 1542, 2. 1544, 4. 1552, 10. (13.)
— Sectio canonis 1552, 3.
— excerpta ἐκ τῶν γεωμετρικῶν 1617, 8.
Eudociae Centones Homerici 1601, 2.
Eudoxi χειμῶνος προγνωστικά 1577, 5.
— τεκμήρια προγνωστικὰ χειμερίου ὄρους 1577, 6.
Eugenicus: v. Marcus Eugenicus.
Euripidis Hecuba 1607, 5.
— excerpta e Phoenissis 1479, 4.
Eusebii Caesariensis commentarius in Iesaiam 1459, 5.
— commentarius in Psalmos 1408.
— λόγος βασιλικὸς (?) 1503, 7.
— de nominibus locorum in S. Scriptura 1424, 1.
Eustathii Antiocheni homilia in Hexaëmeron 1424, 5. 1426, 2.
— contra Origenem de engastrimytho dissertatio 1468, 1.
Eustathii Macrembolitae de Hysmines et Hysminiae amoribus libri 1608.
Eustathii Thessalonicensis commentarii in Homeri Iliadem et Odysseam 1586.
— commentarius in Dionysii Periegesin 1641.
Euthymii Zigabeni epistulae 1480, 1.
— κανὼν παραλυτικός 1488, 12.
— Panoplia dogmatica 1453.
Entocii commentarii in Archimedis scripta 1541, 8—10.
Galeni definitiones medicae 1526, 2.
— lexicon botanicum 1570, 6.
— lexicon in Hippocratem 1525, 2.
— Medicus s. introductio 1526, 1.
— libri de medicamentorum compositione secundum genera 1529, 1.
— excerptum ex libro X de compositione medicamentorum secundum loca 1566, 6.
— de morborum causis liber 1991, 2.
— de morborum differentiis liber 1991, 1.
— de ossibus liber ad tirones 1567.
— de usu partium liber 1527, 1.
— de pulsu liber ad Antonium 1566, 7.
— ad Teuthram epistula de pulsibus 1524, 3.
— de symptomatum causis libri 1991, 4—6.
— de symptomatum differentiis liber 1991, 3.
— Testamentum 1462, 4. 1566, 2.
— de venarum dissectione opusculum 1571, 2.
Galesiota: v. Manuel Galesiota.
Gelasii Cyziceni Acta concilii Nicaeni 1498, 1.
Gemini Elementa astronomiae 1546.
Gemistus: v. Georgius Gemistus Pletho.
Gennadii I patriarchae Cpolitani canones 1477, 41. 1499, 18.
Gennadius II: v. Georgius Scholarius.
Geographica 1517, 5. 1640, 2. 4. 5. 7. 8.
Geoponica 1523. 1565. 1581, 1.
— excerpta 1562, 2. 1574, 12.
— Heronis epitome 1564.
Georgii Codini excerpta de antiquitatibus Cpolitanis 1642.
Georgii Codini Curopalatae de officialibus palatii liber 1502, 2. 25.
Georgii Gemisti Plethonis Chorographia Thessaliae 1640, 6.
— commentarius in Zoroastri oracula magica 1606, 2.
— compendium Zoroastri et Platonis dogmatum 1478, 3.
— epistulae ad Bessarionem Cardinalem 1610, 1e. f.
— excerpta e Strabonis Geographicis 1640, 1.
— Monodia 1607, 9.
— de processione spiritus sancti 1483, 18.
— opusculum de virtutibus 1478, 2.
Georgii Hamartoli Chronicon 1634, 1. 2.

Digitized by Google

Georgii Pachymerae philosophiae libri duodecim 1521.
— epitome logices Aristotelis 1559.
Georgii (Gregorii) presbyteri Caesareae Cappadociae oratio in Gregorium Nazianzenum et in CL episcopos 1623, 7.
— oratio in SS. CCCXVIII patres et in Constantinum imperatorem 1442, 8. 1490, 1.
Georgii Sanguinatii libellus de pulsibus 1524, 4.
— versus de XVI miraculis mundi 1524, 5.
— versus de partibus corporis humani 1524, 6.
Georgii Scholarii (Gennadii II patriarchae Cpolitani) opusculum εἰς τὸ γένος τῶν Μελισσηνῶν 1456.
— expositio orthodoxae fidei 1483, 17.
Georgii Trapezuntii epistula ad Anonymum 1607, 7.
Georgii Zigabeni versus περὶ τῶν ζ' φωνηέντων 1487, 8.
Germani patriarchae Cpolitani expositio fidei 1477, 2.
Gerouticum 1624, 1.
— excerpta 1477, 19. 23.
Glycas: v. Michael Glycas.
S. Gordii περὶ μονογόνου τινος δεήσεως 1477, 62.
Grammatica varia 1597. 1616, 4. 7. 10.
— commentarius de dialectis *(Grammaticus Meermannianus)* 1593, II.
— Erotemata grammatica 1594, 2. 3.
— fragmentum libelli de syntaxi 1593, 7.
— παρεκβολαὶ τοῦ μεγάλου ῥήματος 1596, 2.
— παρεκβολαὶ τῶν εἰς μι ῥημάτων 1596, 4.
— περὶ τῆς τῶν ἀριθμῶν ἐτυμολογίας 1617, 5.
— περὶ συναλοιφῆς 1616, 9.
— Prolegomena lexici de spiritibus 1616, 8.
Gregoras: v. Nicephorus Gregoras.
Gregorii Agrigentini explanationes in Ecclesiasten 1464.
Gregorius Ceramens: v. Cerameus.
Gregorii Corinthii liber de dialectis 1593, 8. 1595, I.
Gregorii Cyprii expositio fidei contra Ioannem Veccum 1483, 22.
— laudatio S. Georgii 1622, I.
Gregorii monachi (Aneponymi) συνοπτικὸν σύνταγμα φιλοσοφίας 1617, 12.
— σύνοψις τῶν τεσσάρων μαθημάτων 1617, 13.
Gregorii Nazianzeni ἑξαστίχια παραινετικά 1566, 16.
— carmina duo 1431, 6.
— Christus patiens 1479, 3. 1606, 1.
— epistulae ad diversos 1470.
Gregorii Nazianzeni epistulae ad Cledonium 1431, 2.
— ad Nectarium epistula adversus Apollinarium 1431, 4.
— qui libri veteris et novae Scripturae sint legendi 1499, 13.
— orationes 1428. 1429. 1431, 1. 3. 5. 8. 10. 1469, 2. 1481, 29.
— orationes tres contra Iulianum 1430.
— περὶ ἐκκλησιαστικῆς κατεστάσεως 1477, 35.
— περὶ τῶν συνόδων ποίας δεῖ ὁμολογεῖν ὡς οἰκουμενικάς 1477, 37.
— versus iambici 1501, 5.
— vita 1428.
Gregorii Nysseni eccomium in Meletium episcopum Antiochiae 1467, 33.
— epistula canonica ad Letoïum 1499, 12.
— epistula ad Eugrium de divinitate 1431, 7.
— epistula ad Flavianum 1470.
— homiliae in Canticum Canticorum 1492.
— excerpta ex eisdem 1413. 1422, 8.
— libellus περὶ τῶν πρὸ ὥρας ἁρπαζομένων νηπίων 1471, 4.
— liber in Hexaëmeron 1471, 2.
— liber de hominis opificio 1432, I.
— oratio εἰς τὸ, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ κτλ. 1471, 3.
— oratio εἰς τοὺς κοιμηθέντας 1471, 5.
— oratio in Sanctum Pascha 1443, 14.
— testimonia adversus Iudaeos de Trinitate 1471, I.
— excerptum ἐκ τῶν πρὸς ἀτρονόμους 1527, 9.
Gregorius presbyter: v. Georgius presbyter.
Gregorii Thaumaturgi epistula canonica 1499, 9.
— Metaphrasis in Ecclesiasten 1431, 9.
Gretser (Iacobus) 1460, I.

Hamartolus: v. Georgius Hamartolus.
Harmenopulus: v. Constantinus Harmenopulus.
Heliodori philosophi versus de arte mystica 1540, 28.
Heliodorus Prusaensis: cf. 1513.
Hephaestion (de novem metris Hephaestionis) 1607, 4.
Heraclidae Milesii παραγωγαὶ δυτελῶν ῥημάτων 1596, 3.

Digitized by Google

Herennii Philonis γνῶσις ἑλκικῶν 1527, 11.
Herennii philosophi commentarius in Metaphysica 1510.
Hermae Trismegisti αἴνιγμα τοῦ φιλοσοφικοῦ λίθου 1540, 43.
— Astronomica 1577, 2.
— βροντολόγιον 1577, 12.
Herodiani grammatici opusculum περὶ ἀχρόνων 1593, 4.
— περὶ παραγωγέων γενικῶν ἀπὸ διαλέκτων 1596, 1.
— περὶ τῶν πρὸ μιᾶς ἐχόντων τὸν τόνον ἁρσενικῶν εὐθειῶν κτλ. 1593, 3.
Heronis Alexandrini Definitiones nominum geometriae 1547, 1.
— liber de automatorum fabrica 1548, 2.
— Geoponicus 1565, 12.
— Geodaesia 1548, 3. 1555, 8.
— περὶ γεωμετρουμένων 1547, 13.
— excerpta e geometria 1555, 10.
— Introductiones (de mensuris) 1547, 5.
— Introductiones stereometricorum 1547, 3.
— μέτρησις τετραπλεύρου κτλ. 1547, 9.
— Mensurae 1547, 10.
— Pneumatica 1548, 1.
— tabula metrologica 1547, 6.
— excerpta ex Herone aliisque mathematicis 1547, 2.
Heronis philosophi epitome (ἀπένθεμα) Geoponicorum 1564.
Hesychius presbyter (excerpta) 1419, 2.
Hieroclis grammatici Synecdemus 1640, 3.
Hieroclis philosophi commentaries in Aureum Carmen 1504, 2.
Hieronymi εὐχαί 1483, 1.
Hierophili opusculum πῶς ὀφείλει ἑαυτὸν ἄνθρωπος ἐφ' ἑκάστῳ μηνί 1568, 3.
Hierothei philosophi versus de lapide philosophorum 1540, 20.
Hippiatricorum collectio 1538. 1539, 4.
Hippocratis opusculum de fabrica hominis 1462, 3. 1566, 1. 1583, 6.
— περὶ διαφορῶν καὶ παντοίων τροφῶν 1527, 7.
— excerpta 1537, 4.
Hippolytus Thebanus (excerpta e Chronico) 1424, 2. 1501, 6.
Holobolus: v. Maximus Holobolus.
Homeri Odyssea 1585.
Hymni ecclesiastici: Ἀλληλούϊα 1488, 21.
hymni in Sanctos 1488, 2.
hymni per totum annum 1488, 1.
hymni varii 1488, 18. 19. 1491, 3. 4.
κανὼν εἰς ἁγίους πάντας 1488, 3.
κανὼν παρακλητικός 1488, 7. 11. 13. 1566, 18.
στιχηρὰ 1488, 9. 1566, 17.
στιχηρὰ κατανυκτικὰ 1488, 4.
στιχηρὰ παρακλητικὰ 1488, 5.
στιχηρὰ τριῴδικὰ 1488, 20.
Ioannis Botaniatae versus de metro iambico 1573, 2.
Ioannis Camateri τοίχημα περὶ ζῳδίου κύκλου 1551, 9.
Ioannis Cassiani ἐκ τῶν πρὸς Λεόντιον excerpta 1477, 21.
Ioannis Chalcedonensis responsa ad interrogationes Marci papae Alexandrini 1502, 9.
Ioannis Chrysostomi commentarii in Psalmos 1410.
— comparatio regis et monachi 1442, 16.
— epistulae 1439, 9. 1457, 3. 1491, 19. 20.
— homilia ad Demetrium de compunctione 1439, 7.
— — de paenitentia 1476, 6.
— — εἰς τὴν ἁγίαν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου 1481, 37. 38.
— — εἰς τὴν ἁγιστέαν τοῦ ἁποστόλου Θωμᾶ 1481, 32.
— — εἰς τὸν ἅγιον Θωμᾶν τὸν ἀπόστολον 1481, 33.
— — εἰς τὴν μεσοπεντηκοστήν 1481, 34. 35.
— — εἰς τό, μεσούσης τῆς ἑορτῆς 1481, 36.
— — εἰς τὴν ἁγίαν πεντηκοστήν 1481, 40. 41. 42.
— — εἰς τὸν σταυρόν 1481, 27.
— — in expulsionem Adami 1481, 10.
— — in filium prodigum 1481, 7.
— — in Ierem. X 23: 1442, 12.
— — in illud, Pater si possibile est 1498, 7.
— — in illud, Vidua eligatur 1442, 7.
— — in Kalendas 1442, 5.

Digitized by Google

Ioannis Chrysostomi homilia in principium ieiuniorum 1442, 9.
— — in proditionem Iudae 1442, 21. 1481, 26.
— — in Psalmum XCVI 1438, 4.
— — in Psalmum CXLV 1481, 23.
— — in publicanum et Pharisaeum 1481, 6. 1623, 20.
— — in omnes Sanctos 1481, 43.
— — in decem virgines 1481, 24.
— — Non esse desperandum 1442, 15.
— — περὶ τῶν μελλόντων σεισθῆναι εἰς τὴν τεσσαρακοστήν 1623, 17.
— — πρὸς τοὺς σκανδαλισθέντας κτλ. 1498, 8.
— homiliae adversus Iudaeos 1439, 1. 1442, 1.
— — de Anna 1440, 4. 1443, 2.
— — de Davide et Saule 1439, 6. 1440, 3. 1443, 1.
— — de incomprehensibili 1439, 12. 1442, 2.
— — de precatione 1442, 13.
— — in annuntiationem b. Virginis 1443, 5. 1481, 13. 14.
— — in I epistulam ad Corinthios 1421.
— — in epistulam ad Hebraeos 1442, 10. 1472.
— — in evangelium Ioannis 1437. 1443, 8.
— — in evangelium Matthaei 1435. 1436. 1443, 9. 11. 1481, 25.
— — in Genesin 1433. 1434. 1443, 4.
— — in illud. Salutate Priscillam 1442. 20.
— — in librum Iob 1406, 2.
— — in sanctum Pascha 1443, 13. 1481, 30. 31.
Ioannis Chrysostomi homiliae variae 1438, 1. 1439, 2. 3. 4. 5. 1440, 5. 6. 1441. 1442, 6. 17. 1443, 3.
— laudatio in S. Ignatium 1623, 11.
— — in Maximum 1442, 14.
— laudationes in S. Romanum et S. Ignatium 1439, 13.
— liber ad Stelechium de compunctione 1439, 11.
— — de virginitate 1440, 1.
— — Quod nemo laeditur nisi a se ipso 1442, 11.
— libri ad Stagirium 1439, 8. 1442, 4.
— — ad Theodorum lapsum 1439, 10. 1442, 18.
— — de compunctione 1442, 19.
— — de sacerdotio 1442, 3.
— sermo catecheticus in Pascha 1443, 15.
— excerpta 1419, 2. 1440, 2. 1476, 5. 1477, 18. 24. 1491, 17.
Ioannis Climaci liber ad pastorem 1494, 2.
— Scala paradisi 1494, 1.
Ioannis Damasceni Dialectica 1451, 1. 1476, 1. 1617, 3.
— procemium Dialecticorum 1501, 7.
— Eclogae s. Sacra Parallela 1450.
— Expositio fidei orthodoxae 1451, 2. 1476, 2. 1501, 7.
— homilia de iis qui in fide dormierunt 1447 I, 1. 1477, 1. 1481, 8. 1623, 18.
— homiliae in dormitionem b. Virginis 1447 I, 2. II, 6.
— vita 1443, 16.
Ioannis Damasceni medici opusculum de medicamentis purgantibus 1570, 1.
— : v. Rhazes.
Ioannis τοῦ ἀνεβειγία περὶ τῆς θείας τέχνης 1540, 45.
Ioannis Enchaitensis oratio in Basilium Gregorium Chrysostomum 1457, 1.
Ioannis Geometrae hymni in Deiparam 1566, 19.
— Metaphrasis canticorum S. Scripturae 1463, 2.
— oratio in annuntiationem Deiparae 1443, 6.
Ioannis Ieiunatoria κανονάριον περὶ τῶν ἑπτημέων 1477, 52.
— λόγος πρὸς τὸν μέλλοντα ἐξηγορεύσαι τὰ ἑαυτοῦ πλημμελήματα 1477, 8.
— excerpta 1477, 53. 58.

Digitized by Google

Ioannis Itali εἰς τὸ περὶ ἑρμηνείας Ἀριστοτέλους ἔκδοσις ἐπίτομος 1558, 7.
— ἀπολογητικὴ ἐπιστολὴ πρὸς ἀρχιερέα 1611, 9.
Ioannis Moschi Pratum spirituale 1624, 4.
Ioannis Pediasimi expositiones in Cleomedem 1555, 6.
— opusculum de Herculis XII laboribus 1616, 6.
— de planetis 1553, 7.
Ioannis Philoponi commentarius in Nicomachi Gerasceni Introductionem arithmeticam 1549, 1.
— scholia in Aristotelis Analytica 1512.
— de usu astrolabii liber 1553, 4.
— χρόνοι τῶν ζῳδίων ἐν οἷς ἕκαστον αὐτῶν ὁ ἥλιος διαπορεύεται 1565, 10.
Ioannis Phurnae oratio de S. Deipara 1452.
Ioannis Protospatharii commentarius in Hesiodi Opera et dies 1565, 7.
Ioannis Scholastici collectionis canonum proœmium 1499, 4.
— LXXXVII capitula 1499, 20.
Ioannis Scyllitzae Curopalatae Breviarium historicum 1637.
Ioannis Tzetzae Historiae (excerpta) 1605.
Ioannis Xiphilini Epitome librorum Cassii Dionis 1635.
Ioannis Zachariae Actuarii de diagnosi libri 1582, 3.
— de methodo medendi libri 1528. 1582, 4. 5. 6.
— de spiritu animali libri 1582, 2.
— de uriuis libri 1531. 6. 1582, 1.
Ioannis Zonarae commentarii in canones synodi Trullanae 1502, 26.
— epistulae 1454, 1.
— Aetapologeticum 1454, 2.
— historiarum epitomae lib. I–III 1432, 2.
— historiarum epitomae lib. XIII—XVIII: 1636.
— excerpta 1634, 2.
Iosephi (Flavii) Antiquitates Iudaicae 1625.
— Bellum Iudaicum 1626.
Iosephi Rhacendytae prolegomena Rhetorices 1573, 1.
— Synopsis Rhetorices 1573, 4.
— excerptum 1617, 29.
Isaaci Argyri μέθοδος γεωδαισίας 1548, 4.
— observationes arithmeticae 1549, 2.
— πῶς ἂν τὰ μὴ ὀρθὰ τῶν τριγώνων εἰς ὀρθὰ μεταποιήσαμεν 1555, 9.
Isaaci Argyri σχόλιον εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα τῆς ἐν ἐπιπέδῳ καταγραφῆς τῆς σφαίρας 1574, 13.
Isaac medicus: v. Rhazes.
Isaaci monachi parva capitula ascetica 1477, 31.
— περὶ ἀγρυπνίας τῶν νυκτῶν 1477, 32.
Isaaci Tzetzae scholia in Lycophronem 1589.
Isidorus Pelusiota (excerpta) 1477, 18.
Italus: v. Ioannes Italus.
Iustiniani Novellae 1499, 25.
— Edicta 1499, 26.
— XIII tituli Codicis 1499, 22.
Iustini imperatoris Novellae 1499, 27.

Lascaris: v. Constantinus Lascaris.
Leonis archiepiscopi Bulgariae epistulae de azymis 1477, 47.
— πρὸς τοὺς λέγοντας ὡς ἡ Ῥώμη πρωτόθρονός ἐστιν 1477, 48.
Leonis Papae I epistula ad Flavianum 1483, 15.
Leonis Sapientis imperatoris constitutio de ordine ecclesiarum 1502, 1.
— μέθοδος προγνωστικὴ τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου 1479, 1.
— μετάφρασις ἐπὶ τῇ αὐτοῦ ἐξόδῳ 1477, 63.
— Novellae constitutiones 1499, 23.
— περὶ βασιλείας καὶ ἀρχόντων 1551, 2.
Leontii Byzantini contra Nestorianos et Eutychianos liber primus 1484, 20.
Lesbonactis opusculum περὶ σχημάτων 1593, 2.
Lexicon chemicum 1540, 8.
— Pseudo-Zonarae 1584, 1.
fragmentum lexici 1611, 14.
λέξεις λατινικαί (glossae iuridicae) 1424, 10. 1477, 9. 66. 1497, 2. 3. 1611, 3.
Libanii Declamationes 1478, 8. 1598 I, 1—22. 24—30.
— oratio πρὸς Ἀριστείδην ὑπὲρ ἀρχιτεκτόνων 1598 I, 23.
Liturgicus liber 1502, 8.
Luciani Dialogi 1515, 2.
— Tyrannicida 1598 II.
Lycophronis Alexandra cum Tzetzae scholiis 1589.

Magni sophistae doctrina de urinis 1524, 2.
Manuelis Bryennii commentarius in Ptolemaei Harmonica 1552, 6. 1578, 2.

Digitized by Google

Mannelis Calecae liber de processione spiritus sancti 1426, 4.
Mannelis Galesiotae epistula ad Pachomium 1617, 18.
Mannelis Moschopuli Erotemata grammatica 1594, 3.
— Schedographia 1613, 1. cf. 1617, 1.
Mannelis Philae carmen de animalium proprietate 1563, 1. 1580*.
— carmina quaedam 1566, 14.
Marci Eugenici metropolitae Ephesii confessio fidei 1483, 19.
— epistula ad Isidorum de vitae termino 1483, 21.
Marci Musuri lectiones et emendationes variae 1610, 3.
Marcus patriarcha Alexandrinus 1502, 9. 13.
Marini philosophi προθεωρία τῶν Εὐκλείδου δεδομένων 1544, 2.
Martyrologia: v. Vitae Sanctorum.
Matthaeus Blastares (excerptum) 1477, 65.
Maximi Confessoris capita quattuor 1477, 64.
— capita varia e secunda centuria 1611, 1.
— Eclogae 1482. 1609.
— λύσις πρὸς Μαρῖνον 1484, 18.
— opusculum de anima 1617, 16.
— περὶ τοῦ τριμεροῦς τῆς ψυχῆς 1491, 12.
— de theologia capita ducenta 1459, 1.
— excerpta ex commentario in Canticum Canticorum 1413.
— excerpta varia 1477, 18.
Maximi Holoboli commentarius in Theocriti Syringem 1602, 1.
— versio graeca Boetii libelli de arte dialectica 1519.
Maximi Planudae liber de syntaxi 1593, 6.
— de syntaxi verborum 1614.
— versio graeca Distichorum Catonis 1600, 6.
Mazaris 1577, 1.
Medica varia 1566, 12. 1582, 7. 1583, 7.
ἀλοιφὴ θερμὴ δι' ἧς θεραπεύσει πάντα τέτανον 1538, 7. 1539, 7.
commentarius in Hippocratis Aphorismos 1532, 5.
de animalium facultatibus 1577, 18.
de lapidum facultate 1572, 2. 4.
de pulsibus 1531, 9. 1532, 9.
de venarum sectione 1531, 7. 9.
δίαιτα ὑπτιακή 1571, 1.
Δυναμερόν 1583, 1.
ἐρμηνεία διαφόρων νοσημάτων 1572, 8.
θεραπεῖαι συμπτών τινων ἰατρῶν 1527, 4.
ἰατρικὸν συλλεγὲν ἐκ διαφόρων βιβλίων 1611, 11.
lexicon botanico-mineralogico-zoologicum 1577, 20.
lexicon medico-botanicum 1562, 4.
Ὀρνεοσόφιον 1539, 8.
περὶ γεννήσεως ἀνθρώπου καὶ γονῆς 1537, 2.
περὶ γλωκυσμάτων ἤγουν ζουνραιῶν 1562, 6.
περὶ τῆς δειότητος τῶν ιβ' μηνῶν 1462, 5. 1566, 3.
περὶ ἐννέμετος τροφῶν 1527, 6.
περὶ εὐχύλων καὶ περὶ δειότ. 1532, 2.
περὶ κλυκίων 1531, 5. 1611, 10.
περὶ τῶν ιβ' μηνῶν ὑπούσας δεῖ χρῆσθαι τροφαῖς ἐν ἑκάστῳ 1527, 8.
περὶ οὔρων 1531, 5. 1532, 3. 10. 1537, 3. 5. 1571, 4.
remedia graeco-barbara 1562, 3. 1570, 2.
remedia varia 1528, 1566, 10. 1571, 5. 1572, 1. 3. 5. 1577, 19. 21.
συλλογὴ ἐκ τοῦ ἰατρικοῦ περὶ διαφόρων νοσημάτων 1572, 6.
σύνοψις ἐν ἐπιτόμῳ περὶ τῶν βοηθημάτων 1583, 4.
versus de diaeta 1607, 2.
Melampodis Divinatio ex naevis corporis 1576, 2
Meletius (excerpta ex opere de natura hominis) 1478, 6.
Mercurii opusculum περὶ σημείων 1531, 8 1583, 7.
Mesomedes: v. Dionysius et Mesomedes.
Metrologica 1538, 1—6. 1539, 2. 3. 5. 6. 1547, 6. 7. 8. 11. 12. 14. 15. 16.
Metrica 1593, 5.
Mezue: v. Rhazes.
Michaelis Apostolae (Apostolii) μονῳδία ἐπικήδειος πρὸς Ἀνδρέαν τὸν Καλέργην 1607, 1.
Michaelis Chumni solutiones quaestionum ad Neophytum monachum 1477, 59.
Michaelis Glycae Annales 1638.
Michaelis Pselli commentarius in Aristotelis Physica 1514.
— de anima opiniones celebres 1552, 7.
— de lapidum virtutibus 1424, 6. 1607, 8.
— epistula περὶ χρυσοποιΐας 1540, 1.
— excerpta ex commentario in Canticum Canticorum 1413.
— λόγος σύντομος περὶ τῆς θείας μυσταγωγίας 1460 III.
— oblatio Nomocanonis ad Michaelem Ducam 1503, 4.
— περὶ ὁράτων καὶ ἀοράτων 1617, 15.
— περὶ ἡλέκτρου 1611, 12.
— περὶ τῆς κενήσεως τοῦ χρόνου 1574, 5.

Digitized by Google

Michaelis Pselli πόνημα ἰατρικὸν δι' ἑξαβύων 1566, 11.
— Quaestiones naturales 1558, 1. 1591, 15.
— quid Graeci de daemonibus indicent 1558, 5.
— Timotheus sive de operatione daemonum 1558, 6.
— versus de dogmate 1501, 4.
— versus de septem synodis oecumenicis 1503, 3.
Michaelis Syncelli doctrina de syntaxi 1594, 1.
Modesti Hierosolymitani encomium in dormitionem b. Mariae 1447 II, 7.
Moschopulus: v. Manuel Moschopulus.
Moschi epitaphius Bionis 1602, 1.
Moschus: v. Ioannes Moschus.
Musaei grammatici carmen de Herone et Leandro 1602, 2.
Musurus: v. Marcus Musurus.

Nectarii enarratio de festo S. Theodori 1481, 17.
Nemesii Emeseni de natura hominis liber 1557.
— διατάξεις 1617, 14.
Neophyti monachi scholium in numeros Indicos 1555, 10.
Neophyti presbyteri prologus in Canticum Canticorum 1411, 3.
Neophyti Prodromici στιχήρατα καὶ συλλογὴ κατὰ στοιχεῖον περὶ βοτανῶν 1570, 5.
Nicephori Blemmidae Epitome logica 1515, 1. 1516, 1.
— excerptum ex epitome logica 1617, 9.
— Epitome physica 1516, 2. 1517, 1.
— excerpta ex epitome physica 1574, 2. 4.
— περὶ ἀρετῆς καὶ ἀτελήτων 1517, 2b.
— περὶ ψυχῆς 1517, 2c.
— sermo de fide 1476, 3. 1517, 2a.
Nicephori Callisti Xanthopuli catalogus imperatorum Byzantinorum 1566, 15.
— συνοπτικὴ σύνοψις ἁγίων γρόνου 1462, 8. 1574, 11
— στίχοι εἰς τὰς δώδεκα ἑορτὰς 1462, 9. 1574, 11.
— τροπάριον σύνοψις 1462, 9. 1574, 11.
Nicephori Gregorae πόνημα περὶ κατασκευῆς καὶ γενέσεως ἀστρολάβου 1553, 6.
Nicephori patriarchae Cpolitani canones 1477, 5. 1502, 12.
— epitome chronographiae 1487, 3. 1640, 10.
— epistula ad Theodosium monachum 1502, 23.
— Oneirocriticon 1572, 9. 1574, 6.
— περὶ συσχέσεως τῶν χαρισμάτων 1484, 14.
— excerpta 1484, 13.
Nicetae Choniatae Historia 1639.
Nicetae (Serrensis) metropolitae Heracleensis canones de orthographia 1584, 2.
— Catena in librum Iob 1422, 4.
— hymni de cognominibus deorum et de nominibus geographicis 1584, 2.
— responsa ad Constantinum episcopum 1502, 22.
Nicolai patriarchae Cpolitani epistula ad praepositum sacri montis de vita monastica 1477, 36. 1488, 15.
— responsa ad interrogationes Ioannis monachi 1477, 61.
— responsa ad interrogationes monachorum sacri montis 1477, 11.
Nicolai Secundini epistula ad Andronicum Callistum 1610, 1b. 1616, 17.
Nicomachi Gerasseni Harmonices enchiridion 1552, 5.
— Introductio arithmetica 1469, 1.
S. Nili capitula de oratione 1487, 6.
— epistula ad Anastasium 1477, 20.
— excerpta ex commentario in Canticum Canticorum 1413. 1422, 8.
— institutio ad monachos 1487, 5.
— περὶ τῶν ἑκτὸς τῆς πανηρίας πνευμάτων 1477, 26. 1487, 4.
Nonni abbatis collectio historiarum quarum Gregorius Nazianzenus meminit 1611, 6.

Olympiodori diaconi commentarius in librum Iob 1407.
— hypothesis in Ecclesiasten 1411, 2.
Olympiodori philosophi opusculum περὶ τῆς τέχνης τῶν φιλοσόφων 1540, 34.
Oppiani Halieutica 1560.
— commentarius in O. Halientica 1561.
Oribasii ad Eunapium libri I capita quattuor 1568, 1.
— ad Eunapium caput περὶ ὕδατων 1581, 2.
— Collectionum medicarum libri XXIV et XXV 1532, 1.

Digitized by Google

Oribasii excerpta 1533, 1.
Origenis commentarius in librum Iob 1406, 1.
— homilia in primum librum Regum 1468, 2.
— Philocalia 1423.
Orphei τετραλόγιον 1577, 10.

Pachomii Rusani epistula ad Athanasium 1617, 27.
— epistula ad ecclesiam Cpolitanam 1617, 19.
— epistula ad Palsium 1617, 26.
— orationes dogmaticae 1617, 20.
— solutiones variae 1617, 21. 22.
Pachymeres: v. Georgius Pachymeres.
Palaii precationes 1496, 2. 3.
Palaephati liber de incredibilibus 1611, 5.
Palladii Hellenopolitani historia Brachmanum (excerptum) 1424, 3.
— dialogus de vita Ioannis Chrysostomi (excerptum) 1457, 2.
Palladii sophistae commentarius de febribus 1532, 6.
— scholia in Hippocratis Morborum epidemicorum librum sextum 1525, 1.
Paterius (excerpta) 1477, 18.
Pauli Aeginetae ἐκλογαὶ περὶ φλεβοτομίας 1571, 3.
— περὶ ἀντιβαλλομένων 1570, 7. 1583, 3.
Pauli Alexandrini opusculum περὶ ὀκτοδεκατοτείας 1550, 4. 1553, 8.
Pauli metropolitae Amorii κανὼν ἱκετήριος εἰς τὸν κύριον 1488, 6.
— τυχηρὰ παραλληλικά 1488, 10. 16.
Pauli Silentiarii εἰς τὰ ἐν Πυθίοις θερμὰ ἐμβόλιμα 1591, 14.
Pediasimus: v. Ioannes Pediasimus.
Pelagii philosophi opusculum περὶ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς τέχνης 1540, 39.
Petri Alexandrini canones de paenitentia 1499, 8.
Petri Antiocheni epistula πρὸς τὸν βενετίας 1477, 46.
Petri Damasceni Alphabetum asceticum 1495.
Petri diaconi chartophylacis Quaestiones et solutiones 1502, 16.
Petri Laodicensi expositio illius, Pater noster 1503, 6.
Phalaridis epistula ad Athenienses 1616, 11.
— epistula ad Xenophthem 1616, 15.
Philes: v. Manuel Philes.
Philo: v. Herennius Philo.
Philo Alexandrinus (excerptum) 1617, 17.
Philoponus: v. Ioannes Philoponus.
Philostrati vita Apollonii 1591, 3.
Philostrati Heroicus 1591, 5.
— Imagines 1633.
Philothei patriarchae Cpolitani laudatio in eximios pontifices et doctores 1443, 17.
Pseudo-Phocylidea 1600, 2. 1613, 2. 1616, 1. 5.
Photii patriarchae prologus in Nomocanonem 1499, 4.
— carmina quaedam 1565, 5.
Phurnes: v. Ioannes Phurnes.
Physiologus 1462, 2.
Pindari carmina Olympica et quattuor Pythia 1603.
Planudes: v. Maximus Planudes.
Pletho: v. Georgius Gemistus Pletho.
Plutarchi de tranquillitate animi 1556, 1.
— de fortuna Romanorum 1556, 2.
— de Alexandri fortuna aut virtute 1556, 3.
— de curiositate 1617, 23.
— sententiae de mulieribus 1591, 7.
— de vita et poesi Homeri 1586.
Polemonis Physiognomonica 1576, 1.
Polybius Megalopolitanus (excerpta ex libro decimo) 1563, 2.
Polybii Rhinocururensis epistola ad Sabinum Constantiensem 1459, 4.
Polychronii proocmium Catenae in Proverbia Salomonis 1411, 4.
Pontanus (Iacobus) 1460 I.
Porphyrii commentarii in Ptolemaei Harmonica 1553, 2. 1554, 2. 1578, 3.
— introductio in Ptolemaei Apotelesmata 1550, 2.
— opusculum de virtutibus 1517, 3.
— versus novem 1600, 5.
Prochori Acta Ioannis apostoli 1618.
Procli diadochi commentarii in Platonis Parmenidem 1506, 1.
— excerpta e commentariis in Platonis Cratylum 1506, 2.
— in Platonis theologiam libri sex 1505, 1.
— Institutiones 1505, 2.
Procopii sophistae Catena in Canticum Canticorum 1411, 3. 1412.
— Catena in Ecclesiasten 1411, 2. 1412. 1422, 7.
— commentariorum in Genesin eclogarum epitome 1426, 3.
— eclogae expositionum in Proverbia Salomonis 1411, 1. 1412. 1422, 6.
— in Iesaiam commentationum variarum epitome 1415.
Prodromus: v. Theodorus Prodromus.

Digitized by Google

Protospatharius: v. Ioannes Protospatharius et Theophilus Protospatharius.
Proverbiorum collectio 1607, 11.
Psellus: v. Michael Psellus.
Ptolemaei Harmonica 1553, 1. 1554, 1. 1578, 1.
— Inerrantium stellarum apparitiones 1565, 11.
— excerpta ex Fructu 1551, 11.
— excerpta e Syntaxi 1553, 3.
Pythagorae Aureum carmen 1504, 1. 1579, 2. 1580, 2. 1600, 3.

Raphael Regius (excerpta) 1605.
Rhazae medici et aliorum de re medica libri septem 1537, 1.
— de pestilentia liber 1569.
Rhetorii θησαυρὸς συνέχων τὸ πᾶν τῆς ἀστρονομίας 1577, 9.
Rufi Ephesii liber de medicamentis purgantibus 1536, 1.
— de morbis vesicae et renum 1536, 2.
— de nominibus partium corporis humani 1536, 3. 4.

Sabini Constantiensis epistula ad Polybium Rhinocurensem 1459, 4.
Salmanae Arabis μάθησις δι' ἧς ἀποτελεῖται ἡ σφαιροειδὴς χώνεζα 1540, 23.
Sanginatius: v. Georgius Sanginatius.
Scyllitzes: v. Ioannes Scyllitzes.
Secundinus: v. Nicolaus Secundinus.
Sereni Antissaei de sectione cylindri et coni libri duo 1545, 2.
Serenus episcopus (excerpta astrologica) 1480, 2.
Seth: v. Symeon Seth.
Severiani Gabalitani homilia de cruce 1488, 3.
— homilia εἰς τὸ Πάτερ παρελθέτω κτλ. 1488, 2.
— homilia εἰς τὸ ῥητὸν ἀποστολικὸν Ὅτι ἐν αὐτῷ κατῳκεῖ κτλ. 1488, 5.
— excerpta 1476, 5. 1480, 2.
Severi sophistae opusculum περὶ ἑνατέρων 1532, 7.
Sexti Empirici adversus Mathematicos libri decem 1518, 2.
— Pyrrhoniarum hypotyposeon libri tres 1518, 1.
— de bono et malo 1518, 3.
Sexti (τοῦ ὁμομάντεως?) epistula ad Philippum imperatorem περὶ ὡρῶν κινήσεων 1577, 7.
Sileutiarius: v. Paulus Sileutiarius.
Simeon: v. Symeon.
Sisinnii patriarchae Cpolitani Canones 1502, 20.
Socratis sententiae 1611, 2.
Solonis Elegiae 1600, 4.
Sophe Aegyptius 1540, 47.
Sophoclis Aiax et Electra 1604.
— Trachiniae Philoctetes Oedipus Rex Oedipus Coloneus Antigone 1588.
Sophoniae Paraphrasis in Aristotelis Categorias 1509, 1.
Sophronii patriarchae encomium in Anastasium martyrem 1458, 5.
— vita S. Mariae Aegyptiacae 1481, 19.
— vita S. Hilarionis 1621, 18.
— vita SS. Cyri abbatis et Ioannis 1623, 13.
Sorani opusculum περὶ σημείων κατεγμάτων 1533, 3.
— περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν 1547, 14.
Stephani expositio vocum S. Scripturae 1424, 8.
— expositio nominum hebraicorum S. Scripturae 1424, 9.
Stephani Alexandrini opusculum περὶ τῆς ἀξιάστου 1540, 3.
— περὶ τῆς τέχνης τῆς τοῦ χρυσοῦ ποιήσεως 1540, 12.
Stephani Atheniensis κολλύριον ὀφθαλμικὸν 1529, 2.
— περὶ ξεσφορᾶς πυρετῶν 1532, 6.
Strabo (excerpta) 1640, 2.
Studita: v. Theodorus Studita.
Symbolum apostolorum 1483, 5.
— Athanasianum 1483, 9.
— Nicaenum 1483, 6. 7.
— Cpolitanum 1483, 8.
Symeonis Bestae Seth (Oseth) ἱστορικὴ κατὰ στοιχεῖον περὶ ζώων ἐνσάρκων 1562, 1.
— σύνοψις φυσικῶν τῶν φιλοσόφων δοθημάτων 1558, 1.
Symeonis Metaphrastae vitae Sanctorum 1621.
Symeon Thaumaturgus (excerpta) 1477, 18.
Symeonis Thessalonicensis expositio sacri symboli 1496, 1.
Synaxarium (vitae Sanctorum) 1622 II.
— συναξάριον ἐν ἐπιτομῇ 1488, 17.
Syncellus: v. Michael Syncellus.
Synesii epistula ad Ioannem 1616, 18.
— scholia in Democriti Physica et mystica 1540, 11.

Tarasii patriarchae Cpolitani epistula canonica ad Adrianum papam 1499, 5.
Thalassii abbatis de caritate et continentia centuriae quattuor 1459, 2.
Theocriti Idyllia 1602, 1.

Digitized by Google

Theodorae Comnenae libellus de institutione monasterii ab ipsa conditi 1489.
Theodoreti commentarius in Canticum Canticorum 1413.
— commentarius in Ieremiae prophetiam 1416.
— epistulae 1445, 2.
— expositiones in Iesaiam 1459, 6.
— Historia ecclesiastica 1619.
— Historia religiosa 1620.
— libellus contra Nestorium 1445, 1.
— Quaestiones in Pentateuchum etc. 1405. 1459, 6.
— excerpta 1476, 5.
Theodori Abucarae opuscula varia 1484, 4—7. 16. 17.
Theodori Balsamonis responsa ad interrogationes Marci patriarchae Alexandrini 1502, 13.
Theodori Prodromi catalogus imperatorum Byzantinorum 1566, 15.
— grammatica 1612.
— στίχοι εἰς τοὺς ιβ' μῆνας 1462, 6. 1565, 3. 1566, 4.
— στίχοι μυός 1616, 2.
— τετράστιχα εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς 1607, 3.
Theodori Raithunensis Praeparatio et exercitatio de incarnatione 1498, 4.
Theodori Studitae responsiones ad Methodium 1502, 10.
— κεφάλαια προτεθέντα παρά τινος ἱερέως 1502, 11.
— excerpta 1502, 17.
Theodosii Tripolitae Sphaericorum libri tres 1544, 3.
Theognidea 1600, 1. 1601, 1.
Theologica 1480, 3. 1483, 3. 1487, 7. 1502, 14. 15. 1617, 28.
dissertatio adversus Iudaeos 1483, 23.
epistula sive oratio de processione spiritus sancti 1483, 20.
expositio fidei 1483, 16. 1491, 16. 1591, 1.
tractatus de fide 1483, 2. 1491, 11. 1591, 2. 9.
expositio symboli 1491, 9.
de nuptiis inter affines 1483, 25.
περὶ φιλοσόφων φωνῶν τῶν ἐν τοῖς ὄρμοις λεγομένων 1484, 19.
περὶ ψυχῆς λογικῆς κτλ. 1483, 24.
Theophanis Chronographia 1634, 2.
Theophanes Ceramens: v. Ceramens.
Theophanis Nonni opusculum περὶ ἰασίμης 1566, 9. 1568, 2. 1583, 5.
— excerpta ex epitome de curatione morborum 1527, 5.
Theophanis (τοῦ ὁμωνύμου) κανὼν ἱκετήριος 1488, 8.
Theophili Alexandrini Canones 1477, 40. 1499, 16.
Theophili Protospatharii commentarius in Hippocratis Aphorismos 1524, 1.
— de hominis structura libri quinque 1527, 2.
— περὶ διαγορημάτων 1532, 8. 1566, 8.
— περὶ οὔρων 1524, 2. 1531, 5.
Theophrasti versus περὶ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς τέχνης 1540, 29.
Theophylacti commentarii in evangelia Matthaei et Marci 1465.
— commentarii in evangelia matutina 1491, 14.
— excerpta e commentariis in evangelium Matthaei 1491, 15.
— epistulae 1417, 2.
— expositiones in Oseam Ionam etc. 1417, 1.
Thomas Aquinas (excerptum e Quaestionibus dialecticis) 1476, 4: cf. Add. et Corrig.
Tiberii imperatoris Novella περὶ τῶν θείων οἴκων 1499, 28.
Timothei Alexandrini responsiones canonicae 1477, 57. 1499, 15.
Timothei presbyteri Cpolitani opusculum περὶ τῶν προσερχομένων τῇ ἁγίᾳ τοῦ θεοῦ ἐκκλησίᾳ 1475, 2.
Timothens (excerpta astronomica) 1551, 8.
Titi Bostrensis commentarius in evangelium Ioannis 1419, 1.
— commentarius in evangelium Lucae 1419, 3.
Tzetzes: v. Ioannes et Isaac Tzetzes.
Vergilii Aeneidos libri I et libri XI versio graeca 1590.
Vitae Sanctorum:
martyrium S. Anastasii Persae 1458, 2. 3. 4. 1623, 4.
— S. Clementis Ancyrani 1623, 5.
— SS. Cyri abbatis et Ioannis 1623, 13. 14.
— SS. Eustratii Auxentii aliorum 1458, 1.
— S. Neophyti 1623, 2.
— S. Nicephori 1481, 5.
— S. Timothei Ephesii 1623, 3.
vita S. Athanasii Alexandrini 1623, 1.
— S. Ephraemi Syri 1623, 9.
— S. Eusebiae Xenae 1623, 6.
— S. Lucae iuniors (excerptum) 1477, 25.
— S. Xenophontis eiusque filiorum 1623, 12.

Digitized by Google

Xenophontis Anabasis 1627, 2. 1643.
— Cyropaedia 1627, 1.
— Oeconomicus 1627, 3.
— Respublica Lacedaemoniorum 1478, 10.
— excerpta a Memorabilibus 1478, 5.
Xiphilinus: v. Ioannes Xiphilinus.

Zachariae Mitylenaei contra Manichaeos ἀντίῤῥησις 1484, 12.
Zanatae Persae opus astrologicum 1577, 3.
Zenonis imperatoris Constitutio περὶ κεντοσμιῶν 1499, 24.
Zonaras: v. Ioannes Zonaras.
Zoroastri Oracula magica 1606, 2.
Zosimi Panopolitae opuscula περὶ τῆς ἁγίας καὶ θείας τέχνης 1540, 3.
— γνῶσις ἱστορικὰ περὶ τοῦ θείου ὕδατος 1540, 14. 37.
— ἀρετὴ περὶ συνθέσεως ὑδάτων 1540, 15.
— γνησία γραφὴ περὶ τῆς τέχνης τῆς τοῦ χρυσοῦ ποιήσεως 1540, 22. 38.
— περὶ ἀρετῆς καὶ ἑρμηνείας 1540, 27.
— μυστικὴ βίβλος 1540, 47.
— τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς τελευταίας πραγματείας 1540, 48.

II. Nomina librariorum.

Angelus Vergecius: 1559. 1580*. 1594, 1.
Antonius Eparchus: 1511. 1517.
Bartholomaeus de Zanettis: 1413. 1417. 1426. 1443. (1471). 1499. 1509. 1513, 2. 1516. 1518. 1541. 1545. 1552. 1554. 1628. 1630. 1631. 1639.
Claudius Cheraeus: 1448.
Constantinus Palaeocappa: 1459.
Demetrius: 1582.
Demetrius: 1622 II.
Demetrius Castrenus: 1591.
Demetrius Monomachus: 1577.
Gabriel Samarapa: 1447.
Georgius Coccolus: 1406. 1414. 1452. 1514. 1530. 1550. 1586 I. II.
Georgius Critopullus: 1577.
Georgius Gregoropuli: 1508.
Gerasimus: 1491. (cf. 1474).
Gregorius: 1488.
Ignatius (?): 1496.
Ioannes Catulus Nauplieta: 1420. 1497 II. 1506 I. 1522. 1536 I.
(Ioannes de Sancta Maura: 1493).
Ioannes Mauromata: 1497 I. 1506 II. 1527 II. 1546. 1547. 1553 I.
Lucas Holstenius: 1490.
Michael Apostolis (Apostolius): 1643.
Nicolaus Coccolus: 1411. 1432 I. 1505. 1527 I. 1532 II. 1539. 1553 II. 1555 I. 1570 I. 1574 I. 1625. 1638.
Nicolaus Malaxus: 1405. 1407. 1409. 1412. 1558 I. 1638. 1640.
Nicolaus Paulopulus: 1472. 1626.
Sirmond: 1438. 1464. 1484. 1493.
(Theodorus monachus: 1484, 3).
Valerianus Albini Foroliviensis: 1520. 1525. 1548 II. 1549.

Digitized by Google

III. Nomina possessorum.

Beccatelli (Ludovicus): 1417. 1443. 1471. 1499. 1515. 1628. 1629.
Benetanta (Nicolaus): 1613.
Carpentarius (Iacobus): 1529.
Collegium Societatis Iesu Antverpiensis: 1455.
Fabricius (Albertus): 1523.
Gerasimus: 1474. (cf. 1491).
Holstenius (Lucas): 1449. 1490.
de Létoile: 1473.
Malatesta (Federicus): 1544.
Naulot (Claudius): 1405. 1406. 1407. 1409. 1411. 1412. 1414. 1420. 1423. 1430. 1432. 1452. 1453. 1454. 1463. 1466. 1472. 1478. 1479. 1482. 1497. 1504. 1505. 1506. 1509. 1512. 1513. 1514. 1516. 1518. 1520. 1521. 1522. 1525. 1527. 1528. 1530. 1531. 1532. 1535. 1536. 1537. 1539. 1540. 1549. 1551. 1553. 1555. 1557. 1558. 1560. 1561. 1562. 1563. 1565. 1568. 1571. 1574. 1575. 1576. 1584. 1586. 1594. 1597. 1601. 1608. 1610. 1619. 1620. 1625. 1626. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1638. 1641.
Palmieri (Matthias): 1585.
Pelicier (Guilelmus): 1405. 1406. 1407. 1409. 1411. 1412. 1413. 1414. 1419. 1420. 1423. 1429. 1430. 1432. 1437. 1452. 1453. 1454. 1458. 1462. 1463. 1466. 1472. 1476. 1478. 1482. 1491. 1501. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1512. 1513. 1514. 1516. 1518. 1520. 1521. 1522. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1534. 1535. 1536. 1537. 1539. 1540. 1541. 1542. 1548. 1549. 1550. 1551. 1553. 1555. 1557. 1558. 1560. 1561. 1562. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1574. 1575. 1576. 1577. 1579. 1580. 1581. 1584. 1586. 1597. 1601. 1604. 1608. 1610. 1614. 1619. 1620. 1625. 1626. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1638. 1639. 1640. 1643. 1991.
Ruellius (Ioannes): 1523.
Rupefucaldus Cardinalis: 1450.

A. W. Schade's Buchdruckerei (L. Schade) in Berlin, Stallschreiberstr. 45/46

Digitized by Google

Addenda et corrigenda.

Cod. 1414: subscriptionem a librario ex archetypo suo (cod. Paris. gr. 492) descriptam esse L. Sternbach per litteras mihi confirmavit inspecto codice Parisino, in cuius folio 239ᵛ legunt verba illa ἐτελειώθη — ϛϡϟϠ.

Cod. 1442: ante fol. 268ᵛ pro num. 16 leg. 15.

Cod. 1473: eandem subscriptionem in codice Parisino gr. 1048 (fol. 305ᵛ) extare mihi rescripsit L. Sternbach.

Cod. 1476, 4: est **Thomae Aquinatis de Potentia Quaest. X artic. IV**: cf. S. Thomae Aquinatis Quaestiones Disputatae, edit. noviss. tom. I, Luxemburgi 1885, p. 484 sqq.

Cod. 1477, 13: corr. sedum.

Cod. 1477, 46. 47: cf. Acta et scripta quae de controversiis ecclesiae Graecae et Latinae saec. XI composita extant ed. C. Will, Lipsiae 1861, p. 211 sqq. 57 sqq.

Cod. 1479, 3: corr. fol. 11ᵛ.

Cod. 1480 adnot.: del. verba *in catalogo Claromontano non commemorantur*.

Cod. 1483, 9 sub finem: leg. τερατευόμενοι.

Cod. 1488, 6. 10. 16: Pauli metrop. Amorii hymni impressi extare videntur in libro qui inscribitur Νικοδήμου Ναξίου Στέφανος τῆς ἀειπαρθένου ἤτοι θεοτοκάριον. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1843, quem librum non vidi.

Cod. 1488 subscr.: del. interrogationis signum post ἐμόνυχος. vocabulum κυρός ante Γρηγορίου incertum, fortasse κυρίᾳ.

Cod. 1518, 1: corr. hypotyposeon (pro hypotheseon).

Cod. 1520: Damascii Dubitationes et solutiones de primis principiis in Platonis Parmenidem nuper edidit Ch. E. Ruelle (Paris. 1889). idem contra Heitzium disputavit in *Archiv für Geschichte der Philosophie* III (1890) p. 379—388.

Cod. 1532: corr. = 90 + 115ᵃ + 237 Pel.; cf. Praef. p. VIII adnot. 5.

Cod. 1540, 1: cf. Ch. E. Ruelle in *Revue des études grecques* II (1889) p. 260—266.

Cod. 1542, 4: corr. fol. 54ᵛ.

Cod. 1543 non satis accurate descriptus est, insunt: 1. fol. 1ʳ: **Euclidis Catoptrica** (= Euclid. ex rec. Dav. Gregorii p. 645—664). 2. fol. 12ᵛ inf.: (**Problema mathematicum**). incipit: Δύο δοθεισῶν εὐθειῶν δύο μέσας ἀνάλογον εὑρεῖν. desinit: καὶ ὁ ἐκ τοῦ μερισμοῦ οὗτος γεγονὼς οἱ ἑξῆς ἔσονται. cf. cod. 1552, 9.

Cod. 1549, 2: cf. Nicomachi Geraseni Introductio arithmetica ed. Hoche (Lipsiae 1866) p. 151 sq. et 148 sq. (ubi ΤΟΥ ΚΥΝΟΣ (sic) pro ΤΟΥ ΚΥΔΩΝΟΥ).

Cod. 1550: in codice Parisino 2413, quem cum aliis codicibus Guilelmus Pélicier bibliothecae regiae Fontebladensi ab Antonio Eparcho acquisivit, sub finem (fol. 100ᵛ) haec extat subscriptio, quam L. Sternbach mecum communicavit: ἐπὶ ἔτους ,ϛς ἐνδ.ᵒᵏᵉ ᾱᵛ ἐν μηνὶ φεβρουαρίῳ ϛ ἡμέρα ϐ' ὥρα ς' ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον. Georgius Cocolus igitur in transcribendo codice Parisino mensis et horae numeros mutavit, anni numerum stupide servavit.

Cod. 1562, 5: idem Antidotarium in codice Parisino gr. 2194 (fol. 400ᵛ—404ᵛ) extat sic inscriptum: οὗτοι αἱ ἀντίδοτοι ἐμεθερμηνεύθησαν ἐκ τῶν Περσῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ Κωνσταντίνου ἰατροῦ τοῦ Μελιτηνιώτου.

Cod. 1565: corr. = 145 Pel.; cf. Praef. p. X adnot. 9.

Cod. 1566, 7—19: omnia descripta sunt e codice Parisino gr. 1630 (fol. 19ʳ—63ᵛ), qui regi Francogallorum ab Antonio Eparcho donatus per Guil. Pelicerium in bibliothecam regiam Fontebladensem translatus esse videtur.

Cod. 1571, 4: corr. καὶ νέος.

Cod. 1574, 3: cf. Crameri Anecd. Paris. I p. 370 sqq.

Cod. 1577, 20: cf. E. H. F. Meyer, Geschichte der Botanik II p. 353 sqq. — in subscr. leg. Δημήτριος μονάχος.

Cod. 1581: corr. (= 144 Pel.?); cf. Praef. p. X adnot. 9.

Cod. 1582: in fine subscriptionis del. interrogationis signum.

Cod. 1593, 3: cf. G. Hermann, de emendanda ratione graecae grammaticae, p. 422 sqq.

Digitized by Google

VERZEICHNISS

DER

GRIECHISCHEN HANDSCHRIFTEN

DER

KÖNIGLICHEN BIBLIOTHEK

ZU BERLIN.

II.

VON

C. DE BOOR.

BERLIN
A. ASHER & Co.
1897.

Digitized by Google

Das nachstehende Verzeichniss beschreibt die in der Königlichen Bibliothek ausserhalb der Meermann'schen Sammlung vorhandenen griechischen Handschriften und ist im Laufe des Jahres 1886 von mir ausgearbeitet worden. Da es in Folge meiner Versetzung an eine Provinzial-Bibliothek zweifelhaft erscheinen musste, ob ich bei der Druckcorrectur in der Lage sein würde, die Handschriften noch einmal einzusehen, wurde bei der Drucklegung des Catalogs der Meermanniani Herr Dr. Leop. Cohn beauftragt, mein Manuscript noch einmal mit den Handschriften zu vergleichen. Von diesem wurde eine Anzahl von Schreibfehlern und sonstigen kleineren Versehen beseitigt, die Grössenmaasse der Handschriften beigefügt und bei allen denjenigen Autoren, welche Aufnahme in die Migne'sche Patrologie gefunden haben, meine die älteren Original-Ausgaben berücksichtigenden Citate in solche auf die Patrologie bezügliche umgeändert. Zugleich wurden damals von ihm und von Herrn Dr. Val. Rose Beschreibungen der wenigen inzwischen neu hinzugekommenen Handschriften aufgenommen und meinem Manuscripte beigefügt. Die späteren Accessionen sind von mir beschrieben worden. Auch habe ich mich nach Kräften bemüht, die seit Abfassung des Verzeichnisses bis zur Drucklegung erschienene Litteratur nachträglich für das Verzeichniss zu verwerthen.

Die Geschichte der Sammlung ergiebt sich, da die Numerirung sich ziemlich der Chronologie des Eintritts der Handschriften in die Bibliothek anschliesst, aus der Reihenfolge der Handschriften. Im Beginn dieses Jahrhunderts war die Sammlung der griechischen Handschriften in Berlin an Zahl wie an Bedeutung fast gleich Null und beschränkte sich auf wenige Stücke, die zufällig in Bibliotheken enthalten waren, deren Werth für andere Gebiete ihren Ankauf veranlasst hatte, wie die des Ravius, des Quintus Icilius, Roloff's. Die ersten Jahrzehnte dieses Jahrhunderts nach den schweren Kriegszeiten waren bedeutenderer Vermehrung nicht günstig; doch kam in dieser Zeit eine grössere Anzahl meist freilich minderwerthiger griechischer Handschriften in die Bibliothek durch den im Jahre 1822 erfolgten Ankauf der von dem früheren preussischen Gesandten in Constantinopel, General von Knobelsdorff, im Orient gesammelten Manuscripte. Erst in den letzten Jahrzehnten sind die sich bietenden Gelegenheiten in systematischerer Weise und mit reicheren Mitteln zur Vergrösserung der Sammlung benutzt worden. Was einzelne Reisende in entlegenen Klöstern, freilich meist in sehr fragmentarischem und verwahrlostem Zustand, aus dem Orient heimbrachten, was der Zufall aus Privatbesitz noch einmal auf den Markt brachte, ist die Verwaltung bemüht gewesen, der Berliner Bibliothek zu sichern. Hervorzuheben sind die grösseren Erwerbungen der von Brugsch auf dem Sinai gesammelten, 1866 in die Bibliothek aufgenommenen Handschriften, die von Hirschfeld 1874 geretteten Reste einer pisidischen Klosterbibliothek, die 1880 in Paris gekauften aus verschiedenen Kirchen und Klöstern stammenden Handschriften meist biblischen und liturgischen Inhalts, vor allen Dingen die bedeutendste von allen, die grosse Hamilton-Sammlung, welche a. 1884 der Bibliothek einverleibt wurde. Seitdem konnten nur hier und da einzelne in Auktionscatalogen ausgebotene Stücke erworben werden.

Breslau, im März 1897.

C. de Boor.

Digitized by Google

242.

Codex graec. fol. 1. 2. Perg. in 2 Bdn. I 292 Bl. cm. 27,4 × 18, II 295 Bl. cm 27,2 × 17,6.

Neues Testament: Band I. Die Evangelien, die Apostelgeschichte und der Römerbrief, Band II. Die übrigen Briefe und die Offenbarung.

Die Handschrift, unbekannter Herkunft, bereits 1691 im Besitz der Bibliothek, ist als Codex Ravianus in der biblischen Litteratur bekannt. Nach den gründlichen Forschungen von G. G. Pappelbaum (Untersuchung der Ravischen Handschrift, Berlin 1785 und Codicis Msc. N. T. Raviani examen, Berlin 1796) ist die Handschrift im Wesentlichen Abschrift der Complutensischen Ausgabe, deren Buchstabenformen und sonstigen Druckeigenthümlichkeiten sie nachbildet.

243.

Codex graec. fol. 3. Pap. cm. 29,5 × 22,1. XV. Jh. 112 Bl., das 26. von jüngerer Hand ergänzt.

Rest einer umfangreicheren Handschrift, wie sich aus einer älteren Quaternionenzählung ergiebt, deren Ziffern in der oberen rechten Ecke des ersten Blattes eines jeden Quaternio angebracht sind. Blatt 7 = Quaternio κα, Blatt 1., es fehlen also am Anfang 19 Quaternionen und 2 Blätter = 154 Blätter; ferner fehlen einzelne Blätter hinter fol. 31. 44. 58. Vom Schreiber sind bisweilen ganze Seiten (13ᵛ. 32ᵛ. 70ᵛ) sowie Stücke von Seiten (12ᵛ. 42ᵛ) leer gelassen, ohne dass im Texte Lücken sind. Die Handschrift ist durch Wasser stark beschädigt, so dass die obere Hälfte der Blätter und die Worte am innern Rande schwer zu lesen sind. Auf dem Rücken ist die Handschrift als liber asceticus bezeichnet, fälschlich, da sie vielmehr liturgischen Inhalts ist, ein Τριῴδιον κατανυκτικόν der Fastenzeit. Das erhaltene Stück beginnt mit den Worten κυήσασα μείνασα πάλιν ὡς πρὶν παρθένος. ὁ γεννηθεὶς γὰρ θεὸς ἐκ σοῦ πανάμωμε in der Liturgie des Sonntags der σταυροπροσκύνησις im θεοτοκίον der ᾠδὴ δ'. p. 203 der Ausgabe der Gebrüder Beludis. Venedig 1870. Es schliesst auf fol. 112ᵛ gegen Ende der Liturgie des σάββατον τοῦ ἁγιάσματος ὕμνου mit den Worten: Ὅτε πᾶν τὸ πλάσμα σου. ἀναστήσαις κρίνεσθαι χριστέ. οὓς πρὸς σελάβου νυνί, δούλους σου πιστοὺς. ἐλέησον σύγγνωθι. τὰ ἐν βίῳ πταίσματα αὐτῶν. καὶ σὺν ἁγίοις σου. ἀναπαύων εἰς αἰῶνας χριστέ. ibid. p. 291.

244.

Codex graec. fol. 4. Pap. cm. 29,4 × 19,3. XVII. Jh. 79 beschriebene Bl.; davor 5, dahinter 10 unbeschriebene.

Auf fol. 1ʳ als Titel: *Catena graeca Psalterii, Asterii Basilii Cyrilli Didymi Eusebii Origenis Severiani Theodoreti. E Bibliotheca Augustana descripta per M. Eliam Ehingerum 1632.* Fol. 2ʳ beginnt: Psalmi Noni versus 16. ἐνεπάγησαν ἔθνη κ. τ. λ. Daneben am Rande: *30 Decemb. 1632.* Die Handschrift enthält die Catena bis Psalm 18 incl. Schluss fol. 79ᵛ καὶ τὰ μὲν πρῶτα τὴν δημιουργίαν διδάσκει καὶ πρόνοιαν, τὰ δὲ μέσα, τὸν νόμον τὰ δὲ τελευταῖα τὴν χάριν. Es ist offenbar eine Abschrift aus dem Cod. Monacens. graec. 359 fol. 11 sqq., welcher im Anfange verstümmelt mit denselben Worten beginnt.

Digitized by Google

Auf dem fünften unbeschriebenen Blatte stand folgende, jetzt verklebte Dedication: *Reverendo et Clarissimo viro Dn. Christophoro Sigismundo Donavero φιλίας ἕνεκα δῶκεν ὁλίγιν Elias Ehinger 8 Novemb. 1635.* Später war die Handschrift im Besitz von Frid. Jac. Roloff.

245.

Codex graec. fol. 5. Pap. cm. 29,6 × 21,8. XVII. Jh. 101 beschriebene Bl. und mehrere nicht gezählte unbeschriebene am Anfang und am Ende. Auf dem ersten der nicht gezählten Blätter steht von Chr. Hendreich's Hand: *De Accipitribus et Canibus eorumque curd. videtur esse Opianus.*

1. fol. 1^{r} ohne Überschrift: Ἐσπουδακότι σοι λίαν κράτιστε καὶ σοφώτατε δεσποτα βασιλεῦ περὶ τὴν τῶν ἱεράκων ἀνατροφήν τε καὶ θεραπείαν. Schluss auf fol. 61^{v} med.: καί μὴ ἀργῶν τίς ἔστω· ἀλλὰ τῶν μάλιστα ἀνεργῶν. τέλος τοῦ ἑνὸς βιβλίου ὅ μοι δοκεῖ καὶ πλείονος ἐπιστήμης εἶναι. Es ist die Schrift des Demetrius Constantinopolita περὶ τῆς τῶν ἱεράκων ἀνατροφῆς τε καὶ θεραπείας. Cf. Aelian. ed. Hercher Tom. II p. 335 ff.

2. fol. 62^{r}: Ἕτερον ὀρνεοσόφιν ἀγρικότερον εἰς ἱέρακα πρὸς ἀνανοΐην αὐτοῦ. α' φολβίου βοτάνης κ. τ. λ. Schluss auf fol. 85^{v} med. Cf. Aelian. ed. Hercher Tom. II p. 519 ff.

3. fol. 85^{v} med.: Βιβλίον περὶ κυνῶν ἐπιμελείας. Οὐκ ἔλαττον συντελεῖ καὶ κύων πρὸς ὑπηρεσίαν τῷ ἡμετέρῳ γένει κ. τ. λ. = Demetrii Constantinopolitae Cynosophium bei Hercher, Aelian. Tom. II p. 587 ff. Schluss auf fol. 92^{v}.

4. fol. 93^{r}—101^{v}: Verzeichniss der Capitel-Überschriften der vorhergehenden 3 Werke, hier unter den Titeln: 1. βιβλίον ἰατρικὸν περὶ ἱεράκων. 2. ἐξ ἄλλου ἀντιγράφου ἀγικοτέρου (sic). 3. Κυνοσόφιον ἄριστον.

Im vorderen Deckel des Einbandes ist das Brandenburgische Wappen eingeklebt mit der Überschrift: Albertus Senior D. G. Marchio Brandenburgensis, Prussiae, Stetiniensium, Pomeraniae, etc. Dux. etc. Unter dem Wappen:

Liber ad Lectorem.
Ense Borussiacas regnat qui cuncta per oras,
Me tenet Alberti Bibliotheca Ducis.

Utere concesso studiorum munere gratis,
Reddendoque canas carmina grata Duci.

Herkunft unbekannt; das Ms. war bereits 1691 im Besitz der Bibliothek.

246.

Codex graec. fol. 6. Pap. cm. 30,4 × 20. XVI—XVII. Jh. 28 beschriebene Bl.

1. pag. 1.: Ἰουλίου Ἀφρικανοῦ κεστοί. πίναξ. α'. περὶ ὑπλίσεως. Folgt Verzeichniss von 69 Kapitel-Überschriften. — Beginnt p. 5: Κατὰ λόγον ἦ εἱμαρμένην ἤ τύχην. Schluss p. 22: καὶ ῥωμαίων δὲ αὐτοκράτορες παλαιοί (p. 291 med. ed. Thevenot, kurz vor Schluss des cap. 4).

pag. 23—25 unbeschrieben.

2. pag. 26. Ohne Überschrift: Ἡ δὲ ὑπὸ ἐπιμάχου τοῦ ἀβυναίου γενομένη ἐλέπολις κ. τ. λ. Schluss p. 31: ὥσπαρ τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἀποστεγνωρούντων τὴν προθυμίαν τῶν μαθημάτων = Athenaeus de Machinis von p. 7 ed. Thev. ab. Der Anfang des Werkes unten p. 49 ff. Die Abbildungen fehlen, doch ist freier Raum im Texte gelassen, um sie später nachtragen zu können.

3. pag. 32 med.: βίτωνος κατασκευαὶ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ καταπελτιστῶν. Λιθοβόλου ὀργάνου κατασκευὴν ἐπιβούλομαι γράψαι κ. τ. λ. Schluss p. 43 med.: τὸ δὲ σχῆμα καὶ τὰ μέτρα προγέγραπται. Unterschrift: βίτωνος κατασκευαὶ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ κατὰ παρτικ (sic). Vgl. Thevenot p. 105 ff. Auch hier ist für die Abbildungen Platz gelassen, an den Stellen, an welchen Thevenot dieselben hat, dagegen ist der Text ohne Unterbrechung geschrieben, da, wo dieselben auch bei Thevenot fehlen.

4. pag. 43 med.: ἤρωνος χειροβαλλίστρας κατασκευὴ καὶ συμμετρία. Γεγονέτωσαν κανόνες δύο κ. τ. λ. Schluss p. 48: ὕψος ἐχούσας ἑκτύλου τὸ ἥμισυ. Unterschrift: ἤρωνος χειροβαλλίστρας κατασκευὴν καὶ συμμετρίας. Vgl. Thevenot p. 115 ff. Die Abbildungen wie vorher.

5. pag. 49: ἀθηναίου περὶ μηχανημάτων. Ὅσον ἀριστὸν μὲν κ. τ. λ. Schluss p. 56: ἔχουσα τὸ σῶμαν βάρος· τάλαντα τετράκις χίλια: Darunter:

Digitized by Google

θέσις βενετίας. Nur der Anfang des Werkes, Thevenot p. 1—7; Schluss s. p. 26 ff.

Aus der Bibliothek des Icilius.

247.

Codex graec. fol. 7. Pap. cm. 34,2 × 23,3. XVI. Jh. 50 beschriebene Bl., davor einige unbeschriebene, auf deren ersten die Vermerke von Hendreich's Hand: *Actuarii medici quaedam* und von anderer Hand: *Johannis, Zachariae filii Actuarii (vulgo simpliciter dicti) de Urinis libri VII.*

fol. 1r: ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ τὸ περὶ οὔρων τοῦ σοφωτάτου ἀκτουαρίου: Τάδε ἔνεισιν ἐν τῷ περὶ διαφορᾶς οὔρων λόγῳ. λόγος πρῶτος. Folgt eine Übersicht von 22 Capitel-Überschriften. Dann: Προοίμιον. Ἱλάλαι μὲν ἴσως φιλοτιμίας ἔργον πιθόμενος κ. τ. λ.

fol. 8v: τέλος τοῦ πρώτου λόγου περὶ οὔρων διαφορᾶς. πίναξ τοῦ δευτέρου λόγου τοῦ περὶ οὔρων. τάδ' ἔνεισιν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ διαγνώσεως οὔρων λόγῳ. Folgen 19 Capitel-Überschriften. Dahinter: περὶ διαγνώσεως οὔρων λόγος πρῶτος: προοίμιον: Ἐπειδὴ τὸ μανθάνειν ἐθέλειν κ. τ. λ. fol. 13v: τέλος τοῦ β' λόγου περὶ οὔρων.

fol. 14r: Τάδ' ἔνεισιν ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ διαγνώσεως οὔρων λόγῳ. Folgt eine Übersicht von 25 Capitel-Überschriften. Dahinter: προοίμιον τοῦ τρίτου λόγου περὶ οὔρων. Τὸ διαγινώσκειν τῶν παθῶν τὰ κατέχοντα κ. τ. λ. Fol. 20v: τέλος τοῦ τρίτου λόγου περὶ οὔρων.

fol. 21r: Τάδ' ἔνεισιν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ αἰτίας οὔρων λόγῳ. Darunter Übersicht über 20 Capitel. Dann: προοίμιον τοῦ πρώτου περὶ αἰτίας οὔρων λόγου: Ἐπειδήπερ τῶ (aus τῶν corr.) περί τινος αἱρουμένου γράφειν ζητήματος κ. τ. λ.

fol. 29v med.: Τέλος τοῦ τετάρτου περὶ οὔρων λόγου. Τάδ' ἔνεισιν ἐν τῷ β' περὶ διαφορᾶς (sic) οὔρων λόγῳ. Folgen 20 Capitel-Überschriften. Dann: προοίμιον τοῦ β' περὶ αἰτίας οὔρων λόγου. Οἷόν τι τοῖς φιλοθεάμοσι συμβαίνειν εἰώθειν κ. τ. λ. Fol. 38v: τέλος τοῦ ε' λόγου περὶ οὔρων.

fol. 38v: Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ προγνώσεως οὔρων λόγῳ: 16 Capitel-Überschriften. προοίμιον τοῦ πρώτου περὶ προγνώσεως οὔρων λόγου: Ἐδόκει τισὶ τῶν τὰς προγνώσεις διαβάλλειν προχείρων κ. τ. λ.

fol. 45r med.: Τέλος τοῦ ς' λόγου περὶ οὔρων. Τάδ' ἔνεισιν ἐν τῷ περὶ προγνώσεως οὔρων λόγῳ δευτέρῳ. Folgen 18 Capitel-Überschriften. Dann: προοίμιον τοῦ ζ' λόγου τῆς περὶ οὔρων πραγματείας: Τὸ τὴν πρόγνωσιν ἀσκεῖν τε καὶ ἐπιτηδεύειν κ. τ. λ.

fol. 50v: τέλος τῆς ὅλης περὶ οὔρων πραγματείας τοῦ σοφωτάτου ἀκτουαρίου: Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ μάκρου πόνος.

Vgl. Physici et medici graeci minores ed. J. L. Ideler, Vol. II p. 1 ff.

Herkunft unbekannt. Bereits 1691 in der Bibliothek.

248.

Codex graec. fol. 8. Pap. cm. 30,5 × 20,5. XVII. Jh. 314 beschriebene Bl. Betitelt: *Excerpta ex variis auctoribus graecis latinisque.*

Die Handschrift enthält Excerpte aus dem Neuen Testament (griechisch), griechischen (vielfach in lateinischer Übersetzung) und römischen Classikern und neueren Autoren meistens historischen und philosophischen Inhalts, Aufzeichnungen eines gelehrten Mannes, in welchen er Alles, was ihm während der Lecture eines Buches interessirte, niederlegte. Dieselben sind in der Zeit vom December 1629 — August 1632 gemacht, zum Teil auf Reisen, wie folgende Notizen zeigen: *Excerpta anno 1629 mense Novembri in itinere quod in Galliam feci nomine publico. — Excerpta ex Josepho historico in itinere in Angliam fine Febr. 1631. — Ex Josepho de bello Judaico mense aprili cum Hamburgum proficiscerer in navi 1631. — In itinere ad aulam caesaream mense Maij 31.* — Von da an sind die meisten Excerptreihen als in Wien angelegt bezeichnet.

Herkunft unbekannt.

249.

Codex graec. fol. 9. Pap. cm. 26 × 16. XVI. Jh. 27 beschriebene und 1 unbeschriebenes Bl., davor und dahinter je 4 neuere unbeschriebene Bl., auf dem vierten

Digitized by Google

von Hendreich's Hand bemerkt: *Josephi Scaligeri Catonis distichorum Graeca versio, ipsius manu scripta, ut ex correctura colligitur, cum notis eiusdem.*

fol. 1r: Ἰώσηπος Σκαλανὸς πουτεανέῖοις ἀδελφοῖς. Folgt Widmungs-Epigramm von 9 Zeilen. Beginnt: ὠ παῖδες γλυκὺ πατρὸς ἀμωμήτοιο γένεθλον ... Darunter: καὶ δὴ δεῦρ ἄγ' (δεῦρ' ἄγ' durchstrichen) ἄκουσον ἐμοῦ. θεῷ εὔχου. Στέργε τοκῆας, die metrische Praefatio von Vers 9 ab. Dahinter auf fol. 1v fin unter der Überschrift: *Josephus Scaliger fratribus Puteani filiis*, das oben griechisch gegebene Epigramm in lateinischer Sprache, beginnend: *O pueri, patris laudati blanda propago* u. s. w.

fol. 2r: ΤΑ ΤΟΥ ΚΑΤΩΝΟΣ ΗΘΙΚΑ ΔΙΣΤΙΧΑ. ἐπιστήσας πολλοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς περὶ τὴν ἠθῶν ἕρεθον δεινὰς σφάλλονται κ. τ. λ. Neben fol. 2r am inneren Rande von unten nach oben geschrieben Vers 1—8 der metrischen Praefatio. Schluss der Übersetzung fol. 10v. Darunter die Notiz: *versa sunt ad exemplar editionis Pithoeanae apud Mamertum Patissonium, anno M. D. LXXVII. neque cum alia Latina editione conferri debent.*

fol. 11a bis zum Schluss des mscr.: *Notae in Catonis disticha moralia.* Vgl. J. Bernays, J. J. Scaliger, p. 120: 290. Originalhandschrift Scaliger's, welche Einsicht in seine umarbeitende Thätigkeit vom ersten Entwurfe bis zur Drucklegung bietet.

Die Handschrift war schon 1691 in der Bibliothek.

250.

Codex graec. fol. 11. Pap. cm. 28,5 × 21. XVI. Jh. 58 beschriebene paginirte Bl., denen mehrere unbeschriebene vorausgehen und folgen. Auf dem letzten der vorangehefteten leeren Blätter Hendreich's Eintragung: *Philostrati Icones Graece.*

Die Handschrift enthält die εἰκόνες des älteren Philostrat, ursprünglich ohne Ueberschrift, denn die jetzt dem Texte vorgesetzte Überschrift φιλοστράτου εἰκονες (sic) ist erst von ganz junger Hand, derselben, welche die Paginirung machte.

pag. 1: Beg.: Ὅστις μὴ ἀσπάζεται τὴν ζωγραφίαν, ἀδικεῖ τὴν ἀλήθειαν. Im ersten Buche fehlen die Bilder No 3 und 4. An den Schluss des ersten Buches p. 57 med. ὑπὸ τῆς ἐπιπολαζούσης αὐτῷ πιμελῆς schliessen sich ohne Andentung einer Lücke, welche erst von einem späteren Leser der Handschrift am Rande angemerkt ist, unmittelbar die Schlussworte des ersten Bildes des zweiten Buches ἑρῶσῃ δὲ οἶμαι πάρον. χὴν γένεσιν δὲ ἱκανῶς ἄδουσιν. κ. τ. λ. Im zweiten Buche fehlt das 29. Bild. Auf den Schluss des zweiten Buches folgt p. 115 das erste Bild dieses Buches vollständig, incl. des auf p. 57 erhaltenen Schlusses. Von jüngerer Hand ist diesem Bilde die Überschrift: ΦΥΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΚΟΝΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ. vorgesetzt. Die Überschriften der einzelnen Bilder sind zum Theil (I, 1; 2; 5—10; 14; 15; 18—24; 26—28; 30; 31; II,*2—5; 7; 11; 12; 31; 32) von erster Hand in rother Farbe ausgeführt, zum Theil ausgelassen, diese letzteren von späterer Hand in den freien Raum mit Dinte eingetragen. Von derselben späteren Hand ist mehrfach neben den rothen Überschriften die abweichende Fassung der Überschriften, wie sie sich in anderen Handschriften und Drucken findet, am Rande bemerkt, auch die fast stets unausgeführt gebliebenen Initialen des Textes zu Anfang jedes Bildes nachgetragen.

Herkunft unbekannt. Die Handschrift kam vor 1691 in die Bibliothek.

251.

Codex graec. fol. 12. Perg. cm. 26,6 × 16,8. XVI. Jh. 28 Bl.

Überschrift: Σύνταγμα τῶν ἐμπειρειλημμένων ἁπασῶν ὑποθέσεων τοῖς ἱεροῖς καὶ θείοις κανόσι, ποινηθέν τε ἅμα καὶ συνταχθὲν τῶι ἐν ἱερομονάχοις κυρίωι πατρὶ αἰωι: προθεωρία.

Beg.: Τὸ τῶν ἱερῶν καὶ θείων κανόνων ἤνθησε μὲν ἐπ' αὐτῆς ὡς ἔπος εἰπεῖν τῆς θεανδρικῆς ἐν τῶι κόσμωι πολιτείας τοῦ λόγου κ. τ. λ. (= Migne, Patrol. gr. tom. 144 col. 960—968 A). Die Handschrift

Digitized by Google

enthält nur die auf das Eherecht bezüglichen Abschnitte aus dem Werke des Matthaeus Blastares.

Beginn fol. 3ᵛ med.: Περὶ τῶν βαθμῶν τοῦ γάμου. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἂν τις οἶμαι τῶν εὖ φρονούντων. Migne ib. col. 1113.

Schluss: ἐπίσκοπος μὴ συνοικείτω οἱαδήποτε γυναικὶ μηδὲ γυνὴ διάκονος συνοικείτω ἀνδρί.

Wie aus einer Notiz auf fol. 1ᵛ:

1. 5. ♀ 7. 4.
A. B. C. D. E.
Leuenklaw.

hervorgeht, war die Handschrift im Besitz des Jo. Leunclavius und sicher die Grundlage für seine Ausgabe des Werkes in den Juris Graeco-Romani ... Tomi II ... Tom. I p. 478 bis 518, wo am Rande bemerkt ist: *Ex Leunclavii bibliotheca.* Später besass sie Andreas Hedio, Professor in Königsberg, dann kam sie in die Bibliothek Frid. Jac. Roloff's, aus dieser in die Königliche Bibliothek.

252.

Codex graec. fol. 13. Perg. cm. 26,6×21. XI.—XII. Jh. 5 Bl., welche offenbar die Bl. 2. 3. 6. 7. 8 eines Quaternio bildeten.

Fragmente der Predigt des Andreas Cretensis Εἰς τὰ βαΐα (Migne, Patrolog. Graec. Tom. 97 col. 985 ff.)

fol. 1ᵛ: . . ἔπιπτον, ἐνταῦθα ὄχμοι θεομαχούντες προσέκρουον (Migne col. 989 A fin.).

Schluss fol. 2ᵛ: θύεται γὰρ ἐν ἀντιτύποις ὑπὲρ ἡμῶν συμβόλοις ἱερευθυόμενος. ὅλον αὐτὸν ἐν ἡμῖν ὑποδέξασθαι. (καὶ οὐσιωδῶς εἰσοικίσασθαι fehlt) ὡς ἄρτον μὲν ἐσθιόμενον, ὡς ἀμνὸν (ib. col. 993 C fin. 996 A init.)

fol. 3ʳ: σαρκὶ ταπεινούμενον βλέπων καὶ προστὸ παθεῖν ἑπηγόμενον (ib. col. 1000 C init.)

Schluss fol. 5ᵛ: καὶ παρομάρτει τῷ νικητῇ· τὰ τῆς νίκης ἐπισεῖον αὐτῷ μετα τοῦ πλήθους σύμβολα (ib. col. 1008 B med.).

Herkunft unbekannt.

253.

Codex graec. fol. 15. Pap. cm. 30,8×21,8. XVII. Jh. 203 Bl. Von fol. 203 ist das obere Drittel abgerissen.

Fol. 1ʳ: Überschrift: ΚΥΡΙΛΛΟΔΡΟΜΙΟΝ ΤΟΥ ὅλου ἐνιαύτου· μετὰ γλωτισθὲν· εἰς κοινὴν διάλεκτον παρὰ τοῦ σοφωτάτου ἐνεφρομονάχους κυρίου μ α ξ ί μ ο υ τ ο ῦ π ε λ ο π ο ν η σ ί ο υ. προοίμιον.

Beg.: Ἔπρεπε καθὼς λέγει ὁ μέγας χρυσόστομος, εἰς τὰ προλεγόμενα τῆς ἐξηγήσεως τοῦ καταματθαίου εὐαγγελίου. ὅτι νὰ μὴν καταστα θῇ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων νὰ ἔχῃ τὴν βοήθειαν τῶν γραμμάτων κ. τ. λ.

Das Prooemium enthält u. a. das Lob des Meletius, Patriarchen von Alexandria (Meletius Piga, Ende des 16. Jahrhunderts), welchen Maximus als seinen Lehrer bezeichnet. Anf das Prooemium folgt:

fol. 2ʳ med.: πίναξ συνθεῳ, τοῦ παρόντος βιβλίου. κυριακὴ πρωτὴς χριστοῦ γενήσεως. α'. λόγος α'. φυ. 3 u. s. w., ein Verzeichniss, welches nur 51 Sonntage enthält, indem es von λόγος ν' auf λόγος νβ' (später in να' geändert) überspringt. Doch liegt der Fehler nicht hier, sondern darin, dass die Bezeichnung des 21. Sonntags, κυριακὴ πρώτη τοῦ ματθαίου ausgefallen ist, und somit der Name des 22. mit der Angabe λόγος κα' zusammenfällt, und so fort.

fol. 3ʳ: μ α ξ ί μ ο υ ἱερομονάχου τοῦ σοφωτάτου καὶ πελοποννησίου λόγος α'. εἰς τὴν κυριακὴν πρωτὴς χριστουγενήσεως. εὐλόγησον πάτερ.

Βίβλος γενέσεως ἰησοῦ χυ, υἱοῦ δᾶδ, υἱοῦ ἀβραάμ. πᾶσα δικαιοσύνη εἶναι, ὅτι ὅποιος εἶναι ἀσθενῆς, ἢ, νὰ ὑπάγει ἀτόστου εἰς τὸν ἰατρὸν, κ. τ. λ.

Ausser den 52 Predigten des Maximus Peloponnesius enthält die Handschrift fol. 64ᵛ med., zwischen der 13. und 14. Predigt des Maximus, ebenfalls in Vulgärsprache paraphrasirt eine Osterpredigt des Joannes Chrysostomus (Spuria de paschate Migne, Patrol. gr. tom. 59 col. 721) unter dem Titel:

Τοῦ ἁγιωτάτου πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντίνου πόλεως τοῦ χρυσοστόμου. λόγος εἰς τὴν λαμπροφόρον ἡμέραν τοῦ κυ πάσχα. εὐλόγησον πάτερ.

Beg.: Εἴ τις εἶναι πιστὸς καὶ εὐσεβὴς χριστιανὸς, καὶ εἶναι φίλος μὲ τὸν θεὸν κ. τ. λ.

Digitized by Google

Über Maximus Peloponnesius vgl. Fabricius Bibl. Graec. XI, 522 ed. Harles. In den Überschriften der einzelnen Predigten bezeichnet er sich nicht selten als Στουδίτης.

Von der Hand des Schreibers findet sich am Schlusse folgende Notiz:

Ὥσπερ ξένοι χαίροντες ἴδεῖν πατρίδα, καὶ οἱ θαλαττεύοντες ἰδεῖν λιμένα, καὶ οἱ πραγματεύοντες ἰδεῖν τὸ κέρδος, οὕτω καὶ οἱ καλγράφοντες, ἰδεῖν βιβλίου τέλος: — Ἡ μὲν χεὶρ ἡ γράψασα κρύπτεται τάφῳ· Ἡ δὲ βίβλος αὕτη (von zweiter Hand aus τοῦτι, wie es scheint) μένει εἰς χρόνων πλεῖστα (daraus von späterer Hand χρόνους πλειστάτους). —

Über einen früheren Besitzer berichtet eine darunterstehende Notiz von anderer Hand: καὶ τόδε ἐκ τῶν βιβλίων, τοῦ ἱερέως Λαυρᾶς μεθυδίου. τοῦ ἐκ τῆς νήσου πάτμου. καὶ μὰς ἔγνων (?) τὸ παρὸν ἱερὸν κυριακοδρόμιον, τρόπια δεκατρεῖα, καὶ ὅπισθε τὸ λάβαι μετὰ τὸν θανατόν μας. ὃς μᾶς ἐμνημονεύσει δεῦ ἀμήν. θεοῦ ἀμήν. Der Rest von fol. 203ᵛ und die Rückseite des Einbandes sind als Familienchronik benutzt und berichten Geburten und Taufen aus den Jahren 1724 und 1728. Zum Schluss findet sich von anderer Hand die Bemerkung: ἐδιάβασα καὶ ἐτελείωσα τὸ παρὸν κυριακοδρόμιον ἐγὼ ἰωάννης χρυσοχόος (νος zweifelhaft) ὁ τραπεζοῦντιος εἰς πάτμον χῳϛ· (1760) δεκεμβρίου ιβ· etc. In die Königliche Bibliothek ist die Handschrift aus der von Knobelsdorff'schen gekommen.

254.

Codex graec. fol. 16. Pap. cm. 30 × 22. XIII.—XIV. Jh. 139 Bl., zweispaltig geschrieben, ursprünglich ein Teil des Cod. graec. fol. 16, mit welchem sie aber nur äusserlich verbunden war, denn sie ist von ganz anderer Hand geschrieben. Sie hat 36 Zeilen auf der Seite, und eine alte Quaternionenbezeichnung auf der Rückseite des letzten Blattes eines jeden Quaternio, welche mit α' beginnt, aber auf fol. 9ᵛ, welches an fol. 8 angeklebt ist.

Die Handschrift enthält 50 Predigten und einen Brief des Macarius (Migne Patr. Graec. Tom. 34 col. 449 ff. col. 409.

fol. 1ʳ: Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν μακαρίου τοῦ αἰγυπτίου ὁμιλίαι πνευματικαὶ πάνυ πολλῆς ὠφελείας πεπληρωμέναι περὶ τῆς ὀφειλομένης καὶ σπουδαζομένης χριστιανοῖς τελειότητος.

Beg.: Ἰαζεκιὴλ ὁ μακάριος προφήτης ὀπτασίαν καὶ ὅραμα ἔνθεον καὶ ἔνδοξον θεωρήσας κ. τ. λ.

fol. 128ᵛ: Τοῦ αὐτοῦ ἁγίου μακαρίου ἐπιστολὴ μεγάλη καὶ πάνυ ὠφέλιμος.

Beg.: Γινώσκειν βούλομαι τὴν σύνεσίν σου κ. τ. λ.

Herkunft unsicher, vielleicht aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

255.

Codex graec. fol. 17. Perg. cm. 35 × 25,6. XI. Jh. 237 Bl., zweispaltig geschrieben mit je 26 Zeilen auf der Seite, brauner Dinte und vergoldeten Initialen und Überschriften. Die Schrift ist sehr sorgfältig und regelmässig unter eingeritzte Linien angehängt. Der Anfang jeder Vita war mit einem Miniaturbild versiert und der erste Initial in bunten Farben ausgeführt, wie man auf fol. 177ᵛ sieht. Die Miniaturen sind jedoch, mit dieser einen Ausnahme, ausgeschnitten, wodurch auch die Stücke des Textes auf der Rückseite der beschädigten Blätter vernichtet sind; auch die Ränder sind mehrfach so stark beschnitten, dass Stücke des Textes dadurch verloren gegangen.

Die Handschrift ist der Rest einer Sammlung von Heiligenleben aus den Monaten Mai, Juli und August, deren Anfang und Ende, sowie einzelne Theile in der Mitte abhanden gekommen sind. Da eine alte Quaternionenbezeichnung auf fol. 8 mit der Ziffer ε' beginnt, so fehlen vorne 4 Quaternionen und ein Blatt = 33 Blätter.

1. fol. 1ʳ beginnt: .... τὴν εὐχὴν διεδέχετο. εἶτα ἡλίου δῦναι δυομένου εὐχῆς ἀτέρας ἀρχόμενος ἀνίσχοντος πάλιν ἐπαύετο. Schluss auf fol. 118ʳ: καὶ τὴν ἴασιν οὐ σώματος μόνον, ἀλλὰ καὶ ψυχῆς ὑπερβάλλον ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἅμα τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. = Nicephori Magistri Vita S. Symeonis Junioris in den Acta Sanct. Mai. V p. 307 ff. Der Anfang des Fragments findet sich gleich nach Beginn des cp. 6 p. 324. Berechnet man das verlorene Stück nach dem Verhältniss des Drucks zum erhaltenen Stück, so geht daraus hervor, dass diese Vita die erste des Codex gewesen sein muss.

2. fol. 118ʳ: Μηνὶ Ἰουλίῳ ϛ'. Darunter eine Miniatur ausgeschnitten, und zugleich damit die

Digitized by Google

Überschrift und der Anfang des Textes. Das Erhaltene beginnt: . . . λειον ἰδυνόντων ἀρχήν, δεινός τις καὶ ἄγριος κατὰ χριστιανῶν κεκίνητο πόλεμος. Leben des Heil. Procopius, gedr. Acta Sanct. Jul. II p. 556 ff.

3. fol. 149r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κϛ'. Darunter ein Ausschnitt. Dann: Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος παντελεήμονος. Τῆς εἰδωλικῆς ἀχλύος κατὰ πάσης διασκεδασθείσης τῆς οἰκουμένης κ. τ. λ. Griechisch unter den Heiligenleben des Symeon Metaphrastes bei Migne, Patrol. Graec. Tom. 115 col. 448 ff.

4. fol. 170r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κθ'. Ἄθλησις τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Καλλινίκου. Τῆς εἰδωλικῆς μανίας ἐπικρατούσης καὶ πάντα ἐπινεμομένης καὶ διαφθειρούσης κ. τ. λ. Migne, Patrol. Gr. Tom. 115 col. 477 ff.

5. fol. 177r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ λα'. Darunter das Bild eines schwerttragenden Heiligen. Von der Beischrift die Buchstaben . . ΔΟΚ . Μ kenntlich. Überschrift des Textes: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου καὶ δικαίου Εὐδοκίμου. Beg.: Εὐδοκίμου τοῦ κατὰ θεὸν φαρμονόμως εὐδοκιμήσαντος τὸν βίον ἐξηγεῖσθαι καλόν. χθονὴ γὰρ ἐνεβλύσεν ὁμοῦ καὶ ὠφέλεια κ. τ. λ. Schluss auf fol. 188r: καὶ ὥσπερ ἐν ζόφῳ ὄντες εἰς ἀεὶ παρατεινομένην. δι' οὗ δαίμονες φυγαδεύονται. νόσοι λύονται. καὶ θεὸς ἐν πᾶσι καὶ διὰ πάντων δοξάζεται. ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα. τιμὴ καὶ προσκύνησις. νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. Griechisch herausg. v. Chr. Loparev, in: Denkmäler des alten Schriftthums, Heft 96. Petersburg 1893. Lateinisch bei Surius 29. Juli und bei Migne l. l. col. 487.

6. fol. 188v: Μηνὶ αὐγούστῳ α'. Διήγησις ἐωσίπου εἰς τὸ μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων μακκαβαίων. Beg.: Φιλοσοφώτατον λόγον ἐπιδείκνυσθαι μέλλων· εἰ αὐτοκράτωρ ἐστὶ τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμὸς, συμβουλεύσαιμι ἂν ὑμῖν ὀρθῶς. ὅπως προθύμως προσέχητε τῇ φιλοσοφίᾳ κ. τ. λ. Schliesst verstümmelt fol. 215r: ὦ πικρὰ τότε ἡμέρα καὶ οὐ πικρὰ, ὅτι ὁ πικρὸς τῶν ἐλλήνων τύραννος πῦρ πυρὶ ζέσας λέβητι ὑμοῖς· καὶ ζέουσι θυμοῖς· ἀγαγὼν ἐπὶ τὸν καταπέλτην καὶ .... (Tom. VI p. 302 fin. ed. Bekker). Von später Hand ist ein Schluss am unteren Rande des Blattes fabrizirt. Dahinter Lücke von 10 Blättern, wie sich aus der Quaternionen-Zählung ergiebt.

7. fol. 216r beginnt am Anfange verstümmelt ein Leben der Jungfrau Maria: .... ϐς καὶ παιτομὴν δέχεται ϐαϐαιῶν τὴν πρὸς Ἰουδαίους αὐτοῦ συγγένειαν· ὥστε μὴ πρόφασιν ἀφνήσεως αὐτοῖς ὑποσχεῖν κ. τ. λ. Schluss gleichfalls verstümmelt: τὸ γ'οὖν ἱερὸν τάγμα τῶν ἀποστόλων οὐ δίκαιον εἶναι κρίνοντες μὴ, καὶ αὐτὸν τὸ ζωῆ ..... Lateinisch bei Surius. 15. Aug. und Migne l. l. col. 540 C. — col. 560 B. med.

Der Codex ist aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek in die Königliche gelangt.

256.

Codex graec. fol. 18.

Über den ursprünglichen Bestand dieser Handschrift, deren Herkunft nicht sicher ist, die aber vermuthlich aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek stammt, berichtet Buttmann auf einem vorgesetzten Blatte: *In dem ursprünglichen, aber sehr zerrütteten, Bande befand sich zuerst die grosse Version* (= fol. 1—134 des jetzigen Codex), *die auch hier voran gebunden ist. Dann eine Lücke im Einband, wohin aber noch mit Sicherheit gebracht ist die Lage A* (= fol. 135—140), *welche abbricht mit πλεο(νεξίας). Dann folgte das Blatt B* (fol. 141) *welches anfängt τοῦ κατηχηθῆναι; und gleich auf dieses der Macarius. Ausserdem befanden sich noch dabei ganz lose und ungewiss, wohin gehörig, die drei Lagen C. D. E., welche hier hinten hingebunden sind.* (fol. 141—163; fol. 164—168; fol. 169—174).

Nachdem der von dem Übrigen durchaus abweichende Theil, welcher den Macarius enthält, herausgenommen und besonders gebunden worden (vgl. Cod. gr. fol. 16), enthält die Handschrift noch 174 Blätter, cm. 30,2 × 21,8, einer Papierhandschrift des XIII. Jahrhundert, zweispaltig.

Digitized by Google

höchst sorgfältig und gleichmässig geschrieben, mit je 26 Zeilen auf der Spalte. Abweichend ist nur das einzeln erhaltene Blatt 141, welches 26 Zeilen hat, und auch insofern räthselhaft ist, als der Text sich auf fol. 142 col. 1 Z. 15 bis fol. 143 col. 2 Z. 4 wörtlich wiederholt, obwohl es ohne allen Zweifel von derselben Hand geschrieben ist, wie die übrige Handschrift. In Folge der Nichtbeachtung einer alten Quaternionen-Bezifferung auf dem untern Rande des ersten und letzten Blattes eines jeden Quaternio ist in dem jetzigen Bande die ursprüngliche Reihenfolge gestört. Die „grosse Porzion" beginnt mit dem 8. Quaternio, dessen Ziffern verloschen sind, mit fol. 128 schliesst der 23.; fol. 129—134 bilden einen Ternio, welcher nicht numerirt gewesen zu sein scheint. Der Text der „Lage A", fol. 1—6 eines Quaternio, schliesst unmittelbar an die grosse Porzion an. Von den 22 Blättern der „Lage C" gehört das 9. (fol. 150) hinter das 15. (fol. 156). Da fol. 150 auf der Rückseite mit γ' bezeichnet ist, so bildete die Lage C ursprünglich die 3 ersten Quaternionen der Handschrift, von welcher nur das erste Blatt des ersten und das letzte Blatt des dritten Quaternio fehlt. Die „Lage E" bietet 3 Lagen eines Quaternio; da zwischen fol. 174 und fol. 1 der jetzigen Handschrift nur ein Blatt fehlt, so bilden fol. 169—174 die drei innern Lagen des 7. Quaternio der ursprünglichen Handschrift. Die fünf Blätter der „Lage D" müssen Reste eines der 3 Quaternionen zwischen dem 3. und 7. sein.

Die Handschrift enthält ausser fol. 132—140 nur Werke des Ephraem Syrus und zwar, nach der Reihenfolge der ursprünglichen Handschrift die folgenden.

fol. 142^{r} (= fol. 2 des urspr. Codex): . . . . . ὑβριζόμενος καὶ ὑπομένων· οὐκ ἔστιν ὁ λοιδωρούμενος καὶ φεύγων. Schluss fol. 163^{r}: ἡ δὲ πᾶσα ἰσχὺς αὐτῆς, ἐν τῇ γῇ τατανεί . . . . Fragment des λόγος ἀσκητικός: Tom. I, 40 ff. ed. Assemanni, von p. 41 A — 61 E (fol. 141 = p. 41 B — 42 C).

fol. 164^{r}: . . . χάριν φυ. καὶ αὐτῇ με διδάξῃ πῶς ἀρέσω αὐτῇ κ. τ. λ. Schluss der ἐξομολόγησις Tom. I p. 200 f. Ass. Schluss fol. 165^{r}.

fol. 165^{r}: Τοῦ αὐτοῦ λόγος ἀσκητικὸς περὶ τῶν ἐμπαθῶς διαγόντων καὶ τιμὰς ἀπαιτούντων. Beg.: Ἀγωνιῶ ἀδελφοί, καὶ φρίττω καὶ τετρώσκομαι τῇ λύπῃ. Tom. I, 111 Ass. Schluss fol. 168^{v}: ᾗ ὅτι ἐμπτύόμενον τὸ ἅγιον αὐτοῦ πρόσωπον οὐκ εἴδομεν, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑβριζόμενοι ἐπι . . . p. 115 B.

fol. 169^{r}: . . . σαμρόν σου, ἵνα πάλιν αὐτὴν δῶς μοι ἐν τῇ ἡμέρα ἐκείνῃ Tom. II p. 375 F. Schluss fol. 170^{r} = p. 377 B.

fol. 170^{r}: τοῦ αὐτοῦ περὶ κατανύξεως. Beg.: Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ὄρθριον ἀναστὰς ἐπορευόμην = Tom. I, 158 ff.

fol. 173^{r}: τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ κατανύξεως. Beg. Κατανύγῃ ψυχή μου κατανύγῃ = Tom. I, 161 ff. Schluss fol. 174^{v}: εἴ τις καυχᾶται ἐπὶ προκοπῇ καὶ μεγαλαυχεῖ, οὗτος πεσεῖται. ὁ δὲ ἑαυτὸν . . . = p. 163 C fin. Fortsetzung auf fol. 1 . . . . τῷ πνεύματι τῆς γαστριμαργίας δουλεύει προφανῶς = p. 164 D bis zum Schluss.

fol. 2^{r}: τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ κατανύξεως. Beg.: Δωτὴρ τῶν ἀγαθῶν καὶ πηγὴ ἰαμάτων κ. τ. λ. I, 154 Ass.

fol. 7^{r}: τοῦ αὐτοῦ περὶ κατανύξεως καὶ εἰς πατέρας τελειωθέντας. Beg.: Δεῦτε ἀκούσατε καὶ συμπαθήσατέ μοι κ. τ. λ. I, 172 Ass.

fol. 11^{r}: τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ μὴ γελᾶν, ἀλλὰ πενθεῖν καὶ κλαίειν. Beg.: Ἀρχὴ καταστροφῆς μοναχοῦ, γέλως καὶ παρρησία κ. τ. λ. I, 254 Ass.

fol. 14^{r}: τοῦ αὐτοῦ περὶ ὑπομονῆς καὶ τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ κυρίου καὶ περὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος καὶ περὶ τῆς τῶν θείων γραφῶν μελέτης καὶ τί τὸ τῆς ἡσυχίας ὠφέλιμον. Beg.: Λαμπρὸς ὁ βίος τῶν δικαίων κ. τ. λ. III, 93 Ass.

fol. 26^{r}: τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανοίας καὶ εὐχῆς καὶ ὑπομονῆς. Beg.: Ἆρα τίς τὸν βίον τοῦτον ἐλογίσατο δραπέτην εἶναι κ. τ. λ. III, 83 Ass.

fol. 29^{r}: τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανοίας. Beg.: Δεῦτε ἀγαπητοί μου, δεῦτε πατέρας καὶ ἀδελφοί. κ. τ. λ. I, 28 Ass.

Digitized by Google

fol. 39r: τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανοίας. Beg.: Ὁ κύριος κατελθὼν ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ πατρός κ. τ. λ. I, 148 Ass.

fol. 44v: τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανοίας καὶ ὅτι καλὸν ἡ μετάνοια τοῖς πίστει πρὸσπίπτουσιν. Beg.: Μάθωμεν ὦ ἀδελφοί, πόση ἐστὶν ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ θεοῦ κ. τ. λ. III, 79 Ass.

fol. 47r: τοῦ αὐτοῦ ὠδὴ εὔρυθμος εἰς τοὺς ἁμαρτάνοντας καὶ μετανοοῦντας. Beg.: Μέχρι τίνος ὦ φίλε ἀνεχόμενος τοῦ ἐχθροῦ ὑσημέραι ἐκτελεῖς τὰ ὁράσμια αὐτοῦ κ. τ. λ. III, 31 Ass.

fol. 48r: τοῦ αὐτοῦ περὶ συνοχῆς ψυχῆς, ὅταν ἀσθενῇ ἀπὸ τοῦ πολέμου τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἀντυγχάνει τῷ κυρίῳ. Beg.: Ψυχὴ τεθλιμμένη προσέρχεταί σοι, δέσποτα κ. τ. λ. I, 193; III, 512 Ass.

fol. 53r: τοῦ αὐτοῦ περὶ παθῶν καὶ γλωσσαλγίας. Beg.: Ἐσπαρμένοι εἰσὶν αἱ ἀναπαύσεις πᾶσαι κ. τ. λ. II, 279 Ass.

fol. 63r: τοῦ αὐτοῦ περὶ παθῶν. Beg.: Θέλω εἰπεῖν ἐνώπιον τῆς ὁδῆς σου κ. τ. λ. I, 144 Ass.

fol. 66r: τοῦ αὐτοῦ λόγος ὑπομνηστικὸς πρὸς τινα ἀδελφόν. Beg.: Πᾶσαν ἡμέραν ἐν νῷ ἔχων τὴν ὑπαντασίαν ἣν μοι διηγήσω ἀδελφέ κ. τ. λ. I, 188 Ass.

fol. 71r: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν αὐτὸν ἀδελφὸν περὶ ἀσκήσεως καὶ παρθενίας. Beg.: Πρόσεχε σεαυτῷ, ὦ νεύτης ἡ παθοῦσα ἀσκῆσαι κ. τ. λ. I, 166 Ass. und III, 74 Ass. ohne Überschrift oder Absatz mit einander verbunden.

fol. 78r: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν αὐτοῦ ἀδελφὸν περὶ τῆς θείας χάριτος. Beg.: Σπεῦδε ἔχειν τὴν θείαν χάριν σὺν τῇ διανοίᾳ σου. κ. τ. λ. III, 42 Ass.

fol. 82r: τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ τέλειον εἶναι τὸν μοναχόν. Beg.: Προσῆλθόν μοι τινὲς αἰτοῦντες μοναστηρίοις ποιῆσαι λυσιτελῆ τινά κ. τ. λ. II, 411 Ass.

fol. 94r: τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀποταγῆς καὶ μακαρισμῶν καὶ ταλαντισμῶν. Beg.: Μακάριοι οἱ τὸν θεὸν ἀγαπήσαντες κ. τ. λ. II, 334 Ass.

fol. 96r: τοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς μακαρισμούς. Beg.: Μακάριος δὲ μισήσας κατέλιπε τὸν βίον τοῦτον κ. τ. λ. I, 292 Ass.

fol. 101v: τοῦ αὐτοῦ νουθεσίαι ἀδελφῶν καὶ περὶ τοῦ μὴ γενέσθαι τὴν φυγὴν ἡμῶν ἐν χειμῶνι ἢ ἐν σαββάτῳ. Beg.: Ἀδελφοὶ εὐλογίας ἐθισθῶμεν, ἵνα εὐλογίας κληρονομήσωμεν κ. τ. λ. III, 205 Ass.

fol. 110v: τοῦ αὐτοῦ κεφάλαια διάφορα πῶς κτᾶται τίς ταπεινοφροσύνην. κεφάλαιον α'. Ἀρχὴ καρποφορίας ἄνθος. I, 299 Ass. 100 Capitel in anderer Reihenfolge wie der Druck. Schluss fol. 131r, fol. 131v unbeschrieben.

fol. 132r: Φωτίου παραίνεσις ψυχωφελὴς πάνυ εἰς τὰξιν παραβολῆς, φανερούσα τίνι παρίκασται ὁ βίος αὐτοῦ, καὶ εἰς ποῖον τέλος καταστρέφει. Beg.: Πάντας μὲν ἀγαπητοὶ τοὺς κατὰ καιρὸν ἀρχιερεῖς τὰ καὶ ποιμενάρχας κ. τ. λ. Schluss fol. 140v: εἶτα ἀπέθανεν ὁ ταλαίπωρος πικρῶ καὶ χαλεπῶ θανάτω γινώσκων ἀκριβῶς ὅτι ἄλλοι τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ μετὰ ἀδικίας καὶ δόκου καὶ πλεο ..... Gedruckt unter dem Namen des Christophorus, Patr. v. Alexandria, bei Migne Patr. Gr. Tom. 100 col. 1215—1232. Ein früher am Ende der Handschrift lose beiliegendes Blatt ist jetzt dem Cod. Gr. fol. 3, zu dem es gehörte, hinzugefügt.

Besonders bekannt geworden ist die Handschrift dadurch, dass Prof. Floss in Bonn einen Theil derselben als neuentdeckte Fragmente des Macarius edirte und an diese Edition sich eine lebhafte Controverse mit Prof. Gildemeister anknüpfte. Cf. S. Macarii fragmenta duo e cod. ms. Berolinensi edita a H. J. Floss. Bonner Universitätspr. 1866. 4°. — (J. Gildemeister), Über die an der Königl. preuss. Universität Bonn entdeckten neuen Fragmente des Macarius Leipzig 1866. 8°. — H. J. Floss, J. Gildemeister und das Bonner Universitätspr. zum 3. Aug. 1866. Freiburg i. B. 1867. — J. Gildemeister, Über die in Bonn entdeckten neuen Fragmente des Macarius. Zweites Wort. Elberfeld 1867. 8°.

257.

Codex graec. fol. 19. Pap. 291 beschriebene Blätter verschiedener Grösse.

Excerpte eines Gelehrten des vorigen Jahrhunderts aus antiken und modernen Schriftstellern, ohne Werth. Titel des Rückens des Einbandes: *Platonica et excerpta ex aliis priscis scriptoribus.*

258.

Codex graec. fol. 20. Pap. 71 Blätter verschiedener Grösse, betitelt: *Uhden Collectanea zu Dionysius Periegetes.*

Digitized by Google

Enthält nach den eigenhändigen Notizen des Sammlers Folgendes:

I. 12 Bogen: 1. Abschrift der kürzeren Anmerkungen des L. Holstenius, die auf den der Steph. Ausg. des Dionys. eingehefteten weissen Blättern geschrieben sind.

2. Abschrift der Paraphrasis. NB. von letzterer sind von V. 663 bis 883 die Scholien nicht vollständig abgeschrieben, sondern nur mit Hudson's Abdruck verglichen und die Varianten bemerkt.

II. 8 Bogen. 1. a. b. c. d. grössere Anmerkungen des L. Holstenius, die auf den eingehefteten Blättern der Steph. Ausg. des Dionys. perieg. geschrieben sind.

2. e. Ordo περιηγήσεως Dionysii Afri συνοψις brevissima.

3. f. Index auctorum quos Eustathius in comment. s. laudat.

4. g. h. 2 von L. Holstenius gezeichnete leichte Entwürfe zu Landkarten von Theilen Indiens.

(Der ganze Inhalt dieser beiden Abtheilungen ist aus dem Codex ch. C. 6. 25 der Bibliotheca Angelica zu Rom entnommen, einem von L. Holstenins commentirten Exemplar der Ausgabe des Dionysius Periegetes v. H. Stephanus 1577.)

III. Sammlung von Varianten und Anmerkungen aus den von mir verglichenen Handschriften.

I in der Vaticanischen Bibliothek.

II in den Bibliotheken des Dominicaner-Klosters alla Minerva genannt (oder Bibliotheca Casanatense) und des Pallastes Barberini zu Rom.

Die Handschrift kam in die Königliche Bibliothek als Geschenk der verwittweten Frau Geh. Oberregierungs-Räthin Uhden.

259.

Codex graec. fol. 21. Pap. cm. 29,8 × 21,7. XV. Jh. 364 beschriebene und 2 unbeschriebene Blätter.

Menaeon des Monats December. Das erste Blatt fehlt.

Beg.: θεοῦ μητέρα σεπτὴν ὑμνοῦντας διάσωσον τῶν κινδύνων λύουσα τὴν ἀτίθασσον ἀγριότητα. (Schluss des Theotokion hinter der 1. Ode des 1. December.) Auf dem Rücken ein Schild mit der Nummer 26, auf dem innern Schnitt untereinander die Ziffern 50, 104, beides wohl Bezeichnungen aus Bibliotheken, denen die Handschrift früher angehörte.

Gekauft a. 1838. Herkunft unbekannt.

260.

Codex graec. fol. 22. Pap. cm. 29,4 × 20. XV. Jh. 159 Blätter (gezählt sind 162, aber die Zählung springt von 147 auf 151 über). Eine Numerirung der Quaternionen scheint nicht mit der Schrift gleichzeitig, ist aber jedenfalls älter als der jetzige Einband, da der zwölfte Quaternio verbanden ist und die foll. 113–20 bildet, statt auf fol. 80 zu folgen. Auf mehreren vorgebundenen Blättern mehrfache moderne Titel und Inhaltsangaben, darunter über einer englischen Notiz folgende: *Leontis imperatoris Romanorum compendiosa doctrina de Peritia Rei Militaris, Graece, fol. cod. chart.*

fol. 1r hat nur den Titel Λέοντος βασιλέως auf der Mitte der Seite, fol. 1v ist unbeschrieben.

fol. 2r: Λέοντος ἐν χριστῷ τῷ θεῷ αὐτοκράτορος ῥωμαίων, τῶν ἐν πολέμοις τακτικῶν σύντομος παράδοσις: πίναξ. πολεμικῶν παρασκευῶν διάταξις α. κ. τ. λ. Folgt Verzeichniss von 18 διατάξεις und ihren Überschriften. Schluss auf fol. 4r, fol. 4v leer.

fol. 5r: Λέοντος ἐν χριστῷ τῷ θεῷ αὐτοκράτορος τῶν ἐν πολέμοις τακτικῶν σύντομος παράδοσις: προοίμιον. Beg.: Οὐ βασιλικὴ δορυφορία καὶ ἐξουσία. Schluss auf fol. 7r.

fol. 7r: Τοῦ αὐτοῦ. πολεμικῶν παρασκευῶν διάταξις πρώτη. περὶ τακτικῆς καὶ στρατηγοῦ. Beg.: Τακτικὴ ἐστιν ἐπιστήμη κ. τ. λ.

fol. 9r: Τοῦ αὐτοῦ πολεμικῶν παρασκευῶν διάταξις δευτέρα. περὶ τοῦ οἷον δὴ εἶναι τὸν στρατηγόν. Beg.: Κελεύομεν τοίνυν εἶναι τὸν στρατηγόν κ. τ. λ.

fol. 14v: τοῦ αὐτοῦ. διάταξις τρίτη. περὶ διαιρέσεως στρατοῦ καὶ καταστάσεως ἄρχοντος. Beg.: Κελεύομεν τοίνυν τῇ σῇ ἐνδοξότητι κ. τ. λ. (= διάταξις IV der Drucke).

fol. 20r: τοῦ αὐτοῦ. διάταξις δ'. περὶ τοῦ πῶς

Digitized by Google

χρὴ βουλεύεσθαι. Beg.: Ἐπειδὴ δὲ πρὸ πάσης πράξεως κ. τ. λ. (= διάταξις III der Drucke).

fol. 29r: τοῦ αὐτοῦ. διάταξις ε΄. περὶ ὅπλων. Beg.: Κελεύομεν τῇ ὑμῶν ἐνδοξότητι τοίνυν κ. τ. λ.

fol. 23v: τοῦ αὐτοῦ διάταξις ς΄. περὶ ὁπλήσεων καβαλλαρικῶν καὶ πεζικῶν. Beg.: Δεῖ τοίνυν ὁπλισθῆναι κ. τ. λ.

fol. 28v: τοῦ αὐτοῦ. πολεμικῶν παρασκευῶν διάταξις ζ΄. περὶ γυμνασίας καβαλλαρικῆς καὶ πεζικῆς. Beg.: Ἐξὸν δὲ καὶ περὶ τῆς αὐτῶν γυμνασίας κ. τ. λ.

fol. 38r: Διάταξις η΄. πολεμικῶν παρασκευῶν. περὶ στρατιωτικῶν ἐπιτιμίων. Beg.: Δεῖ οὖν οὐ μόνον ἐν καιρῷ κ. τ. λ.

fol. 40r: Διάταξις θ΄. περὶ ὁδοιπορίας. Beg.: Δέον σοι τοίνυν, ὦ στρατιγέ κ. τ. λ.

fol. 48v: Διάταξις ι΄. περὶ τοὐλόου καὶ ἀπλίκτου. Beg.: Δεῖ οὖν καὶ τοῦ τοὐλόου ἀναγκαίως σὲ φροντίζειν κ. τ. λ. Schliesst fol. 49r Zeile 3 v. u. in Constit. X cp. 11 δεῖ γὰρ αὐτὸ πάντως, daran schliesst sich ohne Andeutung einer Lücke Const. XI cp. 1 med. τὰ στρατιωτικὰ - ἀπλικευέιν. fol. 49v ist leer gelassen. fol. 50r beginnt mit Const. XI cp. 2, und der Text geht ununterbrochen bis fol. 52v med. ἐγωφρίσθη· ἦν = Const. XI cp. 26 init. Dahinter ist eine Lücke von einer Zeile (für die Worte δὲ τοιοῦτον - τριῶν που), auf diese folgen die Worte σπιθαμῶν - συνέμιξεν; der Rest von cp. 26 und die cpp. 27—38 fehlen ohne Andeutung einer Lücke. cpp. 39—43 sind erhalten, letzteres auf fol. 52v so geschrieben, als ob es das Ende einer Constitution wäre. Es fehlt dann wieder Alles bis zur Constitutio XIV cp. 3 fin. Auf fol. 53r beginnt Const. XIV cp. 4 unter der Überschrift: Διάταξις ια. ὅσαι τὲ καβαλλαρικαὶ καὶ ὅσαι πεζικαί.

fol. 70r: Διάταξις ιβ΄. περὶ πολιορκίας. Beg.: Ἐξὸν δέ σοι καὶ περὶ πολιορκίας κ. τ. λ. (= Constit. XV der Drucke).

fol. 79r: Διάταξις ιγ΄. περὶ τῶν μετὰ τὸν πόλεμον: Beg.: Ἐφεξῆς δὲ τούτων, καὶ ὅσα μετὰ τὴν πολέμου ἔκβασιν κ. τ. λ. (= Constit. XVI). Ohne Andeutung einer Lücke fehlt das Stück οἱ νικήσαντες προθυμότεροι (Schluss von cp. 12) bis μήτα πάλιν τι ποιεῖν ἀσαφὲς παρὰ (cp. 18 init.). Mit dieser Constitutio ist cp. 1 der folgenden (XVII der Drucke) als Schluss-Capitel verbunden, welches auf fol. 113r (s. oben) abschliesst.

fol. 113v: Τοῦ αὐτοῦ. πολεμικῶν παρασκευῶν διάταξις ιδ΄. περὶ ἐφοδῶν ἀδοκήτων. Beg.: Ἀρχαῖος ποῦ διδάσκει λόγος ἡμᾶς κ. τ. λ. (Const. XVII cp. 2). Bereits hinter den Worten τοῦτο δὲ γίνεσθαι δύνατόν ἐστιν tritt eine neue Lücke ein, welche den Schluss von cp. 2, die cpp. 3—9 und cp. 11 umfasst, welches letztere also in der Vorlage dieser Handschrift, wie in vielen anderen, dem cp. 10 vorausging. Hier ist für die Lücke der ganze Rest von fol. 113v leer gelassen. Der Schluss der Constitution findet sich auf fol. 114r—120v und fol. 81r—86v (s. oben).

fol. 86v: Διάταξις ιε΄. περὶ μελέτης διαφόρων ἐθνικῶν τὲ καὶ ῥωμαικῶν παρατάξεων. Beg.: Τοσαῦτα μὲν οὖν εἰρήσθω καὶ περὶ τούτων κ. τ. λ. (= Constitutio XVIII). Es fehlt: ἀπολαμβάνειν. τινά γὰρ τῶν ἐθνῶν (cp. 39 med.) βία τῇ λήξει γενόμενοί (cp. 101 init.), wofür nur ein freier Raum von 4 Zeilen gelassen.

fol. 100r: περὶ ναυμαχίας. Διάταξις ις΄. Beg.: Ἐφεξῆς δὲ τούτων ἦλθ. καὶ περι ναυμαχίας διατεθῆσθαι κ. τ. λ. (Constit. XIX). Es fehlt cp. 61 post. init. μέρος ὡς εἰώθασι bis cp. 66 πρὸς δὲ τὴν τῶν ἐχθρῶν ποιότητα καὶ ποσότητα, ohne Andeutung einer Lücke.

fol. 109v: Διάταξις ιζ΄. περὶ διαφόρων γνωμικῶν κεφαλαίων. Beg.: Μετὰ δὲ τὰς εἰρημένας αἰτίας κ. τ. λ. (Constit. XX). Enthalten auf fol. 109r—112v und 121r—141r (s. oben). Es fehlen die Stücke cp. 81 sub fin. θαρρήσουσιν αὐτοῖς ἀδεῶς bis cp. 82 fin. und cp. 84 sub fin. τῶν χρημάτων σπουδὴ ζουσι bis cp. 86 fin. mit Freilassung eines hinreichend grossen Raumes, um das Fehlende aufzunehmen. Ohne Andeutung einer Lücke fehlt cp. 159 δ]ξέως ἐπῳρᾳμόντος bis cp. 166 στρατιωτῶν δειλίας διάκρισιν καὶ ἑτέρως σοι. Ausserdem finden sich von cp. 146 ab eine grosse Menge kleinerer

Digitized by Google

Lücken für einzelne Worte und kleinere Satztheile.

fol. 141r: Διάταξις ιγ'. ὑπόθεσις περὶ ἐπαγγελμάτων. Beg.: Ὡς ἐν συνόψει δὲ τὰ πρὸ εἰρημένα κ. τ. λ. (= Epilogus der Ausgaben). Schluss auf fol. 147v. Aus dem Zustande des Textes lässt sich schliessen, dass die Handschrift aus einer durch den Ausfall von ganzen Quaternionen und einzelnen Blättern verstümmelten Vorlage abgeschrieben ist, und dass die letzten Blätter dieser Vorlage so beschädigt waren, dass viele Worte nicht mehr leserlich waren. Der Ausfall mehrerer ganzer Constitutionen bewog den Schreiber, die alte Zählung derselben zu ändern, um eine zusammenhängende Reihe von Zahlen zu bekommen. Da dieselbe Zählung im πίναξ wiederkehrt, so ist dieser vom Schreiber angefertigt. Übrigens benutzte der Schreiber zwei verschiedene Vorlagen, oder sein Codex war bereits so zusammengesetzt, denn während von fol. 24 ab die Capiteleintheilung durch Absatz und Beginn mit rothen Initialbuchstaben hervortritt, ist bis dahin der Text ohne Unterbrechung fortlaufend geschrieben, und dem entspricht die Thatsache, dass von Constit. VI, cp. 3 ab der Text der Handschrift mit den Drucken übereinstimmt, bis dahin mit einer vollständig abweichenden Bearbeitung, welche sich vielfach in Handschriften (z. B. Barber. II, 97; Vatic. 1164) findet.

fol. 151r beginnt von anderer Hand unter der Überschrift: περὶ γραμματικῆς θεωρητικῆς, das Werk des Sextus Empiricus adversus Mathematicos. Beg.: Τὴν πρὸς τοὺς ἀπὸ τῶν μαθημάτων ἀντίρρησιν κοινότερον μὲν διατεθεῖσθαι δοκοῦσιν, οἵ τε περὶ τὸν Ἐπίκουρον κ. τ. λ. Schluss fol. 162r fin.: κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὸ ο καὶ τὸ ω μία .... (p. 625, 12 ed. Bekker). fol. 162v ist unbeschrieben.

Rückentitel: *Leontos Basilcos. An ancient greek manuscript.* Über frühere Besitzer bietet die Handschrift selbst folgende Auskunft. Auf fol. 2r die Notiz: *Sum ex libris Pistorii* (? der bekannte Joh. Pistorius, welcher zu Freiburg i. B. starb?). Auf fol. 2r, fol. 5r und am Schlusse von fol. 162r: Coll. Soc. Jesu Molshemii (Molsheim im Nieder-Elsass). Dass die Handschrift dann in England war und dort gebunden ist, beweist die erwähnte Aufschrift des Rückens. In dem vorderen Einband findet sich ab ex libris eingeklebt das Wappen der Königlichen Familie Englands mit der Herzogskrone, mit der Signatur VI. S. c. 3. Offenbar ist es die früher in der 1844 versteigerten Bibliothek des Herzogs von Sussex befindliche Handschrift, da der in der Biblioteca Sussexiana Pars. 2 no 324 angegebene Titel mit dem oben angegebenen modernen Titel auf dem Vorsetzblatt übereinstimmt. Für die Königliche Bibliothek angekauft im Jahre 1851 von Thorpe.

261.

Codex graec. fol. 23. Pap. cm. 33,5 × 19. XIX. Jh. 139 Blätter.

Betitelt: *Glossar zur Odyssee von E. G. Graff.* Geschenk der Frau Regierungsräthin Graff 1852.

262.

Codex graec. fol. 24. Pap. XIX. Jh. 87 theils beschriebene theils unbeschriebene Blätter verschiedener Grösse.

Betitelt: *Neugriechische Lieder.* Gesammelt vom Grafen Sack.

Aus dem Nachlasse des Staatsraths Niebuhr 1853 vom Cabinetsrath Niebuhr der Bibliothek geschenkt.

263.

Codex graec. fol. 25. Perg. cm. 34 × 23,5. 170 Blätter. (Blatt 96 zwei mal gezählt). Palimpsest. Ungebunden.

Die obere Schrift aus dem XI. Jh., zweispaltig mit anfangs 28, später 29 Zeilen auf der Seite, die untere Schrift uncial (IX. Jh.?) ebenfalls zweispaltig, mit 30 Zeilen. Der ursprüngliche Codex war etwas breiter als der jetzige, daher auch die ursprünglichen Zeilen jeder Spalte etwas länger. Die Überschriften waren roth, der Text am Schlusse jedes Abschnitts mit wellenförmigen oder punktirten in ein Blatt auslaufenden Linien geziert. Vor ihrer Verwerthung für den jetzigen Codex muss die alte Handschrift aus ihrem ursprünglichen Verbande heraus-

Digitized by Google

gerissen sein, wie durch die völlige Veränderung der Reihenfolge der Stücke und durch den Umstand bewiesen wird, dass ein Theil der alten Schrift auf dem Kopf steht. Die Erhaltung des alten Textes ist eine sehr verschiedene, dagegen sehr wohlerhalten sind die meisten der alten Überschriften, welche grossentheils mit Titeln von Homilien des Basilius übereinstimmen, so dass wir eine Sammlung der Predigten dieses Kirchenvaters als Haupt-Inhalt der alten Handschrift bezeichnen dürfen. Der alten Numerirung folgend sind nachstehende 12 Titel erhalten.

fol. 83ᵛ: Β. τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ πρόσεχε σεαυτῷ. Basil. Tom. XXXI col. 197 ed. Migne.

fol. 16ʳ: Γ. τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ εὐαγγελίου τοῦ κατὰ Λουκᾶν περὶ πλουτούντων. Ibid. col. 261 (oder 277).

fol. 37ᵛ: Ζ. τοῦ αὐτοῦ περὶ νηστείας λόγος α'. Ibid. col. 164.

fol. 26ᵛ: Θ. τοῦ αὐτοῦ κατὰ μεθυόντων. Ibid. col. 444.

fol. 152ʳ: ΙΔ. τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν παροιμιῶν. Ibid. col. 385.

fol. 108ᵛ: ΙΗ. [τοῦ αὐτοῦ] ὁμιλία εἰς τὸν ριδ' ψαλμόν. Basil. Tom. XXIX col. 484.

fol. 162ʳ: Κ. τοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς τεσσεράκοντα μάρτυρας. Basil. Tom. XXXI col. 508.

fol. 19ᵛ: ΚΣ. τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου. Ibid. col. 472.

fol. 62ʳ: ΚΗ. τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἐπισκόπους τῆς δ' ἁγίας. Basil. ep. 90 od. 242 od. 263.

fol. 63ᵛ: ΛΑ. τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ζ' ψαλμόν. Basil. Tom. XXIX col. 228.

fol. 53ᵛ: ΛΒ. τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν κη' ψαλμόν. Ibid col. 280.

fol. 6ʳ: ΛΔ. τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν λβ' ψαλμόν. Ibid. col. 324.

Die neuere Handschrift enthält Schriften des Ephraim Syrus nnd des Johannes Chrysostomus. Sie ist nicht in ihrem vollen Bestande erhalten. Von fol. 23 ab bildet sie ein zusammenhängendes Ganze, doch ist der Schluss defect und einzelne Blätter (ein Blatt zwischen fol. 70 und 71; drei Blätter zwischen fol. 95 und 96; ein Blatt zwischen fol. 130 und 131; ein Blatt zwischen fol. 152 und 153) sind ausgeschnitten. Die 22 ersten Blätter sind lose und bestehen aus einem einzelnen Blatte ohne Schrift und 21 beschriebenen Blättern, Resten dreier Quaternionen, von denen das erste Blatt des ersten und das siebente und achte des zweiten fehlen. Nach einer Quaternionenbezifferung, welche den mit fol. 23 beginnenden Quaternio als vierten zählt, würde somit nur ein Blatt vorne fehlen, allein diese Bezifferung ist, wenn auch alt, doch nicht mit der Schrift des Textes gleichzeitig, und da jedenfalls die 3 ersten Paraenesen des Ephraim Syrus fehlen, welche auf einem Blatte nicht Platz haben, so scheint der Codex bereits verstümmelt gewesen zu sein, als diese Bezifferung angebracht wurde, falls nicht, wie beim Schluss-Quaternio, einige Einzelblätter vorgeheftet waren.

Beginn des Textes auf fol. 2ʳ. Da die erste Zeile abgeschnitten ist, so sieht man von einem rothen Initial A nur den unteren Theil und der Text beginnt verstümmelt: .... μι σοι διαθήκην καινὴν ἐν κυρίῳ. = Ephraim Syrus Paraenes. IV (Tom. II p. 77 ed. Assem.) An diese ohne Überschrift oder Absatz direct angeschlossen ist die 5. Paraenese.

fol. 3ʳ: Παραίνεσις ε'. Διδασκαλίας καὶ νουθεσίας. Beg.: Ἀγαπητέ, ἐὰν βάλῃς ἀρχὰς καλὰς = Paraen. VI Tom. II p. 79 Ass.

Es folgen die übrigen 50 Paraenesen in der Reihenfolge ein wenig und im Text wesentlich von der Ausgabe Assemann's abweichend, auch sind mehrmals zwei Stücke zu einem zusammengezogen. Die 50. Paraenese (in der Handschrift als 46. gezählt) schliesst auf fol. 71ᵛ durch Ausfall eines Blattes verstümmelt mit den Worten καὶ ψυχὰς τῶν τεκνῶν μου ... Tom. II p. 185 F. Ass. fol. 72ʳ beginnt in der 47. Paraenese mit den Worten .... βλάψει δὲ καὶ μονοχόν ἐπιτήδειον ib. p.

Digitized by Google

170 F. Schluss auf fol. 75ᵛ. Ausser den Paraenesen enthält die Handschrift folgende Stücke:

fol. 75ʳ: Παραίνεσις μη. τοῦ αὐτοῦ πρὸς διόρθωσιν τῶν ἐμπαθῶς διαγόντων καὶ τιμὰς ἀπαιτούντων. Beg.: Ἀγωνιῶ ἀδελφοί μου καὶ φρίττω. Tom. I, 111.

fol. 81ʳ: Παραίνεσις μθ. περὶ κατανύξεως καὶ σωτηρίας ψυχῆς. Beg.: Δεῦτε πάντες ἀδελφοί Tom. III, 148.

fol. 89ᵃ: Παραίνεσις περὶ προσευχῆς. Beg.: Μακάριον ὄντως τὸ μὴ ἁμαρτάνειν. Tom. III, 19.

fol. 90ᵛ: Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀγάπης. να. Beg.: Καλῶς εἶπεν ὁ κύριος· ὅτι τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστι. Tom. III, 13.

fol. 94ʳ: Τοῦ αὐτοῦ περὶ ψαλμοῦ. νβ. Beg.: Καὶ περὶ μὲν τῆς ἀγάπης ταῦτα. Tom. III, 17.

fol. 95ᵛ: Τοῦ αὐτοῦ περὶ νηστείας. νγ. Beg.: Ἱλίθησαν τὴν πτωχείαν τοῦ Χριστοῦ. Tom. III, 22. Schliesst verstümmelt: νηστεία ἔρρωτε στόματα....

fol. 96ʳ: ..... ὅπου οὐκ ἔνι ἁμαρτία καὶ μελάνωσις. Tom. III, 27 C. Daran ohne Überschrift oder Absatz angeschlossen μόνον μὴ παντελῶς ἄκαρπος εὑρεθῇ κ. τ. λ. Tom. III p. 11 D.

fol. 97ʳ: νζ. τοῦ αὐτοῦ πῶς βλασφημεῖται τὸ θεῖον καὶ τίνα ἀπαιτεῖ ὁ θεὸς ὧ ἐστι τιμὴ καὶ κράτος ὁ καὶ πάσης ἀγιωσύνης ὀφειλέτης. Beg.: Λέγει ὁ θεὸς διὰ τοῦ προφήτου. Tom. III p. 104.

fol. 103ʳ: τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ μετανοίας. ξβ. Beg.: Ὁ καταβὰς κύριος ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ πατρός. Tom. I p. 148.

fol. 108ʳ: τοῦ ἁγίου Ἐφραὶμ λόγοι παραινετικοὶ πρὸς θεοσέβειαν κ. τ. λ. Beg.: Ἐγὼ Ἐφραὶμ ἁμαρτωλὸς χαῦνος καὶ ῥάθυμος. Tom. I p. 183.

fol. 112ᵛ: ξδ. τοῦ αὐτοῦ πρὸς μονάζοντας ὁποῖοι ὀφείλουσιν εἶναι. Beg.: Δεῖ τὸν νέον ἀσκητὴν ἀκτήμονα βίον ἔχειν (cf. Tom. I p. CLXXXVII).

fol. 114ʳ: ξε. τοῦ αὐτοῦ λόγος κατανυκτικός. Beg.: Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν. Tom. I p. 158.

fol. 116ʳ: τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανοίας. ξς. Beg.: Μάθωμεν ἁμαρτωλοὶ εὐσπλαγχνίαν. Tom. III, 79.

fol. 118ᵛ: τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν παθῶν. ξζ. Beg.: Θέλω εἰπεῖν ἐνώπιον τῆς ὀδύης σου. Tom. I, 144.

fol. 121ʳ: τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀληθοῦς ὑποταγῆς καὶ ὃν τρόπον εὑρήσει ψυχὴ τὸν θεόν. Beg.: Ὁ τὴν ἡσυχίαν ἐπ' ἀνεμμένος. Tom. III, 36.

fol. 122ʳ: τοῦ αὐτοῦ περὶ φόβου θεοῦ. ηθ. Μακάριος ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὃς ἔχει φόβον. Tom. I, 2. Es folgen als κεφ. ο—πδ die nächsten (2—16) Capitel des λόγος περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν. Schluss fol. 129ᵛ.

fol. 129ᵛ: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου λόγος περὶ πενήτων καὶ κατὰ πλουσίων καὶ περὶ ἐλεημοσύνης. Beg.: Οἱ λειμῶνες ἔχουσι ποικίλα καὶ διάφορα ἄνθη. Tom. 60 col. 707 ed. Migne.

fol. 133ʳ: ἐκ τοῦ μαργαρίτου λόγος α. τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχ. κωνστ. τοῦ χρυσ. ὅτε τῆς ἐκκλησίας ἄξιο εὐρεθεὶς κυρότιος ἀπεσπάσθη κ. τ. λ. Beg.: Ἱλὸς μὲν λειμὼν καὶ παράδεισος. Tom. 52 col. 395 inf.

fol. 151ʳ: τοῦ αὐτοῦ λόγος ῥηθεὶς ταῖς καλάνδαις κ. τ. λ. Beg.: Καθάπερ χορὸς τὸν κορυφαῖον ἀπιζητεῖ. Tom. 48 col. 953.

fol. 159ʳ: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἅγιον καὶ περὶ μετανοίας κ. τ. λ. Beg.: Πρὸην ἡμῖν ἀδελφοὶ ἡ μεγάλη. Tom. 59 col. 627 inf. Schluss auf dem oben verstümmelten fol. 169ᵛ, kurz vor dem Schlusse der Rede οὐκ ἔστιν δίκαιον, κύριε, τὸν μὲν διάβολον ἕνα τῶν σῶν μαθητῶν.....

Die Handschrift kam mit den beiden folgenden gleichzeitig durch Kauf a. 1860 in die Bibliothek und stammt angeblich vom Athos.

264.

Codex graec. fol. 26. Perg. cm. 35 × 26. XI. Jh. 22 Blätter mit je 38 Zeilen.

Fragmente einer Handschrift der Synopsis Basilicorum, von der sie folgende Stücke enthält:

fol. 1. 2: ... ξεως ὑπομνημάτων μεῦ' ὅρκου καταθέμενοι bis εἴρει τιμωρεῖσθωσαν = Jus Graeco Rom. ed. Zachariae von Lingenthal V, Γ IV, 3 p. 155, 1—VII fin.

fol. 3: ... ὅτι καὶ ὁ ἐγγυητὴς bis εἰ καὶ αἱ βίζαι τοῦ δένδρου ἐξ... ib. Γ IX, 9—Δ III, 5.

Digitized by Google

fol. 4: ... νεφωνήθη. εἰ δὲ καὶ περὶ τῆς ἀφορίας bis ἡ ἀγωγὴ ποινελία οὖσα. εἶσω ἐ ... ib. E I 27—VI, 6.

fol. 5: ... τὸκαῖς δοῦλον ἐλευθερώσαι bis τυπτόμενος γίνεται πυρίκαυστος. E XV, 40—XX, 3.

fol. 6: ... ποιεῖ τὴν αἵρεσιν τοῦ δανειστοῦ bis τότε προσίτω τῷ βασιλεῖ. δικαίῳ δεσποτείας σχήσων αὐτό. E XXIV, 13—27 sub fin.

fol. 7: ... σύμφωνόν ἐστι bis ἀνάγν. καὶ τι. β'. καὶ τι. γ'. E XXXI, 2—XXXII, 16.

fol. 8: ... νόμους ἐξέσθαι bis οἷς ἂν βουληθείησαν συγχωροῦμεν ἅπαρ πρό... E XXXIV, 1 fin. —XXXVII, 6 med.

fol. 9: ... πραίτωρος ἐκελεύσθη bis καὶ κατὰ κληρονόμων ἀρμόζει. E XXXVIII, 38 (p. 343 fin.) — 54.

fol. 10: Ἀρχὴ σὺν θεῷ τοῦ Ζ. στοιχείου — ἐπιζήμιον ἄλλω γενομένην. τὸ αὐτὸ καὶ πε ... Z I, 1—6 fin.

fol. 11—14: ... ἀλλήλων ἀπορίας bis καὶ ἀνδριάντων λαγατευθέντων. οὐτινος ... Λ I, 42—101.

fol. 15. 16: ... καὶ τὸ λεγάτον λαμβάνει bis τῆς περὶ τοῦ περιττοῦ ἀσφαλείας. Λ I, 120—145 med.

fol. 17: ... του μὴ λειτουργήσας. οὐκ ἐξκουσσατεύεται, bis καὶ κεφ. πα' ἐν ᾧ φησιν. Λ II, 19—M II, 2.

fol. 18: ... ἐν διαθήκῃ. οὔτε ἄλλως μαρτυρεῖ bis ᾗ πέντε μάρτυρες ἀξιόπιστοι μή ... M VI, 9—28.

fol. 19: καὶ κεφ. ιζ'. ἐν ᾧ φησι bis ἐν οἰωδήποτε βαθμῷ ἢ τύχῃ τελῶν καὶ τὴν ... M VII, 2—XII, 4.

fol. 20: ... ταῦθα τῷ δικαστηρίῳ bis εἰ δὲ δι' ἀμέλειαν τῶν ναυτῶν συνέβη. M XVII, 6 (p. 509 fin.) — N I, 10 sub fin.

fol. 21: ... δίδωσι δ' ἀγωγὴς bis οὐ δύναται ὁ δημοσιεύων ἀναρτυρίαν ἀντιτιθέναι. T V, 8—VII, 16.

fol. 22: ... καὶ τοῦ θέλοντος αὐτὸν οἰσθετήσασθαι bis ἐν δὲ τῷ ιβ' κεφ. ὁ προ .... Υ III, I—IV, 10.

Am Rande der Handschrift Scholien von derselben und einer jüngeren Hand.

Herkunft s. cod. 25.

265.

Codex graec. fol. 27. Pap. cm. 29,8×20,6. XIV. Jh. 72 Blätter zu 30—32 Zeilen. Zwischen fol. 32 und 33 sind die Reste von 11 ausgerissenen Blättern erhalten, welche genau die dadurch entstandene Lücke des Textes ausfüllen, ebenso finden sich zwischen fol. 34 und 35 die Reste von 2 Blättern, doch ist die an dieser Stelle im Text vorhandene Lücke weit umfangreicher. Von einer mit der Schrift nicht gleichzeitigen Quaternionenbezifferung auf dem untern Rande der Blätter finden sich die Ziffern δ' auf fol. 32, ζ' auf fol. 35, θ' auf fol. 43, ι' auf fol. 51, ιβ' auf fol. 67; von jüngerer Hand sind dieselben übermalt mit κε' κθ' λ' λα' λγ' und auf fol. 59. ist λβ' eingeschoben. Der Rand der Handschrift zeigt Spuren der Einwirkung von Nässe, welche in der ersten Hälfte derselben Theils der unterste Zeilen der Blätter angegriffen hat. Am Rande finden sich roth geschriebene Notizen, meistens kurze Recapitulationen des Inhalts des Textes, seltener Worterklärungen, genealogische Notizen über das julisch-claudische Haus u. dgl.

Die Handschrift enthält folgende Fragmente der Archaeologie des Josephus:

fol. 1: .. ἐκ συρίας ἦν τὸ κατειλημένον bis λουομένου ἐν τῷ ... Arch. Lib. XIV cp. 15 § 10—13. Tom. III p. 275, 26—278, 5 Bekk.

fol. 2—6: .. αὐτὸν ἀναιρήσειν οἰόμενοι bis καίσαρ δὲ ἐπὶ θάλαντταν (sic) προπέμψας .... Arch. Lib. XV cp. 8 § 4 — cp. 10 § 4. Tom. III p. 327, 22 — p. 341, 3. Doch fehlt auf fol. 2ᵛ sub fin. ohne Andeutung einer Lücke p. 328, 17 ἐφάτο δὲ παλλοῖς — p. 330, 7 ὄντα τῆς Ἡρώδου βασιλείας.

fol. 7—27: .....ραείων ἐξείναι bis καὶ τῶν νεανίσκων. Arch. Lib. XVI cp. 3 § 3 bis cp. 11 § 3. Tom. IV p. 12, 30—57, 7.

fol. 28 beginnt mit der Überschrift ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας ιζ'. fol. 32 schliesst vor der Lücke mit ἵνα μὴ κάγὼ ... Lib. XVII cp. 5 § 7. Tom. IV p. 86, 30.

fol. 33 beginnt mit ... καὶ τὰ τείχη μετῴλλευον, cp. 10 § 3 p. 109, 24. fol. 34 schliesst mit καὶ ἔκαυσαν, cp. 10 § 9 p. 113, 23.

fol. 35—72 enthalten den zusammenhängenden Text von Lib. XVIII cp. 6 § 2. Tom. IV, p. 149, 28 ... ἀφορμῶν. οἱ δὲ μεταπέμψαντες αὐτὸν bis Lib. XIX cp. 3 § 3 p. 226, 3 καὶ τὴν τύχην τούς τε .... Buch XVIII schliesst auf fol. 54ᵛ mit der Unterschrift: φλαυίου ἰωσήπου ἰουδαικῆς

Digitized by Google

ἀρχαιολογίας ὀκτωκαιδέκατον. Es folgt unter der Überschrift: τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ἑνδεκαιδεκάτῃ τῶν ἱωσήπου ἱστοριῶν τῆς ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας eine Inhaltsübersicht in zehn Capiteln, welche abwechselnd roth und schwarz geschrieben sind. Darunter: παρέχει ἡ βίβλος χρόνον ἐτῶν τριῶν. μηνῶν ἓξ. φλαουΐου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας ἑνδεκαστοῦ δεκάτου.

Über die Herkunft der Handschrift vgl. cod. 25. Eine Probecollation von J. Bekker in den Monatsber. d. berl. Akademie 1860 p. 224 ff. Facsimile bei Wattenbach, Schrifttafeln z. Gesch. d. griech. Schrift. Berlin 1876 T. XX.

266.

Codex graec. fol. 28. Perg. cm. 26,5 × 18,7. 222 Blätter, Palimpsest, auf dem Rücken bezeichnet als: Νόμμων, ἕτοι ἐξάβιβλος.

Nach der genauen Beschreibung von C. E. Zachariae von Lingenthal in „Supplementum editionis Basilicorum Heimbachianae Lipsiae 1846" p. IV ff. sind die Verhältnisse der unteren Schrift folgende: Die Blätter 1—216 ausser fol. 22 und 29 sind einem Codex der Bücher XV—XVIII der Basiliken aus dem XII.—XIII. Jh. entnommen. Die einzelnen Blätter, in grossem Folio-Format, sind zusammengebogen, so dass 2 Quartblätter daraus wurden, und die alte Schrift jetzt rechtwinklig gegen die junge von oben nach unten läuft; vom ursprünglichen Bestande der Handschrift fehlen etwa 40 Blätter. Eins dieser Blätter (wohl Blatt 11) war bereits rescribirt im alten Codex. Diese älteste Schrift war nach Z.'s Urtheil slavisch. Die Blätter 22 und 29, nur einseitig beschrieben, enthalten ein a. 1217 in Thessalonike geschriebenes Document, welches Z. l. l. p. IV abdruckt. fol. 217—222 stammen aus einem in Uncialen geschriebenen Codex des VII.—VIII. Jh., von dessen Schrift sich auch nach Anwendung von Chemicalien nur wenige Worte entziffern liessen, welche auf ein geistliches Buch, wahrscheinlich eine Homiliensammlung, schliessen liessen. Die Zeilen dieser Schrift, welche in zwei Columnen geschrieben war, laufen parallel mit der jüngeren Schrift, und, um die ursprünglich grösseren Blätter dem Format der übrigen Handschrift anzupassen, ist der Rand rundherum abgeschnitten, so dass mehrere Zeilen oben und unten und etwa die Hälfte der äusseren Columne fehlt.

Die neuere Schrift enthält Folgendes (vgl. auch Harmenopuli Mannale ed. Heimbach. p. Vf.):

1. fol. 1—210. Das Manuale legum des Constantinus Harmenopulus. Die Blätter 1 und 4 sind verstümmelt, am Anfange fehlen einige Blätter, da das vollständige fol. 1 etwa mit dem Anfange von p. 8 der Heimbach'schen Ausgabe begonnen haben wird. Unterschrift auf fol. 210ᵛ: ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον μηνὶ δεκεμβρίῳ ἐνδ. ϛ΄ ἔτους ϛωιβ΄ (1354 n. Chr.). οἱ ἀναγινώσκοντες εὔχεσθαι διὰ τὸν κύριον.

Von fol. 211ʳ ab von anderer Hand:

2. fol. 211ʳ: Θέσπισμα τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου περὶ τοῦ πάπα Ῥώμης. Beg.: Θεσπίζομεν οὖν πᾶσι τοῖς σατράπαις καὶ τῇ συγκλήτῳ τῆς ἡμῶν βασιλείας. Vgl. Migne, Patrol. Gr. Tom. 144 col. 1285 D.

3. fol. 211ᵛ: Über 3 τόμοι συνοδικοί. Beg.: Ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ πορφυρογεννήτου. Vgl. Migne, Patrol. Gr. Tom. 150. Col. 41 D. Dahinter ein Blatt ausgeschnitten.

4. fol. 212ʳ: Νόμοι γεωργικοὶ κατ' ἐκλογὴν βιβλίων τοῦ τῆς θείας λήξεως ἰουστινιανοῦ βασιλέως. Beg.: Χρὴ τὸν γεωργὸν ἀργαζόμενον τὸν ἴδιον ἀγρόν.

5. fol. 216ᵛ gegen Ende bis 219ᵛ: Scholien juristischen Inhalts. Vgl. Heimbach l. l.

6. fol. 219ᵛ: περὶ πίστεως ὀρθοδόξου καὶ περὶ αἱρέσεων. τοῦ αὐτοῦ. Beg.: Πιστεύειν δεῖ τὸν ὄντως χριστιανόν. Migne, Tom. 150 Col. 29 B—32 C und Col. 20 A—29 A.

7. fol. 221ᵛ: Τάξις τῶν τοῦ παλατίου ἀξιωμάτων. Beg.: Ἀ. δεσπότης. Schluss: Ϥ. δρουγγάριος στόλου καὶ κόμης. Dahinter Scholion: Ἰστέον ὅτι τὰ χρυσοκόκκινα σκάδια κ.τ.λ. Vgl. Codin. de offic. ed. Bekker p. 211.

Digitized by Google

8. fol. 222r: Ἡ γεγονὼς διατύπωσις παρὰ τοῦ βασιλέως λέοντος τοῦ σοφοῦ ὅπως ἔχουσι τάξεως οἱ θρόνοι τῶν ἐκκλησιῶν τῶν ὑποκειμένων τῷ πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως. Schliesst verstümmelt auf fol. 222v. Vgl. Hierocles Synecdemus ed. Parthey. Not. episc. II.

Die Handschrift, wahrscheinlich in Thessalonike geschrieben (vgl. Zachariae l. l. p. V), ist a. 1838 von Zachariae von Lingenthal in der Bibliothek des heiligen Grabes zu Constantinopel aufgefunden, im Februar 1867 von der Bibliothek erworben.

267.

Codex graec. fol. 29. Perg. cm. 26,2 × 20,5. 2 Blätter in Uncial-Schrift des VIII.—IX. (?) Jh., zweispaltig, 22 Zeilen auf der Seite mit bunten Initialen.

Bruchstücke von Lectionen aus dem neuen Testament.

fol. 1 beg.: οἱ ὄχλοι εἶναι = Ev. Lucae IX, 18—22. fol. 1r col. 2 med. Überschrift roth: ἐκ τοῦ κα λουκᾶ. Beg.: Εἶπεν ὁ κύριος. εἴ τις θέλει. ὀπίσω μου ἐλθεῖν κ. τ. λ. = Ev. Lucae IX, 23—27. fol. 1v col. 2 med. Rothe Überschrift κβ λουκᾶ. Beg.: Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παραλαβὼν ὁ ἰησοῦς τὸν πέτρον. Ev. Luc. IX, 28. Schluss des Blattes v. 29 καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξα ..... Über fol. 1v col. 2 die untere Hälfte einer rothen Überschrift, deren obere Hälfte weggeschnitten; es scheint τῇ δ' τῆς ε' ἑβδομάδος.

fol. 2 beg.: καὶ ποιεῖ = Ev. Lucae VII, 8—10. fol. 2r col. 1 sub fin. Rothe Überschrift: ἐκ τοῦ λουκᾶ. Beg.: εἶπεν ὁ κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος = Ev. Luc. XVI, 19. Schluss καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις ... ib. v. 26.

Die Blätter sind im Mai 1866 durch Vermittelung des damaligen Consuls Brugsch in Cairo aus einem Kloster des Sinai in die Bibliothek gekommen. Facsimile bei Wattenbach, Schrifttafeln z. Gesch. d. Griech. Schrift. Berlin 1876 Tab. VIII.

268.

Codex graec. fol. 30. Perg. cm. 27,7 × 20,3. 6 Blätter in Uncial-Schrift des X. (?) Jh., zweispaltig, 17 Zeilen auf der Seite, mit rothen Initialen und Überschriften.

Enthält Lectionen aus dem alten Testament.

fol. 1r: ἀρ σὺν θεῷ ἀναγνῶσ τοῦ ℟ ὦλου. ℣ ἐπτέμβριος α'. ἀρ ς τ ἂ καὶ μνὶ τοῦ ϑ πατρὸς ἡμῶν σωᾶ τοῦ στυλῖ ανδ α'. σοφία σολομῶν. Beg.: Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ θεοῦ = Sap. Sal. III, 1—9.

fol. 1v col. 2 fin. ἀνάγνωσμα γ' (sic) σοφία σολομῶντος. Beg.: Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσιν = Sap. Sal. V, 16—VI, 3.

fol. 3r col. 2 ἀνάγνωσμα γ'. σοφία σολομῶν. Beg.: Δίκαιος ἐὰν ϕθάσει τελευτῆσαι = Sap. Sal. IV, 7—15.

fol. 4r col. 1 med.: τὴ παραμονὴ τωγενέσιων ξ ὑπαρχίας ϑεοῦ ἀναγ α γενέσεως τ ανδ. Beg.: Ἐξῆλθεν ἰακὼβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὅρκου = Gen. XXVIII. 10—17.

fol. 5r col. 2 med.: ἀνάγνωσμα ϛ'. εζεκιὴλ τ ανδ. Beg.: Ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης = Ezech. XLIII, 27—XLIV, 4.

fol. 6r col. 1 fin.: ἀνάγνωσμα ϛ' παροιμιῶν τῶ ανδ. Beg.: Ἡ σοφία ὠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον = Proverb. IX, 1ff. Schluss: δίδου ... ib. v. 9.

Vom Sinai. Vgl. Codex graec. fol. 29.

269.

Codex graec. fol. 31. Perg. cm. 30,3 × 21. XI. Jh., ein Blatt zweispaltig geschrieben, 26 Zeilen auf der Seite. Doch wird auf der Vorderseite der Raum von 10 Zeilen durch eine Miniatur eingenommen, den Heiligen in einer Säulenhalle darstellend, welcher in der linken Hand ein Buch trägt, die rechte lehrend erhoben hat. Über der Miniatur roth: Μηνὶ τῷ αὐτῷ (d. h. Januar) β'.

Überschrift des Textes roth: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Σιλβέστρου ἀρχιεπισκόπου Ῥώμης. Beg.: Καὶ πάντων μὲν τῶν ἄλλων ἁγίων τὸν ὑπάρχοντων βίον τοῖς εὐσεβέσι διεξιέναι λυσιτελὲς καὶ ὠφέλιμον. Schluss: Θάνατόν τε δεινὸν δι' αὐτὴν ὑπερόντων τὸ ἐπιτίμιον.

Vom Sinai. Vgl. Codex graec. fol. 29.

270.

Codex graec. fol. 32. 33.

Digitized by Google

Zwei aegyptische Papyrus-Urkunden in griechischer Sprache unter Glas aus der Regierungszeit des Kaisers Phocas (602—610), enthaltend Verträge über Purpurfärberei. In Facsimile publicirt und besprochen von W. Adolph Schmidt, Die Griechischen Papyrusurkunden der Königlichen Bibliothek zu Berlin. (Forschungen auf dem Gebiete des Alterthums, Theil 1.) Berlin 1842. 8°.

Vom Sinai. Vgl. Codex graec. fol. 29.

271.

Codex graec. fol. 35. Perg. cm. 30,2 × 20,2. ein Blatt in Uncial-Schrift des IX. (?) Jh., zweispaltig, 39 Zeilen auf der Seite. Das Blatt war quer durch in zwei Theile zerschnitten, von denen der obere wohl erhalten, der untere durch Nässe so verdorben ist, dass die Rückseite nur schwer zu lesen ist. Bei der jetzigen Einheftung im Bande ist die ursprüngliche Vorderseite zur Rückseite geworden.

Das Blatt enthält ein Stück aus Oribasius συναγωγαὶ ἰατρικαί beginnend ...προσήνεγκαν· πολλοὶς γοῦν καὶ μόνον ἐξήρκεσεν (Lib. VII, 26 § 167 Tom. II p. 134, 7 ed. Bussemaker-Daremberg) bis πρῶτον μὲν τὸ δύσεργον καὶ τοῦτο.... (ib. § 179 p. 138, 5. 6).

Vom Sinai. Vgl. Codex graec. fol. 28.

272.

Codex graec. fol. 36. Perg. cm. 30,3 × 21,8. XIII. Jh. Sie besteht aus 10 Blättern, nämlich dem 1. 2. 4. 6. einen Ternio und einem vollständigen Ternio, 44 Zeilen auf der Seite.

Stücke vom Anfang des Psalmen-Commentars des Euthymius Zigabenus, dessen Namen aber nicht in der Überschrift genannt, sondern von späterer Hand am Rande danebengeschrieben ist.

Beg. unter einer breiten bunten Arabeske: Προοίμιον τῆς ἐξηγήσεως τῆς βίβλου τῶν ψαλμῶν ἤτοι τοῦ ψαλτῆρος καὶ ἐγκώμιον τοῦ δόξ. Πατρὸς τοῦ παρόντος βιβλίου τὸ μὲν ὅλον εἰπεῖν ὁ θεοῦ παῖς. (Migne Patrol. graec. Tom. CXXVIII col. 41).

fol. 2 schliesst: περὶ γῆς. καὶ τῶν κατὰ γῆν. περὶ ζώων... ib. col. 49 B.

fol. 3 beg.: ....λύτως βίβλος ψαλμῶν ὀνόμασται ib. 53 A., schliesst: ἢ καὶ ῥῆμασι καὶ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ πρὸς θεὸν (μετήνεγκεν von zweiter Hand beigefügt) ib. 57 B.

fol. 4 beg.: ...θαύματα· τὰ παθήματα· καὶ πάντων ἔσχατον, ἡ ἀνάστασις ib. 61 C. Von da an ohne Unterbrechung bis col. 93 D (Comment. in Psalm. IV, 4) καὶ μετ' ἐξαριθμήτων ἀνδρῶν, τῶν ταῖς μυριάσι..... Am Rande Scholien, seltener von der Hand des Schreibers, häufiger von einer wenig jüngeren Hand, welche auch Worterklärungen zwischen die Zeilen schrieb und von welcher auch nach der Farbe der rothen Dinte zu schliessen eine Notiz am oberen Rande von fol. 1ʳ stammte, welche jedoch bis auf das Wort ἱερομονάχου so verloschen ist, dass nichts weiter zu entziffern ist. Noch jünger ist eine Hand, welche mit schwarzer Dinte den Namen des Verfassers an den Rand schrieb und einige Correcturen machte, vielleicht nach anderer Handschrift wie das richtige μετήνεγκεν auf fol. 3ᵛ vermuthen lässt.

Die Handschrift stammt vom Sinai. Vgl. Codex graec. fol. 29.

273.

Codex graec. fol. 37. Pap. cm. 41,8 × 28,3. XVI. Jh. 502 Blätter.

Die Synopsis des Aetius Amidenus.

1. fol. 1 am oberen Rande über einer bunten Arabeske roth: Σύνοψις τῶν ἁπλῶν Γαληνοῦ· — ις χ· προοίμιον. Darunter: ἀετίου ἀμιδένου σύνοψις τῶν τριῶν βιβλίων. ὁρίζασίου· λέγω δὴ τοῦ πρὸς ἰουλιανὸν καὶ τοῦ πρὸς εὐστάθιον καὶ τοῦ πρὸς εὐσυνάπιον (sic) καὶ τῶν θεραπευτικῶν βιβλίων γαληνοῦ καὶ ἀρχιγένους καὶ ἑτέρων τινῶν ἀρχαίων ἐπιτήμων. Beg.: Αἱ διαφοραὶ τῶν κατὰ μέρος ἐναργειῶν ἐν ἑκάστοις τῶν φαρμάκων γίνονται κ. τ. λ.

fol. 4ᵛ vers. 5 rothe Überschrift: πίναξ τοῦ πρώτου τμήματος τῶν κεφαλαίων τοῦ ἀετίου. Es folgt eine Übersicht der Capitel, deren verwirrte

Digitized by Google

Reihenfolge (α'. δ'. ζ' etc. bis ος' dann β'. ε'. η' etc. bis οζ' u.s.w.) zeigt, dass im Archetypus dieselben in 3 von links nach rechts zu lesenden Spalten nebeneinander standen. Die Übersicht (424 Capitel, während der folgende Text 445 hat) schliesst fol. 6ᵛ med., der Rest von 6ᵛ und das ganze 6ᵛ sind leer. fol. 7ᵛ beginnt ohne besondere Überschrift: ἀβρότονον (roth). τὸ ἀβρότονον θερμόν ἐστι καὶ ξηρόν τὴν δύναμιν. fol. 39ᵛ: τέλος τοῦ πρώτου λόγου.

fol. 40ᵛ: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ δευτέρου λόγου τοῦ ἀετίου (268 Capitel gegen 269 im Text). fol. 41ᵛ: ἀετίου ἀμυζηνοῦ βιβλίον δεύτερον περὶ τῶν τῆς γῆς διαφορῶν. fol. 69ᵛ: τέλος τοῦ δευτέρου λόγου.

fol. 69ᵛ: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ τρίτου λόγου τοῦ ἀετίου (185 Cap.) fol. 70ᵛ: ἀετίου ἀμυζηνοῦ βιβλίον τρίτον. fol. 95ᵛ: τέλος τοῦ τρίτου λόγου.

fol. 96ᵛ: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ τετάρτου λόγου (100 Cap.) fol. 96ᵛ: ἀετίου βιβλίον τέταρτον διαιτητικὸν ὑγιεινῶν παραγγελμάτων. fol. 110ᵛ: τέλος τοῦ τετάρτου βιβλίου.

fol. 111ᵛ: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ πέμπτου λόγου (145 Cap.) fol. 112ᵛ: ἀετίου βιβλίον πέμπτον περὶ τῆς τῶν πυρετῶν διαγνώσεως καὶ θεραπείας. fol. 143ᵛ: τέλος τοῦ πέμπτου λόγου.

fol. 143ᵛ: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ ἕκτου λόγου (98 Cap.) Die Übersicht hörte fol. 144ᵛ Z. 4 auf, der Rest der Seite war leer, ist aber von späterer Hand ausgefüllt: ἐνταῦθα ἄρχεται ὁ πίναξ τοῦ βιβλίου. τοῦτο τὸ κεφάλαιον εὕρηται εἰς ἄλλον ἀντίγραφον· διὸ καὶ γέγραπται παρ' ἐμοῦ. ἔχει δὲ ἡ ὑπόθεσις οὕτως. κεφάλαιον α'. περὶ ὑδροκεφάλων. λεπνίδιους (folgt das Capitel). fol. 144ᵛ: ἀετίου βιβλίον ἕκτον περὶ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ συνισταμένων πάντων παθῶν. fol. 178ᵛ: τέλος τοῦ ἕκτου βιβλίου.

fol. 178ᵛ: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ ἑβδόμου λόγου (114 Cap.) fol. 179ᵛ: ἀετίου βιβλίον ἕβδομον περὶ τῶν ὀφθαλμοὶς παθῶν. fol. 217ᵛ: τέλος τοῦ ζ' λόγου τῶν ἐν ὀφθαλμοὶς συνισταμένων παθῶν.

fol. 218ᵛ: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ ὀγδόου λόγου (77 Cap.) Unter der Übersicht fol. 218ᵛ roth: περὶ τῶν ἐν τῷ προσώπῳ καὶ στόματι καὶ παριαθμίοις παθῶν. ὑπατάγη τῶδε λόγῳ καὶ περὶ καταῤῥου καὶ βηχὸς καὶ τῶν ἐν τῇ τραχείᾳ ἀρτηρία καὶ πνεύμονι καὶ θώρακι παθῶν. λόγος η'. fol. 219ᵛ: ἀετίου λόγος ὄγδοος. κεφάλαιον πρῶτον πρὸς τὰς τῶν ὀῤῥώνων διακοσμήσεις. fol. 253ᵛ: τέλος τοῦ ὀγδόου λόγου τῶν περὶ τὸ πρόσωπον καὶ στόμα καὶ θώρακα συνισταμένων παθῶν. Buch I—VIII herausg. in: Aetii Amideni Librorum medicinalium Tomus primus. Venetiis apud her. Aldi 1534.

fol. 254ᵛ: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ ἐννάτου λόγου (43 Cap.) fol. 254ᵛ: ἀετίου λόγος ἔννατος περὶ τῶν κατὰ τὸ στόμα τῆς κοιλίας παθῶν καὶ αὐτοὺς τῆς κοιλίας καὶ ἐντέρων. fol. 292ᵛ: τέλος τοῦ ἐννάτου λόγου τοῦ περὶ τῶν ἐν τῷ στομάχῳ καὶ κοιλίᾳ καὶ ἑτέρων παθῶν. Theile des 9. Buchs herausg. v. J. C. Hebenstreit in: Tentamen super Aetii Synopsis libris VIII und in: Aetii ἀνεκδότων libri IX cap. 28. Lipsiae 1757; von J. Magnus a Tengström in: Comment. in Aetii ἀνέκδοτα Spec. I Aboae 1817. Ferner in: Συλλογὴ ἑλληνικῶν ἀνεκδότων σπουδῇ Ἀ. Μουστοξύδου καὶ Δ. Σχίνα p. 1 ff.

fol. 293ᵛ: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ δεκάτου λόγου (24 Cap.) fol. 293ᵛ: ἀετίου λόγος δέκατος περὶ ἀτονίας ἥπατος καὶ ἐφ' ὧν αἷμα γαστρὸς φέρεται. fol. 311ᵛ: τέλος τοῦ δεκάτου λόγου.

fol. 311ᵛ: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ ἑνδεκάτου λόγου (32 Cap.) fol. 312ᵛ: ἀετίου λόγος ἑνδέκατος. fol. 329ᵛ: τέλος τοῦ ἑνδεκάτου λόγου.

fol. 330ᵛ: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ δωδεκάτου λόγου (43 Cap.) fol. 330ᵛ: ἀετίου λόγος δωδέκατος. fol. 347ᵛ: τέλος τοῦ δωδεκάτου λόγου. Buch XII herausg. in: Ἀετίου λόγος δωδέκατος ἐκδοθεὶς ὑπὸ Γεωργίου Ἀ. Κωστομοίρου. Paris 1892.

fol. 347ᵛ: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ τρισκαιδεκάτου λόγου (140 Cap.) fol. 348ᵛ: ἀετίου λόγος τρισκαιδέκατος. fol. 387ᵛ: τέλος τοῦ τρισκαιδεκάτου λόγου. Gegen Schluss des Buches finden sich vielfach kleine Lücken im Texte, offenbar war die Vorlage verdorben und unleserlich geworden.

fol. 387ᵛ: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ τεσσαρεσκαιδεκάτου λόγου (86 Cap.) fol. 388ᵛ: ἀετίου λόγος

Digitized by Google

τεσσαρεσκαιδέκατος. fol. 430v: τέλος τοῦ τεσσαρεσκαιδεκάτου λόγου.

fol. 431r: Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ πεντεκαιδεκάτου λόγου (45 Cap.) fol. 431v: ἀετίου λόγος πεντεκαιδέκατος. fol. 458v: τέλος τοῦ πεντεκαιδεκάτου λόγου.

fol. 458v: Πίναξ τῶν κεφαλαίων ἑξκαιδεκάτου λόγου (144 Cap.) fol. 460v: ἀετίου λόγος ἑξκαιδέκατος. fol. 501r: τέλος τοῦ ἑξκαιδεκάτου λόγου. Am Rande des Aetius finden sich hin und wieder Scholien von der Hand des Schreibers in rother Dinte. Von jüngerer Hand ist der Rand bedeckt mit theils längeren Stücken theils einzelnen Worten und Silben, offenbar eine Collation einer anderen stark abweichenden Handschrift; ein Theil der Varianten ist in den Text hineincorrigirt. Von anderer Hand finden sich vereinzelte Bemerkungen wie γρ· περιαπτομένη, sic Hispan.; hispanicus βρατανικῆς legit; dieselbe macht auch Besserungsvorschläge mit Berufung auf die von Aetius excerpirten Originale, geht aber nicht über das erste Buch hinaus. Auf den Aetius folgt von derselben Hand:

2. fol. 501r: ἐκ τῶν ἀφρικανοῦ περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων. Beg.: ἁπαιδὴ πολλαχοῦ σταθμῶν τε καὶ μέτρων ἐπεμνήσθην. Schluss fol. 502r: εἰ δέ που σημεῖα διὰ τῶν ἀττικῶν ἀριθμῶν εἴη γεγραμμένα εἰς ἂν μὴ κάμνῃ τις ἐπιζητῶν καὶ ταῦτα, τοῖς κοινοῖς ἀριθμοῖς ἐπεξευγμένα παρασκέσεται. Ein Auszug aus der von P. de Lagarde, Symmikta p. 167 ff. herausgegebenen Schrift des Africanus.

3. fol. 502r fin.: ἕτερον περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων. Beg.: ὁ ἀττικὸς χοῖνιξ ἔχει κοτύλας ὅ κ.τ.λ.

4. fol. 502v: ἕτερον περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων. Δεῖ εἰδέναι ὅτι οἱ σταθμοὶ καὶ τὰ μέτρα διαλλάσσουσι κατὰ τὸ πλέον καὶ ἔλασσον πρὸς τὰ κλίματα. Mit diesen Worten bricht die Handschrift mitten auf der Seite ab.

Der Codex war, wie eine Aufschrift auf fol. 1. besagt, früher in Besitz des Jesuiten-Collegs in Paris. Am innern Rande von fol. 1 findet sich die Bemerkung: Paraphé au desir de l'arrest du 5 juillet 1763. Mesnil, welche an die Aufhebung des Ordens in Frankreich und die Confiscation seiner Güter erinnert. Er findet sich bei (Fr. Clément), Catalogus manuscriptorum codicum collegii Claromontani Paris. 1764 auf p. 105 unter no. 328 beschrieben. Später war er in Besitz Meerman's (no. 228) dann C. Weigel's (vgl. Catalogue de livres anciens et rares en vente chez T. O. Weigel. Sixième partie. Philol. gr. et lat. Leipzig (1873). 8°). Im März 1873 kam er durch Kauf in den Besitz der Bibliothek.

274.

Codex graec. fol. 38. Pap. cm. 19 × 14. 870 Seiten.

Auf pag. 1 ist bemerkt: *Aetii Amideni opp. libri VIII posteriores. Apographum cod. olim Boerhaaviani, nunc senatus Lipsiensis* [Rep. I. fol. 36 a. a.: cf. Naumann, Catalogus libror. mscr. in biblioth. senat. Lips. p. 126]. *In margine lectio cod. Vindobon. No 51 adnotata.* Daneben von C. Weigel bemerkt: *Descriptus a b. Franzio olim Prof. Lipsiensi.* — 6 voranstehende Blätter enthalten handschriftlich die Vorrede von Joh. Ernesti Hebenstreit Tentamen philologicum medicum super Aetii Amideni synopsi medicorum veterum etc. Lipsiae 1757. 4°, welche über den codex Lipsiensis handelt. Die letzte Seite derselben giebt Bemerkungen Weigel's über diese Handschrift und über die Franz'sche Abschrift. P. 1 beginnt die Abschrift, neben dem Anfange das Datum *d. 13 Mart. 1778*; sie schliesst p. 870 *télos d. 4 Xbr. 78. coll. d. 4 Febr. 79.* Darunter: *Collat. codd. Vindob. finii laetus acto labore 4 Aprilis 1799 C. Weigel.*

Die Handschrift kam im März 1873 durch Kauf in die Königliche Bibliothek.

275.

Codex graec. fol. 39.

Grosse Pappschachtel enthaltend die Sammlungen C. Weigel's zu Griechischen Medicinern, 42 Stücke in 15 Mappen, welche zusammen mit den beiden vorigen Handschriften 1873 angekauft worden. Die Convolute enthalten (vgl. Catalogue de livres anciens et rares en vente

Digitized by Google

chez T. O. Weigel. 6ème partie Leipzig (1873)) Folgendes:

I. 1. Collation des Vindobonensis Med. No. 6 des Aetius mit der Ed. Aldina.

2. Collation der Vindobb. Med. 51 und 52 des 8. Buches des Aetius.

3. Collation des Marcianus 251 mit Ed. Ald. p. 1—50. Auf dem letzten Blatte: Ἐκ τῶν τοῦ ἀρποκρατίωνος τοῦ ἀλεξανδρέως περὶ φυσικῶν ὀνομάτων ζώων τε καὶ φυτῶν καὶ λίθων. Specimen ex bibliotheca Naniana.

4. Collation des Marcianus 251 Fortsetzung bis p. 98.

5. Collation der ersten 4 Bücher des Codex Altorfianus früher Uffenbachianus mit der Aldine.

II. 6. Abschrift von Aetius lib. IX und dem Schluss (cp. 28 ff.) von Lib. XI aus dem Vindobon. Med. 6.

7. Collation der Bücher 9—11 des Aetius aus Vindobb. Med. 51 und 12.

8. Desgl. Aus Vindob. Med. 52.

9. Abschrift von Buch X und dem Anfang von Buch XI des Aetius aus Vindob. Med. 6. Daneben Collation des Vindob. Med. 12.

10. Collation der Vindobonn. Med. 6. 12. 51. 52 mit der Abschrift des Lipsiensis (= Cod. gr. fol. 38).

III. 11. Varianten der Vindobonn. Med. 6 und 12, zum Theil auch 51 zu dem 13—16. Buch des Aetius.

12. Handschriftliche Emendationen am Rande eines Exemplars der Aldina in der Kgl. Bibl. zu Dresden.

IV. 13. Collationen der Paris. Regg. 1847. 1848. 2140 mit der Aldine von einer Hand des XVII. Jh.

V. 14. Sammlung von Notizen zu Aetius u. d. Medicinern, meistens Auszüge aus gedruckten Werken. Darunter eine Übersicht über die Handschriften in Paris und ein Brief des Jac. Morelli über dergl. in der Marciana.

VI. 15. Collation des Vindobon. Med. No. 38 von Erotian's Glossarium vocum Hippocratis mit der Franz'schen Ausgabe.

16. Ein Heft mit Abschriften und Collationen kleinerer Stücke des Rufus Ephesius, Oribasius, Archigenes, Antyllus, Asclepiades, Alexander Aphrodis. (Einzeln verzeichnet im Catalogue de livres etc.)

17. Ein Blatt, Collation des Gedichts de viribus herbarum im Viudobou. Med. No. 22 mit der Ausgabe des Fabricius Bibl. graec. XI p. 630.

18. Παύλου Νικαίου βιβλίον ἰατρικόν. Abschrift des Codex Augustanus in Rom.

19. Collationen zu dieser Abschrift aus den codd. Vindobb. Med. 31 und 41.

20. Alexander Aphrodis. de Febribus. Abschrift des Vindobon. Med. 15.

VII. 21. Aelius Promotus de venenatis. Abschrift aus Cod. Vat. 249. Varianten zu Aretaeus aus Vat. 236.

22. Collation des Ambrosianus des Aelius Promotus mit der Abschrift No. 21. Notizen über Handschriften griech. Aerzte in italienischen Bibliotheken.

23. Collationen vaticanischer Handschriften zu Erotian's und Galen's Glossarium vocum Hippocratis.

VIII. 24. Moschion περὶ γυναικείων παθῶν. Collation des Vindobon. Med. 32 mit der Ausgabe von Dewezius 1793. — Probecollation des Marcianus des Aretaens.

25. Proben von Dioscorides und Stephanus Atheniensis φαρμάκων ἐμπειρία κατὰ ἀλφάβητον im Vindobon. Med. 18. — Probecollation des Vindobon. Med. 14 des Dioscorides de mat. med. — Collation der Vindobonn. Med. 36 und 45 von Symeon Sethus de alimentorum facultatibus mit der Ausgabe des Bogdanus 1658.

26. Derselben Collation zu Symeon Sethus. Theil 2.

IX. 27. Abschrift von Symeon Sethus lexicon botanicum aus dem Vindob. Med. 25. Erster Theil. — Abschrift von Actuarius περὶ τῶν κατὰ

Digitized by Google

τὴν μήτραν καθῶν L. II cp. 24 aus dem Codex Dresdensis. — Abschrift von Theophilus ἐξήγησις εἰς τοὺς Ἱπποκράτους ἀφορισμούς aus dem Vindobonensis.

28. Probecollation von Paulus Aegineta περὶ διαφορᾶς καὶ αἰτίας νοσημάτων nach der Handschrift des Beatus Rhenanus, verglichen mit der Baseler Ausgabe durch Schneider.

29. Abschrift von Actuarius Methodus medendi Buch 1. 2 von der Hand Schneider's.

X. 30. Symeon Sethus (Psellus, Aetius) de alimentorum facultatibus; Abschrift des Paris. 1847.

XI. 31. Oribasius ἰατρικῶν συναγωγῶν Buch 4. 6. 9. 14. Abschrift des codex Mosquensis.

32. Oribasius Synopsis, die letzten Capitel des 1. Buches, von Buch 4 das Capitel de aquis und die Bücher V—IX. Abschrift des Vindobonensis Med. 42 (olim. 16).

XII. 33. Kleinere Stücke aus Wiener Handschriften. Pyropulus de ponderibus. Epiphanius und Orpheus de lapidibus, Psellus de diaeta, Symeon Sethus de urinis, Symeon Sethus Lexicon botanicum (Fortsetzung von 27), Magistrianus de cura leprosorum.

34. Ein Convolut bezeichnet: Schedae Bernardi, Bemerkungen dieses Gelehrten zu alten Classikern, besonders Medicinern.

XIII. 35. Marcellus περὶ σφυγμῶν. Abschrift aus Vindobon. Med. 16.

36. Cassius ἰατρικαὶ ἀπορίαι καὶ προβλήματα φυσικά. Abschrift von der Hand Bernard's mit Anmerkungen und zum Theil mit lateinischer Übersetzung von demselben.

37. Collation des Vaticanus 1614 des Cassius mit der Pariser Ausgabe 1541.

XIV. 38. Verzeichniss griechischer Handschriften in verschiedenen italienischen Bibliotheken. — Varianten in einer Ausgabe des Alexander Trallianus ed. Ganpylius in der Bibliothek der Minerva zu Rom. — Probecollation von Handschriften des Dioscorides und Aretaeus in der Marciana. — Verzeichniss der Handschriften des Aetius in der Vaticana.

39. Ein Heft bezeichnet: Addenda ad Hesychium Albert.

40. Ein Heft bezeichnet: Observationes in Suidam Kusteri. Ein Convolut ohne Nummer, meistens Auszüge aus Handschriften-Catalogen und einige Briefe von Gelehrten (z. B. Matthaei).

XV. 41. Excerpte und Bemerkungen zu griechischen Medicinern von Franz.

42. Farbige Abbildungen von Thieren mit der Aufschrift: Hae icones quae historiae animalium illustrandae inservire possunt, pertinent ad Codicem Mscr. Graecum (Vindob.) Medicum V. vid. Lambec. lib. 6 p. 90. 91 et 294 et seqq.

276.

Codex graec. fol. 40.

Papierhandschrift, aus drei Heften verschiedener Grösse bestehend, alle aus neuerer Zeit stammend, aber von verschiedener Hand geschrieben.

I. Heft in folio, 22 Blätter, sehr starkes Papier. fol. 1 trägt die Widmung: Τῷ κυρίῳ κυρίῳ καθηγητῇ Καρόλῳ Χόππ (i. e. Karl Hopf) ὑπολήψεως σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης προσφέρει ὁ εἰλικρινὴς φίλος Νικόλαος Μαρτελάϊς. Darüber von anderer Hand der Titel: ἐγκώμιον τοῦ ἁγίου νικολάου. fol. 2 beginnt das Encomium in Vulgär-Sprache, offenbar von einem Priester auf Zakynthos verfasst, nach den Worten des Eingangs: ἐν εὐλογίᾳ εὐθέων ὑμνηθήσεται πόλις εἰς τοῦ λαμπροῦ γένους μας τὴν περιβόητον ἑορτὴν ταύτην, ὁπού πανηγυρίζει τὸν τεράστιον ἐν ἱεράρχαις Νικόλαον. ὁπού ἀγέννησεν ἡ τίστις τῶν προγόνων μας μὲ κοινὸν θάμβος εἰς τὰ γήϊνα, καὶ οὐράνια, προβλέπω καὶ ἐγὼ ἀπὸ τοῦτο τὸ μέγα ὕψος πανηγυριστὴς πρόθυμος νὰ χροτήσω ὡς δύναμαι ἕνδον εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην τῆς ἀγαπητῆς μου πατρίδος Ζακύνθου περίβολον μητρόπολιν, ἡ ὁποία σεμνύνεται εἰς τὸ ὄνομά του τὸ πολυύμνητον. Auf fol. 3 eine grosse Lücke. Der freie Raum hinter dem Schluss fol. 8ʳ von späterer Hand zur Ein-

Digitized by Google

fügung eines Gebetes an den heil. Nicolaus benutzt.

fol. 8ᵛ—11ᵛ leer.

fol. 12 beginnt unter der Überschrift ἔρχου καὶ ἴδε eine neue Rede von demselben Verfasser, Preis des Glaubens als der Mutter der Vaterlandsliebe, mit vielen zeitgeschichtlichen Anspielungen, u. a. Lob des berühmten Eugenius Bulgaris, Metropolit von Slabenion und Cherson, nach welchem sich die Abfassungszeit der Rede auf die Jahre 1776—1806 fixiren lässt. Sie beginnt: Ἡ γλυκερὰ ἐκείνη τοῦ ζήλου παλαιὰ κάμινος διὰ τὴν πίστιν μας καὶ πατρίδα ἀσβεσμένη, τώρα ἕως ἀπὸ αἰῶνας εἰς τὸ δυστυχὲς γένος μας. Die Ausdrücke der Vulgärsprache sind in diesem Abschnitt zum Theil ausgestrichen und durch die altgriechischen Formen ersetzt.

II. Heft klein folio von anderer Hand, 11 Blätter mit Text, dahinter 5 leere Blätter.

fol. 1: τῇ ιγ' κυριακῇ τῇ κατὰ Λουκᾶν. Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω. Beg.: εὐσεβέστατοι, ὕστερον ἀπὸ τὴν προμεράν τῶν προπατόρων παράβασιν, ποτὲ πλέον ἀπὸ τὴν οἰκουμένην αἱ μυρίαι παραβάσεις δὲν ἔλειφαν. Schluss fol. 4ᵛ, fol. 4ᵛ leer.

fol. 5ᵛ: Anfang einer zweiten Predigt, welche auf fol. 6ᵛ von neuem beginnt, der Rest von fol. 5 leer.

fol 6ᵛ: τῇ ιδ' κυριακῇ τῇ κατὰ Λουκᾶν. Υἱὲ Δαβὶδ ἐλέησόν με. Beg.: Σήμερον, εὐσεβέστατοι, μὲ μεγάλην ἐντροπὴν ἡμῶν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν, ὁποῦ εἰς τὸ παρὸν ζῶμεν εἰς τὰ γήϊνα, θέλει ἴδωμεν εἰς ἕνα τοῦ παλαιοῦ νόμου ἄνδρα γενναῖον καὶ μεγαλόψυχον.

fol. 9ᵛ: τῇ ι' κατὰ Λουκᾶν. καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτὼ. καὶ ἦν συγκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. Beg.: Ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν πορευόμεθα, εὐσεβέστατοι, ἀπὸ τεράστια εἰς τεράστια.

III. Heft in Octavo, 17 Blätter, von denen das erste unbeschrieben. Es enthält Fragmente dreier Predigten, von verschiedenen Händen geschrieben.

fol. 2ᵛ: Predigt auf das Leiden Christi in Gethsemane, beginnend ..... ἅμετρα σημεῖα φιλανθρωπίας μόνον ἔξω εἰς τὸ φ...ρὲς πρόσωπόν μας, ἀλλὰ ταῦτα ὅπουλα ὅλα σαρδωνικὰ ά..κοιμίζομεν τὸν πλησίον.

fol. 5ᵛ: Predigt auf Ev. Luc. XIII, 11. Beg.: ...ἐργασίαν, ὁποῦ ἄλλα τὰ βλάπτει καὶ τα κλῖβερνά. τρίτον ὑμήτητκὴν ἐργασίαν; ὁποῦ δέν γήνουντε πλῆς λογῆς παρὰ καθὼς τὰ ἔκαμεν.

fol. 11ᵛ: Rede auf die Schlechtigkeit der gegenwärtigen Zeit mit Rückblicken auf die Zustände früherer Jahrhunderte. Beg.: ..... κλαίουσαι γυναῖκες, ὁ θρηνώδης θάνατος. ζωγραφίζονται δ...ρον τὰ ἀγριώτερα πράγματα. ἔρχονται οἱ μέλλοντες τῶν χριστιανῶν αἰῶνες. προβαίνουσιν ἕλοι κατὰ τάξιν καθ' ἓν μὲ τοὺς ἰδίους χαρακτῆρας τῶν παραβάσεων. •Da die Zuhörer mit ἄνδρες Ἀκούσιοι angeredet werden, und nach dem Ton der Rede, ist sie offenbar von demselben Verfasser, wie die beiden Reden des ersten Heftes dieser Handschrift.

Die Handschrift kam in die Bibliothek a. 1868 als Geschenk des Prof. und Oberbibliothekars in Königsberg Karl Hopf.

277.

Codex graec. fol. 41. Perg. cm. 32 × 25. XII. Jh. 280 Blätter, zweispaltig geschrieben, 31 Zeilen auf der Seite.

Eine alte Quaternionenbezifferung auf dem ersten und letzten Blatte jedes Quaternio ist oft durch starkes Beschneiden des Randes vernichtet. Die Blätter 12—17 sind falsch eingebunden; die richtige Reihenfolge ist 13. 14. 12. 17. 15. 16. Der 1. Quaternio beginnt fol. 3, die ersten beiden Blätter sind besonders angeklebt. Aus den Ziffern der Quaternionen ergiebt sich, dass die ersten 34 Quaternionen (fol. 3—274) vollständig sind. Die letzten sechs Blätter 275. 276. 277. 278. 279. 280 gehören in folgende Ordnung:

279. 276. 275 X X 278. 277. 280

Digitized by Google

bilden also einen Quaternio, dessen Mittellage fehlt. Die Ziffer auf dem ersten Blatte ist verloren, auf dem 8. steht deutlich μ. daneben wahrscheinlich ζ. Damit stimmt, dass nach einer Notiz eines früheren Besitzers: τὰ πάντα φύλα τοῦ βιβλίου τὰ γραμενα εἶναι τ π ς. der Codex ursprünglich 386 Blätter hatte, also 48 Quaternionen und 2 Blätter. Denn nach einer Inhaltsübersicht, welche dem Texte vorausgeht, war das auf fol. 278r beginnende Leben des heil. Eudocimus das letzte Stück der Handschrift, und da das fehlende Stück dieser Vita im Cod. graec. fol. 17 9 Blätter einnimmt, so fehlen etwa 8 Blätter am Ende. Es fehlen somit:

Quaternio 35—46 = 96 Blätter
eine Lage von Quatern. 47 = 2 „
Quaternio 48 = 8 „
106 Blätter.

Diese ergeben mit den erhaltenen die Summe von 386 Blättern.

Die Handschrift enthält Predigten des Chrysostomus und Heiligenleben aus dem Monat Juli.

fol. 1. 2 bieten einen Πίναξ ἀκριβὴς τῆς γραφῆς τοῦ βιβλίου in rother Dinte von der Hand des Schreibers der Handschrift. Beim Beginn jedes Stückes ist am obern Rande der Handschrift mit rother Dinte ein Vermerk über Monatsdatum und Wochentag beginnend: Μηνὶ Ἰουλίῳ α' ἤτοι τῷ σαββάτῳ τῆς ὁ' ἑβδομάδος u. so fort.

1. fol. 3r: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου· καὶ εἰσελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου κ.τ.λ. = Homil. in Matthaeum 27 (al. 28). (Migne Patrol. gr. tom. 57).

2. fol. 9r: Τοῦ ἐν ἁγ. π. ἡμ. Ἰω. ἀρχ. Κ. τοῦ χρυσοστόμου· εἰσελθόντι δὲ αὐτῷ εἰς Καπερναούμ κ.τ.λ. = Hom. in Matth. 26 (al. 27).

3. fol. 22r: (2. Juli) Λόγος ὀηλῶν τὸν τόπον καὶ τὸν χρόνον καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐφανερώθη ἡ θεία τῆς θεοτόκου ἐσθὴς ἡ ἀποκειμένη ἐν τῇ σεβασμίᾳ σορῷ τῇ ἐν βλαχέρναις προσκυνουμένῃ. Beg.: Θεία τινὰ καὶ μεγάλα μυστήρια θεοῦ φιλανθρωπίας γνωρίσματα. Vgl. Combefis Nov. Auctar. II, 751 ff.

4. fol. 37r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγήν κ.τ.λ. = Hom. in Matth. 40 (al. 41).

5. fol. 44r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν κ.τ.λ. = Hom. in Matth. 41 (42).

6. fol. 51r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· τότε ἀποκριθησαν αὐτῷ τινὲς τῶν γραμματέων κ.τ.λ. = Hom. in Matth. 43 (44).

7. fol. 60r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις κ.τ.λ. = Hom. in Matth. 44 (45).

8. fol. 70r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπον αὐτῷ κ.τ.λ. = Hom. in Matth. 45 (46). (Migne, Patrol. gr. tom. 58).

9. fol. 75r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρωπον κ.τ.λ. = Hom. in Matth. 30 (31). (Migne, Patrol. gr. tom. 57).

10. fol. 85v: (8. Juli) Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Πρόκοπίου. Beg.: Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τὴν βασίλειον ἰθυνόντων ἀρχήν. Vgl. Act. Sanct. Jul. II p. 556 ff.

11. fol. 110r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· ἐγβάντι δὲ εἰς τὸ πλοῖον ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κ.τ.λ. = Hom. in Matth. 28 (29).

12. fol. 119r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπον αὐτῷ κ.τ.λ. = Hom. in Matth. 45 (46). Vgl. fol. 70r.

13. fol. 123r: (11. Juli) Τοῦ μακαρίου Νεοφύτου τοῦ Βέστου ἐγκώμιον εἰς τὴν ἁγίαν καὶ πανεύφημον μεγαλομάρτυρα Εὐφημίαν. Beg.: Τίς αὐτὴ ἡ ἀναβαίνουσα ὡσεὶ ὄρθρος. (Vgl. Fabricius Bibl. graec. X p. 224).

14. fol. 144v: Κωνσταντίνου τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Τίου λόγος εἰς τὴν εὕρεσιν τοῦ τιμίου λειψάνου τῆς ἁγίας καὶ πανευφήμου μάρτυρος Εὐφημίας. Beg.: Ἦκω τὸ ἐπίταγμα φέρων ὦ πανιερώτατε πάτερ. Vgl. Act. Sanct. Sept. Tom. V, 274 ff.

15. fol. 155r: Λιτανίου ἐπισκόπου ἀμασίας ἔκφρασις εἰς τὴν ἁγίαν Εὐφημίαν τὴν πανεύφημον. Beg.:

Digitized by Google

Πρώην μὲν ὦ ἄνδρες Δημοσθένην εἴχον ἐν χαρσί. (= Migne Patrol. gr. tom. 40 col. 333).

16. fol. 157r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου. Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων κ. τ. λ. = Homil. in Matth. 46 (47).

17. fol. 164r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις ἐν παραβολαῖς κ. τ. λ. = Homil. in Matth. 47 (48).

18. fol. 170r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς ἰδοὺ ἄρχων εἰσελθὼν κ. τ. λ. = Homil. in Matth. 31 (32).

19. fol. 178r: (15. Juli) Ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους καὶ καλλινίκους μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ Κήρυκον καὶ Ἰουλίτταν. Beg.: Ὥσπερ οὐκ ἔστι συνεχόμενον τῷ κυρίῳ. Latein. b. Surius III, 652 ff.

20. fol. 185v: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον διεπέρασεν κ. τ. λ. = Homil. in Matth. 29 (30).

21. fol. 190r: (16. Juli) Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀνατολίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως. Beg.: Ἀνατολίου τὴν ἡλίου δίκην λάμψασαν πολιτείαν κ. τ. λ. Vgl. Act. Sanct. Jul. Tom. I, 659 ff.

22. fol. 201r: (17. Juli) Ἄθλησις τῆς ἁγίας ἐνδόξου καὶ καλλιπαρθένου μάρτυρος Μαρίνης. Beg.: Οὐδὲν οὕτως ἡδύνει καὶ καθυλαρύνει ψυχὴν ἀγαθὴν κ. τ. λ. Latein. b. Surius IV, 276.

23. fol. 211r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 48 (49).

24. fol. 222r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 51 (52).

25. fol. 232r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν ἅγιον Πέτρον τὸν ἀπόστολον καὶ εἰς Ἠλίαν τὸν προφήτην. Beg.: Οὐ̓χι ἡμῖν οἱ παρόντες σήμερον. ἆρα τί τὸ αἴτιον κ. τ. λ. = Tom. 50 col. 725 inter spuria.

26. fol. 243r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 52 (53).

27. fol. 252r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 35 (36).

28. fol. 261r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· καὶ παρ-άγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ ἠκολούθησαν δύο τυφλοί· κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 32 (33).

29. fol. 274r: Τοῦ etc. Χρυσοστόμου· ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν· κ. τ. λ. = Hom. in Matth. 53 (54). Schliesst verstümmelt fol. 274v: ἵνα ἐν τῇ ἐρωτήσει ταύτῃ καὶ τῇ ἀπο....

30. fol. 279. 276. 275. 278r enthalten Fragmente von Chrysost. Hom. in Matth. 59 (60).

31. fol. 278v: (31. Juli) Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου καὶ δικαίου Εὐδοκίμου. Beg.: Εὐδοκίμου τοῦ κατὰ θεὸν φερωνύμως εὐδοκιμήσαντος τὸν βίον ἀξηγεῖσθαι καλόν. κ. τ. λ. Vgl. Cod. 17 fol. 177r. Die Vita bricht ab auf dem fol. 280v mit den Worten: χεφρῶν κηδεμών, περιβολὴ γυμνῶν, πεινώντων ἄρτος, βα....

Auf den verlorenen Quaternionen befanden sich nach Ausweis des Inhaltsverzeichnisses noch folgende Stücke: Chrysost. Hom. in Matth. 55 (56); (27. Juli) Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Παντελεήμονος; Chrysostom. Hom. in Matth. 57 (58); 41 (42); 42 (43); (29. Juli) Ἄθλησις τοῦ ἁγίου μάρτυρος Καλλινίκου; Chrysost. Hom. in Matth. 49 (50); 58 (59). Die beiden Vitae waren offenbar, wie die übrigen dieser Handschrift, denen des cod. 17 entsprechend.

Im Febr. 1875 aus dem Stargard'schen Antiquariat angekauft. Herkunft unbekannt.

278.

Codex graec. fol. 42. Perg. cm. 30,6 × 24,4. XI.—XII. Jh. 269 Blätter, zweispaltig geschrieben, 30 Zeilen auf der Seite.

Die Handschrift ist vielfach verstümmelt, der Rest in grösster Verwirrung gebunden. Aus den zum Theil erhaltenen Ziffern einer alten Quaternionenbezeichnung ergiebt sich folgende ursprüngliche Ordnung:

Digitized by Google

Quaternio 1—6 fehlen.

fol. 9—24 = Quat. 7. 8.

Quaternio 9 fehlt.

fol. 1—8 = Quat. 10, aber in der Reihenfolge 2. 1. 5. 6. 7. 8. 4. 3.

fol. 65—71 = Quat. 11, dessen erstes Blatt fehlt.

fol. 33—40 = Quat. 12, aber in der Reihenfolge 35. 33. 34. 36. 37. 39. 40. 38.

fol. 41—64 = Quat. 13—15.

fol. 25—32 = Quat. 16.

fol. 72—111 = Quat. 17—21.

fol. 120—127 = Quat. 22.

Quaternio 23 fehlt.

fol. 136—143 = Quat. 24.

fol. 128—135 = Quat. 25.

fol. 112—119 = Quat. 26.

fol. 144 ff. = Quat. 27 ff.

Die Handschrift enthält Heiligenleben des Monats Januar. Die Daten, auf dem oberen Rande der Blätter beim Anfang jedes neuen Stückes geschrieben, sind zum Theil erloschen. Nach der angegebenen berichtigten Reihenfolge sind es folgende Stücke:

1. fol. 9r beg.: ..... ἐκκλησιαστικὰ παραγγέλματα κ.τ.λ. im Leben des Theodosius Coenobiarcha. (Migne Patr. graec. Tom. 114 col. 509 sub fin.) Schluss fol. 24r: εἰ γὰρ καὶ ὀφθαλμὸς αὐτῶν ὕπνου πολλάκις γεύσαιτο καμφθεὶς ὑπὸ τῆς πάντα .... (ibid. col. 548 C.)

2. fol. 2r: ..... κείμενα τὰ μαρτυρικὰ σώματα καθωράθη κ.τ.λ. Schluss der Vita der Märtyrer Hermylus und Stratonicus (bei Migne ib. col. 565 C.)

3. fol. 2r col. 2: Μηνὶ τῷ αὐτῷ (d. h. Januar) ιϑ'. Νείλου μοναχοῦ εἰς τὴν ἀναίρεσιν τῶν ἐν Σινᾷ καὶ τῇ Ῥαϊθῷ ἁγίων πατέρων. Beg.: Ἀλώμενος ἐγὼ μετὰ τὴν ἔρωδον τῶν βαρβάρων κ.τ.λ. Schluss auf fol. 46r. (Migne Patrol. Graec. Tom. 79 col. 589 ff.) Zwischen fol. 3 und fol. 65 fehlt das Stück col. 617 sub fin. — 621 B. med.

4. fol. 46r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιε'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ διὰ Χριστὸν πτωχοῦ. Beg.: Τυραννικόν τι χρῆμα τεκόντων στοργή κ.τ.λ. Schluss fol. 56r. Ähnlich, aber nicht identisch mit der Vita des Metaphrastes bei Migne, Tom. 114 col. 567.

5. fol. 56r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιϛ'. Λόγος εἰς τὴν προσκύνησιν τῆς τιμίας ἀλύσεως τοῦ ἁγίου καὶ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων Πέτρου. Am Rande von zweiter Hand: Κωνσταντίνου πορφυρογεννήτου. Beg.: Ὅσοι τῶ τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων θείω ἔρωτι γενόμενοι κάτοχοι πανηγυρίζειν αὐτῷ προτεθύμηνται. Schluss auf fol. 31r. Lateinisch gedruckt bei Surius Vit. SS. 1. August: „Authore S. Ioa. Chrysostomo. Habetur in Simeone Metaphraste."

6. fol. 31r: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀντωνίου συγγραφεὶς καὶ ἀποσταλεὶς πρὸς τοὺς ἐν τῇ ξένῃ μονασχοὺς παρὰ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας. Beg.: Ἀγαθὴν ἁμιλλαν ἐνεστήσασϑε πρὸς τοὺς ἐν Αἰγύπτω μοναχοὺς κ.τ.λ. Schluss auf fol. 120r. (Migne Patr. gr. Tom. 26 col. 835 ff.)

7. fol. 120r: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου γενομένου Ἀλεξανδρείας. Beg.: Ἄλλοι μὲν ἄλλα τῶν μακαρίων ἀνδρῶν ὑπομνήματα πρὸς ἀρετὴς ὑπόδειγμα καὶ ζῆλον διεξιέτωσαν. κ.τ.λ. Schluss auf fol. 130r. (Migne ib. p. CLXXXVff.) Es fehlt das Stück p. CXCIII B τούτων ἔτι λεγομένων ὁ βασιλεὺς τὸ πρῶτον ἡσυχῇ καὶ καθ' ἑαυτὸν ἐταράττετο bis CCI B sub fin. οὐδὲ οὕτως ἡ τοῦ ἀνδρὸς παρουσία τῷ Κωνσταν....

8. fol. 130v: τῷ αὐτῷ μηνὶ κ'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Εὐθυμίου. Beg.: Καὶ παντὸς μὲν ἄλλου πράγματος ἄσκησις ὑποδείγματος ἄνευ κ.τ.λ. Schluss auf fol. 185r. (Migne Tom. 114 col. 596 ff.)

9. fol. 185r: Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ Τιμόθεον. Beg.: Τιμόθεον τὸν μέγαν ἔγεγκε μὲν ἡ λυκαόνων κ.τ.λ. (Ib. col. 761 ff.)

10. fol. 190r: Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου. Beg.: Τῆς μεγάλης πόλεως

Digitized by Google

Ἱεροσολύμων ὑπὸ τοῦ Περσῶν βασιλέως ἁλούσης κ.τ.λ. (Ibid. col. 773 ff.)

11. fol. 207ᵛ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κγ'. Ἀθλήσεις τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Κλήμεντος Ἀγκύρας. Beg.: Μετὰ διακοσιοστὸν καὶ πεντηκοστὸν ἔτος κ.τ.λ. (Ibid. col. 816 ff.)

12. fol. 242ᵛ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κδ'. Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας Εὐσεβείας τῆς μετονομασθείσης Ξένης. Beg.: Ὁ καινὸς καὶ ξένος τῆς θαυμασίας Ξένης βίος κ.τ.λ. (Ibid. col. 981 ff.)

13. fol. 250ᵛ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κε'. Βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεολόγου. Beg.: Συγκαλεῖ μὲν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες, Γρηγόριος ὁ πάνυ κ.τ.λ. (Migne Patr. Graec. Tom. 35 col. 244 ff.) Schluss auf fol. 269ᵛ: ὁ μὲν οὖν ἐπὶ τὴν Καππαδοκῶν .... (ib. col. 300 C.)

Herkunft gleich der der vorhergehenden Handschrift.

279.

Codex graec. fol. 43.

Diese und die folgenden Nummern bis No. 50 incl. enthalten in 8 Kasten die Reste der Bibliothek eines Klosters auf einer Insel des Egerdir-See's in Pisidien, welche Prof. G. Hirschfeld im Jahre 1874 von einer Reise in Kleinasien (vgl. Monatsberichte der Berl. Akademie 1874 p. 710; 1875 p. 121) mitgebracht hat. Dieselben tragen die Spuren der grössten Verwahrlosung, sind meistens aus ihren Bänden gerissen und nur noch theilweise gerettet, ausserdem durch Nässe sehr erheblich beschädigt, so dass theils die Schrift ganz erloschen, theils die Blätter zusammengeklebt sind, die Papierhandschriften ganz bröckelig geworden sind.

No. 43 enthält folgende Reste:

Convolut I.

59 Blätter. Perg. XII. Jh., zweispaltig, 36 Zeilen auf der Seite.

Eine Quaternionenbezeichnung auf dem obern Rande der ersten Blätter, welche mit β' beginnt, muss erst nach der theilweisen Verstümmelung der Handschrift angebracht worden sein, da sie die Lücken zwischen den Quaternionen nicht berücksichtigt.

Reste eines Menologiums der Monate September und October.

1. fol. 1ʳ beginnt verstümmelt Ps. Chrysost. in venerab. crucem. (Migne Patrol. gr. Tom. 50 col. 815 ff.) mit den Worten: πλοίων τὴν ὀρθὴν ὁδὸν βαδιζόντων κ.τ.λ. (col. 818 sup.) Schluss fol. 3ᵛ.

2. fol. 3ᵛ: Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ α'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων μεγαλομαρτύρων εὐσταθίου, ἀγαπίου, Θεοπίστου καὶ Θεοπίστης. (Act. Sanct. Sept. Tom. VI p. 123 ff.) Schluss fol. 8ᵛ verstümmelt: καὶ σκεπτόμενος περὶ τοῦ πολέμου ἐμάνθανεν τὰ παρ' ἑκάστου αὐτῶν περὶ τοῦ πλακίδα τί ἔγνωσαν αὐτὸν ζῆν αὐτὸν; ἢ τεθνάναι . . . ib. p. 130 E fin.

3. fol. 9ʳ beginnen verstümmelt die Akten der heil. Thekla mit den Worten: χριστέ μὴ ἀψάμθω θέκλης τὸ πῦρ· ἀλλὰ παράστα αὐτῇ ὅτι σή ἐστιν. (Tischendorf Act. apost. apocr. p. 40 sqq.) Schluss fol. 11ᵛ: πάμπολα δὲ ἰάματα τελέσασα ἀναπαύεται εἰς τὸν τόπον τῶν ἁγίων κοιμηθῆσα τῇ εἰκάδι τετάρτῃ τοῦ σεπτεμβρίου μηνὸς· ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν μεθ' οὗ τῷ πατρὶ ἅμα τῷ ἁγίῳ πνεύματι δόξα κράτος τιμὴ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

4. fol. 11ᵛ: Μηνὶ σεπτεμβρίῳ κ'. παρόδοι τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ ἰωάννου τοῦ θεολόγου. Beg.: Ἐγένετο μετὰ τὸ ἀναληφθῆναι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἰς τοὺς οὐρανούς, εἶσαν οἱ ἀπόστολοι προσκαρτεροῦντες τῷ λόγῳ τοῦ θεοῦ. Schluss fol. 26ᵛ: καὶ εὐλογηθέντες ὑπ' αὐτοῦ· ἀπεπλεύσαμεν ἐν εἰρήνῃ· ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. (Verkürzter Prochorus. cf. Acta Johannis bearb. v. Th. Zahn.)

5. fol. 26ᵛ: Μηνὶ ὀκτωβρίῳ εἰς τὴν β'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων κυπριανοῦ καὶ ἰουστίνης. (Act. Sanct. Sept. VII p. 217 ff.) Schluss fol. 29ᵛ.

Digitized by Google

6. fol. 29r: Μηνὶ ὀκτωβρίῳ εἰς τὴν ς'. Πράξεις τοῦ ἁγίου ἀποστόλου θωμᾶ τοῦ ἐν τῇ ἰνδῶν τῇ χώρᾳ. Beg.: Κατεκείνων τῶν καιρῶν εἶσαν πάντες οἱ ἀπόστολοι ἐν ἱεροσολύμοις καὶ ἤλαυνο τὰ κλήματα τῆς οἰκουμένης. Schluss fol. 33v: καὶ λαβὼν ὁ ἀπόστολος ἐφώτησεν αὐτοὺς τοῦ λουτροῦ τῆς χάριτος εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. (Vgl. Tischendorff l. l. p. 190 ff.)

7. fol. 34r: Μηνὶ ὀκτωβρίῳ εἰς τὴν ζ'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων σαρτίου καὶ βάκχου. Latei-nisch Act. Sanct. Octob. III p. 863 ff. Beg.: Μαξιμιανοῦ τοῦ τυράννου βασιλεύοντος πολλὴ κατήχετο πλάνη τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος. Schluss fol. 42r. Zwischen fol. 40 und 41 fehlt ein Blatt.

8. fol. 42r: Μηνὶ ὀκτωβρίῳ ιβ'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων μεγαλομαρτύρων πρόβου ταράχου καὶ ἀνδρονί-κου. (Act. Sanct. Oct. V p. 566 ff.) Schluss auf fol. 54r.

9. fol. 54r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κ'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μάρτυρος ἀρτεμίου. Beg.: Βασι-λεύοντος ἰουλιανοῦ πολλῆς δυσσεβείας πεπληρωμένου καὶ μανίας κ.τ.λ. Auf fol. 56r neue Überschrift: θαύματα μερικῶς τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ἀρτε-μίου. Beg.: Νεώτερός τις ὀνόματι πλώτιος (?) κ.τ.λ. Schluss fol. 59r: καὶ διὸπνηθῆς ὁ ἀνὴρ εὑρεν ἑαυτὸν θεόν (von späterer Hand corrigirt in εὑρε ἑαυτὸν ὑγιῆ καὶ ἐδόξαζε τὸν θεόν) τὸν ἀεὶ ποιοῦντα θαυ-μαστὰ τέρατα. ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα κ.τ.λ. fol. 59v ist leer, so dass hiermit die Handschrift zu Ende gewesen zu sein scheint.

Convolut II.

122 Blätter. Perg. XII. Jh., zweispaltig, anfänglich 33, später von fol. 41 ab 36 Zeilen auf der Seite.

Am Anfang und Ende und auch durch Aus-fall vieler Blätter in der Mitte verstümmelt. Das Erhaltene trägt die Quaternionenziffern ιζ'—λβ' auf dem letzten Blatte jedes Quaternio, welche von jüngerer Hand auf dem ersten Blatte jedes folgenden wiederholt sind. Das Fragment enthält:

1. fol. 1r: Akten des heil. Menas (11. Nov.), verstümmelt beginnend: θεωρήσας τὴν πλάνην καὶ τὴν ἐνέργειαν τοῦ πονηροῦ οὐχ ὑπομείνας τὴν τῶν πραττομένων θέαν· ἀνεχώρησεν τῆς στρατείας. Schluss fol 4r; zwischen fol. 3 und 4 ist ein Blatt ausgefallen.

2. fol. 4r: Μηνὶ νοεμβρίῳ ιε'. Θαῦμα γενόμενον ὑπὸ τῶν ἁγίων ὁμολογητῶν γουρία σαμωνᾶ καὶ ἀβίβου. Beg.: Νῦν καιρὸς εὔκαιρος κ.τ.λ. Schluss verstümmelt durch Ausfall von fünf Blättern auf fol. 13r: ἀλλὰ καὶ πικρὸν θάνατον τὴν κόρην παρέ-δωκας; ἀνθ' ὧν οὖν ταῦτα τετόλμηκας, δέξαι τὴν.... (Ähnlich wie Metaphrastes bei Migne Patr. Gr. Tom. 116 col. 127 ff.)

3. fol. 14r: Μηνὶ δεκεμβρίῳ δ'. μαρτύριον τῆς ἁγίας καὶ καλινίκου μάρτυρος βαρβάρας. Beg.: Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν βασιλεύοντος μαξιμιανοῦ καὶ ἡγεμονεύοντος μαρκιανοῦ ἦν διωγμὸς μέγας. Schluss auf fol. 17r, vor fol. 17 fehlt ein Blatt. (Vgl. Wirth Danae p. 98.)

4. fol. 17v: Μηνὶ δεκεμβρίῳ ς'. Πράξεις τοῦ ἁγίου νικολάου ἀρχιεπισκόπου μύρων τῆς λυκίων πόλεως. Beg.: Ἐν τοῖς καιροῖς τοῦ βασιλέως κωνσταντίνου ἀκαταστασία ἐγένετο ἐν τῇ ῥωμῇ ὑπὸ τῶν ταϊφάλων. Schluss fol. 22v. (Vgl. Falconius, Scti Nicolai acta primigenia fol. 30.)

5. fol. 23r: Ἐγκώμιον εἰς τὸν ὅσιον πατέρα ἡμῶν νικόλαον τὸν θαυματουργὸν καὶ ἀρχιεπίσκοπον μύρων τῆς λυκίας. Beg.: Ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ καὶ πιστὲ θεράπων. Schluss fol. 26v. (Migne Patr. Gr. Tom. 97 col. 1192 ff.)

6. fol. 27r: Μηνὶ δεκεμβρίῳ ιγ'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων τοῦ χριστοῦ μαρτύρων εὐστρατίου· αὐξεντίου· εὐγενίου· μαρδαρίου καὶ ὀρέστου. Beg.: βασιλεύοντος διοκλητιανοῦ καὶ μαξιμιανοῦ πᾶσα ἡ τῶν ῥωμαίων ἀρχὴ τῆς ἀθέου τῶν εἰδώλων ἐπε-πλήρωτο λατρείας. (Migne Patr. Gr. tom. 116 col. 468 ff.) Schluss fol. 44r. Zwischen fol. 30 und 31 ist ein Blatt verloren.

7. fol. 44v: Τῇ κυριακῇ πρὸ τῆς χριστοῦ γεννήσεως. Τοῦ μακαρίου ἐφραὶμ λόγος εἰς τὴν πρᾶσιν τοῦ παγκάλου ἰωσὴφ. Beg.: Ὁ θεὸς τοῦ ἀβραάμ, ὁ

Digitized by Google

θεὸς τοῦ ἰσαάκ κ.τ.λ. (Ephraim opp. Tom. II, 21 ed. Ass.) Schluss fol. 58'.

8. fol. 58': Μηνὶ δεκεμβρίῳ κα'. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου ἐπισκόπου ναζιανζοῦ τοῦ θεολόγου λόγος εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν. Beg.: Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε. (Greg. Or. 38 Migne Patr. gr. Tom. 36 col. 312.) Schluss fol. 65'.

9. fol. 65': Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου ἀβραμίου καὶ τῆς τούτου ἀνεψίας συγγραφεὶς ὑπὸ ἐφραὶμ τοῦ σύρου. Beg.: Ἀδελφοί μου βούλομαι ὑμῖν διηγήσασθαι. (Ephraim opp. Tom. II, 1 ed. Ass.) Schluss auf fol. 78'.

10. fol. 78': Νεκταρίου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως διήγησις εἰς ἣν αἰτίαν τῶ πρώτω σαββάτω τῶν ἁγίων νηστειῶν ἑορτάζομεν τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος θεοδώρου καὶ περὶ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης. (Migne Patrol. gr. tom. 39 col. 1821 ff.) Schluss auf fol. 85'. Zwischen fol. 80 und 81 fehlt ein Blatt.

11. fol. 85': Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν παύλου τοῦ θηβαίου τοῦ κατὰ τὴν ἐνδοτέραν ἔρημον ἀσκήσαντος. Beg.: Καὶ ζωγράφοις τῶν ἁρχετύπων ἐκεῖνα πρὸς μίμησιν αἱρετώτερα κ.τ.λ. Schluss auf fol. 89'. Zwischen fol. 86 und 87 fehlen 3 Blätter. (Fuhrmann, Acta Sincera S. Pauli Thebaei p. 6.)

12. fol. 89': Μηνὶ ἰανουαρίῳ α'. Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου εἰκονίου εἰς τὸν βίον καὶ τὰ θαύματα τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν βασιλείου ἀρχιεπισκόπου καισαρείας καππαδοκίας. Beg.: Ἀγαπητοί. οὐκ ἦν ἀπεικὸς εὐγνώμονας υἱοὺς τῇ τοῦ πατρὸς ἐπιστυγνάζειν ἀποβιώσει κ.τ.λ. (Amphilochii opera ed. Combefis. p. 155.) Schluss auf fol. 109'. Zwischen fol. 90 und 91 fehlen zwei Blätter.

13. fol. 109': Μηνὶ τῶ αὐτῶ ς'. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου ναζιανζοῦ τοῦ θεολόγου λόγος εἰς τὰ ἅγια φῶτα. (Gregor. Or. 39 Migne Patr. gr. Tom. 36 col. 336.) Schluss auf fol. 117'.

14. fol. 117': Μηνὸς ἰανουαρίου θ' (corr. aus κθ'). Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μάρτυρος πολυεύκτου. Beg.: Νῦν ὡς ἔοικεν ἡ χάρις τοῦ θεοῦ πλουσία καὶ ὄνατή. (Aubé, Polyeucte dans l'histoire p. 73.) Schliesst verstümmelt fol. 122': ὁ δὲ τῶν πληγῶν τούτων μηδαμῶς αἰσθανόμενος....

Convolut III.

61 Blätter. Perg. XII. Jh., zweispaltig, 31—33 Zeilen auf der Seite.

Durch die Nässe ist ein grosser Theil der Blätter zusammengeklebt und ohne weitere Zerstörung nicht lösbar, bei den übrigen ist theilstens die eine Hälfte zerstört oder unlösbar geworden, so dass nicht überall die Möglichkeit einer genauen Beschreibung vorhanden ist.

1. Die Handschrift beginnt verstümmelt mit dem Schlusse des bei Migne Patr. Gr. Tom. 115 col. 372 ff. abgedruckten Lebens des Propheten Daniel. Schluss fol. 2': αὐτοὶς τε τοῖς τρισὶ καὶ φίλοις παισὶ καὶ προφήταις εἰς ἀεὶ συνὼν καὶ μηδὲ ἡμῶν κατά γε τὸ περιέπειν καὶ βοηθεῖν ἀφιστάμενος. εἰς δόξαν πατρὸς etc.

2. fol. 2': Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος σεβαστιανοῦ καὶ τῆς συνοδίας αὐτοῦ ζωῆς, τραγκυλίνου, νικοστράτου, κλαυδίου, καίσαρος, τιβουρτίου, καστούλου, μαρκελίνου καὶ μάρκου. Anfang nicht zu lesen. Meistens ähnlich wie Metaphrastes, Migne Patr. gr. Tom. 116 col. 793 ff.

3. fol. 14': Μηνὶ δεκεμβρίῳ εἰς τὴν ιθ'. Ἄθλησις τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μάρτυρος τοῦ Χριστοῦ βονιφατίου τοῦ ρωμαίου. Beg.: Καὶ τὰ τῶν ἄλλων μὲν τοῦ χριστοῦ μαρτύρων ἄθλα πολύ τι καὶ μέτρα τοῖς στουδαίοις τὸ κέρδος περιποιεῖ. (Act. Sanct. Mai. III p. 280 und app. p. 22*.)

4. fol. 22': Μηνὶ δεκεμβρίῳ κ'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ἱερομάρτυρος ἰγνατίου τοῦ θεοφόρου. Beg.: Ἄρτι τραιανοῦ τὰ τῆς ρωμαίων βασιλείας σκῆπτρα παραλαβόντος. (Migne Patr. gr. Tom. 114 col. 1269 ff.)

5. fol. 30': Μηνὶ δεκεμβρίῳ κα'. Μαρτύριον τῆς ἁγίας μάρτυρος ἰουλιανῆς τῆς ἐν νικομηδείᾳ μαρτυρησάσης. Anfang unleserlich. (Vgl. Act. Sanct. Febr. 16.)

6. fol. 36': Μηνὶ δεκεμβρίῳ κβ'. Μαρτύριον τῆς ἁγίας καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος ἀναστασίας. (Vgl.

Digitized by Google

Migne Patr. gr. Tom. 116 col. 573 ff.) Nur einzelne unzusammenhängende Blätter dieser Vita sind erhalten; darauf folgt ein vollständig zusammengeklebter Quaternio mit Resten einer Predigt auf die Geburt Christi.

7. fol. 48r: Μηνὶ δεκεμβίῳ κε'. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν βασιλείου ἀρχιεπισκόπου καισαρείας καππαδοκίας λόγος εἰς τὴν γέννησιν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ Χριστοῦ. (Migne Patr. gr. Tom. 31 col. 1457 ff.)

8. fol. 55r: Μηνὶ δεκεμβρίῳ κε'. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου εἰς τὴν ἁπαρθμησιν τὴν ἐπὶ αὐγούστου καίσαρος γενομένην καὶ εἰς χριστοῦ γέννησιν. (Migne Patr. gr. Tom. 49 col. 351 ff.)

Convolut IV.

39 Blätter. Perg. XIII. Jh., zweispaltig geschrieben, 26 Zeilen auf der Seite, verstümmelt, aber so weit vorhanden wohl erhalten.

Theile der Homilien des Chrysostomus über das Evangelium des Johannes.

fol. 1 beginnt: ... καὶ πάντα ὁμοῦ διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης κατασκευάζει innerhalb Orat. 34. (Migne, Tom. 59 col. 195 med.) Schluss auf fol. 4r.

fol. 4r: Ὁμιλία λε'. Schluss auf fol. 9r.

fol. 10r: Ὁμιλία λς'. Schluss auf fol. 14r.

fol. 14v: Ὁμιλία λζ'. Schluss auf fol. 19r.

fol. 19v: Ὁμιλία λη'. Zwischen fol. 24 und 25 fehlt ein Blatt, von fol. 26—29 die obere Hälfte; die Predigt schloss fol. 28r col. 1.

fol. 28r col. 2: Ὁμιλία λθ'. Schluss fol. 36v. Zwischen fol. 33 und 34 und fol. 35 und 36 fehlt je ein Blatt.

fol. 36v: Ὁμιλία μ'. Schliesst fol. 37v verstümmelt.

fol. 38. 39 bilden eine Lage eines Quaternio, welche mit dem Schlusse der 41. Predigt beginnt, fol. 38r col. 2 beginnt Orat. 42, fol. 39 enthält ein Fragment derselben Rede.

280.

Codex graec. fol. 44.

Kapsel mit Resten verschiedener Handschriften des Insel-Klosters im Egerdir-See.

Convolut I.

86 Blätter. Perg. XII.—XIII. Jh., zweispaltig, 33 Zeilen auf der Seite.

Am äusseren Rande durch Nässe erheblich beschädigt. Auf dem ersten und letzten Blatte jedes Quaternio eine Ziffer; die Bezifferung beginnt auf dem zweiten mit ιζ', die Nummer des ersten nicht kenntlich.

1. fol. 1r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ (d. h. December) ζ'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἀμβροσίου ἐπισκόπου μεδιολάνων. Beg.: Οὐαλεντινιανὸς μετὰ τελευτὴν ἰοβιανοῦ τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας διαδεξάμενος κ.τ.λ. Schluss verstümmelt fol. 8v: καὶ ἅπαντα τὰ μέλη λελωβημένον. παντοδαπῶν ἐποιεῖτο ψροντίδα. (Ambrosii opera ed. Migne Patrol. lat. 14, col. 45.)

2. fol. 9r beginnt verstümmelt des Metaphrastes Leben des Menas Hermogenes und Engraphus. (Migne Patr. gr. Tom. 116 col. 368 ff.) Beg.: ... τῆς ἀνδρίας ἐποιεῖτο τὸν ὄχμον τοὺς ἑαυτοῦ νεύμασι ib. col. 385 B. Schluss fol. 24v.

3. fol. 24v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ια'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν δανιὴλ τοῦ στυλίτου. (Migne ib. col. 969 ff.) Schluss fol. 54v. Es fehlen: ein Blatt zwischen fol. 32 und 33, ein Blatt zwischen fol. 38 und 39, ein Blatt zwischen fol. 46 und 47.

4. fol. 54v: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιβ'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ θαυματουργοῦ σπυρίδωνος. (Migne ib. col. 417 ff.) Schluss auf fol. 62v. Zwischen fol. 60 und 61 fehlen 4 Blätter. Hinter fol. 62 eine Lücke von 3 Blättern und einem Quaternio.

5. fol. 63r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιγ'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων. εὐστρατίου. αὐξεντίου. εὐγενίου. μαρδαρίου καὶ ὀρέστου. (Migne ib. col. 468 ff.) Schluss fol. 83r.

6. fol. 83r: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως λόγος πῶς ἀπὸ

Digitized by Google

τῆς βηθλεὲμ ὁ μὲν ματθαῖος εἰς αἴγυπτον ἱστορεῖ, ὁ δὲ λουκᾶς εἰς ἱερουσαλὴμ κἀκεῖθεν εἰς ναζαρὲτ πρὸς τῶν γονέων φέρεσθαι τὸν ἰησοῦν. (Unecht). Beg.: Τοῦ ματθαίου τὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν γένεσιν ἐν βηθλεὲμ τῆς ἰουδαίας ἀναγράψαντος γεγονέναι κ.τ.λ. Schluss fol. 86ᵛ verstümmelt: καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστὴρ ὃν ἴδον ἐν τῇ ἀνατολῇ προῆγεν αὐτοὺς ἕως ἐλθὼν ἔστη οὗ ἦν.....

Convolut II.

72 Blätter Perg. XIII. Jh., zweispaltig, 35 Zeilen auf der Seite.

Durch die Nässe ist die untere Ecke der Handschrift mit einem Theile der äusseren Columne zerstört, auch sonst vielfach die Schrift undeutlich geworden.

1. fol. 1ʳ beginnt verstümmelt eine Predigt über Ev. Matth. XXVI, 39 „πάτερ εἰ δυνατὸν παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο" mit den Worten ...ἐθεράπευσα ὅτι λεγεῶνας δαιμόνων ῥήμασιν ἐφυγάδευσα. Schluss fol. 3ᵛ: ...εἴπαμεν τὸ ποτήριον τοῦ θανάτου ἀλλ' οἰκονομίᾳ θείκῇ ὅτι αὐτῶ ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

2. fol. 3ʳ: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἐπιφανίου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντίας τῆς κύπρου λόγος εἰς τὴν θεώσωμεν ταφὴν τοῦ κυρίου κ.τ.λ. (Epiphanius Tom. V p. 9 ed. Dind.)

3. fol. 13ʳ: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου νανζιανζοῦ τοῦ θεολόγου ὁμιλία εἰς τὸ ἅγιον πάσχα καὶ εἰς τὴν βραδυτῆτα. (Gregor. Naz. Or. 1. Migne Patr. Gr. Tom. 35, col. 396 ff.)

4. fol. 14ʳ: Εἰς τὴν καινὴν κυριακὴν καὶ εἰς τὸ ἔαρ καὶ τὸν ἅγιον μάρτυρα μάμαντα. (Gregor. Naz. Or. 44 ib. Tom. 36, col. 608 ff.)

5. fol. 18ʳ: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου ὁμιλία εἰς τὴν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. (Migne Patrol. gr. Tom. 62 col. 727 ff.)

6. fol. 21ʳ: Γρηγορίου πρεσβυτέρου καισαρείας καππαδοκίας ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους τ' καὶ ἡ' ἁγίους πατέρας καὶ εἰς τὸν ἐν ἁγίοις καὶ εὐσεβέστατον αὐτοκράτορα κωνσταντῖνον. (Migne Patr. Gr. Tom. 111 col. 420 ff.)

7. fol. 29ʳ: Μηνὶ ἀπριλλίω κγ'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος γεωργίου. Anfang verstümmelt. Schluss: ἐγὼ δὲ πασικράτης ὁ δοῦλος τοῦ ἁγίου γεωργίου ἀκολουθήσας τῶ ἁμῶ δεσπότη ἐπὶ πᾶσι τὰ παρόντα ὑπομνήματα συνέταξα καὶ μακάριος ὁ πιστεύσας χριστῶ τῶ ἀληθινῶ θεῶ καὶ σωτῆρι ἡμῶν, ὢ ἡ δόξα κ.τ.λ. (Vgl. Acta (Sbornik) Acad. Petropolit. XXI, 2 (1881) p. 189 ff.)

8. fol. 38ʳ: Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ἀθλοφόρου προκοπίου. Beg.: Κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους βασιλεύοντος διοκλητιανοῦ τοῦ τυράννου καὶ τῆ λαγνεία ἐκβακχεύοντος κ.τ.λ. Schluss: καὶ κατελθόντες οἱ χριστιανοὶ λαβόντες αὐτοῦ τὸ ἅγιον σῶμα κατέθαντο ἐν τόπω σεμνῶ δοξάζοντες πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

9. fol. 54ʳ: Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος παντελεήμονος. Beg.: Βασιλεύοντος τοῦ ἀσεβεστάτου καὶ παρανόμου μαξιμιανοῦ πολλῶν τε καὶ πλειόνων τὸ ζῆν ὑπερειδόντων κ.τ.λ. Schluss: καὶ πᾶν τὸ πλῆθος νικομηδέων ἰδόντες τὴν τοῦ σώματος λευκότητα. ὅτι ἀντὶ αἵματος γάλα ἔρρευσε καὶ τὴν τοῦ φυτοῦ καρποφορίαν ἔδωκαν δόξαν τῶ θεῶ καὶ πολὺς ὄχλος ἐπίστευσεν ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης εἰς τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν ᾧ ἡ δόξα κ.τ.λ.

10. fol. 64ʳ: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἐν ὅλω τῶ κόσμω ἁγίους μάρτυρας. Beg.: εὐκαίρως ἂν εἴποιμι. Fehlt in den Ausgaben.

11. fol. 66ʳ: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ ἀρχιεπισκόπου γεναμένου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. (Chrysost. Opp. Tom. VII p. 339 ed. Savil.)

12. fol. 68ʳ: Πρεσβυτέρου ἰωάννου καὶ ἁμαρτωλοῦ μοναχοῦ δαμασκινοῦ δούλου τῶν δούλων τοῦ χριστοῦ τῆς παλαιᾶς λαύρας εἰς τὴν ἁγίαν καὶ ὑπερένδοξον κοίμησιν καὶ μετάστασιν τῆς δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας. (Migne Patr. Gr. Tom. 96 col. 729 ff.) Schluss: καὶ ὠδαῖς ἀγγελοπρεπέσιν ὑμνούντων τὴν θεομήτορα τί δὲ οἱ παρε..... (ib. col. 737 A.)

Digitized by Google

Convolut III.

58 Blätter. Perg. XII. Jh., zweispaltig, 30 Zeilen auf der Seite.

Die äussere Columne ist fast ganz durch Feuchtigkeit zerstört.

1. fol. 1r: Schluss von Metaphrastes' Leben des heil. Indes und der Domna (Migne Patrol. Tom. 116 col. 1037 ff.) Beginnt mit den Worten: χειμάρρους κατά λγίων φερόμενος (ib. 1068 C.)

2. fol. 9r: Βίος καὶ [πολιτεία τοῦ] ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ἀρ]χιμανδρίτ[ου μαρκέλλου μονῆς τῶν [ἀκοι]μήτων. (Migne ib. col. 705 ff.)

3. fol. 32r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ λα'. (December). Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας μελάνης τῆς ῥωμαίας. (Migne ib. col. 753.) Schliesst auf fol. 56r col. 1.

fol. 56v col. 2 ist derartig verloschen, dass von dem Folgenden nichts zu erkennen ist. Die beiden letzten Blätter, fol. 57. 58, welche an fol. 56 festkleben, bilden die innere Lage eines Quaternio.

4. fol. 57 beginnt mit dem Schlusse von Metaphrastes' Leben der heil. Eugenia (Migne ib. col. 609 ff.) von den Worten ab: . . δὲ παρθένως προπεμπομένη φαιδρᾶς (ib. col. 649 D.)

5. fol. 57r col. 2: τῇ αὐτῇ ἡμέρα (26. Dec.): Τοῦ ἐν ἁγίοις π[ατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ] χρυσοστόμου εἰς τὸν μακάριον [φιλογόνιον] γενόμενον ἀπὸ [διακόλογου] ἐπίσκοπον κ. τ. λ. (Migne Patrol. gr. Tom. 48 col. 747 ff.) Schluss: καὶ τῇ τῆς οἰκείας δόξης λαμπρότητι κοσμοῦντα τοὺς συνόντας ἅπαντας (ib. col. 750 med.)

Convolut IV.

Kleine Reste von 3 verschiedenen Handschriften.

1. Ein Quaternio des XII. Jh., zweispaltig mit 37 Zeilen auf der Seite.

Beg.: Μηνὶ ὀκτωβρίῳ [κς']. μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος δημητρίου. — Μαξιμιανὸς ὁ καὶ ἐρκούλιος ὑποτάξας γότθους καὶ σαυρομάντας κ. τ. λ. (Migne Patr. gr. Tom. 116 col. 1174 ff.) — fol. 4r: Θαύματα τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος δημητρίου. περὶ τῆς αἰτήσεως τῶν ἁγίων καὶ πανσέπτων αὐτοῦ λειψάνων. (5. Wunder bei Migne ib. col. 1240.) fol. 5r: β'. περὶ ὀνησιφόρου τοῦ παραμοναρίου. (7. Wunder ib. col. 1248.) fol. 6r: γ'. περὶ τῆς ἐν λιμῷ προνοίας τοῦ μάρτυρος. (8. Wunder ib. col. 1252.) fol. 7r: δ'. πῶρι τοῦ τὴν αἱμόρροιαν ἔχοντος. (2. Wunder ib. col. 1220); schliesst verstümmelt kurz vor dem Ende der Erzählung.

2. Die beiden inneren Lagen eines Quaternio, XII. Jh., zweispaltig mit 33 Zeilen.

Legenden der Heiligen Cosmas und Damianus. Beginnt verstümmelt in der Geschichte einer vom Teufel versuchten Frau in einer Örtlichkeit Pharemman: . . . παύτῶν . . . μένων ἀπέναι ἀπὶ ὁδὸν μακρὰν ἦλθεν ἐν τῷ οἴκω αὐτοῦ καὶ εἶπεν τῇ γυναικὶ αὐτοῦ. Schluss fol. 1r: διὰ τοῦτο αἰνῶ καὶ δοξάζω σε τὸν ἐπὶ πάντων θεὸν. ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν. fol. 1v: Διήγησις (sic) περὶ τῶν θαυμάτων τῶν ἁγίων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ. Beg.: Ἡ σαπτὴ καὶ μεγαλόδωρος τῶν ἁγίων αὕτη, σκηνὴ ἀνεξάντλητος καὶ ἀκατάληπτος καὶ ἀένναος πηγή. — fol. 2r: Περὶ τοῦ ὁδαριώντος. fol. 3r: δ' (sic) Περὶ τῆς τὸν κάρκινος (sic) ἐχούσης ἐβρέας. fol. 4r: γ'. Περὶ τοῦ τὴν δυσουρίαν ἔχοντος. (Vgl. Wagnereckius. Syntagma de tribus sanct. anargyr. Cosmae et Damiani nomine paribus.)

3. Eine Lage eines Quaternio, XII. Jh., zweispaltig mit 36 Zeilen.

Stück der Διήγησις ὠφέλιμος am Feste der ἀκάθιστος. (Migne Patr. gr. Tom. 106 col. 1336 C.) Das Fragment beginnt gleich hinter dem Anfang: βαρείας πᾶσαν τὴν ὑπὸ ῥωμαίους ἐώαν καταδραμεῖν. fol. 1 schliesst: τὰ πέριξ τῆς καλχηδόνος καὶ γειτνιάζοντα καὶ . . . ib. 1337 D. fol. 2 beginnt: τὰ τοῦ φυράματος προσμάττοντες ἐξοπτῶντες πλιβάνω ἤδιον ib. 1349 A fin.; schliesst: ὑψώσαντες οὖν τὴν φωνὴν ἅπαυτῶν . . . καὶ τὰς φρένας . . . ib. 1352 C.

281.

Codex graec. fol. 45.

Kapsel mit Handschriften-Resten aus dem Egerdir-Kloster.

Digitized by Google

I. 64 Blätter. Perg. XI.—XII. Jh., zweispaltig, 31 Zeilen auf der Seite.

Theile der Predigten über die Genesis des Johannes Chrysostomus.

fol. 1r beginnt: ῥύμης τοῦ λόγου εἰς ταῦτα ἐξανεχθέντες in der 4. Predigt. (Migne, Patrol. gr. Tom. 53 col. 45 sup.)

fol. 4r: ὁμιλία ε'. Schliesst auf fol. 6r, zwischen fol. 5 und 6 fehlen 3 Blätter.

fol. 6v—50v folgen die Predigten no. 6—11. fol. 50v schliesst verstümmelt in der 11. Predigt mit den Worten: ἀλλὰ πολλάκις ὑνσχεραίνων μετὰ τὸ ἐπι... (ib. col. 95 med.)

fol. 51r beginnt in der 17. Predigt gegen Ende .... δύναμιν ἡμετέραν ἅπαντα εἰς μέσον ὑμῖν προθέντες (ib. col. 147 med.) Es folgen die 18. Predigt und die 19. bis zu den Worten εἰ τοῦτο λογισόμεθα (ib. col. 164 sub fin.) Zwischen fol. 61 und 64 fehlen mehrere Blätter, doch lässt der Zustand der erhaltenen eine nähere Untersuchung nicht zu.

Auf fol. 17r am oberen Rande findet sich folgende Notiz: εἰς τοὺς ᾳϡε' (a. 1736) μηνὶ μαίῳ ἦλθεν εἰς τὸ νήσι ὁ πατριάρχις ἀντιοχείας σίλβεστρος καὶ ἐπέρασεν εἰς τὸ ἀκσεχέρι (Akschehr, das alte Philomelion.)

II. 9 Blätter. Perg. XI. Jh. in zwei Columnen, 30—31 Zeilen.

Fragmente von Predigten des Basilius, nämlich:

1. Von der Predigt περὶ τοῦ μὴ προσλῶσθαι τοῖς βιωτικοῖς das Ende von den Worten ab: οἱ δὲ ἀτύποις βλέμμασι τε καὶ σχήμασι. (Migne, Patrol. gr. Tom. 31 col. 553 C.)

2. Der Anfang der Predigt ἐν λιμῷ ῥηθεῖσα καὶ αὐχμῷ bis τὴν σ[υμφορὰν ταύτην]. (Ib. col. 304 D—316 A.)

III. Ein Quaternio. Perg. XII. Jh., zweispaltig, 30 Zeilen auf der Seite.

Die Handschrift enthielt Predigten des Basilius. fol. 1 beginnt in der Predigt auf den 28. Psalm etwa mit den Worten: γέμοντα ῥήματα ἀπαγγέλλει. (Migne Tom. 29 col. 301 B fin.)

fol. 2r: Ζ'. Εἰς μέρος τοῦ κη' ψαλμοῦ ἑτέρα ἑρμηνεία. (Migne Tom. 30 col. 72 Dff.)

fol. 7r: Η'. Εἰς τὸν κθ' ψαλμόν. (Migne Tom. 29 col. 305 Bff.) Schluss: καὶ πάλιν ἐκακώβ· ἐβοήθησε... (ib. col. 309 C.)

IV. Die 3 inneren Lagen eines Quaternio, XII. Jh., zweispaltig, meistens 34 Zeilen auf der Seite.

1. fol. 1r beginnt verstümmelt in dem Leben der Maria Aegyptiaca mit den Worten: ἐπὶ τὸ βάθος τῆς ἐρήμου αὐθις ἐξέβραμεν. Act. Sanct. April I App. p. XIX col. 2 oben.

2. fol. 4r: Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλωμάρτυρος γεωργίου. Beg.: Ἡ μὲν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ πρ[οσ]ωνίος βασιλεία οὐ[τε....] ἡμερῶν οὔτε ζωῆς τέλος.... Acta (Sbornik) Academ. Petropolit. XXI, 2 (1881) p. 189. Schluss: αἱ σὸν τιμαί σου σὸν σοὶ ἔσονται καὶ αἱ ἐπαγγελίαι σου τοῖς παθωμένοις σε.

V. 10 Blätter (Blatt 1 und 8 eines Quaternio und ein ganzer Quaternio). Perg. XII. Jh., zweispaltig, 33—36 Zeilen.

1. fol. 1 enthält ein Fragment des Lebens der heil. Maria Aegyptiaca Act. Sanct. April Tom. I App. p. XIX col. 1 gegen Ende ... ἐν ᾗ κατοικεῖ bis col. 2 gegen Ende: καὶ δεῖ ὁρᾶ αὐτὴν τῶ σημείω τοῦ σταυροῦ ....

2. fol. 2 beginnt verstümmelt ein Leben der 40 Märtyrer in Sebaste .... [πε]ριτεθέντα τὰ σώματα αὐτῶν. διερρήγνυντο. εἰς δέ τῆς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τεσσαράκοντα λειποτακτήσας προσέφυγεν τῶ βαλανίω. Es schliesst nach einem Bericht über die Auffindung der Todten durch eine Vision des Bischofs Blasius: συνεδοξάσθησαν τῶ χριστῶ μνήμην τῶ βίω καταλιπόντες. ἐπὶ σωτηρία πάντων τῶν πιστευόντων εἰς πατέρα καὶ υἱόν καὶ ἅγιον, πνεῦμα ὦ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

3. fol. 4r: Σάββατον τοῦ λαζάρου. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν τετραήμερον λάζαρον. (Migne, Patrol. gr. Tom. 48 col. 779.)

Digitized by Google

4. fol. 8': κυριακὴ τῶν βαΐων. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος εἰς τὰ βαΐα. (Migne Tom. 59 Spur. col. 703.). Schluss verstümmelt: ὁ προφήτης λέγων (ib. col. 706.)

Hinter dem Schluss des Lebens der 40 Märtyrer, auf fol. 4' unter der ersten Columne, findet sich folgende Bemerkung jüngerer Hand: τὸ παρὸν χαρ͂ι ἐνεῖς στὸ μοναστήρι πησυδίας ἀντιοχείας ? ? ? παρακαίρου νικολάου ιερεως μοναχοῦ κλοπης δὲ στερίσι σῦ ἀφίρμμένος. Unter Columne 2 γεράσιμος ιερομοναχος.

VI. 10 Blätter. Perg. XIII. Jh., zweispaltig, 30 Zeilen.

Fragmente eines Evangeliariums der Woche τῆς τυροφάγου, des Festes des heil. Theodor (7. Febr.) und der 3. 4. und 5. Fastenwoche.

VII. Die innere Lage eines Quaternio einer Handschrift des XIII. Jh., zweispaltig, 31 Zeilen auf der Seite.

Enthält Fragmente von Werken des Ephraim Syrus. Beginnt verstümmelt: ... τὰ κύματα προσκρούεσι τῶ ἐμῶ πλοίω. = De Humilitate Capita C, gleich nach Anfang des 96. Capitels. Tom. I p. 331 C ed. Ass. Mit diesem ist das 97. ohne Absatz verbunden; als Capp. 97. 98 folgen Capp. 98. 99 der Ausgabe, als Cap. 99 der Anfang von Cap. 100 bis ματαιότης· τὸ πρᾶγμα γίνεται p. 334 A Schluss. Cap. 100 wird von der Fortsetzung gebildet, schliesst aber: ἡ δὲ κακοήθεια οἶδας τί ἐστι, πάθος πονηρὸν ὃ ὁ κύριος καταργήσει. εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν = p. 334 B Schluss. — Es folgt: Τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ τέλειον εἶναι τὸν μοναχόν Tom. II, 411, bricht aber nach 4 Zeilen ab.

VIII. Reste einer Predigt-Handschrift des X.—XI. Jh., zweispaltig, mit 36 Zeilen auf der Seite.

Es sind meistens nur einzelne Blätter oder Blattfragmente erhalten. Grössere Stücke sind darunter von Pseud-Epiphan. εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ κυρίου (Tom. IV, 2 p. 9 ff. ed. Dindorf) und von Gregor von Nazianz's ὁμιλία εἰς τὸ πάσχα (Migne, Patr. graec. Tom. 36, col. 629 Cff.). Ferner Stücke von Gregor. Nyssenus εἰς τὸ πάσχα (Migne, Patr. Tom. 46 col. 681 ff.) und von folgenden Predigten des Chrysostomus: In pascha, Migne Tom. 50 col. 821 ff. In pascha, Tom. 52 col. 765 ff. In Samaritanam, Tom. 59 col. 535 ff. In paralyticum, Tom. 48 col. 801 ff. In caecum natum, Tom. 59 col. 543 ff. In apostolum Thomam, Tom. 59 col. 681 ff. De proditione Judae I, Tom. 49 col. 371 ff. Quod Christus discipulis pedes lavit (unecht, nicht in die Werke aufgenommen). De cruce et latrone I, Tom. 49 col. 399 ff. Den Schluss bildete eine Predigt, welche die Unterschrift trägt: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου εἰς τὸ μεσούσης τῆς ἑορτῆς· ἀνέβη ὁ ἰησοῦς· εἰς τὸ καὶ εἰς τὸν μελχισεδέκ. Tom. 61 col. 739. 2 Blätter sind nicht festzustellen.

282.

Codex graec. fol. 46. Kapsel mit einer aus dem Einbande gerissenen, vorne und hinten verstümmelten Pergamenthdschr. des XII. Jh. von 239 Blättern, von denen die ersten und letzten stark zerstört, ein grosser Theil der übrigen am oberen Rande durch Nässe angegriffen und zusammengeklebt ist.

Die Handschrift enthält ein Menaeum, die ersten Blätter Reste aus den letzten Tagen des September. Auf fol. 3' beginnt der October. Zwischen fol. 49 und 50 ist eine Lücke; der Schluss des 30. und der ganze 31. October und 1. November sind verloren. fol. 50' beginnt mit dem 2. November, fol. 92' mit dem 1. December, fol. 153' mit dem 1. Januar, fol. 211' mit dem 1. Februar. Die letzten verstümmelten Blätter enthalten die Liturgie des 12. und 13. Februar.

283.

Codex graec. fol. 47. Kapsel mit einer Pergamenthdschr. des XII. Jh., lose im Originalband hängend und am Ende verstümmelt. Auch diese Handschrift hat durch Nässe stark gelitten, und ganze Lagen sind fast unlöslich zusammengeklebt.

Digitized by Google

Die 175 Blätter enthalten ein Menaeum, welches mit dem Februar beginnt; auf fol. 63r folgt der März, auf fol. 128r der April. Die Handschrift schliesst in der Liturgie des 23. April.

284.

Codex graec. fol. 48.

Kapsel mit verschiedenen Fragmenten.

I. Reste einer Papierhdschr. des XVII. Jh. in Quarto, 116 Blätter.

Die Handschrift enthält 64 numerirte Capitel theologischen Inhalts in Griechischer Vulgärsprache. Am Anfang ist sie verstümmelt, auch im Innern einzelner Blätter beraubt. Das Erhaltene beginnt mit einer Erklärung der 10 Gebote und zwar auf einem losen, fälschlich als 14. bezeichneten Blatt mit der Erklärung des 5. Gebots, welche das 16. Capitel des Ganzen bildete. Beg.: Μεγάλη ἁμαρτία ἐναι νὰ λύσῃ τηνὰς τὸ ἔμα τοῦ πλησίουτου εἰς τὴν γῆν.

fol. 7r als Capitel 23: Ἀναστασίου ἀρχιέπισκόπου. Θεοῦ πόλεως ἀντῇ ὑχίας· ὁ θεὸς λέγει, διὰ τοῦ προφήτου ἀγγέου. ἐμένα αἶνε τὸ χρυσάφη κατὶ ἀργύριον, καὶ δίδωτο ὅπου θέλω, τάχα λοιπὸν οἱ πλούσιοι, ἀπό τὸν θεὸν πλουτοῦν. — Anastasii Sinaitae Quaestiones. Qu. XI. Aus demselben Werke ausgezogen sind auch die folgenden Stücke in der Art, dass die von Anastasius citirten Stellen aus den Kirchenvätern etc. meistens als besondere Capitel gezählt werden. Es sind folgende Quaestiones: fol. 16 Qu. XXXV. fol. 21r Qu. LXXIX. fol. 21v Qu. LXXX. fol. 23 Qu. XV. fol. 26 Qu. LXXXVIII. fol. 29, verstümmelt beginnend, Qu. XL. fol. 30 Qu. LXXXIX. Zwischen fol. 35 und 36 begann die Quaest. CXXX. fol. 38v Qu. CXIV. fol. 40v Qu. LXXXIV. fol. 41v Qu. XVIII. fol. 58v Qu. XIX. fol. 66r Qu. CXLIII. fol. 69v Qu. XLII. fol. 70r Qu. X. fol. 74r Qu. XCI. fol. 78v Qu. LXXXVI. fol. 79r Qu. LXXXIII. fol. 81r (cp. 61): Θαυμαστόν, ein Excerpt aus Theodorets Commentar zum Daniel über Nebukadnezar. fol. 89r (cp. 62): Über den Unterschied von σχέσις und λατρεία. fol. 84r (cp. 63): Excerpt aus Theodoret de prophetiis. (Auch in Anast. Quaest. XVII.) Auf fol. 85v beginnt Cap. 64 mit der Überschrift: Τοῦ Μεθοδίου εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἑξαημέρου. ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

Auf fol. 116 die Notiz: Καὶ τοῦτο τοῦντὸς ἄλλοις ἀθανασίου ἱερομονάχου τοῦ εὐτελοὺς ὑπάρχει, welcher eine andere auf dem Rückendeckel entspricht: τῶ παρόντι βιβλίω ὑπάρχει ... ἀθανασίου τοῦ τζαγγαρόπουλου.

II. 22 Blätter. Perg. XIII. Jh., zweispaltig mit 24 Zeilen auf der Seite.

Lectionen aus dem alten Testament.

III. 56 Blätter. Perg. XIII. Jh., zweispaltig mit durchschnittlich 32 Zeilen auf der Seite.

Fragmente von Liturgien und Lectionen aus dem alten Testament für die Fastenwoche und die Osterwoche.

IV. 2 Quaternionen, Perg. XII.—XIII. Jh.

Reste eines Menaeum ohne Synaxaria, beginnend mit dem 27. Januar, schliessend mit dem 10. Februar.

V. 12 Blätter. Perg. XII. Jh., zweispaltig geschrieben, das obere Viertel der Blätter durch Nässe zerstört.

Fragmente eines Menaeum des April mit den Synaxarien.

VI. 155 Blätter. Pap. XIV. Jh., zweispaltig, 32 Zeilen auf der Seite, durch Nässe stark beschädigt, so dass ein Drittel der Blätter fast unleserlich und stark brüchig geworden.

Die Handschrift enthält die Liturgien der Gottesdienste in der Fastenzeit; das Erhaltene umfasst die Zeit von Montag der ersten Woche (verstümmelt beginnend) bis zum Sonnabend vor Palmsonntag.

285.

Codex graec. fol. 49. Perg. em. 31 × 24,2. XI. Jh.

Die Handschrift ist aus dem Einbande gerissen und am Anfang und Ende verstümmelt,

Digitized by Google

der Rest wohlerhalten und nur am äussern Rande leicht beschädigt, ausser fol. 1, welches stärkere Verletzungen hat und fol. 80v, fol. 81r, welche stark abgerieben und daher schwer leserlich sind. Die Handschrift ist sehr sorgfältig geschrieben, regelmässig mit 20 Zeilen auf der Seite, die Hauptabschnitte am Anfange mit Bändern von bunten Arabesken auf Goldgrund geziert. Sie ist liturgischen Inhalts, im ganzen Umfange mit der byzantinischen Notation versehen. Sie enthält folgende Stücke:

1. fol. 1r: Στιχηρὰ ἰδιόμελα für die Feste des Jahres. Es fehlen am Anfange die Monate September—November und die ersten Tage des December. Die Handschrift beginnt in den στιχηρὰ ἰδ. des Tages des heil. Nicolaus (6. Dec.) Schluss mit dem 31. August fol. 89v.

2. fol. 90r: Στιχηρὰ ἰδιόμελα ἀρχόμενα ἀπὸ τῆ κυριακῆ τοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρισαίου, μέχρι τῶν ἁγίων πάντων. Schluss fol. 158r.

3. fol. 158r: Ἀρχὴ σὺν θεῷ τῶν προσομοίων στιχηρῶν τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς· ποίημα θεοδώρου καὶ ἰωσὴφ τῶν αὐταδέλφων. Schluss fol. 164v, am Ende dieser Seite ein Zusatz von jüngerer Hand.

4. fol. 165r: Ἀρχὴ σὺν θεῷ τῶν ἐωθινῶν. ποίημα λέοντος δεσπότου. Schluss fol. 167r.

5. fol. 167r am Ende: Στιχηρὰ ἀναστάσιμα τῶν ἠ ἤχων. κατὰ στίχον. ἐν δὲ τοῖς θεοτοκίοις ἰωάννου μοναχοῦ. Schluss fol. 181v med.

6. fol. 181v med.: Ἀρχὴ σὺν θεῷ τῶν ἀναβαθμῶν. Schluss fol. 184r.

7. fol. 184r: Ἀρχὴ τῶν δογματικῶν στιχηρῶν εἰς τοὺς ὠκτὼ ἤχους. In diesem Abschnitt schliesst die Handschrift verstümmelt im ἦχος πλάγιος β'; es fehlt der Schluss dieses, und die beiden letzten ἤχοι ganz.

286.

Codex graec. fol. 50. Perg. cm. 27 × 20,8. XII. Jh., 231 Blätter im Originalband von dem aber nur die Holztafeln erhalten sind, während die Bekleidung derselben abgerissen ist. Die Blätter 1—22 und 35—58 sind meistens durch Nässe am oberen Rande zusammengeklebt; wo sie auseinandergerissen sind, sind die oberen Zeilen der Blätter zerstört oder unleserlich; ebenso sind fol. 59—94 am oberen Rande durch Nässe beschädigt. fol. 23—34 sind bis auf einen kleinen Rest ausgerissen und mit Ausnahme eines Blattes verloren. fol. 116 und 121—133 sind so stark beschnitten, dass einzelne Buchstaben weggefallen sind. Der Rest der Handschrift ist, abgesehen davon, dass hie und da die Schrift in Folge von Nässe verblasst ist, wohl erhalten. Am Ende fehlen etwa zwei Blätter.

Der Inhalt der Handschrift ist liturgisch, und zwar enthält sie die sogenannte παρακλητική oder ὁκτώηχος μεγάλη. fol. 22r schliesst mit dem τροπάριον der ὠδὴ ζ' des ἦχος α' der Donnerstags-Liturgie, fol. 35r beginnt mit den letzten Worten der ὠδὴ α' des ἦχος β' der Liturgie des Dienstags. Das Dazwischenliegende ist verloren, ausser einem Blatte, welches den Schluss der ὠδὴ ς' und die ὠδαὶ ζ' und η' der Freitags-Liturgie im ἦχος α' enthält. Der ἦχος γ' beginnt fol. 60r, der ἦχος δ' fol. 92r, der ἦχος πλάγιος α' fol. 123r, der ἦχος πλάγιος β' fol. 153r, der ἦχος βαρὺς fol. 184r, der ἦχος πλάγιος δ' fol. 209r. Die Handschrift bricht ab gegen Ende der ὠδὴ ε' der Samstags-Liturgie.

287.

Codex graec. fol. 51. Perg. cm. 31,5 × 23. XII. Jh. 272 Blätter zweispaltig, 26—30 Zeilen auf der Seite, in der Mitte und am Ende verstümmelt. Die Blätter 214—236 sind jüngere Einlage an Stelle einer Lücke, auf der eine Hand des XVI. Jh. die Blätter 214 u. 215 mit den ὑδέκα ἀναγνῶσι ἐωθινά zu beschreiben begonnen hat. Fol. 216—236 sind leer. Die obere Hälfte von fol. 1r und ein kleiner Raum vor der zweiten Columne von fol. 106r (beim Beginn eines neuen Abschnitts) sind für bildliche Verzierung frei gelassen, die jedoch nicht ausgeführt ist. Aus demselben Grunde ist wohl fol. 40r unbeschrieben.

Die Handschrift enthält die Lectionen aus den Evangelien für alle Tage des Jahres.

fol. 1: Τῆ ἁγία καὶ μεγάλη κυριακῆ τοῦ πάσχα.

fol. 41r Überschrift: Ἀρχὴ τῶν καθημερινῶν εὐαγγελίων τοῦ ματθαίου.

Digitized by Google

fol. 106r: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τοῦ νέου ἔτους. Auf das Evangelium des Sonnabends vor Ostern folgen:

fol. 213r: Lectionen bei besonderen Vorkommnissen, welche fol. 213v verstümmelt abbrechen.

fol. 237r beginnen verstümmelt die Lectionen für die Feste der Heiligen mit dem 24. December, schliessen mit dem 31. August.

fol. 263r: Εὐαγγέλια ἀναστάσιμα ἑωθινά ια΄.

fol. 270r: Evangelien-Lectionen bei besonderen Unglücksfällen (Erdbeben, Krieg, Dürre).

fol. 272r: Εὐαγγέλια τῶν πανηγίδων τῆς α΄ ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν.

fol. 273r. Folgende Notiz über die Schicksale der Handschrift:

Ἤλιτρε τέλος βίβλου ἥδε σὺν πόθῳ
χειρὶ γραφέως τοῦ πανευτελεστάτου
κλήσει δὲ Θωμᾶ, βατυλίδος διδάσκονος.
ἅπαντες οὖν, βλέποντες αὐτὴν τὴν βίβλον
εὐχὴν ἐποιήσατε τὸ γεγραφότῃ.
καὶ ἄμεινον ἕξεται τῶν ἐστοιμένων.
καὶ μακαριεῖσθε ἐκ πόθου νήματος μου. +

Ἔγραψη δὲ τὸ παρὸν ἅγιον εὐαγγέλιον ὁ λεγχρονικὸν. διὰ χειρὸς Θωμᾶ διδάσκου καὶ πρώτομοναρίου τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ ἐλεήμονος τοῦ ἐ[ν] τῷ χωρίῳ τράχωνα τὸ πολιτικὸ λευκουσίας. ἐγράφθη δὲ ἐκ συνεργείας. καὶ πολλοῦ πόθου. τῶν θε οσεβεστάτων ἱερέων τοῦ χωρίου σηβόρεως τοῦ τε κυροῦ παπᾶ λέοντος. καὶ τοῦ κυροῦ παπᾶ ὑλιμίτσου καὶ τῶν δὲ λοιπῶν θεοσεβεστάτων ἱερέων καὶ τῶν φιλοχρίστων οἰκοδεσποτῶν τοῦ αὐτοῦ χωρίου τοῦ τε κυροῦ θεοδώρου τοῦ σοντορτ ... καὶ τῶν δὲ λοιπῶν ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς

Καὶ ἐτέθη εἰς τὸν πάνσεπτον αὐτὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου τῆς σηβουρετίσσης ὑπερῶν ἄφεσιν
..... καὶ τῶν αἰωνίων
ἀγαθῶν τὴν ἀπόλαυσιν ὁ θεὸς συγχωρῇ αὐτούς.
ὁ δὲ βουλη[θεὶς ἁρε αὐτὸν κλαπ]ἐν τοῦ ναοῦ
..... μετὰ τῶν ἱερουλῶν συντάξει
αὐτὸν ἁρὸ καὶ μετὰ ἰούδα τοῦ προδότου.
ἐγράφη δὲ καὶ ἐτλη[ρώθη καὶ ἐτέθη εἰς τὸν πάνσεπτον ναὸν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου τῆς ση βουρετίσσης μηνὶ ἰανουαρίῳ θ΄
ἔτους ,ςφα΄ ἰνδ. ια΄ (9. Jan. 1193)

Alter Einband, Holzdeckel mit rothem Sammtüberzug und grüner Einfassung.

Von einem Inselgriechen durch Vermittlung des Herrn Hoffmann in Paris Quai Voltaire 33 im Juni 1880 angekauft zusammen mit fol. 52—54; Qu. 53—55; Oct. 7—9.

288.

Codex graec. fol. 52. Perg. cm. 29 × 22.5. XII. Jh. 228 Blätter, zweispaltig, 27 Zeilen auf der Seite. fol. 1—9 von späterer Hand ergänzt. Von dem Originalband, Holzdeckel mit rother Seide und grüner Einfassung, ist der vordere Deckel erhalten.

Die Handschrift enthält für alle Tage des Jahres mit Ostern beginnend bis fol. 145v die Evangelien-Perikopen.

fol. 146r: Εὐαγγέλια ιβ΄ τῶν ἁγίων παθῶν.

fol. 161r: Εὐαγγέλια λειγόμενα τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ παρασκευῇ εἰς τὰς ὥρας.

fol. 168r ff.: die Evangelien-Perikopen für die Feste der Heiligen vom 1. September ab. Schluss fol. 217v.

fol. 218r: Εὐαγγέλια ἑωθινὰ ἀναστάσιμα ια΄.

fol. 221r: Εὐαγγέλια ἀναγινωσκόμενα εἰς διαφόρους μνήμας καὶ λειτουργίας καὶ πανηγίδας τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἃς πολλάκις ποιεῖ. Schluss fol. 223v.

1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

289.

Codex graec. fol. 53. Perg. XI.—XII. Jh., 248 Blätter, zweispaltig, 21 Zeilen auf der Seite, am Ende verstümmelt. Die Überschriften der Hauptabschnitte fol 1r, 49r, 73v, 109r, 166r in Goldbuchstaben mit bunter Randleiste.

fol. 1r: Evangelien-Perikopen für alle Tage des Jahres, beginnend mit der ἁγία καὶ μεγάλη κυριακὴ τοῦ χαροποιοῦ πάσχα.

fol. 166r: Evangelien-Perikopen für die Feste der Heiligen.

fol. 244r: εὐαγγέλια ἑωθινὰ ἀναστάσιμα ἑνδεκα. Innerhalb des zehnten derselben bricht die Handschrift ab.

1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

Digitized by Google

290.

Codex graec. fol. 54. Perg. cm. 30×22,8. XIII. Jh. 96 Blätter von verschiedenen Händen geschrieben, und zwar fol. 1—28, 33—42. 87—96 von einer, fol. 29—32, 43—57, 74—86 von einer zweiten, fol. 58—73 von einer dritten Hand.

Canones der Concilien und Kirchenväter mit dem Commentar des Zonaras.

fol. 1r beginnt verstümmelt: ... καὶ αὐτὸν τούτους ὁ κανὼν ἀφορίζεσθαι κελεύει in der Auslegung des 18. Canon des Ancyranischen Concils (p. 298 C der Ausgabe Paris 1618.)

fol. 3v: Κανόνες τῆς ἐν Νεοκαισαρείᾳ συνόδου. (ib. p. 302 A.)

fol. 9v: Κανόνες τῆς ἐν Γάγγρᾳ συνόδου. (ib. p. 310.)

fol. 17v: Κανόνες τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ συνόδου. (ib. p. 321.) Zwischen den fol. 23 und 24 ist ein Blatt ausgefallen.

fol. 29v: Κανόνες τῆς ἐν Λαοδικείᾳ τῆς Καταπανῆς Φρυγίας συγκροτηθείσης συνόδου. (ib. p. 336.) (Lücke von 2 Blättern zwischen fol. 41. 42).

fol. 42v: Κανόνες τῆς ἐν Σαρδικῇ συνόδου. (ib. p. 362.) (Es fehlen 1 Blatt zwischen fol. 42. 43, 4 Blätter zwischen fol. 43. 44, 1 Blatt zwischen fol. 44. 45.)

fol. 49v: Κανόνες τῆς ἐν Καρθαγένῃ συνόδου. (ib. p. 384.) (Lücke von 1 Blatt zwischen fol. 58 und 59.) Schluss mit dem Ende des κανὼν νζ' (p. 438 fin.) auf fol. 73v.

fol. 74r: Ἐκ τῶν πραχθέντων ὑπομνημάτων ἐν Κωνσταντινουπόλει περὶ Ἀγαπίου καὶ Βαγαδίου ἑκατέρου ἀντεχομένου τῆς ἐπισκοπῆς Βόστρων. (Vgl. Mansi Tom. III p. 851.)

fol. 75r: Ἐπιστολὴ τοῦ μακαρίου Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Βασιλίδην ἐπίσκοπον.... (Pitra, Juris eccles. Graec. hist. et monum. I p. 541 ff.)

fol. 78r: Τοῦ ἁγίου Πέτρου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας καὶ μάρτυρος κανόνες φερόμενοι ἐν τῷ περὶ μετανοίας αὐτοῦ λόγῳ ... (Pitra I p. 551 ff.). Lücke von 1 Blatt zwischen fol. 84 und 85. Schluss fol. 86v.

fol. 87r beginnen verstümmelt die Canones des Basilius mit den Worten ... δὲ τοὺς δι' αἰτίας τινὰς ἐκκλησιαστικὰς im 1. Canon. (Pitra I p. 577 ob.) Schluss verstümmelt im 9. Canon gegen Ende: διότι ποιεῖ αὐτὴν μοιχευθῆναι καί..... (Pitra I p. 583.)

1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

291.

Codex graec. fol. 55. Perg. cm. 30,2×23,8. XI. Jh. 76 Blätter, zweispaltig, 24 Zeilen auf der Seite. Da eine alte Quaternionen-Bezifferung mit der Ziffer θ' beginnt, so fehlen am Anfange 8 Quaternionen. Erhalten sind die Quaternionen θ'—ι' (fol. 1—16) ιβ'—ιε' (fol. 23—54) ιζ'—ιη' (fol. 55—70) ganz, von Quaternio ιθ' die ersten 6 Blätter (fol. 71—76) und ein kleines Restchen des 7. Blattes. Da bei den 6 Blättern fol. 17—22 nicht nur am Anfang und Ende eine Lücke im Texte ist, sondern auch zwischen fol. 19 und 20, so muss ια' nicht einen Quaternio, sondern einen Quinio gebildet haben, dessen äusserste und innerste Lage fehlen. Die Quaternionen ιγ' und ιθ' sind ganz verloren.

Die Handschrift enthält:

1. fol. 1—70. Fragmente einer Biographie des Euthymius, Erzbischofs von Constantinopel a. 907—12. Das Erhaltene beginnt mit den Worten: μὴν. ἐφίστατο Αὔγουστος καὶ αὐτὸς Βασίλειος ὁ ἀνὴρ ἐξῆρε θυράθων ἐν τοῖς Θρακώοις μέρεσιν, und schliesst kurz vor dem Ende der Biographie. Herausg. v. de Boor, Vita Euthymii. Berlin 1888.

2. fol. 71—76. Ein Stück von Basilius' ὁμιλία τῆ πρωτοπεπτικῆ εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα beginnend mit den Worten ... δὲ φωτὸς οὔτε ὀρθαλμὸς τὰ ἑαυτοῦ καθορᾷ (Migne Patrol. gr. Tom. 31 col. 424 C.) Schluss: ἡδονὴ μήτηρ τῆς ἁμαρτίας· ἡ δὲ ἁμαρτία τὸ κέντρον ἐστὶ τοῦ θανάτου. ἡδονὴ τροφὸς τοῦ αἰωνίου (ib. col. 436 A.)

Die Handschrift gehört zu den von Prof. Hirschfeld aus Kleinasien mitgebrachten (vgl. No 43).

Digitized by Google

292.

Codex graec. fol. 56. Perg. cm. 30×21,7. XIII. Jh., mit vielen jüngeren Ergänzungen verlorener Blätter auf Papier. 186 Blätter, von denen ergänzt sind: 1—10. 17. 27. 35. 36. 44. 47. 58. 61. 63—65. 100. 116. 120. 129. 135. 153. 162. 164. 172. 176. 178. 180. 184. 185.* Die Blätter 144 und 186 sind von oben nach unten durchschnitten und die äussere Hälfte fehlt.

Die Handschrift enthält ein Menaeum der Monate April und Mai. Von der ersten Ergänzung ist ein Blatt verloren, da die Handschrift in der 3. Ode des 1. April anfängt. Der Monat Mai beginnt auf fol. 94ᵛ, schliesst auf fol. 185ᵛ. fol. 186, nur halb erhalten, enthält den Anfang der Liturgie des 12. Mai (vgl. das ergänzte fol. 129).

Die Handschrift ist im November 1882 in der Auction der Sunderland (Blenheim) Bibliothek angekauft. Vgl. den Auctionskatalog Part IV. No 8342.

293.

Codex graec. fol. 57. Perg. cm. 30×22. XII. Jh. 179 Blätter, zweispaltig, 28—29 Zeilen auf der Seite. Sie ist genau beschrieben von V. Rose, Leben des heil. David von Thessalonike, Berlin 1887, p. XI ff.

Die Handschrift ist vorn verstümmelt und weist auch in ihrem jetzigen Bestande einzelne Lücken auf. Nach den auf dem ersten Blatt einer jeden Lage vorhandenen Quaternionenbezeichnungen, die auf fol. 1 mit θ beginnen, fehlen am Anfang 8 Quaternionen. Ausserdem fehlen je ein Blatt zwischen fol. 32 und 33 und zwischen fol. 38 und 39 (die äussere Lage des 13. Quaternio), je ein Blatt nach fol. 46 (das erste des 15. Quaternio), nach fol. 60 (das letzte des 16. Quaternio), nach fol. 69 (das 2. des 18. Quaternio), nach fol. 83 (das erste des 20. Quaternio), zwei Blätter zwischen fol. 89 und 90 (das letzte des 20. und erste des 21. Quaternio), je ein Blatt nach fol. 98 u. nach fol. 100 (die 3. Lage des 22. Quaternio), 2 Blätter zwischen fol. 113 und 114 (die innere Lage des 24. Quaternio), also in dem ersten und zweiten Theil der Hdschr. (fol. 1—126) insgesammt 12 Blätter. Mit den verlorenen Quaternionen bestand dieser Theil der Handschrift aus 25 Lagen (fol. 127ʳ zeigt die Quaternionenziffer κε). Die 25. Lage (fol. 117—126) zählt 10 Blätter, nämlich einen Quaternio und zwei angeklebte Blätter; die Blätter 125 und 126 sind angeklebt, weil der Schreiber die nächste Schrift mit einem neuen Quaternio beginnen wollte. In den andern Theilen der Handschrift fehlen einzelne Blätter zwischen fol. 128 u. 129, 141 u. 142, 146 u. 147, 154 und 155, 157 und 158, 160 und 161, 173 und 174.

1. fol. 1—118 Reden des Ephraim Syrus. fol. 1ʳ beginnt in der Rede περὶ φόβου τοῦ θεοῦ mit den Worten: ἑαυτὸν ποίησον· καὶ εὑρήσει ἀνάπαυσιν (ed. Assem. I p. 80 B.) — fol. 29ᵛ: τοῦ αὐτοῦ πρὸς διόρθωσιν τῶν ἐμπαθῶς ζιαγόντων καὶ τιμᾶς ἀπαιτούντων. am Rande μβ. Beg.: Ἀγαπητὸ ἀδελφοί μου καὶ φρίττω (ibid. p. 111.) — fol. 35ʳ: τοῦ αὐτοῦ ἔλεγχος αὐτοῦ καὶ ἐξομολόγησις (μγ). Beg.: Ἐν πολλοῖς ὑμῖν ἀδελφοὶ ὀκνῶ χρησιμεύειν (ibid. p. 119.) — fol. 54ʳ: τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν παθῶν. Beg.: Θέλω αἰτεῖν ἐνώπιον τῆς ὁδέης σου (ibid. p. 144.) — fol. 58ʳ: τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανοίας (με). Beg.: Ὁ κατελθὼν κύριος ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ πατρός (ibid. p. 148.) — fol. 62ʳ: τοῦ αὐτοῦ περὶ κατανύξεως (μς). Beg.: Δοτὴρ πάντων ἀγαθῶν καὶ πηγὴ ἰαμάτων (ibid. p. 154.) — fol. 66ʳ: λόγος κατανυκτικός. Beg.: Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ὄρθριον μίαν (sic) ἀναστὰς (ibid. p. 158.) — fol. 69ʳ: λόγος ἕτερος (μη). Beg.: κατανύγηθι ψυχή μου (ibid. p. 161.) — fol. 71ʳ: τοῦ αὐτοῦ λόγος παραινετικός. Beg.: Πρόσεχε σεαυτῷ ὦ νεότης (ibid. p. 166.) Damit verbunden die Rede εἰς δευτέραν παρουσίαν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ (ibid. p. 167), ohne Absatz beginnend fol. 73ʳ: προσέλθατε, δεῦτε, υἱοὶ φωτός κ.τ.λ. — fol. 77ʳ: τοῦ αὐτοῦ εἰς πατέρας τελειωθέντας (ν). Beg.: Τὴν καρδίαν μοῦ ἀλγῶ (ibid. p. 172.) — fol. 80ʳ: τοῦ αὐτοῦ λόγος ἕτερος εἰς πατέρας τελειωθέντας (να). Beg.: Ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ καὶ αὐσήμῳ (ibid. p. 175.) — fol. 84ʳ: ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγος τετρασύλλαβος. Beg.: Νυχθεὶς δὲ καταρράτος ὁ πονηρὸς διάβολος (ibid. p. 181.) — fol. 85ʳ: τοῦ αὐτοῦ λόγος ἑπτασύλλαβος. Beg.: Εἰδότες οὖν ἀδελφοὶ τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ (ibid. p. 182.) — fol. 85ᵛ: τοῦ αὐτοῦ περὶ φόβου ψυχῆς (νβ). Beg.: Ἐγὼ ἁμαρτίαις ἁμαρτωλὸς (ibid. p. 183.) — fol. 89ʳ: αὐχῆ ἐκ τῆς τοῦ ἁγίου ἁμαρτίας διδασκαλίας. Beg.: Ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν (ibid. p. 187.) — fol. 89ᵛ: τοῦ

Digitized by Google

αὐτοῦ ὑπομνηστικόν (νδ). Beg.: Πᾶσαν ὥραν ἐν νῷ ἔχω τὴν ὑπτασίαν (ibid. p. 188.) — fol. 92r: τοῦ αὐτοῦ περὶ ψυχῆς ὅταν παρέζεται ὑπό τοῦ ἐχθροῦ κ.τ.λ. Beg.: Ψυχὴ τεθλιμμένη προσέρχεταί σοι ἁγὶε δέσποτα (ibid. p. 193.) — fol. 97r: τοῦ αὐτοῦ περὶ χρίσεως καὶ κατανύξεως (νε). Beg.: Δεῦτε πάντες ἀδελφοὶ ἀκούσατε συμβουλῆς ἐμοῦ (ibid. II p. 50.) — fol. 102r: Τοῦ αὐτοῦ περὶ ὑπομονῆς. Beg.: Ὁ βουλόμενος θεῶ εὐαρεστῆσαι (ibid. II p. 326.) Schliesst: ὧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος καὶ ἡ δύναμις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν (ibid. p. 333 B.) — fol. 108r: τοῦ αὐτοῦ περὶ μακαρισμῶν καὶ ταλαιπωριῶν. Beg.: Μακάριοι οἱ τὸν θεὸν ἀγαπήσαντες (ibid. II p. 334.) — fol. 109v: τοῦ αὐτοῦ ἐξομολόγησις· ἤγουν προσευχὴ πρὸς θεὸν (vii). Beg.: Ἰασαί με κύριε καὶ ἰαθήσομαι (ibid. I p. 199.) — fol. 113r: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. Beg.: Προσέθετε καὶ ἔκδυτε υἱοὶ φωτὸς (ibid. I p. 167), dieselbe Rede wie oben fol. 73r, aber in anderer Fassung. — fol. 114v: τοῦ αὐτοῦ περὶ πίστεως (ξα). Beg.: Ὁ κύριος ἐν τῶ εὐαγγελίω τοὺς ἑαυτοῦ μαθητάς (ibid. II p. 336.) • Schluss fol. 118v.

2. fol. 119—126: Βίος τοῦ ὁσίου ὸὰὶ θεσσαλονίκης. Beg.: Οἱ τῶν εὖ βεβιωκότων τὰς πράξεις ἀναγραφόμενοι Schluss fol. 126v.

3.*fol. 127—157: Περίοδοι τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ θεολόγου καὶ προχώρου τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ am oberen Rande: σεπτεμβρίου κ̄ς̄. Beg.: Ἐγένετο μετὰ τὸ ἀναληφθῆναι τὸν κύριον ἡμῶν. Die Handschrift enthält die Fassung B der Acta Joannis (bearb. von Th. Zahn, Erlangen 1880), endet verstümmelt fol. 157r: καὶ προσηὐξατο ἵνα ἡσυχίαν σχῇ ὁ τόπος καὶ μηδεὶς πα... (p. 163, 4 Zahn.)

4. fol. 158—179 enthalten am Anfang und Ende verstümmelt die Vita S. Ioannis eleemonis Patriarchae Alexandrini des Leontius (Gelzer Leontios' von Neapolis Leben des heil. Johannes des Barmherzigen. Freiburg 1893.) fol. 158r beginnt: ... σαν τοῦ ἁγιωτάτου μεσιτικὴν διήγησιν ἐλάλουμεν. Schluss fol. 179v: εἶχεν γὰρ μονογενῆ υἱὸν ὡς ἐτῶν ιε̄ καὶ ἵνα ἐνέγκει τὸ πλοῖ....

Herkunft wie bei der vorhergehenden Handschrift. Auctionskatalog Part II. No 4219.

294.

Codex graec. fol. 58. 59. Pap. in 2 Bänden. cm. 30 × 20. XVI. Jh. I. 189 Bl. II. 293 Bl.

Eustratii et aliorum comm. in Aristotelis ethica (Commentaria in Aristotelem Graeca Vol. XIX u. XX. — Vgl. die Hdss. bei V. Rose in Hermes V, 61 ff.) mit folgenden Rubriken:

I. fol. 1: Εὐστρατίου νικαίας, ἐξήγησις εἰς τὰ ἀριστοτέλους νικομαχείων, βιβλίον α̅ν̅.

fol. 94: Εὐστρατίου νικαίας, ἐξήγησις, εἰς τὸ β̅, τῶν ἠθικῶν νικομαχείων, ἀριστοτέλους.

fol. 105v: Εὐστρατίου νικαίας, ἐξήγησις εἰς τὸ τρίτον τῶν ἀριστοτέλους ἠθικῶν νικομαχείων.

fol. 126v: Ἀσπασίου φιλοσόφου, ὑπόμνημα εἰς τὸ δ̅ν̅, τῶν ἀρ. ἠθικῶν νικομαχείων.

fol. 144: Ἐφεσίου, σχόλια εἰς τὸ ε τῶν ἀρ. ἠθ. νικ.

II. fol. 1: Τοῦ κυροῦ εὐστρατίου τοῦ νικαίας σχόλια εἰς τὸ ζ τῶν ἠθ. νικ. τοῦ ἀριστοτέλους.

fol. 107: Σχόλια (sic) εἰς τὸ ῆ τῶν ἀρ. ἠθ. νικ.

fol. 147v: Ἀσπασίου εἰς τὸ θ̄ (so, am Rande geb. η) τῶν ἀρ. ἠθ. νικ., οὐ κατ' ἀρχὰς, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ μέσου, ἀπὸ τοῦ ῥητοῦ.... (wie im Flor. Oceanus, vgl. Herm. p. 63.)

fol. 168: Überschr. schwarz von a. H. in den leeren Raum ergänzt: ἀσπασίου εἰς τὸ θ̄ τῶν ἀρ. ἠθ.

fol. 187: Ἐξήγησις μιχαὴλ ἐφεσίου εἰς τὸ ἑῶτα τῶν ἠθικῶν.

fol. 234: Überschr. wie oben, schw. erg.: εἰς τὸ χ ἐφεσίου.

Im 2. Bande einige Stellen von anderen Händen ergänzt. Überall am Rande Besserungen einer anderen Hand mit gelblicher Tinte. Von derselben Hand, wie die Überschriften zu II, 4 u. 6 u. die Erg. f. 215 u. a., steht am Schlusse fol. 293v: Εὐ σοι τῆς εὐσεβείας. εὖ σοι τῆς ταπεινώσεως. εὖ σοι τῆς ἐξηγήσεως ἄτυφε ἄνερ, καὶ θεοειδέστατε.

Gekauft auf der Morbio-Auction in Leipzig Juli 1889.

Digitized by Google

295.

Codex graec. fol. 60. Pap. cm. 30,6 × 22.3. XVI. Jh. 52 beschriebene Blätter und ein Titelblatt, auf welchem als Inhalt der Handschrift angegeben ist: Θεοδοσίου Τριπολίτου περὶ νυκτῶν καὶ ἡμερῶν βιβλία β'. τοῦ αὐτοῦ περὶ σκέψεων. Die Handschrift ist falsch gebunden, die Blätter 13—22 liegen zwischen fol. 42 u. 43. Der Text ist mit mathematischen Figuren versehen.

fol. 1r: Θεοδοσίου περὶ νυκτῶν καὶ ἡμερῶν βιβλ. α'v. Beg.: Ὅροι. Ὑποθέσει χρῆται ὁ Θεοδόσιος ὁμαλῶς κινεῖσθαι τὸν ἥλιον. Nach Angabe von 6 ὅροι beginnt die Schrift: Ἀπὸ τροπῶν θερινῶν τοῦ ἡλίου πορευομένου. Schluss fol. 21r: Θεοδοσίου Τριπολίτου περὶ νυκτῶν καὶ ἡμερῶν βιβλίου πρώτου τέλος καὶ θεῷ δόξα. fol. 21v unbeschrieben. fol. 22r: Θεοδοσίου Τριπολίτου περὶ νυκτῶν καὶ ἡμερῶν βιβλ. β'v. Beg.: Ὅταν ὁ ἥλιος διαπορεύηται μετὰ τῶν καρκίνων τεταρτημορίων. Schluss fol. 45v: Θεοδοσίου Τριπολίτου περὶ νυκτῶν καὶ ἡμερῶν βιβλίου β'ου τέλος καὶ θεῷ δόξα. fol. 46r: Σφαῖρα (sic) παλαιὰ εἰς Θεοδοσίου τριπολίτου περὶ νυκτῶν καὶ ἡμερῶν βιβλ. α'. fol. 48r: Σφαῖρα παλαιὰ εἰς Θεοδοσίου Τριπολίτου περὶ νυκτῶν καὶ ἡμερῶν β'. Schluss fol. 52r: Τῶν σχολίων παλαιῶν τέλος.

Gekauft auf der Auction Franchi in Florenz 1885.

296.

Codex graec. fol. 61. Pap. cm. 35,3 × 25. XVI. Jh. 28 beschriebene Blätter, mit Figuren im Text.

Die Pneumatica des Heron Alexandrinus.

fol. 1r: Ἥρωνος ἀλεξανδρέως πνευματικῶν πρώτου. Beg.: Τῆς πνευματικῆς πραγματείας σπουδῆς ἠξιωμένης πρὸς τῶν παλαιῶν φιλοσόφων τε καὶ μηχανικῶν.

fol. 19r: Ἥρωνος ἀλεξανδρέως πνευματικῶν δεύτερον. Beg.: Ἀγγείου κατασκευὴ τοῦ λεγομένου δικαιομέτρου. Schluss fol. 28v.

Wie vorige auf der Auction Franchi in Florenz 1885 gekauft.

297.

Codex graec. fol. 62. Pap. cm. 32 × 22. XVI. Jh. 14 beschriebene Blätter.

Die Handschrift enthält verschiedene Prophezeiungen über Constantinopel, mit zahlreichen Federzeichnungen im Text.

fol. 1r oben: ὁ σχολάριος. darunter doppelt die Worte: ὕπνον ἔχων τρέχοντα ἐν τῷ λευκῷ πεδίῳ. Darunter eine Federzeichnung mit der Unterschrift: ὁ τάφος τοῦ μεγάλου κωνσταντίνου. fol. 1v: Ταῦτα τὰ γράμματα εὑρέθησαν εἰς μνημείον μαρμαρέινον τοῦ τάφου τοῦ μεγάλου κωνσταντίνου. ἐξηγήθη ταῦτα ὁ μέγας πατριάρχης σχολάριος. Es folgt die Inschrift in rothen Buchstaben mit der darunter geschriebenen Erklärung. Beg.: τ π τ τ ι ὃ κ τ ϗ β λ τ τ μ λ ο κ λ μ ν μ μ ἐνδίκτου ἡ βασιλεία τοῦ ἰσμαὴλ ὁ καλούμενος μωάμεθ. fol. 2r: χρησμός ohne Überschrift, beg.: Δὶς τρισαριθμῶν χιλιοντάδος νύσι, ὅταν τέρμα φέρουσι σὺν εὐδόμοις αἰῶσι.

fol. 2v: ἕτεροι χρησμοὶ θεοφίλου πρεσβυτέρου ῥωμαίων, καὶ κληρικοῦ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τῆς παλαιᾶς ῥώμης, μεταβληθεὶς ἀπὸ ῥωμαικὰ εἰς τὴν ἑλλάδα διάλεκτον παρὰ νταυΐου κυροῦ ἰωάννου τοῦ ῥιζανοῦ. Beg.: εἰς οὐχρίαν ἀναβαίνει, σημαίνων.

fol. 5r: χρησμοὶ τοῦ κῦρ λέοντος τοῦ σοφοῦ βασιλέως περὶ τῆς κωνσταντίνου πόλεως. Beg.: Ὅτ' ἐξώσας καὶ θυσμῶν ἥξει μάχη. fol. 6r: ἐν μέσῳ δύο κοράκων καὶ ὑποπτέρων ἀναλωθείσης κ.τ.λ., die bei Migne, Patrol. gr. tom. 107 col. 1129 ff. gedruckten χρησμοί.

fol. 10v: Περὶ τοῦ ὑρυλλυομένου καὶ ἐκλεκτοῦ βασιλέως. Beg.: Τοῦ γνωστοῦ καὶ ἀγνώστου κατοικοῦντος ἐν τῷ πρώτῳ ἀτρῷ τῆς βυζαντίδος ὁ ἀληθινὸς βασιλεὺς ὃς κατοικεῖ ἐν ὑγρῷ τόπῳ.

fol. 12r: ἕτερος χρησμὸς ὡραίως διαλαμβάνων καὶ οὗτος περὶ τοῦ τέλους τῆς βασιλείας τοῦ ἰσμαὴλίμ. Beg.: Ἐν τῇ κωνσταντίνου πόλιν εὑρίσκεται κιόνι, καὶ εἰς ἓν μάρος ἵσταται ξηρόλοφος καλεῖται.

fol. 13r: στίχοι τῆς κωνσταντίνου πόλεως τοῦ ἀγγελοφόρου. Beg.: Πάρεθι παντάλαινα, βαβυλὼν νέα· ἰδοὺ γὰρ θεὸς ἐξ ὄρους μόνος. Schluss fol. 14r.

Wie vorige auf der Auction Franchi in Florenz gekauft.

Digitized by Google

298.

Codex graec. fol. 63. Pap. cm. 39 × 22. XVI. Jh. 169 gezählte Blätter, davon 161 beschrieben, 30 Zeilen auf der Seite. Vorher 6 leere Blätter. Quaternionenziffern in der äussersten rechten Ecke der vier ersten Blätter jedes Quaternio, auf dem letzten Blatte das Anfangswort des folgenden, von oben nach unten geschrieben.

fol. 1r: Ὀλυμπιοδώρου φιλοσόφου παράφρασις εἰς τὰ τοῦ Ἀριστοτέλους ἠθικῶν νικομαχείων βιβλία ι. ὅτι πάσης πράξεως καὶ κινήσεως ἐστί τέλος τὸ ἔσχατον τέλος. βιβλίου α κεφάλαιον πρῶτον. Beg.: ἐν πάσῃ τέχνῃ καὶ μεθόδῳ ἀγαθόν τι ζητοῦμεν.

fol. 17r: Ἀριστοτέλους ἠθικῶν νικομαχείων βιβλίον β'. und in gleicher Fassung die Überschriften der folgenden Bücher. Die einzelnen Capitel haben ebenfalls rothe Überschriften bis Lib. VIII cp. 6, von VIII, 7 ab sind nur die Zahlen der Capitel (κεφ. ζ u. s. w.) in die für die Überschriften leer gelassenen Räume eingetragen. Am Rande von jüngerer Hand Angaben über den Inhalt, Wiederholungen der Eigennamen u. dgl.

Auf fol. 1., 80 und 161v die Aufschrift: di casa Minutoli Tegrimi. Im vorderen Einbanddeckel oben links roth eine ältere Bibliotheks-Signatur II C. ms. 104.

1893 auf der Auktion der Bibliothek des Grafen Jacopo Manzoni angekauft. (Vgl. Tenneroni, Catal. dei Mss. Manzoni No 70.)

299.

Codex graec. fol. 64. Perg. cm. 32 × 24. XII. Jh. 335 Blätter zweispaltig geschrieben, 23 Zeilen auf der Seite. Quaternionenbezeichnung unten links auf dem ersten und rechts auf dem letzten Blatte der Quaternionen. Die erste erhaltene Ziffer ist Γ auf fol. 7; es fehlen vorne ein Blatt, und zwischen fol. 6 und fol 7 ein Blatt und ein Quaternio. Der Quaternio ε hat nur 7 Blätter, aber ohne Lücke im Text. Überschriften in Goldbuchstaben, darüber bunte Arabeske. Der erste Initial jeder Rede bunt.

Die Handschrift enthält Predigten des Gregorius von Nazianz.

fol. 1r beginnt verstümmelt die Predigt εἰς τὸ ἅγιον πάσχα καὶ εἰς τὴν βραδυτῆτα mit den Worten: ἐθρήνησεν αἴγυπτος τὰ πρωτότοκα καὶ ἡμᾶς παρῆλθεν ὁ ὀλοθρεύων (or. 1 cp. 3 Migne Tom. 35 col. 397 A.)

fol. 4r: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον πάσχα τῇ (τῇ ausradiert) ἐπαύριον. (or. 45 Migne Tom. 36 col. 624 ff.) In Folge der Lücke hinter fol. 6 fehlt das Stück zwischen ὅσον ἡδὺ γινώσκει τοὺς γι — und διατείχισμα μέσον θεοῦ καὶ εἰδώλων (col. 628 A — 640 B.)

fol. 24r col. 2: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν καινὴν κυριακὴν καὶ περὶ ἐγκαινίων καὶ εἰς τὸν μάρτυρα μάμαντα. (or. 44 ib. col. 608 ff.)

fol. 34v: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν πεντηκοστὴν καὶ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα. (or. 41 ib. col. 428 ff.)

fol. 50v: τοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς μακκαβαίους. (or. 15 Migne Tom. 35 col. 912 ff.)

fol. 64r col. 1 med.: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν μάρτυρα κυπριανὸν ὃν (ἀνέτηλω v. 2. Hand beigefügt) ἐξ ἀγροῦ ἐπανήκων μετὰ μίαν τῆς μνείας ἡμέραν. (or. 24 ib. col. 1169 ff.)

fol. 80r col. 2 fin.: τοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὸν ἁγιωτὴν ἰουλιανόν. (or. 19 ib. col. 1044 ff.)

fol. 93r col. 2 med.: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὰ ἅγια θεοφάνια. (or. 38 Migne Tom. 36 col. 312 ff.)

fol. 108r col. 1 med.: τοῦ αὐτοῦ ἐπιτάφιος εἰς τὸν μέγαν βασίλειον. (or. 43 ib. col. 493 ff.)

fol. 184r col. 2 med.: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὰ ἅγια φῶτα. (or. 39 ib. col. 336 ff.)

fol. 201r: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα. (or. 40 ib. col. 360 ff.)

fol. 246r col. 2 med.: τοῦ αὐτοῦ εἰς γρηγόριον τὸν νύσης ἀδελφὸν βασιλείου τοῦ μεγάλου ἐπιστάντα μετὰ τὴν χειροτονίαν. (or. 11 Migne Tom. 35 col. 832 ff.)

fol. 252r col. 2 fin.: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν τῶν ρν' ἐπισκόπων παρουσίαν συντακτήριος. (or. 42 Migne Tom. 36 col. 457 ff.)

fol. 274r col. 2: τοῦ αὐτοῦ εἰς ἀθανάσιον ἐπίσκοπον ἀλεξανδρείας (or. 21 Migne Tom. 35 col. 1081 ff.)

fol. 302r col. 2: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν πληγὴν τῆς χαλάζης καὶ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ διὰ ταύτην σιωπῶντα. (or. 16 ib. col. 933 ff.)

Digitized by Google

fol. 321r col. 1 fin.: τοῦ αὐτοῦ περὶ φιλοπωχίας. (or. 14 ib. col. 857 ff.) Schliesst verstümmelt mit den Worten: ἐπεὶ καὶ τοῖς ἐντεῦθεν χρηστοῖς πολλάκις δεῖσθαι τὸ θεῖον τοὺς εὐσεβεῖς. (ib. col. 881 C.) Am oberen Blattrande steht am Anfange jeder Rede von jüngerer Hand eine Notiz über die Anzahl der Blätter, welche sie füllt. In der letzten Rede 33 φύλλα gegeben werden, so fehlen am Ende der Handschrift mindestens 18 Blätter.

Am Schlusse der Rede wird die Überschrift wiederholt, manchmal verkürzt, nur einmal fol. 246v verlängert: τῇ ἐπαύριον εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα. fol. 3 fin. fehlt sie ganz. Bisweilen ist der Text von jüngerer Hand corrigiert, zum Theil auf Rasur.

Im Jahre 1894 in Paris erworben. Vorher wahrscheinlich in Privatbesitz.

300.

Codex graec. qu. 1. Pap. cm. 22×14,5. XV. Jh. 63 Blätter, zu denen später ein jüngeres hinzugefügt ist. Ausser kleineren Beschädigungen durch Wurmfrass sind die beiden ersten Blätter durch Löcher in der Mitte, das 63. am inneren Rande stärker beschädigt.

1. fol. 1r: Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ παλαμᾶ εἰς τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἴσοδον· καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ βίον τῆς ὑπεράγνου δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας. Beg.: Ἐπὶ τῶν μειζόνων ἢ κατὰ ἀνθρωπίνην δύναμιν εἴτε βάρος ἀναθέσθαι δέοι κ.τ.λ. Schluss fol. 25r: εἰς δόξαν αὐτοῦ τοῦ ἀνωτάτου φωτός, τῆς τρισηλίου καὶ μοναρχικωτάτης φαιδρότητος, ᾗ πᾶσα πρέπει δόξα κράτος καὶ τιμὴ καὶ προσκύνησις νῦν καὶ εἰς τοὺς ἀκαταλήκτους αἰῶνας ἀμήν.

2. fol. 25r: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τοῦ κυρίου· καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ᾗ περὶ σώφρονος χηρείας· καὶ κατὰ τῆς ἀντιθέτου ταύτῃ πορνείας. (Migne, Patr. Gr. Tom. 151 col. 64, aber stark abweichend.)

3. fol. 31r: Τοῦ αὐτοῦ πῶς ἀνόσιός τε καὶ ἄμωμος ἡ ἀρετὴ τελεῖται κ.τ.λ. Ebend. col. 76.

4. fol. 35r: Τοῦ αὐτοῦ περὶ νηστείας καὶ προσευχῆς καὶ τῆς κατ' αὐτῶν πολυειδοῦς ἐπιβουλῆς τοῦ κοινοῦ πολεμίου. Ebend. col. 88.

5. fol. 38v: Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης λόγος ἀποδεικτικὸς πρῶτος. ὅτι οὐχὶ καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ ἀλλ' ἐκ μόνου τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Gedruckt hinter Gennadii Scholarii syntagma. London 1624. Daneben am Rande: *Huius initii opus totum duorum librorum est impressum ut de defectu eius conqueri non debeamus. Summa est scriptum pro Graecis contra Latinos de Sp. S. processione ex solo patre. Christ. Ravius.* Die Handschrift enthält nur die erste der beiden Abhandlungen, Vorrede, 42 numerierte Capitel und Recapitulation in 11 numerierten kurzen Sätzen.

Diese Stücke waren in der Bibliothek des Chr. Ravius. cf. Chr. Ravii spolium Orientis Centur. quarta. Cod. 10 und 11.

6. fol. 64 von jüngerer Hand: *E codice Nicolai Rigaltii Parisii.* Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς γραφείσης Λαύσῳ πρεσβύτερῳ παρὰ καλλαδίου ἐπισκόπου. Beg.: Μακαρίζω σου τὴν προαίρεσιν. Es ist der die Historia Lausiaca des Palladius einleitende Brief: Migne, Patrol. gr. tom. 34 p. 1001.

Am unteren Rande von fol. 1. ἱπποδίου μαγιστριανοῦ μαγθώμης. Darüber: *Emi Constantinopoli ab subscripto possessore 3 piastris. Chr. Ravius.*

301.

Codex graec. qu. 2. Pap. cm. 18,5×15,2. XVII. Jh. 93 Blätter.

Abschriften aus gedruckten Werken.

1. fol. 1 Titelblatt: *Gennadius Scholarius, Patriarcha Constantinopolitanus de Praedestinatione a Davide Hoeschelio Aug. nunc primum editus.* fol. 2r Beginn, fol. 29r Schluss des Werkes. fol. 29v—33r leer.

2. fol. 33v: *Glochiri* (darüber von anderer Hand: *Plochiri*) *Michaelis Drama a Federico Morello castigatum.* Schluss fol. 37r am Ende.

3. fol. 37v: Μαρκέλλου Στιβήτου ἰατρικὰ περὶ ἰχθύων.

Digitized by Google

4. fol. 40r: Παύλου Σιλεντιαρίου εἰς τὰ ἐν Πυθίοις θερμὰ ϰαμάμβια δίμετρα ϰαταληπτιϰά. Schluss fol. 43v. fol. 44r leer.

5. fol. 44r: *Ioannis Geometrae Epigrammata et Hymni.* fol. 45r: Ἰωάννου Γεωμέτρου ἐπιγράμματα τετράστιχα ὧν ἡ ἐπιγραφὴ Παράδεισος. *Hortus epigrammatum Graec. Moralium Io. Geometra Autore, Fed. Morello Prof. R. Interpr.* Parisiis 1593 (= Migne Patrol. gr. tom. 106 col. 867 ff.)

6. fol. 60r: Ἰωάννου Γεωμέτρου εἰ τὸν ὑπαγίαν Θεοτόϰον ὕμνος α'. (Folgen die 5 Hymnen.) Migne, col. 856 ff.

7. fol. 69r: Ἐξεϰιήλου τοῦ τῶν Ἰουδαϊϰῶν τραγῳδιῶν ποιητοῦ ἐϰαγωγὴ, δρᾶμα. *Ezekielis tragici Judaicarum historiarum Poetae Eductio seu liberatio Hebraeorum Tragoedia sacra, Exodo respondens. Ex lib. 9 Euseb. Pamph. de praepar. Evang. selecta et plerisque in locis castigata. Parisiis.*

8. fol. 78r: Ἱεροϰλέους φιλοσόφου περὶ προνοίας ϰαὶ εἱμαρμένης ϰαὶ τῆς τοῦ ἐφ' ἡμῖν πρὸς τὴν θείαν γνῶσιν συντάξεως (ϰατ' ἐπιτομήν). Am Schlusse fol. 86r ein Ausspruch des Chrysostomus über denselben Gegenstand ἐϰ τῶν εἰς τὸν παραλυτιϰόν.

9. fol. 86v: Γρηγορίου τοῦ Κυπρίου σοφωτάτου ϰαὶ λογιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἐγϰώμιον εἰς τὴν θάλασσαν ϰ.τ.λ. *Gregorii Cyprii* etc. *Maris, sive universae aquarum naturae laudatio. Lutetiae.* (= Migne, Patrol. gr. tom. 142 col. 433 ff.)

Herkunft der Handschrift unbekannt. Dieselbe war schon vor 1820 in der Bibliothek.

302.

Codex graec. qu. 3. Pap. cm. 20,6 × 14,6. Die Handschrift besteht aus zwei besonders paginirten und ursprünglich getrennten Theilen, wie die mit α' beginnende Quaternionenzählung des zweiten Theils beweist.

1. 32 Blätter, XV. Jh., von verschiedenen Händen geschrieben, enthalten Briefe des Libanius, grossentheils mit Interlinearglossen und Scholien.

Pag. 1 Überschrift roth: Ἐπιστολαὶ Λιβανίου σοφιστοῦ Ἀντιοχέως· Θεμιστίῳ. (= Ep. 66 ed. Wolf.) Beg.: Ἃ μὲν ἀδίϰειται ϰαὶ ὑπό τίνων ὁ ἐμὸς μὲν διδάσϰαλος ϰ.τ.λ.

Pag. 1—12 enthalten als α'—ι' numeriert Ep. 66. 67. 65. 64. 68. 69. 70. 72. 71. 73. Pag. 12 bricht verstümmelt in einem Scholion zu Ep. 73 ab. Pag. 13—16 sind leer.

Pag. 17 beginnt in anderer Schrift mit den Scholien zu einem fehlenden Briefe. Dann folgt als λ' gezählt Ep. 220, die Zählung geht ununterbrochen bis πα' auf p. 48. Es sind folgende Briefe: 220. 222. 233. 221. 223—232. 234—240. 247. 241—244. 249. 245. 250. 246. 253. 248. 251. 252. 254—266. Dann ohne Überschrift und Ordinalzahl, aber von derselben Hand und mit Scholien und Glossen Ep. 85. 86. 87. Daran schliessen sich unmittelbar auf p. 50 med., aber von anderer Hand und ohne Scholien und Interlinearglossen: Ep. 795—798. 800—807. 810. 813—820. 824. 825. 823. 827. Auf p. 63 von anderer Hand Ep. 551.

2. 56 Blätter, XV. Jh., enthaltend Briefe des Synesius mit Interlinear- und Rand-Glossen. Überschrift: Συνεσίου Κυρηναίου ἐπισϰόπου Πτολεμαΐδος ἐπιστολαί. Es sind darin folgende Briefe (nach der Ausgabe des Gregorius Demetricus 1792): 1. 2. 3. 5. 4. 6. 7. 13. 14. 31. 57. 58. 44. 32. 46. 47. 50. 61. 67. 66. 72. 73. 78. 79. 95. 103. 121. 130. 137.

Im vorderen Deckel findet sich die Bibliotheks-Signatur Cl. N. Gr. 7 und folgende Angaben über frühere Besitzer: *Hunc librum Clariss. Doctissimoque viro D. Bartholomaeo Keckermanno praeceptori de se optime merito, in perpetuum observantiae et gratitudinis τεκμήριον. D. D. Ioannes Rothe Amsterodamensis. Dantisci anno 1604. 7 Aug.* Darunter von anderer Hand: *Hic codex manuscriptus emtus est Lugduni Bat. e Bibliotheca Cl. Viri et praestantis Graeci Francisci Nansii, qui idem sua manu scriptam schedulam (quae per incuriam amissa est) inseruerat, qua iudicium suum de isto codice*

Digitized by Google

sic exposuit ut probaret omnino vetustissimum esse et ante annos mille scriptum. In die Königliche Bibliothek kam die Handschrift vor a. 1891.

303.

Codex graec. qu. 4.

Druck des Ἀρολόγιον μέγα περιέχον πᾶσαν τὴν ἡμερονύκτιον ἀκολουθίαν. . . . νεωστὶ μεταχυπωθὲν καὶ ἐπιμελῶς διορθωθὲν παρὰ κυρίου Ἀλεξάνδρου Κατχελλαρίου. Ἐνετίησι ,αφμ΄. Davor 49 Blätter, dahinter 17 Blätter und zwei Blätter hinter p. 176 mit handschriftlichen Gebeten und liturgischen Bruchstücken aus dem XVIII. Jh.

Früher im Besitz Fr. I. Roloff's.

304.

Codex graec. qu. 5. Pap. em. 21×14,3. 72 Blätter.

Zusammenstellung verschiedener Stücke, meistens dem XV.—XVI. Jh. angehörig.

1. fol. 1r: κεφάλαια ἀναγκαῖα ἐκβληθέντα ἀπό τε τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ νόμων καὶ συνοδικῶν πράξεων. Beg.: ἀπὸ τοῦ πρώτου τίτλου τοῦ περὶ πατριαρχῶν. Am Ende verstümmelt.

2. fol. 14r: Unter der Überschrift περὶ συγγενείας mehrere Abschnitte über Verwandtschaftsgrade, Ehe etc.

3. fol. 32r med.: Überschrift: τὸ μήνυμα τῶν ἀρχιερέων, γίνεται οὕτως.

4. fol. 34r med.: ἡ δὲ χειροτονία γίναται οὕτω. Unterschrift fol. 41v med.: χεὶρ μανουὴλ τλήμονος θύτου ἐνδ. ια ἐν τῷ ,ϛ,ϡϙ δεκάτῳ· καὶ ,ϛ, ἔτη. (a. 1507/8).

5. fol. 41v med.: Τὰ ἐκκλησιαστικὰ ὀφφίκια ὅπως ἔχουσι τάξεως, auf fol. 43 von junger Hand ergänzt.

6. fol. 44r: Stück einer Notitia episcopatuum, nämlich λγ΄. ἐπαρχία καζικῆς. Dazu auf fol. 44v von jüngerer Hand die Eparchien Armenien und Pontus Polemoniacus, von noch späterer die 6 ersten oecumenischen Synoden.

7. fol. 45—46r: τάξις τῶν πατριαρχειῶν — τάξις τῶν ὑποκειμένων μητροπόλεων τῷ ἀποστολικῷ καὶ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῆς θεσσαλονίκης καὶ βασιλίδος κωνσταντινουπόλεως.

8. fol. 46v: περὶ διαλύσεως τίτλος λ΄ — περὶ ἐγκλημάτων, am Ende verstümmelt.

9. fol. 47r—54v: Canonische Bestimmungen über verschiedene Gegenstände, von verschiedenen Händen, zum Theil in Vulgärsprache. Dazwischen fol. 53r: διαθήκη τῶν τριῶν ⸗ υἱῶν γαλλινοῦ, ὑπὸ κράτους καὶ μελετίου τοῦ σοφοῦ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς καὶ πῶς δεῖ διέξιέναι τὸν καιρόν.

10. fol. 55r: von ganz junger Hand ein Recept πὸς γίνετε τὸ μαῦρον τὸ μελάνην.

11. fol. 55v, 56r: οἱ διαταφαγητὰ ὅπου τρώτη ὁ ἄνθρωπος πᾶσα μήναν.

12. fol. 56r: τῶν μηνῶν τῶν δώδεκα πότε λάβῃ ὁ ἄνθρωπος αἷμα. fol. 57r leer.

13. fol. 57v, 58r: ἐρμηνία πότε ναπάρῃ ὁ ἄνθρωπος αἷμαν. fol. 58v leer.

14. fol. 59. 60r Gebete. fol. 60v Hände, deren Finger mit Buchstaben beschrieben sind, darunter Berechnung des Schaltjahrs.

15. fol. 61 Briefmuster. Am Rande des fol. 61r von junger Hand, zum Theil weggeschnitten chronologische Notizen über Eroberung griechischer Städte durch die Türken und über deren Sultane. Unten auf fol. 61v von jüngerer Hand: μνήστι κύριε τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου χριστοφόρου τζουρκάλη ὡςτὴς ἐδωρίσαντο οἱ πέδες αὐτοῦ διμὴ καὶ κερὰ καὶ γεωρ. σέλανὴς τὴν ἁγίαν μονὴν ἡμῶν.

16. fol. 62. 63 ein längeres Gebet. fol. 63v med. knrzes Gebet des Johannes Enchaitensis um Gnade für Plato und Plutarch. Darunter Verse zum Lobe des Bades, beginnend: πολλῶν αἴτιον τὸ λουτρὸν δωρημάτων und 2 Sätze, welche von vorne und hinten gelesen gleich lauten.

17. fol. 64r Räthsel, beginnend: κόνις μὲν εἰμὶ καὶ λίαν λεπτοτάτη (Auflösung χνοῦς-νοῦς-οὖς-ῦς.) Zweites Räthsel beginnend: ἄπλητον εἰμὶ καὶπαμφάγον θηρίον(Auflösung πῦρ.) Darunter eine geistliche Anweisung in Form eines Receptes, aus einem Gerontikon. Am Rande chronologische Notiz über die Eroberung Dorylaeums A.M. 7034 (= a. 1526/7).

Digitized by Google

18. fol. 64ᵛ—66ᵛ Briefmuster. Am unteren Rande von fol. 66ᵃ eine chronologische Notiz über eine Sturmfluth A. M. 7069 (= a. 1560 l).

19. fol. 67ʳ—72ʳ: Kurze Capitel theologischen Inhalts zum Theil aus Basilius und Gregorius von Nyssa; dazwischen fol. 70ᵛ med. — 71ᵛ med.: τοῦ ἁγίου ἀπιφανίου περὶ τῶν ιβ λίθων κ. τ. λ.

Aus der Bibliothek des Chr. Ravius. Vgl. Ravii spolium Orientis Cent. IV cod. 9.

305.

Codex graec. qu. 6. Pap. cm. 19,6×13,8. XVI. Jh. 2 ungezählte und 64 gezählte Blätter, von denen fol. 61ᵛ—64 unbeschrieben sind. Auf dem ersten ungezählten Blatte findet sich die Ziffer 1607 und daneben von anderer Hand: 67 *pag.*

Der Text zerfällt in 9 Abschnitte, welche durch rothe Arabesken von einander getrennt sind. Die ersten 8 Abschnitte enthalten Auszüge aus dem Octoechos nach den 8 ἤχοι desselben. Jeder derselben beginnt mit den στιχηρά: κύριε ἐκέκραξα πρός σε· εἰσάκουσόν μου. πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρός σε. εἰσάκουσόν μου κύριε. und: κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου. ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἑσπερινή. εἰσάκουσόν μου κύριε. Darauf folgen jedesmal 2 θεοτόκια, dann die Abschnitte, welche in den Drucken (mir lag der Druck Venedig 1870 vor) mit „τῷ σαββάτῳ ἑσπέρας“ überschrieben sind, mit Ausschluss der beiden letzten Stücke, des ἀπολυτίκιον und des θεοτόκιον. Jedesmal wo in diesen Abschnitten des Drucks steht: ἐν τῷ στίχῳ στιχηρά ἀναστάσιμα findet sich in der Handschrift: ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο ὁ κύριος. Auf diese Abschnitte folgen die im Drucke mit „εἰς τοὺς αἰῶνας“ überschriebenen Stücke, endlich 2 νεκρώσιμα. — Der 9. Abschnitt der Handschrift enthält die 11 ἑωθινὰ ἰδιόμελα, welche hinter dem Octoech abgedruckt sind (p. 167 der Ausg. Venedig 1870.) Alles ist mit byzantinischer musikalischer Notation versehen.

Die Handschrift stammt aus der Bibliothek Ch. Rave's (Spol. Orient cent IV cod. 3). Auf der Rückseite des letzten (64) Blattes Quittungen: *Δαβὶ γράσσ ἔντμσ* 11. *ἀκομὶ Δαβὶ γράσσ* 13. *ἀκομὶ grosa* 9. Darüber von anderer (Ravius?) Hand: *grosa sunt imperiales hic Constantinopoli.* Darunter ähnliche Angaben in armenischer Cursiv (daneben: *Armenica scriptura* von derselben anderen Hand. Im hintern Einbanddeckel Aufzählung der hauptsächlichsten Feste, von späterer Hand mit fortlaufender Numerirung versehen.

306.

Codex graec. qu. 7. Pap. cm. 20,3×15,8. XVI. —XVII. Jh. Aus 3 Tractaten bestehend, deren jeder besonders für sich und mit durch das Ganze durchgehenden Ziffern paginirt ist, im ganzen 81 beschriebene Seiten; zwischen den einzelnen Stücken und am Ende und Anfang der Handschrift eine Anzahl leerer unpaginirter Blätter. Die einzelnen Stücke tragen die Nummern 408. 409. 410, offenbar Bezeichnungen einer Bibliothek, der sie früher angehört haben.

Die Handschrift enthält:

1. Pag. 1: Τοῦ σοφωτάτου Βήτωνος μηχανικὰ περὶ πολέμων κατὰ γαῖαν καὶ κατὰ θάλατταν auf dem Titelblatt, nach einer Notiz auf pag. 2 Abschrift aus einem Palatinus. Pag. 3 beginnt die Schrift unter dem Titel Βήτωνος Μηχανικὰ. Συμβουλὴ φίλου πρός τινα φίλον. Beg.: Φίλων ἁρίστων χαίρειν. Es ist die unter Philo's Namen gedruckte Schrift Βελοποιικῶν λόγος Δ'. Ε'. Thevenot. p. 49 ff. Am Rande Conjecturen des Schreibers und Collationen dreier Handschriften, welche als Sch. oder S. (= Scbotti) Leid. oder L. (= Leidensis) und Grim. oder G. bezeichnet sind.

2. Pag. 53: Βίτωνος κατασκευαὶ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ καταπελτιστῶν. Beg.: Αὐθρβόλου ὀργάνου κατασκευὴν ἐπιβέβλημαι γράψαι. Am Rande gleichartige Conjecturen und Collationen. Thevenot p. 105 ff.

3. Pag. 68: Auf dem Titelblatt: Βασιλείου πατρικίου καὶ παρακοιμωμένου ναυμαχικά. Pag. 69: Ναυμαχικὰ συναχθέντα παρὰ Βασιλείου πατρικίου καὶ παρακοιμωμένου. Στίχοι ἡρωικοί. 12 Hexameter beginnend: Αὐσονίων σοφίης διδιδαγμένος ἔξοχα ἔργα.

Digitized by Google

Pag. 70 Überschrift: Βασιλείου πατρικίου καὶ παρακοιμωμένου. Προοίμιον. Beg.: εἶπερ καὶ ἄλλό τι τῷ βίῳ λυσιτελεῖν οἶδε. Schluss p. 81: μελιτέον δὲ ἥδη ἐπὶ τὰ εἴδη τῶν παρατάξεων. Darunter die Notiz: *Hic desinebat liber Pistorii, et subiunctum erat caput de Naumachiis e Tacticis Leonis.* Am Rande nur Conjecturen und Bemerkungen des Schreibers. Gedruckt Fabric. Bibl. graeca Tom. VIII p. 136 ff.

Aus der Bibliothek des Quintus Icilius.

307.

Codex graec. qu. 8. Pap. cm. 20,3×16,3. XVII.—XVIII. Jh. 239 Blätter.

1. fol. 1: Excerpte und Notizen unter dem Titel: *Judicia veterum de sermone simplici.*

2. fol. 9: *Aristidis de oratione simplici.* Lateinische Übersetzung des Anfangs der Schrift des Aristides. fol. 10v—12r leer.

3. fol. 13: Der griechische Text derselben Schrift unter der Überschrift: Ἀριστείδου τεχνῶν ῥητορικῶν περὶ ἀφελοῦς λόγου. (Rhetores graeci ed. Spengel Tom. II, 512.)

4. fol. 41—43: Fragment eines Drucks: *Cypressen Krantz über der früzeitigen Leiche der ... Jungfrawen Leveken von Speckinen .... Gewunden von mitleidigen Verwandten und Freunden. Rostock (1639).* (Darin ein Gedicht von Jacobus Raue von Berlin.)

5. fol. 44—145: Δημητρίου Φαληρέως περὶ ἑρμηνείας. *Demetrii Phalerei de elocutione.* Der griechische Text dieser Schrift (Rhetores Graeci ed. Spengel III, 259 ff.) mit gegenüberstehender lateinischer Übersetzung.

6. fol. 148 ff.: Indices, von denen drei auf einem Vorblatt in Aussicht gestellt werden. Die Handschrift enthält aber vollständig nur den ersten: *Resolutiones singulorum capitum in suas sententias,* und vom zweiten alphabetischen die Buchstaben A—I.

Herkunft unbekannt. Da ausser den zu fol. 41 erwähnten Gelegenheitsgedichten auf ein Ereigniss in Rostock a. 1639, das Fragment eines an Ravius (Johannes? oder Jacobus?) gerichteten auf Rostocker Universitätsverhältnisse (Vacanz des Lehrstuhls des a. 1638 gestorbenen Prof. Joh. Kleinschmid) bezüglichen Briefes lose in der Handschrift liegt, so darf man wohl einen Rostocker Gelehrten (Joh. Simonius? welcher a. 1601 eine Schrift über Demetrius in Rostock herausgab? oder Jacob Raue selbst?) als Urheber der Handschrift betrachten, welche dann in Besitz von Chr. Ravius kam.

308.

Codex graec. qu. 9. Miscellanhs. auf Papier, aus dem XVI. Jh., 88 Blätter, welche als fol. 3—90 bezeichnet sind, so dass also vom ersten Stücke 2 Blätter fehlen. Fol. 3 und 4 sind beschädigt. Die meisten Stücke sind in quarto, nur fol. 52—65 in octav, fol. 88—90 Folioblätter, welche am Rande umgebogen sind.

Auf dem Rücken ist die Handschrift als *Prosodica et Mythologica graeca* bezeichnet. Sie enthält:

1. fol. 3—14r am Anfange verstümmelt eine Schrift περὶ πνευμάτων καὶ ἀντιστοίχων beginnend ἁμαρτήσ. ἁμαρτωλός. τὸ α πρό τοῦ ν ψιλοῦται. Schluss: τὸν νοῦν ταῖς ὠφελίαι. Herausgegeben von E. Miller im Annuaire de l'assoc. p. l'encour. des études grecques en France 1874 Tom. VIII, p. 225 ff.

2. fol. 14v—18r: Διὰ στίχων οἱ ιβ' ἆθλοι τοῦ ἡρακλέους. Schluss: τέλος τῶν δώδεκα ἄθλων τοῦ ἡρακλέους. Unter dem Namen des Johannes Pediasimus in den Mythographi ed. Westermann p. 349 ff.

3. fol. 18v: Κορνούτου περὶ οὐρανοῦ. Schluss auf fol. 34r: καθ' ἣν ἁρμόττει συμμετρίας διδασκομένων.

4. fol. 34v: Παλαιφάτου περὶ τῶν ἀπίστων ἱστοριῶν. Schliesst auf fol. 43r: ἐξ οὗ ὠνεῖται ὅσα βουλητέον αὐτῷ. ἐκ τούτων οὖν ὁ μῦθος.

5. Der Rest von fol. 43 enthält: Ὀνοματοποιΐα τῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως. Beg.: τὸ ἁπαλὸν βρέγμα. Schluss: οἱ δὲ τοῦ ποδὸς δάκτυλοι ὡς καὶ τῆς χειρός. Zu derselben Handschrift gehört:

6. fol. 66: Tractat über die Beinamen der Götter, beginnend: Ἐπίθετα τοῦ διός. ἱκέσιος ἀφέσιος. ὅρκιος, Auszug aus der Schrift des Nicetas

Digitized by Google

(vgl. Anecdota varia graeca musica metrica grammatica ed. Studemund p. 280.) Daran schliesst sich ein Verzeichniss der Ausdrücke für Thierstimmen, Geräusche etc. (vgl. ebenda p. 286.)

7. fol. 44—51: Tractat über die Versfüsse. Studemund Anecdota p. 294 ff.

8. fol. 54 (fol. 52. 53 enthalten nur Notizen über die folgenden Blätter) Ἐπιστολικοὶ τύποι, abgedruckt in Hercher's Epistolographi Graeci p. 1ff. unter dem Namen des Demetrius Phalereus. Schluss auf fol. 65ᵛ.

9. fol. 67ʳ: Λιβανίου σοφιστοῦ ἐπιστολιμαῖοι χαρακτῆρες. (Hercher Epistologr. p. 6 ff.) Schluss fol. 73ᵛ.

10. fol. 74ʳ: κανόνες ἐκ τῶν μονοστίχων.

11. fol. 75ʳ: ἐκ τῶν κανόνων τοῦ Κάτωνος.

12. fol. 80ʳ: κανόνες τῶν χρυσῶν ἐπῶν τοῦ Πυθαγόρου.

13. fol. 82—85 von jüngerer Hand. Auszug aus des Choeroboscus Tractat περὶ τρόπων (Rhetores graeci ed. Spengel III, 244.) Beg.: Ποιητικοὶ τρόποι εἰσὶν κζ ἀλληγορία, μεταφορά. Schluss: καὶ οὕτω τελειοῦται. Die beiden letzten Blätter des Heftes fol. 86. 87, ursprünglich leer, sind zur Aufzeichnung von Rechnungen und Briefen verwendet.

14. fol. 88—90: *Annotationes in Horapollinis Hieroglyphica (ed. de Pauw, Ultraj. 4° 1727) auctore C. de Missy.*

Die Stücke fol 3—43. 66—81 stammen aus dem Besitze des Ravius. Vgl. Spolnim Orientis cent. IV. cod. 4—8. Vgl. über die ganze Handschrift Boysen im Philologus Vol XLII p. 289 ff.

309.

Codex graec. qu. 10. Pap. cm. 20,5×16. XVIII Jh. 54 Seiten.

Marmor Parium descriptum et animadversionibus instructum ab J. R. Forstero.

310.

Codex graec. qu. 12. Perg. cm. 20,2×15. XI. Jh. 80 Blätter. Davor ein halbes, dahinter ein ganzes der Breite nach zusammengebogenes Blatt aus einer etwas jüngeren Folio-Handschrift litargischen Inhalts.

Die Handschrift enthielt die 4 Evangelien, ist aber nur in stark verstümmelter Verfassung erhalten.

fol. 1: Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου. Dasselbe schliesst fol. 14ᵛ, darunter von später Hand: τέλος τοῦ εὐαγγελίου τοῦ κατὰ Ματθαίου. Es fehlen die Stücke: vor fol. 1 die Übersicht der Capitel, hinter fol. 1 Cap. 1, 21 καὶ καλέσεις — 6, 11 fin.; hinter fol. 2 Cap. 6, 33 ζη[τεῖτε — 22, 26 ὁ τρίτος.

fol. 14ᵛ: Κεφάλαια τοῦ κατὰ μάρκον. Die zum Theil verloschene rothe Schrift dieser Überschrift ist mehrfach später mit schwarzer Dinte nachgezogen. fol. 16ʳ: Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον. Das Evangelium schliesst verstümmelt fol. 31ᵛ mit Cap. 13, 12 ἀδελφὸς ἀδελφὸν: vorher fehlt zwischen fol. 23 und 24 das Stück Cap. 5, 29 καὶ ἔγνω — 9, 21 ὁ δὲ εἶπεν.

fol. 32ʳ beginnt verstümmelt das Ev. Lucae mit Cap. 8, 27 ...τησεν αὐτῶ ἀνὴρ τις; das Evangelium schliesst fol. 62ᵛ. Dahinter: Κεφάλαια τοῦ κατὰ Ἰωάννην; fol. 62ᵛ enthält aber nur noch 4 κεφάλαια, der Rest stand auf 2 Blättern, welche ausgeschnitten sind.

fol. 63ʳ: Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην. Es fehlt davon hinter fol. 78 der Abschnitt Cap. 9, 21 λαλῆσει — 20, 15 γύναι.

Am Rande der Blätter finden sich die Ziffern und Überschriften der Capitel und die Ziffern der Unterabtheilungen derselben.

Vgl. Pappelbaum cod. ms. N. T. graec. evangeliorum IV partem dimidiam cont. Berolini 1824. Die Handschrift stammt aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

311.

Codex graec. qu. 13. Pap. cm. 20,8×14. XIV. Jh. 139 gezählte Blätter und ein Blatt vor fol. 1.

Das ungezählte Blatt und die Blätter 138 und 139 enthalten Fragmente von Lectionen aus der Apostelgeschichte. Die Vorderseite von fol. 1 ist stark abgerieben und daher schwer leserlich.

Digitized by Google

1. fol. 1r: Ἀρχὴ τῆς λέξεως τῶν κδ γραμμάτων ὥρα τὸ ἄλφα. ἅπαξ· ἁλλαβὴς ἡ ἁπλῶρωτος ἢ μαῦρον. fol. 20v: ἀρχὴ τοῦ βήτα καὶ ὥρα. βαβαί· θαυμαστικὴ φωνή. βαγέσβει ηλανγεύει. βαδὴν περιπατεῖ. βάθρον θεμέλιον. βαγάλματα τὰ ὑπόστηρίγματα. βαθύγλωττοι· ἐλόγισμοι εὐγλωττοι u. s. w. sehr ähnlich dem Lexicon in Bachmann's Anecdota I, 178. Das Lexicon schliesst auf fol. 103r; von fol. 30 ab ist es jedoch nicht nur von anderer Hand geschrieben, sondern wechselt auch im Character, da von da ab zwischen die kurzen Glossen längere Stücke etymologischen und historisch-mythologischen Inhalts, zum Theil in politischen Versen, eingeschoben werden.

2. fol. 104r beginnt, im Anfang verstümmelt, im Buchstaben N ein anderes Lexicon: . . . νῶτον ἄνεμον. καὶ λίεσθαι τὰς χιόνας· καὶ τρέχειν τὰ ὕδατα. ἐν τοῖς χειμάρις· χείμαρροι δὲ ἐτυμολογοῦντε ἐκ τοῦ ἐν τῶ χειμῶνι ῥέειν ἢ τρέχειν.

3. fol. 105r: τῶν ιβ ἀποστόλων τὰ ὀνόματα. Beg.: Πέτρος ἑρμηνεύεται τεθεμελιωμένη πίστις. ἐπιλυόμενος. ἐπιγνούς. ἐπικαλούμενος. Auf die Namen der 12 Apostel folgen die der 70 Aposteljünger, der 3 Knaben im feurigen Ofen und einige weibliche Namen des alten Testaments.

4. fol. 106r: ὧδε λεξικὸν τοῦ ψαλτῆρος συλλεγὲν καὶ ἁρμοσθὲν κατὰ στοιχεῖον. Beg.: Ἀλληλούϊα. αἰνεῖτε τὸν κύριον. Schliesst verstümmelt im Buchstaben Il auf fol. 107v. fol. 108 und der Anfang von fol. 109r enthalten einige Wörterklärungen ohne alphabetische Ordnung.

5. fol. 109r: λεξικὸν τῆς παλαιᾶς. Beg.: ἀββᾶ· πατήρ.

6. fol. 116r: ἀρχὴ τῶν διπλολέξεων καὶ ὥρα. Beg.: (α)ὴτης, ὁ ἄνεμος. ἢ. καὶ γίνεται ἐκ τοῦ ἀήσατ' πνέω. καὶ ἀέτης ὁ φίλος. καὶ γίνεται ἐκ τοῦ ἀεί καὶ τοῦ ἔτους ὁ χρόνος. Schliesst verstümmelt auf fol. 122r im Buchstaben Il.

7. fol. 123 enthält theologische Stücke in catechetischer Form.

8. fol. 124r: Ψῦχος δύκυμος περιέστενοῦντα ἄνθρωπον περὶ τῶν ἡμερῶν τῆς εὐδομάδος. Beg.: Δὴ εἰδέναι ἐάν εἰ τὴν α' πρὸ τοῦ ἀρήστου καταβλήθῃ ἄνθρωπος ψυχίζεται ἡμέρα αὕτη. ἡ δὲ μετὰ τοῦ ἀρήστου οὐ χρήζῃ ψυχίζειν αὐτήν.

9. fol. 125r: περὶ τῶν στοιχείων τοῦ ἀνθρώπου. Beg.: ὁ ἄνθρωπος συνείστασι διὰ δ' στοιχείων.

10. fol. 126r: πόσα σημαίνει ἡ γλῶσσα. τρία τὸ σῶμα. τὴν διάλεκτον. καὶ τὸ ἀπὸ ξενομένων τῶν λέξεων und ähnliches. Dann ψῆφος περὶ νεομηνίας, ψῆφος τοῦ βησέστου und andere derartige chronologische Rechnungen.

11. fol. 129r: ἑρμηνεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν βασιλείου περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως καὶ εἰσαγωγικαί. Beg.: Ἐκκλησία ἐστὶ ναὸς θεοῦ.

12. fol. 133r: ἑτέρα ἑρμηνεία τῆς θείας λειτουργίας ὑπὸ τῶν ἁγίων καὶ θείων πατέρων. τὸ πῶς ὀφείλη ἱερουργεῖν καὶ πῶς μελᾶσα τὸν τίμιον καὶ ἅγιον ἄρτον. Beg.: ἐρωτήθη λέων μοναχὸς παρὰ χριστοφόρου ἱερέως κωνσταντινουπόλεως. Am Ende auf fol. 139v Zeichnung einer Windrose.

Die Handschrift gelangte aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek in die Königliche.

312.

Codex graec. qu. 14. Pap. cm. 22×15,6. XVII. Jh. 368 Blätter.

Commentar des Theophilus Corydaleus zur Aristotelischen Physik. fol. 1r: Εἰς φιλοσοφίαν προλεγόμενος. ὑποῖον τὸ τῆς φιλοσοφίας ἀξίωμα. προοίμιον. Beg.: Τῶν ὅσα ὑηρέσκια πέφυκε τοῖς ἀνθρώποις καλὰ ἐν τῷ μετὰ σώματος βίῳ φιλοσοφία ἐστὶ τὸ θειότατον ἅμα καὶ σωστικώτατον. Schluss fol. 368v: ὥσπερ ὁ πλάτων ἀπὸ τῆς σωματικῆς καὶ ἀνόλου φύσεως διὰ τῆς γεννήσεως (γενέσεως am Rande), οὕτως αὐτὸς ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀνόλου φύσεως καὶ αἰσθητῆς ἐπὶ τὴν ὕλην καὶ ἀδιαίρετον καὶ νοερὰν ἀγαθότητα ἀΐδίως ὅλην ἅμα οὖσαν ἀναδραμών, ἡ πρέπει δόξα ἀΐδιος ἐπ' ἀϊδίου αἰῶνος ἀμήν.

Die Handschrift stammt aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

Digitized by Google

313.

Codex graec. qu. 15. Pap. cm. 19,8×14,2. XVII. Jh. 479 Blätter.

Dasselbe Werk wie in der vorhergehenden Handschrift unter der Überschrift: Τοῦ σοφωτάτου κυρίου θεοφίλου τοῦ κορυδαλέως (später in κορυδαλλέως geändert) εἰς φιλοσοφίαν προδιττικης. ὑπόλυσ τὸ τῆς φιλοσοφίας ἀξίωμα. Schluss wie im vorigen Codex auf fol. 478ᵛ. fol. 479 enthält von der Hand des Schreibers, aber mit anderer Dinte, einen Nachtrag zu fol. 476ʳ; in gleicher Weise sind auch am Rande der Handschrift spätere Nachträge und Berichtigungen hinzugefügt.

Am Ende der Handschrift findet sich mit der Dinte des Textes geschrieben folgende Unterschrift: εὐκτὸς τέλος ἡ παροῦσα βίβλος παρ' ἐμοῦ σεραφεὶμ ἱερομονάχου τοῦ ἐκ τῆς νήσου Θάσου ἐν κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ ₍ₐ₎ₓ₎ς: (1696) ἀπὸ χριστοῦ· ἡ μὲν χεὶρ ἡ γράψασα σίζήτω τάφῳ. ἡ δὲ γραφὴ μένει εἰς χρόνους πληρεστάτους. Dahinter mit der Dinte der Nachträge geschrieben: ἦν καὶ ἐδόξεθη. ἔρωτον μὲν παρὰ τοῦ σοφωτάτου κυρίου σπυτουνῆ καθηγητοῦ τοῦ τῆς κωνσταντινουπόλεως φροντιστηρίου, καὶ δεύτερον παρὰ τοῦ σοφωτάτου κυροῦ σεβαστοῦ διδασκάλου τοῦ ἐν βουκορεστίῳ μουσείου· ὃς καὶ τὰ λοιπὰ τῶν τῆς φιλοσοφίας μαθημάτων ἡμᾶς ἐδίδαξεν ἐφεξῆς μέχρι τέλους. Darunter: εἰς τοὺς 1697 ἀπρίλλιον 16 ἐτελειώσαμεν τὴν παροῦσαν ἁγιαμετέων τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως ἐν κωνσταντινουπόλει καὶ εἰς τοὺς 1699 φευρουαρίου 15 ἐν κῤκρεβλαχίᾳ. Auf dem ersten und letzten Blatt befinden sich Stempel mit der Umschrift: Σφραγὶς ἱερομοναχου ἐκ δουκασιου (Ortschaft auf der Insel Thasos?)

Herkunft wie bei der vorhergehenden Handschrift.

314.

Codex graec. qu. 16. Pap. cm. 22,6×15,7. XVII. Jh. 330 beschriebene Blätter; davor 4, dahinter 2 unbeschriebene Blätter, welche von späteren Händen zu Zeichnungen und bedeutungslosen Notizen verwerthet sind. Auf fol. 3ʳ und fol. 181ᵛ unleserliche Stempel mit der Jahreszahl 1650 (?), auf fol. 3ᵛ 2 Stempel mit der Umschrift ΠΑΠ ΧΟΤΡΜΟΤΖΗ 1675.

Die Handschrift enthält grossentheils Excerpte aus einem Geronticon und Heiligenleben in Vulgär-Griechisch.

1. fol. 1ʳ: Πήγνυκας διὰ τοὺς πατερικοὺς λόγους οποῦ γράφω καὶ γράφω πάσα λόγον. καὶ τα κεφάλια κατάνομα. ἔτος ₍ₐ₎χλ' (1636) ἀπὸ χριστοῦ γενήσεως. ἀπὸ ἀδὰμ ₍ₛ₎ϛμβ'. Es folgt auf fol. 1 und 2 eine Inhaltsübersicht; fol. 3 ist unbeschrieben.

2. fol. 4ʳ: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ. Beg.: Εἰς ταῖς ἡμέρ τῆς βασιλεῖ ονορίου καὶ ἀρκαδίου τῶν βασιλέων. ἦτον εἰς τὴν ρώμην τὶς ἄνθρωπος εὐσεβεῖς. τὸ ὄνμα του εὐρημιανός. Lateinisch bei Surius 17. Juli.

3. fol. 17ʳ: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου ἰωᾶννου τοῦ καλυβήτου. Beg.: βίον καλοῦ καὶ ἁμῶντου ἀνδρὸς δικαίου καὶ εὐσεβοῦς βούλομαι νά σάς δηγ̣ηθω τὴν εὐχέναν ₍ₐ₎ς εὐλογημένοῦ χριστιανοῦ. (Vgl. Metaphrastes bei Migne Patrol. graec. Tom. 114 col. 568.)

4. fol. 33ʳ: Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος νικήτα. Beg.: τῆς ἀληθεῖας λόγος προσκαλεῖ πάντας καὶ λέγει δεῦτε πάντες οἱ περφρτισμένοι.

5. fol. 44ʳ beginnt ein Abschnitt ohne Überschrift: παρανομία γάρ ἐστὶν εὐλογημένοι χριστιανοὶ ἢ ζωῆμας εἰς τὸν κοσμόν, ἐτοῦτον, ἐσσερ τὸ φέρομεν, παραβολικῶς. In der Inhaltsübersicht lautet die Überschrift: περι τὸ ὀφείλων ὀποῦ ἦτον εἰς τὴν αὐλήν.

6. fol. 47ʳ: τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν μακαρίου τοῦ αἰγυπτίου δὶ γ̣ήγησ. ὠφέλιμων. περὶ μνημόσυνων, καὶ περὶ ἄλλων ὠφελίμων. Beg.: Παρεβρέμενος ποτὲ τὶς τῶν ὁσίων πατέρων ἐν τῇ ἐρῆμω κηολούθησεν αὐτῶ ἅγγελος κυρίου.

7. fol. 58ʳ: Περὶ γ̣ήγησης. ὠφεσιμώτατοι περὶ τοῦ ἱερέος τοῦ ἀναξίου. Beg.: ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς βασιλεῖας τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν βασιλέων ἦτον ἕνας, ἄρχοντας εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδόξις εἰς τὸν μοραΐα.

8. fol. 69ʳ: Θαῦμα τοῦ ἁγίου νικολάου. καὶ τοῦ προδρόμου. Beg.: εἰς τὸν κερὸν τοῦ ἐν ἁγίοις βασιλέως κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἦτον ναὸς τοῦ ἁγίου ἰωάννου τῆς λεγομένοις πέτρας.

9. fol. 74ʳ: ἕτερον θαῦ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν νικολάου. περὶ τῶν κολεῖβων. Beg.: εἰς τὴν κωνσταντινούπολην ἄνθρωπος ἕνας εἶχεν πολὴν ἀγάπην. μετὸν μέγαν νικόλαον.

Digitized by Google

10. fol. 78r: Βίος. καὶ πολιτεία. τῆς ὁσίας, μητρὸς ἡμῶν μαρίας. τῆς μετάνομαστήσας μαρίνος. Beg.: Ἕναν καιρὸν ἦτον κάποιος ἄνθρωπος τὸ ὀνόματου αὐρμανός.

11. fol. 86r: Περὶ τὸν θάνατον τοῦ ἀβραὰμ, ὁπόταν ἤθέλησε ὁ κύριος νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐτὸν. Beg.: Ἔζησε δὲ ἀβραὰμ, ὥλην του τὴν ζωὴν χρόνους ροε'.

12. fol. 97r: Περὶ πὸς ἐζήτησαν ἕνας μοναχὸς καὶ ἀδελφὰς ἀπὸ τὸν θεόν. ψυχὴν ἀνθρώπου πῶς εὐγένη ἀπὸ τῶ σώμα. νὰ ἰδοῦ. Beg.: Ἀδελφὸς τὶς καὶ μοναχὸς ἐπιθύμα νὰ ἰδῇ ψυχὴν ἁμαρτωλοῦ, καὶ δικαίου.

13. fol. 99r: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν νικολάου μοναχοῦ τοῦ στρατιλάτου. Beg.: ὅτος ὁ μέγας νικόλαος ἦτων εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας νικηφόρου τοῦ βασιλέως.

14. fol. 103r: Περὶ λειτουργιδες καὶ σαραντάμα. πῶς εἶναι πολλὰ ὠφέλιμα διὰ ταῖς ψυχαῖς. Beg.: Περὶ δὲ τὰ σαραντάμα ὁποῦ γένονται διὰ τοὺς ἀπεθαμένους νὰ ἀκούσατε τῇ ἐξηγοῦνται τὰ πατερηκά.

15. fol. 106r: περὶ τοῦ ἀπέχεσθαι κρυφοφαγίαν ὅτι αὐτῇ μόνον δύνατε τῶν ἀνθρώπων. χωρεῖς ἄλλων ἁμάρτιαμ. Beg.: ὁ ἅγιος γρηγόριος, ὁ διάλογος διήγατε, ὅτι εἰς ταῖς ἡμέραις τοῦ ἦτον ἕνα μοναστήριαν.

16. fol. 109v: Ἐν τοῖς χρόνοις ὁποῦ ἐμαρτήριαν ὁ ἅγιος μεγαλομάρτυς μερκούριος (bis hierher mit rother Dinte in Form einer Überschrift) ἦ τὶς ἱέρεὺς ἐν τῇ χώρα. μέθυσος πάνυ.

17. fol. 116r: Περὶ ὑποταγῆς καὶ ὑπὸ μονῆς. καὶ ὑπακοῆς γνησίου υἱοῦ. καὶ τῆς συγκοφαντίας. Beg.: Ἐν ταῖς ἡμέραις θεοδοσίου τοῦ βασιλέως ἦτον ἕνας ἄρχωντας εἰς τὴν κωνσταντινούπολιν.

18. fol. 124v: τῇ αὐτῇ ἡμέρα τοῦ ὁσίου μακαρίου τοῦ αἰγυπτίου. Beg.: Τρεῖς τηγὲς ἠγιασμένοι γέραντες. σέργιος, καὶ θεόφιλλος. καὶ ρίγιος.

19. fol. 133r: Μαρτύριων τῶν ἁγίων ὁάδα. γοβδελασᾶ καὶ κασδῶας. ὧν συγγενεῖς καὶ γνήσια τέκνα σαβορίου βασιλέως περσῶν. Beg.: Ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ σαβορίου βασιλέως περσῶν πατρὸς τοῦ ἁγίου γοβδελασᾶ. κάποιος ὁάδας.

20. fol. 143v: τῆς ἁγίας μάρτυρος φωτινεῖς, τῆς σαμαρίτιδος ἦ ὁμίλησεν ὁ χριστὸς ἐν τὸ φρέαρτι καὶ τὸν σὼν αὐτοῖς. Beg.: Εἰς ταῖς ἡμέραις τοῦ νέρωνος τοῦ βασιλέως τῶν ῥωμαίων ἐκηνήθη μεγάλλος διώγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν.

21. fol. 155v: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρισοστόμου λόγος περὶ τῆς καταβάσεως τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἐν τῶ ἅδῃ. etc. Beg.: Ἀδελφοὶ. ἀνάγκι εἶναι σήμερων. νὰ μάθωμεν ποταπῆ παρουσία ἦναι τοῦ προδρόμου.

22. fol. 162v: Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἐφρὰμ τοῦ σύρου λόγος περὶ μετανοίας. Beg.: Ἀμαρτωλὸς εἶμαι. καὶ πῶς νὰ ἔλθω εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

23. fol. 166v: Λόγος τοῦ γέροντος τοῦ ξενωφῶν. Beg.: Διηγήσατω τῆς ἁγιος γέροντας μέγας καὶ ἔλεγεν ὅτι τὶς ἄνθρωπος ἦτον εἰς τὴν κωνσταντινούπολιν τὸ ὀνόμα του ξενωφῶν.

24. fol. 184v: βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ ὑπατίου ἀρχιεπισκόπου γαγρῶν. Beg.: Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκήνες ὁποῦ ἐβασίλεψεν ὁ κύρος ο βασιλεὺς ἐκράτι καὶ ἦτον ἠδωλλολατρία.

25. fol. 211r: βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγιου παντελεήμονος. Beg.: Αἱ ὧρται καὶ αἱ πανήγυραις τῆς ἐκκλησίας μας ἐλλογημένοι χριστιανοί.

26. fol. 240v: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου θωμᾶ. Beg.: Κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκεῖνους, ὁποῦ ἦσαν ὅλοι ἡ ἀπόστολλοι. εἰς τὰ ἱεροσόλημα, σῶμος, ὁ λεγόμενος πέτρος, καὶ ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. (Vgl. die Acta apocrypha Thomae.)

27. fol. 260r: περὶ τῆς ἁγίας ἀναστάσιμος, πῶς ἐκηνήθη ὁ βασιλεὺς, καὶ τὴν ἔκτισεν καὶ πόσην ἔξοδον. ἐξόδιάσεν. καὶ πότε ἐκτίσθη. καὶ ἐκλήθη ἁγία σοφία. Beg.: Βασιλεβόντος ἰούστινόυ τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου, εἰς τοὺς πέντε χρόνους τῆς αὐτοῦ βασιλείας, ἔγενεν ἰσοδρόμιον.

28. fol. 277v: Σεισμολόγιων. σὴν θεοῦ ἁγίου τῶν τριῶν μεγίστων. σεισμῶν τῶν. ιβ μηνῶν καὶ ζωδίου λέοντος τοῦ σωφωτάτου βασιλέος. Beg.: μηνῆ σεπτέβριος. ζυγὸς: ἐὰν σεισμὸς γένηται καρπὸν λήγει ἔστω.

29. fol. 287r: Βρονταλόγιων, τῶν δώδεκα ζωδίου. Beg.: Παρθένος. ἐὰν βροντῆσῃ. εἰς αἴγυπτον πόλεμοι πολοί.

Digitized by Google

30. fol. 289r: Ἐνθύμησις πρὸς πάντας τοὺς ἀνθρώπους, τί τοὺς κάμνῃ χρεία. νὰ τρώγουν. καθέκαστων μέγαν. ὅλου τοῦ ἐναυτοῦ.

31. fol. 291r: περὶ ἀσθενείας καὶ ὑγίας. Beg.: εἰς τὴν σ' τοῦ μηνός, ἐὰν παοθῇ. φόβος ἔγναι θανάτου. ἕως ἡμέρας τρεῖς.

32. fol. 293r: περὶ τοῦ ἀσκαιτοῦ ὁποῦ ἔκαμεν δέησην. μετὰ τήνος. ἔχει μερος. Beg.: Γέρω τὶς ἐκάθετον εἰς τὴν ἔρρημων· ὁ ὁποίος γέρων. ἔκαμεν εἰς τὴν ἔρρημον χρόνους σαράντα.

33. fol. 298r: Διήγησις πάνυ ὠφέλημος. περὶ ἐλεημοσύνης καὶ φιλοπτοχίας. Beg.: Ἐλεήγησατο ἡμεῖν ἕνας ὅσιος ἀπὸ τῆς ἐρρήμου. λόγων τινὰ θαυμαστὸν, ὅτι ἦτον ἕνας φιλόχριστος χριστιανός.

34. fol. 303v: Περὶ τοῦ ἀναχωρητοῦ. ὁποῦ ἐζήτησε νὰ μάθῃ τὰ κρίματα τοῦ Θεοῦ. Beg.: Ἦτον ἕνας ἀναχωρητὴς, ἐνάρετος κατὰ πολλὰ καὶ ἁπαρακάλλη τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγεν.

35. fol. 307r: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου φιλαρέτου τοῦ ἐλεήμονος. τοῦ ἀμνηκάνου. Beg.: Βίον καλὸν καὶ θεάρεστον καὶ πολιτείαν ἀμεμπτον. ἀνδρὸς δικαίου καὶ ἁγίου βούλομαι νὰ διηγηθῶ. εὐλογημένοι χριστιανοί.

Die Handschrift stammt aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

315.

Codex grsec. qu. 17. Pap. cm. 21,2×14,2. XVI. Jh. 390 Blätter, die jedoch nur bis 386 gezählt sind, da je ein Blatt hinter 113 und 222, zwei Blätter hinter 192 bei der Paginirung übersprungen sind. fol. 69—83, 87 und 88 sind ausgerissen und nur geringe Reste derselben am innern Rande erhalten, von fol. 84—86, 89 und 90 ist die untere Hälfte zerstört, ebenso ist von fol. 169, 381 und 382 nur je ein kleines Stück erhalten.

Euchologium und Lectionen aus dem neuen Testament.

fol. 1 unbeschrieben. fol. 2r: ἡ Θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου. Zwischen fol. 8 und fol. 10 grosse Lücke, an deren Stelle ein jüngeres unbeschriebenes Blatt eingelegt ist. fol. 8v schliesst ὁ καταστήσας ἐν οὐρανοῖς τάγματα (im Beginn der εὐχὴ τῆς εἰσόδου τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου); fol. 10r beginnt ἁμαρτῶν εἰς κοινωνίαν τοῦ ἁγίου πνεύματος εἰς βασιλείας οὐρανῶν πλήρωμα. fol. 10v schliesst verstümmelt ἵνα καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ γαλήνῃ αὐτῶν χρεμον καὶ ἡσύχιον βίον δι.....

fol. 11r: ἡ Θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν βασιλείου τοῦ μεγάλου. Sie schliesst auf fol. 27r; zwischen fol. 25 und 26 fehlt ein Blatt.

fol. 28r: Εὐχὴ ἣν λέγει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ μέλλοντα μεταλαβεῖν τὰ ἄχραντα καὶ φρικτὰ μυστήρια τῆς ἁγίας κοινωνίας. Beg.: κύριε ἰησοῦ χριστὲ ὁ θεὸς ἡμῶν υἱὲ καὶ λόγε τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος: schliesst auf fol. 30v.

fol. 31r: ἡ Θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων. Schluss auf fol. 46v.

fol. 47r: Ἀκολουθία εἰς τὸ ἀπομνήσκειν τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν.

fol. 48r: Εὐχαὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. Schluss auf fol. 60v.

fol. 61r: Εἰς τὰς νεομηνίας ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ κατὰ ἀλφαβήτου. Dieselbe scheint auf fol. 72r geschlossen zu haben, da auf den Resten von fol. 73r sich die Anfänge mehrerer Zeilen in rother Dinte befinden, also die Überschrift eines neuen Abschnittes.

fol. 84r beginnt hinter der Lücke innerhalb der ἀκολουθία τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, welche fol. 89r schliesst.

fol. 89r: Εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον τῇ η' ἡμέρᾳ.

fol. 91r: Ἐπὶ τὸ ἀπονίψαι νεογνάτιστον τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ.

fol. 92r: Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον.

fol. 94r: εἰς τὸ τεσσαρακονθήμερον τεσσαρανταρισμὸν γυναικός. Darauf folgen bis 104v Gebete bei verschiedenen Veranlassungen im menschlichen Leben.

fol. 105r: εὐχὴ ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εἰς ἀρραβῶνα γάμου νομικοῦ.

fol. 106r: ἀκολουθία εἰς μνηστῆρα.

fol. 108r: ἡ εὐλόγησις τῶν ἐκκλησιαστικῶν γάμων.

Digitized by Google

fol. 120v: εἰς δὲ τοὺς ἐπὶ δικαιοῦσθαι.

fol. 122r ff.: Verschiedene kleinere Gebete bei besonderen Vorkommnissen.

fol. 128r: ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου. Dieselbe schloss auf dem zerstörten fol. 169.

fol. 170r: ἀποστολοευαγγελα τῆς ὅλης ἑβδομάδος. ἀρχὴ τῇ β' τῶν ἀσωμάτων.

fol. 191r: εὐχὴ τῆς ἁγίας μεταλήψεως τοῦ χρυσοστόμου ψωστῆρος.

fol. 192ar: εὐαγγέλια ἑωθινὰ τὰ ἕνδεκα.

fol. *203r: ὅταν κόπτουσι τὰς προσφορὰς καὶ σταυρούς.

fol. 206r ff.: Lectionen aus den Evangelien und Episteln für alle Feste des Jahres.

fol. 264r ff.: ὕμνοι εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον, κοντάκια τῆς ἀκαθλήτου.

fol. 274r: Evangelien-Lection für den 24. Februar, das Fest der Auffindung des Hauptes Johannis des Täufers.

fol. 277r bis zum Schlusse Lectionen aus den Evangelien und Episteln für die Sonntage von Neujahr bis Pfingsten.

Die Handschrift stammt wahrscheinlich aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

316.

Codex graec. qu. 18. Pap. cm. 21,8×15. XVII. Jh. 243 Blätter.

Der Haupttheil der Handschrift, fol. 5—240, enthält ein System der Logik unter dem Titel: Προοίμιον εἰς ἅπασαν τὴν λογικὴν πραγματείαν. Beg.: Οὐ μόνον καλῶς ἀλλὰ καὶ λίαν ὀρθῶς. fol. 6r Überschrift: προδιορισμὸς τῶν λεχθησομένων καὶ ζητήματα τῆς ὅλης λογικῆς πραγματείας.

Vorgebunden sind fol. 1—4, Fragmente einer Lucian-Handschrift, gleichfalls des 17. Jahrhunderts. fol. 1r beginnt im Dialog πρὸς τὸν εἰπόντα Προμηθεὺς εἶ ἐν λόγοις § 3 ἐμοὶ δὲ οὐ πάνυ ἱκανὸν εἰ κακοποιεῖν (sic) δοκοίην. fol. 2r beginnt die ἐπιστολὴ πρὸς νιγρῖνον; fol. 3r: Νιγρῖνος ᾧ, περὶ φιλοσόφου ᾐθους. fol. 4r schliesst: ὥστε δὴ καὶ τὸ ὕστερον τοῦ ὀρθιλμοῦ μὲν καὶ τῆς περὶ αὐτὸν ἀσθενείας ἀπελανθανόμην (§ 4). fol. 4v ist unbeschrieben. fol. 241—243 enthalten in 2 Columnen Verzeichnisse von Namen, wohl Stücke eines Documents.

Die Handschrift stammt aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

317.

Codex graec. qu. 19. Pap. cm. 21×13,2. XV. Jh. 375 Blätter. Zwischen 178 und 179 und 184 und 185 fehlt je ein Blatt, die äussere Lage eines Quaternio, zwischen fol. 214 a. 215 ist eine grössere Lücke. Gegen Ende hatte der Schreiber als Bezeichnung von Lücken ganze Seiten oder Theile von solchen leer gelassen; dieselben sind von jüngerer Hand ausgefüllt; es sind Stücke von fol. 229v, 334v und die Seiten 328v, 337r, 341r, 341v, 350r, 361r. Auf fol. 123r finden sich 2 Stempel mit der Umschrift: Θεοφανης ηγρ ημων ισωζε τον αρητορα (?)

fol. 1 unbeschrieben, auf fol. 1v schrieb eine spätere Hand: ξένος χριστέ μου γέγονα ἐκ τῆς ἐμῆς πατρίδος τόποις ἀπεριπάτησα πολλοὺς καὶ διαφόρους. πολλοὺς γὰρ λίθους ἔδειρεν οἱ εὐτελεῖς μου πόδαις. ἀλλ' ὦ χριστέ μου σῶσον με τὸν ἀεὶ ξένους ξένον ὅπου τὸν ξένον παροῤῥᾷ θεὸν παρακυρένει.

1. fol. 2r: τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν παισίου συγγραφὴ παρὰ τοῦ τοῦ σίου (sic) πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ κολοβοῦ. Beg.: ὥσπερ τὰ ταρπνὰ τοῦ βίου καίπερ ὄντα λυόμενα μικρὰς ἡδονᾶς οἴδε τοὺς θελγομένους αὐτοῖς ὀφλισκεῖσθαι τὸν ἔρωτα.

2. fol. 56v: πρόσευχὴ μανασσῆ βασιλέως. Beg.: Κύριε παντοκράτορ ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν.

3. fol. 62r: εἰς τὰ εἰσόδια τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀεὶ παρθένου μαρίας ὅτι οἱ πρὸς τὸν σκοπὸν ἀποβλέποντες τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν τὰ μέγιστα ὀφελοῦνται καὶ εἰς αὐτὰς πόθῳ θερμότερον διεγείρουσιν. Beg.: Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες ὡς ἐκ λιμένος εἰς λιμένα καὶ πόλεως εἰς πόλιν περιφανῆ καὶ καταγώγια τερπνὰ τὴν ζωὴν ἡμῶν διαμειβόμεν.

4. fol. 64v: Κυριακὴ πρὸ τῆς χριστοῦ γεννήσεως ὅτι μετὰ φόβου καὶ τρόμου χρὴ ἕκαστον ἡμῶν καταργάζεσθαι τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν καὶ ὅτι πρόσφορος ὁ τῆς παρουσίας νηστείας καιρὸς εἰς τοῦτο καὶ ἡ γενεθλιος τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν. Beg.: Ἀδελφοὶ καὶ

Digitized by Google

πατέρες καιρὸς ἐμοὶ τὸ τοῦ σωλομῶντος εἰπεῖν πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην.

5. fol. 68r: Ὅτι τοῖς κατὰ θεὸν ἀγωνιζομένοις οὐδὲν ἐμπόδιόν ἠ πρὸς βραχὺ τοῦ πραιστῶτος ἀποδημία καὶ ὅτι τὰ βλεπόμενα πόνου καὶ ἰδρῶτος δέονται. Beg.: Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες τῶν μαθητευομένων παίδων μάλιστα τότε φαίνεται τὸ φιλομαθὲς καὶ φιλόπονον.

6. fol. 71r: Κυριακὴ τοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρισαίου. ὅτι τοὺς κατὰ θεὸν πραιστῶτας παικώτερον διὰμελεῖν χρὴ τοὺς συνοῦσιν αὐτοῖς ἀδελφούς. καὶ περὶ ταπεινοφροσύνης. Beg.: Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ πυρὸς ὅσων ὑπανάπτει καὶ διεγείρει τὶς τὴν αὐτοῦ φλόγα, τοσούτων φλογωδέστερον καὶ ὁρατήριον ἀπεργάζεται.

7. fol. 75r: Τοῦ αὐτοῦ λόγος ὅτι ἡ μοναχικὴ πολιτεία καὶ ὑπὲρ τὰς ἐντολὰς τοῦ κυρίου τὸν ἀγῶνα πασέται εἰ δὲ ποτὲ βαθυμήσει καὶ καταπέσει ὁ ἀσκητὴς ὀ ἐπιστροφῆς ἀνακαλεῖται καὶ σώζεται (am Rande περὶ τοῦ ἀσώτου). Beg.: Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες καὶ πάντες μὲν οἱ πιστοὶ τὰς εὐαγγελικὰς παραδώσεις πρὸς ἀκρίβειαν φυλάττειν ὀφείλομεν.

8. fol. 78r: Ὅτι πάντες παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ χριστοῦ καὶ ἕκαστος περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ θεῷ. τῇ κυριακῇ τῆς ἀποκρέω. Beg.: Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες εἰ καὶ σκληρὸν καὶ ἐπίπονον τὸ τῆς ἀρετῆς καθέστηκε στάδιον.

9. fol. 83r: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος περὶ τῆς ἁγίας κυριακῆς καὶ πῶς χρὴ τιμᾶν αὐτὴν καὶ ἀποδέχεσθαι. Beg.: ἄλλη ἀνάτηκ σήμερον. (Migne, Patrol. gr. tom. 49 col. 373.)

10. fol. 89r: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως λόγος περὶ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης. Beg.: Καλὴ ἡ νηστεία, καλὴ ἡ τῶν γραφῶν ἀνάγνωσι. (Migne Tom. 48 col. 1059 spur.)

11. fol. 96r: Κυριακὴ πρώτη τῆς ὀρθοδοξίας. συνηγμένα διηγήματα. Beg.: Μακάριοι γάρ φησιν οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν.

12. fol. 104r: Κυροῦ ἰωαὴφ τοῦ βρυαινίου λόγος περὶ ὑπομονῆς καὶ παρακλήσεως. Beg.: Ὑμῖν τοῖς εἰς τὰ μέλη καταντήσασι τῶν αἰώνων καὶ εὐδαβεῖν αἱρουμένοις.

13. fol. 106r: Τοῦ αὐτοῦ λόγος. τινὲς αἰτίαι τῶν καθ' ἡμᾶς λυπηρῶν διὰ τὸ βλασφημεῖν εἰς πίστιν καὶ εἰς τὰ ἅγια αἵματι αὐσθέων καὶ ῥυζικῆς σελήνην προσκυνοῦντες καὶ τὰ ἑξῆς. Beg.: Εἴ τις τὰς ἐπαγομένας ἡμῖν ἐκ θεοῦ παιδείας ὁρῶν ἐξίσταται ἀπορῶν.

14. fol. 110r: Τοῦ αὐτοῦ περὶ μνήμης τῶν ἐν τῇ κρίσει καὶ πῶς αἱ τάξεις τῶν ἁγίων ἀπαντήσει εἰς ἀρεστὰ τῷ θεῷ. Beg.: Πάντων τῶν ἁμαρτημάτων ὧν πταίομεν τῷ θεῷ οὐ μόνον οὐτὸν ἔχομεν μάρτυρα καὶ κατήγορον. Diese 3 Predigten fehlen in der Ausgabe der Werke des Joseph Bryennius, Leipzig 1768.

15. fol. 115r: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου εἰς μάταιον βίον τοῦ κόσμου τούτου καὶ εἰς κατάνυξιν καὶ ὠφέλειαν ψυχῆς. Beg.: Ὅσα τὰ τοῦ βίου μάταια καὶ ἀπολλύμενα πράγματα κατελίπατε. Gedruckt in Ephraim Syri Opp. ed. Assem. Tom. III, 308.

16. fol. 123r: μηνὶ σεπτεμβρίῳ εἰς τὰς ιϑ'. τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος περὶ ψευδοπροφητῶν καὶ ψευδοδιδασκάλων etc. Beg.: Ὀδυνηρὸς ὁ λόγος ὅτι ἐσχατος ὡς μοι δεδόλωται. (Migne Tom. 59 col. 553 spur.)

17. fol. 137r: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν μεθοδίου ἐπισκόπου πατάρων καὶ μάρτυρος λόγος εἰς τὰ βαΐα. Beg.: Ἐλλογητὸς ὁ θεός. ἐκ θαυμάτων ἐπὶ τὰ θαύματα τοῦ κυρίου βαδίσωμεν ἀδελφοί. Migne Tom. 18 col. 384.)

18. fol. 147r: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος κατὰ μεθυόντων καὶ εἰς τὴν ἁγίαν ἀνάστασιν. Beg.: Ἀπεθέμεθα τῆς νηστείας τὸ φορτίον. (Migne Tom. 50 col. 433.)

19. fol. 160r: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν μάρκου τοῦ ἀθηναίου τοῦ ἀσκήσαντος ἐν τῷ ὄρει τῆς θράκης τῆς οὔσης ἐπέκεινα τῶν ἐνδοτάτων μερῶν τῆς ἐλικοπίας ἐπέκεινα τοῦ ἔθνους τῶν γετταίων.

Digitized by Google

Beg.: Διηγήσατο ἡμῖν ὁ ἁβὰς σαραπίων. (Act. Sanct. Mart. III, 40*).

20. fol. 172r: Λόγος ἕτερος ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου ἐκ τοῦ κατὰ ματθαῖον κείμενος. Beg.: Μὴ κρίνεται ἵνα μὴ κριθῆτε. (In ev. Matth. or. XXIII (XXIV). Migne Tom. 57 col. 307.)

21. fol. 185r beginnt verstümmelt eine Predigt, Ermahnungsrede an einen Mönch mit den Worten .... τα ἀφορῶν ἐπάλαιφε σε αὐτὸν διὰ τῆς ὑπομονῆς. Schluss fol. 197r: ἐνώπιον τοῦ δικαίου κριτοῦ τοῦ ἀποδίδοντος ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· ᾧ πρέπει δόξα etc.

22. fol. 197r: τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν πέτρου τοῦ δαμασκηνοῦ ὅτι ἐπτὰ ἐργασίαι τῆς ἀρετῆς. Beg.: Φεῦγε τοὺς ἀνθρώπους ἀγαπητὲ καὶ σῴζου.

23. fol. 202r: τοῦ ἁγίου διαδόχου. Beg.: μηδεὶς ἀκούων αἰσθησιν νοὸς ὡραΐας αὐτῷ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ ὀφθῆναι ἐλπιζέτω. (Marci Diadochi Capita de perfectione spirituali, cap. 36 bei Migne, Tom. 65 col. 1178.)

24. fol. 202v: Ἡσυχίου κεφάλαιον ρ'. Beg.: Ὅταν τῶν θείων καὶ ἀγράντων μυστηρίων. (Hesych. de temperantia et virtute centuria I cp. 100 bei Migne, Tom. 93 col. 1513.)

25. fol. 203v: πένθος τῇ παρασκευῇ ἑσπέρας. Beg.: Ψυχὴ τεθλιμμένη προσάρχεταί τοι ἅγιε δέσποτα.

26. fol. 210r: πένθος τῇ τετάρτῃ ἑσπέρας. Beg.: Ὁ πόνος τοῦ λόγῳ πρὸς θεὸν ἀναγκάζει με. Der Abschnitt bricht auf 214v verstümmelt ab, die letzte Seite ist beschmutzt, wie wenn das Blatt längere Zeit frei gelegen habe.

27. Es folgen mehrere Abschnitte vermuthlich aus einem Geronticon. fol. 215r beginnt verstümmelt .... βῆ. οὗτος ἐστὶν ὁ μοναχικὸς κανὼν τὸ πλαίειν ἀεὶ τὸν μοναχὸν ἐν τῇ λειτουργίᾳ αὐτοῦ. καὶ λέγει ὁ γέρων ναὶ τέκνον.

28. fol. 232r: τοῦ ἀββᾶ Ζωσιμᾶ. λόγος θαυμασιώτατος. Beg.: ἀρχόμενος ὁ ἁββᾶς Ζωσιμᾶς ποιήσας πρῶτον τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἔλεγεν οὕτως. (Migne Tom. 78 col. 1680.)

29. fol. 247r: λόγος περὶ ταπεινοφροσύνης. Beg.: ἀρίστη ἀπολογία τοῦ ποιήσαντος τὰ πάντα.

30. fol. 253r: πῶς ὀφείλει τίς κρατῆσαι θυμόν. Beg.: Ἀρχὴ τοῦ κρατῆσαι θυμὸν ἐν τῷ ταράττεσθαι μὴ λαλεῖν.

31. fol. 254v: Ἐκ τῶν ἐρωτήσεων τοῦ ἁγίου ἀθανασίου. Beg.: τίνες εἰσὶν ἐκεῖνοι οἱ ἀληθεῖς προσκυνεταί.

32. fol. 256v: Φιλοθέου μοναχοῦ μονῆς τῆς βάτου τῆς φανήσης ἁγίας θεοτόκου τοῦ σινᾶ κεφάλαια περὶ νήψεως καὶ προσευχῆς ἀναγκαία. Beg.: Ἔστι νοητὸς πόλεμος ἐν ἡμῖν αὐτοῖς.

33. fol. 257r: Θεοδόλου λόγος ψυχωφελὴς περὶ νήψεως καὶ ἀρετῆς κεφαλαιώδεις. ἀρχὴ φωτισμοῦ ψυχῆς. ἀληθεῖς ὑποθῆκαι τὰ λεγόμενα ἀντρρητικά. καὶ εὐπικά. Beg.: Νήψις ἐστι μέθοδος πνευματική. Hesychii ad Theodulum de temperantia et virtute centuria I bei Migne Tom. 93 col. 1480. Durch eine etwas abweichende Eintheilung der Abschnitte kommen deren 102 heraus, von denen der letzte gleich dem 99. des Druckes ist, während der 100. Abschnitt der 1. Centurie hier den 1. Abschnitt der 2. Centurie bildet, welche auf fol. 279v beginnt mit der Überschrift: ἐκ τῆς αὐτοῦ δευτέρας ἑκατοντάδος. Dieser Überschrift gemäss folgt nicht die ganze Centurie, sondern nur ausgewählte Capitel, 46* an Zahl, welche von α' bis μ' numerirt sind und auf fol. 289v schliessen. Daran anschliessend und bis ξζ' weiterzählend folgen Excerpte ähnlichen ascetischen Inhalts, theils ohne Autornamen, theils aus folgenden benannten Autoren: Basilius, Chrysostomus, Nicephorus Monachus περὶ φυλακῆς καρδίας, Arsenius, Agathon Abbas, Marcus Monachus, Jesaias Abbas, Macarius, Diadochus Monachus, Isaak, Karpthius (sic), Symeon Theologus, Gregorius Nazianzenus. Schluss auf fol. 308v. Es folgt die Überschrift τοῦ ἁββᾶ βαρσανουφίου ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις, πῶς δεῖ καθεζομένου ἐν τῷ κελλίῳ τὸν μοναχόν, welche bis fol. 315v zu gehen scheinen. Daran schliessen sich bis fol. 328v ohne besondere Überschrift, aber mit grossem rothen Initial beginnend, Erzählungen, welche offenbar einem Geronticon entnommen sind.

Digitized by Google

34. fol. 328r: Εὐαγρίου μοναχοῦ. τὰ κατὰ μοναχοὺς αἴτια. καὶ ἡ καθημωχίαν τούτων παράθεσις. Beg.: Ἐν τῇ ἱερωσύνῃ εἴρηται τὸ, καὶ σὺ μὴ λάβῃς γεωῦτῶ γυναῖκα ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. (Evagrii Monachi Rerum monachalium rationes bei Migne Tom. 40 col. 1252.) Am unteren Rande von fol. 328r findet sich von junger Hand das Scholion: ἔστι τίς εὐάγριος, ὃς λέγεται πλανηθῆναι πολλὰ παράλογα γράψας. πρόσεχε οὖν ὁ ἀναγινώσκων, καὶ γίνου κριτὴς τοῖς λεγομένοις τούτῳ τῷ εὐαγρίῳ. Dieses Stück schliesst mitten im Satze fol. 334r Zeile 2 mit den Worten πάσης ὁμοῦ τῆς ἐκπορνίας κακείας. τὴν ἀηδίαν ἐπιδεικνύμενον ὄψει. τοιγὰρ οὖν τούτου παραλελειπάσαι (ep. 8 col. 1260 C.) Daran schliesst unmittelbar, so dass bereits die Vorlage des Schreibers lückenhaft gewesen sein muss, der verstümmelte Anfang eines in 38 Capitel getheilten Tractats ähnlichen Inhalts, und zwar beginnt er mit dem Schlusse des 12. Capitels mit folgenden Worten: . . . ἀγάπης οὐκ ἐν ὑπάρχει. ὁ δὲτε τὴν τοῦ θανάτου μνήμην κατ' ὀφθαλμημένος, τὰς καταδρομὰς τῶν δαιμόνων ἐξύτερον ὑπὲρ τῶν ἄλλως ἔχοντα βλάπτων ἐκδιώκων βλλλει. Schluss des Tractats fol. 346r.

35. fol. 346r: φιλοθέου μοναχοῦ μονῆς τῆς βάτου τοῦ σινᾶ. περὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. χρὴ εἰδέναι ὅτι τῆς καρδίας φυλακῆ, φυλάσσονται καὶ αἱ θεῖαι τοῦ χριστοῦ ἐντολαί. Beg.: Ὁ κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χριστός. ἡ τοῦ πατρὸς τοῦ ἀϊδίου σοφία καὶ δύναμις φησίν. ὁ ἀγαπῶν με τὰς ἐντολάς μου τηρήσει. (vgl. Migne Tom. 98 col. 1371.) Schluss auf fol. 354r.

36. fol. 354r: Überschrift: τοῦ αὐτοῦ παραίνεσις νεῖλου πρὸς μοναζόντας, Nili institutio ad monachos, Migne Tom. 79 col. 1236, aber am Ende länger; vermuthlich nur ein Abschnitt der Sammlung des Philotheus.

37. fol. 358r: τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν νεῖλου περὶ προσευχῆς. Beg.: Τέλος πασῶν ἐντολῶν προσευχή. καὶ ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πνεύματι.

38. fol. 359r: περὶ ἀργασίας νοός. Beg.: Τὴν ἀρχὴν τῆς κατὰ θεὸν ὠφελείας πιστεῖσθαι ἔχομεν, ἐκ τῶν ἀναριθμήτων εὐεργεσιῶν, ὧν παρὰ θεοῦ ἀπολαύσαμεν ἐξ αὐτῆς μητρικῆς ἡμῶν νηδύος.

39. fol. 361r: πῶς δὴ εἶναι τὸν μονοχῦν ἐν τῷ κελλίῳ. τοῦ ἀπέχεσθαι τῆς τῶν πολλῶν γνώσεως. ἵνα τοῦ λογισμοῦ σχολάζοντος, ἡ γνῶσις τοῦ κυρίου καταικήσῃ. Beg.: Ὁ τὸν νοῦν τῆς εἰς θεὸν ἀγάπης καὶ προσεδρίας ἀπομωρίσας, καὶ τινι τῶν αἰσθητῶν προσδεδεμένον ἔχων.

40. fol. 363r: τοῦ ἁββᾶ καὶ μακαρίου ζωσιμᾶ ἐκ διδασκαλιῶν ἑλίτων. Beg.: Τῆς προαιρέσεως ἡμῶν πεθούσης καὶ τῆς γάριτος συναργούσης, ἕξεστι παντὶ τῷ βουλομένῳ κ. τ. λ.

41. fol. 367r: Περὶ φαινομένης ἀσκήσεως. Beg.: Περὶ τῆς φαινομένης ἀσκήσεως. καὶ ποῖον ἀγαθὸν ἐπιτήδευμα. μεῖζον καὶ πρῶτον τυγχάνει. fol. 375r: Schluss mit der Unterschrift: τέλος τῷ θεῷ δόξα: σοδὴ ὁ ἔχων ἐλεηθῆ ὁ γράψας.

Die Handschrift stammt wahrscheinlich aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

318.

Codex graec. qu. 20. Pap. cm. 21,8×15,4. XVII. Jh. 421 gezählte Blätter, davor 5 unbeschriebene.

fol. 1r: Εἰσαγωγῆς εἰς τὰς κοσμογραφικὰς ἐπιστήμας καὶ τέχνας. Beg.: Κοσμογραφία ἐστὶν ἐπιστήμη ὑτά γράφουσα τὸν κόσμον καὶ πάσας τὰς ἰδιότητας τῶν μερῶν τοῦ κόσμου. Die Darstellung bricht auf fol. 56r oben unvollständig ab. Der Rest von fol. 56r und fol. 56v leer.

fol. 57r: κοσμογραφικῆς προπαιδείας ἰωάννου ὠρτέλου κορωνέλου βιβλίον α' d. i. Joh. Honteri rudimenta cosmographica, welche im 16. Jahrhundert öfter gedruckt sind. Die Abhandlung zerfällt in 4 Bücher und schliesst fol. 92r: τέλος ἀπάσης τῆς πραγματείας. 1685 δεκεμβρίου ιβ'. Der Rest von fol. 92 und die folgenden Blätter bis fol. 100 sind unbeschrieben.

fol. 101r beginnt eine Reihe lateinischer durch Einfügung von griechischen Interlinearglossen zum Übersetzen ins Griechische zurechtgemachter Stücke nämlich: fol. 101r: *Septem Graeciae Sapientum Aureae sententiae seu Dicta*

Digitized by Google

etc. Collecta in commodum et salutem omnium et singulorum, vitam quoque suam cum illis confirmandam, ac imprimi per Mauritium Baronem de Peschwitz olim Caesareum Colonellum, Nunc vero hic Viennae fere octogenarium degentem, cui (proh dolor!) quinquennium circiter acies oculorum defuit, benevole divulgata. Impressa Viennae Austriae per Joannem Bapt. Hoeque Anno MDCLXXII. fol. 105ᵉ: *Marci tullii ciceronis laelius etc.* fol. 141ᵉ: *Ad studiosum quendam graecarum literarum adolescentem.* fol. 143ᵉ: *marci tulii ciceronis paradoxa ad marcum brutum.* fol. 160ᵉ: *marci tullii ciceronis ad marcum filium de officiis libri primi procemium.* fol. 163ᵉ: *antonii et ciceronis epistolae ex libro XIIᵉ epistolarum ad atticum.* fol. 168ᵉ: *Cebetis Thebani tabula.* fol. 184ᵉ: Tahelle der lateinischen Declination. fol. 185ᵉ: *publii virgilii maronis poetae mantuani bucolicorum ecloga prima* und folgende. fol. 210ᵉ: *publii virgilii maronis georgicon liber primus.* fol. 235ᵉ: *Rudimentorum cosmographicorum ioannis honteri coroneneis liberᵉ.* fol. 271ᵉ: *Pro M. Marcello oratio XLI* (Fragment ohne griechische Interlinearglossen). fol. 279ᵉ: *iuni iuvenalis aquinatis satyra prima.* fol. 282ᵉ: *de verborum praeteritis et supinis cap. XII.* fol. 287ᵉ: Stück eines ciceronianischen Briefes an Caesar, beginnend *inmortalis esse debeat, eam in unius mortalis anima consistere.* fol. 295ᵉ: *In principio creavit lux* etc. fol. 299ᵉ: *Marci tullii ciceronis tusculanarum quaestionum ad marcum brutum liber primus.* fol. 307ᵉ: *Ex Dictis Bernardi.* Ibid.: *Verba aurea Catonis ad rerte vivendum.* fol. 317ᵉ: *Sententiae duarum, trium, quattuor, plurium dictionum.* fol. 327ᵉ: *Sententiae Proverbiales.* fol. 333ᵉ: Tafel der lateinischen Conjugation. fol. 334ᵉ: Fragen und Antworten grammatischen Inhalts (ohne griechische Glossen). fol. 342ᵉ: Stücke logischen Inhalts. fol. 350ᵉ: *Porphyrii isagoge,* verstümmelt schliessend fol. 361ᵉ. fol. 362ᵉ: nochmals Cicero's Laelius, verstümmelt in § 54 beginnend. fol. 380ᵉ: *In universam artem medicinalem Hippocratis eiusque introductionem procemium* (nur lateinisch). fol. 388ᵉ: Griechisch-lateinisches Gespräch. Lateinische Phrasen mit griechischer Übersetzung. fol. 399ᵉ: Lateinische grammatische Regeln, Paradigmen, Zahlwörter, Monatsnamen (ohne griechische Glossen.) fol. 405ᵉ: Lateinische Wörter mit griechischer Übersetzung. fol. 409ᵉ: Lateinische Paradigmen. fol. 415—21 am Schlusse unbeschrieben. Auf fol. 421ᵉ die Notiz: ἔχει (1687) φευρουαρίου κζ᾽ ἡμέρᾳ κυριακῇ μετὰ τὴν λειτουργίαν ἐσφραγίσθην μέγας ῥήτωρ ὑπὸ τοῦ πανσιωτάτου πατριάρχου κυρίου διονυσίου ἀπάνω εἰς τὸν καχὶ οὐτάν(? oder οἰτάν?).

Die Handschrift stammt aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

319.

Codex graec. qu. 21. Pap. cm. 20,8 × 14,3. XVI. Jh. 285 gezählte Blätter; die Numerirung schliesst mit 283, doch ist hinter 137 und 139 je ein Blatt übersprungen. Zu Anfang 3 ungezählte leere Blätter. Ein Theil der Handschrift ist beim Einbinden in verkehrte Lage gekommen.* fol. 279—283 gehören hinter fol. 137, dagegen fol. 137*—142 hinter fol. 278.

Die Handschrift enthält die Schrift des Galenus περὶ κράσεως καὶ δυνάμεως τῶν ἁπλῶν φαρμάκων.

fol. 1ᵉ beginnt ohne Überschrift: Τὰς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεις ἀκριβῶς ἐπίστασθαι πηλίκου ὄχλου ἐστὶν. Erst von späterer Hand ist darüber geschrieben: Γαληνοῦ ἰατροῦ καὶ am obern Rande des Blattes: ἐκ τῶν φωτίου καὶ τῶν φίλων καὶ τῆς τύχης πάντως ἐστὶν. Auf fol. 26ᵉ beginnt das zweite Buch ohne Absatz hinter dem Schlusse des ersten mit der Überschrift βιβλίον β΄. Auf diese folgt eine Capitel-Übersicht von 25 Nummern, dann nochmals Überschrift: Γαληνοῦ περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως. ὅτι οἱ ἀπιστοῦντες σοφισταὶ ταῖς ἔνθήσεσι τὰς ἀρχὰς τῆς ἀποδείξεως ἀπιστοτέρας τῶν ἀποδεικνυμένων ἀποφαίνουσι. fol. 55ᵉ: βιβλίον τρίτον, darauf 2 Capitel-Überschriften; für den Rest ist fol. 55ᵉ und 56ᵉ leer gelassen, dieselben sind aber nicht eingetragen. Auf fol. 56ᵉ beginnt das dritte Buch ohne Über-

Digitized by Google

schrift. fol. 83r: βιβλίον τέταρτον, darauf 22 Capitel-Überschriften. Auf fol. 113r schliesst das vierte Buch mit der Unterschrift: τέλος τοῦ τετάρτου λόγου. fol. 113r: Γαληνοῦ βιβλίον ε'. Diese Überschrift wiederholt sich fol. 114r hinter dem Verzeichniss von 21 Capitel-Überschriften. Von fol. 137 springt der Text auf fol. 279 über und das 5. Buch schliesst auf fol. 283r. fol. 143r: Γ̣αληνοῦ περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως βιβλίον ς'. fol. 171r: κεφάλαια τοῦ ζ' λόγου, daneben am Rande βιβλίον ζ'. fol. 194r: κεφάλαια τοῦ ηγδόου λόγου τῶν ἁπλῶν; am Rande βιβλίον η'. fol. 215r: ἀρχὴ τοῦ ἐνάτου λόγου τῶν ἁπλῶν φαρμάκων; am Rande λόγος θ' und ein Verzeichniss von 40 Capiteln. fol. 241r: Γαληνοῦ περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ἐνημέως. κεφάλαια τοῦ ι' λόγου; dahinter Verzeichniss von 13 Capiteln. fol. 242r ist unbeschrieben, obgleich keine Lücke im Texte ist. fol. 261r: Γαληνοῦ περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως βιβλίον ια'. An fol. 278 schliesst sich fol. 137a. Die Schrift des Galenus schliesst auf fol. 139a. Zahlreiche kleine Lücken in dem letzten Theile derselben zeigen, dass die Vorlage unseres Codex hier beschädigt oder schwer leserlich war. Die Unterschrift lautet: τέλος τῶν περὶ ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως Γαληνοῦ. Darunter: Γ̣αληνοῦ· ὡς ἀλλοτρείη(?) εἰδωνται(?) ὡράν πατρώας καὶ οἱ κοιμαινόμενοι τυχὴν λιμένα. οὕτω κ' οἱ σχεδόγραφοι ὡράν τὸ τέλος. Darunter: τέλος εἴληχεν οἱ παροῦσα· μοι δέλτος. χαιρὴ γραφήσα τ' οὖνομα θεοδ̣ο̣ῦ παλαιολόγος ὦδε γεννάδας πέλει. ακέστορος ἄγαν ἐκ πέλοπος ἀχαίας ἐντὸς γραφήσα τῆς θετταλίας. ἰκάδας πέμπτη, τυβὶ, κατ' αἰγυπτίους κατὰ ῥωμαίους δὲ ἰανουβ.

fol. 140—142 enthalten den Anfang von des Eutecnius Sophista prosaischer Paraphrase des Gedichtes des Dionysius περὶ ὀρνίθων. (cf. Oppian ed. Schneider p. 171ff. Cramer Anecd. Paris. I, 21ff.) Beg.: Ἐπειδὴ σε τῆς γῆς ἁπάσης ἔχοντι καὶ τοῦ πελάγους τοὺς οἴακας (Cramer l. l. p. 21.) Schluss: ὃ καὶ τοῖς ἁλιεῦσι ποιοῦσι οἱ πολύποδες αἷς ἂν προσερίσωνται πέτραις ἀφομοιούμενοι. (ib. p. 26, 21.)

Die Handschrift stammt aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

320.

Codex graec. qu. 22. Pap. cm. 29,6><14,4. XV. Jh. 276 Blätter, von denen das letzte verstümmelt ist, von 2 Händen wechselnd geschrieben.

fol. 1r beginnt mitten in einem Geronticon mit den Worten: .... ὁμαλῆς εἰμὶ πίστεων δὲ ἔχω πρὸς καὶ ἐὰν εὖτε ὑπερεμοῦ, πάντος κουρίζη με ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς θλίψεως. ὁ δὲ ἀδελφὸς μετὰ νοήσας τὸ γέρωντι λέγει αὐτῷ. πάτερ οὐκιμεῖ ἄξιος εὐξασθαι ὑπὲρ σοῦ.

2. fol. 35r: εἰς τὴν τιμίαν καὶ ἔνδοξον καὶ ἁγίαν κεφαλὴν τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου πρόδρόμου καὶ βαπτιστοῦ ἰωάννου. Beg.: Πληρωθέντων ἐτῶν πεντακισχιλίων πεντακοσίων τῆς κόσμου γεννήσεως παρ-μόνας ἓξ, τίκτεται ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἐξεπαγγελίας πνεύματος ἁγίου. (Herausg. v. A. Grassi. Romae 1888.)

3. fol. 42r: Ἡ ἀνεῦρεσις τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ. Beg.: Ἔτους διακοσιοστοῦ τριακοστοῦ ἔτους μετὰ τὸ πάθος τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. Inventio S. Crucis ed. Holder, Lips. 1889, p. 30 ff.

4. fol. 49r ohne Überschrift: Πρόκειται σήμερον ἀγαπητοὶ τὸ τρισθέλητον ξύλον, ἅπαντα τὰ πάρατα τῆς γῆς καταπλουτίζων καὶ εὐφραίνων τὰς τῶν πιστῶν καρδίας. Am unteren Rande von fol. 48r steht von späterer Hand: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν προσκύνησιν τοῦ τειμί̣ου ὼ καὶ ζωοπ̣οιοῦ σταυροῦ.

5. fol. 52r Predigt ohne Überschrift beginnend: Μέγας ὁ πλοῦτος τῶν δακρύων ἐπόμβρημα πέφηκεν. Darüber von späterer Hand: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως, in dessen Werken sich jedoch die Predigt nicht findet.

6. fol. 55r: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν μάταιον βίον καὶ περὶ κατανύξεως. Beg.: Ὅσοι τὰ τοῦ βίου μάταια καὶ ἀπελθόμενα πράγματα κατελύσαται. (Gedruckt in Ephraim Syri opp. ed. Assem. III, 308.)

Digitized by Google

7. fol. 61r°: Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ταϊσίας. Beg.: Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί καὶ πατέρες βούλωμαι διᾳγώσασθαι ἡμῖν τὴν φαιδρὰν καὶ θαυμαστὴν μετάνοιαν τῆς μακαρίας ταϊσίας.

8. fol. 65r°: Διάθῆκη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ δικαίου ἀβραὰμ πατριάρχου ὃηλῶν καὶ περὶ τοῦ θανάτου πάντων τὸ πῶς ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων τελευτᾷ. Beg.: Ἔζησεν ἀβραὰμ τὸ μέτρον τῆς ζωῆς αὐτοῦ ζήσας ἀνησιχία καὶ πρα ὅτι τα καὶ δικαίωσύνη. πάνυ δὲ ὑπόρχεν δίκαιως καὶ φιλόξενος.

9. fol. 80r°: ἀποκάλυψης τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ θεολόγου. Beg.: Ματὰ τὴν ἀνάληχιν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀνέτεινα τὸ οὖς μου καὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὸν οὐρανόν. (Apocalypses apocryphae ed. Tischendorf p. 70.)

10. fol. 89r°: τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν ἐφραὶμ τοῦ σύρου λόγος περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας καὶ περὶ μετάνοιας. Beg.: Ἀδελφοὶ μετανοῆσωμεν ἵνα τὸν θεὸν ιλέῖν ποιησώμεθα ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν. (Ephraim Syri opp. ed. Assem. III p. 152.)

11. fol. 99r°: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ μακαρίου ζωσίμου καὶ πῶς ἀδεῖθη τοῦ θεοῦ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τοὺς μακάρους καὶ ἐλαβεν τὰς διἰκῆσις αὐτῶν. Beg.: κατεκείνων τῶν καιρὸν ἐν τῇ ἐρῆμω ὑπῆρχεν ἀνὴρ ὀνόματι ζῶσιμος ὃς οὐκέφαγεν ἄρτον, ἐπι τεσσράκοντα. καὶ οἶνον οὐκέπιεν. (Vassiliev, Anecdota graeco-byzantina I. Mosquae 1893 p. 166.)

12. fol. 109r°: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ ἀλεξίου. Beg.: Ἐγένετο ἀνὴρ εὐσεβεῖς ἐν τῇ ῥώμῃ ὀνόματι εὐφ' ἡμιάνοὺ ἀπὶ ὀνορίου καὶ ἀρκαδίου. Lateinisch bei Surius 17. Juli.

13. fol. 118r°: του εν αγίοις ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος περὶ εὐχῆς καὶ νηστείας καὶ περὶ ὁμνηδόντων καὶ περὶ ἐλεήμοσύνης. Beg.: Δεύτε πάντες ἀδελφοὶ· γνωρίσωμεν τὸν ποιήσαντα ἡμᾶς κύριον ἰησοῦν χριστόν. (Migne, Patrol. gr. Tom. 62 col. 737.)

14. fol. 128r°: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος περὶ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης. Beg.: καλὴ ἡ νηστεία, καλὴ καὶ ἡ τῶν γραφῶν ἀνάγνωσις. (Ibid. Tom. 48 col. 1059 spuria.)

15. fol. 133r°: τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ νηστείας καὶ περὶ τὸ μὴ μνησικακεῖν. Beg.: Πρὸς τὸ τέλος τῆς νηστείας λοιπὸν ὁ καιρὸς ἡμᾶς κατεπήγαι. (Ibid. Tom. 49 col. 197.)

16. fol. 136r°: τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸ ἀνεμποδίστως σχολάζην ἡμᾶς ἐν ταῖς ἁγιαις συνάξεσιν καὶ περιμετανοίας. Beg.: Ἀγαπητοὶ· οὐκ ἀρκεῖ τὰ ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν ἀκούειν ἡμᾶς χριστιανοῦς. Nicht in den Werken.

17. fol. 139r°: τοῦ ἁγαγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσωστόμου ὁμιλία περὶ σωτηρίας ψυχῆς καὶ περι ὑπομονῆς καὶ εὐχαριστίας καὶ εἰστὰ μη σροβῶμς θρηνεῖν τοὺς τελευτῶντας. Beg.: φέρε σήμερον μάλιστα τῶν πρώην ὑμερῶν σπουδαιδτερον ἐπὶ τὸν λόγον τῆς διδασκαλίας εἰςέλθωμεν. (Migne Tom. 60 col. 723 spuria.)

18. fol. 153r°: τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸ ρητὸν τοῦ εὐαγγελίου περι τὸ ἄνθρωπος κατέβενεν ἀπὸ ἱχρουσαλὴμ εἰς ἱεριχῶ. Beg.: Ἄνθρωπος τίς κατέβενεν ἀπὸ ἱχρουσαλὴμ εἰς ἱεριχῶ καὶ λησταὶς περιέπεσεν. Ibid. Tom. 62 col. 755.

19. fol. 156r°: τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸν σεισμὸν καὶ εἰς τὴν παρᾳβολὴν τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ λαζάρου. Beg.: Εἴδετε θεοῦ δύναμιν, εἴδετε φιλανθρωπίαν. (Ibid. Tom. 48 col. 1027.)

20. fol. 166r°: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρησοστόμου λόγος περὶ μετανοίας καὶ εἰ τὸ ἀνάγνωσμα τοῦ δᾶδ καὶ περι τῆς τοῦ οὐρίου. Beg.: Ἰδοὺ σήμερον ὑμῖν ὁ μακάριος δᾶδ ἀνεγνώσθη ὁ μουσοφρτὸς καὶ σοφροσύνης διδάσκαλος. (Ibid. Tom. 64 col. 11 spuria.)

21. fol. 173r°: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου λόγος εἰς τὴν ἁγίαν καὶ μεγάλην παρασκευήν. Beg.: Τῆς χθὲς ὑποσχέσεως σήμερον βούλομαι τὸ χρέος πληρῶσαι. (Ibid. Tom. 62 col. 721 spuria.)

22. fol. 178r°: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρησοστόμου λόγος εἰς τὸν τετρα-

Digitized by Google

ἥμερον λάζαρον. Beg.: Σήμερον ἐκ νεκρῶν ἐγειρόμενος λάζαρος. (Ibid. Tom. 48 col. 779.)

23. fol. 184r: Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας μαρίας τῆς αἰγυπτίας τῆς ἀπὸ ἑταιρίδων ὁσίως ἀσκησάσης κατὰ τὴν ἔρημον. Beg.: Μυστήριον βασιλέως κρύπτειν καλὸν τὰ δὲ ἔργα τοῦ θεοῦ ἀνακηρύττειν ἔνδοξον. (Act. Sanct. April. Tom. 1 app. p. XIII.)

24. fol. 209v—212r: Kleinere Stücke verschiedenen Inhalts. fol. 209v: Zeitberechnungen beginnend: δεῖ γινώσκειν ὅτι ἡ οὐρανὸς ἀνεκενήζεται εἰς ἔτη ρ'. Dann: σύνθεσις ἐκ χρονικοῦ. Übersicht der grossen Perioden der Weltgeschichte. fol. 210r: Über Maasse, beginnend: τὸ μίλιον ἔχει στάδια ζ'. Dann: συθαγορικῶν περὶ παίδων τῶν γενομένων εἰς τῶν πρᾶγμα ἀριθόλιον. fol. 210v: Verwandtschaftsgrade — ἑρμηνεία τοῦ ἀμήν — ποίῳ τρόπῳ χωρίζεται ἡ ψυχὴ ἐκ τοῦ σώματος. fol. 211r: ἀρχὴ τῶν βασιλέων τῆζ κωνσταντινουπόλεως. Kaiserverzeichnis von Konstantin dem Grossen bis zur lateinischen Eroberung. fol. 212r: Anweisung zur Osterberechnung — Formular eines Briefes εἰς ἀδελφὸν νόμιμον. fol. 212v: πασχάλιον χρονῶν ζ'.

25. fol. 213r: Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου μητροπόλις κορίνθου ἑρμηνεία εἰς τοὺς κανόνας τῶν θεσποτικῶν ἑορτῶν, welche auf fol. 276r am Ende verstümmelt abbricht. Vgl. Fabricius Bibl. graeca XII, p. 122 ff.

Die Handschrift stammt wahrscheinlich aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

321.

Codex graec. qu. 23. Pap. cm. 20,8 × 15. XVI. Jh. 53 Blätter mit grossen bunten Initialen.

fol. 1r: ἡ θεία λειτουργία τοῦ χρυσοστόμου. Am Ende derselben auf fol. 43r findet sich die Unterschrift: θεοῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος καλλιγ(κου ἱερομονάχου.

fol. 44r: ἀκολουθία του μικροῦ ἁγιασμοῦ.

Aus der Bibliothek des Chr. Ravius? Vgl. Spolium Orientis cent. IV cod. 12.

322.

Codex graec. qu. 24. Pap. cm. 21,3 × 14,5. XV. Jh. 204 Blätter. Die Handschrift ist am Anfang verstümmelt. Nach einer auf dem 1. und 8. Blatte jedes Quaternio angebrachten Bezifferung fehlen 22 Quaternionen.

1. Der erste Theil der Handschrift enthält den πανδέκτης τῶν ἑρμηνειῶν τῶν θείων ἐντολῶν τοῦ κυρίου des Mönchs Nico (vgl. bes. Bandini Cat. mss. graec. bibl. Laur. I, 92 und Catalogus Mscr. bibl. Regiae Paris. Tom. II cod. 876.) auf fol. 1r im 52. Abschnitt desselben beginnend: πλείονα παρόμοια τούτοις οἱ τὰ θεῖα φαντασθέντες πατέρες ἡμῶν διδάσκουσιν ἡμᾶς ἐν ἀγάπῃ φιλοπονώτερον ἐρευνᾶν περὶ τῶν ἐν ἀγνοίᾳ πεπραγμένων ἡμῶν. Es folgen die übrigen 11 Abschnitte des in 63 λόγοι getheilten Werkes, nämlich: fol. 28r: [λόγος νη']. Πῶς χρὴ μεταλαμβάνειν τῶν θείων μυστηρίων. fol. 40v: [λόγος νθ'. "Ὅτι φοβερὸν καὶ ἐπικίνδυνον τοῖς ἀσθενέσι κατὰ ψυχὴν, δέχεσθαι τινὰς ἐξαγορείας. fol. 45r: λόγος να'. "Ὅτι οὐ χρὴ ἄνευ ἱερέως δέχεσθαι ἐξαγορεύσεις. fol. 48v: λόγος νβ'. Περὶ ἐπιτιμίων καὶ ἀφορισμῶν τῶν παρὰ τῶν ἱερέων διδομένων. fol. 54r: λόγος νζ'. Περὶ ἑορτῶν καὶ νηστειῶν καὶ γονυκλισμῶν τῶν κεκωλυμένων ἢ ἐπιτετραμένων γίνεσθαι. fol. 86r: [λόγος] νη'. Περὶ τῶν ἑορτῶν ὅτι οὐχ ἕνεκεν τροφῆς καὶ ἀργίας τῶν ἀγαθῶν πράξεων σῦται παρεδόθησαν, ἀλλὰ πρὸς διόρθωσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ψυχῶν καὶ περὶ. τῶν ἔξω τοῦ σώματος μολυσμῶν ἤτοι περὶ ῥεύσεως καὶ τῶν τοιούτων. fol. 96v: [λόγος] νθ'. Περὶ τοῦ πότε χρὴ παραδεδομένας νηστείας ἐν τῷ κοινοβίῳ προφάσει ἁπαντῆς πατέρων καὶ ἀδελφῶν καταλύειν μήποτε αἱρέσει παραπέσωμεν κ.τ.λ. fol. 100v: [λόγος ξ']. Περὶ βρώσεως καὶ πόσεως τῶν τοῖς μοναχοῖς πρεπόντων τοῖς τε ἀναχωρηταῖς καὶ τοῖς ἐν συνοδίαις κ.τ.λ. fol. 107v: λόγος ξα'. Περὶ βρώσεως καὶ πόσεως τῶν ἀνηκόντων τοῖς κοινοβίοις καὶ περὶ ἀναχωριτῶν. fol. 112r:. [λόγος ξβ']. Περὶ βρώσεως καὶ πόσεως τῆς προσηκούσης τοῖς κατακόμοις βιωτικοῖς καὶ πῶς δεῖ τρέφεσθαι χριστιανούς. fol. 116r: λόγος ξγ'. Περὶ χειροτονίας καὶ καθαιρέσεως κληρικῶν καὶ ὅτι ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὴν μοναχικὴν τάξιν ἐλθὼν οὐκέτι ἱερατεύει. Schluss des Werkes auf fol. 132r.

Digitized by Google

2. fol. 132ʳ: Ὑπόθεσις τῶν θείων καὶ ἀχράντων μυστηρίων τοῦ ζωοποιοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. παρὰ διαφόρων ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων ἐκτεθεῖσα καὶ συλλεγεῖσα παρὰ τοῦ μακαριωτάτου ἰωάννου τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου ἀντιοχείας τοῦ ἐν τῇ μονῇ τῇ ἐν τῇ νήσῳ τῇ ὀξείᾳ κειμένῃ. Es werden in der Sammlnng citirt: Anastasius Antioch. ad Sergium Scholasticum. Barsanuphius. Basilius. Cassianus Abbas, Chrysostomus, Dionysius Areopagita, Dionysius Alexandrinus. Ephraim. Eusebius Alexandrinus. Johannes Abbas (ἀπόκρισις πρός τινα ἡσυχαστήν). Johannes Climacus. Isidorus. Macarius Magnes. Maximus. Nilus. Vita Euthymii. Vita Symeonis Thaumaturgi.

3. fol. 150ʳ: Τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου κε λόγος διαλαμβάνων τὰ περὶ τῆς νῦν ἐνδυναστευούσης τῇ ἡμῶν τῶν χριστιανῶν πολιτείᾳ, ὁκνούσης δὲ μὴ εἶναι ἀσεβείας ςχμὶ δὴ τὸ διαθρεῖς χαρίζεσθαι τὰ ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν μοναστήρια ἄρχουσι καὶ [λαικοῖς καὶ λοιποῖς?]. Beg.: Ὁ κύριος καὶ θεὸς ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς κλίνας οὐρανούς. (Migne Patrol. gr. tom. 132 col. 1117.)

4. fol. 170ʳ: Τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ δαμασκηνοῦ περὶ τοῦ ἀχράντου σώματος οὗ μεταλαμβάνομεν. ἰστέον ὅτι εὗρον τὸ κεφάλαιον εἰς χαρτίον παλαιότατον κατεφθαρμένον ἐξ ἰδιοχείρου αὐτοῦ σχεδιασμένον γράμμα κατάσιγλον. ὡς ἠδυνήθην δὲ τὰ σωζόμενα ἀνελεξάμην εἰ καὶ ἀτελῶς, ἵνα μὴ πάντη ἀπόλλωνται: τοῦ ϡβ (τοῦ χρυσοστόμου?). Beg.: Τὸ τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ ἡμῶν σῶμα ὃ μεταλαμβάνομεν ἀδελφοί, αὐτό ἐστι τὸ σῶμα ὃ ἐκ τῆς ἡμετέρας οὐσίας ἀνέλαβεν.

5. fol. 175ʳ: Σὺν θεῷ λόγος περὶ νηστείας τῶν τριῶν τεσσαρακοστῶν καὶ ὅλων τῶν τεσσαρακοσταρίων τοῦ ἐναυτοῦ συλλεγεῖς ἀπὸ διαφόρων βιβλίων καὶ ἐκτεθεῖς παρὰ τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου. Es werden citirt: Canones Apostol. Chrysostomus. Λα[υ]σαϊκόν. Nilus. Petrus martyr archiepisc. Synodus sexta. Theodoret. Theophilus Alexandr. Timotheus Alexandr. Schluss fol. 204ᵛ. Unterschrift: τῷ καταπαῦσαν τῶν ἔργων θεῷ δόξα. ἐβδόμη κάμοι παῦσιν [δόν?]τι τῆς βίβλου. τήμερον αὐτὴ ἡμέρα τοῦ σαββάτου. εὐδόκει καί μοι σαββατισμὸν παρέξει. ἐρχρισμένον ἐν ὄρει τῷδ' ἁγίου τῆς θεοτόκου ταῖς πρεσβείαις τηρῶν. Darunter einige Zeilen mit der Überschrift: ἠθικὸν τοῦ χρυσοστόμου.

Die Handschrift stammt wahrscheinlich aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

323.

Codex graec. qu. 25ᵃ. Bombycinhs. XIV. Jh. 2 Blätter, von denen das erste falsch in den Einband eingeklebt ist, da der Text auf der Rückseite beginnt.

fol. 1ʳ: Περιήγησις τῶν θετταλικῶν τεμπῶν = Aelian. Var. Hist. III, 1. Beg.: Φέρε οὖν καὶ τὰ καλούμενα τέμπη τὰ θετταλικὰ διαγράψωμεν. Schluss auf fol. 1ᵛ: καὶ ἐμοὶ νῦν τοσαῦτα εἰρήσθω. Es folgt unter der Überschrift: περὶ γρυπῶν Aelian Hist. anim. IV, 27. Beg.: Τὸν γρῦπα ἀκούω τὸ ζῶον τὸ ἐνδικὸν τετράπουν εἶναι. Schluss fol. 2ʳ: δὲ ἔτους τρίτου καὶ τετάρτου. Dahinter ohne Überschrift Aelian Var. Hist. XIV, 22: Ὅτι τρόζος τίς τύραννος βουλόμενος ἐξελεῖν τὰς συνωμοσίας. Schluss fol. 2ʳ: τὸν τύραννον ἀπέκτειναν. Es folgt ohne Überschrift ein Abschnitt über die Entstehung des Schnees: Ἰστέον ὅτι ἡ χιὼν ὕδωρ οὖσα τὸ ὑποκειμένον τῇ τοῦ ἀέρος προσθήκῃ λευκὴ γίνεται. τὸ γὰρ ἐν ταῖς νεφέλαις ὑγρὸν ἐκ τῆς τοῦ πνεύματος βίας ἀνακοπτόμενον ὑπό μὲν τῆς σφοδρᾶς κινήσεως εἰς ἀρρὼ ἐξοιδαίνει. Schluss: ὡς σποδοῦ δίκην καταπάττεσθαι καὶ τὸν πάντα πλχροῦν ἀέρα. Darauf folgt ein Abschnitt von $6^1/_2$ Zeilen, beginnend: [Ἔ]τι ἰστέον ὅτι ὥσπερ αἱ αἰσθήσεις τοῦ προσώπου τῆς ψυχικῆς δυνάμεως τῆς ψυχῆς ὄργανα εἰσὶν ὀφθαλμὸς μὲν τῆς ὡρατικῆς δυνάμεως, ὦτα δὲ τῆς ἀκουστικῆς. Zum Schluss ein Excerpt von 6 Zeilen, beginnend: Ἰστέον ὡς τὰ παιδία καὶ τὰ ἄλογα [ἀκου]σίως μὲν ποιεῖ. οὐ μὴν καὶ προαιρούμενα.

324.

Codex graec. qu. 25ᵇ. Pap. XV. Jh. 2 Bl.

Aus Manuel Moschopulus' Scholien zum Philostratus. (cf. Ducange Lexicon med. Graec. v. μανίκιον.) Beg.: ἀγαπῶ τὸ φιλῶ αἰτιατικῇ συντάσσεται.

Digitized by Google

ἀγαπῶ δὲ τὸ ἀρκοῦμαι (δοτικὴ von späterer Hand hinzugefügt). χειριδωτὸς χιτὼν ὁ χειρίδας ἔχων. τὰ λεγόμενα κοινῶς μανίκια. κομᾶ ἀνὴρ ἢ γυνὴ ἀντὶ τοῦ κόμην τρέφει. καὶ κομᾶ ἀγαθὸς κατὰ μεταφορὰν ἀντὶ τοῦ εὐθηνεῖ καὶ θάλλει.

325.

Codex graec. qu. 25ᶜ. Pap. XV. Jh. 7 Bl.

1. fol. 1ʳ: περὶ συντάξεως τῶν προθέσεων κατὰ συστολήν. Beg.: Ἡ ἓν πρόθεσις μετὰ ὁστικῆς συντάσσεται. οἷον ἐν τῷ ναῷ. Schluss auf fol. 1ᵛ oben, der Rest der Seite leer.

2. fol. 2ʳ: Λεξικὸν περὶ πνευμάτων ἐκλεγὲν παρὰ τρύφωνος χοιροβοσκοῦ, θεοδωρίτου. καὶ ἑτέρων πολλῶν. καὶ ἀντιγράφοις διαφόροις ἀντιβληθὲν καὶ διορθωθέν. Beg.: τὸ α πρὸ ἑαυτοῦ φιλοῦσαι φησὶ. ἀαρὼν. ἄαπτος. ὁ ἀπροσπέλαστος καὶ τὰ λοιπά. Schluss verstümmelt auf fol. 4ᵛ im Buchstaben ε.: τὸ ἔρδω δασυνόμενον εὕρον. ἐν δὲ τοῖς θεοδωρίτου τὸ ἔρνος φιλούμενον εὕρον, ἀλλὰ καὶ ἐν πολλοῖς. Gedruckt im Ammonius ed. Valckenaer p. 207.

3. fol. 5ʳ: Γεωργίου χοιροβοσκοῦ ἐξήγησις ποιητικῶν τρόπων σύντομος. Beg.: Ἀλληγορία ἐστὶ λέξις ἕτερόν τι λέγουσα καὶ ἑτέραν ἔννοιαν παριστῶσα ὡς τὸ λεγόμενον ἐν τῇ θείᾳ γραφῇ. κ.τ.λ. Schluss fol. 7ᵛ: Ἀπαρίθμησις ἐστὶν, ἐπαλλήλων ὀνομάτων σύνθεσις ὡς παραδηλωσθέντι. πρῶτον ἐρατρίαν ἔλθοι. εἶτα πύναν πόλιν ποτιδέαν μεθόνην αὐθις. (Auszug aus der Schrift des Choeroboscus in Rhetores graeci ed. Spengel III p. 244, aber am Ende länger, meistens Epitome aus Tryphon περὶ τρόπων ib. p. 191.) Am Rande Scholien von jüngerer Hand. Zum Schluss: εἴδη τοῦ ἡρωικοῦ μέτρου: ἰσόχρονος — ἀπηρτισμένος ‖ ἀκέφαλος — προκέφαλος ‖ λαγαρὸς — μειοῦρος ‖ τραχὺς — λακοειδής.

Am oberen Rande von fol. 1ʳ findet sich die Notiz: *postea accepi et has paginas. Constant. 29. april 1648. C. Ravius.* Auch das zweite Stück besass Ravius. Cf. Spolium Orientis Cent. IV. cod. 13.

326.

Codex graec. qu. 25ᵈ. Pap. XV. Jh. 1 Quaternio, dessen äussere Lage falsch eingebunden ist; die richtige Reihenfolge der Blätter ist: 8. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 1.

Reste einer Predigtsammlung.

fol. 8ʳ Beginnt: .... βλέπομεν. ἐλπίζομεν δὲ ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα. πιστεύοντες τοίνυν ἐλπίζομεν· ἐλπίζοντες δὲ ἀγαπῶμεν· ἀγαπῶντες δὲ σπουδάζωμεν καὶ πρὸς τὴν τῶν ἀρετῶν ἐργασίαν διεγειρώμεθα. Schluss der Predigt auf fol. 3ʳ: καὶ ἀξιωθησόμεθα τῶν τοῖς ἀπ' αἰῶνος εὐαρεστήσασιν αὐτῷ. τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν ἐν αὐτῷ χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ᾧ ἡ δόξα κ.τ.λ.

fol. 3ʳ: Überschrift: κυριακὴ τῶν ἁγίων πατέρων (daneben von zweiter Hand: πρὸ τῆς χριστοῦ γεννήσεως λόγος νδ'). Predigt über Evang. Matthaei cap. 1, welche beginnt: Ὁ θεῖος ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς ματθαῖος. πρῶτος πάντων τῶν ἄλλων εὐαγγελιστῶν ἔγραψε τὸ εὐαγγέλιον, ἐβραΐδι φωνῇ πρὸς τοὺς ἐξαιρβραίων πιστεύσαντας. ἔγραψε δὲ τοῦτο, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς κατασχούσης γεννήσεως καὶ ὑπάρξεως τοῦ χριστοῦ. Schluss auf fol. 1ᵛ: καὶ ἀλλότε μὲν γὰρ ἐστράτευσαν οἱ βαβυλωνίοι κατὰ τῶν ἑβραίων ἀλλὰ μετριώτερον τούτους ἐκάκωσαν. τοῦδ τελείως αὐτοὺς μετώκησαν....

327.

Codex graec. qu. 25ᵉ. Pap. XV. Jh. 6 Bl. falsch eingebunden, da fol. 2. 3 hinter 4 — 6 gehören.

Fragmente der Liturgie des Chrysostomus.

fol. 1ʳ: Ἡ θεία λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου. Beg.: Ὁ θεὸς ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον. fol. 1ᵛ schliesst nach der εὐχὴ ἀντιφώνου α'. fol. 4ʳ beginnt in der εὐχὴ ἀντιφώνου γ' (p. 46 des εὐχολόγιον μέγα Venedig 1872) mit den Worten: χαριζόμενος προσευχάς; fol. 4ᵛ schliesst in der εὐχὴ τοῦ τριωδίου (eb. p. 48): συγχώρησον ἡμῖν πᾶν πλημμέλημα ἑκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον. ἁγίασον ἡμῶν... fol. 5ʳ setzt wieder ein in der εὐχὴ τῶν κατηχουμένων (p. 52) mit den Worten: σοι τὸν ἑαυτῶν εὐχένα; fol. 6ʳ schliesst in der εὐχὴ τοῦ χερουβικοῦ

Digitized by Google

(p. 54): σὺ γὰρ εἶ ὁ προσφέρων καὶ προσφερόμενος. fol. 2ʳ fährt fort im Gebet für die Todten (p. 61): ... ἀποστόλων, κηρύκων, εὐαγγελιστῶν; das Blatt schliesst im Gebet für die Lebenden (p. 62 Schluss): μνήσθητι κύριε πλεόντων, ὁδοιπορούντων νοσούντων καμνόν.... fol. 3ʳ beginnt: τὰ σύμπαντα παραιτῶν αὐτὸς δέσποτα οὐρανόθεν ἐπίδε (p. 64), schliesst: ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμὸς ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀνα..... (p. 68).

328.

Codex graec. qu. 26. Pap. cm. 19,5 × 14,3. XVI. Jh. 12 Blätter.

fol. 1ʳ: Regeln aus der hebräischen Grammatik in lateinischer Sprache.

fol. 3ʳ: Tafel der griechischen Buchstaben in verschiedenen Schriftformen mit der Bezeichnung darüber: α d. u. s. w.

fol. 3ᵛ: Auszug aus den Erotemata des Chrysoloras mit interlinearer lateinischer Übersetzung; er beginnt ohne Überschrift: εἰ: πόσα διαιροῦνται τὰ εἴκοσι τέσσαρα γράμματα und schliesst verstümmelt im Paradigma des Verbums τύπτω mit den Worten: τύπτομεν. τύπτουσι. τύπτοιεν.

Im April 1828 angekauft.

329.

Codex graec. qu. 27. Pap. cm. 27,3 × 21,7. 391 Blätter.

Moderne Abschrift der collectiones mathematicae des Pappus Alexandrinus.

fol. 1ʳ: Πάππου ἀλεξανδρέως συναγωγῶν γ'. περιέχει δὲ προβλήματα γεωμετρικά, ἐπίπεδά τε καὶ στερεα.

fol. 41ʳ beginnt Buch IV ohne Überschrift; am Rande: α. Prima Pappi propositio lib. IV. Das Buch schliesst fol. 76ʳ mit der Unterschrift: Πάππου συναγωγῆς δ' ὅπερ ἐστιν ἀθηρῶν θεωρημάτων ἐπιπέδων καὶ στερεῶν καὶ γραμμικῶν.

fol. 77ʳ: Πάππου Αλεξανδρέως συναγωγῆς ε'. περιέχει δὲ συγκρίσεις (corr. aus συγχρίσεις) τῶν ἴσην περίμετρον ἐχόντων ἐπιπέδων σχημάτων, πρὸς ἄλληλά τε, καὶ τὸν κύκλον καὶ συγκρίσεις τῶν ἴσην ἐπιφάνειαν ἐχόντων στερεῶν σχημάτων πρὸς ἀλληλά τε καὶ τὴν σφαῖραν. fol. 140ʳ: τέλος τοῦ πέμπτου τῆς Πάππου τοῦ Αλεξανδρέως συναγωγῆς.

fol. 141ʳ: Πάππου τοῦ Αλεξανδρέως συναγωγῆς ἕκτον: περιέχει δὲ τῶν ἐν τῷ μικρῷ ἀστρονομουμένων θεωρημάτων ἀπόρων λύσεις. fol. 203ʳ: τέλος τοῦ ς' τῆς συναγωγῆς Πάππου τοῦ Αλεξανδρέως.

fol. 204ʳ: Πάππου Αλεξανδρέως συναγωγῆς ζ'. περιέχει δὲ λήμματα τοῦ ἀναλυομένου τόπου. fol. 346ʳ: τέλος τοῦ ἑβδόμου τῆς Πάππου Αλεξανδρέως συναγωγῆς (sic). ὑπεριέχει τὴν τάξιν, καὶ τὴν περιοχὴν καὶ τὰ λήμματα τοῦ ἀναλυομένου τόπου.

fol. 347ʳ: Πάππου Αλεξανδρέως συναγωγῆς, ὄγδοον. περιέχει δὲ μιγαικὰ συμμικτα ἀνθηρά. Schluss fol. 391ʳ; darunter nur τέλος.

330.

Codex graec. qu. 28ª.

Der Druck: Theophili antecessoris institutionum libri IV ed. Fabrotus. Parisiis 1638 4° mit Collation des Codex Messanensis (früher im Kloster San Salvatore dei Greci bei Messina, jetzt in der Universitätsbibliothek daselbst) im Jahre 1830 von Aug. Theod. Cario Schneirodanus Thuringorum in Halle angefertigt.

331.

Codex graec. qu. 28ᵇ. Pap. cm. 20,6 × 17,2. 28 Blätter.

Beschreibung des Codex Messanensis der Institutionen des Theophilus Antecessor von Aug. Theod. Cario. Auf fol. 1ᵛ ein Facsimile von fünf Zeilen des fol. 109ʳ des Codex, unterschrieben: *F. Blume delin. Halae Saxon. a. MDCCCXXX.*

332.

Codex graec. qu. 29. Pap. cm. 22 × 16. XVI. Jh. 32 Blätter.

fol. 1ʳ Überschrift: Πράξεις τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς ὀγδόης ἐν Κωνσταντινουπόλει συνόδου. Die Handschrift enthält aber nicht die vollständigen Akten sondern nur einen Auszug. Nach einer historischen Einleitung über Veranlassung etc. des Concils auf fol. 1 findet sich auf fol. 2 unter der Überschrift πρᾶξις α' der Anfang der πρᾶξις δ'

Digitized by Google

(Mansi XVII p. 476 A — 476 B καὶ τὸ σῶμα ποιησάμενος πρὸς Φώτιον τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην) und der Schluss derselben von Πέτρος ὁ θεοσεβέστατος πρεσβύτερος καὶ καρδινάλιος εἶπεν (eb. p. 492 D) an. fol. 3ʳ med. — 20ʳ unter der Überschrift πρᾶξις β΄ die ganze πρᾶξις ε΄ mit einigen Auslassungen. Es fehlt Mansi XVII p. 500 A. Z. 4 Θεόδουλος ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Μαζύτων — 505 A καταφευγόντων εἰς τὴν αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν; p. 505 B εἰ δέ ἐστι κεκριμένον — 505 E bis zum Schlusse der Worte der τοποτηρηταὶ τῶν ἀνατολικῶν θρόνων. Von den Unterschriften sind nur die der römischen Gesandten, des Gesandten von Antiochia und des Procop von Caesarea vollständig mitgetheilt, von den übrigen nur die Namen mit dem Zusatz ὁμοίως. fol. 20ʳ — 30ʳ: Πρᾶξις γ΄ = πρᾶξις ς΄ des Drucks; das Glaubensbekenntniss (Mansi p. 516 D), die Unterschriften der Kinder des Kaisers (p. 517 D) und die εὐφημίαι am Schlusse vollständiger. fol. 30ʳ: πρᾶξις δ΄ = πρᾶξις ζ΄ des Drucks aber nur bis Mansi p. 521 A ἐν Νικαίᾳ τῷ πρώτῳ μεγάλῃ συνόδῳ ποιῆσαι ἀνάθεμα ἔστω. Dahinter eine kurze Schlussbetrachtung.

Auf fol. 32ʳ am Rande die Notiz: ἐν τῷ ᾳϡζ΄ (1568) μαΐῳ κα΄ ἐν ἐνετίαις βάβᾳ τέλος μετὰ σπουδῆς ὑπομιμεῖς ἀντεγράφη ἐπιστολοπολλῷ τοῦ πρωτοψάλτου.

„Don. L. B. de Minutoli m. Nov.ᵉ 1834 (Acc. Cat.)

333.

Codex graec. qu. 30. Pap. cm. 19,4 × 15. XVII. Jh. 212 Blätter.

fol. 1ʳ ursprünglich leer, trägt die Notiz von späterer Hand: 1711 γενουαριου 25. στούτον τὸ νομισμον ὑπαρχει ἐμοὶ πᾶ πέτρου ἰουνζιὰ πουτην σκένεροὐα πρὸην καὶ νυν ὑπάρχο ἐν λοοδικηα σιρίας. fol. 1ᵛ Portrait in Federzeichnung mit der Umschrift: εἰκὼν τοῦ λαπροτάτου κυρίου ζωτοῦ τοῦ τζηταράτου ἐξ ἰωαννίνων πρωτοσπαθαρίου καὶ γαμβροῦ τοῦ γαληνοτάτου ἡγεμόνος πάσης μολδοβλαχίας κυ κυ πέτρου βοιβόδα. Neben dem Portrait links: ἐτῶν λζ΄, rechts Wappen mit einem erhobenen Arm, welcher ein Schwert trägt.

fol. 2ʳ Überschrift: Τοῖς ἀπαντιχοῦ εὑρισκομένοις ἱερομονάχοις ται καὶ λαϊκοῖς ἐν χριστῷ χαίρειν προοίμιον τοῦ παρόντος νομίμου. Beg.: Θησαυρὸς κεκρυμμένος, καὶ πηγὴ ἐσφραγισμένοι τί ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέροις; ὡς φησιν ἡ θεία γραφή. Es ist das Prooemium des Nomocanon des Manuel Malaxus, in Vulgär-Sprache. Vgl. Zachariae von Lingenthal, Die Handbücher des geistl. Rechts aus den Zeiten des untergehenden byzant. Reiches, St. Petersburg 1881, p. 3 ff. fol. 4ʳ folgt die Inhaltsübersicht des Nomocanon in 293 Capiteln unter der Überschrift: Πίναξ σὺν θεῷ ἀρχή. ἐς τάδε παρὶ ἔχῃ. Schluss der Übersicht fol. 17ʳ. fol. 18ʳ—180ʳ der Text des Nomocanon. Unter dem Schlusse von anderer Hand die Unterschrift: τέλος τῆσδε τῆς βίβλου ἐν μηνὶ [....?]. Darunter: ἔτους ἀφ΄ (1706) ἐν μηνὶ αὐγούστου τζ΄ζ΄ου ἀναγνώστης ὑπαρχι τοπαρὸν νόμιμον καὶ εἴτις ἀποξενώσῃ αὐτὸ ἄνευ θελήματος αὐτοῦ ἐχέτω τὰς ἀρὰς τῶν τιγ΄ θεοφόρων πατέρων καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Bis fol. 208 folgen unbeschriebene Blätter.

fol. 209ʳ: περὶ πῶς γράψωσιν τοῦ πατριάρχη τῆς μεγάλης θεοῦ πόλεως ἀντιοχίας und ähnliche Formulare zur Anfertigung offizieller Briefe. fol. 209ᵛ leer.

fol. 210ʳ unter der Überschrift ἰωάννου τοῦ νηστευτοῦ ein Canon desselben, beginnend: εὑρόμεν δὲν ἐν τὸ τυπικῶν, τοῦ ψάλλεσθαι ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρα τῆς σαρακοστῆς ταύτης τὸ κατευθυνθήτω.

fol. 210ʳ med. und folgende unter der Überschrift διάφορα eine Anzahl anderer Nachträge zum Nomocanon. Ebenso ist hinter dem Prooemium der leere Raum auf fol. 2ʳ und fol. 3 von späterer Hand zu Eintragungen benutzt, und zwar enthalten diese Seiten: Εὐχὴ συγχωρητικὴ νικηφόρου beginnend: ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν ὁ διὰ τοῦ προφήτου σου νάθαν μετανοήσαντι τῷ δόδῳ ἐπὶ τοῖς ἰδίοις πλημμελήμασιν ἄφεσιν δωρησάμενος κ.τ.λ. und Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν βασιλείου

Digitized by Google

ἀρχιεπισκόπου κεσαρείας καππαδοκίας τῆς εὐσεβῆς διάταξις περὶ τῶν μεταφήκης καὶ κατανόξεως τοῖς ἐν μηστκρίοις τοῦ χριστοῦ, beginnend: Πρόσεχε σεαὐτόν ὡ πρεσβύτερ καὶ βλέπε τὴν διάνοιαν ἀκριβὼς ὡ ἱερεῦ.

334.

Codex graec. qu. 31. Pap. cm. 21½×16. XVIII. Jh.

Die Handschrift enthält die Schriften des Aeneas Gazaeus griechisch und lateinisch von Gottlieb Wernsdorf vollständig zum Druck vorbereitet. Das projectirte Titelblatt lautet:

Αἰνείου
του σοφιστου Θεοφραστος.
Aeneae Gazaei philosophi christiani
dialogus Theophrastus, de immortalitate animi
ac resurrectione
graece ex codice Augustano denuo editus,
latine interpretatns,
Casp. Barthii selectis et editoris perpetuis
annotationibus illustratus:
a
Gottlieb Wernsdorfio, Fil. Eloquentiae ac Poeseos in Athenaeo Gedanensi Prof. publ. ac Societatis regiae Berolinensis et Ienensis latinae sodali.

Zwischen die Zeilen „illustratus“ und „a“ ist später eine Zeile eingeschoben: item Ejusdem Aeneae epistolae XXV. graece et latine cum brevibus annotationibus adjectae.

Die Handschrift wird erwähnt in der vom Bruder des Gottlieb Wernsdorf, Jo. Chr. Wernsdorf, verfassten Vorrede zur Ausgabe des Himerius, Gottingae 1790 p. 29.

335.

Codex graec. qu. 32.

7 Heftchen mit zusammen 33 beschriebenen Blättern, welche als 1. 2. 3. 3ª. 4. 4ª. 5 bezeichnet sind. Dieselben enthalten „Varianten der 6 im Vatican befindlichen Codices des Diophantus“, angefertigt in Rom im Winter 1842—43 von dem berühmten Mathematiker Karl Gustav Jakob Jacobi. Vgl. Monatsber. d. Berl. Akademie 1847 p. 270.

A. 1852 aus dem Nachlasse Jacobi's erworben.

336.

Codex graec. qu. 33. Pap. XIX. Jh. 174 Seiten.

Die Handschrift ist bezeichnet als „Scholien des Maximus Planudes“. Es sind die griechischen Scholien des Planudes zur Arithmetik des Diophantus, Abschrift einer Handschrift (wohl des bei Montfaucon Bibl. bibl. mscr. p. 7 A erwähnten Vaticanus) von der Hand K. G. J. Jacobi's, von dem Schreiber selbst offenbar später nachcollationirt, mit Randnotizen versehen und zum Druck vorbereitet.

Herkunft wie bei der vor. Handschrift.

337.

Codex graec. qu. 34.

Vier Pergamentblätter, je zwei aus verschiedenen Handschriften.

1. fol. 1 und 2 sind Octavblätter des XIV. Jh., Fragment eines Menaenms des Monats October. fol. 1 beginnt: ... ἐξέλεξεν σὺν παύλω τῶ σοφῶ [....?] διδάσκαλον. ὁ μόνος γινώσκων τὰ ἐγκάρδια, in den Gesängen des 18. Octobers, des Festes des Evangelisten Lucas. fol. 2ʳ ist derart abgerieben, dass fast nichts mehr zu erkennen; auf der Mitte der Seite begann ein neuer Abschnitt, von dessen Überschrift nur zu lesen: μηνί ..... τῆς θεοτόκου. fol. 2ᵛ enthält στίχοι auf die Θεοτόκος.

2. fol. 3 und 4 sind die oberen Hälften zweier Blätter aus dem XI. Jh., die auch am innern Rande so stark beschnitten sind, dass einige Buchstaben fehlen; fol. 3 ist falsch eingeklebt. Es sind Fragmente eines Menaeums des Monats November, welches auf fol. 3ʳ mit der Überschrift [Μ]ΗΝΙ ΝΟΕΜΒΡΙΩ Ἃ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ κοσμᾶ καὶ ζαμιανοῦ [καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς?] beginnt. fol. 4 beginnt in den Gesängen des 4. November, Fest des heil. Ioannicius, in der ὠδὴ ε΄ mit den Worten: ἡ ψυχή σου φωταυγεία θείου πνεύματος. Auf fol. 4ᵛ folgt: Μηνὶ νοεμβρίῳ δ΄ τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων νικάνδρου ἐπισκόπου μύρων καὶ ἑρμαίου πρεσβυτέρου.

Digitized by Google

338.

Codex graec. qu. 35.

57 Papyrus-Fragmente aus der Umgegend von Memphis, Privat-Urkunden aus dem III. Jh. n. Chr. Zum Theil publicirt von G. Parthey in den Nuove Memorie dell'istituto di corrisp. archeol. Lipsiae 1865 p. 438 ff. Vgl. U. Wilcken im Hermes Vol. XXII p. 142 ff.

1853 von Heinr. Brugsch in Aegypten gekauft, 1855 von der Kgl. Bibliothek erworben.

339.

Codex graec. qu. 36.

Holztafel mit Text von 10 Zeilen frühestens aus dem VI. Jh. Schüler-Arbeit mit den Correcturen des Lehrers. Der mehrfach stark verwischte Text lautet nach Lesung von Prof. U. Wilcken in Breslau:

Μέγας γεωργὸς τῶν ἀνθρ̣ωπ̣ων ... των ὁ κατάλωγος +
Δότε μοι λέγιν καὶ στιχοισὶ μευ (?) ἐπιλέξω +
Πάμπωρος γεωργὸς κἂν αὐτουργὸς σπίρι γείαν +
γλυκαιρῶν καμάτων τερπόμενος ἐν ἀγροι ... +
ζυγων ἅρματο βοᾳ καξευθε το ᾳρωτῆριν +
νυκτὶ μελένᾳ χορτάσμασιν ἐπιμελούμενος +
.ap. ασι ὠφαίτως τὴν ἄσκοισιν ποιούμενος +
αὐτὸς γεωργὸς εὑρὶν μὴ δινόμενος +
..... ἐχων τὴν τῆς γεωργίας χαρ.άν (?) +
... καμάτων ἄνωθεν τῶν καμάτων .... +

Gefunden in den Ruinen von Athribis im Delta im Juli 1853 und von H. Brugsch gekauft. Von diesem erwarb sie die Bibliothek a. 1855.

340.

Codex graec. qu. 38. Perg. cm 27 × 19,3. 363 Blätter, von denen fol. 6—362 aus dem XI. Jh. stammen, die übrigen jüngere Ergänzungen sind, und zwar fol. 1 (nur auf der Rückseite beschrieben) bis 4 und fol. 363 Pergamentblätter aus dem XIV. Jh., fol. 5 (nur auf der Vorderseite beschrieben) ein Papierblatt aus dem XV. Jh.

Commentar Theodoret's zu den Psalmen.

Das originale Stück beginnt auf fol. 6ʳ mit den Worten ... τῷ ψαλμῷ. διὸ καὶ ταύτην τέθεικε τὴν ἐπιγραφήν kurz nach dem Anfang der Auslegung von Psalm VI. (Migne Patr. Graec. Tom. 80 Col. 901 B). fol. 362ᵛ schliesst: Ἑρμηνεία τοῦ ρμϐ' ψαλμοῦ. ἀλληλούϊα ἀλληλούϊα. Τοῦτον παρῳδήσειν τὸν ὕμνον παρακελεύονται. Die Ergänzung beginnt auf fol. 1ᵛ mit der Überschrift: Ἐξήγησις Θεοδωρήτου εἰς τὸ ψαλτήριον. Begin des Textes: Τινὲς τῶν τὰς ὑποθέσεις τῶν ψαλμῶν συγγεγραφότων ᾠϐιόν τοῦτον ἔφασαν τὸν ψαλμὸν περιέχειν διδασκαλίαν, Worte aus der Einleitung der Auslegung des ersten Psalms. Die Ergänzung enthält überhaupt nicht den vollständigen Commentar Theodoret's, sondern nur Excerpte daraus, die der Schreiber offenbar einer ihm vorliegenden Catena zu den Psalmen entnahm, entweder der von Corderius publicirten oder einer sehr ähnlichen.

A. 1863 von einem Griechen in Monastir gekauft.

341.

Codex graec. qu. 39. Perg. cm. 24 × 19. XI.—XII. Jh. 323 Blätter zu 23 Zeilen.

Prachthandschrift der 4 Evangelien, auf fol. 31ʳ, 111ʳ, 164ʳ und 252ʳ mit Bildern der Evangelisten geziert. Sämmtliche Überschriften und Unterschriften sind in Goldbuchstaben ausgeführt und mit bunten Umrahmungen umgeben, wie sie auch den ganzen Brief des Eusebius an Carpianus vor den Synoptischen Canones umziehen. Die Canones selbst stehen wie üblich in säulengetragenen Bögen, auf denen je 2 Vögel stehen.

fol. 1. 2 unbeschrieben.

fol. 3—20: Verzeichniss der Perikopen nach Anfangs- und End-Worten für alle Tage des Jahres, das Osterfest und die Heiligenfeste unter der Überschrift: Πίναξ τῶν τεσσάρων εὐαγγελιστῶν. Ἐκλογάδιν τῶν ὁ εὐαγγελιστῶν διά τε τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους τὴν περικοπὴν ἑκάστου εὐαγγελιστοῦ, ἅμα δὲ καὶ τὴν τῶν κεφαλαίων παρασημείωσιν ἀκριβῶς διαγορεύον. περιέχει δὲ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶ ἁγίω πάσχα. τελειοῦν ἐν τῶ μηνολογίω.

Digitized by Google

fol. 21r: ὑπόθεσις κανόνων τῆς τῶν εὐαγγελιστῶν συμφωνίας, beginnend: Εὐσέβιος Καρπιανῷ κ. τ. λ.

fol. 22r—25r die synoptischen Canones.

fol. 26r: Κοσμᾶ ἐνδικοπλεύστου. Beg.: Ἔλθωμεν λοιπὸν καὶ ἐπὶ τοὺς εὐαγγελιστας καὶ ἀποστόλους.

fol. 29r: Τοῦ καταματθαῖον εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια.

fol. 32r: Εὐαγγέλιον καταματθαῖον. Das Evangelium schliesst fol. 107r mit der Unterschrift: Εὐαγγέλιον κατὰ ματθαῖον στίχοι βχ΄. Τὸ κατὰ ματθαῖον εὐαγγέλιον ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ ἐν ἱερουσαλὴμ μετὰ χρόνους ὀκτὼ τῆς τοῦ χριστοῦ ἀναλήψεως.

fol. 108r: Κοσμᾶ ἐνδικοπλεύστου. Beg.: Οὗτος ὁ δεύτερος πέτρου ἐν ῥώμῃ ἐντειλάμενος αὐτῷ κ. τ. λ.

fol. 109r: Τοῦ κατὰ Μάρκον εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 112r: Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον. Schluss des Evangeliums auf fol. 160r mit der Unterschrift: τέλος. εὐαγγέλιον κατὰ μάρκον στίχοι ,αχ΄. τὸ κατὰ μάρκον εὐαγγέλιον ἐξεδόθη μετὰ χρόνους ι΄ τῆς χριστοῦ ἀναλήψεως.

fol. 160r: Κοσμᾶ ἐνδικοπλεύστου. Beg.: Οὗτος ὁ λουκᾶς ὁ τρίτος τῶν εὐαγγελιστῶν.

fol. 161r: Τοῦ κατὰ λουκᾶν εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 165r: Εὐαγγέλιον κατὰ λουκᾶν. Dasselbe schliesst auf fol. 251v mit der Unterschrift: Εὐαγγέλιον κατὰ λουκᾶν στίχοι βωΐ΄. τὸ κατὰ λουκᾶν εὐαγγέλιον ἐξεδόθη μετὰ χρόνους ιε΄ τῆς χριστοῦ ἀναλήψεως.

fol. 252r: Τοῦ κατὰ ἰωάννην εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια.

fol. 253r: Κοσμᾶ ἐνδικοπλεύστου. Beg.: Οὗτος ὁ θεολόγος ἰωάννης ὁ ἔξαρχος τῶν εὐαγγελιστῶν κ. τ. λ.

fol. 255r: Εὐαγγέλιον κατὰ ἰωάννην. Schluss auf fol. 317v ohne Unterschrift.

fol. 318r: Κοσμᾶ ἐνδικοπλεύστου. Beg.: Οὗτος ὁ ἀοίδιμος ἀνὴρ ὁ προλεχθεὶς (d. i. Dorotheus) καὶ συγγράμματα καταλέλοιπεν ῥωμαϊκά τε καὶ ἑλληνικά κ. τ. λ. Es folgt das dem Dorotheus zugeschriebene Verzeichniss der 70 Aposteljünger und der 12 Apostel; letzteres bricht auf fol. 323v verstümmelt ab mit dem Apostel Simon. Angeklebt an fol. 323 ist ein modernes Papierblatt, dessen vordere Seite mit einer Perikope des Osterfestes beschrieben ist unter der Überschrift: τηγαγία καὶ μεγάλη κυριακὴ τοῦ πάσχα. εὐαγγελιῶν. εσπέρας. Am Anfang (im Evang. Matth.) finden sich häufig, später selten, Scholien am Rande.

Facsimile bei Wattenbach, Schrifttafeln zur Gesch. d. griech. Schrift. Berlin 1876. T. XII.

A. 1863 von einem Griechen in Monastir gekauft.

342.

Codex graec. qu. 40. Perg. cm. 27 × 21. XII. Jh. 224 Blätter, zweispaltig geschrieben mit 26 Zeilen.

Die Handschrift enthält die Apostelgeschichte und die Briefe. Die Pericopen-Abschnitte sind im Texte durch ἀρχὴ und τέλος bezeichnet, daneben am Rande die Tage angegeben, an denen sie gelesen werden.

fol. 1r: ἔκθεσις κεφαλαίων τῶν πράξεων τῶν ἀποστόλων. fol. 5r: Inhaltsverzeichniss der Handschrift (πράξεις und Aufzählung der einzelnen Briefe.)

fol. 5r col. 2: πρόλογος τῶν ἐπιστολῶν παύλου τοῦ ἀποστόλου. Beg.: Παῦλος ὁ ἀπόστολος ἑβραῖος μὲν ἦν τὸ γένος ἐκ φυλῆς βενιαμὶν φαρισαῖος δὲ τὴν αἵρεσιν.

fol. 13r: πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων.

fol. 73r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολῆς. fol. 75r: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς. fol. 75v: πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολή. fol. 96r Unterschrift: ἐγράφη ἡ πρὸς ῥωμαίους ἀπὸ κορίνθου διὰ φοίβης τῆς διακόνου τῆς ἐν κεγχρεαῖς ἐκκλησίας στίχων ϡκ΄.

fol. 96r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς κορινθίους α΄ ἐπιστολῆς. fol. 97r: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς ἔχοντα καὶ μερικὰς ὑποδιαιρέσεις. Darunter στίχοι κς΄, dann die Überschrift: πρὸς κορινθίους πρώτη. fol. 116v Unterschrift: ἐγράφη ἀπὸ φιλίππων διὰ στεφανᾶ καὶ φουρτουνᾶ τοῦ καὶ ἀχαϊκοῦ στίχων ωϞ΄.

fol. 116v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς κορινθίους δευτέρας ἐπιστολῆς. fol. 117r: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς ἔχοντα καὶ μερικὰς ὑποδιαιρέσεις. Darunter: στίχων λς΄. fol. 118r: πρὸς κορινθίους β΄ ἐπιστολή. fol. 131r Unterschrift: ἡ πρὸς κορινθίους β΄ ἐγράφη ἀπὸ φιλίππων διὰ τίτου καὶ λουκᾶ στίχων φη΄.

Digitized by Google

fol. 131r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς γαλάτας ἐπιστολῆς. fol. 131v: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς ἔχοντα καὶ μερικὰς ὑποδιαιρέσεις; darunter: στίχοι ιθ'. fol. 132r: πρὸς γαλάτας. fol. 138v Unterschrift: ἡ πρὸς γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης στίχων σϟ'.

fol. 139r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ἐφεσίους ἐπιστολῆς. Ib. κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς, darunter στίχοι ις', dann Beglan des Briefes mit der Überschrift: πρὸς ἐφεσίους. fol. 146r Unterschrift: πρὸς ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ τυχικοῦ στίχων τιβ'.

fol. 146v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς φιλιππησίους ἐπιστολῆς. fol. 146v: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς. fol. 147r: πρὸς φιλιππησίους. fol. 151v Unterschrift: πρὸς φιλιππησίους ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης δι' ἐπαφροδίτου στίχων σϟ'.

fol. 151v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς κολασσαεῖς ἐπιστολῆς. fol. 152r: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς, darunter: στίχοι ιθ'. fol. 152v: πρὸς κολασσαεῖς. fol. 157r Unterschrift: ἡ πρὸς κολασσαεῖς ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διατυχικοῦ καὶ ὀνησίμου στίχων σϟ'.

fol. 157r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς α' ἐπιστολῆς. fol. 157v: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς. fol. 158r: πρὸς θεσσαλονικεῖς πρώτη. fol. 162v Unterschrift: ἡ θεσσαλονικεῖς α' ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν στίχων ρϟγ'.

fol. 162v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς β' ἐπιστολῆς. fol. 163r: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς. Ibid. πρὸς θεσσαλονικεῖς β'. fol. 165v Unterschrift: ἡ πρὸς θεσσαλονικεῖς β' ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν στίχων ρο'.

fol. 165v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ἑβραίους ἐπιστολῆς. fol. 166r: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς; darunter: στίχοι οζ. fol. 167r: ἐπιστολὴ πρὸς ἑβραίους. fol. 182r Unterschrift: πρὸς ἑβραίους ἐγράφη ἀπὸ ἰταλίας διὰ τιμοθέου στίχων ψγ'.

fol. 182r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς τιμόθεον α' ἐπιστολῆς. fol. 183r: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς, darunter: στίχοι κϐ'. Ibid. πρὸς τιμόθεον α'. fol. 188r Unterschrift: ἡ πρὸς τιμόθεον α' ἐγράφη ἀπὸ λαοδικείας ἥτις ἐστὶ μητρόπολις φρυγίας τῆς καπατιανῆς. στίχων οϡ'.

fol. 188v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς τιμόθεον β' ἐπιστολῆς. fol. 189r: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς darunter: στίχοι ιϐ' — πρὸς τιμόθεον β'. fol. 193r Unterschrift: πρὸς τιμόθεον β' τῆς ἐφεσίων ἐκκλησίας ἐπίσκοπον πρῶτον χειροτονηθέντα ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης ὅτε ἐκ δευτέρου παρέστη παῦλος τῷ καίσαρι νέρωνι τῶν ῥωμαίων. στίχων ροβ'.

fol. 193v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς τίτον ἐπιστολῆς. fol. 193v: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς. Ibid. πρὸς τίτον. fol. 195v Unterschrift: ἡ πρὸς τίτον ἐγράφη ἀπὸ νικοπόλεως στίχων ςζ'.

fol. 195v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς φιλήμονα ἐπιστολῆς. fol. 196v: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς. Ibid. πρὸς φιλήμονα. fol. 197r Unterschrift: ἡ πρὸς φιλήμονα ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ ὀνησίμου στίχων λζ'.

fol. 197r: ὑπόθεσις τῆς καθολικῆς ἰακώβου ἐπιστολῆς. fol. 197v: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς, darunter: στίχοι κε'. fol. 198r: καθολικὴ ἐπιστολὴ ἰακώβου. fol. 203r Unterschrift: στίχων σμα'.

fol. 203r: ὑπόθεσις τῆς πέτρου α' ἐπιστολῆς. fol. 203v: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς. fol. 204r: ἐπιστολὴ πέτρου α'. fol. 209r Unterschrift: ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης στίχων ολς'.

fol. 209r: ὑπόθεσις τῆς πέτρου β' ἐπιστολῆς. fol. 210r: κεφάλαια τῆς πέτρου καθολικῆς β' ἐπιστολῆς, darunter: στίχοι ι'. Ibid. πέτρου ἐπιστολὴ β'.

fol. 213r: ὑπόθεσις τῆς ἰωάννου καθολικῆς α' ἐπιστολῆς. fol. 214r: κεφάλαια τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς, darunter: στίχοι κϐ'. Ibid. ἐπιστολὴ καθολικὴ ἰωάννου τοῦ θεολόγου. fol. 220r Unterschrift: ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης στίχων ϡοδ'.

fol. 220r: ὑπόθεσις τῆς ἰωάννου καθολικῆς β' ἐπιστολῆς. fol. 220v: κεφάλαια ἰωάννου δευτέρας ἐπιστολῆς, darunter: στίχοι ε'. Ibid. ἰωάννου ἐπιστολὴ β'. fol. 221r Unterschrift: στίχων λ'.

fol. 221r: ὑπόθεσις τῆς ἰωάννου γ' ἐπιστολῆς. fol. 221v: κεφάλαια τῆς ἰωάννου γ' ἐπιστολῆς. Ibid. ἐπιστολὴ ἰωάννου τοῦ θεολόγου γ'. fol. 222r Unterschrift: στίχων λϐ'.

fol. 222r: ὑπόθεσις τῆς ἰούδα ἐπιστολῆς. fol. 222v: κεφάλαια τῆς ἰούδα ἐπιστολῆς. fol. 223r: ἐπιστολὴ ἰούδα ἀδελφοῦ ἰακώβου.

Digitized by Google

Facsimile bei Wattenbach, Schrifttafeln zur Gesch. d. griech. Schrift. Berlin 1876. T. XIII.

A. 1863 von einem Griechen in Monastir gekauft.

343.

Codex graec. qu. 41. Perg. cm. 17,5×14,7. XI.—XII. Jh. 6 Bl., paginirt 140—145, zweispaltig geschrieben mit je 22 Zeilen.

Fragmente von Gedichten des Gregorius Nazianzenus.

fol. 1^{r} beginnt im διάλογος πρὸς πολυόρκους mit v. 251 αἷς τί τὸ σεπτόν. ἢ θεὸς χαρίζεται. (Migne Patrol. gr. tom. 37 col. 807.) Schluss auf fol. 1^{r} mit dem Scholion: τοῦτο τὸ μέτρον. ἀδιάφορόν ἐστιν. ἰαμβικὸν μὲν τυγχάνον. τὸν μέντοι πρῶτον στίχον δικατάληκτον ἔχον τὸν δὲ δεύτερον τριακατάληκτον ἡμίαμβον. τὴν δὲ τελευταίαν συλλαβὴν ἐφ' ἑκατέροις τοῖς στίχοις, ἀδιάφορον τίθησιν. εἴτε ἴαμβος ἐμπέσοι. εἴτε πυρρίχιος. μήτις οὖν μονοστιχίαν γράψῃ τοῦτο. σχάλλεται γὰρ ὁ τοῦτο ποιῶν. fol. 2^{r}: εἰς ἑαυτὸν (die Überschrift am Rande) ἡ πολλὰ πολλὰ γίγνεται | μακρῷ χρόνῳ βροτοῖς. (Ib. col. 1290.) fol. 4^{v}: εἰς ἑαυτὸν. περιπαρθενίας. ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ. τὸν συρρακούσιον σώφρονα μιμεῖται. οὗτος γὰρ μόνος πάντων ῥυθμοῖς τισι καὶ κώλοις ἐχρήσατο μετρικῆς ἀναλογίας καταφρονήσας. Beg.: παρθένε νύμφη χριστοῦ· | δόξαζέ σου τὸν νυμφίον. (Ib. col. 632.) fol. 6^{v}: περι ἀγνείας σώματος. διά λυρικοῦ. Beg.: Ἀρετὴ πᾶσι δικαίοις· | ἕνα βαθμὸν προβιβάζει. (Ib. col. 648.) Mit der zweiten Versreihe bricht die Handschrift ab.

344.

Codex graec. qu. 42. Pap. cm. 22,2×17. XIX. Jh. IV u. 110 Blätter.

Constitutionen Kaiser Friedrichs II, Abschrift des Cod. Paris. Gr. 1392 von der Hand Zachariae's von Lingenthal. Am Rande „Varianten des cod. Barberinus [147] aus der Neapolitaner Ausgabe“ [Institutiones regum regni utriusque Siciliae (ed. Cajetanus Carcanus) Neapoli 1786. fol.]. Auf fol. 1 Bericht Zachariae's über die Handschriften in Paris und in der Barberina und über die Ausgaben. Der Text beginnt auf fol. 2.

A. 1867 von Zachariae von Lingenthal gekauft.

345.

Codex graec. qu. 43. Perg. cm. 24×17,5. XIII. Jh. 116 Blätter, die Seite zu 30 Zeilen.

fol. 1, ursprünglich unbeschrieben, ist von jüngeren Händen zu allerlei Notizen benutzt. fol. 1^{r}: τροπάριον und κοντάκιον zu Ehren des heil. Spyridon; darunter von später Hand: ἔτου 1556 μηνὶ αὐγούστου εἰς τὰς 16 ἐγενήθην ὁ γιανάκης. ἔτου 1562 μηνὶ σεπτεμβρίου 24 ἐγενήθην. Darunter von anderer Hand: κακοιμιμένην | ἀλεξάνδρου καὶ κωνσταντίνου | ζώσης | κασκαρήγης. fol. 1^{v}: ὅτε οἱ ῥωμαῖοι τὴν πόλην ἐκ τῶν λατίνων παρέλαβον ὑπῆρχε ἰουλλ. κε' ἐνδ. δ' ἐν ἔτει ,ϡξϋ', ἀφ' ὧν ἐκρατεῖτο παρὰ τῶν λατίνων ἔτι νη'. Darunter von anderer Hand: ὅτε δὲ ἐπορθήθη ὑπὸ τῶν νῦν ἐχόντων, καὶ δι᾽ ἃ θεοῦ διὰ τὰς ἡμῶν ἁμαρτίας τῶν ἀνοικούντων ἦν ἡ μαῖου κα' ἔτους ,ςΘξα' ἐνδ. α'.

1. fol. 2^{r} unter breiter bunter Arabeske Überschrift: Δᾶδ προφήτου καὶ βασιλέως μέλος. Es folgt der Psalter bis fol. 35^{r} med. Vor Psalm 50 und 77 ist freier Raum, ohne dass im Text eine Lücke wäre, also wohl zum Zwecke einer später nicht ausgeführten Illustration. Auf den Psalter folgt wie üblich der ψαλμὸς ἰδιόγραφος τῶ δᾶδ καὶ ἐξωδεν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ρν' ὅτι ἐμονομάχησε πρὸς τὸν γολιάθ, dann die 9 ᾠδαί. Vor dem Anfang der ersten ᾠδή und neben dem Anfang jeder folgenden findet sich ebenfalls ein leerer Raum. Hinter dem Schlusse fol. 39^{v} die Subscription: ἐτελειώθη διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἰ ω ᾶ ϗ ᾧ ἁμαρτωλοῦ. τάχα καὶ ἱεροδιακόνου. fol. 39^{v} war leer, und ist von verschiedenen Händen zur Aufzeichnung von Aussprüchen über den ἅγιος ἄρτος benutzt.

2. fol. 40^{r}: Verzeichniss der epistolischen Pericopen für die Lectionen aller Tage des Jahres unter Angabe der Anfangs- und Endworte. Überschrift: Κεφάλαια τῶν πράξεων καὶ τῶν

Digitized by Google

ἐπιστολῶν τοῦ μεγάλου ἀποστόλου παύλου· τοῦ ὅλου ἀναυτοῦ ἤγουν τοῦ ὅρους ἀρχαὶ καὶ τέλη· εὐκόλως τοῖς βουλομένοις εὑρίσκειν διδόντα, ἐν οἷῳ καιρολαίῳ καὶ ἐν ποίᾳ ἐπιστολῇ ἐστιν ὁ ἀπόστολος ἑκάστης ἡμέρας ἢ ἁγίου οὗ χρῄζει· ἀρχόμενα ἀπὸ τῆ ἁγία καὶ μεγάλη κυριακῆ τοῦ πάσχα καὶ λήγοντα εἰς αὐτήν. Schluss des Verzeichnisses fol. 44r mit der Unterschrift: ἀποστολοεὐάγγελα τῆς ὅλης ἑβδομάδος. Auf fol. 43v findet sich das Scholion: Ἰστέον ὅτι ἐν τῇ παλαιστίνῃ, οὐ παρελάβομεν ἀπὸ τῶν ἁγίων πατέρων, ποιεῖν τῇ δ' καὶ τῇ παρασκευῇ τῆς τυροφάγου λειτουργίαν τελείαν οὔτε δὲ προηγιασμένην· ἐν δὲ ταῖς δυσὶ ταύταις ἡμέραις ψάλλομεν ἀλληλούϊα οὗου ἂν τύχῃ ἁγίου ἐκτὸς τῆς ὑποπαντῆς καὶ τοῦ προδρόμου. fol. 44v leer.

fol. 45r unter freiem Raum, der für eine nicht ausgeführte Arabeske bestimmt war: λουκᾶ εὐαγγελιστοῦ καὶ ἀποστόλου πράξεις τῶν ἁγίων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων. Im folgenden Theile der Handschrift sind die Pericopen-Abschnitte im Texte durch die Worte ἀρχὴ und τέλος abgegrenzt, am Rande ist der Tag, an welchem sie gelesen werden, beigefügt. Ebenfalls am Rande finden sich die Capitelbezeichnungen. Die Apostelgeschichte schliesst fol. 64r: τέλος τῶν πράξεων συγγραφεισῶν παρὰ λουκᾶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ καὶ ἀποστόλου.

fol. 64r: ὑπόθεσις καθολικῆς ἐπιστολῆς ἰακώβου. fol. 64v: ἰακώβου ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολική. fol. 66r: τέλος τῆς καθολικῆς ἐπιστολῆς ἰακώβου στίχων σμβ' κεφ. ιδ'.

fol. 66v: ὑπόθεσις τῆς πρώτης καθολικῆς ἐπιστολῆς πέτρου ἀποστόλου. Ibid. πέτρου ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολικὴ πρώτη. fol. 68r: τέλος ἀποστόλου πέτρου α' καθολικῆς ἐπιστολῆς γραφείσης ἀπὸ ῥώμης στίχων αλ'. κεφ. ιβ'.

fol. 68v: ὑπόθεσις ἐπιστολῆς καθολικῆς β' πέτρου τοῦ ἀποστόλου. fol. 69r: πέτρου ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολικὴ δευτέρα. fol. 70r: τέλος β' καθολικῆς ἐπιστολῆς πέτρου· στίχων ρνδ'. κεφ. ε'.

fol. 70v: ὑπόθεσις ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ ἐπιστολῆς καθολικῆς πρώτης. fol. 70v: ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ ἐπιστολὴ καθολικὴ πρώτη. fol. 72r: τέλος τῆς α' καθολικῆς ἐπιστολῆς ἰωάννου· στίχων σοδ'. κεφ. ιγ'.

fol. 72v: ὑπόθεσις ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ, ἐπιστολῆς δευτέρας. fol. 72v: ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ ἐπιστολὴ δευτέρα. Am Schlusse τέλος τῆς ἰωάννου δευτέρας ἐπιστολῆς στιχ. λ'.

fol. 72v: ὑπόθεσις ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ ἐπιστολῆς τρίτης. Ibid. ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ ἐπιστολὴ τρίτη. fol. 73r: τέλος τῆς ἰωάννου ἐπιστολῆς τρίτης στίχ. λϑ'.

fol. 73r: ὑπόθεσις τῆς καθολικῆς ἐπιστολῆς ἰούδα. Ibid. ἰούδα ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολική. fol. 73v: τέλος ἰούδα ἀποστόλου ἐπιστολῆς καθολικῆς· στιχ. ξη'.

fol. 73v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου. fol. 74r: μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου. fol. 74v: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς ῥωμαίους. fol. 81v: τέλος τῆς πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου στίχ. ,αϰ'.

fol. 81v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς κορινθίους πρώτης ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου. Ibid. παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρώτη πρὸς κορινθίους. fol. 88v: τέλος τῆς πρὸς κορινθίους πρώτης ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου· στίχ. ,ωοϛ'.

fol. 88v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς κορινθίους ἐπιστολῆς δευτέρας παύλου τοῦ ἀποστόλου. fol. 89v: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς κορινθίους δευτέρα. fol. 93r: τέλος τῆς πρὸς κορινθίους β' ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου· στίχ. φϚ'.

fol. 93v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς γαλάτας ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου γραφείσης ἀπὸ ῥώμης. Ibid. παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς γαλάτας. fol. 96r: τέλος τῆς πρὸς γαλάτας ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου· στίχ. σϖγ'.

fol. 96r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ἐφεσίους ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου γραφείσης ἀπὸ ῥώμης διὰ τυχικοῦ. fol. 96v: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς ἐφεσίους. fol. 98r: τέλος τῆς πρὸς ἐφεσίους ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου· στίχ. πϐ'.

fol. 98v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς φιλιππησίους ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου γραφείσης ἀπὸ ῥώμης διὰ ἐπαφροδίτου. fol. 99r: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς φιλιππησίους. fol. 100r: τέλος τῆς πρὸς φιλιππησίους ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου· στιχ. ση'.

Digitized by Google

fol. 100r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς κολασσαεῖς ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου γραφείσης ἀπὸ ῥώμης διὰ τυχικοῦ καὶ ὀνησίμου. fol. 101r: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς κολασσαεῖς. fol. 102r: τέλος τῆς πρὸς κολασσαεῖς ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου: στίχ. σγ'.

fol. 102r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς πρώτης ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου. Ibid. παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς θεσσαλονικεῖς πρώτη. fol. 104r: τέλος τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς πρώτης ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου: στίχ. ρϟγ'.

fol. 104r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς δευτέρας ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου. fol. 104r: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς θεσσαλονικεῖς δευτέρα. fol. 105r: τέλος τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς β' ἐπιστολῆς: στίχ. ρ'.

fol. 105r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς τιμόθεον ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου. Ibid. παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς τιμόθεον πρώτη. fol. 107r: τέλος τῆς πρὸς τιμόθεον πρώτης ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου: στίχ. αλ'.

fol. 107r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς τιμόθεον πρώτης (sic) ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου χειροτονηθέντα ἐπίσκοπον τῆς ἐφεσίων ἐκκλησίας. Ibid. παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς τιμόθεον δευτέρα. fol. 109r: τέλος τῆς πρὸς τιμόθεον δευτέρας ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου: στίχων ροβ'.

fol. 109r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς τίτον ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου γραφείσης ἀπὸ νικοπόλεως τῆς μακεδονίας. Ibid. παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς τίτον. fol. 110r: τέλος τῆς πρὸς τίτον ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου: στίχ. ϛϛ'.

fol. 110r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς φιλήμονα καὶ ἀπφίαν καὶ ἄρχιππον ἐπιστολῆς. Ibid. παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς φιλήμονα καὶ ἀπφίαν καὶ ἄρχιππον. fol. 110r: τέλος τῆς πρὸς φιλήμονα ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου: στίχ. λζ'.

fol. 110r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ἑβραίους ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου γραφείσης ἀπὸ ἰταλίας. Ibid. παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς ἑβραίους. fol. 116r: τέλος τῆς πρὸς ἑβραίους ἐπιστολῆς παύλου τοῦ ἀποστόλου γραφείσης ἀπὸ ἰταλίας διὰ τιμοθέου. στίχ. φϛ'.

Darunter kryptographisch: ἐτελειώθη διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἰωσὴφ ἱεροδιακόνου.

Facsimile bei Wattenbach, Schrifttafeln zur Gesch. d. griech. Schrift. Berlin 1876. T. XVIII. Vom Sinai durch Vermittelung von H. Brugsch 1866 erworben.

346.

Codex graec. qu. 44. Perg. cm. 27,5×20,7. XII. Jh. 46 Blätter, zweispaltig geschrieben zu 22 Zeilen.

Evangelien-Lectionen für sämmtliche Tage vom Ostersonntag bis zum Pfingstsonntag.

Facsimile bei Wattenbach, Schrifttafeln zur Gesch. d. griech. Schrift. Berlin 1876. T. XIV. Vom Sinai durch Vermittelung von H. Brugsch 1866 erworben.

347.

Codex graec. qu. 45. Perg. cm. 18,4×13,8. XIII. Jh. 94 Blätter, von denen das erste und letzte beschädigt sind; darangebunden 4 Blätter Papier.

Auszug aus dem Euchologium magnum, aus folgenden Stücken bestehend: fol. 1r: Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν βασιλείου. fol. 19r: Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου. fol. 31r: Ἡ θεία λειτουργία τῶν ἠγιασμένων. fol. 38r ohne Überschrift die εὐχαὶ ἐσπεριναί. fol. 45r: Εὐχαὶ μεσονυκτιναί. fol. 46r: Εὐχαὶ ἑωθιναί. fol. 51r: Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παῖδα λαμβάνοντα τὸν ὀκταήμερον. fol. 52r: Εὐχαὶ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχουμένην. fol. 63r: Εὐχαὶ εἰς τὸ ἀπόλουσαι παιδίον. fol. 63v: Εὐχαὶ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον. fol. 64r: Διάταξις εἰς τὰ ἅγια φῶτα ἠγουν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. fol. 71r: Διακονικὰ εἰς μνήστρα. fol. 71v: Διάταξις τοῦ στεφανώματος. fol. 79rff.: Gebete bei verschiedenen ausserordentlichen Vorkommnissen des menschlichen Lebens. fol. 85r: Εὐχαὶ τῆς ἁγίας Ν'. fol. 94r: Εὐχὴ ἄλλη τῶν ἁγίων βαπτισμάτων ἥγουσα τὸ πρόῳμιον πᾶν σύντομον. Dasselbe schliesst fol. 94v verstümmelt mit den Worten: βλέπετε οὖν πῶς τὴν ὁμολογίαν ἡμῶν χει..... Am unteren Rande von jüngerer Hand: ἀλεξάνδρα καὶ λέον.

Digitized by Google

Die Papierblätter fol. 95—98 mit ganz junger Schrift enthalten einen κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον.

Facsimile bei Wattenbach, Schrifttafeln zur Gesch. d. griech. Schrift. Berlin 1876. T. XV. Vom Sinai durch Vermittelung von H. Brugsch 1866 erworben.

348.

Codex graec. qu. 46. Pap. cm. 20,8×15. XVI. Jh. 445 Blätter.

fol. 1—4 und fol. 440—445 gehörten ursprünglich nicht zu der übrigen Handschrift. fol. 1—4 ist ein Stück einer canonistischen Sammlung mit Capiteln über ἀνάθεμα und ἀφορισμός. fol. 440—445 enthalten nach einer Aufzählung der 7 χιλιοντόδες und deren Herrscher (Kronos, Zeus, Ares, Helios, Aphrodite, Hermes, Selene) Prophezeiungen für die Zukunft unter der Überschrift: περὶ τῆς βασιλείας ἀγαρηνῶν τοῦ μέλλει κυριεύσῃ: sie beginnen: Ἐν δὲ ταύταις ταῖς ἡμέραις ἐγερθήσεται τὸ ἔθνος τοῦ ἰσμαὴλ, καὶ ἀπολέσουν τὰς βασιλείας τῶν παλαιολόγων. Fernere Überschriften: περὶ ἀνακάτωσις καὶ πολέμων τῶν βασιλέων τῆς γῆς. περὶ ἀρολείας τῆς ψυχῆς τοῦ ἀθλίου καὶ τετυφλομένου βασιλέως. εὐχὴ τοῦ μοναχοῦ στεφάνου. Ἐλεγξὶς ἀβῥᾶ μετὰ τοῦ ἀσεβεστάτου βασιλέως.

Der ganze Rest der Handschrift, fol. 5—439, enthält, von verschiedenen Händen geschrieben, eine Art von Encyclopaedie vorwiegend theologisch-canonistischen Inhalts, in 5 Büchern, von denen das dritte ganz durch das Hexaemeron des Georgius Pisides ausgefüllt wird, das fünfte vorwiegend aus den Quaestiones des Anastasius Sinaita besteht. fol. 5—16 wird durch eine ausführliche Capitelübersicht eingenommen, deren einzelne Capitel abwechselnd roth und schwarz geschrieben sind. Überschrift: πίναξ ἀκριβὴς τῆς παρούσης πυκτίδος. Auf fol. 16ᵛ bricht der πίναξ mitten auf der Seite ab mit der Bemerkung: Τὸν ἕτερον πίνακαν τοῦ ε΄ βιβλίου ζ΄ στοτέλου τῆς βίβλου. πουλέγει τὸ μέτρος τῆς ἁγίας σοφίας. Dementsprechend geht die Übersicht auf fol. 439 fort: τὸν ἐνάπολειφθέντα πίνακαν γραφομεν ἀὸε τοῦ πέμπτου βιβλίου ἀπὸ τὰ ρνʹ κεφ. καὶ ἕνθεν. ἄρξου ἀπὸ τὴν μεταμόρφωσιν κεφ. ρνʹ. Hinter 439 fehlt jedoch ein Blatt mit den Überschriften der Capitel 210—226. Der Text beginnt auf fol. 17ʳ ohne andere Überschrift als: βιβλίον αʹ κεφάλαια οηʹ. und ähnlich beginnen die anderen Bücher, das zweite auf fol. 110ʳ, das dritte auf fol. 225ʳ, das vierte auf fol. 250ʳ, das fünfte auf fol. 297ʳ. Am Ende des 5. Buches, hinter dem 226. Capitel desselben, findet sich noch auf fol. 437ᵛ von derselben Hand ein Abschnitt: περὶ τῆς ἁγίας σοφίας ἧς ὁ ἰουστινιανὸς ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεύς. τὸ μέτρος τῆς ἁγίας σοφίας. τὸ ἐντὸς τοῦ βήματος. Hinter fol. 52 sind 4 Blätter ausgeschnitten, es fehlt deshalb das 35. Capitel des ersten Buches, hinter fol. 134 fehlt durch Blattausfall Buch 2 vom Ende des 32. bis zum Ende des 34. Capitels. Der grösste Theil von fol. 82 ist unbeschrieben, um Platz für das fehlende 68. Capitel des ersten Buches zu lassen, ebenso fol. 202 ein Stück von Buch Π cp. 62 mit der Bemerkung am Rande λῦ τὸ τέλος. Dagegen sind auf fol. 248ᵛ und 249 hinter dem Ende des dritten Buchs (τέλος τῆς ἑξαημέρου) einige Capitel auf die ursprünglich leeren Blätter von jüngerer Hand beigefügt: ἐκ τοῦ πατερικοῦ, θαυμαστόν. περὶ ἁγίων εἰκόνων ὁπουνὲ εὑρεθοῦν πολλαὶς χαλασμέναις σαπίαις. τίνα γένει εἰς αὐτάς. — περὶ τοῦ κριτοῦ τοῦ εἶναι εἰς πάντας συμπαθὴς κ. τ. λ. — περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ τοῦ ποιεῖν δικαιοσύνην ὁ κριτὴς. — περὶ τοῦ μὴ βαπτίζειν μέσα στὸ ὁσητήριον.

Nach dem Capitelverzeichniss enthält die Sammlung folgende Stücke:

Βιβλίον πρῶτον. αʹ. Λόγοι κανονικοὶ περὶ ἱερέων καὶ διδασκάλων τῶν ἁγίων ἀποστόλων. βʹ. Λόγος περὶ ἐξαγορεύσεως καὶ ὅτι δεῖ πάντα χριστιανὸν ἐξαγορεύεσθαι. γʹ. Λόγος περὶ ὑπακοῆς ⸗δέκτων εἰς γονεῖς καὶ ὑποταγῆς γυναικῶν εἰς τοὺς ἰδίους ἄνδρας. δʹ. Λόγος περὶ ὕβρεως. εʹ. Λόγος περὶ ὅρκου. ϛʹ. Περὶ τοῦ ποῖα ἁμαρτία χωρὶς ἀσεβείας καὶ αἱρέσεως βαρυτέρα πάντων. ζʹ. καὶ ἐκ πάντων τῶν ἁρετῶν ποῖα πρώτη ὑπάρχει.

Digitized by Google

ῆ'. Πῶς δεῖ τὴν ἐλεημοσύνην μετέρχεσθαι καὶ εἰς τίνας. θ'. Δεῖ πᾶσαν φύσιν τὴν διαβρώσεως ζῆν ἐλεημοσύνην ποιεῖν ἢ οὔ. ι'. Πῶς δεῖ οἱ ἱερεῖς πολιτεύεσθε καὶ ὑπάρχειν. ια'. Ποταπὸν δεῖ αὐτὸν εἶναι τὸν μοναχὸν καὶ ἀββᾶν γενόμενον. ιβ'. Τὸν βασιλέα ποταπὸν δεῖ εἶναι. ιγ'. Ποταπὸν εἶναι τὸν ἄρχοντα καὶ λαοῦ ἔξουσιάζοντα. ιδ'. Τὸν στρατιώτην ποταπὸν ἁρμόζει ὑπάρχειν. ιε'. Τὸν πραγματευόμενον ποταπὸν δεῖ ὑπάρχειν. ις'. Τοὺς γεωργοὺς καὶ καμόντας καὶ συναναστρεφομένους φόρου ἐτημοσίους ἢ καὶ γαιήνωρες καλοῦνται ποταπούς δεῖ εἶναι. ιζ'. Τοὺς προαποθανόντας ὑμῶν δεῖ μνημονεύειν μετὰ ἐντεύξεως ἱερέων ἢ οὔ. λέγουσι τινὲς ὅτι ἐκεῖ βοήθεια οὐ γίνεται. ιη'. Πῶς λέγουσι πολλοὶ ὅτι εἰσὶν ἡμέραι παρατηρήσιμοι. τοῦ μὴ ἐγχειρεῖν ὑμᾶς ἔργου. δεῖ φυλάττειν ὑμᾶς αὐτὰς ἢ οὔ. ιθ'. Τί δίκαιον καὶ τί ἄδικον. καὶ πῶς ὁ δίκαιος καὶ πῶς ὁ ἄδικος. κ'. Ποίας ἡμέρας δεῖ νηστεύειν πάντα χριστιανόν. κα'. Δεῖ ἐξαγοραύεσθαι πάντα ἄνθρωπον ἀλλὰ ποταπὸς ὄᾶι. κβ'. Τοὺς ἐν ἁμαρτίαις ὄντας καὶ ἐξαγορευομένους πῶς δεῖ ποιεῖν. κγ'. Ποῦ παρέχει τὴν ἐλεημοσύνην ποιεῖν προτιμότερον ἐν ἐκκλησίαις ἢ εἰς πάντας. κδ'. Ἐκ πάντων τῶν ἀρετῶν ποῖα ὑπάρχει πρωτιμωτέρα. κε'. Οἱ κτήμενοι ἐξ ἰδίων κόπων βίβλους ἢ μεταγράφουσι, τίνα μισθὸν ἔχουσι. κς'. Ὀπτασία τοῦ ἁγίου μακαρίου τοῦ ἑρημίτου περὶ τῶν ψυχῶν τῶν ἀνθρώπων. κζ'. Περὶ διηγούντων ἀλλήλοις τὰ χαρίσματα, ἑπτὰ γερόντων. κη'. Περὶ πορνῶν. κθ'. Περὶ τῆς πλατείας ὁδοῦ. λ'. Περὶ τὸ πῶς οἱ δίκαιοι πικρῶς θνήσκουσι. καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ γλυκὺν θάνατον δίδωσιν. λα'. Περὶ ἁμαρτανόντων καὶ μὴ μετανοούντων καὶ ἐξομολογηθῶσιν ἀλλ' ἐν τῇ κακίᾳ θνήσκοντες εὑρισκόμενοι. λβ'. Περὶ τοῦ ἐκουσίως φωνωθέντος. λγ'. Τοῦ ἁγίου ἁρραὰμ περὶ ἀκριβοῦς ἐξομολογήσεως. λδ'. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος περὶ ἐξόδου ψυχῆς τοῦ δικαίου ἀβραὰμ καὶ περὶ διαθήκης. λε'. Προσευχὴ καὶ δέησις τῆς ἁγίας εἰρήνης μητρὸς τοῦ μεγάλου βασιλέως καὶ τοῦ μεγάλου γρηγορίου νύσσης ἀδελφοῦ αὐτοῦ σπέρμα γέννημα ἐν μιᾷ γαστρός. λς'. Περὶ ἱερωμένων ὅπου ἔχουν γυναῖκας καὶ γένουσιν ἀρχιερεῖς να χωρίζονται ἐκ τῶν γυναικῶν αὐτῶν μετὰ τὴν χειροτονίαν. συνόδου ἕκτης κανὼν. λζ'. Τῆς αὐτῆς συνόδου κανὼν μη'. λη'. Περιδυγάμων ἱερωμένων. λθ'. Μαθολίου πατριάρχου περὶ τῶν διαφόρων προσώπων καὶ γλικέα ἐπιστραφόντων πρὸς τὴν ὀρθόδοξον καὶ ἁλγθῆ πίστιν. τῆς παρούσης ἀκολουθίας φύλλ. ε'. μ'. Περὶ ἀγγελοθέντος νεκροῦ. μα'. Γράμμα συστατικὸν πρὸς ἱερέα διδόμενον. μβ'. Περὶ ἡμερῶν τοῦ χρόνου: ᾗ᾽ᾗ μηνῶν, ἀβδομάδων ὡρῶν λεπτῶν. στιγμῶν καὶ ἄλλων ᾗτι ἔστιν. μγ'. Περὶ τῶν κτισμάτων τοῦ θεοῦ ἐν αἷς ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἓξ ἡμέραις. μδ'. Περὶ τοῦ οὐρανίου σώματος. με'. Περὶ ζωδίων διαρχομένων τῆς σελήνης. μς'. Περὶ ἀγαθῶν ζωδίων, καὶ πονηρῶν, καὶ μεσέων. μζ'. Περὶ τῶν ὀκτὼ ἕξα ζωδίων. μη'. Περὶ τῶν πάσι εἰσέρχεται καὶ ἐξέρχεται ὁ ἥλιος τοὺς ιβ' ζωδίους. μθ'. Περὶ πολέμων διατάξει. ν'. Περὶ φυτῶν προσηγορεύτος πράγματος ἢ ἀπολεσθέντος. να'. Περὶ τοῦ πῶς δεῖ εὑρίσκειν ἑνὸς ἑκάστου ζῴδιον. νβ'. Περὶ ἑνὸς ἑκαστου ζωδίου ὁν ποίῳ στοιχείῳ γίνεται. νγ'. Περὶ ἑξωμένων τῶν ζώων. νδ'. Περὶ τοῦ πῶς λέγωνται τὰ ζῴδεκα ζῴδια ἀδιάλυς. νε'. Ἀρχῆ τῶν ζῴδεκα λίθων πῶς ἕκαστος ἔχει καὶ ζῴδιον. νς'. Περὶ τῶν ιβ' προφητῶν. πόθεν ἦσαν καὶ ποῦ ἐτελειώθησαν. νζ'. Ποία καὶ πόσα εἰσὶ τοῦ θείου ἡλιοῦ καὶ ἐλισσαίου τὰ ἐν πνεύματι ἐνεργήματα. νη'. Ὁ μὲν ἡλίας ἑπτὰ πεκοίκεν. νθ'. Ὁ δὲ ἐλισσαῖος δεκαετέσσαρες. ξ'. Περὶ τῶν ζῴδεκα ὁρέων. ξα'. Τοῦ φιλοσόφου κυρίου θεοδώρου προλόγμου τετράστιχοι ἰαμβικὴ εἰς τὰ κεφαλαιωδῶς ῥηθέντα ἐν τῇ παλαιᾷ κεφ. ξγ'. μέχρι τῆς γεννήσεως τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου. ξδ'. Ἀρχῆ τῶν κεφαλαιωδῶς εἰρημένων ὑποτεσσάρων εὐαγγελιστῶν εἰς τὴν γέννησιν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου, καὶ πάντα τὰ τοῦ χριστοῦ τερατουργήματα μέχρι τῆς ὑπαπαντῆς κεφ. κγ'. ξγ'. Περὶ τοῦ ὅτι ἀγγέλους φύλακας ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεός. ξδ'. Περὶ τοῦ οὐ χρὴ ἡμᾶς ἐπ' ἀνθρωπον πεποιθέναι ἀλλ' ἐπιθεῖ μαξίμου καὶ τοῦ ὁαβὶδ λόγοι. καὶ τοῦ νεῦλου εἰς αὐτὸν τὸν λόγον. ξε'. Περὶ τῆς ἑβδομάδος μετ' ὀνομασίαν τοῦ ἁγίου σιλβέστρου. ξ'. Τοῦ μακαρίου εὐσεβίου λόγος περὶ τῆς ἁγίας κυριακῆς ζῆτοι τῆς ἁγίας τοῦ χριστοῦ ἡμῶν ἀναστάσεως. ξζ'. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου νύσσης περὶ τῆς ἁγίας τριάδος. ξη'. fehlt. ξθ'. Λίβελος τῆς ὀρθῆς καὶ ἀμωμήτου τῶν χριστιανῶν πίστεως. ο'. Τοῦ ἁγίου ἐπι-

Digitized by Google

φανίου ἐκ τῶν παναρίων ἤγουν τῶν οβ'. γλωσσῶν καὶ φιλῶν, ἐν αἷς ἦν οὗτοι. οα'. Τοῦ χρυσοστόμου περὶ τοῦ ὅτι οὐ δεῖ γυναῖκα αὐθεντεῖν ἀνδρός. οβ'. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς εἰς τὴν ῥὼμαΐδα. ογ'. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. οδ'. Ἀλφάβητος παραινετικὸς πρὸς φιλόπονον παιδίον εἰς ἕκαστος στίχον τέλειον ἔχοντα σκοπὸν καὶ ἀποσώζων τῶν φιλοσόφων (Gregor. Nazianzenus). οε'. Μύθοι ἔσοπου. ἰαμβικοὶ τετράστιχοι βραβείου τοῦ σοφιστοῦ εἰς τὸ ἐπαρατεῖς ὅτι οὐ δεῖ σεμνύνεσθαι. κεφ. ὁμοῦ ϖϑ'. (vgl. C. Fr. Müller in: Byzant. Zeitschr. III p. 516.) οϛ'. Ἐπιτομὴ τῶν χρόνων ἀκριβὴς ἀπὸ ἀδὰμ ἕως πρωτοπλάστου μέχρι τῶν ἐνεστότων (bis a. 1566, Sultan Soliman II). οζ'. Ἡσυχίου περὶ τῆς ἐν σαῖς τῶν ἡμερῶν αὐγούστου γεννηθέντος τοῦ χριστοῦ. οη'. Μέθοδος περὶ τοῦ εὑρίσκειν τοὺς μῆνας, καὶ τὰς ἐπισήμους ἡμέρας τῶν μηνῶν. καὶ τὰς ἀποτοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρισαίου ἕως τῶν ἁγίων πάντων καὶ τῆς σελήνης. οϑ'. περὶ ἀρτῶν τοῦ χρόνου.

Βιβλίον δεύτερον. α'. νοωθεσία εἰς πατέρα πνευματικόν. β'. περὶ ἐνσαλτηρίου ἤν ὀφείλει κατέχειν ὁ ἱερεὺς ἐξ ἀρχιερέως. γ'. ἀρχὴ εἰς ἐξομολόγησιν. δ'. περὶ τοῦ μετὰ τὸ παῦσαι τῆς ἁμαρτίας ὁ ἄνθρωπος τότε κανονίζεται. ε'. ἡ διάκρισις ἤν ἡ τοῦ ἰωάννου τοῦ νηστευτοῦ. ϛ'. περὶ ἐρωτήσεως γυναικῶν. ζ'. περὶ ἀντιγράφων τοὺς κανόνας. η'. περὶ τοῦ παρενοῤῥαν χειροτονήσαντος. θ'. περὶ πασῶν ἁμαρτιῶν ἐπιτίμια. περὶ τριγάμου ἐπιτιμίου. ι'. τοῦ ἁγίου βασιλείου περὶ μοναχῶν καὶ μοναστηρίων. ια'. περὶ τῶ οὐ χρὴ χειροτονεῖσθαι μοναχὸν. ιβ'. περὶ τῶ οὐ χρὴ τὸν μοναχὸν στεφανοῦσθαι ἀνδρόγυνον. ιγ'. περὶ ἐμμέσεως ἱερέως, ἰωάννου τοῦ νηστευτοῦ. ιδ'. νικηφόρου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως, περὶ μεταλήψεως ἀσθενοῦς. ιε'. περὶ τοῦ πότε ἀρχοῦσι τὰ μνημόσυνα. ις'. περὶ τοῦ οὐ χρὴ ϑάπτειν νεκροὺς ἔσω εἰς τὴν ἐκκλησίαν καθερωμένην. ιζ'. περὶ τοῦ ποῖα ἁμαρτήματα κωλύουσι τὴν ἱερωσύνην. ιη'. περὶ ἡλικίας τῶν χειροτονουμένων. ιϑ'. περὶ χρὴ ἀποκλεῖεσθαι ὁ ἱερεὺς μετὰ τὴν ϑείαν λειτουργίαν. κ'. περὶ τοῦ πῶς δεῖ βαπτίζειν. κα'. περὶ τοῦ ποῖοι ἀναβαπτίζονται. κβ'. περὶ τοῦ νήστις μέλλοντος εἶναι ὁ ἱερεὺς εἰς κατήχησιν παιδός. κγ'. περὶ τῆς ἁγίας προσκομιδῆς πόσας προσφορὰς ἔχειν δεῖ. κδ'. περὶ τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης μ'. καὶ πάσαν τετράδα καὶ παρασκευὴν κανὼν ἓϑ'. κε'. περὶ τῆς νηστείας τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης τεσσαρακοστῆς. κϛ'. περὶ τῆς νηστείας τῶν ἁγίων ἀποστόλων χριστοῦ γέννων καὶ τῆς ϑεοτόκου. κζ'. περὶ τῆς δ' καὶ παρασκευῆς ποῦ καὶ πότε καταλύεται. κη'. περὶ τοῦ πότε ὀφείλωσιν οἱ ὀρθῶς βιοῦντες μεταλαμβάνειν. κϑ'. περὶ πνευματικῆς συγγενείας. λ'. περὶ ἑτέρας πνευματικῆς συγγενίας. λα'. κεφάλαια τῶν ἐν καισαρείᾳ συνελϑόντων ἁγίων πατέρων. λβ'. περὶ νηπίου ἀποϑάνοντος πλησίον γονέων. λγ'. νόμοι τῶν ἁγίων πατέρων. λδ'. νικηφόρου κωνσταντινουπόλεως περὶ τοῦ μὴ εἰς τόπον εὑρῆναι. λε'. περὶ τοῦ μὴ ἐξουσιάζειν τοὺς ὑπ' ἐξουσία ἄρχοντας ἱερεῖς. λϛ'. περὶ ὁσιηῆς καὶ χαλεπῆς σίμωμίξας, τῆς μὴ ἀκουσϑήσης. λζ'. περὶ τοῦ μὴ ἔχειν μῖσος κατά τινος καὶ περὶ ἐνδύματος ἱερατικοῦ. λη'. τοῦ νηστευτοῦ περὶ πορνείας. λϑ'. τοῦ αὐτοῦ περὶ μοιχείας. μ'. περὶ ἀρσενοκοιτίας. μα'. περὶ παιδοφθορίας. μβ'. περὶ κτηνοβατίας, καὶ πτηνοβατείας. μϑ'. τοῦ χρυσοστόμου ποῦ τοῦ μὴ σπουδαίως ἀναγινώσκειν τὰς γραφάς. μ'. κανόνες διάφοροι τῶν ἁγίων πατέρων τῶν τιη' κεφ. ὁμοῦ ν'. μα'. περὶ πορνείας ζώων. καθαρῶν καὶ ἀκαθάρτων. μβ'. ἐκλογὴ τῶν ϑεοπνεύστων γραφῶν πάνυ συντόμως καὶ ὠφέλιμος. μγ'. περὶ ἐξαγαμίας συγγένεια. μδ'. περὶ συνοικεσίον κεκωλυμένων καὶ ἀκωλύτων. με'. περὶ τῶν κεκωλυμένων ἐκ σωτηρίου βαπτίσματος. μϛ'. περὶ ἐξαιτιαμίας. μζ'. περὶ δύο ἀδελφῶν, μίαν γυναῖκαν οὐ λαμβάνουσιν. καὶ ἄλλα πινά. μ.'. περὶ ϑείου καὶ ἀνεψιοῦ οὐ λαμβάνουσι καὶ αὐτοὶ γυναῖκα μίαν. μ.'. περὶ δύο πρώτων ἐξαδέλφων οὐδὲ αὐτοὶ γυναῖκα μίαν λαμβάνουσι. μη'. περὶ ϑείου μικροῦ καὶ ἀνεψιοῦ μικροῦ. μϑ'. δύο δεύτεροι ἐξάδελφοι, μίαν γυναῖκαν οὐ λαμβάνουσιν. ν'. περὶ βαϑμῶν. να'. περὶ συμπεϑερίας. νβ'. περὶ τῶν διπλῶν. νγ'. περὶ τῆς ἐξ αἵματος συγγενείας. νδ'. περὶ τῶν ἐκ πορνείας. νε'. περὶ ἐξαγγιστίας. νϛ'. τόμος σισινίου. νζ'. περὶ τῶν ἐκ τριγενείας. νη'. περὶ ἀκωλύτων γάμων. νϑ'. τόμος. ξ'. περὶ τῶν ἀθεμίτων γάμων. ξα'. περὶ αἰτιῶν δι' ὧν χωρίζονται ἀνδρόγυνα. νη'. περὶ μίσους. νη'. διά-

Digitized by Google

λεξις τοῦ ἁβ΄. ἀναστασίου. νθ΄. ἀρχὴ ἀρωτήσεων καὶ ἀποκρίσεων. ξ΄. ἐπιστολὴ πιλάτου πρὸς καίσαρα. ξα΄. τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν πεσόντα εἰς τοὺς ληστάς. ξβ΄. περὶ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς. ξγ΄. περὶ ἐλεημοσύνης. ξδ΄. λόγοι διάφοροι καὶ πάνυ ὠφέλιμοι τῶν θήρβαθε. ξε΄. ἐρωτήματα ἅπερ ἔλυσεν ὁ τι[μ]ὁθεατος χαρτοφύλαξ. ξς΄. ἀρχὴ σὺν θεῷ. εὐχαὶ περὶ ἐξομολογουμένων. ξζ΄. εὐχὴ πρώτη. ξη΄. εὐχὴ δευτέρα. ξθ΄. εὐχὴ τρίτη. ο΄. ohne Zusatz.

Γεωργίου ὀρφανοτρόφου τοῦ ἐπιλεγομένου πισίδου εἰς τὴν ἑξαήμερον. βιβλίον τρίτον.

Βιβλίον τέταρτον. α΄. περὶ πατριάρχου ὅτι ἔναι εἰκόνα χριστοῦ. καὶ πότε ἐδώθη. β΄. καὶ μητροπολίτης μετροπολίτην χειροτονεῖ μετὰ ἐπισκοπῆς τοῦ πατριάρχου. συνόδου α΄ καὶ β΄. κανὼν ιε΄ κατὰ τὸν μὴ μνημονεύοντων. γ΄. περὶ ἐπισκόπων καὶ τί λέγεται ἐπίσκοπος, καὶ ὅτι νὰ ἔχει ἐξουσίαν εἰς ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα. δ΄. περὶ ἀρχιερέως ἐὰν ἀφήσει τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ὑπάγει εἰς ἄλλον τόπον καὶ λήξει ς΄ μῆνας. σύνοδος α΄ καὶ β΄. ε΄. περὶ ἱερωμένων ὁπουνὰ μηδὲν ἔχει γυναῖκα. νὰ μὴ δὲν κατοικεῖ μετ' ἄλλης. συνόδου α΄ κανὼν γ΄. ς΄. περὶ κατηγορίας ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν. καὶ πότους ἀνθρώπους δέχονται εἰς κατηγορίαν. συνόδου β΄ κανὼν. ζ΄. ὅτι οἱ κατηγοροῦντες τὸν ἀρχιερέα νὰ εἶναι ἀνεπίληπτοι. η΄. περὶ ἀρχιερέως ὁπουναχρίνεται καὶ ἀποστέλει ἡ σύνοδος πρῶτον καὶ δεύτερον καὶ τρίτον μῆνυμα καὶ ὀὲν ὑπάγει νὰ ἀποκριθῆ. τῶν ἁγίων ἀποστόλων κανὼν οδ΄. θ΄. ὅτι ἐὰν εὑρίσκεται ἀρχιερεὺς εἰς κατηγορίαν χωρὶς ναγένῃ κρίσις δὲν τον εὐγένουν ἀπὸ τὸν θρόνον αὐτοῦ. ι΄. περὶ κατηγορούντος ἐπισκόπου εἰς πολλὰ ἐναντία καὶ δὲν δυνηθῆ ὅτι καὶ ἕνα. συνόδου καρθαγένης. ια΄. ὅτι εἰς κρίσιν νὰ μηδὲν φέρνη αἰρετικὸν μάρτυρα οὐδὲ ἄπιστον, οὐδὲ ἕνα πιστὸν. εἰ μὴ ὀύο ἢ καὶ τρεῖς ἀξιοπίστους καὶ εἰς κατηγορίαν ε΄. τῶν ἁγίων ἀποστόλων. ιβ΄. περὶ κατηγορίας ὅτι νὰ μὴδὲν φέρουν μάρτυρας οἰκιακοὺς οὐδὲ συγγενῆν. συνόδου καρθαγένης. ιγ΄. ὅτι ἀξιόπιστοι κάμνη χρεῖα νὰ εἶναι οἱ μάρτυρες. καὶ ποῖοι ἐμποδίζονται νὰ μηδὲν μαρτυροῦν. καὶ ποῖοι δὲν ἐμποδίζονται. ιδ΄. περὶ τοῦ στέρεται τοῦ κοσμικοῦ ἱερέως ἡ μαρτυρία. ιε΄. οὔτε αἱρετικός, οὔτε ἑβραῖος μαρτυρεῖ κατὰ παντὸς χριστιανοῦ. ις΄. περὶ ἱερέως ἢ διακόνου ἀνένα καὶ τίς κατηγορήσῃ. ιζ΄. περισπασόπου ἢ ἄλλου ἱερωμένου ὁποὺτονεκαθήρουν καὶ λειτουργήσῃ, τῶν ἁγίων ἀποστόλων κανὼν. ιη΄. περὶ τούτου λόγος ματθαίου. ιθ΄. περὶ χρηγτηρίων βασιλικῶν λέωντος καὶ κωνσταντίνου τῶν σοφῶν. κ΄. ὅτι ὁ καθηρεθὴς ἀρχιερεὺς ἔχει ἄδειαν νὰ μετακαλεῖ δευτέραν σύνοδον νὰ μετακρίνεται ἡ ὑπόθεσις τῆς κατηγορίας αὐτοῦ. ὀλεῖον βασιλέως. καὶ περὶ ἀρχιερέως ἐὰν ἐκάθηραν πνὰν καὶ μετὰ ταῦτα ἐφάνη ἀναίτιος καὶ πότε ἐκαθηρέθη ἀρχιερεὺς καὶ πάλιν ἐσυγχωρήθη. συνόδου καθαρτένης. κβ΄. περὶ μεταθέσεως ἀρχιερέων καὶ περὶ παραιτήσεως ἐξαρχικὸς πάρεξ τοῦ ἱεροῦ συνηρόνου. κγ΄. περὶ τοῦ συνεγχομένου μετὰ ἀφορισμένου. τῶν ἁγίων ἀποστόλων. κδ΄. περὶ ἀφορισμένου πῶς γνωρίζεται μετὰ τὸν θάνατον πῶν ἀφορίσθη. κε΄. περὶ ἱερέως ἐὰν ἀργήσει αὐτὸν ὁ ἀρχιερεὺς αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς λειτουργήσει χωρὶς ναλάβῃ θέλημα. συνόδου καρθαγένης. κς΄. περὶ κληρικοῦ ἐὰν ὑβρίσει τὸν ἀρχιερέαν αὐτοῦ. κζ΄. περὶ ἀρχιερέως ἐὰν ἔναι καὶ λειτουργεῖ μόνος του. κη΄. περὶ ἀρχιερατικῶν ῥουμμάτων ὁπου ἐνδύονται. κθ΄. περὶ διὰ τί λέγεται θεοφόρος ὁ ἀρχιερεὺς; καὶ τί ὀηλοῖ τὸ μανδύον αὐτοῦ. τὰ πώματα, οἱ ποταμοί, τὸ καπάσιον καὶ ὁπου κουρεύεται εἰς τὴν κορυφὴν. λ΄. περὶ τὸ ὑηοῦς χριστὸς ὄνομα ποῦ ἔναι σημειωμένον ἐν τῷ ἁγίῳ σώματι τοῦ ἀρχιερέως, καὶ τί εἰκονίζει ὅταν εὐλογεῖ μετὰ ὀύο χεῖρας. λα΄. περὶ ἀρχιερέως καὶ ἱερέως ἐὰν μεγαλοσχημήσει ὁπουνακουρευθῆ σταυρικῶς ἢ κάμη παρ' αἴτησιν ἢ ἄλλον ὁπουναγένει σταυρικῶς. δεύτερος κανὼν τῆς ἐν τῷ περιωνύμῳ τῆς τοῦ θεοῦ σοφίας ὁρίζει. λβ΄. περὶ διαθήκης τοῦ ἀρχιερέως. λγ΄. περὶ ἡλικίας τῶν χειροτονουμένων, καὶ ποῖα ἁμαρτήματα κωλύουσι τὴν ἱερωσύνην. λδ΄. περὶ τοῦ σφραγῖδος τοῦ ἱερέως ὁπουνὰ ἔχει εἰς τὴν κορυφὴν καὶ τῆς ἱερατικῆς στολῆς. γαμμανοῦ πατριάρχου. λε΄. περὶ ἱερωμένων ὁπουνὰ ἱερουργῆσῃ καὶ ὀὲν μεταλάβῃ τῶν. λς΄. περὶ τοῦ θέλοντος ναλάβῃ ἱερωσύνην χωρὶς νὰ ἐπάρῃ γυναῖκα. εἰκοστὸς ς΄ τῶν ἁγίων ἀποστόλων κανὼν. λζ΄. περὶ κοσμικοῦ ἱερέως ὅτι ὀὲν κάμνη καλόγηρον. συνόδου νικαίας. λη΄. περὶ ἱερέως ἀπὸ θάνοντος ἀτέκνου. λθ΄. περὶ ἱερέων ὅπως νὰ μὴ ὀὲν ἀνακρίνων τὸν ἀρχιερέαν αὐτῶν. καὶ ἀνθέντον μνη-

Digitized by Google

μονεύουν. μ΄. ὅτι οἱ ἀρχιερεῖς εἶναι εἰς τύπων τῶν ιβ΄ ἀποστόλων καὶ ἱερεῖς τῶν ο΄. μα΄. περὶ τοῦ κοσμικοῦ ὑποσυνδιαιρίνεται νομεταλάβῃ ὑπὸ ἱερέως κοσμικοῦ ὅπου ἔχει γυναῖκα. καὶ περὶ ἱερέως ἐὰν αἰσχύνεται νὰ μεταλάβῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. μβ΄. περὶ ἱερέως ἐὰν ὑπανδρεύονται ἡ πρεσβύτερα ἢ κοσμικὸς πληρικῶς ὧν ἑτερογαμίας. μγ΄. περὶ τοῦ θέλοντος νὰ ἱερωθῇ καὶ ἀπάγῃ γυναῖκαν ἢ χήραν. ἢ πόρνην. ἢ σκλάβαν. ἢ τῶν ἐπισκήνης ζώντων γυναῖκας ὑποσπέζουν εἰς ταῖς χαραῖς ὧν ἐμπορεῖ. τῶν ἁγίων ἀποστόλων κανὼν ιγ΄. μδ΄. περὶ τοῦ ἀντιθώρου διὰ τί τὸ λαμβάνουν οἱ χριστιανοί. καὶ ὅτι ὅταν εὑρίσκονται σαρκικῶς μετὰ τῶν γυναικῶν νομηδέν τι λαμβάνουν, οὐδὲ εἰκόναν ἀσπάζονται. καὶ περὶ ἐκείνων ὑποὧν προσκαρτερούν τὴν ἀκολουθίαν ἕως τέλους. τῶν θείων διδασκάλων. με΄. περὶ γυναικῶν μεμνηστευμένων. ἐν ᾧ καὶ περὶ μνηστείας καὶ ὅτι μνηστεία ἔναι μνήμη καὶ ἐπαγγελία τῶν μελλόντων γάμων. συνόδου ς΄ κανὼν ϛη΄. μς΄. περὶ μνηστείας ὅτι νὰ ἔναι τὸ ἀρσενικὸν χρονῶν ιδ΄. τὸ δὲ θηλυκὸν ιβ΄. νεαρὰ τοῦ βασιλέως ἀλεξίου τοῦ κομνηνοῦ. μζ΄. περὶ νέου ὅπου νὰ ἁρραβωνισθῇ γυναῖκα καὶ ἀπωθάνῃ ἀνδύνεται ὁ ἀδελφὸς του νὰ τὴν ἐπάρῃ. μη΄. ἐρώτησις πρὸς τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην νικόλαον. μθ΄. περὶ τοῦ θέλοντος νὰ ἱερωθῇ καὶ ἀπὸ θάνῃ ἡ ἁρραβωνιστή του καὶ ἐὰν ἠτον καὶ ἡ μνηστεία ἔξω τοῦ γάμου. ματθαίου. ν΄. περὶ ἁρραβῶνος μνηστείας ὑποσυνδοθῶσιν καὶ νομετανοήσει τὸ ἓν μέρος. καὶ ἐὰν τελευτήσει τινὰς ἐκ τοὺς ἁρραβωνισαμένους. ἢ γένῃ καλόγηρος καὶ περὶ φιλήματος. τοῦ ἁρμενοπούλου. να΄. περὶ αὐχῆν μνηστείας ἀνγίνεται πρὶν νὰ ἔλθῃ τὸ ἀνδρόγονον εἰς τὴν νόμιμον ἡλικίαν. καὶ ἐὰν φθείρει τινὰς τὴν ἁρραβωνιστικὴν αὐτοῦ. πρὶν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν νόμιμον ἡλικίαν. ἐρώτησις ἐπισκόπου παμφίλου. πρὸς τὸν ἱερώτατον μητροπολίτην ἡρακλείας κυρὸν νικῆτα. νβ΄. ὑπὸ πόσαις αἰτίαις χωρίζουν τοὺς ἁρραβωνισαμένους. νγ΄. περὶ τῶν ψυχῶν τῶν δικαίων καὶ τῶν ἁμαρτωλῶν τοῦ εὑρίσκονται. νδ΄. περὶ τὶ τί εἶναι αἱ μερίδαι καὶ ἐὰν ἔναι εὔλογον νὰ προσφέρεται διαγυναῖκας ὑποὧνὰ ἔχουν ἄνδρας ἢ αἱρετικοὺς ἢ ἀσεβεῖς. νε΄. περὶ τῶν διδομένων λειτουργιῶν τῶν ἱερέων διάσσαπαραπρίδια διὰ ζωντανοῦς καὶ διὰ ἀποθαμένους. νς΄. ἐκ τοῦ πατερικοῦ θαυμαστὴ διήγησις περίσσαπαραπρίων. νζ΄. περὶ ποῖα ἁμαρτήματα συγχωροῦνται διὰ λειτουργιῶν καὶ τῶν εὐχῶν καὶ τῶν ἐλεημοσυνῶν ὅπου γίνονται διὰ τοὺς ἀποθαμένους. ἀπόκρισις διονυσίου. νη΄. ἐρώτησις πέτρου μοναχοῦ πρὸς τὸν μακαριώτατον πάπαν ῥώμης γρηγόριον τὸν διάλογον. στιχηρά τινα εἰς ἱερεμίαν πατριάρχην πρὸς ὡς γενναῖον. νθ΄. ὅτι τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ μ΄ ἐὰν γίνονται κἀμίαν ἀπόθεσιν γάμου. ξ΄. περὶ τοῦ πρώτου γάμου καὶ τὸ τί ἔναι γάμος καὶ περὶ ἐνόμων γάμων. γερμανοῦ πατριάρχου. ξα΄. περὶ γρῆων συμρώνων τῶν γενομένων εἰς γάμων μὴ γινομένης ἱερολογίας. νεαρὰ λεοντίου τοῦ σοφοῦ καὶ ἀλεξίου. ξβ΄. περὶ πῶς καλεῖται ὁ πρῶτος γάμος ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος καὶ περὶ τῶν κανόνων τῶν δυγάμων. τῶν γ΄ γάμων. καὶ τῶν τετραγάμων. ξγ΄. εἴδησις διὰ λαμβάνων τὸν τόμον τῆς ἑνώσεως. περὶ τῶν γ΄ γάμων καὶ τετραγάμων ἐγένετο ἐξακισχιλιοστῷ εἰκοστῷ ὀγδόῳ ἔτῃ ἑνδ. γ΄. ξγ΄. περιδιαφορίας παιδῶν ποῖα λέγονται γνήσια. ποῖα φωσικά. ποῖα νόθα. καὶ ποῖα σκότια. ξδ΄. περὶ παρανόμου γάμου καὶ τοῦ κανόνος αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ ἔχοντος παλακίδα. λέοντος καὶ κωνσταντίνου. ξε΄. περὶ ἀδελφοποίας ὅπως νὰ μὴ δὲν γίνονται. ξϛ΄. κατάκρισις ἐντεθεῖσα εἰς τοὺς χωρίζοντας τὰ ἀνδρόγυνα χωρὶς αἰτίας. ξζ΄. περιχωρήσεως γάμου καὶ αἱ αἰτίαι τῆς γυναικός. ξζ΄. αἱ αἰτίαι τοῦ ἀνδρὸς ὑποστὸν ἐχωρίζεται ἡ γυναῖκα του καὶ ἐπάρνη τὴν πρώκαν αὐτῆς καὶ τὰ χαρίσματα ὁποιυτῆς ἔδωκε διὰ τοὺς γάμους. ξη΄. λύσις γάμου ὅταν ὁ ἄνδρας δὲν εὑρίσκεται σαρκικῶς μετὰ τῆς γυναικός αὐτοῦ. ξθ΄. λύσις γάμου ὅτ' ἂν ὁ ἄνδρας δὲν εὕρῃ τὴν γυναῖκαν αὐτοῦ παρθένον, πατρικοῦ ἐκ τοῦ ῥωμαϊκοῦ αὐτοῦ βίβλου. ο΄. λύσις γάμου ὅταν θέλει τινὰς καλόγηρος ναγένει καὶ ἡ γυναῖκα αὐτοῦ ναγένῃ ὕσανδρος. καὶ αὐτὸς μετακαιρὸν θέλει ναγένει ἀρχιερεύς. οα΄. περὶ γυναικὸς ἐὰν δέρῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἀκρίσεως ἀπὸ τὸν ἄνδρα αὐτῆς. λέοντος καὶ κωνσταντίνου τῶν βασιλέων. οβ΄. περὶ ἀνδρὸς ἐὰν ληστεύῃ ἢ κλέψῃ ἀπὸ ἐκκλησίας ἢ ἀπ' ἄλλου ναχωρίζεται αὐτὸν ἡ γυναῖκα αὐτοῦ. ογ΄. περὶ αἰχμαλώτου ἢ ἀνδρὸς, ἢ γυναικὸς ὅτι χωρίζεται. τοῦ ἁρμενοπούλου. οδ΄. ἐκ τοῦ πολιτικοῦ νόμου. περὶ γυναικὸς ὅπου γένῃ σκλάβα καὶ τὴν ἐμιαίνουν. νὰ μὴ δὲν χωρίζονται ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. οε΄. περὶ ἀνδρὸς ὅπου νὰ διώξῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ

Digitized by Google

καὶ τὴν μοιχεύσουν νὰ μὴ δὲν τὴν χωρίζεται. ος'. περὶ λαμβδὸ ἀνδρὸς ἢ γυναικὸς ὅτι χωρίζεται. λέοντος καὶ κωνσταντίνου τῶν βασιλέων. οζ'. περὶ τῆς συγγενείας τῆς υἱοθεσίας ὅτι χωρίζεται. οη'. περὶ τετραγαμίας, ὅτι χωρίζεται. οθ'. περὶ ἀνῆβου γάμου ὅτι χωρίζεται. ἰωάννου τοῦ νηστευτοῦ. π'. περὶ ἀνδρὸς ὑποὐνα συνευρίσκεται μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ εἰς τὴν παραφύσιν ὅθεν χωρίζεται καὶ περὶ τοῦ κανόνος αὐτοῦ. πα'. περὶ ἀνδρογύνου ὅπου νὰ ἔναι τὸ ἕνα πρόσωπον αἱρετικὸν χωρίζεται. συνόδου ς'. πβ'. περὶ ἀνδρὸς ὑποὐνὰ ἔχει γυναῖκα ναδαιμονίζεται ναμηδὲν την χωρίζεται νεαρὰ τοῦ βασιλέως λέοντος τοῦ σοφοῦ. κανόνες ρια' καὶ ριβ'. πγ'. περὶ τοῦ πάθους τοῦ σελγησζομένου, πῶς κρίνεται τὴν σήμερον ἡμέραν. πδ'. ἐὰν μεσεύση τινὰς καὶ ὑπάγῃ εἰς ἄλλο τόπον. καὶ ἐκεῖ νὰ ἐπάρῃ παλακεῖθαν. ἢ νὰ μὴ δὲν στείλῃ ἐξόδους τῆς ζωῆς αὐτῆς νὰ χωρίζεται. πε'. περὶ γυναικὸς ὅπου να μεσεύση ἡ ἄνδρας αὐτῆς ἢ να γένῃ σκλάβος. ἢ ὑπάγει εἰς ἐστρατίαν καὶ γένει ἀφανῆς. καὶ αὖτη θέλει να ὑπανδρευθῇ τοῦ μεγάλου βασιλέου κανὼν λα'. πς'. περὶ αἰχμαλώτων νεαρὰ τοῦ βασιλέως λέοντος τοῦ σοφοῦ. πζ'. περὶ ἐκείνου ὅπου ναχωρισθῇ τὴν γυναῖκαν αὐτοῦ ἀπὸ αἰτίας ἄλλης γυναικός. πζ'. περὶ τοῦ συνευρεθέντος μετὰ τῆς πενθερᾶς αὐτοῦ, καὶ περὶ τοῦ κανόνος αὐτῆς. πη'. περὶ μοιχείας καὶ τοῦ κανόνος αὐτῆς τῶν ἁγίων ἀποστόλων τεσσαρακοστὸς ὄγδοος. πθ'. περὶ ἀνδρὸς, ἐὰν εὕρῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ μοιχεύεται καὶ σκοτώσει αὐτὴν καὶ τὸν μοιχὸν ἢ την εσκοτώσει χωρὶς αἰτίας ἢ στακικὸς του. λέοντος καὶ κωνσταντίνου τῶν βασιλέων. πθ'. περὶ τοῦ λαβόντος θεληματικῶς θάνατον ἀνδρὸς ἢ γυναῖκα. ϛ'. περὶ γυναικὸς παρθένου, ἐὰν βιάζῃ καὶ φθαρῇ αὐτὴν τινάς. ἢ καὶ θεληματικῶς αὐτὴς τῶν ἁγίων ἀποστόλων. ϛα'. περὶ παιδοφθορίας θηλυκοῦ καὶ κανόνος τοῦ ἀνδρός. ϛβ'. περὶ καλογραίας ἐὰν δυνασευθῇ ἢ κοπέλα παρὰ τοῦ αὐθεντὸς αὐτῆς. ἢ ἄλλη γυναῖκα ὑπότινος ικηγόρου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως. ϛ'. περὶ γυναικὸς ὅπου χηρεύσῃ καὶ θέλῃ να ὑπανδρευθῇ τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ. ϛδ'. περὶ γυναικὸς ὑποὐναχρεύση καὶ ὑπανδρευθῇ ὅτι δὲν ἀπέρνη ἀπὸ τὰ πράγματα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς μόνον ἐκ τῶν παιδίων ἀναποθάνουν τὰ ὅμοια καὶ ὁ ἄνδρας, νεαρὰ τοῦ βασιλέως λέοντος τοῦ σοφοῦ. ϛε'. περὶ γυναικὸς ὑπανδρευμένης ὅπου να ἔχει ρούχα τὰ ἄλλα πράγματα καὶ νὰ μὴ δὲν δείξῃ ὅπου τὰ ηὗρε. τοῦ ἁρμενοπούλου. εἰς τοῦτο μετροῦνται κεφάλαια ε'. ϛε'. περὶ γυναικὸς ὑποὐναχρεύσουν καὶ ἔλθει ὑπανδρευθῇ τί ἀπέρνη ἐκ τῶν πατμάτων τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. ὁμοίως καὶ ὁ ἄνδρας. ϛϛ'. περὶ προικὸς τετιμημένης καὶ ἀτιμήτου. καὶ περὶ ἓξι τριμίκων. ϛζ'. λέοντος καὶ κωνσταντίνου τῶν βασιλέων αὐξήσις καὶ ἐλάττωσις τῆς προικὸς ὅπου ἔλαβεν ὁ ἄνδρας εἰς αὐτὸν ἀναστρέχει. ϛἡ'. ὅτι ἡ γυναῖκα προτιμᾶται παντὸς δανειστοῦ, καὶ ἐὰν ἔμπῃ ἐγγυήτρια διὰ τὸν ἄνδραν αὐτῆς. λέοντος καὶ κωνσταντίνου τῶν βασιλέων. ϛ'. περὶ ἀνδρὸς ὑποὐνακάμνῃ ἔξοδον εἰς τὴν ἀσθένειαν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν θάνατον. ϛζ'. περὶ προτιμήσεως προικὸς α' καὶ β'. ϛζ'. περὶ συμφώνου ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς. ϛη'. περὶ προγαμιαίων δωρεῶν. ϛθ'. περὶ δωρεῶν καὶ ἀνατροπῆς δωρεῶν. δωρεᾶ ἐναι ὑποὐδίεται χωρὶς ἀνάγκης. ρ'. περὶ ἀνδρὸν ἢ γυναικὸν ἐὰν χηρεύσουν καὶ ἀφήσουν παιδίν καὶ ἀποθάνῃ. ἢ καὶ ἐὰν κάμνουν καὶ ἀποθάνῃ ὁ ἄνδρας. ἢ ἡ γυναῖκα χωρὶς παιδί. πῶς να ἠμιρασθοῦν τὰ ροῦχα αὐτῶν. ἀθανασίου πατριάρχου. ρα'. περὶ προτιμήσεως κληρονομίας καὶ περιπάπτου ἀναφῆσει υἱὸν καὶ ἐγγόνους πῶς κληρονομήσουν αὐτόν. ματθαίου. ρβ'. περὶ τοῦ ἀποθανόντος χωρὶς διαθήκης ἢ ἄνδρας ἢ γυναῖκα. καὶ δὲν ἔχει παιδία μόνον γονεῖς καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφάς ποῖοι κληρονομοῦν αὐτόν. τοῦ ἁρμενοπούλου. ργ'. περὶ τοῦ ἀποθανόντος ὅπου νὰ ἔχει ἀδελφὸν ἀπὸ δύο μητέρες, καὶ ἀνεψιοὺς τοῦ ἀδελφοῦτου παιδία ὅπου να ἤτον μετὸν πατέραν τους ἀπὸ ἕναν πατέραν καὶ μίαν μητέραν. ποῖοι κληρονομοῦν αὐτόν. ρ'. περὶ τοῦ ἀποθανόντος ἐὰν δὲν ἔχει ἀδελφοὺς ἢ ἀνεψιούς, ποῖοι κληρονομοῦν αὐτόν. ρδ'. περὶ συνεχφορᾶς. γίγουν ἐὰν ἔδωκεν ὁ πατέρας τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ προῖκα. καὶ ἔκαμεν νὰ μὴ δὲν ἀπάρῃ ἐκ τῶν αὐτοῦ πραγμάτων. ρε'. περὶ παιδίων ποία λέγονται αὐτεξούσια καὶ ποία ὑπεξούσια. ματθαίου. ρ'. περὶ συνεισφορᾶς υἱῶν θυγατέρων ὅπου ἄπερναν ἀπὸ τὸν πατέραν αὐτῶν τὸ μαρτικόντους. καὶ ἀποθανόντος αὐτοῦ πάλιν θέλουν ὅτι να λάβουν. ρζ'. περὶ τοῦ ἔχοντος νιὰβῆν κληρονομίαν ἕως τόσους χρόνους νὰ ἀκούεται. καὶ περιχρέ

Digitized by Google

ἕως πόσους χρόνους ζητεῖται. ρη'. αἱ αἰτίαι ὅπου κάμνουν οἱ γονεῖς τὰ παιδία αὐτῶν ἀπόλκηρα ἀπὸ τὰ πράγματα αὐτῶν. καὶ περὶ υἱοῦ ἐὰν ὑπ' ἀνδρειθῇ χωρὶς θέλημα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ρϑ'. περὶ διαθήκης καὶ εἰς πόσους χρόνους ἔχει ἀξίαν τὸ ἀρσενικὸν καὶ τὸ θηλυκὸν νακάμνουν διαθήκην καὶ πόσοι μάρτυρες να εἶναι περὶ ἀδελφῶν ἐὰν ἔχουν τὰ πράγματα αὐτῶν ἀμοίραστα καὶ περὶ κωδικέλλων. ρι'. ὅρα τὴν. πατριαρχικὴν ἀπόφασιν καὶ ὁρισμὸν βασιλικόν. ρια'. περὶ υἱοθεσίας καλογραιῶν. ριβ'. περὶ ἐλευθερομένου σκλάβου ὅτι δὲν ἐπέρνη τὴν κυράτου. οὐδὲ ὑποχρέϊρισι τὰς γυναῖκας τῶν ἀφεντῶν αὐτῶν. ριγ'. περὶ ἀρχιερέως ὅπου ναμὴ δὲν κάμνη χειροτονίαν ἕξω ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ. οὐδὲ να χειροτονήσει τινὰ ἀπὸ ξένην ἐνορίαν. τῶν ἁγίων ἀποστόλων.

Βιβλίον πέμπτον. α'. Τοῦ ἁγίου ἀναστασίου ἀποκρίσεις περὶ τὰς ἐρωτηθήσας αὐτῷ ἀποκρίσεις παρὰ τινων ὀρθοδόξων περὶ διαφόρων κεφαλαίων. Es folgen weitere 108 Capitel, die aus den Quaestiones des Anastasius Sinaita entnommen sind. Sodann: ρι'. ἑρμηνεῖα, εἰς τό, πάτερ ἡμῶν. ρια'. τὸ πῶς συνεγράφησαν τὰ δ' εὐαγγέλια μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. ριβ'. ἑρμηνεία περὶ πῶς ἀναγινώσκονται τὰ δ' εὐαγγέλια. ριγ'. περὶ πῶς εἶσὶν ἐπιστολαὶ ὁμοῦ κα'. ριδ'. πῶς εἶσὶν ἐπιστολαὶ σεναχειρίμ. ριε'. νικολάου τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως ποίημα πρὸς τὸν πρῶτον τοῦ ἁγίου ὄρους ὡς τὸ πυκόν. ριϛ'. τὰ τῶν γραφικῶν παραπτῳμάτα καὶ σφάλματα οἳ ὧν τῆς ἐκκλησίας ἐξεκόπησάν εἶσιν ταῦτα. ριζ'. τὰ τῶν ἀρμενίων γινόμενα καὶ δοξαζόμενα κακοδόξων σφαλμάτων, εἰσὶ ταῦτα. ριη'. ἐκ τῶν ἁγίων συνόδων ἐκλεξάμενος πρὸς ἀντιλογίαν ἵνα γένωσκες πῶς ἐξέπεσον οἱ αἱρετικοὶ οἱ κακόδοξοι ἀρμένιοι. περὶ τῆς συνόδου. ριθ'. περὶ τῆς σατανικῆς αἱρέσεως τῶν κακοδόξων ἀρμενίων καὶ τῶν ἀναγνῶν νηστειῶν αὐτῶν. καὶ περὶ τῶν αἱρέσεων ὧν ἔλαβον ἐκ τοῦ βασιλέως περσῶν χοσρόου τοῦ λεγομένου βραμπάσου. καὶ τῶν ζ' ἑβδομάδων τῶν φυλασσομένων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. κ'. περὶ τοῦ φοίνικος ὕλεγξεν ὁ φυσιολόγος. κα'. περὶ τῆς παῶνος. κβ'. περὶ τῆς μελίσσης. κγ'. περὶ τῆς πέρδικος. κδ'. περὶ τοῦ πελιαργοῦ. κε'. περὶ τοῦ ἔμπωπος. κϛ'. περὶ τοῦ δενδρολιβάδ. κζ'. περὶ τῆς περιστερᾶς. κη'. περὶ τοῦ βατράχου ἐχρσὺ καὶ ὑγρσῦ. κθ'. περὶ τοῦ πελεκᾶνου. λ'. ἀντεῦθεν ἄρχομαι γράφειν τὰ ἀναπολειφθέντα ἐρωτήματα. Es folgen wiederum bis zum Capitel ρν' Auszüge aus den Quaestiones des Anastasius. Weiter folgende Stücke: ρν'. τοῦ σωτῆρος ἐκ τῆς μεταμορφώσεως. ὅταν ἐμετεμορφώθη. ρν'. ἀπὸ τῶν γεροντικῶν περὶ τῆς θείας κοινωνίας. ρνη'. τοῦ ἁγίου μακαρίου περὶ ἀποταγῆς βίου καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν. ρνθ'. στίχοι πάνυ ὠφελίμοι μελετίου. ρξ'. περὶ τοῦ παραγενομένου εἰς ἰατρίαν ἀδελφοῦ. ρξα'. ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ ἁγίου συμεὼν τοῦ θαυματουργοῦ. ρξβ'. τὸ πρώην σύμβολον. ρξγ'. περὶ τοῦ μνημονευτικοῦ. ρξδ'. περὶ τοῦ θραπτικοῦ. ρξε'. περὶ σφυγμῶν. ρξϛ'. ὁρισμοὶ τῆς φιλοσοφίας ξξ. ρξζ'. ἀναστασίου ἀντιοχείας. ρξη'. ἐκ τούτων τῶν ἀγγελικῶν δυνάμεων περιειλημμένοι καὶ δαιμόνων. ρξθ'. περὶ κτήσεως ὑρατῆς. ρο'. περὶ ἀέρος καὶ δαιμόνων. ροα'. περὶ ὕδατος. ροβ'. περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου. ρογ'. ἄρα φυσικῶς εἰσὶν οἱ πρασεῖς. οἱ ὑρτλοι. φιλόβιοι. ροδ'. περὶ ἀνέμων. ροε'. περὶ τῶν δώδεκα ἀνέμων. ροϛ'. περὶ μηνῶν. ροζ'. περὶ μηνῶν ἀλλοτρόπως. ροη'. συναγωγὴ καὶ ἐξήγησις ὧν ἐμνήσθη ἱστορικῶν [ὁ ἐν ἁγίοις γρηγόριος ὁ θεολόγος nämlich] ἐστὸς πρώτος. In den Capiteln ροϑ'—σ' folgen weitere 24 ἐστοί. σα'. συναγωγὴ καὶ ἐξήγησις ὧν ἐμνήσθη ἱστορικῶν [ὁ ἐν ἁγίοις γρηγόριος ὁ θεολόγος] ὁ ἐν βασιλείῳ ἐπιτάφιον. (Nonni Scholia cf. Migne Patr. Gr. Tom. 36 col. 1057 ff.) σβ'. περὶ πέλωτος. σγ'. περὶ κέκροπος. σδ'. περὶ ἀλμιμαιῶνος. σε'. περὶ αἰακοῦ. σϛ'. ἡρακλέους. σζ'. περὶ ελισφιβλων καὶ τοῦ ἀκταίωνος. ση'. περιωρίων. σϑ'. περὶ τῆς ἀντιδοθήσης ἐλάφου τῇ παρθένῳ. σι'. περι θετταλικοῦ ἄντρου. σια'. περὶ τῆς στροφῆς τῆς σφενδόνης τοῦ γύγου. σιβ'. περὶ τοῦ μίδι. σιγ'. περὶ τοῦ ἀβδρίτος οἰστοῦ. σιδ'. περὶ τοῦ πηγασίου. σιε'. περὶ τοῦ ἁλρίου ποτωμοῦ. σιϛ'. περὶ τῆς σκλαμάνδρας. σιζ'. περὶ λυδίου ἅρματος. σιη'. περὶ ὁρέστου καὶ τοῦ πυλάδου. σιϑ'. περὶ τῶν μολιωνίδων. σκ'. περὶ τοῦ λαβυρίνθου. σκα'. περὶ τοῦ μίνωος καὶ ραμάνθου. σκβ'. περὶ τῶν γαλήρων. Ohne Nummer: περὶ ἵππου

Digitized by Google

τοῦ διαρρήξαντος τὰ δεσμά. σκγ'. περὶ τῶν γιγάντων. σκδ'. περὶ τῶν θηρίων. σκε'. περὶ τοῦ τάφου μανσώλου καὶ πυραμίδου. σκ'. ohne Überschrift, kurze chronologische Notizen bis zu Constantin dem Grossen, dann über den heil. Gregor, den καθηγητὴς τῆς μεγάλης ἀρμενίας.

Über die Schicksale der Handschrift berichten mehrere derselben eingeschriebene Notizen. fol. 17r am unteren Rande: τὸ παρὸν βιβλίον ἦγουν τὸν νόμον, τὸ σιμέρωσα κατὰ ὁ πάνυ καὶ νοήσας εἰς τὸ ἅγιον μοναστήριον τοῦ ἁγίου γεωργίου τοῦ περιστερώτου διοψύχηκέν μας σωτηρίαν (folgt die übliche Bedrohung dessen, der das Buch entwendet). fol. 432r: τὸ παρὸν ὑπάρχει τοῦ ἁγίου γεωργίου περιστερώτου ,αψλη'. (1738). fol. 202r: οὗτος ὁ νόμος ὑπάρχει τοῦ ἁγίου γεωργίου τοῦ περιώτου (sic) ἀφιέρωμα τοῦ κυρίου νοήσαντος. Und im vorderen Umschlagdeckel: *Emi a monacho in monasterio S. Georgii prope Trapezuntem a. 1838. D. Zachariae a Lingenthal.*

Eine andere erwähnenswerthe Aufschrift findet sich fol. 310r am Rande: 1689 ἐκτησήθη ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης τραπεζοῦντος κυρ ἰωαννης μαρτηνου τῆς τους 10. Facsimile bei Wattenbach, Schrifttafeln zur Gesch. d. griech. Schrift. Berlin 1876. T. XVI u. XVII.

A. 1867 von Zacharíae von Lingenthal geknauft.

349.

Codex graec. qu. 47. Perg. cm. 21×15. XII.—XIII. Jh. 220 Blätter.

Die Handschrift enthält die 4 Evangelien. Die Überschriften derselben sind von einem Rahmen bunter Arabesken umgeben, ein Arabesken-Streifen findet sich über den Überschriften der Capitelübersichten, alle Überschriften sind in Goldschrift ausgeführt, der erste Initial jedes Evangeliums bunt verziert. Am Rande neben dem Texte stehen die Überschriften der Capitel, die Ziffern der Unterabtheilungen derselben, die Angaben der Tage, an denen die Perikopen-Abschnitte gelesen werden, deren Umfang im Texte durch die Worte ἀρχὴ und τέλος bestimmt ist.

fol. 1r ursprünglich unbeschrieben, ist von späteren Händen zu Notizen ohne Werth verwendet. fol. 1v beginnt die Einleitung des Eusebius zu den synoptischen Canones: Εὐσέβιος καρπιανῷ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ ἐν κυρίῳ χαίρειν, welche am Ende der Seite verstümmelt schliesst: ἐν ᾧ οἱ τρεῖς ματθαῖος· μάρκος· λουκᾶς. fol. 2—5 enthalten diese Canones selbst, von denen der letzte fehlt. Die folgenden Blätter sind in Unordnung gerathen. fol. 7 u. 8, die κεφάλαια τοῦ κατὰ ματθαῖον εὐαγγελίου enthaltend, gehören vor fol. 6, auf welchem das Evangelium unter der Überschrift Εὐαγγέλιον κατὰ ματθαῖον beginnt. fol. 11 gehört vor das fol. 9. Zwischen fol. 12 und 13 ist ein Quaternio ausgefallen mit dem Texte Ev. Matth. IV, 10 ὕπαγε Σατανᾶ bis VIII, 11 Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν] τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Schluss des Evangeliums fol. 60v med.

fol. 60v: τοῦ κατὰ μάρκον εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 62r: Εὐαγγέλιον κατὰ μάρκον.

fol. 99r: τοῦ κατὰ λουκᾶν ἁγίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 101r: εὐαγγέλιον κατὰ λουκᾶν.

fol. 165r: τοῦ κατὰ ἰωάννην εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 166r: τὸ κατὰ ἰωάννην ἅγιον εὐαγγέλιον.

fol. 201r ff. folgt eine Übersicht der Perikopen, unter Angabe der Anfangs- und Schluss-Worte, mit der Überschrift: ἐκλογάδιον τῶν δ' εὐαγγελιστῶν σημαίνον διά τε τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους τὴν περικοπὴν ἑκάστου εὐαγγελιστοῦ· ἅμα δὲ καὶ τὴν τῶν κεφαλαίων παράσημείωσιν. ἄρχεται δὲ ἀπὸ τῆς μεγάλης κυριακῆς τοῦ πάσχα καὶ τελειοῦται ἐν τῷ μηνολογίῳ. Schluss auf fol. 216r: τέλος τοῦ μηνολογίου τοῦ ὅλου χρόνου. Der Rest von fol. 216 und foll. 217—219 sind von jüngerer Hand mit Lectionen aus den Episteln beschrieben.

fol. 220r enthält eine Urkunde in arabischer Sprache, besagend, dass der Presbyter Nikephoros, der Sohn des Presbyters Galenos, dies heilige Evangelium dem Diaconus Arsenius geschenkt, damit er sein Leben lang darin läse. Nach seinem Tode solle es dem Kloster des Berges Sinai gehören und Niemand darin dürfe es verkaufen oder kaufen. Dies sei festgesetzt in Gegenwart des Presbyters Kosmas und der des Schreibers der Urkunde, des Euphemios

Digitized by Google

Sinaita am 1. Aschbat (Februar) des Jahres der Welt 6748. Am oberen Rande des Blattes findet sich die Unterschrift des Zeugen Kosmas: κατὼ ὁ ἱερομόναχος κοσμᾶς ὁ σιναΐτης παῤῥών ὑπέγραψα. Eine gleichfalls arabische Aufschrift auf dem unteren Rande von fol. 6ᵛ besagt, dass das Evangelium stiftungsgemässer Besitz des Berges der Offenbarung, des Berges Sinai, sei, und bedroht denjenigen, welcher es daraus entfernt, mit dem Zorne des heil. Moses. fol. 220ᵛ findet sich die Aufschrift: πατέρες καὶ διδάσκαλοι τῆς οἰκουμένης καὶ ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν τῆς ἁγίας μονῆς τοῦ ἁγιοῦ ὄρους σχῶ τῷ ὄνομα χάρυβ μάθετε ὑγούμενοι καὶ πατέρες. ὦ χριστέ μου φώτισον τῶ δούλον σου δανὴλ.

A. 1866 von H. Brugsch gekauft.

350.

Codex graec. qu. 48. Pergamentrolle in Kapsel, 22,5 Centimeter breit und 2,75 Meter lang in ihrer jetzigen Ausdehnung; doch sind an beiden Enden Stücke abgeschnitten. Die Schrift ist die des XIII. Jh.

Die Rolle enthält die Liturgie des Chrysostomus. Die ἐκφωνήσεις, die Überschriften der Gebete und die Anweisungen für den celebrirenden Priester waren in Gold auf rothem Grunde ausgeführt, doch ist das Gold vielfach verschwunden. Jede εὐχή beginnt mit einem grossen bunten Initial. Der Anfang der Liturgie ist abgeschnitten; das Erhaltene beginnt in der εὐχὴ ἀντιφώνου β' mit den Worten: φύλαξον ἁγίασον τοὺς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου σου. Die Vorderseite des Streifens schliesst nach der εὐχὴ τῆς προσκομιδῆς hinter der ἐκφώνησις: εἰρήνη πᾶσι | ὁ διάκονος: ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους | τὰς θύρας: εἶτα τὸ ἅγιον σύμβολον. Dahinter ist ein kleines Stück abgeschnitten; die Rückseite des Streifens setzt etwas später ein mit dem Gebet: μεμνημένοι τοίνυν τῆς σωτηρίου ταύτης ἐντολῆς. Sie schliesst ab mit dem Gebet τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν etc.; der Rest fehlte, da hinter dem Gebet freier Raum ist.

A. 1866 von H. Brugsch gekauft; früher auf dem Sinai.

351.

Codex graec. qu. 49.

Eine der vorigen Handschrift entsprechende Pergamentrolle, von derselben Hand geschrieben, die Liturgie des Basilius enthaltend. Der Streifen ist 25 Centimeter breit, jetzt 2,80 Meter lang, aber an beiden Seiten verstümmelt. Das Erhaltene beginnt kurz hinter dem Anfange der Liturgie in dem Gebet μετὰ τούτων τῶν μακαρίων δυνάμεων κ. τ. λ. mit den Worten: ... παραδείσου τῆς τρυφῆς ἀθανασίαν ζωῆς. Die Rückseite schliesst sich direkt an die Vorderseite an und schliesst nicht lange vor dem Ende der Liturgie in dem Gebete πρόσχες κύριε ἐπὶ σοῦ χριστὲ ὁ θεὸς ἡμῶν κ. τ. λ. mit den Worten: ὁ ἄνω τῷ πατρὶ συγκαθεζόμενος καὶ [ὧδε ἡμῖν] ἀόρατος συνών.

Herkunft wie bei der vorigen Handschrift.

352.

Codex graec. qu. 50. Pap. cm. 22,3 × 17,5. XIX. Jh. 504 Seiten.

Auf dem Rücken des Einbandes bezeichnet als: *„Friedrich Jacobs Apparatus criticus ad Achillem Tatium"*.

Februar 1874 von Herrn Prof. Hercher geschenkt.

353.

Codex graec. qu. 51. Pap. cm. 21,7 × 15. XVII. Jh. 326 Blätter, von zwei verschiedenen Händen geschrieben, von denen die zweite auf fol. 217ᵛ einsetzt. fol. 55 und 56 sind bis auf einen geringen Rest ausgerissen.

Die Handschrift enthält Schriften des Ephraim Syrus.

fol. 1ᵛ Überschrift: βιβλίον δεύτερον τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἐφραὶμ τοῦ σύρου. Dann ohne besondere Überschrift beginnend: Μακαρίζω τὴν ὑμῶν ζωὴν ὦ φιλόχριστοι (Ephraim Opp. ed. Assem. I p. 1.) Es folgt die unter dem Titel περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν λόγος dort abgedruckte Sammlung, doch fehlt Cap. XIII περὶ ἀληθείας und die capp. II und III, XIX und XX sind je unter eine Überschrift zusammengezogen.

Digitized by Google

fol. 28r: περιλοιδόρων, καὶ τοῦ μὴ ἐπέρεσθαι ἐπιδραταῖς. Beg.: Ἀδελφοί, συμπαθήσατέ μοι. (Opp. I p. 18.)

fol. 36v: περὶ ἐγκρατείας καὶ ταπεινοφροσύνης. Beg.: Ματαία πᾶσα ἄσκησις (Ib. p. 23.)

fol. 46r: περὶ ἀκρασίας. Beg.: Δεῦτε ἀγαπητοί. (Ib. p. 28.)

fol. 69r: Ἔλεγχος αὐτῷ καὶ ἐξομολόγησις. Beg.: Ὁ πόνος ἀναγκάζει με. (Ib. p. 40.)

fol. 118r: τοῦ αὐτοῦ κατὰ μίμησιν τῶν παροιμιῶν. Beg.: Ὁ πατέρων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ. (Ib. p. 70.)

fol. 120r: περὶ φόβου. Beg.: Φοβοῦ τὸν κύριον, καὶ εὑρήσεις χάριν. (Ib. p. 71.)

fol. 176r: τοῦ αὐτοῦ ἔλεγχος καὶ ἐξομολόγησις. Beg.: ἐν πολλοῖς ὑμῶν δοκῶ χρησιμεύειν. (Ib. p. 119.)

fol. 238r: τοῦ αὐτοῦ περὶ παθῶν. Beg.: Θέλων εἰπεῖν ἐνώπιον τῆς δόξης σου. (Ib. p. 144.)

fol. 244r: τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανοίας. Beg.: κατελθὼν κύριος ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ πατρικοῦ. (Ib. p. 148.)

fol. 253r: τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ κατανύξεως. Beg.: Δοτὴρ πάντων τῶν ἀγαθῶν. (Ib. p. 154.)

fol. 260r: τοῦ αὐτοῦ λόγος κατάνυκτικός. Beg.: ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν. (Ib. p. 158.)

fol. 264r: τοῦ αὐτοῦ λόγος κατανυκτικός. Beg.: Κατανύγηθι ψυχή μου. (Ib. p. 161.)

fol. 271r: τοῦ αὐτοῦ λόγος παραινετικός. Beg.: Πρόσεχε σεαυτῷ ὦ νεότης. (Ib. p. 166.)

fol. 280r: τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἔρραι (sic) λόγος εἰς πατέρας τελειωθέντας τῶ σαββάτω τῆς τυροφάγου. Beg.: τὴν καρδίαν μου ἀλγῶ. (Ib. p. 172.)

fol. 285r: τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς πατέρας τελειωθέντας. λόγος β'. Beg.: ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ. (Ib. p. 175.) Schluss: οἰκοῦσιν ἐν σπηλαίοις. ὁμοίως καὶ νᾶσαι. ὡςπερ ἐν κουζουκλείοις. τὰ ποίμνια. μόνῳ ἀγωνοθέτῃ χριστῷ δεηνεκῶς εὐφραινόμενοι. ὧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν. (Ib. p. 178 C.)

fol. 293r: τοῦ αὐτοῦ περὶ φόβου ψυχῆς. Beg.: ἐγὼ ἔρραιμι ἁμαρτωλός. (Ib. p. 183.)

fol. 299r: Ἐοχὴ διδασκαλίας. Beg.: Ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου κύριε (Ib. p. 187.)

fol. 300r: πῶς ὠφελεῖ μετὰ δακρύων τὸν θεὸν προσεύχεσθαι. Beg.: Ψυχὴ τεθλιμένη προσάρχεταί σοι ἅγιε δέσποτα. (Ib. p. 193.)

fol. 308r: τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν ἔρραιμι περὶ κρίσεως καὶ κατανοΐξεως. Beg.: Δεῦτε πάντες ἀδελφοί, ἀκούσατε συμβουλῆς ἐμοῦ. (Ib. Tom. II p. 50.)

fol. 319r: τοῦ αὐτοῦ περὶ ὑπομονῆς. Beg.: Ὁ βουλόμενος θεῷ εὐαρεστῆσαι. (Ib. p. 326.) Schluss fol. 325r: καὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν κληρονόμοι γίνονται ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. (Ib. p. 330 E.)

Darunter findet sich in rother Schrift folgende Subscription: ἐγράφη καὶ ἐτελειώθιαν τὸ παρὸν βιβλίον. διαχειρὸς κάμοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἐωάσαφ, τάχα καὶ ἱερομονάχου. οἱ δ' ἀναγινώσκοντες σύγνωται ἕνεκα τῶν σφαλέντων, ἀνθρώπινον γάρ ἐστὶν τὸ ἁμαρτάνειν. Hierzu sind von derselben Hand mit schwarzer Dinte Zusätze gemacht. Vor die Subscription ist eingefügt: ,ζρκ΄ ἰνδικτιῶνος β' ,αχιθ' (1619). Über ἀνθρώπινον ist πάθος eingeschoben, und am Ende der Subscription beigefügt: κατὰ μὲν φεβρουάριον ἡμάδη ς' πέμπτης τῶν ἡμερῶν. In jüngeren Aufschriften auf dem ursprünglich leeren fol. 326 wird die Handschrift mehrfach als Eigenthum der πανηγία θεοτόκος bezeichnet. (vgl. Cod. qu. 56.)

Herkunft unbekannt.

354.

Codex graec. qu. 52. Perg. XV. Jh. 1 Blatt in 2 Spalten zu 28 Zeilen geschrieben.

Das Blatt war der Breite nach in zwei Stücke zerschnitten, an der Schnittlinie sind diese Stücke beschädigt, so dass jetzt nach der Zusammenfügung in der Mitte des Blattes einige Zeilen theils verstümmelt erhalten, theils ganz verloren gegangen sind. Am innern Rande ist das Blatt zu stark beschnitten, so dass fol. 1r col. 1 am Anfang, fol. 1r col. 2 am Ende jeder Zeile 7—8 Buchstaben weggefallen sind. Das Blatt enthält ein Fragment von Xenophon's Cyropaedie, beginnend Lib. V, 5, 12 διὰ τὴν] αὖν ὀρτὴν ὅτι

Digitized by Google

πάντας ἡμᾶς [λυπήσει]. ταῦτα μὲν οὖν σὺν τοῖς θεοῖς etc. schliessend ib. § 27 ἀτιμίαν φέροντα. [καὶ χρῆ]ματα οὕτως ἂν μοι δοκῶ ἥδιόν σοι [ὑπαρξῆσθαι] ..... Der Text ist dem Cod. D. Dindorf's verwandt.

Herkunft unbekannt.

355.

Codex graec. qu. 53. Pap. cm. 20,2×14,5. XV. Jh. 68 Blätter. Am Anfange fehlen 4 Blätter. Die Handschrift ist ausgezeichnet durch eine Reihe grosser Initialen mit zum Theil phantastischen Arabesken, Thieren etc.

Die Liturgien des Chrysostomus und des Basilius.

fol. 1ʳ beginnt die Liturgie des Chrysostomus verstümmelt, mit der εὐχὴ πρὸ τοῦ εὐαγγελίου und schliesst auf fol. 24ʳ. fol. 24ᵛ ist unbeschrieben.

fol. 25ʳ: ἡ θεία λειτουργία τοῦ μεγάλου βασιλείου τοῦ μεγάλου. Schluss auf fol. 67ᵛ mit der Unterschrift τέλος καὶ τῷ θεῷ δοξα αμιν. fol. 68 leer.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

356.

Codex graec. qu. 54. Perg. cm. 23,6×17,7. XI. Jh. 66 Blätter, von denen das 27. ausgeschnitten und bis auf einzelne Buchstaben am innern Rande verloren gegangen ist; von fol. 66 ist die äussere unbeschriebene Hälfte abgerissen und dabei der Schluss des Textes verletzt. Zwischen fol. 31 und 32 fehlt ein Blatt, zwischen fol. 56 und 57 2 Blätter. Die Handschrift ist zweispaltig geschrieben mit je 40 Zeilen auf der Seite. Die Schrift ist durch Nässe und Abreibung stark verloschen, die verloschenen Züge mehrfach in späterer Zeit nachgezogen.

fol. 1ʳ Überschrift: ΣΥΗ ΘΕΩ (in rother Arabeske) καὶ ἀρχῦμαι τὰ ἐκ τοῦ τριωδίου. Dem entsprechend enthält die Handschrift zunächst Abschnitte aus dem Triodion, und zwar Stücke von folgenden Tagen: fol. 1ʳ: κυριακὴ τοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρισαίου. fol. 2ᵛ: κυριακὴ τοῦ ἀσώτου. fol. 4ʳ: κυριακὴ τῆς ἀποκρέω. fol. 8ʳ: τῇ κυριακῇ τῆς τυροφάγου. fol. 10ʳ: τῷ σαββάτῳ τῆς α' ἑβδομάδος καὶ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος θεοδώρου τοῦ τύρωνος. fol. 13ᵛ: τῇ κυριακῇ τῆς ὀρθοδοξίας. fol. 16ᵛ: τῇ κυριακῇ τῆς σταυροπροσκυνήσεως. fol. 19ᵛ: καθῶν παρακλητικὸς ἦχου κατανυκτικὸς ψαλλόμενος τῇ ε' τῆς ε' ἑβδομάδος (die Akoluthie τοῦ μεγάλου κανόνος des Andreas Cretensis), welcher fol. 26ᵛ verstümmelt endet. fol. 28ʳ beginnt innerhalb eines alphabetischen Canons: Δέσμιος γέγονα τῇ ψυχῇ μου κ. τ. λ. Ἐκὼν ἐξήμαρτον κ. τ. λ. Ζήσεται Ὄστεν ὁ προφήτης κ. τ. λ. fol. 29ʳ: τῷ σαββάτῳ τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου λαζάρου. fol. 31ᵛ: τῇ κυριακῇ τῶν βαΐων. fol. 32ʳff. die einzelnen Tage der Osterwoche und zwar nicht nur bis zum Sonnabend, sondern über den Umfang des Triodions hinausgehend das Osterfest selbst umschliessend. Von fol. 51ʳ ab folgen Auszüge aus den Akoluthien der Sonntage und Hauptfeste von Ostern bis Trinitatis, nämlich fol. 51ᵛ: κυριακὴ τῶν μυροφόρων. fol. 54ʳ: κυριακὴ δ' τοῦ παραλύτου. fol. 56ᵛ: τῇ δ' τῆς μεγάλης ν'. fol. 58ʳ: ἡμέρα τῆς ἀναλήψεως. fol. 59ᵛ: τῇ κυριακῇ τῶν ἁγίων τεσ' θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ. fol. 61ᵛ: τῇ κυριακῇ τῆς ἁγίας ν'. fol. 64ʳ: τῇ κυριακῇ τῶν ἁγίων πάντων. Von einer Unterschrift auf fol. 66ʳ ist nur das Wort τέλος erhalten.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

357.

Codex graec. qu. 55. Perg. cm. 20,8×16. XII. Jh. 293 Blätter zu je 20 Zeilen.

Die Handschrift enthält die vier Evangelien und ist geschmückt mit 4 Vollbildern der Evangelisten auf fol. 1ᵛ. 84ᵛ. 139ᵛ. 229ᵛ. Vor der in Goldschrift geschriebenen Überschrift eines jeden Evangeliums breite bunte Arabeske. Am Rande des Textes die Überschriften der Capitel, die Ziffern der Unterabtheilungen derselben, die Anfänge der Perikopen mit Angabe der Tage, an welchen sie gelesen werden. Es fehlen: vor fol. 1 die ὑπόθεσις und das Capitelverzeichniss des Evangeliums Matthaei, 1 Blatt hinter fol. 2 enthaltend Ev. Matth. I, 12 ἐχονίας ἐγέν[νησε — 23 μεθερμη]νευόμενον, 1 Blatt hinter fol. 6 enthaltend Ev. Matth. IV, 4 ἐκπ[ορευομένῳ — 18 ἀδελ]φούς.

Digitized by Google

fol. 2r beginnt das Evangelium Matthaei mit der Überschrift: τὸ κατὰ ματθαῖον ἅγιον εὐαγγέλιον. Schluss desselben auf fol. 80v mit der Unterschrift: τὸ κατὰ ματθαῖον ἅγιον εὐαγγέλιον, ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ ἐν ἱερουσαλὴμ μετὰ χρόνους ὀκτὼ τῆς χριστοῦ ἀναλήψεως.

fol. 81r: ὑπόθεσις εἰς τὸ κατὰ μάρκον ἅγιον εὐαγγέλιον. fol. 82r: τὰ κεφάλαια τοῦ κατὰ μάρκον ἁγίου εὐαγγελίου. fol. 85r: τὸ κατὰ μάρκον ἅγιον εὐαγγέλιον. Schluss desselben fol. 134v: τὸ κατὰ μάρκον ἅγιον εὐαγγέλιον, ἐξεδόθη μετὰ χρόνους δέκα τῆς χριστοῦ ἀναλήψεως.

fol. 135r: ὑπόθεσις εἰς τὸ κατὰ λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον. fol. 136r: τοῦ κατὰ λουκᾶν ἁγίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 140v: τὸ κατὰ λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον. Schluss desselben fol. 225v: τὸ κατὰ λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον, ἐγράφη ἐν ῥώμῃ ὑπ' αὐτοῦ. ἐπιτρέψαντος αὐτὸν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ κορυφαίου παύλου ἐν ὁμοιώματι λέοντος. ἐξεδόθη δὲ μετὰ χρόνους πεντεκαίδεκα τῆς χριστοῦ ἀναλήψεως. Darunter kryptographisch der Name Θεοδόσιος.

fol. 226r: ὑπόθεσις εἰς τὸ κατὰ ἰωάννην ἅγιον εὐαγγέλιον. fol. 228r: τοῦ κατὰ ἰωάννην ἁγίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 230v: τὸ κατὰ ἰωάννην ἅγιον εὐαγγέλιον. Schluss auf fol. 292v: τὸ κατὰ ἰωάννην ἅγιον εὐαγγέλιον, ἐγράφη μετὰ χρόνους τριάκοντα δύο τῆς χριστοῦ ἀναλήψεως. Darunter: τῶ συντελεστῆ τῶν καλῶν θεῶ χάρις· ἔχων εὐχου ὑπὲρ τοῦ γεγραφότος οἰκτροῦ Ὑαρίωνος· καὶ διά τὸν κύριον. Dem ist von späterer Hand mit rother Schrift hinzugefügt: σὺν αὐτοῖς ἅπασιν καταχρέως τοῖς ἀρθοδόξοις καὶ σεπτῆς καὶ πιστοῖς ἀντιπίστιος. Von fol. 293 ist die äussere Hälfte abgerissen, auf der inneren Hälfte steht folgender Rest einer Aufschrift, welche wenig jünger ist als die Schrift des Textes: μηνὶ ὀκτωμβ[ριῳ . . . . .] | κυριακῆ. περὶ . . . . . | ἰνδικτιῶνος δεκάτης τοῦ ἑξακις χιλιο[| στοῦ ἑξακοσιοσ[τοῦ . . . . .] | ἔτους· ἐκο[μήθη . . . . .] | κομνηνο[ς . . . .]στος . . . . . | ὁ ἕκτωνος τοῦ εὐσεβεστά[του βασιλέως?] | ἀλεξίου τοῦ κομνηνοῦ, καὶ . . . . .[ὁ] | περσεβάστου καὶ κτήτορος [τῆς δεσποτικῆς?] | μονῆς τῆς πανυμνήτου καὶ [περιβλέπτου θεοτόκου?] | τοῦ βοτονιάτου.

A. 1880 von einem Iuselgriechen zu Paris gekauft.

358.

Codex graec. qu. 56. Miscellanha. cm. 21,3×15,2. XVII. Jh. 229 Blätter, grosscentheils in Vulgär-Sprache.

1. fol. 1r Überschrift in schwarzer Dinte: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος περὶ εὐχῆς. Beg.: Ὅτι πῶς εἶναι ἡ προσευχὴ κεφάλαιον παντὸς ἀγαθοῦ καὶ πρόξενος. Schluss auf fol. 15r; fol. 15v unbeschrieben.

2. fol. 16r beginnt, von anderer Hand und mit besonderer Quaternionenzählung, mit rother Überschrift: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος ὅτι ὅπιος δὲν ἀλλὰ μοναχὸν τοῦ τὸ λόγου του ἄλλον δὲν δύναται νὰ τὸν δείκῃσι. Beg.: ἐγνωρίτεω καλὰ ὅτι ἐκεῖνοι ὁπου ἔχουσι τὸν νοῦν σκοτινόν. Schluss auf fol. 49v. Darunter: ἐγράφη μηνὶ ἰουλλίω κϛ'.

3. fol. 50r wiederum mit neuer Quaternionenzählung beginnend: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος κλήμεντος πάπα ῥώμης. Beg.: μαθητὴς τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ πρωτοκορυφαίου πέτρου τὸν ὁποῖον τὸν ἐχειροτόνησε μετὰ τὴν τελείωσιν τοῦ λίνου. Vor μαθητὴς ist später übergeschrieben: οὗτος ἦν.

4. fol. 143r: περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ κόσμου, καὶ περὶ τῶν τεσσάρων στοιχείων καθὼς λέγουσιν οἱ παλαιοὶ φιλόσοφοι καὶ ὁ ἀριστοτέλης. Beg.: Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς φιλοσόφους λέγουσι πῶς εἶναι αἱ ἀρχαὶ τοῦ κόσμου τὰ ἀπίπεδα.

5. fol. 151r: ἐκ τῶν διδασκαλιῶν τοῦ ἁββᾶ ἀμμωνᾶ. Beg.: Τέσσαρα πράγματα εἶσι καὶ ἐὰν ἓν ἐξ αὐτῶν ἔχει ὁ ἄνθρωπος, οὐ μετανοῆσαι δύναται (cf. Fabricius Bibl. graec. Tom. IX p. 260.) Schluss fol. 158r mit der Unterschrift: καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες εὐχεσθαι ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἰωαννάς ἱερομονάχου. Χρκ' (1620). (cf. Cod. qu. 51.)

Digitized by Google

6. fol. 159^{r} beginnt eine neue Handschrift in der Schriftsprache, mit neuer Quaternionenzählung, enthaltend: Βίος τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Κλήμεντος ἐπισκόπου ῥώμης μαθητοῦ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου πέτρου. Beg.: Κλήμης ἰακώβῳ τῷ κυρίῳ καὶ ἐπισκόπῳ καὶ ἐπισκόπων ἐπισκόπῳ. διέποντι δὲ τὴν ἐν ἱεροσολύμι ἁγίαν τῶν χριστιανῶν ἐκκλησίαν. (Clementis Rom. epitome de gestis S. Petri. Migne Patrol. Tom. 2 col. 469.) Schluss auf fol. 229^{v}. Darunter die Notiz: ετουτω βοιβλοιων εἶνα της ηπερατγίας δεσπήνης κμων θκὲ καὶ αιπαρθένου μαριας. λεγωμένοις σπηλαιστησας. απωτων ἅγιον μοῖνα καιναπίβηλοι να τω απωξενωσι ἐστῶ ἀφορεσμένος καὶ κατηραμενως. να ἔχι καὶ τὰς αρὰς τὸν ἁγίων τρηκοσιον πρων των ενοικαία σιωδου.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

359.

Codex graec. qu. 57. Bombycinhs. cm. 21,8×14,8. XIII. Jh. 187 Blätter, fol. 1—100 zu je 24 Zeilen, fol. 101—187 zu je 25 Zeilen. Ein grosser Theil der durch Nässe beschädigten Blätter ist am innern Rande auf Papier-Falze geklebt und am äussern Rande mit Papierstreifen reparirt; dabei sind von jüngerer Hand einzelne Lücken ergänzt und durch Nässe verloschene Stellen nachgezogen.

Die Handschrift enthält die Apostelgeschichte und die Briefe des neuen Testaments.

fol. 1^{r} rothe Überschrift: πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων τῇ ἁγία καὶ μεγάλη κυριακῇ τοῦ πάσχα. πράξεων τῶν ἀποστόλων τὸ ἀνάγνωσμα. Schluss der Apostelgeschichte fol. 58^{v} mit der Unterschrift: τέλος τῶν πράξεων.

fol. 58^{v}: κεφάλαια τῆς ἰακώβου ἐπιστολῆς. Schluss auf fol. 64^{v}, an dessen oberen Rande bemerkt ist: τέλος ἰακώβου ἐπιστολῆς στίχ. σμβ$^{\prime}$.

fol. 64^{v}: ὑπόθεσις πέτρου ἐπιστολῆς α$^{\prime}$. fol. 70^{r} Schluss. Darunter: πέτρου α$^{\prime}$ ἐπιστολή.

fol. 70^{v}: ὑπόθεσις πέτρου καθολικῆς β$^{\prime}$ ἐπιστολῆς. fol. 74^{v}: τέλος β$^{\prime}$ πέτρου ἐπιστολῆς.

fol. 74^{v}: ὑπόθεσις ἰωάννου καθολικῆς α$^{\prime}$ ἐπιστολῆς. fol. 81^{r}: ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ ἐπιστολή α$^{\prime}$. ἐγράφη ἀπὸ ἐφέσου στίχ. σοδ$^{\prime}$.

fol. 81^{v}: ὑπόθεσις ἰωάννου β$^{\prime}$ ἐπιστολῆς. fol. 83^{v}: τοῦ ἀποστόλου ἰωάννου ἐπιστολὴ καθολικὴ β$^{\prime}$. (daneben am Rande: στίχ. λ$^{\prime}$).

fol. 82^{v}: ὑπόθεσις τῆς ἰωάννου γ$^{\prime}$ ἐπιστολῆς. fol. 83^{v}: τέλος ἐπιστολῆς ἰωάννου γ$^{\prime}$.

fol. 83^{v}: ἐπιστολὴ ἰούδα ὑπόθεσις.

fol. 85^{v}: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολῆς. fol. 107^{r}: παύλου ἐπιστολὴ πρὸς ῥωμαίους στίχ. ψκ$^{\prime}$. ἐγράφει ἀπὸ κορίνθου.

fol. 107^{r}: ἡ ὑπόθεσις τῆς πρὸς κορινθίους α$^{\prime}$ ἐπιστολῆς. fol. 126^{v}: τέλος πρὸς κορινθίους α$^{\prime}$· ἐγράφη ἀπὸ φιλίππων διὰ στεφανᾶ καὶ φουρτουνάτου καὶ ἀχαϊκου καὶ τιμοθέου στίχ. ωϡ$^{\prime}$.

fol. 126^{v}: ὑπόθεσις τῆς πρὸς κορινθίους β$^{\prime}$ ἐπιστολῆς. fol. 139^{v}: ἡ πρὸς κορινθίους β$^{\prime}$ ἐγράφη ἀπὸ φιλίππων διὰ τίτου καὶ λουκᾶ στίχ. ψ$^{\prime}$.

fol. 139^{v}: ὑπόθεσις τῆς πρὸς γαλάτας ἐπιστολῆς. fol. 146^{v}: πρὸς γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης στίχ. σϡγ$^{\prime}$.

fol. 146^{v}: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ἐφεσίους ἐπιστολῆς. fol. 153^{v}: ἡ πρὸς ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ τυχικοῦ στίχ. τι$^{\prime}$.

fol. 153^{v}: ὑπόθεσις τῆς πρὸς φιλιππησίους ἐπιστολῆς. fol. 158^{v}: πρὸς φιλιππησίους ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διεπαφροδίτου στίχ. ση$^{\prime}$.

fol. 158^{v}: ὑπόθεσις τῆς πρὸς κολασσαεῖς ἐπιστολῆς. fol. 163^{r}: πρὸς κολασσαεῖς ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ τυχικοῦ καὶ ὀνησίμου στίχ. ση$^{\prime}$.

fol. 163^{r}: ὑπόθεσις τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς α$^{\prime}$ ἐπιστολῆς. fol. 167^{v}: πρὸς θεσσαλονικεῖς α$^{\prime}$ ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν στίχ. ρϡγ$^{\prime}$.

fol. 167^{v}: ὑπόθεσις τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς β$^{\prime}$ ἐπιστολῆς. fol. 170^{r}: πρὸς θεσσαλονικεῖς β$^{\prime}$. ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν.

fol. 170^{v}: ὑπόθεσις τῆς πρὸς τιμόθεον α$^{\prime}$ ἐπιστολῆς. fol. 175^{r}: πρὸς τιμόθεον α$^{\prime}$ ἐγράφη ἀπὸ λαοδικείας ἥτις ἐστὶ μητρόπολις φρυγίας τῆς πακατιανῆς στίχ. ... (die Zahl ist verklebt).

fol. 175^{r}: ὑπόθεσις τῆς πρὸς τιμόθεον β$^{\prime}$ ἐπιστολῆς. fol. 179^{v}: πρὸς τιμόθεον β$^{\prime}$ τῆς ἐφεσίων ἐκ-

Digitized by Google

κλησίας ἐπίσκοπον πρώτον χειροτονηθέντα. ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης ὅτε ἐκ δ[ευτέρας] παρέστην παῦλος νέρωνι τῶι καίσαρι βωμαίων.

fol. 179r: ὑπόθεσις τῆς πρὸς τίτον ἐπιστολῆς. fol. 181r: πρὸς τίτον τῆς κρητῶν ἐκκλησίας πρώτου ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα. ἐγράφη ἀπὸ νικοπόλεως τῆς μακεδονίας στίχ. ϛϡ.

fol. 181v: ὑπόθεσις τῆς πρὸς φιλήμονα ἐπιστολῆς. fol. 182r: πρὸς φιλήμονα καὶ ἀπρίαν δεσπότας τοῦ ὀνησίμου καὶ πρὸς ἄρχιππον τὸν διάκονον τῆς ἐν κολοσσαῖς ἐκκλησίας ἐγράφει ἀπὸ ῥώμης διὰ ὀνησίμου οἰκέτου στίχ. λζ.

fol. 182v: Einleitung zum Hebräerbriefe ohne Überschrift. fol. 182v: ὑπόθεσις τῆς ἐπιστολῆς. fol. 183r: πρὸς ἑβραίους. ὁ ἀπόστολος. Die Handschrift schliesst verstümmelt auf fol. 187v mit Ep. ad Hebr. cp. VII, v. 9.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

360.

Codex graec. qu. 58. Perg. cm. 22,5×17,4. XII. Jh. 534 Blätter.

Die Handschrift beginnt verstümmelt in einer aus verschiedenen Autoren zusammengestellten Einleitung in die Psalmen, deren Überschriften, Ausgaben etc., mit den Worten: ὑγδοήκοντα ὀκτὼ ἀκόλουθοι. τῶν οὖν τεσσάρων ἀρχόντων παράκεινται οἱ ψαλμοὶ ὡς καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ διδάξουσιν, aus der Einleitung des Athanasius zu seinem Psalmen-Commentar. (Migne Patrol. gr. Tom. 27 col. 57 C.) fol. 10v: εὐσεβίου εἰς τὰς ἐπιγραφὰς τῶν ψαλμῶν ἑρμηνεία σύντομος. fol. 11v: τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας εἰς τοὺς ψαλμούς. Beg.: εἰσὶ μὲν οὖν ἵνα τοῦτο πρῶτον τις τῆς βίβλου παρατηρήσεται οἱ μὲν δικηγηματικοὶ λεγόμενοι (Athanas. Brief an Marcellinus. Migne Tom. 27 col. 25 C.) Schluss: τοιοῦτος οὐν ἐστι καὶ χαρακτὴρ εἰς ὠφέλειαν τοῖς ἀνθρώποις ἐκ τῆς βίβλου τῶν ψαλμῶν (ib. col. 37 C.) fol. 16v: Verzeichniss der 150 Psalmen und der übrigen Stücke der Handschrift nach dem Hauptinhalt. Beg.: προτροπὴ θεοσεβείας καὶ ἀποτροπὴ τοῦ ἐναντίου. Schluss fol. 19r med. Der Rest der Seite ist von jüngerer Hand mit einem Traumdeutungsmittel aus den Psalmen beschrieben; die ursprünglich leere Seite 19v ist gleichfalls von jüngerer Hand zu einem Hallelujа mit musikalischen Noten benutzt.

fol. 20—496 enthält den Psalter mit Commentar, in der Weise geschrieben, dass 10 Zeilen in der Mitte jeder Seite den Text enthalten, der Rand rund umher mit dem Commentar beschrieben ist. Anfänglich finden sich auch zwischen den Zeilen Scholien von jüngerer Hand. Über dem ersten Psalm ist eine bunte Arabeske und in Goldbuchstaben das Wort Ἀλληλουια.

fol. 497 war leer; es ist darauf von jüngerer Hand der Psalm Davids nach dem Kampfe mit Goliath, welcher in den Handschriften auf den Psalter zu folgen pflegt, nachgetragen: οὗτος ὁ ψαλμὸς ἰδιόγραφος τοῦ δαὸ καὶ ἔξωθεν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ρν' ὅτε ἐμονομάχησε πρὸς τὸν γολιάθ. Darunter: ἔχουσιν οἱ ρν' ψαλμοὶ στίχους ,βφπβ'. ἔχει ὁ ἅγιος πολίτης δόξας ἓ' καθίσματα κ'.

fol. 498 ff. enthalten, ebenso geschrieben und commentirt wie der Psalter, die ᾠδαὶ und προσευχαὶ, welche auf den Psalter zu folgen pflegen. Nur fol. 529v προσευχὴ συμεὼν und fol. 531v προσευχὴ μανασσῆ ohne Commentar.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

361.

Codex graec. qu. 59. Perg. cm. 25,5×18,4. XIII. Jh. 57 Blätter.

Die Handschrift ist durch Ausfall zahlreicher Blätter verstümmelt, ausserdem sind von einer Anzahl erhaltener Blätter grössere und geringere Stücke weggeschnitten. Diese letzteren gewaltsamen Verstümmelungen haben ohne Zweifel ihren Grund darin, dass die Handschrift am Anfang eines jeden Abschnittes (es fehlen, mit einer Ausnahme, sämmtliche Ueberschriften) und am Rande mit Illustrationen versehen war, von denen geringe Reste auf foll. 14. 15. 18 erhalten sind. Die

Digitized by Google

Initialen des Textes, die eine erhaltene Überschrift auf fol. 41r, und einzelne Randscholien sind in Goldschrift auf rothem Untergrunde ausgeführt.

Predigten des Gregorius Nazianzenus.

fol. 1r beginnt verstümmelt: ἀλλ' ἐκ τῶν περὶ αὐτὸν ἄλλης ἐξ ἄλλου φαντασίας συλλεγομένης. Gregor. Or. 45 in pascha cp. 3 (Migne Patrol. Gr. Tom. 36 col. 625 C.) Schluss der Predigt fol. 13v. Es fehlen daraus 1 Blatt hinter fol. 2, 3 Blätter hinter fol. 7.

fol. 14r beginnt nach Ausfall eines Blattes: εἰς τοὺς αἰῶνας. ἵν' ἐγὼ σωθῶ = Gregor. or. 44 in novam dominicam, cp. 2 (Migne ib. 609 A.) Die Predigt schliesst verstümmelt auf fol. 18v: καὶ λαμπρὸς τοῖς βήμασι συγκαλοῦσι λαὸν φιλόχριστον καὶ τοὺς ἄθλους δη.... (ib. col. 620 C.)

fol. 19r nach einem ausgeschnittenen Blatte: πανηγυρίζειν πνευματικῶς τὸν φιλέορτον = Gregor. Or. 41 in Pentecosten gleich nach dem Beginn (Migne ib. col. 427.) Schluss fol. 19v: ὁμοίως ἓν τε ἡμέραις καὶ ἔτεσιν. αἱ μὲν οὖν τῶν ἡμερῶν (ib. col. 432 A.)

fol. 20r: πρὸς ἓν βλέποντες μίαν ζωῆς ὁδὸν εἰδότες = Greg. Or. 15 in Maccabaeos cp. 3 (Migne ib. col. 916 A.) Schluss verstümmelt auf fol. 27v: ὡς ἐπὶ ῥυποῦ τὰ πράγματα (ib. col. 932 B.)

fol. 28r: καὶ περιέξεσθαι ἀλλήλων καὶ τηρήσειν τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος = Greg. Or. 24 in laudem Scti Cypriani cp. 2 (Migne Tom. 35 col. 1172 C.) Schluss fol. 33v: πάντες τὴν κατὰ τοῦ πονηροῦ καὶ πικροῦ διώκτου παράταξιν ἵνα μὴ φαινόμενος... (ib. col. 1192 B.) Hinter fol. 32 sind 4 Blätter ausgefallen.

fol. 34r: ἀλλὰ τί πάθω = Greg. Or. 19 ad Iulianum tributorum exacquatorem cp. 3 (Migne ib. col. 1045 B.) Schluss fol. 40v kurz vor Ende der Predigt: ὡς ἂν χρηστὴς καὶ φιλανθρώπου τῆς ἐκείθεν γραφῆς τυχόντες καὶ... Hinter fol. 34 und 35 fehlt je ein Blatt.

Von fol. 41 ist die obere Hälfte abgeschnitten; das erhaltene beginnt mit der Überschrift: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ θεολόγου λόγος εἰς τὰ ἅγια θεοφάνια ἤτοι γενέθλια = Greg. Or. 38. Schluss der Predigt fol. 49v. Es fehlt, ausser der oberen Hälfte von fol. 41v, je ein Blatt hinter fol. 47 und fol. 48.

fol. 50r beginnt nach Ausfall eines Blattes die Orat. 43 in laudem Scti Basilii mit den Worten: ... τέρπωθεν ἂν ἔγοι τὸ πρᾶγμα καλῶς (Migne Tom. 36 col. 496 A.) Schluss fol. 57v: γίνεται δὴ τότε θεάματι ἐλεεινὸν καὶ ἱστορίας ἄξιον (ib. col. 529 A.) Es fehlen je ein Blatt hinter fol. 50 und fol. 56, je drei Blätter hinter fol. 52 und 55.

Über einen früheren Besitzer der Handschrift giebt eine Aufschrift im vorderen Deckel des Einbandes Auskunft: οὗτος ὁ θεολόγος ἐστὶν τῆς πανυπερευλογημένης κυρίας θεοτόκου τιμομένης ὁδοῦβασσας(?) καὶ εἴτις τῶν χριανῶν(?) ὑστερήσαι. ἐχέτω τὰς ἀρὰς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν καὶ αὐτῆς τῆς θεοτόκου. ἀμήν. Ähnliches auf fol. 13v. Am unteren Rande von fol. 6v: ἐτοῦτο το βιβλιον εἶναι τῆς παναγίας καὶ τὸ ἔδωσα ὁ ἡγούμενος διὰ χάριν.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

362.

Codex graec. qu. 60. Pap. em. 21,5×15, aus mehreren Stücken aus dem XVI. Jh. zusammengestellt, zusammen 217 Blätter. Die meisten Stücke sind auseinander gerissen und die einzelnen Theile in grösster Unordnung durcheinander eingebunden. Die richtige Ordnung der 4 ersten Bestandtheile, bis fol. 168, ist die folgende: I. fol. 1—36 + 150—168. II. fol. 37—80 (dahinter 2 Blätter verloren) + 136—149 (hinter fol. 142 ein Blatt ausgefallen) + 89 + 113—128. III. fol. 81—88 + 196—135. IV. fol. 98—112 (hinter fol. 103 fehlt ein Blatt) + 90—97.

I, 1. fol. 1r beginnt verstümmelt das Protevangelium Jacobi mit den Worten ...κοι[τῶνι τοῦ ἁγιάσματος καὶ ἐξῆλθε καὶ δικαίοι αὐτοῦς. (cp. 6 gegen Ende. Evang. apocr. ed. Tischendorf p. 13.) Am Anfange fehlt ein Quaternio, da

Digitized by Google

die Paginirung mit 9 beginnt. Schluss auf fol. 12ᵛ.

2. fol. 12ᵛ: Νοεμβρίου κα'. τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ γερμανοῦ. λόγος εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον· ὅτε προσηνέχθη ἐν τῷ ναῷ ὑπὸ τῶν αὐτῆς γονέων. Beg.: ἰδοὺ καὶ πάλιν ἑτέρα πανήγυρις. (Migne Patrol. gr. Tom. 98 col. 309.)

3. fol. 21ᵛ: Αὐτοῦσ τοῦ τε'. περὶ τῆς τελειώσεως τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου. λόγος τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ θεολόγου. Beg.: τῆς ἁγίας θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας κατὰ τὸ εἰωθός. (cf. Berger in Aretin's Beiträgen 1805 Bd. 5 p. 632 ff. Tischendorf Apocalypses apocryphae p. 95.) Schluss fol. 34ᵛ. fol. 35. 36 waren unbeschrieben, und sind von junger Hand mit zum Theil aus den Jahren 1820,21 datirten Notizen ohne Interesse bedeckt.

4. fol. 150ᵛ: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου. ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου. λόγος εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς ὑπερευλογημένης δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας. Beg.: πάλιν χαρᾶς εὐαγγέλια. (Spur. Migne, Patrol. gr. Tom. 50 col. 791.)

5. fol. 157ᵛ: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου λόγος εἰς τὴν περιφανῆ καὶ ὑπέρλαμπρον ἑορτὴν τῶν βαΐων. Beg.: Ἤδη τῆς πνευματικῆς ἀκολουθίας προλάμπει τὰ χαρίσματα. (Spur. Tom. 61 col. 715.) Schluss auf fol. 166ᵛ, darunter eine vom 24. Juli 1777 datirte Notiz; fol. 167. 168 mit modernen Schreibereien ohne Werth versehen.

II. Pfedigten des Chrysostomûs über das Evangelium Johannis. fol. 37ᵛ: Βιβλίον β'. τὸ κατὰ ἰωάννην. εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν. τί ποιῶμεν, ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ κ.τ.λ. Beg.: οὐδὲν γαστριμαργίας χεῖρον. (Chrys. in Johann. or. 45, Tom. 59 col. 251.) Es folgen die 46.—54. Predigt, mit Lücken in der 50. zwischen fol. 80ᵛ und 136ʳ, in der 51. und 52. zwischen fol. 142ᵛ und 143ʳ in der 53. zwischen fol. 89ᵛ und 113ʳ. Schluss auf fol. 123ᵛ. fol. 123ᵛ—125ᵛ sind von einem Besitzer der Handschrift in den Jahren 1653—72 mit einer Art von Hauschronik versehen, in der er über Familienereignisse, seinen Haushalt und Umgebung und über Zeitereignisse berichtet.

III. Fragmente einer Predigtsammlung. fol. 81ʳ Überschrift: τῶ καιρῶ ἐκείνω φησὶν ἤκουσεν ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὴν ἀκοὴν τοῦ ἰησοῦ κ.τ.λ. Beg.: οὐδὲν οὕτω διώκει τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τοῦ θεοῦ ὡς ἡ πορνεία καὶ ἡ ἀκαθαρσία καὶ ἡ πλεονεξία. Schluss fol. 84ʳ: ἀλλὰ σκοπεῖτε ἀδελφοί μου ὅσα κακὰ διεπράξατο ἡ ἀναιδεστάτη ἡρωδιάς περιποιούμένη φυγεῖν τὸν ἔλεγχον κατήσχυνε καὶ ἑαυτὴν καὶ τὸν ἄνδρα.

fol. 84ᵛ: τῆ κυριακῆ τῶν ἁγίων τιν θεοφόρων πατέρων. τῶ καιρῶ ἐκείνω φησιν ἐπάρας ὁ ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμούς κ.τ.λ. Beg.: μετὰ τὴν ἑορτὴν τῆς ἐνδόξου ἀναλήψεως τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μνήμην ἑορτάζομεν κατὰ τὴν παροῦσαν κυριακὴν τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν. Schluss fol. 88ᵛ: ὅτι παρα σοῦ χορηγεῖται πᾶν ἀγαθὸν καὶ σωτήριον καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῶ πατρὶ καὶ τῶ υἱῶ καὶ τῶ ἁγίω....

fol. 126ᵛ: λόγος εἰς τὸν εὐαγγελισμόν. ὁμιλία εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν θεοτόκου καὶ δεσποίνης ἀειπαρθένου μαρίας. Beg.: τὴν λαμπρὰν ἡμέραν καὶ φαιδρὰν ἑορτὴν τοῦ εὐαγγελισμοῦ ἑορτάζοντες.

fol. 129ᵛ: μηνὶ αὐγώστω ιε': λόγος εἰς τὴν κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου. τῶ καιρῶ ἐκείνω εἰσῆλθεν ὁ ἰησοῦς εἰς κώμην τινὰ γυνὴ δέ τις ὀνόματι μάρθα κ.τ.λ. Beg.: Ὥσπερ παράδεισος ἄλλος ἀγαπητὸ πολυανθὴς καὶ εὐώδης ἡ τῶν θείων καὶ εὐαγγελικῶν ῥημάτων ἀκρόασις ἐστί.

fol. 135ᵛ: τῶ καιρῶ ἐκείνω ἔρχεται ὁ ἰησοῦς εἰς πόλιν τῆς σαμαρείας τὴν λεγομένην συχάρ. Beg.: καὶ σήμερον ἡμῖν ἡ τῶν εὐαγγελικῶν ῥητόρων ἀναβλύζει πηγή. Schluss verstümmelt auf fol. 135ᵛ: ἀλλὰ εἰς βαβυλωνίους καὶ μήδους κατήγαγε καὶ ἐδούλωσεν αὐτούς.

IV. Drei Quaternionen eines κυριακοδρόμιον vom Sonntag Trinitatis ab.

fol. 98ʳ: κυριακὴ πρώτη τῶν ἁγίων πάντων. εἶπεν ὁ κύριος· πᾶς ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν

Digitized by Google

τῶν ἀνθρώπων κ.τ.λ. Beg.: εἰς μαρτύριον προτρέπει τοὺς μαθητάς ὁ χριστός. Schluss verstümmelt fol. 103ᵛ: ποτήριον δὲ ψυχροῦ δίδωσι καὶ ὁ διδάσκων τοὺς φλογιζομένους τῷ τοῦ θυμοῦ πυρὶ καὶ τοὺς ἐκκαιομένους ταῖς ἀτόποις ἐπιθυμίαις καὶ πράξεσι καὶ ποιῶν αὐτοὺς μαθητὰς τοῦ χριστοῦ. οὐκ ἀπόλλυσι γὰρ οὐδὲ οὗτος τὸν....

fol. 104ʳ beginnt verstümmelt eine neue Predigt: ....καλοῦ καὶ πρὸς ἀπώλειαν ἐξωστρήσασαν καὶ δι' ἁμαρτίαν πρὸς τὸ τοῦ ἅδῃ βάραθρον κατανήχησαν εὐδόκησε. Schluss fol. 109ᵛ: ἵνα τῶν ἐνταῦθα συσχερῶν καὶ κινδύνων καὶ θλίψεων καὶ τῆς ἐπιθέσεως τῶν ἐχθρῶν ἀπαλλαγῶμεν καὶ τῆς μελλούσης ἐλευθερωθῶμεν κολάσεως καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐπιτύχωμεν χάριτι τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ· ᾧ πρέπει δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

fol. 109ᵛ: κυριακὴ τρίτη. εἶπεν ὁ κύριος. ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός σου κ.τ.λ. Beg.: τῆς φιλαργυρίας οὐδέν ἐστι χαλεπώτερον. An fol. 112 schliesst fol. 90 an; Schluss der Predigt fol. 92ᵛ: ἀποσχώμεθα τῶν μεμισημένων καὶ πονηρῶν ἔργων καὶ πρὸς τὴν ἀργασίαν τῶν ἀγαθῶν πράξεων διαναστῶμεν· ἵνα τῶν ἐν ἐπαγγελίαις ἀγαθῶν ἐπιτύχωμεν. ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ᾧ ἡ δόξα κ.τ.λ.

fol. 92ᵛ: κυριακὴ τετάρτη Δ'. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ φησὶν εἰσελθόντι τῷ ἰησοῦ εἰς καπερναοὺμ προσῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος κ.τ.λ. Beg.: οὐδέν ἐστι τῆς ἀδιστάκτου καὶ καθαρᾶς πίστεως ἰσχυρότερον (sic). Schliesst verstümmelt fol. 97ᵛ: πολλῷ μᾶλλον σὺ θεὸς ὢν παντελούσιος καὶ παντοδύναμος.

V. Der Rest der Handschrift besteht aus Stücken verschiedener Herkunft.

1. fol. 169—176 ein Quaternio, beginnend mit dem Rest einer anderen Predigt auf den Hauptmann von Capernaum, mit den Worten: ..ἀπὸ καὺ' ἑαυτὸν ὑποδείγματος καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῆς ἀξίας κατασκευάζει ὁ ἑκατόνταρχος. Schluss fol. 174ʳ med.: καὶ πρὸς τὴν ἀνόληθρον τρίβον τῆς αὐτοῦ ἀκαταλύτου βασιλείας τρέχειν ἡμᾶς ἐνισχύσαι καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἀξιώσαι ὡς ὑπεράγαθος καὶ μακρόθυμος. ὅτι αὐτῷ πρέπει κ.τ.λ.

2. fol. 174ᵛ: Gebet an die Θεοτόκος von derselben Hand. Der freie Raum auf foll. 174ʳ und 174ᵛ ist von jüngeren Händen zu allerlei Notizen verwendet. Auf foll. 175ʳ und 176ʳ schreibt derselbe, welcher die Hauschronik auf fol. 123ᵛff. führte, ein Θαῦμα τῆς πανηγίας nieder, welches ihm ein Mönch im Jahre 1654 erzählte, als er die βασιλικὴ μονὴ τοῦ σωτῆρος εἰς τὸ μετέωρον ὄρος besuchte. Auf fol. 176ʳ berichtet ein παπᾶς Dorotheus über sein Leben im Kloster Σέλτζω, in welches er a. 1769 als Mönch eingetreten.

3. foll. 177—184 + 211—212 + 185—187 enthalten aus einem Menaeon die Akoluthie des 2. Mai, des Festes des heiligen Athanasius.

4. foll. 189—207ʳ enthalten aus dem Pentekostarion die Akoluthien des Pfingstsonntages. Am Anfange fehlt ein Blatt; das Erhaltene beginnt: ...χον κατέρα καὶ τὸν συνάναρχον υἱὸν καὶ τὸ συναίδιον καὶ πανάγιον πνεῦμα τὸ φωτίζων καὶ στηρίζων καὶ ἁγιάζων τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

5. foll. 207ᵛ: Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεολόγου λόγος εἰς τὸ ἅγιον πάσχα καὶ εἰς τὴν βραδυτήτα. Beg.: Ἀναστάσεως ἡμέρα καὶ ἡ ἀρχὴ δεῖπε. Gregor. Nazianz. Or. 1 (Migne Patrol. Tom. 35 col. 396.) Schluss verstümmelt fol. 210ᵛ: ἀπὸ τοῦ ἀληθινοῦ καὶ πρώτου kurz vor dem Ende der Rede (col. 401 A.)

6. fol. 213ʳ: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰ ω ά ν ν ο υ ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χ ρ υ σ ο σ τ ό μ ο υ ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους πέτρον καὶ παῦλον. Beg.: οὐρανοῦ καὶ γῆς ἅμιλλαν ὁρῶ. (Spur. Migne Patrol. Tom. 59 col. 491.) Bricht kurz vor dem Ende auf fol. 216ᵛ ab: κεκοίμηνται δὲ ἀμφότεροι ἐν πόλει βώμη, μηνὶ ἰου..... fol. 217: Moderne Notizen ohne Belang.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

363.

Codex graec. qu. 61. Perg. cm. 29×21. XII.—XIII. Jh. 177 Blätter, zweispaltig geschrieben mit je 21 Zeilen.

Digitized by Google

Die Handschrift enthält ein Evangelium. Die Überschriften der grösseren Abschnitte sind mit bunten Arabesken umgeben, der Initial jeder Perikope grösser in bunten Farben ausgeführt. Der erste Quaternio ist nach einer jüngeren Zählung mit ς' beziffert; die fehlenden 5 Quaternionen enthielten die Lectionen von Ostersonntag bis Pfingstsonntag.

fol. 1r: Σάββατον α' μετὰ τὴν πεντηκοστήν. εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ ματθαῖον. Es folgen die Lectionen der 17 Samstage und Sonntage nach Pfingsten. fol. 24v Ende mit der Unterschrift: τέλος τοῦ καταματθαίου, τὰ εὐαγγέλια τῶν σαββάτων καὶ τῶν κυριακῶν.

fol. 25r: Σάββατον α' τοῦ νέου ἔτους. εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ λουκᾶν. Bis fol. 53v folgen die Lectionen für die Samstage und Sonntage bis zum Sonntage τῆς τυρορφάγου. Unterschrift auf fol. 53v: τὸ λ σάββατον ια' τοῦ λουκά. καὶ λέγατε τῶ σαββάτω τοῦ κράτου· εἰσέρχωντε καθοβ. καὶ στήκειο λουκᾶς.

fol. 54r: σάββατον α' τῶν νηστειῶν καὶ μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος θεοδώρου. ἐκ τοῦ κατὰ μάρκον. Lectionen der Samstage und Sonntage der Fastenzeit und der Osterwoche (fol. 82v: εὐαγγέλια ιβ' τῶν ἁγίων παθῶν. fol. 106r: εὐαγγέλια τῶν ὡρῶν nämlich τῆς μεγάλης παρασκευῆς.) Schluss mit dem Ostersonntage auf fol. 125r.

fol. 126r beginnen die Lectionen für die Heiligenfeste: Μηνὶ σεπτεμβρίῳ α' ἀρχὴ τῆς ἰνδίκτου καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου συμεῶνος τοῦ στυλίτου. Schluss auf fol. 173r. Darauf folgen die 11 εὐαγγέλια ἑωθινά und auf fol. 177r die Angabe der Perikopenabschnitte für besondere Gelegenheiten wie εἰς ἐγκαίνια ἐκκλησίας, εἰς σεισμόν etc.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

364.

Codex graec. qu. 62. Perg. cm. 25×18. XIII. Jh. 187 Blätter. Die am Anfang und am Ende, wie durch vielfachen Blattausfall auch in der Mitte verstümmelte Handschrift wurde am Ende im XV. oder XVI. Jh. auf Papier ergänzt von drei verschiedenen Händen, von denen die erste fol. 188—224, die zweite bis fol. 229, die dritte bis fol. 234 schrieb. fol. 235 ist ein Pergamentblatt, welches aus einer anderen Handschrift in diese verschlagen worden. Die Blätter 38. 41—45. 203 sind stark verletzt, die Blätter 39 und 40 bis auf kleine Reste verloren. Ausserdem hat die Handschrift durch Nässe gelitten; die in Folge dessen verloschenen Schriftzüge sind vielfach von späterer Hand nachgezogen.

Die Originalhandschrift enthielt ein Menaenm der Monate November und December; in ihrem heutigen Bestande beginnt sie in der Akoluthie des 7. November in der ὠδὴ ε' bald nach dem Anfang mit den Worten: αἵματι μαρτυρικῷ καὶ ἐξυφασμένην τῇ χάριτι τῇ σῇ. Der Verlust am Anfange beträgt, wie sich aus sporadisch erhaltenen alten Quaternionen-Ziffern berechnen lässt, 3 Quaternionen und 2 Blätter. Hinter fol. 102 fehlen der 17. und 18. Quaternio mit den Akoluthien vom Schlusse des 26. November bis zur Mitte der ὠδὴ γ' des 30. November. Das Menaeum des December beginnt auf fol. 107r, auch dies ist durch Ausfall je eines Blattes hinter fol. 167 (Stücke des 17. December), fol. 171 (Stücke des 18. und 19. Dec.) und fol. 185 (Stücke des 20. Dec.) verstümmelt. Die alte Handschrift schliesst auf fol. 187r mit der ὠδὴ ς' des 20. December, die Ergänzung setzt auf fol. 188r mit der ὠδὴ ζ' desselben Tages ein. Diese Ergänzung schliesst auf fol. 234r mit der kryptographischen Unterschrift: . . πλν τηεπερα ἄγβας. fol. 235 beginnt: ὑπὸ χαρᾶς αἰφνιδίου διεφόνουν ἀμφότεροι· καὶ λαλεῖν ἀλλήλοις βουλόμενοι ἀφασία συσχεθέντες ἐκ τῆς ἀπλήστου χαρᾶς ἐπέχειν ἑαυτοὺς οὐκ ἠδύναντο = Clem. Rom. de gestis S. Petri cp. 118. (Migne Patrol. gr. Tom. 2 col. 556 C.)

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

365.

Codex graec. qu. 63. Miscellanhs. aus verschiedenen Stücken des XVIII. Jh. zusammengebunden, cm. 21×16, zusammen 273 Blätter, zum Theil in Vulgär-Sprache.

Digitized by Google

1. fol. 1^{r} beginnt verstümmelt in einer Geschichte der Spaltung der morgen- und abendländischen Kirche mit den Worten: ... αἰς ἕνεον κριτήριον μία ὑπόθεσις τῆς κωνσταντινουπόλεως ἐκκλησίας. λαθείσης τῆς συνόδου ταύτης ἧτις πρώτη καὶ δευτέρα ὀνομάζεται διὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν συνέλευσιν τῶν πατέρων ἐκείνων πέμπει ὁ βασιλεὺς μὲ τὸν καγκελάριον λέοντα. Zwischen fol. 16 und 17 fehlt ein Stück; Schluss auf fol. 21^{r}.

2. fol. 22^{r} beginnt mit dem 29. Capitel einer Rhetorik. Überschrift: περὶ τῶν ζητουμένων καὶ φυλαττομένων ἐν τοῖς μεγέθεσι. Beg.: τὰ μὲν τῷ μεγέθει ἀνήκοντα μεγάλα καὶ ἔνδοξα καθεστηκέναι προσήκει, τῶν δὲ μεγάλων διττὸν ἐστι τὸ γένος. Cap. 30: περὶ τοῦ ἐπιδεικτικοῦ γένους etc. Schluss auf fol. 26^{r}; dahiuter scheint eine Anzahl von Blättern ausgeschnitten zu sein.

3. fol. 27^{r}: τοῦ αὐτοῦ θεολόγου λόγος εἰς τὰ ἅγια φῶτα τὴν ἐπιφανίων. Beg.: Πάλιν ἡμεῖς ὁ ἐμὸς καὶ πάλιν μυστήριον. μυστήριον οὐκ ἀπατηλόν. Gregor. Naz. Or. 39 (Migne Patrol. Tom. 36 col. 336.)

4. fol. 31^{r}: τοῦ αὐτοῦ θεολόγου κατὰ ἰουλιανοῦ βασιλέως στηλιτευτικὸς πρῶτος. Beg.: Ἀκούσατε τοῦτα πάντα τὰ ἔθνη Greg. or. 4 (Migne Tom. 35 col. 532.) Schluss auf fol. 33^{v}: ἥλιος ἱστάμενος καὶ σελήνη κατεχομένη καὶ ἰορδάνη ἀ..... (ib. col. 548 B.) fol. 33^{v} und 34 unbeschrieben.

5. fol. 35^{r}: τοῦ ἁγίου γρηγορίου ναζιανζοῦ τοῦ θεολόγου ἀπολογητικὸς τῆς εἰς τὸν πόντον φυγῆς ἕνεκεν κ.τ.λ. Beg.: Ἥττημαι καὶ τὴν ἧτταν ὁμολογῶ. Greg. or. 2 (Migne Tom. 35 col. 408.) Schluss fol. 62^{r}: καὶ τῶν πάλαι τοὺς εὐδοκιμωτάτους τῶν ἐπισκόπων εὑρίσκω ὅσους πώποτε εἰς ἀποστασίαν ἢ προφητείαν ἢ χάρις προυβάλετο τοὺς μὲν αἴξαντας προθύμως τῇ κλήσει.... (ib. col. 512 B.) Dieser Abschnitt ist in 2 Columnen nebeneinander geschrieben, von denen die eine den originalen Text, die andere daneben eine vulgärgriechische Paraphrase enthält.

6. fol. 63^{r}: εἰς ἅπασαν τὴν λογικὴν τοῦ ἀριστοτέλους μέθοδον προδιοίκησις, ἤτοι εἰσαγωγὴ γεωργίου σουγδουρῆ, τοῦ ἐξ ἰωαννίνων. τί ἐστὶ λογικὴ καὶ περὶ τῶν τριῶν ἐναργειῶν τοῦ νοός. Beg.: Ἀ περὶ τὴν φιλοσοφίαν σπουδὴ ὑμᾶς ὑποδέχεται, νέοι φιλομαθέστατοι. (Vgl. Ἱεράτος, Νεοελληνικὴ φιλολογία. σελ. 336. Sathas, Νεοελλ. φιλολ. σελ. 393. Schluss fol. 87^{r}. fol. 88 leer.

7. fol. 89^{r}: Ἐρμηνεία εἰς τοὺς τῆς ὀκταήχου ἀναβαθμοὺς ἐκδοθεῖσα παρὰ νικηφόρου καλλίστου τοῦ ξανθοπούλου. ζήτημα πρῶτον. Δεῖ μὲν οὖν πρὸ τῆς τῶν ἀντιφώνων αὐτῶν ἐξηγήσεως τούτοις ἐπιστῆσαι τὸν νοῦν. Schluss fol. 116^{v}.

8. fol. 117^{r}: ἀποκάλυψις ἰωάννου τοῦ θεολόγου καὶ εὐαγγελιστοῦ, εἰς ἁπλῆν γλῶσσαν ἑρμηνευθεῖσα, καθὼς οἱ θεολόγοι οἱ παλαιοὶ τῆς ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων ἑρμήνευσαν αὐτήν, εἰς κοινὴν ὠφέλειαν κείμενον ἁπλῆς μεταγλωττισθέν. Beg.: ἡ παροῦσα ἀποκάλυψις εἶναι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. Schluss fol. 184^{r}, fol. 184^{v} leer.

9. fol. 185^{r}: περὶ τοῦ πῶς δεῖ ὁμιλεῖν ἐυγγράφειν. κεφ. α'. περὶ τῶν γενῶν καὶ διαιρέσεων τῆς ὁμιλίας. Beg.: Μέλλοντι ὁμιλίαν ἐυγγράφειν. ἦν διδακτὸν εἰσὶθαμεν λέγειν, πρῶτον μὲν σκεπτέον ὑπὸ τίνι λόγου γένει κεῖται ἡ προτιθεμένη ὑπόθεσις. Schluss fol. 204^{r}, fol. 204^{v} unbeschrieben.

10. fol. 205^{r} beginnt verstümmelt der λόγος περὶ φιλομαθίας des Matthaeus Cantacuzenus mit den Worten: τῆς κτίσεως οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ ὅσω πλειόνων ἔχει τῶν μαθημάτων εὐπορίαν καὶ εἰδήσεις ἐπιστημῶν καὶ τὴν καθ' ἕκαστα γνῶσιν, τοσούτω μᾶλλον ἐπιπρατεστέρα γίνεται = Ματθαίου τοῦ Καντακουζηνοῦ λόγοι δύο ἐκδ. ὑπὸ Ἰωάννου Σακκελίωνος p. 10. Schluss fol. 205^{v}.

11. fol. 205^{v}: τοῦ αὐτοῦ βασιλέως κυρίου ματθαίου τοῦ καταικουζηνοῦ, εἰς τὴν ἑαυτοῦ θυγατέραν κυρὰν θεοδώραν τὴν καταικουζηνήν, περὶ τῶν τριῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων. λόγος δεύτερος. (Ib. p. 18.) Beg.: Πρώτερον μέν σοι φιλτάτη τὸν περὶ φιλομαθίας ἀπεστάλκαμεν λόγον.

12. fol. 209^{r}: προοίμιον εἰς τὴν τοῦ ἁγματος τῶν ἁγμάτων ἐξήγησιν, τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως καὶ αὐτοκράτορος ῥωμαίων κυρίου ματθαίου ἀσάνη τοῦ καταικουζηνοῦ. Beg.: Οὐ πάνυ μοι δοκεῖ

Digitized by Google

τυγχάνειν ὑμᾶς εἶναι. (Migne Patrol. Tom. 152 col. 997.) Das Prooemium schliesst mit folgenden Versen:

ματθαίου περικαλλέος ἥρωος βασιλῆος
ὑψικόμου σοφίης ἁρπεινῆς ἐξέχου ἔρνος
ὃς ῥὰ νόον κρυπτῶν ἀϊδῶν σαλομῶνος ἔφηνεν
εὐφραδίην ἁπέων ἀσκήσας στήθεσιν οἷσιν.

fol. 210^{v} beginnt die ἐξήγησις; hinter fol. 211 ist eine Lücke, fol. 212^{r} bricht die Schrift verstümmelt ab.

13. fol. 213 ist ein einzelnes Blatt aus einer umfangreichen Sammlung. Es beginnt mit dem Schlusse einer ἀπόκρισις auf eine Anfrage betreffend die βαθμοὶ τοῦ θείου βαπτίσματος. Es folgen κεφάλ. τζ΄ κυροῦ Θεοδώρου (Theodori Prodromi) τετράστιχα ἰαμβεῖα καὶ ἡρῶα κεφαλαιοδῶς ῥηθέντα ἐν τῇ παλλαιᾷ πάσῃ γραφῇ (Migne, Patrol. gr. tom. 133 col. 1101), und κεφάλ. τη΄. περὶ τῆς ἁγίας τριάδος.

14. fol. 214 bis zum Schlusse: Στεφανίτης καὶ ἰχνηλάτης, ἤ σοφία τῶν ἐνδῶν. Beg.: τὸ παρὸν φυσιολογικὸν βιβλίον. τὸ ἤγαρεν ἀπὸ τὴν ἰνδίαν καὶ τὸ ἐχάρισεν εἰς τὸν βασιλέα χοσρόην ἕνας σοφὸς ἄνθρωπος. Dies in schwer leserlicher Schrift geschriebene Stück wird durch starke Beschädigung durch Nässe noch unleserlicher gemacht, und bat durch Ausfall von Blättern sehr gelitten.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

366.

Codex graec. qu. 64. Perg. cm. 25,7><20. XII.—XIII. Jh. 135 Blätter, in zwei Columnen geschrieben. Vorne fehlt ein Blatt, am Schlusse mehrere Blätter.

Die Handschrift enthält ein Evangelium für alle Tage des Jahres von Ostern beginnend (fol. 76^{r}ff. die εὐαγγέλια τῶν παθῶν). Von fol. 100^{r} ab die Lectionen des Menologiums. fol. 100^{r} Schluss mit der Unterschrift: Τέλος τοῦ εὐαγγελίου τῶν ὁ΄ εὐαγγελιστῶν. fol. 130^{r}: Ἀρχὴ τῶν ἀναστασίμων ἑωθινῶν εὐαγγελίων. Im 9. derselben bricht die Handschrift ab.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

367.

Codex graec. qu. 65. Perg. cm. 27><21. 120 Blätter, von denen fol. 53—59 jüngere Ergänzung auf Papier sind. Von fol. 25 ist der grössere Theil der äusseren Hälfte abgeschnitten, die Blätter 109 ff. sind an der äusseren unteren Ecke verstümmelt. Ein grosser Theil der Handschrift ist Palimpsest, nämlich fol. 1—52 und 60—105 incl.

Die obere Schrift aus dem XV. Jahrhundert bietet ein Menaeum der Monate März, April und Mai. Es beginnt verstümmelt im Synaxarion der heil. Eudocia (1. März) mit den Worten: προστάγεται] ἀβριλλιανῷ τῆς βασιλείας κρατήσαντι ὑπὸ τῶν πρώην διαβληθεῖσα ἐραστῶν. Weitere Lücken im Menaeum des März finden sich hinter fol. 6 (Ende des 5. März und der ganze 6. März) und fol. 20 (Theile des 16. und 17. März). Der Monat April beginnt fol. 50^{r} col. 2, schliesst aber bereits fol. 52^{v} verstümmelt in der ὠδὴ ὁ΄ des zweiten April, während die Ergänzung auf fol. 53^{r} mit der ὠδὴ ζ΄ des 20. April einsetzt. Die Ergänzung geht bis zum Ende des April, obwohl der alte Theil bereits mit dem θεοτόκιον der ὠδὴ ζ΄ des 20. April wieder beginnt. Der Monat Mai beginnt fol. 73^{r} und geht ohne Lücke bis fol. 120^{v}, welches mit dem οἶκος vor dem Synaxarion des 29. Mai abbricht.

Die untere Schrift aus dem XII. Jahrhundert, in zwei Columnen zu ca. 32 Zeilen geschrieben, enthielt Predigten und Heiligenleben. Die Schrift ist nicht gewaltsam zerstört, so dass sie meistens ohne Mühe gelesen werden kann, nur wenige Blätter sind bis zur Unleserlichkeit verloschen. Dagegen ist die Reihenfolge der alten Handschrift bei der neuen Verwerthung des Pergaments vollständig aufgehoben, und die alten Lagen sind beliebig zu neuen Quaternionen zusammengelegt. Dadurch, und weil viele Blätter fehlen, ist der Zusammenhang der einzelnen Schriften überall unterbrochen. Die rothen Überschriften der Handschrift sind nirgends mehr zu entziffern, von den grossen Initialen, mit denen die einzelnen Stücke, so wie

Digitized by Google

die mit besonderen Überschriften versehenen Hauptabschnitte derselben begannen, sind überall deutlich erkennbare Spuren erhalten. Jedes Stück war am oberen Rande als λόγος mit Zusatz der laufenden Ordinalzahl bezeichnet, doch sind nur wenige dieser Bezeichnungen erhalten. So weit sich die Reste entziffern und bestimmen lassen, enthält die alte Handschrift Folgendes: Das 12. Stück bildete ein Bericht über die Deposition der Reliquien Johannes des Täufers in Emesa, dem in Act. Sanct. Jun. Tom. IV. 716 ff. abgedruckten aehnlich. Zu ihm gehören fol. 6 und 21, und er schliesst auf fol. 28r, nach der Angabe, dass die Deposition am 25. Oct. a. 467 Ind. 7. unter der Regierung des Valentinian und Marcian geschah, mit den Worten εὑρέθη δὲ ἡ τιμία αὐτοῦ κεφαλὴ μηνὶ φευρουαρίῳ εἰκάδι τετάρτῃ ἰνδικτιῶνος ἕκτης· ὅπως πάντες μετανοήσαντες καὶ τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ φυλάξαντες δοξάσωμεν τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. Auf demselben Blatte beginnt als λόγος ιϛ′ bezeichnet die Predigt des (Pseudo-)Chrysostomus εἰς τὸν τελώνην καὶ τὸν φαρισαῖον (Migne Patrol. Tom. 62 col. 723.) Beg.: Τῆς φιλαργυρίας τὸ πάθος ἐπιθυμεῖ τὴν πλεονεξίαν. Dazu gehört fol. 95. Auf fol. 15r schliesst das 14. Stück mit den Worten: ... τὴν ἀδικείαν καὶ δὸς δόξαν τῇ σῇ φιλανθρωπίᾳ ἡ πρέπει δώξα καὶ ἡ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. Dahinter beginnt das 15. Stück (λόγος ιε′ am Rande): Πάλιν χαρᾶς εὐαγγέλια πάλιν ἐλευθερίας μηνύματα, eine Predigt auf die Verkündigung Mariae abgedr. in den Werken des Gregorius Thaumaturgus. (Migne Patrol. gr. Tom. X col. 1172 ff.) Dieselbe ist auf foll. 15. 20. 31. 44r vollständig erhalten. fol. 44r col. 2 als λόγος ιϛ′ (Pseudo-)Chrysostomus in Lazarum quatriduanum. (Migne Tom. 62 col. 775. spur.) Beg.: Ἀγαπητοί ὥσπερ μήτηρ φιλότεκνος. Fortsetzung auf fol. 88. Ohne dass man die Stellung derselben in der Reihenfolge der einzelnen Stücke angeben könnte, lässt sich noch Folgendes als Inhalt der Handschrift erkennen. Auf fol. 5r schliesst eine Predigt: ... μηδὲ κωλύεται τὰ νήπια ἔρχεσθαι πρός μαι. τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. αὐτῷ ἡ δόξα κ.τ.λ. fol. 5v beginnt die fälschlich dem Amphilochius zugeschriebene Vita des Basilius (Amphilochii opp. ed. Combefis p. 155 sqq.) Beg.: Ἀγαπητοί οὐκ ἦν ἀπεικός. Dazu gehören ausserdem foll. 12. 81. 73. 27. 45. 22. 41. 52. 68. 67. 76. 80. 74. 40. 9. 71. 10. 24. 25. — foll. 8. 11. 17. 18. 23. 26. 29. 33. 36. 38. 39. 42. 43. 50. 69 gehören einem ausführlichen Bericht über Leben und Wunder des heil. Menas an (nicht der bei Surius und Metaphrastes.) Daran schliesst sich fol. 69v letzte Zeile: Chrysostomus in anomoeos VI, de Philogonio. Migne Tom. 48 col. 747. Ἐγὼ μὲν καὶ σή, ...; weitere dazugehörige Blätter sind 3. 14. 4. 72. 46. 51. Auf fol. 51 findet sich der Schluss; daran schliesst sich die Predigt des Gregor von Nyssa auf den h. Stephanus (Migne Tom. 46 col. 701 ff.) Beg.: Ὡς καλὴ ἡ τῶν ἀγαθῶν ἀκολουθία, ὡς γλυκεία ἡ τῆς εὐφροσύνης διαδοχή. fol. 100r schliesst ein Stück: .. μετὰ ἀγγέλων χορεύοντες, μετὰ ἀρχαγγέλων ἑορτάζοντες ὁμοῦ καὶ δοξάζοντες τὸν ἡμᾶς ἐκ τῆς φθορᾶς ἀναστήσαντα χριστὸν τὸν θεὸν ἡμῶν ᾧ ἡ δόξα κ.τ.λ. Darauf folgt fol. 100v eine Vita des heil. Georg beginnend: Ἡ μὲν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ πρωταιώνιος βασιλεία οὔτε ἀρχῆ ἡμερῶν οὔτε ζωῆς τέλος (vgl. Vesselovakij im Sbornik der Petersb. Akademie XXI, 2 (1881) p. 172 ff.) Dazu gehören foll. 101. 102. 103. Aus einer vita des Johannes Chrysostomus stammen foll. 32. 47: ans den Akten des Apostels Johannes foll. 48. 49. 77. 79. 84. 87.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

368.

Codex graec. qu. 66. Perg. cm. 22×16. XI.—XII. Jh. 341 Blätter zu 21 Zeilen, von denen die fol. 290—

Digitized by Google

297 einen jüngeren, aber gleichfalls auf Pergament geschriebenen Ersatz für einen verlorenen Quaternio der Original-Handschrift bilden.

Die Handschrift, die vier Evangelien enthaltend, ist prächtig geschmückt. Auf fol. 6^{v} 158^{v} 263^{v} finden sich die Bilder der Evangelisten Matthaeus, Lucas und Johannes, fol. 264^{v} eine Darstellung Johannes des Täufers in der Wüste. Das Bild des Evangelisten Marcus, welches sich nach den auf fol. 99^{r} abgedrückten Farbenspuren vor diesem Blatte befand, ist verloren. Dagegen sind auf den unbeschriebenen fol. 5^{v} und 262^{v} Bilder der Evangelisten Matthaeus und Johannes, offenbar aus einer anderen Handschrift ausgeschnitten, hier eingefügt. Ausser diesen Darstellungen, deren jede eine ganze Seite einnimmt, ist die Handschrift mit 33 meistens wohlerhaltenen Illustrationen im Texte geschmückt, welche folgende Gegenstände darstellen: fol. 9^{v} Geburt Christi; fol. 46^{v} Christus auf dem Meere wandelnd; fol. 53^{r} Verklärung; fol. 64^{v} Heilung von Blinden; fol. 65^{v} Einzug in Jerusalem am Palmsonntag; fol. 67^{r} Feigenbaum ohne Früchte; fol. 87^{v} Christus in Gethsemane; fol. 89^{r} Judaskuss; fol. 91^{v} Petrus und der Hahn; fol. 96^{r} zwei Frauen am Grabe trauernd; fol. 120^{v} Austheilung der Brode und Fische; fol. 125^{r} Heilung eines Tauben; fol. 165^{r} Verkündigung; fol. 168^{v} Darstellung der Prophezeiung von dem Kinde, welches den Weg bereitet (Ev. Luc. I, 76); fol. 171^{v} Der alte Symeon; fol. 177^{r} Taufe Christi; fol. 180^{r} Christus legt in der Synagoge die Schrift aus; fol. 251^{r} Trauer des Petrus über die Verleugnung; fol. 251^{r} Verspottung und Geisselung Christi; fol. 253^{v} Simon trägt Christo das Kreuz nach; fol. 254^{v} Kreuzigung; fol. 256^{v} Kreuzabnahme; fol. 260^{v} Christi letzte Aufträge an die Jünger; fol. 261^{r} Himmelfahrt; fol. 272^{v} Hochzeit zu Kana; fol. 277^{v} Christus und die Samariterin; fol. 282^{r} Christus am Teiche Bethesda; fol. 298^{r} Heilung eines Blinden; fol. 307^{v} Erweckung des Lazarus; fol. 309^{v} Salbung der Füsse Christi durch Maria; fol. 314^{r} Fusswaschung der Jünger; fol. 334^{r} Das Grab wird offen gefunden; fol. 336^{v} Thomas legt die Hände in die Wundenmale. Unter jeder Illustration ist der illustrirte Vers in Goldschrift wiederholt, ebenso sind die Überschriften und die ersten Zeilen jedes Evangeliums, die Kapitelzahlen und Überschriften am Rande in Goldschrift ausgeführt. Die halbe Seite vor Beginn eines jeden Evangeliums ist mit Arabesken und Thiergestalten angefüllt, der Initial desselben gross in bunten Farben ausgeführt.

fol. 1 der Handschrift ist unbeschrieben. fol. 2^{r} enthält eine arabische Schenkungsurkunde datirt vom 10 Tûba a. 935, fol. 2^{v}—5^{v} die synoptischen Canones. Auf fol. 7^{r} beginnt mit der Überschrift τὸ κατὰ ματθαῖον ἅγιον εὐαγγέλιον, das erste Evangelium, welches auf fol. 98^{v} schliesst. fol. 99^{r} ursprünglich leer, ist von jüngerer Hand mit den κεφάλαια τοῦ κατὰ μάρκον gefüllt, in der ursprünglichen Handschrift fehlen diese Übersichten bei allen Evangelien. fol. 100 und 101 leer. fol. 102^{r}: τὸ κατὰ Μάρκον ἅγιον εὐαγγέλιον bis fol. 157^{v}. fol. 158^{r} und foll. 159—161 waren leer, davon sind fol. 160^{r} und 161^{r} von junger Hand mit einem Gebete beschrieben. fol. 162^{r}: τὸ κατὰ λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον; Schluss desselben auf fol. 261^{r}. foll. 261^{v}—267^{v} mit Ausnahme der erwähnten Bilder leer. fol. 268^{r}: τὸ κατὰ ἰωάννην ἅγιον εὐαγγέλιον, welches fol. 339^{v} schliesst. Die jüngere Ergänzung umfasst das Stück VI, 60 — VIII, 59. fol. 340 und 341 waren ursprünglich leer, jetzt findet sich auf fol. 340^{v} von jüngerer Hand ein Gebet und folgende Notiz über einen früheren Besitzer: τῶ παρὸν τετραβαγγέλιον εὑρίσκεται εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου τῆς κομνήσεως. καὶ ὅποιος τὸ ἀποξενώσῃ νὰ εἶναι ἀφωρισμένος παρὰ θεοῦ παντοκράτορος. καὶ νὰ εὕρῃ καὶ τὴν κυρίαν θεοτόκον μαχομένην ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρα τῆς κρίσεως.

Die Handschrift ist im Januar 1881 von Themistokles A. Theophylaktopoulos in Pera durch Vermittlung des Botschafts-Dollmetschers Dr. Schröder angekauft. Nach

Digitized by Google

Angabe des Verkäufers stammt sie aus Kalavryta in Morea.

369.

Codex graec. qu. 67. Perg. cm. 25×18. XI. Jh. 234 Blätter zu 23 Zeilen.

Die Handschrift enthält die vier Evangelien. Auf foll. 4ᵛ, 69ᵛ, 113ᵛ, 183ᵛ die Vollbilder der vier Evangelisten. Die Überschriften der Evangelien sind in Goldschrift ausgeführt von Arabesken umgeben.

fol. 1 ursprünglich leer, ist dazu benutzt in Kreisen kalendarische Notizen über die Jahre der Welt 6532—35 (p. Chr. a. 1024—27) aufzuzeichnen. Von einer Notiz später Hand nur noch zu erkennen: Μανουὴλ ἀποκαστορίας ‖ .... εἰς τὴν πρόθεσιν: ‖ τὸ ὄνομ...

fol. 2ᵛ: τοῦ κατὰ ματθαῖον εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια.

fol. 5ᵛ: Εὐαγγέλιον κατὰ ματθαῖον. Schluss fol. 67ᵛ.

fol. 67ᵛ ohne Überschrift die Capitel des Evangelium Marci. fol. 70ᵛ: Εὐαγγέλιον κατὰ μάρκον, welches auf fol. 110ᵛ schliesst.

fol. 110ᵛ die κεφάλαια des Lucas-Evangeliums, fol. 184ᵛ: Εὐαγγέλιον κατὰ λουκᾶν. Schluss fol. 182ᵛ.

fol. 182ᵛ: Übersicht der Capitel-Überschriften des Evangeliums Johannis. fol. 184ᵛ: Εὐαγγέλιον κατὰ ἰωάννην. Schluss desselben fol. 233ᵛ.

Die Blätter fol. 233ᵛ und 234 ursprünglich unbeschrieben sind von Mönchen eines Klosters zu verschiedenen Zeiten zu Notizen benutzt, wie: κύριε βοήθει τῷ σῷ δούλῳ ἀθανασίῳ μοναχῷ τῷ τοῦδεβαβήλεως ἀμήν. — κύριε βοήθει τῷ σῷ δούλῳ ἀρσηνίῳ μοναχῷ. — μνήσθητι κύριε ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν δούλων σου γερασίμου μοναχοῦ καὶ ζηναΐδος μοναχοῦ καὶ ἰωανικίου μοναχοῦ καὶ ὅλς αὐτοῖς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως und dgl.

Die Handschrift ist gleichzeitig mit der vorhergehenden erworben, und soll aus dem Kloster Meteora bei Trikala in eine nahe gelegene türkische Moschee, von dort nach Constantinopel gekommen sein.

370.

Codex graec. qu. 68. Perg. cm. 17,6×12,3. XIII. Jh. 102 Blätter.

Von dem letzten Blatte ist der grössere Theil unten abgeschnitten; fol. 11 ist an Stelle eines verlorenen Blattes später eingeklebt und von ganz junger Hand beschrieben. Vorn sind 7 Pergamentblätter (besonders gezählt) aus einer andern Handschrift des XIII. Jahrhunderts vorgebunden, enthaltend Bruchstücke aus dem Johannes-Evangelium: fol. 1—6 Ev. Ioann. cp. X v. 5—cp. XI v. 54: ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ ,— Ἰησοῦς οὖν οὐκέτι παρρησίᾳ παρι[σπάτει]...; fol. 6 cp. XII v. 12—27: εἰς τὴν ἑορτὴν ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ ἰησοῦς εἰς ἱεροσόλυμα — ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν; fol. 7 cp. XIV v. 4—21: ὑπάγω οἴδατε καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε — ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ ἀγαπῶν με.

1. Die ursprüngliche Handschrift hat im Anfang zwei Quaternionen verloren, sie beginnt verstümmelt in einem Excerpt asketischen Inhalts: ... δίχα γὰρ ἐλλαβείας, οὐδὲ αὐτὸν τὸν θεὸν τίς τιμᾷ. Es folgen Excerpte aus Isaak, Johannes Climacus, Barsanuphius, Isidorus u. a. Schluss fol. 9ᵛ.

2. fol. 9ᵛ: βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν μάρκου τοῦ ἀθηναίου τοῦ ἀσκήσαντος ἐν τῷ ὄρει τῆς θρᾴκης τῆς οὔσης ἐπέκεινα τῶν ἐνδοτάτων μερῶν τῆς εὐξείνου αἱθιοπίας. Beg.: Διηγήσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς σεραπίων ὑπάρχων ἐν τῇ ἐσωτέρᾳ ἐρήμῳ τῆς αἰγύπτου. Acta SS. Mart. III 778 App. p. 40). Schluss fol. 28ᵛ: καὶ ὁδηγήσαι ἡμᾶς εἰς τὸ ἅγιον αὐτοῦ θέλημα· πρεσβείαις τῆς ἀχράντου θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἀμήν.

3. fol. 28ᵛ: τοῦ ὁσίου δωροθέου περὶ τοῦ εὐχαρίστως ὑπομένειν τοὺς πειρασμούς (Excerpte aus den Διδασκαλίαι des D.) Beg.: Ὀφείλει ὁ μοναχὸς ὁ μετὰ ἀληθείας προσερχόμενος δουλεῦσαι τῷ θεῷ. (Migne Patrol. gr. Tom. 88 col. 1761 ff.) Schluss fol. 36ᵛ: τὸ γὰρ μὴ εἰδέναι τὴν τοῦ πλησίον κακίαν, τίτλει σὺν θεῷ τὴν ἀγαθότητα.

4. fol. 36ᵛ: τοῦ ὁσίου νείλου περὶ ἀκτημοσύνης (Excerpte daraus). Beg.: Μή τις ἄπονον οἰέσθω καὶ μετὰ ῥαστώνης περιγινόμενον τὸ τῆς ἀκτημοσύνης κατόρθωμα. (cap. 2 Migne Tom. 79 col. 969.)

Digitized by Google

Schluss fol. 49r: καὶ πολλῆς ὀφειλούσης ἀπολαύειν τιμῆς.

5. fol. 49r: Excerpte aus einem Gerontikon. Beg.: Ἀδελφός τινα ἠρώτησε γέροντα λέγων· τί ἐστιν ἡ γεωργία τῆς ψυχῆς. Alsdann folgen Excerpte aus Theodorus Edessenus (fol. 51r), Chrysostomus (fol. 54r u. 55v), Barsanuphius (fol. 57r).

6. fol. 58r: ἐκ τῶν περὶ νήψεως κεφαλαίων ἡσυχίου (Excerpte). Beg.: Νῆψίς ἐστι μέθοδος πνευματική, ἀπαθῶν νοημάτων καὶ λόγων καὶ πονηρῶν ἔργων πάμπαν τὸν ἄνθρωπον σὺν Θεῷ ἀπαλλάττουσα. (Migne Tom. 93 col. 1480.) Schluss fol. 75r.

7. fol. 75r: τοῦ ὁσίου νείλου. Beg.: Ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ἐκδιώκει πάσας τὰς κακίας· ἡ δὲ ὀκνηρία ἐκδιώκει τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ.

8. fol. 77r: Πέτρου μοναχοῦ καὶ ἡσυχαστοῦ τοῦ Δαμασκηνοῦ. Beg.: Ἡ ἡσυχία ὡς ἀρχὴ καθάρσεως ψυχῆς ὑπάρχουσα. Schluss fol. 102r: καὶ οὕτως αὐτομάτως ἡ ἄλλη γνῶσις ἔρχεται ἐν τῷ νοΐ· ὡσαύτως καὶ αἱ λοιπαί.

Auf der Rückseite von fol. 102 steht die Notiz: Philipp Meyer, deutscher Pfarrer in Smyrna kaufte diese Handschrift von 108½ Blättern im December 1885. — Von diesem erwarb sie die Bibliothek a. 1887.

371.

Codex graec. qu. 69. Pap. cm. 21,4×14,4. XVI. Jh. 103 Blätter, die letzten Blätter von fol. 94 an sind wurmstichig.

Die Handschrift enthält Lexica.

1. fol. 1r: Λεξικὸν σὺν Θεῷ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἱεροσολύμων, in 2 Columnen geschrieben. Beg.: Ἀασάμην· ἐβλάβην· ἁβαρβάτως· καλῶς θρυπτομένων· ἄβατον· ἀπρόπτον· ἄβασις· ἀνάβασις. Schluss fol. 84r: τὸ ω μέτα μετὰ τοῦ ῥ· ὠγμα· ὤφθης· ὠνιαμένων· ὀψὲ τῆς ὥρας βραδέως ἐρχομένων· ὠφίσθην· ὤφισα.

2. fol. 84r: ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῆς λέξεως τῶν ρν ψαλμῶν. Beg.: Ἀλληλούια· ἔρχεται ὁ Θεός. Es folgen fol. 87r λέξεις τῶν ὠδῶν, fol. 88r λέξεις σὺν Θεῷ τῆς ὀκταεύχου, fol. 89r λέξεις τῶν κανόνων τῶν τοῦ χριστοῦ γεννωζόντων (sic) καὶ τῆς πεντηκοστῆς, fol. 92r λέξεις τῶν ἁγίων προφήτων, fol. 95r λέξεις τῶν πράξεων τῶν ἁγίων ἀποστόλων, fol. 96r λέξεις ἀποστολικαί, fol. 97r λέξεις τῆς πρὸς ἑβραίους ἐπιστολῆς. Schluss fol. 97v mit der Unterschrift: Ἐτελειώθη ἡ παροῦσα δέλτος ἐν μηνὶ μαΐῳ ιδ', ἡμέρα σαββάτῳ ἀρι" (1517). Darunter: Τὸ παρὸν λεξικὸν ἐπικτηθὲν πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἀναγνωστένταν (sic): καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες εὐχεσθαί μοι καὶ μὴ καταράσθαι ὅτι ἁμαθὴς τυγχάνω τῆς αὐτῆς τέχνης. Auf fol. 98r: ἁμαρτωλῶς ὑπαρίων ἱερομόναχος. ἔχε' ἐνδ. ε' (1517).

3. fol. 98r ff. (von anderer Hand) verschiedene Etymologien. Beg.: Πόθεν θέας· παρὰ τὸ θέω τὸ τρέχω· ταχὺς γάρ ἦν ὁ Θέας κ.τ.λ. Bricht unvollendet ab fol. 103v: πόθεν χελιδών· παρὰ τὸ τοὺς χείλεσι δονῆ· πᾶσα τῆς τροτγόνος . . .

Im Juli 1886 vom Pfarrer Phil. Meyer in Smyrna gekauft.

372.

Codex graec. qu. 70. Pap. cm. 27×17,5. XIX. Jh. 368 lose Blätter in einer Kapsel, nur auf der Vorderseite beschrieben.

Die Handschrift enthält des Damascius εἰς τὸν Πλάτωνος Παρμενίδην ἀποριαι καὶ ἀπλώσεις, Abschrift des Cod. Marcianus 246 fol. 216v—435r durch Prof. Emil Heitz in Strassburg.

Beg.: τὰς ἀμεθέκτους ταῖς μεθεκταῖς εἶπερ οὐσίαι τινες.

A. 1891 erworben.

373.

Codex graec. qu. 71. Pap. cm. 26,8×18,6. XV. Jh. 262 Blätter zu 30 Zeilen. Quaternionenbezeichnung auf dem ersten Blatte der Quaternionen in der untern rechten Ecke.

1. fol. 1r: Rothe Überschrift: βίος θουκυδίδου τοῦ συγγραφέως. Beg.: Θουκυδίδης ἀθηναῖος, ἀλλόρου ἦν παῖς. Schluss fol. 2r.

Darunter: ὦ φίλος. εἰ σοῦς εἶ, λάβε μ' ἐς χεῖρας. εἰ δὲ πέρυκας νῆϊς μουσάων, βίζον ἅ μὴ νοέεις. παῦροι δ' ἀγάσαντο θουκυδίδην ἀλόρου κεκροπίδην τὸ γένος. Es folgen die Namen der attischen Monate, darüber roth die entsprechenden römischen Namen.

Digitized by Google

2. fol. 3r: Roth: Θουκυδίδου ἀθηναίου συγγραφῶν, πρώτη. Schluss fol. 257v. Am Rande sind vereinzelt Varianten notirt.

Unterschrift: μιχαλλος ἀποστόλης βυζάντιος μετὰ τὴν τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος ἅλωσιν πενίᾳ συζῶν, καὶ τόδε τὸ βιβλίον ἐξέγραψεν.

3. fol. 258r: Roth: διονυσίου ἁλικαρνασέως: περὶ τῶν Θουκυδίδου ἰδιωμάτων: — διονύσιος ἀμμαίῳ τῷ φιλτάτῳ, χαίρειν: — Schluss fol. 262v: ἔχεις ὦ φίλε ἀμμαῖε τὰ παρατηρήματα καθ' ἕκαστον αὐτῶν ἐκ τῆς κοινῆς ἐξητασμένα πραγματείας ὡς ἐπεζήτεις. οὐτωμὲν ἀμμαίῳ.

Unterschrift: μιχαλλος ἀποστόλης βυζάντιος μετὰ τὴν τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος ἅλωσιν πενίᾳ συζῶν, μισθῷ καὶ τόδε τὸ βιβλίον ἐν Κρήτῃ ἐξέγραψεν.

Der Königlichen Bibliothek a. 1893 von der Universitäts-Bibliothek zu Berlin überwiesen, welche die Handschrift von Prof. Friedr. Martin am Friedrich-Wilhelms-Gymnasium zu Posen als Geschenk erhielt.

374.

Codex graec. qu. 71a. Pap. cm. 21×16. XIX. Jh. 83 Blätter.

Die Handschrift enthält eine Collation des Thucydides-Codex qu. 71 mit Bekker's Editio stereotypa. Berlin 1832.

Herkunft gleich der vorigen Nummer.

375.

Codex graec. qu. 72. Pap. cm. 29×20,7. XV. Jh. 322 Blätter zu 30 Zeilen, davor 2 ungezählte Pergamentblätter. Quaternionenbezifferung auf der Vorderseite des ersten Blattes der Quaternionen.

Die Vorderseite des ersten Pergamentblattes enthält unter der Überschrift: Cyrillus refert, von der Hand, welche die meisten der Randscholien der Handschrift schrieb, Bemerkungen über die Ansichten mehrerer Philosophen über das πρῶτον αἴτιον. Beg.: τὸ μὲν γὰρ πρῶτον αἴτιον ἀκίνητον. ἀφῃγῆς. εἰς ἄπαν. Schluss: ὑπὸ τοῦ ἀρίστου, ἀρίστην γεγονέναι τῶν γενηθέντων.

fol. 1r: Rothe Überschrift: πορφυρίου περὶ τοῦ πλωτίνου βίου, καὶ τῆς τάξεως τῶν βιβλίων αὐτοῦ. Beg.: πλωτῖνος ὁ καθ' ἡμᾶς γεγονὼς φιλόσοφος. Schluss fol. 13r med.: καὶ ἔ. τι ἂν ἡμᾶς ἄλλο κινήσῃ, αὐτὸ σημαίνει τὸ ἔργον.

fol. 13r med.: Roth: πλωτίνου φιλοσόφου ἐννεάδων τὰ καὶ τῶν κατὰ τὰς ἐννεάδας ἐπιγραφῶν τῶν βιβλίων, προέκθεσις: — ἐννεὰς πρώτη. Verzeichniss der Überschriften der 54 Bücher. Schluss fol. 14r med. Der Rest von fol. 14 unbeschrieben.

fol. 15r: Roth: πλωτίνου φιλοσόφου ἐννεάδων πρώτης, περὶ τοῦ τί τὸ ζῶον καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος. Daneben am Rande roth α, und so neben allen Überschriften die Ordinalzahl bis νδ. Schluss fol. 322v: βίος ἀνήδονος τῶν τῇδε. φυγὴ μόνου πρὸς μόνον. τέλος τοῦ σοφοῦ καὶ θεῖου Πλωτίνου. fol. 261v unbeschrieben, durchstrichen mit der Bemerkung: οὐδὲν λείπει. ὑγιές ἐστι.

Unterschrift: μιχαὴλ ἀποστόλης βυζάντιος μετὰ τὴν τῆς αὐτοῦ πατρίδος ἅλωσιν, πενίᾳ συζῶν, μισθῷ καὶ τοῦτο τὸ βιβλίον ἐν Κρήτῃ ἐξέγραψεν. ἐκατατιάξ.

Am Rande der Handschrift griechische und lateinische Bemerkungen von zwei verschiedenen Händen. Die eine seltner auftretende in zierlichen Schriftzügen mit schwarzer Dinte, welche bisweilen auch Schreibfehler der Handschrift corrigirt, ist die des Ermolaus Barbarus. Die andre in kräftiger Schrift mit brauner oder rother Dinte meistens Citate aus griechischen und lateinischen Philosophen beifügend ist älter, da fol. 37r eine solche Notiz von Barbarus weiter ausgeführt ist.

Die Handschrift war früher im Besitz des Klosters S. Michele di Murano. Vgl. den Mittarelli'schen Catalog col. 911. Daher die auf dem Rücken aufgeklebte Signatur: B. M. 92. Über frühere Besitzer berichtet das zweite der vorgebundenen Pergamentblätter: στίχοι ἐμβασιοὶ τοῦ ἀλεξάνδρου. πόνος μὲν πλωτίνου, πέδαι δ' ἐκ παρόδου βίβλος δ' εὐσημέρου νῦν κτῆμ' ἀλεξάνδρου (Alessandro Benedetti? vgl. Müller im Centralblatt f. Bibliothekswesen I p. 385). Darunter: hunc emi Ego Ermolaus Barbarus eques zachariae proc(uratoris) filius 1489. 11. Aug. d(uc)atis 7 aureis ab alexandro pradicto. Darunter: Plotininus (sic) Enendes. porfirius de plotini vita, et ordine librorum eius. Die von Mittarelli erwähnte Notiz über den von Alexander bezahlten Preis finde ich nicht.

A. 1893 von der Königlichen Bibliothek angekauft.

Digitized by Google

376.

Codex graec. qu. 73. Perg. cm. 22,5×16,5. XV. Jh., von verschiedenen Händen geschrieben. 46 Blätter, davon 44 beschrieben, das erste durch Wurmfrass leicht beschädigt. Die Blätter sind zu Quinionen zusammengelegt, welche auf dem ersten und zehnten Blatte beziffert sind.

1. fol. 1r: Rothe Überschrift: πορφυρίου εἰσαγωγή. Schluss fol. 11v mit der rothen Unterschrift: πορφυρίου εἰσαγωγή.

2. fol. 12r: ἀριστοτέλους κατηγορίαι. fol. 33r post init.: κατηγορίων ἀριστοτέλους τέλος.

3. fol. 33r post init.: ἀριστοτέλους περὶ ἑρμηνείας πρῶτον. fol. 44v med.: τέλος ἀριστοτέλους περὶ ἑρμηνείας.

Die ersten Initialen auf fol. 1r und fol. 12r in Gold mit farbiger Verzierung, auf fol. 1r eine farbige Arabeske. Am Rande hin und wieder in schwarzer Dinte Correcturen des Textes, in rother Bemerkungen über den Hauptinhalt und die Capitel-Eintheilung; einige der letzteren in Form von Überschriften im Text.

Am obern Rande von fol. 1r: πέτρου δήγλα αἰγνήτου βιβλος. Im vordern Einbanddeckel mit rother Dinte: II. 1894 auf der Auction der Bibliothek des Grafen Giacomo Manzoni angekauft.

377.

Codex graec. oct. 1. Pap. cm. 15,4×10,4. Drei Stücke aus dem XVI. Jh. zusammengebunden, im Ganzen 199 Blätter, von denen 1—7 und 194—199 unbeschrieben sind.

1. fol. 8r beginnt in einem theologischen Tractat, dessen erste beiden Capitel verloren sind, mit der Überschrift: κεφάλαιον γ'. Anfang: ὅταν θέλῃς νὰ ὑπάγῃς νὰ κοιμηθῇς λέγε τὸ πιστεύω καὶ τὸ πάτερ ἡμῶν καθὼς ἔκαμες ταχυτέρα, καὶ αὐτὴν σὴν προσευχήν. Hinter fol. 9 ist eine Lücke, aus der zwei Blätter mit dem Ende des 6., dem 7. und dem Anfange des 8. Capitels als fol. 20 und 21 in der Handschrift erhalten sind. fol. 10r med.: κεφάλαιον ι' ἐξήγησις εἰς τὸ πάτερ ἡμῶν; fol. 11v: κεφ. ια' ἐξήγησις τοῦ χαιρετισμοῦ τῆς θεοτόκου. Schluss fol. 12v: τέλος. Αὐτὴν τὴν πνευματικὴν θεωρίαν ἐποίησα ἀδελφέ, διὰ νὰ μάθωσιν πολλοὶ χριστιανοὶ τοὺς τρόπους τῆς προσευχῆς καὶ πῶς πρέπει νὰ δοξάζωσι τὸν θεὸν διὰ τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα ἀγαθά, τὰ ὁποῖα ἐποίησεν εἰς ἡμᾶς. καὶ ὅταν ἀναγινώσκουσιν ἕλα αὐτά, παρακαλῶ αὐτούς, ὅτι εἰς τὴν προσευχὴν αὐτῶν νὰ θυμηθῶσι καὶ ἐμοῦ τοῦ ἁλιβέλτου μαρῖνου, τοῦ χίου, ἀναξίου ἱερομονάχου κ.τ.λ.

2. fol. 13r von anderer Hand: ἐξήγησις τοῦ πάτερ ἡμῶν ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ ὁσίου δομινίκου, die 9 βαθμοὶ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ᾅδου betreffend. fol. 18v und 19, ursprünglich unbeschrieben, sind von späterer Hand mit Betrachtungen ähnlichen Inhalts versehen.

Den Rest der Handschrift von fol. 22r ab bildet grossentheils eine Predigtsammlung, offenbar ein einheitliches Stück, obwohl auf fol. 68r eine andere Hand zu schreiben beginnt, und von einem Autor.

3. fol. 22r: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν κυριακὴν τοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρισαίου λόγος. Beg.: Μὴ προσευξώμεθα φαρισαϊκῶς ἀδελφοί.

4. fol. 40v: εἰς τὴν κυριακὴν τοῦ ἀσώτου λόγος: τοῦ αὐτοῦ. Beg.: Σὲ κύριε τὸν ὄντα ἐν πᾶσι τῇ κτίσει ἀμαρτωλοὶ ποῦ φύγωμεν.

5. fol. 55v: Beginn einer Predigt ohne Überschrift: Ὁ σημερινὸς λόγος ἀδελφοί εἶναι περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας τὸν ὁποῖον θέλεται μάθειν τρία πράγματα.

6. fol. 68v: τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ τῆς ζητήσεως καὶ εὑρέσεως τοῦ θεοῦ, εἰς τὴν πρώτην κυριακὴν τῆς τεσσαρακοστῆς. Beg.: Μωσῆς ὁ θεσπέσιος διὰ νηστείας τελέται, καθαρθεὶς τὸν παθούμενον.

7. fol. 87r: εἰς τὴν δευτέραν κυριακὴν τῶν νηστειῶν λόγος. Beg.: Τὴν πνευματικὴν ἀδελφοὶ ἀναλαβόντες νηστείαν, τῇ γλώσσῃ μὴ λαλεῖται τὰ ὄδια.

8. fol. 104r: εἰς τὴν τρίτην κυριακὴν τῶν νηστειῶν λόγος. Beg.: Σήμερον γίνεται χαρὰ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπιγῆ. ὅτι τοῦ χριστοῦ τὸ σημεῖον κόσμῳ ἐμφανίζεται, σταυρὸς ὁ τρισμακάριστος.

9. fol. 120r: εἰς τὴν τετάρτην κυριακὴν τῶν νηστειῶν λόγος. Beg.: Δεῦτε ἐργασώμεθα ἐν τῷ

Digitized by Google

μυστικῷ ἀμπελῶνι καρποὺς μετανοίας. Schluss fol. 131ᵛ, fol. 132—139 leer.

10. fol. 140ʳ von derselben Hand: λόγος α΄. περὶ τοῦ νόμου τοῦ κυρίου. Beg.: Ὁ πῆξας ἀπ' οὐδενὸς τὴν γῆν τῇ προστάξει σου.

11. fol. 151ʳ: λόγος β΄ περὶ τῆς ἀγάπης. Beg.: Ὁ στερεώσας κατ' ἀρχὰς τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει καὶ τὴν γῆν ἐπὶ ὑδάτων ἐθράσας.

12. fol. 164ʳ: λόγος ἐν τῇ ἡμέρα τῆς σαρκώσεως. Dahinter ein durchstrichenes Wort, von dem nur ἀ...ου (Name des Verfassers?) zu erkennen ist. Beg.: Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον καὶ τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου ἡ φανέρωσις. Schluss fol. 176ᵛ.

13. Darauf folgen eine Reihe kürzerer Notizen, auf fol. 176ᵛ beginnend: Ἱστέον ὅτι μόνον τὸν ἅγιον πέτρον οἰκείᾳ χειρὶν ὁ σωτὴρ ἐβάπτισεν und ὅτι τὴν παναγίαν θεοτόκον πάτρος καὶ ἰωάννης ἐβάπτισαν. fol. 177ʳ: Gebet zur Θεοτόκος. fol. 177ᵛ: Ἱστέον ὅτι τὴν θεοτόκον ὁ μὲν ἰωάννης μητέρα τοῦ ἰησοῦ προσηγόρευσεν κ.τ.λ. fol. 178ʳ: περὶ τῶν θεοειδῶν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου, eine Beschreibung der inneren und äusseren Eigenschaften der Maria, beginnend: Ἱστέον κατὰ τὸν ἱστορικὸν ἀφροδισιανὸν ὅτι τῆς παναγίας θεοτόκου τὸ ἦθος ἦν σεμνὸν κ.τ.λ. (Vgl. über Aphrodisianus: Fabric. Bibl. Graec. T. XI p. 578 ed. Harles.) fol. 178ᵛ: Ἱστέον ὅτι ὁ πατὴρ ἰωάννου τοῦ θεολόγου ὁ ζεβεδαῖος ἦν ὁ δὲ μήτηρ σαλώμι θυγάτηρ ἰωσήφ.

14. fol. 179ʳ: ἡ ὕψωσις τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ. Beg.: Δεῦτε πιστοί, τὸ ζωοποιὸν ξύλον προσκυνήσωμεν. Schluss auf fol. 193ᵛ.

Die Handschrift stammt aus der Knobelsdorff'schen Bibliothek.

378.

Codex graec. oct. 2. Perg. cm. 16,5×11,2. 88 Blätter in Uncialschrift des IX. Jh. Die Blätter sind in falscher Reihenfolge gebunden, fol. 81—88 gehören vor fol. 1. Da auf fol. 81 die Quaternionenziffer κη΄ steht, so fehlen im Anfang 27 Quaternionen = 216 Blättern. Ausserdem fehlt der 29. Quaternio zwischen fol. 88 und fol. 1, welches mit der Ziffer Λ bezeichnet ist, und einige Blätter am Ende.

Die Handschrift enthält die Reste eines Psalters. Die Überschriften der Psalmen sind roth, neben einer jeden ist die Zahl der στίχοι des Psalms angegeben. Der erste Initial jedes Psalms ist in bunten Farben ausgeführt. Fol. 81ʳ beginnt mit Psalm 106 (105), 16 ἁφὰν τὸν ἅγιον κυρίου, fol. 88ᵃ schliesst mit Psalm 107, 37. fol. 1ʳ beginnt wieder mit der Überschrift von Psalm 111. Der Psalter endet auf fol. 64ᵃ. Es folgen die üblichen ᾠδαί. In der ᾠδὴ ἡσαΐου προφήτου bricht die Handschrift auf fol. 80ᵛ ab mit den Worten: ἀλλὰ πεσοῦνται οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ἀναστήσονται οἱ νεκροὶ καὶ ἐγερθήσονται .....

A. 1866 aus einem Sinai-Kloster durch Vermittelung von Heinr. Brugsch erworben.

379.

Codex graec. oct. 3. Perg. cm. 13,7×9,8. 268 Blätter, von denen fol. 5—266, zu je 16 Zeilen geschrieben, aus dem Jahre 1077 stammen.

fol. 1—4 sind Reste einer Handschrift eines Evangeliums des XII. Jahrhunderts in Quart. Die Blätter sind am Rande ringsum beschnitten, wobei einige Buchstaben des Textes weggefallen sind, und in der Richtung der Zeilen eingebogen, um sie so dem Octavformat der Handschrift anzupassen. Sie enthalten Pericopen aus Ev. Matth. cap. 14, cap. 22 und cap. 23. Ebenso finden sich hinten 2 Blätter aus einem Evangelium in Uncialschrift aus dem 9. Jahrhundert, in ähnlicher Weise in das Format der Handschrift gebracht, mit Abschnitten aus Ev. Lucae cp. 15 und 18, Ev. Matth. cp. 25.

Die Handschrift selbst enthält zunächst die Evangelien des Matthaeus und des Johannes; am Rande sind die Ziffern und Überschriften der Capitel, die Ziffern ihrer Unterabtheilungen, die Pericopen mit den Anfangsworten und den Daten angegeben.

fol. 5ʳ beginnt: ζήτει πρῶτον τὸν ἔμφυτον φόβον ἐμπόνως· καὶ τότε ἔνδον εὑρήσεις τὸν ἔμπυρον λόγον· τὸν διδάσκοντα ἄνθρωπον γνῶσιν. ‖ τὰ κεφάλαια τοῦ

Digitized by Google

κατά ματθαῖον ἁγίου εὐαγγελίου. Unter dem Capitelverzeichniss fol. 6ᵛ: ἁγία τριὰς ἐλέησον ἡμᾶς. fol. 7ʳ: εὐαγγέλιον κατά ματθαῖον. Ende des Evangeliums auf fol. 137ʳ mit der Unterschrift: εὐαγγέλιον κατά ματθαῖον στίχων βχ΄. τὸ κατά ματθαῖον εὐαγγέλιον ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ ἐν ἱερουσαλὴμ μετὰ χρόνους ὀκτὼ τῆς χριστοῦ ἀναλήψεως.

fol. 137ᵛ: τὰ κεφάλαια τοῦ κατά ἰωάννην εὐαγγελίου. fol. 138ʳ: Εὐαγγέλιον κατά ἰωάννην. Schluss desselben auf fol. 238ʳ; darunter: τέλος ἔλαιφε τὸ κατὰ ἰωάννην εὐαγγέλιον. στίχοι βτ΄.

fol. 239ʳ—248ʳ enthalten das 2—7. der εὐαγγέλια ἑωθινά; das erste und die vier letzten fehlen, weil sie den Evangelien Matthaei und Johannis entnommen waren.

fol. 248ʳ nochmals: εὐαγγέλιον κατά ἰωάννην στίχοι βτ΄. τὸ κατά ἰωάννην εὐαγγέλιον ἐξεδόθη μετὰ χρόνους τριάκοντα δύο τῆς χριστοῦ ἀναλήψεως. ἐν πάτμῳ τῇ νήσῳ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου. Dahinter folgen εὐαγγέλια διάφορα τῆς ἑβδομάδος καὶ εἰς λοιποὺς διαφόρους ἁγίους bis fol. 255ᵛ; zwischen fol. 252 und 253 ist ein Blatt ausgefallen.

fol. 256ʳ beginnen die Indices zu den Pericopenabschnitten der beiden Evangelien, Verzeichnisse der Anfangs- und End-Worte mit Angabe der Capitelziffern nach der Reihenfolge der Tage. fol. 256f. enthält unter der Überschrift: συναξάριον τῶν σαββατοκυριακῶν τοῦ κατὰ ἰωάννην ἁγίου εὐαγγελίου sämmtliche Tage von Ostern bis zum Montag nach Pfingsten, fol. 257ʳ unter der Überschrift συναξάριν τῶν σαββατοκυριακῶν τοῦ κατὰ ματθαῖον εὐαγγελίου sämmtliche Tage vom Dienstag nach Pfingsten bis zum 8. Sonntag nach Trinitatis, von da bis zum 16. Sonntage nach Trinitatis nur die Samstage und Sonntage. Auf diese folgen in ähnlicher Weise kurz verzeichnet ohne Überschrift die Lectionen aus den beiden Evangelien für einzelne Tage der Fastenzeit und für die Osterwoche; unter der Überschrift εὐαγγέλια τῶν ἁγίων παθῶν λεγόμενα εἰς τὸν ὄρθρον die neun aus den beiden Evangelien entnommenen Abschnitte, dann die εὐαγγέλια τῶν ὡρῶν τῆς ἁγίας παρασκευῆς, auf diese die Heiligentage, an denen Pericopen aus den beiden Evangelien verlesen werden, endlich die εὐαγγέλια ἑωθινὰ ἀναστάσιμα ἕνδεκα, diese einschliesslich der aus Marcus und Lucas entnommenen Lectionen; zum Schluss εἰς κοιμηθέντας κατὰ ἰωάννην. Die Subscription des Schreibers auf fol. 265ᵛ lautet: τέλος εἴληφεν ἡ μικρὰ βίβλος αὕτη διὰ χειρῶν βεβήλων μάρκου μοναχοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ξένου. οἱ ἐντυγχάνοντες αὐτῇ εὐχέσθωσαν ὑπὲρ ἐμοῦ διὰ τὸν κύριον ἀμήν. fol. 266ʳ: ἐγράφη δὲ ἐν τῷ ,ςφπε΄ ἐνδ. ια΄ μηνὶ μαΐου. (= a. 1077).

Herkunft gleich der der vorigen Handschrift.

380.

Codex graec. oct. 4. Perg. cm. 11,8×9. XII. Jh. 179 Blätter zu 26—27 Zeilen.

Die Handschrift enthält die 4 Evangelien. fol. 1 ist abgeschnitten und der Rest des inneren Randes am Deckel festgeklebt; hinter fol. 2 sind 3 Papierblätter eingeheftet, ohne dass dort eine Lücke wäre. Dagegen fehlen folgende Stücke: 1 Blatt hinter fol. 3 Matth. 3,12 ἄχυρον κατακαύσει — 4,17 ἡ βασιλεία τῶν enthaltend; 1 Blatt hinter fol. 15 mit Matth. 11,11 γυναικῶν — 12,2 ὃ οὐκ ἔξεστι ἐν; 1 Blatt hinter fol. 71 mit Marc. 9,49 — 10,21 ὁ δὲ ἰησοῦς ἐμβλέψας; 1 Blatt hinter fol. 85 mit Marc. 16,1 Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου bis zum Schlusse des Evangeliums; 1 Blatt hinter fol. 91 mit Lucas 2,46 καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς bis 3,11 μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι. Am Schlusse fehlen etwa 4 Blätter.

fol. 2ʳ beginnt mit Ev. Matth. 1,20 τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύματός ἐστιν ἁγίου. fol. 52ʳ: τὸ κατὰ μάρκον εὐαγγέλιον. fol. 86ʳ: τὸ κατὰ λουκᾶν εὐαγγέλιον. fol. 144ʳ: τὸ κατὰ ἰωάννην εὐαγγέλιον. Dasselbe bricht ab mit cp. 19 v. 31 ἵνα κατεαγῶσιν. Am Rande des Textes die Überschriften und Ordinalzahlen der Capitel.

Facsimile bei Wattenbach. Schrifttafeln zur Geschichte der griech. Schrift. Berlin 1876. T. XIX. Herkunft gleich der der vorigen Handschrift.

Digitized by Google

381.

Codex graec. oct. 5. Pap. cm. 15,2×10. XV. Jh. 323 beschriebene Blätter, dahinter 7 leere.

Die Handschrift enthält das Paracleticon des Ioannes Damascenus, die Hymnen auf die Jungfrau Maria für jeden Tag der Woche mit Freitag beginnend, achtmal wiederholt nach den 8 ἤχοι des Octoechs. Überschrift: κανόνες παρακλητικοὶ τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου. ποίημα ἰωάννου μοναχοῦ. ἦχος α′ beginnt auf fol. 1r; ἦχος β′ auf fol. 39v; ἦχος γ′ auf fol. 80v; ἦχος δ′ auf fol. 119v; ἦχος πλάγιος α′ auf fol. 160v; ἦχος πλάγιος β′ auf fol. 201r; ἦχος βαρύς auf fol. 245v; ἦχος πλάγιος δ′ auf fol. 282v. Schluss auf fol. 323v. fol. 323v: τέλος τοῦ θεοτοκαρίου. Auf dem letzten der angehefteten Blätter steht unter anderen werthlosen Notizen: ετούτο το θεότοκάρι ὑπάρχει τοῦ θρόνου τῆς ἁλεξανδρείας, auf dem Deckel, zum Theil beschädigt: ἐτούτο τὸ θεοτοκάρι [ὑπάρχει] ἐμοῦ μητροφάνη ἱερομονάχου [.....] καὶ ὅπειος εἴθελε μου τὸ πάρ[....] ἵνα σκύσητο φιλο τὸ χαρτι[....ε]χει τὰς ἁρὰς τῶν ἁγίων πατέρων [τῶν ἐν νικαία] συναθησθέντων. καὶ ἡ μερὶς αὐτοῦ μετὰ ἰούδα τοῦ ἰσκαριώτη. Darunter von anderer Hand: παρὰ δὲ αὐτοῦ ἡμεῖς ἔχομεν λαβόντες ἓν(γ) οὐδενὶ ἂν τολμη[....] ἀφαιρεῖν ἐπὶ τῷ αὐτῷ βάρει μέλλοι ...

Herkunft gleich der der vorigen Handschriften.

382.

Codex graec. oct. 6. Pap. cm. 22,5×14. XIX. Jh. 42 nur auf der Vorderseite beschriebene Blätter.

Abschrift der Blätter 148—168 des cod. Escorial. Ω—I—11, enthaltend die Excerpta de insidiis des Kaisers Constantin Porphyrogennetus aus Johannes Antiochenus und Malalas; am Anfange von fol. 1r eine Collation von Johannes Antiochenus frgm. 214 § 1—7 (Müller Fragmenta hist. graec. Tom. V, 27). Collation und Abschrift sind von der Hand des Prof. Geppert in Berlin a. 1872 gemacht; dieselben sind im Januar 1879 von Dr. Paul Ewald revidirt. Vgl. die der Handschrift beigebundene Abhandlung von Theod. Mommsen: Bruchstücke des Johannes von Antiochia und des Johannes Malalas, im Hermes Bd. VI p. 325 ff.

Von Prof. Theodor Mommsen 1872 geschenkt.

383.

Codex graec. oct. 7. Perg. cm. 15,2×11,8. XIII. Jh. 209 Blätter.

Die Handschrift enthält den Psalter, so geschrieben, dass jeder Vers mit rothem Initial beginnt. Am Anfange fehlen 5 Quaternionen und ein Blatt, nur ein Blatt davon mit Psalm 29, 13—30, 11 ist erhalten und als fol. 71 eingefügt. Ein Blatt, welches hinter fol. 6 fehlt, findet sich in der Handschrift als fol. 78.

1. fol. 1r beginnt mit Psalm 34 (33), 9: ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος. Der Psalter schliesst auf fol. 173v. Es folgen wie üblich die 11 ᾠδαί.

2. fol. 192r: ἀκολουθία τῆς ἀκαθίστου ἥτοι τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου. Dieselbe schliesst verstümmelt gegen Ende der alphabetischen 24 οἶκοι: Χάριν δοῦναι θελήσας ὀφλημάτων ἀρχαίων ὁ πάντων χρεωλύτης ἀνθρώπων, ἐπεδή[μησε ....

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

384.

Codex graec. oct. 8. Perg. cm. 11,2×8,3. XI. Jh. 260 Blätter. (1—258 und zwei, 120 und 139, doppelt gezählte).

Die Handschrift enthält den Psalter, so geschrieben, dass jedes der beiden respondirenden Glieder der Verse eine besondere mit goldenem Initial beginnende Reihe bildet; der erste Initial jedes Psalms ist grösser in bunten Farben ausgeführt, die Überschriften roth. Zahlreiche Scholien am Rande sind roth geschrieben mit blauem Initial. Die Handschrift ist sehr verstümmelt.

fol. 1r beginnt mit dem Psalm 33 (32) v. 12: λαὸς ὃν ἐξελέξατο εἰς κληρονομίαν ἑαυτῷ; davor

Digitized by Google

gehört fol. 250, welches mit πίστει, dem Schlusswort von Psalm 33, 4 beginnt. Lücken finden sich hinter fol. 2 (enthaltend Psalm 34, 7—35, 8); fol. 15 (Psalm 38, 20—39, 5); fol. 24 (Psalm 43, 3—44, 3); fol. 27 (Psalm 44, 23—45, 3); fol. 29 (Psalm 45, 15—46, 4); fol. 30 (Psalm 46, 9—47, 10); fol. 33 (Psalm 49, 11—16); fol. 35 (Psalm 50, 10—51, 2); fol. 44 (Psalm 55, 24—56, 5); fol. 49 (Psalm 59, 1—6); fol. 53 (Psalm 61, 1—9); fol. 55 (Psalm 63, 1—64, 3); fol. 70 (Psalm 69, 16—29); fol. 76 (Psalm 71, 24—72, 7); fol. 83 (Psalm 74, 8—76, 4); fol. 85 (Psalm 77, 6—78, 11); fol. 86 (Psalm 78, 20—41); fol. 88 (Psalm 78, 55—61); fol. 89 (Psalm 78, 70—79, 2); fol. 95 (Psalm 81, 10—86, 6); fol. 96 (Psalm 86, 14—87, 3); fol. 98 (Psalm 88, 9—89, 4); fol. 99 (Psalm 89, 11—17); fol. 104 (Psalm 90 n. 91); fol. 106 (Psalm 92, 16—94, 16); fol. 109 (Psalm 96, 2—97, 1); fol. 120 (Psalm 102, 29—103, 15; diese Lücke ist von junger Hand auf Papier ergänzt); fol. 125 (Psalm 104, 19—26); fol. 139 (Psalm 106, 46—107, 4); fol. 147 (Psalm 109, 12—17); fol. 153 (Psalm 112, 9—113, 6); fol. 161 (Psalm 118, 15—24); fol. 167 (Psalm 119, 45—62); fol. 172 (Psalm 119, 100—109); fol. 194 (Psalm 134, 3—135, 7); fol. 204 (Psalm 139 21—140, 5); fol. 207 (Psalm 141, 8—143, 7; davon 143, 1—7 auf einem Papierblatt von junger Hand ergänzt); fol. 216 (Psalm 146, 7—147, 4). fol. 223ᵛ Ende des Psalters mit der Unterschrift: ὁμοῦ ψαλμοὶ ρν. ὠδαὶ ξ. καθίσματα κ. στίχοι (die Ziffer fehlt). fol. 223ᵛ: οὗτος ὁ ψαλμὸς ἰδιόγραφος τοῦ ὰδ. καὶ ἐξεθέν τοῦ ἀριθμοῦ, ὅτε ἐμονομάχησε πρὸς τὸν γολιάθ. Nur $6^1/_2$ Verse sind erhalten. Darauf folgen die übrigen ὠδαὶ und προσευχαί, ebenfalls mit einigen Lücken; foll. 224 und 225 stehen in verkehrter Reihenfolge.

fol. 254ʳ beginnt verstümmelt in Vers 1 das Gebet Manasse, fol. 256ᵛ die προσευχὴ συμεν (sic) τοῦ προσβύτου ἐκ τοῦ κατα λουκᾶν ἁγίου εὐαγγελίου (cp. 2, 29—32). fol. 256ᵛ: ὕμνος κατὰ τὸν ἐκκλησιαστὴν λεγόμενος. Beg.: Δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ. fol. 258ʳ: τυπικὰ τῆς ἁγιωτάτης καθολικῆς ἐκκλησίας τὰ κατασυνήθειαν λεγόμενα. Beg.: Ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ θεοῦ.

Herkunft wie bei der vorigen Handschrift.

385.

Codex graec. oct. 9. Perg. cm. 13,3×10. XIII. Jh. 140 Blätter.

Die Handschrift enthält das neue Testament. Sie ist von einer Hand geschrieben, war aber ursprünglich in zwei Bände getheilt, wie die bei der Apostelgeschichte mit α' von neuem beginnende Bezifferung der Quaternionen zeigt. Die Handschrift der Evangelien hat am Rande die Überschriften der Capitel, die Ziffern der Unterabtheilungen derselben und die Bezeichnung der Tage, an denen die Pericopen gelesen werden, die Handschrift der Apostelgeschichte und der Briefe nur diese letztere.

Die Evangelienhandschrift beginnt verstümmelt mit dem Schlusse des Evang. Lucae (cp. 24, 51) διέστη ἀπ' αὐτῶν. Unterschrift: εὐαγγέλιον κατὰ λουκᾶν στίχων ,βϡ'. τὸ κατα λουκᾶν εὐαγγέλιον ἐτελέσθη μετὰ χρόνους ιε' τῆς τοῦ χριστοῦ ἀναλήψεως. τοῦ κατὰ ἰωάννην ἁγίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 1ᵛ ist leer. fol. 2ʳ: τὸ κατὰ ἰωάννην ἅγιον εὐαγγέλιον. Das Evangelium schliesst auf fol. 26ʳ ohne Unterschrift; fol. 27—29 sind unbeschrieben.

fol. 30ʳ unter einer ganz abgeblätterten Illustration beginnt die Apostelgeschichte mit der Überschrift: αἱ πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων. ταῦτα λόγοις θεοῦ περικυδέα ἔργα μαθητῶν. fol. 66ᵛ: τέλος σὺν θεῷ τῶν πράξεων τῶν ἁγίων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων.

fol. 67ʳ: ἐπιστολὴ καθολικὴ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου.

fol. 70ʳ: πέτρου ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολικὴ α'.

fol. 74ʳ: πέτρου ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολικὴ β'. δεύτερα ταῦτα πάλιν θεοκηρύκων ὀχ ἅριστος.

fol. 77ʳ: ἰωάννου ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολικὴ α'.

fol. 81ʳ: ἰωάννου ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολικὴ β'.

Digitized by Google

fol. 81v: Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολικὴ γ'.

fol. 82r: Ἰούδα ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολική. fol. 83r: τέλος σὺν Θεῷ τῶν καθολικῶν ἐπιστολῶν.

fol. 83v: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς ῥωμαίους. fol. 98r: τέλος τῆς πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολῆς.

fol. 98v: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς κορινθίους α'.

fol. 111v: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς κορινθίους β'.

fol. 121r: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς γαλάτας.

fol. 126r: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς ἐφεσίους.

fol. 131r: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς φιλιππησίους.

fol. 134r: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς κολασσαεῖς.

fol. 137v: παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς θεσσαλονικεῖς α'.

Die übrigen Briefe fehlen.

A. 1880 von einem Inselgriechen zu Paris gekauft.

386.

Codex graec. oct. 10. Pap. cm. 14×9. XVII. Jh. 98 Blätter.

Die Handschrift enthält grösstentheils Kirchengesänge mit byzantinischer musikalischer Notation.

fol. 1r: χερουβικὰ ποιήματα διαφόρων. Die Namen der Melurgen sind meist angegeben. fol. 3r: τοῦ καρύκη. fol. 11v: τοῦ μεγάλου βασιλείου τοῦ γλυκέως. fol. 13r: τοῦ κορώνη. fol. 14v: τοῦ νέου χρ(υσάφη). fol. 15v: μανουήλ. fol. 16v: τοῦ κυροῦ ἰωαάφ. fol. 18r: ἰωάννου τοῦ κλάδα. fol. 20r: τοῦ κουκουζέλη. fol. 23v: ἰωάννου τοῦ κουκουζέλη. fol. 32v: γερμανοῦ ἀρχιεπισκόπου.

fol. 39r: κεκραγάρια σὺν Θεῷ. fol. 40v: κεκραγάριον $\beta^{ον}$. fol. 41v: κεκρ. $\gamma^{ον}$. fol. 43r: κεκραγάριον $\delta^{ον}$. fol. 44r: κεκρ. $\varepsilon^{ον}$. fol. 45v: κεκρ. $\zeta^{ον}$. fol. 47r: κεκρ. $\overline{\zeta^{ον}}$. fol. 48r: κεκρ. $\overline{\eta^{ον}}$. Schluss fol. 49r. fol. 49v unbeschrieben.

fol. 50r: ποίημα τοῦ Γαζῆ. πῦ. Beg.: Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τοῦ κυρίου.

fol. 52r: τοῦ νέου ☧ (χρυσάφη) ἕτερον. Beg.: Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τοῦ κυρίου.

fol. 60v: τιμιωτέρα ἐκτάκτως πάνυ ἐντεύχους καὶ ὡραιοτάτους κωνσταντίνου ἐξαγγυάλου. Beg.: Τὴν ὄντως θεοτόκον σε μεγαλύνομεν.

fol. 65v: ἀρχὴ καὶ τῶν ἐπαθλιῶν. ποίημα λέοντος τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως. τὸ δὲ μέλλος γέγονε παρὰ κυροῦ ἰωάννου τοῦ γλυκέως. Beg.: Δόξα πατρὶ καὶ ἁγίῳ πνεύματι. Εἰς τὸ ὄρος τοῖς μαθηταῖς ἐπιτομένοις. Vgl. Christ und Paranikas, Anthologia graeca carminum Christianorum (Lips. 1871) p. 105 ff.

fol. 92r: Astronomische Tabelle. fol. 93r: Περὶ πῶς νὰ εὑρίσκῃς τὸ ὄγιον κάσχα μετὰ τῶν ἀκολούθων ἑορτῶν αὐτοῦ αἰωνίων καθὼς καὶ ἐν τοῖς ὁρολογίαις τυπωμένον εὑρίσκεται. Schluss fol. 95v. fol. 96 und 97 sind mit Noten ohne Text beschrieben, fol. 98r unbeschrieben.

Auf fol. 98v steht: Ἱερομόνου ἱερομονάχου συναίτου und τοῦ ἁγίου ὄρους ἁπλ.

Febr. 1887 vom Pfarrer Phil. Meyer in Smyrna gekauft.

387.

Codex graec. oct. 11. Pap. cm. 18×9,5. XVII. Jh. 191 Blätter (6 ungezählte Vorblätter und 370 gezählte Seiten).

Athanasius Alex. Quaestiones ad Antiochum in neugriechischer Bearbeitung. Die 6 Vorblätter enthalten ein Verzeichniss der Fragen, dessen Anfang fehlt.

1. pag. 1 rothe Überschrift: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας πρὸς ἀντίοχον ἄρχοντα περὶ πλείστων καὶ ἀναγκαίων ζητημάτων τῶν ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς ἀπορουμένων καὶ παρὰ πᾶσι χριστιανοῖς γινώσκεσθαι ὀφειλομένων. Beg.: ἐρώτησις πρώτη: Ἐπειδὴ ἐπιστεύσαμεν καὶ ἐβαπτίσθημεν εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας τριάδος τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος καὶ λέγομεν Θεὸν τὸν πατέρα· Θεὸν τὸν υἱὸν Θεὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· πῶς δὲν εἶναι τρεῖς θεοί κ.τ.λ.

Digitized by Google

(Vgl. Migne, Patrol. Gr. Tom. 28 col. 597.) Die Handschrift enthält weit mehr Fragen und Antworten als die Ausgaben. Die letzte Frage lautet (pag. 343): ἐρώτησις. Πῶς νὰ νοήσωμεν ἐκεῖνο ὁποῦ λέγει ἡ γραφὴ· καὶ ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον χοῦν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς. Schluss pag. 345.

2. pag. 346: ἐρώτησις· τῶν ἀριθμῶν ἀπὸ τὸ ἓν ἕως τὰ δέκα. ἐρώτησις· τί ἓν καὶ οὐχὶ δύο. ἀπόκρισις ἕνα εἶναι ὁ θεός κ.τ.λ.

3. pag. 349: Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων καὶ μετονομάσθησαν. Beg.: βυζάντιον ἡ κωνσταντινούπολις. Θρᾴκη ἡ μακεδωνία κ.τ.λ. (Ähnliches in den Ausgaben des Synecdemus des Hierocles.)

4. pag. 353: Μεγαλυνάρια τῆς ὑπεραγίας. Beg.: Θεοτόκε ἐλπὶς πάντων τῶν χριστιανῶν σκέπε φρούρη φύλαττε τοὺς ἐλπίζοντας εἰς σέ.

5. pag. 356: παραγγελίαι νουθετικαὶ διαφόρων σοφῶν λυσιτελεῖς ἄμφω διά τε ψυχὴν καὶ σῶμα. ἐκ τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου. Beg.: Ὅταν κληθεῖς ὑπό τινος τῶν μεγιστάνων εἰς δεῖπνον.

Juli 1886 vom Pfarrer Ph. Meyer in Smyrna gekauft.

388.

Codex graec. oct. 12. Perg. cm. 12×9. XI.—XII. Jh. 296 Blätter (die 2 ersten Blätter sind nicht gezählt).

Die Handschrift enthält die 4 Evangelien. Auf der Rückseite des ersten (ungezählten) Blattes und auf fol. 141ᵛ befanden sich die Bilder des Matthaeus und Lucas, die jedoch ganz weggekratzt sind. Vor dem Marcus-Evangelium (fol. 87ᵛ) und vor dem Johannes-Evangelium (fol. 227ᵛ) bunte Ornamente. Auf dem zweiten (ungezählten) Blatt ein Stück der κεφάλαια des Matthaeus-Evangelium (κεφ. κδ—ξη). Vor fol. 1 fehlt ein Blatt mit dem Anfang des Matthaeus-Evangelium.

fol. 1ʳ beginnt Ev. Matth. I v. 9 mit den Worten: ἐγέννησε τὸν ὄχαζ. Schluss fol. 85ᵛ.

fol. 86ʳ: τοῦ κατὰ μάρκον εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. fol. 87ᵛ: Τὸ κατὰ μάρκον εὐαγγέλιον. Schluss fol. 139ᵛ.

fol. 140ʳ: τοῦ κατὰ λουκᾶν εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια. Vor fol. 142 fehlt ein Blatt mit dem Anfang des Lucas-Evangelium. fol. 142ʳ beginnt Ev. Luc. I v. 10 mit den Worten: προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρα τοῦ θυμίαματος. Schluss fol. 226ᵛ. Dahinter fehlt ein Blatt, welches wahrscheinlich die κεφάλαια des Johannes-Evangelium enthielt.

fol. 227ʳ: τῶ κατὰ ἰωάννην εὐαγγέλιον. Schluss fol. 288ᵛ.

fol. 289ʳ: Der Brief des Eusebius an Carpianus (die Überschrift fehlt). Beg.: Ἀμμώνιος μὲν ὁ ἀλεξανδρεύς κ.τ.λ.

fol. 289ᵛ: κανωνάριον σὺν θεῶ τῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ εὐαγγελίου ὅλου τοῦ ἐναυτοῦ. Schluss fol. 296ᵛ.

A. 1886 von Jos. Baer in Frankfurt gekauft.

389.

Codex graec. oct. 13. Perg. cm. 18×13. XIII. Jh. 251 Blätter.

Die Handschrift enthält das neue Testament und den Psalter nebst den ᾠδαί. Auf fol. 6ᵛ ein Vollbild des Matthaeus; nach fol. 33 ist ein Blatt ausgeschnitten, auf welchem sich wahrscheinlich ein Bild des Marcus befand; ebenso nach fol. 50 ein Blatt wahrscheinlich mit dem Bilde des Lucas, und nach fol. 78 ein Blatt mit dem Bilde des Johannes. Erhalten sind auf fol. 101ʳ Brustbild Christi, auf fol. 127ʳ Brustbild des Apostels Jacobus, auf fol. 130ʳ Brustbild des Apostels Petrus, auf fol. 138ᵛ Brustbild des Apostels Judas, auf fol. 192ʳ ein sehr abgeriebenes Bild des Psalmisten David, auf fol. 243ʳ ein Bild, welches den Sieg Davids über Goliath darstellt, auf fol. 243ᵛ ein Bild, welches die Überschreitung des rothen Meeres durch die Israeliten darstellt, auf fol. 244ʳ Moses im Gebet, auf fol. 246ʳ Anna, Mutter Samuels, im Tempel betend, auf fol. 247ᵛ der Prophet Habakuk, fol. 248ᵛ der Prophet Jona, fol. 249ʳ die drei heiligen Knaben, fol. 250ᵛ die Jungfrau Maria betend, fol. 251ʳ Zacharias. Am Anfang der einzelnen Theile farbige Ornamente. Die Überschriften und Initialen in Goldbuchstaben.

Die Blätter 1—4 sollten die Canones, wie üblich zwischen bogentragende Säulen gestellt,

Digitized by Google

aufnehmen. Es sind jedoch nur die Überschriften (zwischen den Bögen) und der Anfang des ersten Canon ausgeführt, die übrigen Fächer zwischen den Säulen sind unbeschrieben. fol. 7 und 8 (= Ev. Matth. 1,1—3,9) sind von jüngerer Hand (auf Pergament) ergänzt. fol. 7r: Τὸ κατὰ ματθαῖον ἅγιον εὐαγγέλιον. Schluss fol. 33v. — fol. 34r: Τὸ κατὰ μάρκον ἅγιον εὐαγγέλιον. Schluss fol. 50r. — fol. 51r: Τὸ κατὰ λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον. Schluss fol. 78v. — fol. 79r: Τὸ κατὰ ἰωάννην ἅγιον εὐαγγέλιον. Schluss fol. 100v.

fol. 101r: Αἱ πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων. Schluss fol. 126v.

fol. 127r: Ἐπιστολὴ καθολικὴ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου. — fol. 130r: Τοῦ ἁγίου ἀποστόλου πέτρου ἐπιστολὴ καθολικὴ πρώτη. — fol. 133r: Πέτρου ἐπιστολὴ δευτέρα. — fol. 135r: Τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ θεολόγου ἐπιστολὴ καθολικὴ πρώτη. — fol. 138r: ἰωάννου τοῦ θεολόγου ἐπιστολὴ καθολικὴ δευτέρα. ibid. ἰωάννου ἐπιστολὴ καθολικὴ τρίτη. — fol. 138v: τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἰούδα ἐπιστολὴ καθολική.

fol. 140r: Τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου ἐπιστολὴ πρὸς ῥωμαίους. — fol. 149r: τοῦ αὐτοῦ πρὸς κορινθίους πρώτη. fol. 157v beginnt der 2. Korintherbrief ohne Überschrift; ebenso die übrigen Briefe des Paulus. Schluss des Hebräerbriefes fol. 189v. fol. 190—192 unbeschrieben.

fol. 193r: Ψαλτήριον εἰς θεὸν μέλος τερπνόν. Schluss fol. 241v. fol. 242 unbeschrieben. fol. 243r—251v die 11 ᾠδαί. Hinter fol. 247 fehlt ein Blatt mit der ᾠδὴ des Habakuk.

Juli 1885 vom Pfarrer Phil. Meyer in Smyrna angekauft.

390.

Codex graec. oct. 14. • Junge Pap.-Hdschr. cm. 16,5 × 11. 56 Blätter.

fol. 1r: προσκυνητάριον σὶν θῶ̃ αγίω τῆς ἁγίας πόλεως ἱερουσαλήμ. Beg.: ἀκούσατε πάντες οἱ εὐσεβῆς χριστιανοὶ ἄνδρες τε καὶ γυναῖκαὶς μικροί τε καὶ μεγάλοι ταυτὴν τὴν διήγῆσιν.

Beschreibung der Stadt Jerusalem und des heiligen Landes in neugriechischer Sprache, mit bunten Initialen und Abbildungen mit Beischriften, am Ende wie es scheint verstümmelt. Am Rande und auf eingefügten Blättern von anderer Hand Gebete, liturgische Stücke, Evangelienlectionen.

Über fol. 1r ἀπου αζὶ προσκυνητάριον ἅγ Νικολαος
ἀναστασιουνουντουρ
1875 Νοεμβριος 2.

Im vorderen Deckel unter der Überschrift πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς das Vaterunser in türkischer Sprache mit griechischen Buchstaben. Im hinteren Deckel eingeklebt Fragment eines Menaeum auf Kosmas und Damianus bezüglich.

Gekauft 1890 bei G. Hess, München.

391.

Codex graec. oct. 15. Pap. cm. 19 × 13,5. XVI. Jh. 154 gezählte Blätter zu 18 Zeilen, vorher ein Pergamentblatt mit lateinischer Schrift (Fragment einer Taufpredigt) und 4 leere Papierblätter, am Ende 2 Blätter Papier, auf dem 2. ein Index des Inhalts der Handschrift. Die Blätter sind zu 6 Lagen zusammengelegt, nur zum Schluss zu 8 Lagen, deren letztes Blatt fehlt. Beziffert sind sie auf der Rückseite jedes 12. Blattes, mit der Übersetzung des Theodorus Gaza beginnt neue Zählung.

1. fol. 1r: τοῦ πλουτάρχου πῶς; ἂν τις διακρίνειε τὸν κόλακα τοῦ φίλου· ἢ περὶ διαφορᾶς φίλου καὶ κόλακος. Beg.: Τῷ σφόδρα φιλεῖν ἑαυτὸν ὡ ἀντίοχε φιλόπαππε φάσκοντι.

2. fol. 48r: πλουτάρχου παραμυθικὸς εἰς ἀπολλώνιον. Beg.: καὶ κάλαι σοι συνέλῆγσα καὶ συνχθέσθην ἀπολλώνιε φίλτατε.

3. fol. 81v: τοῦ αὐτοῦ πῶς ἂν τις ὑπ' ἐχθρῶν ὠφελοῖτο. Beg.: Ὁρῶ μὲν ὅτι τὸν πράωτατον ὦ κορνήλιε πολλχαρ ἄπαρ πολιτείας ῆρησι τρόπον.

4. fol. 93r: τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀδολεσχίας. Beg.: Δύσκολον μὲν ἀναλαμβάνει θεράπευμα καὶ χαλεπὸν ἡ φιλοσοφία τὴν ἀδολεσχίαν. Schluss fol. 115r med. Der Rest von fol. 115r und 115v sind leer.

5. fol. 116r: μάρκου τυλλίου κικέρωνος ῥωμαίου κάτων, ἢ περὶ γήρως ἑρμηνεία θεοδώρου. Beg.: Ὦ τέτε εἶκεν ἐγὼ πρόφρων τοι ἕκωμαι ἀρήξων. Schluss fol. 154r. Unterschrift: τέλος τὸ περὶ γήρως τοῦ κικέρωνος.

Digitized by Google

In der Plutarch-Handschrift sind am Rande von erster Hand alle Eigennamen wiederholt, von zweiter Hand hier und da variae lectiones einer anderen Handschrift notirt.

Im vordern Umschlagdeckel ist ein Zettel mit Inhaltverzeichniss halb überklebt von einem Ex libris: Bibliothecae fai Semproni. In der obern Ecke der Rückseite des Pergamentblatts findet sich eine ältere Bibliotheks-Signatur: II D. 120.

1894 auf der Auction der Bibliothek des Grafen Giacomo Manzoni angekauft.

392.

Codex graec. oct. 16. Pap. cm. 15×10. XVI. Jh. 110 gezählte beschriebene Blätter, davor und dahinter je 4 leere.

1. fol. 1r: Unter rother Arabeske die Überschrift: τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου πατρὸς ἡμῶν μιχαήλου τοῦ συγγέλου διδασκαλία περὶ τῆς τοῦ λόγου συντάξεως: προοίμιον. Beg.: Ἡ περὶ τῆς συντάξεως τοῦ λόγου διδασκαλία, πολλή τε καὶ βαθεῖα καθέστηκε φιλομαθέστατε λάζαρε. Schluss fol. 71r oben: εὔχομαι τοίνυν ἔχειν σε τὴν θείαν χάριν ἐν τούτοις, καὶ ἐν πᾶσιν οἷς μετέρχῃ, λύχνον καὶ ὁδηγόν. μεμνημένος τῆς ἡμῶν πνευματικῆς σχέσεως. Gedruckt mehrfach unter dem Namen des Georgius Lecapenus; unter dem des Michael Syncellus herausg. v. Alex. Cancellarius. Venetiis 1745. Vgl. Krumbacher, Gesch. d. byz. Litt. p. 280. Der Rest von fol. 71 and fol. 72 leer.

2. fol. 73r: ἀρχὴ σὺν θεῷ τῶν ἐρωτημάτων, θεοδοσίου γραμματικοῦ ἀλεξανδρέως: περὶ προσῳδιῶν. Beg.: Προσῳδίαι εἰσὶ δέκα. Schluss fol. 110v: καὶ πάλιν ταύτης ἐξόχως, ἡ τοῦ ὁμήρου σύνθεσις. ἐκθειάζεται καὶ κηροῦται. ὡς ἡ τοῦ ἡλίου φαιδρότης, ὑπὲρ πάντα τὰ αἰσθητὰ φώτα. Am Rande hin und wieder Scholien. Es ist eine der hänfigen fälschlich unter dem Namen des Theodosius Alexandrinus gehenden Bearbeitungen der τέχνη des Dionysius Thrax in Form von ἐρωτήματα, aber mit keiner der bisher bekannt gewordenen völlig übereinstimmend. Vgl. Erotemata grammatica ex arte Dionysiana oriunda. ed. P. Egenolff. Progr. v. Mannheim 1880. — Hilgard, De artis grammaticae ab Dionysio Thrace compositae interpretationibus. Progr. v. Heidelberg 1880. — Appendix artis Dionysii Thracis ab G. Uhligio recensitae. Progr. v. Heidelberg 1881.

1895 von Olschki in Venedig gekauft.

393.

Codex Diez A. duod. 10. Perg. cm. 12,4×9,4. XV. Jh. 249 Blätter, stark beschädigt durch Wasser, welches die Schrift vielfach fast bis zur Unkenntlichkeit verlöscht hat. An vielen Stellen sind von jüngerer Hand diese Spuren verloschener Schrift nachgezogen. Die Ränder zeigen theilweise auch Spuren von Brand, der jedoch nirgends die Schrift des Textes erreicht hat. Die Blätter 1—4, 150—153, 188, 223—224, 229—239, 248, 249 haben kleine Löcher.

Die Handschrift umfasste ursprünglich das neue Testament, doch sind von dem Theil, welcher die Evangelien enthielt, nur die beiden Blätter 1 und 4 erhalten, welche das Ev. Matth. 12, 28 (etwa mit ἀφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ beginnend, die erste Zeile ist nicht kenntlich) bis 13, 2 ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμ .... enthalten. Ob die Blätter 2 und 3, welche fälschlich dazwischen geschoben sind, ebenfalls Theile der Evangelien enthalten, oder zu den fehlenden Blättern des Restes der Handschrift gehören, ist nicht zu constatiren, da sie völlig unleserlich sind. Von fol. 5 ab enthält die Handschrift die Apostelgeschichte und die Briefe mit folgenden Lücken: Hinter fol. 5 fehlen 2 Blätter mit Apostelgesch. 1,11 οὗτος ὁ ἰησοῦς bis 2,11 ἀκούομεν; hinter fol. 109 2 Blätter mit dem Schlusse der Inhalts-Übersicht des Römerbriefes nnd Ep. Rom. 1,1—27 ἐν τῇ ὁράσει; hinter fol. 155 3 Blätter mit 1. Kor. 14,13—15, 46 ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, vom 3. Blatte ist ein Rest des inneren Randes mit wenigen Wortresten erhalten und als fol. 156 gezählt. Hinter fol. 159 fehlt 1 Blatt mit dem Schlusse der Inhalts-Übersicht des 2. Korintherbriefes nnd dem Anfang des Briefes bis cp. 1,8 οὐ γὰρ θέλομεν; hinter fol. 164 1 Blatt mit 2. Kor. 5,4

Digitized by Google

ἐν τῷ σκήνει — 19 κόσμον καταλλάσσων; hinter fol. 227 2 Quaternionen mit dem Schlusse des 1. Briefes an Timotheus von cp. 4, 1 πνεύμασι πλάνοις ab, mit dem 2. Brief an Timotheus, den Briefen an Titus und Philemon und dem Anfange des Hebräerbriefes bis cp. 1, 9 ἠγάπησας δικαιοσύνην.

fol. 5ʳ beginnt mit der Apostelgeschichte, die Überschrift ist verloschen; fol. 74ᵛ Schluss der Apostelgeschichte. — fol. 75ʳ: πρόλογος τῶν καθολικῶν ἐπιστολῶν. Beg.: Μικροῖς μὲν κἂν μικρὰ τολμῶσιν. fol. 76ʳ: ὑπόθεσις τῆς ἰακώβου ἐπιστολῆς. fol. 76ᵛ: ἰακώβου ἐπιστολὴ καθολική. fol. 83ʳ: ὑπόθεσις τῆς πέτρου ἐπιστολῆς πρώτης. fol. 83ᵛ: πέτρου καθολικὴ ἐπιστολὴ α΄. fol. 89ᵛ Unterschrift: Πέτρου ἐπιστολὴ α΄ ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης στίχ. ωλ΄ κεφ. η΄. fol. 90ʳ: ὑπόθεσις πέτρου ἐπιστολῆς δευτέρας. fol. 90ᵛ: πέτρου ἐπιστολὴ καθολικὴ δευτέρα. fol. 94ᵛ: τέλος ἐπιστολῆς καθολικῆς πέτρου β΄. fol. 95ʳ: ὑπόθεσις ἰωάννου ἐπιστολῆς α΄. fol. 96ʳ: ἰωάννου τοῦ θεολόγου ἐπιστολὴ καθολικὴ πρώτη. fol. 103ʳ beginnt die ὑπόθεσις des 2. Johannes-Briefes, fol. 103ᵛ der Brief selbst, beide Überschriften sind unleserlich. fol. 104ʳ: ὑπόθεσις τῆς ἰωάννου τρίτης ἐπιστολῆς. fol. 104ᵛ: ἰωάννου ἐπιστολὴ καθολικὴ τρίτη. fol. 105ʳ: ὑπόθεσις τῆς ἰούδα ἐπιστολῆς, welche fol. 106ʳ beginnt. fol. 108ʳ: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολῆς, der Anfang des Briefes fehlt. Schluss fol. 135ʳ: ἡ πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολὴ ἐγράφη ἀπὸ κορίνθου διὰ φοίβης τῆς διακόνου στίχ. ϡγ΄ κεφ. ιθ΄. ὑπόθεσις τῆς πρὸς κορινθίους πρώτης ἐπιστολῆς, welcher auf fol. 136ʳ beginnt. fol. 159ʳ: ἡ πρὸς κορινθίους α΄ ἐγράφη ἀπὸ φιλίππων διαστεφανᾶ καὶ φορτουνάτου καὶ ἀχαϊκοῦ καὶ τιμοθέου στίχ. ωσ΄ κεφ. κς΄. ὑπόθεσις τῆς πρὸς κορινθίους δευτέρας ἐπιστολῆς. Der Anfang dieses Briefes fehlt. fol. 176ʳ: ἡ πρὸς κορινθίους δευτέρα ἐπιστολὴ ἐγράφη ἀπὸ φιλίππων διὰ τίτου καὶ λουκᾶ στίχ. φϥ κεφ. ιε΄. ὑπόθεσις τῆς πρὸς γαλάτας ἐπιστολῆς. fol. 177ʳ: παύλου ἐπιστολὴ πρὸς γαλάτας. fol. 186ʳ: πρὸς γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης στίχ. σϥ΄ κεφ. ια΄. fol. 186ᵛ: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ἐφεσίους ἐπιστολῆς. fol. 187ʳ: παύλου ἐπιστολὴ πρὸς ἐφεσίους. fol. 197ʳ: ἡ πρὸς ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διατυχικοῦ στίχ. τιβ΄ κεφ. δέκα. ὑπόθεσις τῆς πρὸς φιλιππησίους ἐπιστολῆς. fol. 197ᵛ: παύλου ἐπιστολὴ πρὸς φιλιππησίους. fol. 204ʳ: πρὸς φιλιππησίους ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης δι' επαφροδίτου στίχ. σι΄ κεφ. ζ΄. ὑπόθεσις τῆς πρὸς κολασσαεῖς ἐπιστολῆς. fol. 205ʳ: παύλου ἐπιστολὴ πρὸς κολασσαεῖς. fol. 211ᵛ: πρὸς κολασσαεῖς ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διατυχικοῦ καὶ ὀνησίμου στίχ. στ΄ κεφ. ι΄. ὑπόθεσις τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς πρώτης ἐπιστολῆς. fol. 213ʳ: παύλου ἐπιστολὴ πρὸς θεσσαλονικεῖς πρώτη. fol. 219ʳ: πρὸς θεσσαλονικεῖς α΄ ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν στίχ. ρϥ΄ κεφ. ζ΄. ὑπόθεσις τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς ἐπιστολῆς δευτέρας. fol. 220ʳ: παύλου ἐπιστολὴ πρὸς θεσσαλονικεῖς δευτέρα. fol. 223ʳ: πρὸς πρὸς (sic) θεσσαλονικεῖς β΄ ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν στίχ. ρς΄ κεφ. ζ΄. μαῦ οὖ. ἔπαι ἐν τῇ πρὸς φιλιππησίους καὶ ἐν τῇ πρὸς κολασσαεῖς καὶ ἐν ταῖς πρὸς θεσσαλονικεῖς δυσὶν ἐπιστολαῖς. οὐδέπωθεν ἐμνημόνευσεν αὐτοῦ παῦλος ὁ ἀπόστολος. ὑπόθεσις τῆς πρὸς τιμόθεον πρώτης ἐπιστολῆς. fol. 224ʳ: παύλου ἐπιστολὴ πρὸς τιμόθεον πρώτη. Dieser schliesst verstümmelt auf fol. 227ᵛ, mit fol. 228ʳ beginnt verstümmelt der Hebräerbrief. Derselbe schliesst auf fol. 249ʳ mit der Unterschrift: πρὸς ἑβραίους ἐγράφη ἀπὸ ἰταλίας διὰ τιμοθέου στίχ. ϛϡ΄ κεφ. κδ΄.

Die Handschrift gehörte früher Erich Benzel, Erzbischof von Upsala, dann Lorenz Benzelstierna, Bischof von Arosen (Westeraes). (Vgl. Scrivener, Introduction to the criticism of the new testament. 3. ed. p. 219.)

394.

Codex Diez C. qu. 18. Pap. cm. 21 × 17. XVIII. Jh. 12 beschriebene und bezifferte und eine Anzahl leerer Blätter.

Die Handschrift enthält nach Angabe eines vorgesetzten Blattes „Tzetzae variarum historiarum Liber graece cum annotat. quibusdam ad Xenophontem“.

fol. 1—5ʳ Tzetzes Chil. I Hist. 1, 51 καὶ ταῦτα μὲν ἡρόδοτος bis Hist. 2 Schluss und Chil. III Hist. 98 und 99. Am Rande einzelne Varianten. Nach einigen dazwischen liegenden leeren Blättern

Digitized by Google

trägt fol. 6 die Aufschrift: Ad Xenophontem; es folgen bis fol. 12 Notizen eines Gelehrten ohne besondern Werth.

395.

Codex Diez C. qu. 35. Pap. cm. 19,5×15.

„*Specimina Veteris Scripturae Graecae et Latinae in Itinere Belgico-Anglico collecta et accurate descripta a Jo. Burchardo Menckenio*" (Prof. in Leipzig † 1732). Nach einer Reihe lateinischer Facsimile's enthält die Handschrift Schriftproben aus folgenden Codices: fol. 78 Cod. Bodl. Laud. C. 73. fol. 83 Cod. Bodl. AE. B. 217. fol. 85 Cod. Bodl. Laud. C. 104. fol. 89 Aus einem Codex der Apostelgeschichte und Briefe des N. T. in Cambridge im Besitz des Rev. D. Covel. fol. 92 Octateuchus der Bibl. colleg. Universitatis. fol. 96 Cod. Bodl. Laud. C. 91. fol. 98 Cod. Evangeliorum Henr. More episc. Norvicensis. fol. 104 Cod. Theodori Isagoge grammat. Cantabrigiae in Bibl. pnbl. fol. 109. Vetus testamentum in Bibl. Regia (Londini scil.) Fol. 114 Codex Evangeliorum in bibl. Guelferbytana. fol. 153 Codex epist. Paulinar. qui est penes Dnum Franzium Amstelodami. fol. 155 Cod. Bezae der Evangelien und Act. apost. in bibl. publ. Cantabrig. fol. 158—161 Aus dem Codex Alexandrinus der bibl. regia (London) Facsimile einer Seite der Handschrift und Abschrift eines griechischen Briefes des Erzbischofs von Canterbury an den Erzbischof Cyrill von Constantinopel, Begleitbrief eines Exemplars von Clemens Rom. Ep. ad Corinthios ed Junius 1633. fol. 162 Cotton. Otto B. 6. fol. 164 Cotton. Titus C. 16. fol. 165 2 Facsimile's griechisch-lateinischer Handschriften der Briefe des Ap. Paulus, aus dem Sangermanianus und Claramontanus. fol. 166. Cod. Bodl. Laud. F. 82. fol. 168 2 Evangelien-Handschriften, eine des Rev. D. Covel in Cambridge, die andere des Gresham-College in London. fol. 170 Cod. Bodl. Barocc. 202. fol. 173 Cod. Bodl. Laud. C. 92. fol. 175 Ein Evangelistarium des Lincoln College in Oxford. fol. 177 Ein Evangelistarium des Rev. D. Covel in Cambridge.

396.

Codex Diez C. fol. 62.

Sammlung von Aktenstücken und Briefen in verschiedenen Sprachen; darunter befindet sich anf fol. 4 Abschrift eines griechischen an den Capitano del Golfo der Republik Venedig gerichteten vom 11. Januar 1566 datirten Briefes in Betreff eines entlaufenen Sklaven.

397.

Codex Ham. 41. Pap. cm. 32,5×23,2. 188 beschriebene Blätter, grösstentheils aus dem XV. Jh., von verschiedenen Händen geschrieben. Der Codex ist durch Wasser beschädigt, dessen Spuren sich von fol. 100 ab allmählig immer erheblicher geltend machen.

Die Handschrift enthält folgende Schriften des Aristoteles:

fol. 1r: ἀριστοτέλους ἠθικῶν νικομαχείων βιβλίον πρῶτον κ.τ.λ. Die Nikomachische Ethik schliesst fol. 59v mit der Unterschrift: ἐγράφη ἐν τῶ μεδιολάνω, τῆ νοεμβρίου κ'. τῶ λογιωτάτω καὶ ἀρίστω ἀνδρὶ κυρίω ..... καὶ ἀληθεῖ τε φιλέλλην. τέλος τῶν ἀριστοτέλους ἠθικῶν. An der punktirten Stelle ist der Name ausradirt und durch eine Arabeske ersetzt. Am Rande dieses Theiles der Handschrift finden sich Scholien in rother Schrift. fol. 60 ist leer.

fol. 61r: ἀριστοτέλους ἠθικῶν ἐκδημείων (sic) βιβλίον πρῶτον.

fol. 73r: ἀριστοτέλους ἠθικῶν μεγάλων β'. Schluss auf fol. 84r: τέλος εἴληφε. τῆ νοεμβρίου κ' πρὸς ἑσπέραν. Der Rest von fol. 84 und die foll. 85. 86 sind unbeschrieben. Die Eudemische Ethik hat keine Scholien.

fol. 87r beginnt von anderer gleichzeitiger Hand geschrieben die Politik des Aristoteles unter der Überschrift: ἀριστοτέλους πολιτικῶν α'. Die Handschrift bricht auf fol. 163v im 6. Buche

Digitized by Google

mit den Worten: ἀλλ' ἥδιον αὐτοῖς τὸ ἀργάζεσθαι τοῦ πολιτεύεσθαι καὶ ἄρχειν, ὅπου ἂν μὴ ἡ λήμματα (p. 1318b, 14—16) ab. Der Rest dieses Buches ist von jüngerer Hand hinzugefügt, von noch jüngerer Buch 7 und 8. Während die ursprüngliche Handschrift Scholien am Rande hat, fehlen dieselben am Rande der ergänzten Theile.

Die Handschrift gehörte früher dem Kloster San Michele bei Venedig. Vgl. Mittarelli Bibliotheca codd. mscr. monasterii S. Michaelis Venetiarum prope Murianum. col. 72. 73. v. Aristoteles.

398.

Codex Ham. 152. Perg. cm. 29×15,4. XVI. Jh. 56 Blätter.

Die Handschrift enthält:

1. fol. 1r: Ἐπιτομὴ βραχίστη τῶν ἀρχῶν τῆς γραμματικῆς συντεθεῖσα παρὰ τοῦ λογιωτάτου μανουὴλ τοῦ χρυσολωρᾶ. Wie auf einem vorgesetzten Blatte bemerkt wird, ist der Verfasser dieser Epitome Guarinus Veronensis, welcher als solcher auch auf dem Titelblatt der Aldine der Erotemata des Chrysoloras von 1517 8° erscheint. Das Werk selbst ebendort p. 313 ff. Schluss auf fol. 31v: οἷον ἐλιὰς ἐλιάδος (p. 407 ed. Ald.).

2. fol. 32r: ῥήματα ἀνώμαλα, ein Verzeichniss unregelmässiger Verba mit lateinischer Übersetzung. Beg.: ἀνεστὼς ἄγαμαι. cum delectatione miror. Schluss fol. 37v: ἀνεστὼς ὠνοῦμαι. Emo. παρακείμενος ἐώνημαι.

3. fol. 38r: Fortsetzung der Epitome des Guarini: ὑπαρκτικὸν δὲ ῥῆμα τοῦτο (p. 408 Ald.). Schluss 38v: τὸ ἐσόμενον τοῦ ἐσομένου (ib. p. 409).

4. fol. 39r: Βασιλείου τοῦ μεγάλου λόγος πρὸς τοὺς νέους πῶς ἂν ὠφελοῖντο ἐκ τῶν λόγων. (Migne, Patrol. gr. tom. 31 col. 564.) Schluss fol. 55r. fol. 55v leer.

5. fol. 56r: Unter einem Verzeichniss der gebräuchlichsten Siglen der Handschriften für die Endungen griechischer Worte, folgt der Anfang der Nikomachischen Ethik bis zu den Worten τούτων γὰρ χάριν κακεῖνα διώκεται. δια.... fol. 56v Verzeichniss verschiedener Buchstabenformen, wie sie in den Handschriften vorkommen. Darunter: Hebraicum alphabetum. Beg.: Disciplina Alph.

399.

Codex Ham. 153. Perg. cm. 14,5×8,7. XVI. Jh. 40 Seiten.

Die Handschrift enthält unter der Überschrift ἀπὸ προσωδιῶν ἐρωτήματα dieselbe Epitome der Grammatik des Chrysoloras wie die vorige. Schluss fol. 38v: οἷον ἐλιὰς ἐλιάδος. τέλος τῶν ἀρωτημάτων. fol. 39r: συζυγία μὴ ἔχουσα ἕτερον ῥῆμα εἰς ὁμοίωσιν. ἐνεστώς. Elml. sl. ἐστί. bis τὸ ἐσόμενον τοῦ ἐσομένου wie die vorige Handschrift.

400.

Codex Ham. 246. Perg. cm. 33,6×25,3. XIII. Jh. 394 beschriebene Blätter, in zwei Columnen zu je 22—23 Zeilen geschrieben. fol. 96 ist jüngere Ergänzung auf Pergament.

Auf dem Rücken ist die Handschrift als Evangelistarium et Menologium Graecum bezeichnet. Die Blätter 1—3 und 50 gehören nicht zur Handschrift, sie stammen aus einer älteren Handschrift, die wie es scheint ganz in Uncialen geschrieben war. fol. 1r trägt ein grosses goldenes Kreuz, zwischen dessen Arme mit Goldbuchstaben geschrieben ist: ὑπόθεσις κανόνων τῆς τῶν εὐαγγελιστῶν συμφωνίας. fol. 1v ist durch 3 Säulen, welche schmale Bögen tragen, in zwei Spalten getheilt; in den Bögen die Köpfe des Erzengels Michael und des Gregorius Thaumaturgus, in den entsprechenden Spalten darunter Lobpreisung derselben und Gebet zu ihnen. Über den Bögen die Aufschrift: μηχαὴλ προτάττελε θεοῦ τῆς δόξης σκέπε φρούρει φύλαττε τῶ σῶ οἰκέτῃ νικολάω μοναχῶ μετὰ τοῦ ἱεράρχου. In diesem Mönch Nicolaus dürfen wir somit wohl den Schreiber der alten Handschrift sehen. Hinter das erste Blatt gehört fol. 50 mit dem Briefe des Eusebius an Carpianus, welcher die synoptischen

Digitized by Google

Canones einleitet. Derselbe ist von Säulen flankirt, welche Bögen tragen. In diesen ist auf der Vorderseite des Blattes die Geburt Christi dargestellt mit der Überschrift ἡ ὑπεραγία χριστοτόκος τοῦ θεοῦ ἡμῶν γέννησις; in den Zwickeln über dem Bogen die Verkündigung; auf der Rückseite im Bogen die Taufe Christi mit der Beischrift ἐπιφοίτησις τοῦ ἁγίου πνεύματος. Von den Canones selbst sind auf fol. 2 nur der 2. 3. und 4. erhalten, wie üblich zwischen bogentragende Säulen gestellt; in den Bögen der Vorderseite die Köpfe Christi, des Täufers und der Jungfrau Maria, der Rückseite Petrus und Paulus. fol. 3 enthält eine Übersicht der Capitel-Überschriften des Evangeliums Matthaei unter der Überschrift Τοῦ κατὰ ματθαῖον ἁγίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια.

Mit fol. 4 beginnt die jüngere Handschrift. fol. 4ʳ ist zur grösseren Hälfte für ein nicht ausgeführtes Bild leer gelassen, auf der unteren Hälfte beginnt der Text der Evangelien-Lectionen mit der Überschrift τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ τοῦ πάσχα: εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ ἰωάννην, welche für alle Tage bis Pfingsten, bis fol. 49ᵛ fortgeführt sind. Fol. 51ʳ ist von Neuem zur Hälfte leer, auf der unteren Hälfte beginnen mit der Überschrift Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ ματθαῖον die Lectionen für die nächsten 16 Wochen nach Pfingsten für alle Tage und für Samstag und Sonntag der 17. Woche. Für den Rest des Jahres bis zur Fastenzeit beginnen ebenso auf der unteren Hälfte von fol. 126ʳ die Lectionen unter der Überschrift Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ λουκᾶν ἁγίου. τῇ β' τῆς α' ἑβδομάδος, während der Beginn der Lectionen aus Marcus ohne grösseren Abschnitt auf fol. 183ᵛ hinter der κυριακὴ ιβ' sich findet: Ἀρχὴ τοῦ μάρκου. ἐκ τοῦ κατὰ μάρκον. Die Lectionen der Fastenzeit, aber nur für die Samstage und Sonntage derselben, beginnen ohne Überschrift auf der unteren Hälfte von fol. 223ʳ. fol. 263ʳ folgen die εὐαγγέλια τῶν ἁγίων παθῶν, fol. 285ʳ die εὐαγγέλια τῶν ὡρῶν τῆς μεγάλης παρασκευῆς. Endlich auf der unteren Hälfte von fol. 299ᵛ beginnen die Lectionen für die Heiligenfeste mit der Überschrift: Ἀρχὴ τοῦ μηνολογίου. ἀρχὴ τῆς ἰνδίκτου ἤτοι τοῦ νέου ἔτους καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν συμεὼν τοῦ στυλίτου. Schluss derselben auf fol. 394.

401.

Codex Ham. 270. Bombycinhs. cm. 25,4 × 17,4. XIII. Jh. 198 Blätter.

Die Handschrift ist durch Wurmfrass und Wasser beschädigt; durch letzteres ist vielfach die Dinte so verblasst, dass dadurch die Lesbarkeit der Schrift beeinträchtigt wird. foll. 1 und 128 sind durchlöchert, von foll. 23—25 ist der aeussere Rand, von foll. 26—30 die obere Ecke abgerissen, in beiden Fällen sind Theile der Schrift verloren. foll. 84ᵛ und 85ʳ sind von anderer Hand geschrieben, fol. 125ʳ von einer dritten, wohl weil die Seiten vom ersten Schreiber absichtlich frei gelassen waren, um Lücken in seiner Vorlage anzudeuten, wie auch auf fol. 3ʳ, fol. 4ᵛ und fol. 4ᵛ kleinere Lücken von späterer Hand ausgefüllt sind, und bei einer anderen leeren Stelle auf fol. 3ᵛ von jüngerer Hand bemerkt ist: οὐ λείπει.

Die Handschrift ist auf dem Rücken bezeichnet als: Galeni opera Ms. Graeca. Sie enthält Galen's Schrift περὶ τῶν Ἱπποκράτους καὶ Πλάτωνος δογμάτων, aber verstümmelt, und das Erhaltene ist beim Einbinden durcheinandergeworfen. Die richtige Reihenfolge der Blätter mit ihrem Inhalte ist folgende (vgl. die Beschreibung der Handschrift von Wellmann im Rhein. Museum f. Phil. N. F. XL p. 30ff.):

fol. 14—21 = Liber II. p. 203,5—233,1 ed. Iwan Müller
„ 13 = p. 233,1—236,15.
„ 1—4 = p. 236,15—254,3.
„ 22 = p. 254,3—258,11.
„ 11 = p. 258,11—264,7.
„ 31—36 = p. 264,7—289,13.
„ 12 = p. 289,13—294,2.
„ 23—30 = p. 294,2—331,6.

Digitized by Google

[Ein Blatt verloren mit p. 331,6—336,2].
fol. 5—10 = p. 336,2—362,16.
[Zwei Blätter verloren mit p. 362,16—371,13]
fol. 37—114 = p. 371,13—732,1.
„ 121—122 = p. 732,1—741,1.
„ 115—120 = p. 741,1—769,7.
[Zwei Blätter verloren mit p. 769,7—780,3]
fol. 123—128 = p. 780,4—806,14.

Da die erste Seite eines jeden Quaternio beziffert war, und fol. 14 die Ziffer ε′ trägt, so fehlen am Anfange 4 Quaternionen. Ein undeutlicher Rest einer Ziffer findet sich auf fol. 11, die Ziffer ϛ′ auf fol. 23, somit bilden die Blätter 13. 1. 2. 3. 4. 22 nur einen Ternio, dessen erstes Blatt jedoch keine Ziffer zeigt.

Als Bibliothekssignaturen früherer Besitzer findet sich ein Papierschild, welches zwischen zwei gedruckten Palmzweigen handschriftlich die Nummer 139 trägt, unten auf dem Rücken, ein einfaches kleines Papierschild mit der geschriebenen Nummer 30 auf dem vorderen Einbanddeckel. Ersteres ist die Signatur des Klosters S. Michele bei Venedig, in deren Besitz die Handschrift früher war. Vgl. Mittarelli col. 424 s. v. Galenus.

402.

Codex Ham. 339. Pap. cm. 14,8×10,4. XIV. Jh. 157 Blätter, von denen die foll. 1—4, 55 und 153—157 von jüngerer Hand ergänzt sind. Da aber nach Resten einer alten Quaternionen-Bezifferung fol. 29 das erste Blatt des 5. Quaternio war, so fehlen von der alten Handschrift vorne nicht 4 Blätter, sondern ein ganzer Quaternio. Ein hinter fol. 94 fehlendes Blatt ist nicht ergänzt. Auch von der Ergänzung vorne fehlt ein Stück, da dieselbe verstümmelt mitten in einem Worte beginnt.

Auf dem Rücken ist die Handschrift bezeichnet als *Hymni ecclesiae graecae m. s.* Sie enthält die Octaechos. Sie beginnt kurz nach Anfang des Buches in dem στιχηρόν: τὸν σαρκὶ ἑκουσίως mit den Worten: λέγον]τες· στήριξον ὀρθοδοξίαν τὴν ἐκκλησίαν σου χριστέ. Die weiteren ἦχοι beginnen: der ἦχος β′ auf fol. 17′, ἦχος γ′ auf fol. 37′, ἦχος δ′ auf fol. 55′, ἦχος πλαγ. α′ auf fol. 74′. Der Anfang des ἦχος πλ. β′ war auf dem fehlenden Blatte hinter fol. 94. ἦχος βαρύς beginnt auf fol. 113′, πλάγιος δ′ auf fol. 131′.

Die Handschrift gehörte früher der Bibliothek des Klosters San Michele auf Murano, deren Nummer 214 sie auf dem Rücken trägt. Vgl. Mittarelli col. 510 s. v. Hymni. Auf dem vorderen Einbanddeckel ist die Nummer 14 aufgeklebt.

403.

Codex Ham. 354. Perg. cm. 26×17,7. XII. Jh. 274 Blätter zu je 23—24 Zeilen. Das Ende der Handschrift ist durch Wasser beschädigt, welches von fol. 250 ab den inneren Rand der Blätter angegriffen hat, so dass von den letzten Blättern nur etwa die Hälfte übrig geblieben ist. Hinter fol. 8 fehlt ein Quaternio.

Die Handschrift enthält von den Werken des Chrysostomus die 6 Bücher de sacerdotio und die Reden in Judaeos.

fol. 1′: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας ἐπὶ τὸ φεύγειν τὴν ἱερωσύνην. ἀπολογητικός. (Migne Patrol. Gr. Tom. 48 col. 623 ff.) Schluss des sechsten Buches de sacerdotio auf fol. 118′. In der Lücke hinter fol. 8 ist ausgefallen Lib. I col. 627 fin. δ[ιμως ὅπερ ἔφην, οὐδὲν τούτων ἐγκαλῶ νῦν bis Lib. II col. 632 fin. ὅρα γοῦν καὶ τὸ ἔκαθλον ὅσον ἐπὶ πᾶσι.

fol. 119′: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου κατὰ ἰουδαίων. (ibid. col. 843 ff.) Die Handschrift enthält die erste und die 4.—8. Rede, zählt dieselben aber von 1 bis 6; die 2. und 3. Rede fehlen. Schluss fol. 274′ mit der Unterschrift: [τέλος σὺν θεῷ] τῶν κατὰ ἰουδα[ίων] ἐν λόγοις ἕξ. Von einer kryptographischen Unterschrift des Schreibers sind nur folgende Reste erhalten, in denen gerade das Interessanteste fehlt: .... σω | δούλω ἰωάννη, μονα | .... οτολῶ μονῆς τοῦ ἁγίου | ..... καὶ γράψαντι | .... ν.

Die Handschrift war früher im Besitz des Klosters S. Michele bei Venedig. Vgl. Mittarelli col. 552. 553.

Digitized by Google

404.

Codex Ham. 355. Perg. cm. 33,6×23,5. 242 Blätter, bestehend aus den Resten einer durch den Ausfall zahlreicher Quaternionen verstümmelten Handschrift des XII. Jh. und den im XIII. Jh. ebenfalls auf Pergament gemachten Ergänzungen derselben.

Die älteren Theile sind zweispaltig geschrieben, mit 27—28 Zeilen auf der Seite, im Text mit hellbrauner Dinte, mit carmoisinrother in den Überschriften, während die Ergänzung in schwärzlicher Dinte mit blassrothen Überschriften zwar ebenfalls in 2 Columnen geschrieben ist, aber mit 33—35 Zeilen auf der Seite, so dass die Anzahl der ergänzten Blätter bedeutend geringer ist als die der verlorenen, und nicht immer gerade mit dem Schlusse eines Blattes der Anschluss an das Erhaltene hergestellt wird, vielmehr manchmal am Ende der Ergänzung ein leerer Raum bleibt, manchmal die letzten Zeilen enger zusammengedrängt sind. Auch unterscheidet sich der Text dadurch, dass der ältere Bestandtheil jede einzelne Abtheilung desselben als λόγος, die Ergänzung dieselbe als ὁμιλία bezeichnet. An vielen Blättern ist der äussere Rand weggeschnitten, bisweilen so unvorsichtig, dass Buchstaben des Textes verloren gegangen sind.

Die Handschrift enthält die 34 Homilien des Chrysostomus über den Hebräerbrief. Der alten Handschrift gehören folgende Stücke an:

Quaternio	1	= fol.	1—8
„	5	= „	24—31
„	8—11	= „	43—74
„	13	= „	81—88
„	15—17	= „	94—117
„	19—23	= „	123—162
„	25—26	= „	169—184
„	28—29	= „	191—206
„	31—33	= „	213—236
„ 34 fol.	1—3	= „	237—239

Die dazwischen liegenden Blätter sind die Ergänzungen der fehlenden Quaternionen; ergänzt sind auch fol. 240—242 am Schlusse, aber falsch eingebunden. fol. 242 gehört vor fol. 240. Das Werk des Chrysostomus beginnt auf fol. 1^r mit der Überschrift: Τοῦ μακαρίου ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου ἑρμηνεία εἰς τὴν πρὸς ἑβραίους ἐπιστολήν· ἐκτεθεῖσα ἀπὸ σημείων μετὰ τὴν κοίμησιν αὐτοῦ παρὰ κωνσταν^{ου} πρεσβυτέρου ἀντιοχ^{ου}. ὑπόθεσις καὶ ἀπολογία τῆς ἐπιστολῆς κεφαλαιώδης. Schluss auf fol. 242^r col. 1. Der Rest von fol. 242 und die Blätter 240. 241 sind im XIV. Jahrhundert mit folgendem Stück beschrieben: Μαρτύριον τῶν ἁγίων κηρύκου καὶ τῆς τούτου μητρὸς ἰουλίττης· συγγραφὲν παρὰ θεοδώρου ἐπισκόπου ἰκονίου πρὸς ζώσιμον ἐπίσκοπον τύου. Beg.: Πευσσμένης τῆς σῆς τιμιότητος διὰ προσκυνουμένων συλλαβῶν κ.τ.λ. Vgl. Act. Sanct. Junii III p. 25. Schluss auf fol. 241^r kurz vor Ende der Schrift mit den Worten: μέχρι δὲ τῶν χρόνων κωνσταντίνου τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως.

405.

Codex Ham. 453. Pap. cm. 30,4×21. XVI. Jh. 107 Blätter zu 26 Zeilen. Vorgeheftet sind 3 jüngere Papierblätter, von denen das zweite die Worte: Ex dono Abbatis Balsarini die XV Maij 1718, das dritte auf der Vorderseite ein Inhaltsverzeichniss in griechischer Sprache, auf der Rückseite ein gleiches in lateinischer Sprache trägt. Der Anfang der Handschrift ist verstümmelt; da das erste Blatt als letztes des 3. Quaternio bezeichnet ist, so fehlen 23 Blätter. fol. 3 ist von anderer Hand geschrieben und an Stelle eines ausgeschnittenen Blattes eingeklebt, von dem am inneren Rande die rothen Initialen noch sichtbar sind. Auf fol. 89 beginnt eine neue Quaternionen-Bezifferung mit α′, es begann dort also eine neue Handschrift, oder, da Autor und Schreiber die gleichen sind, ein neuer Band einer Sammlung.

Die Handschrift enthält folgende Werke des Nicephorus Gregoras.

fol. 1^r: .... γένος. καὶ ὥσπερ εἴ τις βασιλεὺς τὸν περιαυχένιον κόσμον συμβάν οὑτωσί πως κατὰ γῆς πεπτωκότα κ.τ.λ. Nach Angabe des Verzeichnisses auf fol. 3 der Schluss eines λόγος εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ.

Digitized by Google

fol. 8ᵛ: τοῦ αὐτοῦ σοφωτάτου κυρίου νικηφόρου τοῦ γρηγορᾶ. βίος καὶ ἐγκώμιον τοῦ ἁγίου καὶ μεγίστου ἐν βασιλεῦσι καὶ ἰσαποστόλου κωνσταντίνου. Beg.: Τὸ μὲν καφάλαιον τῆς ἐνταῦθα σπουδῆς καὶ φιλοτιμίας; ἡμῶν ἐν τῷ παρόντι.

fol. 63ʳ: βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεράρχου ποντοηρακλείας. συγγραφεὶς παρὰ τοῦ σοφωτάτου κυροῦ νικηφόρου τοῦ γρηγορᾶ τοῦ καὶ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ. Beg.: Πολλάκις κατ' ἐμαυτὸν γενομένων τὰς φιλοτίμους ψυχὰς μακαρίζειν ἐπῆμι μοι. (Vgl. Niceph. Greg. Histor. Lib. IX cp. 7.) Schluss auf fol. 88ʳ. fol. 88ᵛ ist leer.

fol. 89ʳ: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ἁγίαν μάρτυρα βασιλισσαν. Beg.: Νικομήδεια πόλις ἐστὶ περιφανὴς τὰ ἀρχαῖα καὶ πολυάνθρωπος.

fol. 95ʳ: τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀκαίρως καὶ ἀπερισκέπτως θεολογεῖν κατ' ἐξουσίαν τοὺς βουλομένους. καὶ κατὰ λατίνων. Beg.: Ἐμοὶ μὲν οὕτως ἔχειν πρὸς τὴν παροῦσαν ἅμιλλαν ἔπεισι. Schluss auf fol. 107ʳ med. Darunter von jüngerer Hand: ἰστέον ὅτι τὸ ἀφεξῆς βιβλίον ἐστι μέρος βραχὺ τῶν τοῦ θωμᾶ τοῦ λατίνου μετενεχθέντων εἰς τὴν ἑλλάδα γλῶτταν νεωστὶ παρά τοῦ Κυδωνίου.

406.

Codex Ham. 455. Pap. cm. 32,3×21,6. XVI. Jh. 358 Blätter, 30 Zeilen auf der Seite. Die Vorderseite des zweiten Blattes trägt mit bunten Arabesken umrahmt das Wappen eines Pabstes aus dem Hause Medici (6 rothe Kugeln in goldenem Felde. Leo X? Clemens VIII? Pius IV?); für einen derselben ist also offenbar die Handschrift geschrieben.

Die Handschrift enthält die Dionysiaca des Nonnus.

fol. 1ʳ: ἐπιγραφαὶ τῶν εἰς μή', κδ' διονυσιακῶν βιβλίων. Beg.: Πρῶτον ἔχει χρονίωνα φαεσφόρον ἅρπαγα νύμφης. fol. 2ʳ: Διονυσιακῶν βιβλίον πρῶτον. Ebenso sind die Überschriften der folgenden Bücher, von Buch 12 ab mit Auslassung des Wortes βιβλίον, gefasst ohne Nennung des Autors. fol. 175ᵛ Unterschrift: Διονυσιακῶν βιβλία κδ'. fol. 176ʳ: Αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν καθεξῆς κδ' βιβλίων. Beg.: Εἰκοστὸν κατὰ πέμπτον ἔχει Περσῆος ἀγῶνα. Schluss fol. 358ᵛ. Im ersten Buche ist zwischen v. 462 und 463 eine Zeile leer gelassen; neben Lib. IV, 4 findet sich die Bemerkung: λείπει; kleine Lücken finden sich in der Mitte der Verse XLIII, 402 und 403; XLVIII, 109 vor dem Worte Παιθώ.

407.

Codex Ham. 466. Pap. cm. 29,4×21. XV. Jh. 369 Blätter.

Die Handschrift, aus zwei Theilen bestehend, welche beide in zwei Columnen, der erste zu 31, der zweite zu 29 Zeilen geschrieben sind, enthält 2 Menaeen, des Monats November und des Monats Mai. Das Menaeon des November füllt die foll. 1—237; von diesen sind foll. 1. 2. 7. 8 von jüngerer Hand ergänzt; eine andere Hand füllte auf fol. 72ᵛ einen leeren Raum mit dem dort fehlenden Synaxarium der heil. Paraskeue aus. Andere Nachträge und Ergänzungen von verschiedenen Händen finden sich hin und wieder am Rande. foll. 238—369 werden vom Menaeon des Mai eingenommen, welches von anderer Hand flüchtiger und unregelmässiger geschrieben ist. Derselbe Schreiber, welcher die Blätter des ersten Theils ergänzte, ergänzte hier die fehlenden foll. 255—266. Von fol. 350 ab sind die letzten Blätter erheblich beschädigt, der Schluss fehlt ganz; die Handschrift schliesst in der Akoluthie des 29. Mai mit den Worten: διὰ παντὸς θεοτόκε τὸν ἐκ σοῦ ἱκέτευε. Von später Hand findet sich auf fol. 1 die Notiz: βιβλίον τῆς ὁδιγητριας του μενεράτου τετράδια λ' ὤγου τριῶντα, und dem entsprechend auf fol. 238, dem ersten Blatte des zweiten Theiles: βιβλίον τῆς ὁδιγητρίας του μενεράτου τετράδια ιη' ὤγου δεκοκτό. Auf dem Schlussblatte des ersten Theils, fol. 237, ist folgende Verkaufsnotiz geschrieben: εἰς ͵ᾳϡβ' (1532) μὴν σεπτεύριος ιβ' ἠγόρασα ἐτοῦτον τὸν μήναν τὸν νοέμβριον ἀπὸ τὸν γεωρ κροῦ τὸν υἱὸν τοῦ ποτε παπᾶ τοῦ κυροῦ τοῦ μανουὴλ. ἀπουτὰ χωρίω νάσους. διάῳ-δ' τὸ ποῖον ἔνε μαρτυρικὸν παπᾶς κύριος μιχαὴλ

Digitized by Google

βλαδύμιος καὶ ὁ νοδάρος ὁ λούμπινας. Darunter von anderer Hand: ἐγὼ γεωρ ἱερεὺς ὁ πατρὸ γρά.

408.

Codex Ham. 512. Pap. cm. 30,5×21,2. XIV. Jh. 255 Blätter, von denen die beiden letzten jüngere Ergänzung aus dem XVI. Jh.

Auf dem Rücken bezeichnet als: *Philosophia*, auf einem vorgesetzten Blatte als: *Cursus Philosophicus juxta Aristotelem, initio mutilus, seculo circiter XIIII exscriptus.* Es ist die Φιλοσοφία des Georgius Pachymeres (Lateinisch herausg. von Bech. Basel 1560, der erste Theil Griechisch u. d. T. ἐπιτομὴ τῆς Ἀριστοτέλους λογικῆς ὅλης. Vgl. Ruelle im Annuaire de l'assoc. pour l'encouragement des études grecques vol. VII p. 158 ff.), am Anfange verstümmelt. Am Rande sind die τίτλοι und die κεφάλαια vermerkt, letztere mit Beifügung einer Überschrift, welche, wenn Platz da ist, neben der Ziffer, sonst am gegenüberliegenden oder oberen Rande geschrieben ist.

fol. 1r: ... παντὶ ἀνθρώπῳ, λαμβάνω τὸ συμπέρασμα. καὶ ἀντιστρέφω τὴν ἐλάττων πρότασιν καὶ λέγω τὸ γελαστικὸν παντὶ ὀρθοπερικατηγτικῷ κ.τ.λ. fol. 43r: βιβλίον δεύτερον, ἡ φυσικὴ ἀκρόασις. (Lib. I Tit. 8 cp. 2.) fol. 63r: βιβλίον τρίτον. τὸ περὶ οὐρανοῦ. fol. 80r: βιβλίον τέταρτον. τὸ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς. fol. 90r: βιβλίον πέμπτον τῶν μετεωρικῶν. fol. 111r: βιβλίον ἕκτον, περὶ ζώων μορίων. fol. 124r: βιβλίον ἕβδομον, τὸ περὶ ψυχῆς. fol. 153r: βιβλίον ὄγδοον, περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν. fol. 170r: βιβλίον ἔνατον τὸ περὶ ζώων γενέσεως. fol. 182r: βιβλίον δέκατον, τὸ μετὰ τὰ φυσικά. fol. 205r: βιβλίον ἑνδέκατον, τὰ ἠθικά, ἤτοι τὰ νικομάχεια. fol. 234r: βιβλίον δωδέκατον, περί τε χρωμάτων, περί τε τῶν ἀτόμων γραμμῶν καὶ τῶν τοῦ φιλοσόφου μηχανικῶν. Die einzelnen Theile dieses Buches haben nochmals Einzel-Überschriften: fol. 239r: περὶ ἀτόμων γραμμῶν, fol. 245r: μηχανικά. Im 16. Capitel dieses Abschnitts schliesst die alte Handschrift mit den Worten: τὸ δὲ βάρος ὑπομόχλιον. ὁ δὲ ἀγγύτερος τοῦ βάρους τῶν φερόντων, fol. 254r setzt die Ergänzung ein: τὸ βάρος τὸ κινούμενον. Schluss fol. 255r: μένει δὲ τὸ κέντρον μόνον. ἅπαντα ἀνάγκη εἰς τοῦτο δὴ ἀθροίζεσθε. τέλος.

Der Ledereinband dieser Handschrift trägt einen Stempel mit der Umschrift: *Abas S. Michaelis de Murano Vic. Glis provinciae Ven.* Diesem Kloster gehörte die Handschrift früher an. Vgl. Mittarelli cat. codd. bibl. S. Michaelis Venet. col. 896 s. v. Philosophia. Derselbe giebt als Nummer des Codex in der Klosterbibliothek die Zahl 892 an. Diese Zahl findet sich auf einem kleinen auf dem Rücken der Handschrift aufgeklebten Papierschild zwischen zwei kranzartig zusammengeschlungene Palmzweige eingeschrieben. Diese Schilder, denen wir in der Hamilton-Sammlung häufig begegnen, waren also die Signatur der Handschriften des Michael-Klosters. Ausserdem sind die zahlreichen Handschriften dieser Herkunft leicht am Einband zu erkennen, heller Lederband, dem in den 4 Ecken Palmetten eingepresst sind. Ausser der Signatur des Klosters trägt unsere Handschrift noch zwei weitere Papierschildchen mit den Ziffern 91 und d 734 im vorderen Einbanddeckel.

409.

Codex Ham. 537. Bombycinhs. cm. 22,6×14,8. XIV. Jh. 221 Blätter zu 30 Zeilen. fol. 219 ist bis auf einen kleinen Rest ausgerissen, die ganze Handschrift durch Feuchtigkeit und Würmer beschädigt. Sie besteht aus zwei von verschiedenen Händen geschriebenen Theilen, deren erster bis fol. 118 geheader in der obern Ecke des ersten Blattes eines jeden Quaternio eine Ziffer trägt, während dem zweiten solche Bezeichnung fehlt.

fol. 1r ist von jüngerer Hand nach Vereinigung der beiden Stücke mit folgendem Titel versehen: τάδε ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ: προλεγόμενα τῆς φιλοσοφίας ἤτοι τῶν ε' φωνῶν, ἐξήγησις: ἔτι ἐξήγησις καὶ τῶν δέκα κατηγοριῶν, τῆς φιλοσοφίας. fol. 2r rothe Überschrift des Textes: προλεγόμενα σὺν θεῷ τῆς φιλοσοφίας ἤτοι τῶν ε' φωνῶν. Beg.: Οἱ τῶν τῆς φιλοσοφίας λόγων ἁπάντες καὶ τῆς ἐκ τούτων ἡδονῆς ἄκρων ὀκτύλων γευσάμενοι. Es sind die Prolegomena des David. Vgl. die Aristoteles-Scholien von Brandis p. 12.

fol. 44r: ἀρχὴ σὺν θεῷ τῶν προλεγομένων τῶν ε' φωνῶν. Beg.: Μέλλοντες σὺν θεῷ ἄρχεσθαι τοῦ

Digitized by Google

παρόντος συγγράμματος. Prolegomena des David zur Isagoge des Porphyrius. Vgl. ebenda. p. 16. fol. 51r: ἀρχὴ σὺν θεῷ καὶ τῆς πορ
τὰ προφυρίου εἰσαγωγῆς, ἤτοι τῶν ε' φωνῶν. Beg.: Ἐπειδὴ κόρον ἔχειν τῶν προοιμίων ἠγούμενοι. Fortsetzung der Prolegomena des David, ebend. p. 18b, 35. Schluss auf fol. 118r: τέλος τῆς ἐξηγήσεως τῶν πέντε φωνῶν. Darunter die Schemata der φωνή. fol. 118v leer.

fol. 119r von anderer Hand: ἐξήγησις σὺν θεῷ τῶν δέκα κατηγοριῶν τῆς φιλοσοφίας ἀπὸ φωνῆς διὰ τοῦ θεοφιλεστάτου φιλοσόφου. Beg.: Τῶν ἀριστοτελικῶν ἀρχόμενοι λόγων εὐθὺς ἐκ θυρῶν φίλα τῷ ἀριστοτέλει διαπραξώμεθα. Brandis Aristoteles-Scholien p. 22 (von Elias. nach Rose, Ld. h. David S. VIII). Schluss auf fol. 136r: ἐν οἷς καὶ τὰ προλεγόμενα τῶν κατηγοριῶν. fol. 136v: ἀρχὴ σὺν θεῷ τοῦ κειμένου. Beg.: Ἐπειδὴ σκοπὸς αἱ κατηγορίαι. τὸ δὲ ὁμώνυμον κατηγορεῖται τῶν κατηγοριῶν. Schluss auf fol. 216v mit der Unterschrift: τέλος σὺν θεῷ τῆς ἐξηγήσεως τῶν κατηγοριῶν καὶ [τῶν] ε' φωνῶν. fol. 216v—220v enthalten Schemata. Auf fol. 221 von der Hand des zweiten Schreibers folgende theilweise stichische Aufschrift: ἔγραφε χείρ με ἰωνᾶ μονοτρόπου |: [ἐκ] προσταγῆς δὲ, θεοδοῦλου τοῦ θη... | ...νοῦ μοναστοῦ, μονῆς τοῦ κοσμηδίου: | τέμπλου δὲ, προσ-ωνομασμένης: | μηνὸς σὲ ἄγοντος ε' πρὸς τοῖς ἕξκοσι | ἰνδ. ι' | οὐκ ἄλλη δέ με γέγραφεν ἀλλ' οὐν ἐξημισύας· |

Die Handschrift hat auf dem Rücken das Schild des Michael-Klosters in Murano, die undeutliche Nummer war nach Mittarelli col. 967 die Ziffer 180. Ein Papierschild auf dem vorderen Einbanddeckel hat die Nummer 27.

410.

Codex Ham. 552. Perg. cm. 23,5×19. IX. Jh. 192 Blätter. Auf einem vorgesetzten Blatte ist eine Abbildung der Eingangsthüre der Kirche Sant' Ambrogio in Mailand aufgeklebt. fol. 1r von bunter Arabeske umgeben findet sich folgende griechische Notiz des Donators in Majuskelschrift ohne Accente: κυριε βοηθι τον δουλον σου σμικρον μοναχους πρεσβιτερου και ηγουμενου τοποθε εκτισαμην το φυλτερν τουτον γρηγορ και ρομεον εν ημερες του αγιωτατου πατρος ημων πατερου ηγουμενου της μονης του αγιου αμβροσιου εις πολιν λεγομεν μεδιολανιων. παρακαλω παντες η αναγνωσκοντες ευχεσθε υπερ ημων του αμαρτολους ομα και τους βοηθουντον μι και τος γραφαντος μαγνος μοναχους. γενετο αμην. Auf dem vorgehefteten Stücke eines gedruckten Catalogs findet sich dazu die Bemerkung eines Gelehrten, dass ein Abt Petrus von S. Ambrogio in Mailand im Codice diplomatico Sant' Ambrozio des Fumagalli (Milano 1805. 4°) zwischen den Jahren 856 und 897 vorkomme.

Psalterium, so geschrieben, dass sich auf einer Seite der griechische Text, auf der anderen die lateinische Übersetzung befindet; aber auch der griechische Text ist nicht mit griechischen, sondern mit lateinischen Buchstaben geschrieben.

Auf fol. 1r beginnt der griechische Text: Makarios anir os uc eporeuthi en buli asebon, gegenüber auf fol. 2r die Übersetzung: Beatus vir qui non abiit in consilio impiorum. Lateinische Randscholien von jüngerer Hand finden sich auf fol. 1r. 2r. 2v. 41—46. Auf das Ende des Psalters folgt fol. 171r: utos o fthalmos (sic) idiografos to $\overline{dd}$ exothen toy aritmu ote emonochsen (sic) pros ton logiath (sic), ohne lateinische Übersetzung. Der Rest von fol. 171v und 172r ist mit Gebeten beschrieben: oratio sci augustini eps, beginnend: Mane cum surrexero, dann eine „oratio alia," beginnend: Domine ihu christe qui mundo proprio sanguinem (sic) redemisti. Es folgen die üblichen ὡδαί aus der Bibel mit gegenüberstehender lateinischer Übersetzung, nämlich fol. 172v: Odi moiseos en ti exodo; fol. 173v Odi moseos; fol. 177v Prosenchi annas mitros samuil; fol. 178v Odi ambacu; fol. 180v Odi isain tu ppofitu (sic). fol. 181v Prosenchi iona tu profitu; fol. 182v Ymnos ton trion pedon; fol. 184v Ymnos ton trion pedon; fol. 187v Proseuchm (sic) marias tis theotokoy; fol. 187v Odi Zachariu; fol. 188v Prosenchi ezecin basileos; fol. 189v Prosenchi mannase; zum Schluss fol. 190v das doxa en ypsistis. fol. 191v folgt das Credo lateinisch mit interlinearer griechischer Übersetzung;

Digitized by Google

dahinter schliesst eine „oratio pro se ipso" des Schreibers die Handschrift ab.

411.

Codex Ham. 555. Pap. cm. 15,3×11,2. 217 Blätter. Der Hauptbestandtheil, fol. 2—213, ist eine Miscellanhandschrift von Stücken des XV. Jh., welche früh zusammengestellt sind, wie eine durchgehende, zum Theil neben einer älteren Beziffernng herlaufende, Quaternionenbezeichnung zeigt, welche jedoch bei dem jetzigen Bestande erst mit der Ziffer γ beginnt. fol. 1 und 214—217, auf Baumwollenpapier im XIV. Jh. geschrieben und zum Theil stark abgerieben, sind später hinzugekommen.

Die Handschrift ist auf dem Rücken bezeichnet als: *Philosophia et mathem. Graec. ms.*

1. Den ersten Bestandtheil der Miscellanhandschrift bildet ein mit einer undeutlichen Ziffer (ϑ΄ ?) bezeichneter Quaternio, fol. 2—9, aus einem Handbuch der Dialektik. fol. 2 und 3 sind mit den Schemata der ὁμώνυμα u. a. ausgefüllt, fol. 4 fährt fort: τριῶν ὄντων ὕλης καὶ εἴδους καὶ τοῦ συναμφοτέρου τοὺς ὁρισμοὺς τῶν πραγμάτων ποτὲ μὲν ἀπὸ τῆς ὕλης ποιούμεθα κ.τ.λ. Kurz darauf: τί ἐστι φιλοσοφία· γνῶσις τῶν ὄντων ἢ ὄντα εἰσίν. etc. Schluss fol. 9ᵛ: τὸ δὲ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν, ἐπιδέχονται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον· καὶ ἐναντιότητας. τὸ γὰρ θερμαίνειν τῷ ψύχειν ἐναντίον καὶ τὸ θερμαίνεσθαι τῷ ψύχεσθαι καὶ τὸ ᾄδεσθαι τῷ λυπεῖσθαι. ἐπιδέχεται δὲ καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον. θερμαίνειν γὰρ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐστι καὶ θερμαίνεσθαι ὡσαύτως καὶ ᾄδεσθαι καὶ λυπεῖσθαι μᾶλλον καὶ ἧττον ἐστίν.

2. Von fol. 10 ab beginnt ein anderer Abschnitt der Miscellanhandschrift. fol. 10, gewissermassen das Titelblatt, trägt die Aufschrift: τοῦ σοφωτάτου ϕελλοῦ περὶ ῥητορικῆς, darunter die 3 ersten Versreihen, offenbar aus dem folgenden abgeschrieben, obgleich am Ende von v. 2 κράτος für χάριν geschrieben ist. fol. 11: περὶ ῥητορικῆς τοῦ ϕελλοῦ, gedruckt bei Walz Rhetores graeci Tom. III p. 687 ff. Schluss auf fol. 26ᵛ. Am Rande viele Scholien, zum Theil in späterer Zeit durchgestrichen. fol. 27 und 28 leer.

3. fol. 29ʳ beginnt das philosophische Handbuch des Gregorius Monachus (Vgl. Val. Rose im Hermes II p. 465) anonym mit der Überschrift συνοπτικὸν σύνταγμα φιλοσοφίας. Beg.: ὥσπερ οἱ ἀναγινώσκοντες πρῶτον μὲν τὰ στοιχεῖα μανθάνουσι κ.τ.λ. Vgl. Gregorii Aneponymi compendiosnm philosophiae syntagma ed. Wegelin Augsburg 1600. Die Handschrift schliesst auf fol. 52ʳ mit Lib. V cp. 11 p. 87 Z. 8 v. u. ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸν ἔσχατον χωροῦμεν. οἷον. τὸ ζῶον παντὶ ἀνθρώπῳ. τὸ ζῶον, οὐδενὶ ἀφύχῳ. foll. 53—57 leer.

4. fol. 58: Fortsetzung des Handbuchs mit der Überschrift: τοῦ αὐτοῦ σύνοψις τῶν τεσσάρων μαθημάτων. ἐντεῦθ' ἀριθμῶν συντομωτέρα ϕράσις. Beg.: Μέλλοντί μοι περὶ τῶν τεσσάρων μαθημάτων ἐν ἐπιτόμῳ λόγῳ διαλαβεῖν. Vgl. Psellus, de quattuor mathematicis scientiis ed. Xylander. Basileae (1554). Auf fol. 74ʳ beginnt die τῆς μουσικῆς σύνοψις ἠκριβωμένη, am Ende bedeutend erweitert, da der Abschnitt der Handschrift erst auf fol. 90ᵛ schliesst, das Handbuch bei Xylander aber schon auf fol. 79ʳ med. des Codex. fol. 91ʳ: συνοπτικὸν σύνταγμα γεωμετρίας. Dasselbe schliesst fol. 112ᵛ, fol. 113ʳ ist leer. Auch an dies ist auf fol. 113ʳ—125ʳ eine Erweiterung angeknüpft, welche wie das σύνταγμα beginnt: σημεῖον ἐστὶν οὗ μέρος οὐθὲν und vorwiegend geometrische Lehrsätze enthält. fol. 126ʳ folgt der 4. Abschnitt des Handbuches: ἀθροισις εὐσύνοπτος ἀστρονομίας. Schluss auf fol. 138ʳ mit der Unterschrift (vgl. Hermes II, 466): γρηγόριος τάδ' ἔγραψεν τοῖς φιλομαθέσι τῶν εὐσεβῶν εἰς εὐμάθειαν εὐσύνοπτον αὐτοῖς τὸ τῆς φιλοσοφίας ὄργανον ἅμα τῇ τῶν ἐπιστημῶν τετρακτύι προθέμενος. ὡς μήτε κλονοῖντο τοῖς περὶ ταῦτα δεινοῖς, μήτε τριβὴν αὐτοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐγγίνεσθαι, ὧν καταφρονεῖν ἐκελεύσθημεν. Vgl. Bandini Catal. codd. Laur. II p. 461. Auch dieser Theil ist von fol. 139ʳ—159ʳ durch eine Reihe von Zusatz-Capiteln erweitert, deren erstes überschrieben ist: περὶ τῆς ἐν τῷ ἐπιπέδῳ καταγραϕῆς ἐν ᾧ ἡ διάπτρα κεῖται. τίνος ἕκαστον τῶν ἐν τούτῳ καταγεγραμμένων ἐστὶ δηλωτικόν, das letzte fol. 157ᵛ:

Digitized by Google

πῶς ἐστιν εὑρεῖν ἑκάστην μοῖραν τοῦ ζωδιακοῦ, πόσας τοῦ ἰσημερινοῦ παραλλάσσει ἐπὶ βορρᾶν. ἢ ἐπὶ νότον. ὁμοίως καὶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τῶν πλανωμένων ἕκαστον. fol. 159ᵛ ist leer.

5. fol. 160ʳ beginnt ein neuer Abschnitt der Miscellan-Handschrift mit besonderer Quaternionen-Bezifferung neben der jüngeren durch den ganzen Codex gehenden. Überschrift: περὶ μηνῶν καὶ δρόμου σελήνης. Beg.: Μέλλοντί μοι περὶ τῶν τῆς σελήνης συνόδων ἐρεῖν κατ' ἐπιτομὴν ἐν κανονίοις ἃς πρὸς τὸν ἥλιον ποιεῖται κ.τ.λ. Auf fol. 173ʳ Anweisung zur Berechnung der Mondcyclen, von fol. 174 ab bis zum Schlusse astronomische Tafeln zur Übersicht der Mondcyclen für 4 ἐννεακαιδεκάδες ἐτῶν, je zwei Tafeln mit 4 Rubriken nebeneinander, welche mit ἡ γένναι und ἡ ἀπόχρωσις überschrieben sind. Die Berechnung ist auf die Zeit der Weltjahre 6841—6916 (a. Chr. 1333—1409) gestellt. Schluss fol. 213: τέλος τῆς τετάρτης ἐννεακαιδεκάδος τῶν σεληνιακῶν κύκλων ἐν ϛϑιϛ' ἔτει.

6. Die Blätter 1 und 214—217, welche aneinander anschliessen, enthalten ein Fragment des von Holzinger in der Zeitschr. f. d. österr. Gymnasien XLIV p. 385 ff. herausgegebenen Idylls des Maximus Planudes, welches die Verse 53—231 umfasst.

Die Handschrift gehörte früher dem Kloster S. Michele bei Venedig, deren Bibliotheks-Nummer 215 sie trägt. Vgl. Mittarelli col. 973 v. Psellus. Eine zweite Nummer 29 findet sich auf einem Stückchen Papier in dem vorderen Einbanddeckel eingeklebt.

412.

Codex Ham. 617. Perg. cm. 34><24. Grossentheils XII.—XIII. Jh. 196 Blätter in zwei Columnen geschrieben; die ersten 5 Blätter durch Wurmfrass leicht beschädigt.

Die Handschrift enthält Heiligenleben aus dem Monat December.

1. fol. 1ʳ: Μηνὶ δεκεμβρίῳ ιδ'. μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων Θύρσου λευκίου φιλήμονος καὶ ἀπολλωνίου. Beg.: Τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ κοινωνία σαρκὸς ὅ φησι παῦλος ἐπὶ τῆς φιλανθρώπως ἐπιδημήσαντος. (Migne Patrol. Gr. Tom. 116 col. 508.)

2. fol. 23ʳ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιε'. μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ἐλευθερίου. Beg.: Ἀλλίου ἀδριανοῦ ῥωμαίων μὲν βασιλεύοντος, δαίμοσι δὲ καὶ εἰδώλοις ἐπιμελῶς δουλεύοντος. (Ib. Tom. 115 col. 128.)

3. fol. 30ʳ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιζ'. Ὑπόμνημα εἰς τὸν μέγα προφήτην δανιὴλ καὶ τοὺς ἁγίους τρεῖς παῖδας ἀνανίαν ἀζαρίαν καὶ μισαήλ. Beg.: Ἄρτι ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων τὴν ἱερουσαλὴμ πολέμῳ κατακτησάμενος. (Ib. col. 379.)

4. fol. 43ʳ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιϑ' (ϑ' in Rasur von zweiter Hand). ἄθλησις τοῦ ἁγίου μάρτυρος βονιφατίου τοῦ ῥωμαίου. Beg.: Καὶ τὰ τῶν ἄλλων μὲν τοῦ χριστοῦ μαρτύρων ἄθλα πολύ τι καὶ μέγα τοῖς σπουδαίοις τὸ κέρδος περιποιεῖ. (Ib. col. 241.)

5. fol. 50ʳ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιϑ' (von zweiter Hand in ιη' corrigirt). Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος σεβαστιανοῦ καὶ τῆς συνοδίας αὐτοῦ. ζωῆς τραχυλίνου νικοστράτου κλαυδίου κάστορος τιβουρτίου καστολίου μαρκελίνου καὶ μάρκου. Beg.: Ἡλλῶν κατὰ διαφόρους καιροὺς κατὰ χριστοῦ καὶ τῶν ἐκείνου μανέντων θεραπευτῶν. (Ib. Tom. 116 col. 793.)

6. fol. 61ʳ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κ'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ἱερομάρτυρος ἰγνατίου τοῦ θεοφόρου. Beg.: Ἄρτι τραϊανοῦ τὰ τῆς ῥωμαίων βασιλείας σκῆπτρα παραλαβόντος. (Ib. Tom. 114, col. 1269.)

7. fol. 68ʳ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κα'. Μαρτύριον τῆς ἁγίας μάρτυρος ἰουλιανῆς τῆς ἐν νικομηδείᾳ μαρτυρησάσης. Beg.: Καὶ ἡ καλλίστη τῶν πόλεων ἡ νικομήδους φημὶ μαξιμιανοῦ τοῦ δυσσεβῶς ἄρξαντος ἐμφιλοχωροῦντος αὐτῇ κατεῖδωλος ἦν. (Ib. col. 1437.)

8. fol. 74ʳ: μηνὶ τῷ αὐτῷ κβ'. Μαρτύριον τῆς ἁγίας καὶ ἐνδόξου μάρτυρος ἀναστασίας. Beg.: Ἀναστασία γυναικῶν ἡ καλλίστη ῥώμης μὲν τῆς περιδόξου φυτόν. (Ib. Tom. 116 col. 573.)

9. fol. 89ʳ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κγ'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων δέκα μαρτύρων τῶν ἐν κρήτῃ. Beg.: Ἄλλος μὲν ἄλλό τι τῆς θρυλουμένης διεξιέτω κρήτης. (Ib. col. 565.)

10. fol. 92ʳ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κδ'. Βίος καὶ πολιτεία καὶ ἄθλησις τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος τοῦ χριστοῦ

Digitized by Google

εὐγενίας καὶ τῶν ταύτης γονέων. Beg.: Κομιδῇ μετὰ μάρκον τὸν αὐτοῦ πατέρα τὸ ῥωμαϊκὸν σκῆπτρον ἔχοντος. (Ib. col. 609.)

11. fol. 108r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κζ'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν θεοδώρου τοῦ γραπτοῦ καὶ θεοφάνους τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Beg.: Τῶν ὑπὲρ χριστοῦ τὴν ἄθλησιν ἑλομένων οἱ μὲν ὑπὲρ εὐσεβείας ἁπλῶς πρὸς ἕλληνας ἠγωνίσαντο. (Ib. col. 653.)

12. fol. 118r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κη'. Μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων ἴνδη καὶ δόμνας καὶ τοῦ πλήθους τῶν δισμυρίων τῶν ἐν νικομηδείᾳ μαρτυρησάντων Beg.: Ἄρτι μαξιμιανοῦ δεύτερον ἔτος ἄγοντος ἐν τῇ ῥωμαίων ἀρχῇ. (Ib. col. 1037.)

13. fol. 137r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κθ'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ἀρχιμανδρίτου μαρκέλλου μονῆς τῶν ἀκοιμήτων. Beg.: Ἔννοιά μοι πολλάκις γέγονε τί δήποτε μυρίοι ποιηταί. (Ib. col. 705.)

14. fol. 155r (Monatsbezeichnung wohl am unteren Rande abgeschnitten): Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας μελάνης τῆς ῥωμαίας. Beg.: Ἦν ἄρα καὶ τοῦτο τῆς μεγίστης τῶν πάλαι καὶ περιφανεστάτης ἐν πόλεσι ῥώμης. (Ib. col. 753.) Der Schluss auf fol. 172 ist von wenig jüngerer Hand ergänzt. Von derselben Hand sind foll. 173—196 hinzugefügt. Dieselben enthalten:

15. fol. 173r: Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιε'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν παύλου τοῦ ἐν τῷ λάτρῳ. Von einem Leser ist hinzugefügt: συγγραφαὶς παρὰ νικηφόρου μοναχοῦ τοῦ βλεμμίδου. Beg.: Μάτην οἱ πολλοὶ τὸν χρόνον αἴτιον ἀξιοῦσιν εἶναι. Schluss: ἔστασι γὰρ εἰ οὐ πρὸς τὸν θεὸν τοιαῦτα διαπρεσβεύων εἶης ὁ πολλὰ τοῖς ἔργοις εὐαρεστήσας. χριστῷ δὲ τῷ ἀληθεῖ θεῷ ἡμῶν δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. (Analecta Bolland. XI. 19—74, 136—181.)

413.

Codex Ham. 625. Perg. cm. 14,5×10,5. XI. Jh. 330 Blätter, von verschiedenen gleichzeitigen Händen geschrieben.

fol. 1r ist stark abgerieben; fol. 15 und 16 sind neuere Ergänzung auf Pergament (Apostelgesch. I, 11 βλέποντες — 22 ἀφ' ἡμῶν enthaltend) ebenso fol. 21 (mit Apostelgesch. 3, 7 παραχρῆμα — 21 δέξασθαι), foll. 31—40 Ergänzung auf Papier (Apostelgesch. 7, 23 αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς — 9, 36 πλήρης ἀγαθῶν.

fol. 1—5r: Verzeichniss der Lectionen aus der Apostelgeschichte und den Briefen für alle Tage der Woche in der Zeit von Ostern bis Trinitatis, von da ab für alle Samstage und Sonntage, ferner für die Heiligentage. fol. 5v: Verzeichniss der Apostel und einiger anderer, in Bezug auf ihre Thätigkeit und ihr Martyrium. Beg.: α'. Σίμων πέτρος. πόντω. γαλατία. καππαδοκία. βιθυνία. ἀσία. κηρύξας τὸ εὐαγγέλιον. ἐπινέρονος σταυρῶται ἐν ῥώμῃ.

fol. 7r ohne Überschrift kurze Inhaltsübersicht der Apostelgeschichte, beginnend: Πράξεις ἀποστόλων τοβιβλίον καλεῖται ἐπὶ δὴ τας πράξεις ὁμοῦ τῶν ἀποστόλων περιέχει, dahinter nochmals kurzes Apostel-Verzeichniss. fol. 8r: ἔνθεσης κεφαλαίων τῶν ἀποστόλων ἐκ τῶν πράξεων. fol. 14r: λουκᾶ εὐαγγελιστοῦ συγγραφῆ τῶν πράξεων τῶν ἁγίων ἀποστόλων. Schluss auf fol. 88r: τέλος σὺν θεῷ τῶν πράξεων τῶν ἀποστόλων. fol. 89r: ὑπόθεσις τῆς ἰακώβου ἐπιστολῆς. fol. 89v: ἔνθεσις κεφαλαίων τῆς καθολικῆς ἰάκώβου ἐπιστολῆς μεθ' ὧν περιέχει μερικῶν ὑπὸ διαιρέσεων τῶν διακηγαβάρεως. fol. 90r: ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου ἰακώβου τοῦ ἀποστόλου. fol. 97v: τέλος. ὑπόθεσις τῆς πέτρου ἐπιστολῆς α'. fol. 98r: κεφάλαια τῆς πέτρου ἐπιστολῆς. fol. 98v: πέτρου ἐπιστολῆς α'. fol. 107r: ἐγράφη ἀπορώμης διασιλουάνου στίχ. αλ'. οὗτος ἰωάννης ἐκαλεῖτο ἐστὶ δὲ υἱὸς μαρίας τῆς τοὺς ἀποστόλους δεξιούμαίνης ἐν ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς. ὑπάρχει δὲ καὶ ἀνεψιὸς βαρνάβα. ὑπόθεσις τῆς πέτρου β' ἐπιστολῆς. fol. 108r: κεφάλαια τῆς πέτρου β' ἐπιστολῆς. fol. 108v: πέτρου ἐπιστολῆς β'. fol. 114r: ὑπόθεσις τῆς ἰωάννου ἐπιστολῆς α'. fol. 116r: κεφάλαια τῆς ἰωάννου α' ἐπιστολῆς. fol. 117r: καθολικῆς ἐπιστολῆς ἰωάννου α'. fol. 126r: ἐγράφη ἀποεφέσου στίχ. ανη'. ὑπόθεσις τῆς

Digitized by Google

ἰωάννου ἐπιστολῆς β'. fol. 126ᵛ: κεφάλαια τῆς ἰωάννου δευτέρας ἐπιστολῆς. fol. 127ʳ: στίχ. λ'. ὑπόθεσις τῆς ἰωάννου γ' ἐπιστολῆς. fol. 127ᵛ: κεφάλαια τῆς ἰωάννου γ' ἐπιστολῆς. fol. 128ᵛ: πρὸς γάϊον στίχ. λ'. ὑπόθεσις τῆς ἰούδα ἐπιστολῆς. fol. 129ʳ: κεφάλαια τῆς ἰούδα ἐπιστολῆς. fol. 129ᵛ: ἰούδας ἀλεξβαίος· ὃν ἑλκιὰβ εἶγον φησιν ἀλουκᾶς καὶ οὗτος τῶν δώδεκα. ἐπιστολὴ ἰούδα τοῦ ἀποστόλου. fol. 131ʳ: ὑπόθεσις τῆς προς ρωμαίους ἐπιστολῆς. fol. 134ʳ: ἐν τη προς ρωμαίους ἐπιστολῆ μαρτυρίαι τεσσαρακοντα ἐννέα, welche aufgezählt werden. fol. 134ᵛ: κεφάλαια τῆς πρὸς ρωμαίους ἐπιστολῆς τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου. fol. 135ᵛ: ἐγράφη δὲ ἐκ διάφορων πατρίδων αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ ἀποστόλου παύλου καθὼς ὑποτέτακται. fol. 136ᵛ: ἡ προς ρωμαίους ἐπιστολὴ παύλου τοῦ ἀποστόλου. fol. 167ʳ: ἐγράφη ἀπὸ κορίνθου. διαφωβῆς διακόνου. στίχ. ϑ×'. ὑπόθεσις τῆς προς κορινθίους α' ἐπιστολῆς. fol. 168ʳ: κεφάλαια τῆς προς κορινθίους α' ἐπιστολῆς. fol. 169ʳ: ἐν τῆ προς κορινθίους α' ἐπιστολῆ μαρτυρίαι ις'. fol. 169ᵛ: προς κορινθίους α'. fol. 198ʳ: τέλος. ἐγράφη ἀπὸ φιλίππων διαστεφανᾶ. καὶ φουρτουνάτου καὶ ἀχαϊκοῦ καὶ τιμοθέου. στίχ. ωυ'. ὑπόθεσης τῆς προς κορινθίους β' ἐπιστολῆς. fol. 199ʳ: κεφάλαια τῆς προς κορινθίους β' ἐπιστολῆς. fol. 200ʳ: ἐν τη πρὸς αὐτοὺς β' ἐπιστολῆ μαρτυρίαι ια'. fol. 200ᵛ: προς κορινθίους β'. fol. 220ʳ: ἐγράφη ἀπομλίππου διατίτου καὶ λουκᾶ στίχ. φϛ'. ὑπόθεσης τῆς προς γαλάτας ἐπιστολῆς. fol. 221ʳ: κεφάλαια τῆς πρὸς γαλάτας ἐπιστολῆς. ἐν οἷς ὑπατάγγεον καὶ τῶν ἐν τῆ ἐπιστολῆ κεφαλαίων. ἡ ἀρχὴ τῶν ἑβδαίων μετὰ τὸ ἐν τῆ προσγαλάτας. fol. 221ᵛ: ἐν τη προς γαλάτας ἐπιστολῆ μαρτυρίαι ια'. fol. 222ʳ: πρὸς γαλάτας. fol. 231ʳ: ἐγράφη ἀπορωμαίων. στίχ. σϛ'. ὑπόθεσις τῆς προς ἐφεσίους ἐπιστολῆς. fol. 232ᵛ: κεφάλαια τῆς προς ἐφεσίους ἐπιστολῆς. fol. 233ʳ: ἐν τη προς ἐφεσίους ἐπιστολῆ μαρτυρίαι ξξ. fol. 233ᵛ: προς ἐφεσίους ἐπιστολῆ παύλου. fol. 244ʳ: ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ στυχικοῦ. στίχ. τιβ'. ὑπόθεσις τῆς πρὸς φιλιππισίους ἐπιστολῆς. fol. 245ʳ: κεφάλαια τῆς προσφιλιππισίους ἐπιστολῆς. Unter dem Verzeichniss der Capitel: ἐν τῆ πρὸς φιλιππισίους καὶ κολασσεῖς καὶ προς θεσσαλονικεῖς α' καὶ β' οὐδέποθεν. ἐμνημόνευσε ρητοῦ ὁ ἅγιος παῦλος τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου ἐπιστολὴ πρὸς φιλιπησίους. fol. 252ʳ: ἡ προς φιλιππισίους ἐγράφη ἀπὸ ρώμης δι ἐπαφροδίτου στίχ. σν'. ὑπόθεσις τῆς προς κολασσεῖς ἐπὶ στολῆς. fol. 253ʳ: κεφάλαια τῆς πρὸς κολασσεῖς ἐπιστολῆς. fol. 253ᵛ: τοῦ ἁγίου παύλου ἐπιστολὴ πρὸς κολασσεῖς. fol. 260ʳ: ἡ προς κολασσεῖς ἐγράφη ἀπο ρώμης διὰ τυχικοῦ καὶ ὀνησήμου στίχ. σν'. ὑπόθεσης τῆς προς θεσσαλονικεῖς ἐπιστολῆς. fol. 262ʳ: κεφάλαια τῆς προς θεσσαλονικεῖς α' ἐπιστολῆς. Ibid. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου πρὸς θεσσαλονίκεις α'. fol. 268ʳ: προς θεσσαλονικεῖς α' ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν· ὑπόθεσις τῆς προς θεσσαλονικεῖς β' ἐπιστολῆς. fol. 269ʳ: κεφάλαια τῆς προς θεσσαλονικεῖς β' ἐπιστολῆς. Am oberen Rande von fol. 270ʳ: στίχ. ιϛ'. fol. 270ᵛ: τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου ἐπιστολὴ πρὸς θεσσαλονικεῖς. fol. 273ʳ: ἡ προς θεσσαλονικεῖς β' ἐγράφη ἀπο ἀθηνῶν, στίχ. ρ·'. fol. 273ᵛ: ὑπόθεσις τῆς προς τιμόθεον πρώτης ἐπιστολῆς. fol. 274ʳ: κεφάλαια τῆς προς τιμόθεον α' ἐπιστολῆς. fol. 275ʳ: ἐν τῆ προς τιμόθεον α' καὶ β' ἐπιστολῆ μαρτυρίαι β'. Ibid. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου ἐπιστολὴ προς τιμόθεον. fol. 283ᵛ: προς τιμόθεον ἐγράφη ἀπὸ λαοδικείας ἤτις ἐστὶ μητρόπολις φρυγίας τῆς καπατιανῆς. στίχ. οΛ'. ὑπόθεσις τῆς πρὸς τιμόθεον β' ἐπιστολῆς. fol. 284ʳ: κεφάλαια τῆς προς τιμόθεον β' ἐπιστολῆς. fol. 285ʳ: τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου ἐπιστολὴ πρὸς τιμόθεον. fol. 291ʳ: προς τιμόθεον β' τῆς ἐφεσίων ἐκκλησίας ἐπισκόπου χειροτονηθέντος. ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης. ὅτε ἐκδεδιτέρου παρέστη παῦλος τῶ καίσαρι. ῥώμης νέρων. ὑπόθεσις τῆς προς τίτον ἐπιστολῆς. fol. 291ᵛ: κεφάλαια τῆς πρὸς τίτον ἐπιστολῆς. fol. 292ʳ: τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου ἐπιστολὴ προς τιτον. fol. 295ʳ: ὑπόθεσις τῆς πρὸς ἑβραίους ἐπιστολῆς. fol. 297ʳ: στίχ. κϑ'. ἔκθεσις κεφαλαίων καθηλῆγκῶν τῆς πρὸς ἑβραίων ἐπιστολῆς ἐχόντων τινῶν καὶ μερικας ὑποδιαιρέσεις τας δια τοῦ κηνταβάρεως ἑνοις ὑπατάγγεον καὶ τῶν ἐν τῆ ἐπιστολῆ κεφαλαίων τοῦ αἰδαρίου αἱ ἀρχαί. fol. 299ʳ: στίχ. οζ'. ἐν τη προς ἑβραίους ἐπιστολῆ μαρτυρίαι λ'. Schluss fol. 299ᵛ: εἰσὶν ὁμοῦ μαρτυρίαι πᾶσαι ρκζ'. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου πρὸς ἑβραίους. fol. 325ʳ: προς

Digitized by Google

εβρέους ἐγράφη ἀπο Ἰταλίας δια τιμοθέου στίχοι ψγ'. ὑποθεσις τῆς προς φιλήμονα ἐπιστολῆς. Ibid. κεφάλαια τῆς πρὸς φιλήμονα ἐπιστολῆς. fol. 325ᵛ: τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου ἐπιστολὴ προς φιλήμονα. fol. 327ʳ: προς φιλήμονα ἐγράφη ἀπορώμης. διαόνησίμου οἰκέτου. στίχ. λβ'. Folgt: ψίφος εἰς τὸ ἐφευρίσκην τὴν πάσχα. fol. 328ʳ: ἕτερος ψίφος. fol. 328ᵛ: πῶς δεῖ ψιφίζειν καὶ εὑρίσκειν τὴν ἡμέραν οἷαν θέλομεν. fol. 329ʳ: πῶς δεῖ ψιφίζειν τὴν καθημέραν σελήνην. Ibid. πῶς γίνεται τὸ βίσεξτον. fol. 329ᵛ: ψίφος τοῦ πάσχα τοῦ παρόντος ,ςφϟ (η' undeutlich) ἔτους (= a. Chr. 1090). Ibid. τοῦ ἁγίου μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ περὶ τῶν ῑ. Beg.: Ἰστέον ὅτι λαπτὰ καλοῦνται ἀσσάρια.

fol. 5ʳ am unteren Rande findet sich folgende Notiz eines früheren Besitzers: τὸ παρὸν βιβλίον ἐμοῦ ἐστι τοῦ λιλίου τοῦ βορθολομάου τοῦ τυφερνίου; darunter dasselbe Lateinisch wiederholt. Über Lilius Tifernas vgl. Tiraboschi VI, 815.

414.

Codex Ham. 634. Pap. cm. 27,8×19,7. XVI. Jh. 155 Blätter, davor 2 Pergamentblätter, deren erstes leer ist, während das zweite den Anfang einer philosophischen Schrift in lateinischer Sprache enthält, beginnend: Postquam expedivimus dei auxilio quod opus fuit de doctrina probabilitatis artis logicae: debemus nunc sermonem de doctrina scientiae naturalis secundum modum nostri prefixi consilii ad quem jam nostra speculatio pervenit.

Die Handschrift enthält Thucydides.

fol. 1ʳ ist freier Raum für die Überschrift und den ersten Initial gelassen; der Text beginnt ουκυδίδης ἀθηναῖος ξυνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν πελοποννησίων καὶ ἀθηναίων. In gleicher Weise beginnt Buch 2 auf fol. 44ʳ ohne Überschrift und Initial. fol. 79ʳ: θουκυδίδου ἱστοριῶν τρίτον. fol. 114ʳ: θουκυδίδου ἱστοριῶν τέταρτον. fol. 155ʳ: θουκυδίδου ἱστοριῶν πέμπτον. Mit den Worten: καὶ πρὸς τὸ περιτείχισμα πρῶτον ἀρικνεῖται. ὁ προσπεριέβαλε τῇ πόλει ὁ βρα.... (Lib. V, 2, 4) bricht die Handschrift auf fol. 155ᵛ ab. Vgl. H. Mayer in Jahn's Jahrbb. Bd. 143 p. 159 ff.

415.

Codex Ham. 684. Perg. cm. 33,4×24. XIII. Jh. 271 Blätter in zwei Columnen geschrieben.

Der Codex enthält Vitae sanctorum des Monats Januar.

fol. 1ʳ leer; foll. 1ᵛ und 2ʳ Inhaltsübersicht über die Handschrift: πίναξ ἀκριβὴς τῆς γραφῆς τοῦ βιβλίου. fol. 2ᵛ leer.

1. fol. 3ʳ: Μηνὶ ἰανουαρίῳ εἰς τὴν ιη'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας. Beg.: Ἄλλοι μὲν ἄλλα τῶν μακαρίων ἀνδρῶν ὑπομνήματα πρὸς ἀρετῆς ὑποδειγμα καὶ ζῆλον διεξιέτασσαν. Von unbekanntem Verfasser. (Migne Patrol. Graec. Tom. 25 col. CLXXXV.)

2. fol. 36ʳ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὴν κ'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν εὐθυμίου. Beg.: Καὶ παντὸς μὲν ἄλλου πράγματος ἄσκησις ὑποδείγματος ἄνευ ἐργωδεστέραν ἔχει καὶ δυσχερῆ τὴν κατόρθωσιν. (Migne Tom. 114 col. 596.)

3. fol. 110ᵛ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὴν κβ' [β in Rasur von zweiter Hand]. Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον τοῦ χριστοῦ τιμόθεον. Beg.: Τιμόθεον τὸν μάγαν ἤνεγκε μὲν ἡ λυκαόνων. (Ib. col. 761.)

4. fol. 117ʳ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κβ'. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος ἀναστασίου. Beg.: Τῆς μεγάλης πόλεως ἱεροσολύμων ὑπὸ τοῦ περσῶν βασιλέως ἁλούσης. (Ib. col. 773.)

5. fol. 141ʳ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὴν κγ'. Ἄθλησις τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος κλήμεντος ἀγκύρας. Beg.: Μετὰ διακοσιοστὸν καὶ πεντηκοστὸν ἔτος τῆς τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ πρὸς οὐρανοὺς ἀναλήψεως. (Ib. col. 816.)

6. fol. 185ʳ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὴν κδ'. Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας εὐσεβείας τῆς μετονομασθείσης ξένης. Beg.: Ὁ καινὸς καὶ ξένος τῆς θαυμασίας ξένης βίος. (Ib. col. 981.)

7. fol. 196ʳ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὴν κα'. Βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου ἐπισκόπου ναζιανζοῦ τοῦ θεολόγου. Beg.: Συγκαλεῖ μὲν ἡμᾶς ὡ ἄνδρες γρηγόριος ὁ πάνυ. Verfasser Gregorius Presbyter. (Migne Tom. 35 col. 244.)

Digitized by Google

8. fol. 224ᵛ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὴν κϛ'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου ξενοφῶντος καὶ τῶν αὐτοῦ τέκνων Ἰωάννου καὶ Ἀρκαδίου. Beg.: Ξενοφῶν ὁ θαυμάσιος ἦφυ μὲν ἐκ ταύτης τῶν πόλεων. (Migne Tom. 114 col. 1014.)

9. fol. 241ᵛ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὴν κ". Ὑπόμνημα τύπον ἱστορίας κεφαλαιῶδους ἐπέχον ἐπὶ τῇ ἀνακομιδῇ τοῦ τιμίου λειψάνου τοῦ θείου καὶ ἱεροῦ χρυσοστόμου. Beg.: Ἀλλὰ πῶς ἂν τις αἰτίας καὶ μώμων ἡμᾶς ἀπαλλάξοι.

10. fol. 251ᵛ: Μηνὶ τῷ αὐτῷ κη'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἐφραὶμ τοῦ σύρου. Beg.: Ἐφραὶμ ὁ θαυμάσιος ἦφυ μὲν ἐκ τῆς σύρων γῆς. (Migne Tom. 114 col. 1253.)

11. fol. 260ᵛ: μηνὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὴν λ' [α' von zweiter Hand hinzugefügt]. Βίος καὶ μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν ἀναργύρων ἁββᾶ κύρου καὶ ἰωάννου. Beg.: Κύρος ὁ περιφανὴς τῶν μαρτύρων ἀστὴρ πόλεως μὲν καὶ αὐτῆς ἐτύγχανεν περιφανεστάτης. (Ib. col. 1232.) Unter dem Schlusse auf fol. 271ᵛ von jüngerer Hand: μῆσθητι, κύριε τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου κλήμεντος. ἀμήν. Ähnlich oben über fol. 2ᵛ: ὦ χριστὲ παντάναξ σκέπε φρούρι φλατται τὸν σὸν δοῦλον ξανσταντῖνον ἁμαρτολόν ἀναγνώστην.

416.

Sachau 192. Bombycinhs. cm. 32×21,5. XII.—XIII. Jh. 193 Blätter, zweispaltig zu 39—40 Zeilen, nur eine jüngere Ergänzung auf Papier (fol. 8—11) in Langzeilen geschrieben. Die Blätter 176. 177. 193 bis auf geringe Reste verloren. Von jüngerer Hand sind ganze Blätter (fol. 8—11. 52. 53) und einzelne Stücke am Rande ergänzt. Nicht ergänzte Lücken: 2 Blätter zwischen fol. 40 und 41 (Ende der Liturgie des 25. Febr., Beginn der des 26. Febr.); 1 Blatt zwischen fol. 46 u. 47 (Ende des 1. März, Beginn des 2. März); 6 Blätter zwischen fol. 105 u. 106 (Ende des 1. April bis Anfang des 5. April); zwischen fol. 184 und 185 (ein Stück des 25. Mai). Eine Quaternionenbezifferung beginnt mit λδ auf fol. 6ʳ.

Die Handschrift enthält ein Menaeum der Monate Februar bis Mai.

fol. 1ʳ: ... τὴν οὐσίαν· πεπαλαιουμένην. νεοποιήσας. καὶ δοξάσας. τῇ ἀρρήτω σου δόξῃ φλαϊνε: — (ὠδὴ ς' des 1. Februar). Schluss fol. 192ᵛ: τὰς τῶν δαιμόνων φάλαγγας πάσας ἐξηφάνισας κραταιῶς, καὶ νίκης τοὺς στεφάνους ... (ὠδὴ θ' des 31. Mai). Hin und wieder Vor- und Nachschriften einzelner Tage in arabischer Schrift.

Beigebunden am Schlusse 20 Blätter in arabischer und syrischer Schrift; dieselben lagen ursprünglich lose bei und gehörten einer andern Handschrift an.

Aus dem Kloster Dêr-Ela'tjje in Syrien. (S. Kurzes Verz. der Sachau'schen Sammlung p. 12 vgl. p. III).

417.

Nicolai 218. Pap. cm. 15,4×10. XVIII. Jh. 116 paginirte Seiten, davon 105—116 unbeschrieben, vorher vier ungezählte Blätter. Das vierte derselben Titelblatt mit der Aufschrift: *Cantiones Sacrae, Quibus Protestantium in Germania Ecclesiae utuntur, In Linguam Graecam Metrice et Rhythmice ideò Translatae ut Graecae Ecclesiae Christiani in Graecia, Moscovia, Turcia, alibique degentes exinde videre queant, quae sit Nostra Religio, Confessio et Cultus Divinus. per Ioannem Henricum Behrium* (die letzten 3 Worte von anderer Hand).

Die Handschrift enthält die Übersetzung von 42 Kirchenliedern.

Ein alphabetischer Index der Lieder in der Innenseite des vorderen Einbanddeckels ist zum Theil überklebt durch ein Ex libris: Friederici Nicolai et Amicorum. Im Innern des hintern Einbanddeckels die Signatur Nic. 189, auf dem Rücken Etiquette mit der Signatur Nic. 218. Auf der Vorderseite des ersten vorgeschobenen Blattes: Von Beer; auf der Rückseite: Frider. Guiliel. Rolofius, Berolinas Berolini prid. Non. Sextil. MDCCXXXV poss. dono I. H. Behrii I. H. F.

Digitized by Google

Index nominum et rerum.

Abrahami patriarchae testamentum qn. 22, 8.
Achilles Tatius (Apparatus criticus Frid. Jacobsii) qu. 50.
Actuarius: v. Ioannes Zacharias Actuarius.
Aeliani varia historia (Fragm.) qu. 25*.
Aelii Promoti de venenatis fol. 30, 21; 22.
Aeneas Gazaei epistolae et Theophrastus qu. 31.
Aenigmata qu. 5, 17.
Aetii Amideni de re medica libri XVI. fol. 37, 1.
— eiusdem operis libri VIII posteriores fol. 38.
— — Excerpta et variae lectiones fol. 39.
Africani κεστοί fol. 6, 1.
— περὶ στοιθῶν καὶ μέτρων fol. 27, 2.
Agathonis Abbatis Excerpta ascetica qu. 19, 33.
Ἀκολουθία τῆς ἁγιαθέτου oct. 7, 2.
Alexandri Aphrodisiensis de febribus fol. 30, 20.
— — Excerpta fol. 30, 16.
Alexander Trallianus (Variae lectt. in eius scripta) fol. 30, 38.
Alexii imp. novellae constitutiones qu. 40 Lib. IV cp. 20; 46; 61.
Ammonae Abbatis ἐκ τῶν διδασκαλιῶν qn. 56, 5.
Amphilochii Iconiensis orat. in S. Basilium fol. 43 11, 19. qu. 65.
Anastasii Abbatis ἐκθέσεις qu. 48 Lib. II cp. 58.
Anastasii Antiocheni ad Sergium Scholasticum (Exc.) qu. 24, 2.
— — Excerptum qu. 40 Lib. V cp. 167.
Anastasii Sinaitae quaestiones et responsiones fol. 48 I. qu. 46 Lib. V cp. 1—106 et 130—155.
Andreae Cretensis ἀκολουθία τοῦ μεγάλου κανόνος qn. 54.
— — Oratio in ramos palmarum fol. 13.
Anonymi carmen de Herculis laboribus qn. 9, 2.
— carmen de viribus herbarum (varr. lectt.) fol. 30, 17.
— carmina neograeca fol. 24.
— catalogus impp. Cpolitanorum qu. 22, 24.
Anonymi Historia schismatis inter ecclesias orientis et occidentis qu. 63, 1.
— inventio S. crucis qn. 22, 9.
— libellus de officiis palatii fol. 28, 7.
— — de Scta Sophia qu. 16, 27.
— versus in balneum qu. 5, 16.
Antyllus medicus (Excerpta) fol. 30, 16.
Aphrodisiensae historici scholion de S. Virgine oct. 1, 18.
Archigenes mediens (Excerpta) fol. 30, 16.
Aretaeus (Varr. lectt. in eius scripta) fol. 30, 24; 38.
Aristidis de oratione simplici graece et latine qu. 9, 2; 3.
Aristotelis περὶ ἑρμηνείας qu. 73, 3.
— ἠθικὰ Εὐδήμεια Ham. 41.
— ἠθικὰ Νικομάχεια Ham. 41 (Fragm.) Ham. 152, 5.
— κατηγορίαι qu. 73, 2.
— πολιτικὰ Ham. 41.
Armeniorum haereseis qu. 46 Lib. V cp. 117 sqq.
Arsanii excerpta ascetica qu. 19, 33.
Asclepiades medicus (Excerpta) fol. 30, 16.
Aspasii scholia in Aristotelis Ethica Nicomachea fol. 58 et 59.
Asterii Amaseni oratio in S. Euphemiam fol. 41, 16.
— Excerpta in catena fol. 4.
Astronomica varia qu. 22, 24, qu. 46 Lib. I cp. 42 sqq. Lib. V cp. 174 sqq.
— Brontologium qu. 16, 29.
— περὶ μηνῶν καὶ ἡμερῶν σελήνης Ham. 555, 5.
— περὶ τοῦ πάσχα qu. 22, 24, oct. 10, Ham. 626 fin.
— Tabulae astronomicae oct. 10, Ham. 555, 5.
Athanasii Alexandrini Canon qu. 46 Lib. IV cp. 100.
— commentarius in Psalmos (Exc.) qu. 58.
— laudatio omnium martyrum fol. 44 II, 10.
— Quaestiones ad Antiochum oct. 11, 1, qn. 19, 31 (Fragm.)
— — Vita S. Antonii fol. 42, 6.
Athenaei de machinis fol. 9, 2.

Digitized by Google

Babrii fabulae Aesopicae qu. 46 Lib. I cp. 75.
Barsanuphii Excerpta ascetica qu. 98, 1; 5.
— Excerpta de divinis mysteriis qu. 24, 2.
— ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις qu. 10, 33.
Basilicorum libri XV—XVIII fol. 28.
— synopsis fol. 26.
Basilii patricii et paracoemumeni νομαγγελαὶ qu. 7, 3.
Basilii Magni Canones qu. 30, qu. 46 Lib. IV cp. 85.
— cum comm. Zonarae fol. 54.
— Excerpta ascetica qu. 10, 33.
— ὁμιλγεῖα περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς κατασάσεως qu. 18, 11.
— Homilia in S. baptisma fol. 55, 2.
— in Christi nativitatem fol. 43 III, 7.
— in Psalmum 28, in partem psalmi 28. in Psalmum 29. fol. 45 III.
— ἐν λεμῷ ἐνηθέσα fol. 46 II, 2.
— περὶ τοῦ μὴ προσηλθέσθαι τοῖς βουτικοῖς fol. 45 II, 1.
— πρὸς τοὺς νέους πῶς ἂν ὠφελοῖντο ἐκ τῶν λόγων Ham. 169, 4.
— Homiliarum fragmenta fol. 26.
— Liturgia qu. 17, qu. 45, qu. 49, qu. 53.
— περὶ μονογόνου καὶ μονοστρεῶν qu 46 Lib. II cp. 9.
— ποίημα χερουβικόν oct. 10.
— Excerpta qu. 5, 19, 24, 2. (in catena) fol. 4.
Behrii, Io. Henr., Versio cantionum sacrarum Germanorum protestantium Nic. 218.
Bernardi schedae in medicos graecos fol. 39, 34.
Bestes: v. Theodorus Bestes.
Biblia: Testamentum vetus et lectiones in diebus festis ex eo factae fol. 30, fol. 48 II et III.
— Psalterium Davidis qu. 43, qu. 58, oct. 2, oct. 7, 1, oct. 8, oct. 13, Ham. 559.
— Testamentum novum fol. 1 et 2, qu. 17, oct. 9, oct. 19, Diez A duod. 10.
— Quattuor Evangelia et lectiones dierum festarum fol. 29, fol. 45 VI, fol. 51, fol. 59, fol. 63, qu. 13, qu. 39, qu. 44, qu. 47, qu. 55, qu. 61, qu. 64, qu. 66, qu. 67, oct. 3, oct. 4, oct. 19, Ham. 240.
— Evangelium Ioannis (Fragm.) qu. 68.
— Actus et epistolae apostolorum et lectiones dierum festarum qu. 13, qu. 40, qu. 43, 3, qu. 57, Ham. 625.
— Apocalypsis (ling. vulg.) qu. 63, 8.
Bitonis liber de machinarum bellicarum constructione fol. 9, 3, qu. 7, 2.
— mechanica qu. 7, 1.
Blastares: v. Matthaeus Blastares.
Blemmides: v. Nicephorus Blemmides.
Bryennius: v. Joseph Bryennius.
Callistus: v. Nicephorus Callistus.
Canones iuris ecclesiastici graeci:
— canones apostolorum qu. 24, 5, qu. 46 Lib. I cp. 1 Lib. IV cp. 8; 11; 17; 23; 36; 43; 88; 90; 113.
— synodorum cum comm. Zonarae fol. 54.
— synodi I qu. 46 Lib. II cp. 40, Lib. IV cp. 5.
— synodorum I et II qu. 46 Lib. IV cp. 2; 4.
— synodi II qu. 46 Lib. IV cp. 6.
— — VI qu. 24, 5, qu. 46 Lib. I cp. 36; 37, Lib. IV cp. 45; 81.
— Caesariensis qu. 46 Lib. II cp. 31.
— Carthaginienses qu. 46 Lib. IV cp. 10; 12; 21; 25.
— Nicenae qu. 46 Lib. IV cp. 37.
— in S. Sophia qu. 46 Lib. IV cp. 31.
— Varia capita canonica qu. 5, qu. 46.
Cantacuzenus: v. Matthaeus Cantacuzenus.
Cantiones sacrae Germanorum protestantium a Io. Henr. Behrio versae Nic 218.
Carpathius: v. Ioannes Carpathius.
Caryeis ποίημα χερουβικόν oct. 10.
Cassianus: v. Ioannes Cassianus.
Cassii ἱστρικαὶ ἀποφῖτι fol. 39, 36; 37.
Catena in psalmos fol. 4.
Catonis disticha e versione I. Scaligeri fol. 9.
— ἐκ τῶν κατόνων qu. 9, 11.
Choeroboscus: v. Georgius Choeroboscus.
Christophori patr. Alexandrini παραίνεσις: v. Photius.
Chronica varia qu. 23, 24, qu. 46 Lib. V cp. 228.
— ἐπιτομὴ χρόνων ab Adamo usque ad a. 1666. qu. 46 Lib. I cp. 76.
— de Turcarum sultanis et urbibus Graeciae a Turcis expugnatis qu. 5, 15 seqq.
Chrysaphis ποίημα χερουβικόν oct. 10.
Chrysoloras: v. Manuel Chrysoloras.
Chrysostomus: v. Ioannes Chrysostomus.
Cicoronis de senectute e vers. Theodori Gazae oct. 15, 5.
Cladas: v. Ioannes Cladas.
Clementis Romani de gestis S. Petri (Fragm.) qu. 22.
Climacus: v. Ioannes Climacus.
Concilia: Acta concilii octavi qu. 26.
— De conciliis generalibus fol. 28, 9, qu. 5, 6.
Constantini Magni imp. διάταγμα περὶ τοῦ πάπα Ῥώμης fol. 28, 2.

Digitized by Google

Constantini VII imp. Porphyrogenneti excerpta de insidiis oct. 6.
homilia in catenam S. Petri fol. 49, 5.
— Novellae constitutiones: v. Leo Sapiens imp.
Constantini ἐξ Ἀγχιάλου octoëchos oct. 10.
Constantini Harmenopuli Manuale legum fol. 28, 1.
— — περὶ πίστεως ὀρθοδόξου fol. 28, 8.
— Excerpta qu. 46 Lib. IV cp. 50, 63, 95, 102; Lib. V cp. 157.
Constantini Tii episcopi homilia in inventionem reliquiarum S. Euphemiae fol. 41, 14
Cornuti περὶ σώφρονῆ qu. 9, 3.
Coronis τοῦ ἡμικρανικοῦ oct. 10.
Corydaeus: v. Theophilus Corydaeus.
Cosmae Indicopleustae liber de apostolis et evangelistis qu. 30.
Cuounzeles: v. Ioannes Cnenzeles.
Cyrillus (Excerpta in catena) fol. 4.
Cyrilli patriarch. Hierosolym. lexicon qu. 69, 1.

Damascii philosophi quaestiones in Platonis Parmenidem qu. 70.
Davidis philosophi ἐξήγησις τῶν δέκα κατηγοριῶν Ham. 537.
— προλεγόμενα τῆς φιλοσοφίας ἤτοι τῶν ε' φωνῶν Ham. 537.
Demetrii Cpolitani Cynosophium fol. 5, 3.
— Hieracosophium fol. 5, 1.
Demetrii Phalerei liber de elocutione qu. 8, 5.
— — ἐπιστολικοὶ τύποι qu. 9, 8.
Diadochi de perfectione spirituali (Ex.) qu. 19, 23; 33.
Didymus (Excerpta in catena) fol. 4.
Dionysii ἀπόκρισις περὶ ποίᾳ ψυχρότητι συγχωροῦνται διὰ λειτουργιῶν qu. 46 Lib. IV cp. 57.
Dionysii patr. Alexandrini epistola ad Basilidem fol. 54.
— Excerpta qu. 24, 2
Dionysius Areopagita (Excerpta) qu. 24, 2.
Dionysius patr. Cpolitanus a. 1687 qu. 20.
Dionysii Halicarnassensis περὶ τῶν θουκυδίδου ἰδιωμάτων qu. 71, 3.
Dionysius Periegetes (Ubdeni collectanea in eius opus) fol. 20.
Diophantus (Variae lectt. codicum a Iacobio collectae) qu. 32.
Dioscoridas (Variae lectt. codicum) fol. 39, 25; 38.
S. Dominici ἐξήγησις τοῦ πάτερ ἡμῶν oct. 1, 2.
Dorothei διδασκαλίαι (Exc.) qu. 68, 3.
Dorothei (ep. Tyri) opusc. de apostolis qu. 30.

Ephraemi Syri opera varia fol. 18, fol. 25, fol. 45, VII, fol. 57, 1, qu. 51.
— — βίος τοῦ ὁσίου Ἀβραμίου fol. 43 II, 9.
— — λόγος εἰς τὸν μέσιον βίον (sub. nom. Chrysostomi) qu. 19, 15, qu. 22, 6.
— — — εἰς τὴν πρᾶσιν τοῦ σταυκίδιον 'Ιωσήφ. fol. 43 II, 2.
— — περὶ ἀκριβοῦς ἐξομολογήσεως qu. 46 Lib. I cp. 33.
— — περὶ μετανοίας qu. 16, 22.
— περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας qu. 22, 10.
— — Excerpta qu. 24, 2.
Epiphanii de lapidibus fol. 30, 33, qu. 5, 19.
— λόγος εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ κυρίου fol. 44 II, 2, fol. 45 VIII.
— ἐκ τῶν πανορίων qu. 46 Lib. I cp. 70.
Erotiani glossarium vocum Hippocratis (varr. lectt.) fol. 39, 15; 23.
Euagrii Monachi τὰ κατὰ μοναχούς αἴτια qu. 18, 34.
Enchoiogium qu. 17, qu. 45.
Eusebii Alexandrini λόγος περὶ τῆς σὰρκὸς κυριακῆς qu. 46 Lib. I cp. 66.
— — Excerpta qu. 24, 2.
Eusebii Caesarienſis εἰς τὰς ἐπιγραφὰς τῶν ψαλμῶν ἁρμηνεῖς qu. 58.
— Excerpta in catena fol. 4.
Eustratii Nicaeni ἐξήγησις εἰς τὰ Ἀριστοτέλους ἠθικὰ Νικομάχεια fol. 58, fol. 60.
Enteecnii Sophistae paraphrasis carminis Dionysii περὶ ὀρνίθων qu. 21.
Euthymii Zigabeni commentarius in Psalmos fol. 36.
Ezechielis tragoedia ἐξαγωγή qu. 9, 7.

Formulae epistolarum qu. 5, 15; 18, qu. 22, 24, qu. 30.
Franzii professoris Lipsiensis adnotationes ad medicos graecos fol. 30, 41.
Friderici II imp. Germanorum Constitutiones qu 49.

Galeni lexicon in Hippocratem (varr. lectt.) fol. 30, 23.
— de medicamentorum compositione qu. 21.
— de placitis Hippocratis et Platonis Ham. 270.
— testamentum qu. 5, 9.

Digitized by Google

Gaza: v. Theodorus Gaza.
Gazis ποίημα χερουβικόν oct. 10.
Gennadius II patriarcha: v. Georgius Scholarius.
Geographica varia qu. 20.
— De nominibus urbium mutatis oct. 11, 3.
Georgii Choeroboscí ἐξήγησις ποιητικῶν τρόπων σύντομος qu. 25c, 3.
— liber περὶ τρόπων in epitomen redactus qu. 9, 13.
— Excerpta in lexico de spiritibus qu. 25c, 2.
Georgii Pachymeris philosophiae libri XII. Ham. 512.
Georgii Pisidae εἰς τὴν ἑξαήμερον qu. 46 Lib. III.
Georgii Presbyteri Caesariensis oratio in CCCXVIII patres fol. 44 II, 6.
— Vita Gregorii Nazianzeni fol. 49, 13. Ham. 684, 7.
Georgii Scholarii (Gennadii II patriarchae) interpretatio inscriptionis sepulchri Constantini Magni fol. 82 opusculum de praedestinatione qu. 2, 1.
Georgii Sugduris Introductio in artem logicam Aristotelis qu. 93, 6.
Germani patriarchae Cpolitani Canon de matrimonio qu. 46 Lib. IV cp. 60.
— — λόγος εἰς τὴν θεοτόκον qu. 90 I, 2.
— περὶ τοῦ σφραγίδος τοῦ ἱερέως qu. 46 Lib. IV cp. 34.
— — ποίημα χερουβικόν oct. 10.
Geronticum (Excerpta) qu. 5, 17, qu. 16, qu. 19, 27; 33, qu. 22, 1, qu. 46 Lib. IV cp. 56; Lib. V cp. 157, qu. 68, 5.
Glochirus: v. Michael Glochirus.
Graffii, E. G. Glossarium in Homeri Odysseam fol. 33.
Grammatica varia Ham. 152, Ham. 153.
— Etymologica qu. 99, 2.
— ὀνοματοποιία τῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως qu. 9, 5.
— περὶ πνευμάτων καὶ ἀντιστοίχων qu. 9, 1.
— περὶ συντάξεως τῶν προθέσεων qu. 25c, 1.
— De vocibus animalium etc. qu. 9, 6.
Gregoras: v. Nicephorus Gregoras.
Gregorii Corinthii ἑρμηνεία εἰς τοὺς κανόνας τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν qu. 22, 25.
Gregorii Cyprii laudatio maris qu. 2, 2.
Gregorii Dialogi διήγησις (περὶ τοῦ ἀπέχεσθαι κρωφοφαγίαν) qu. 16, 15.
Gregorii Monachi (Anonymi) συνοπτικὸν σύνταγμα φιλοσοφίας Ham. 556, 3.
— σύνοδος τῶν τεσσάρων γεωμέτρων Ham. 556, 4.
Gregorii Nazianzeni ἀλφάβητος παραινετική qu. 46 Lib. I cp. 74.
— Carmina qu. 41.
— homiliae fol. 24, qu. 99.
— λόγος ἀπολογητικὸς τῆς εἰς τὸν Πόντον ψυχῆς qu. 93, 5.
— εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν fol. 43 II, 8.
— εἰς τὴν κατὰ μωμικὴν fol. 44 II, 4.
— εἰς τὸ πάσχα fol. 46 VIII.
— εἰς τὸ πάσχα καὶ εἰς τὴν βραδυτῆτα fol. 44 II, 9, qu. 60 V, 5.
— εἰς τὰ ἅγια φῶτα fol. 43 II, 13, qu. 93, 3.
— κατὰ Ἰουλιανοῦ στηλιτευτικὸς πρῶτος qu. 93, 4.
— Excerpta qu. 19, 33.
— Scholia in sina orationes qu. 46 Lib. V, cp. 178 seq.
Gregorii Neocaesariensis Thaumaturgi homilia in annuntiationem B. Virginis qu. 95.
Gregorii Nysseni homilia in S. Stephanum qu. 95.
— εἰς τὸ πάσχα fol. 46 VIII.
— περὶ τῆς ἁγίας τριάδος qu. 46 Lib. I cp. 97.
— Excerpta qu. 5, 19.
Gregorii Palamae opuscula qu. 1, 1—5.
Gregorius Presbyter: v. Georgius Presbyter.
Guarini Veronensis epitome Grammatices Ham. 152, Ham. 153.

Harmenopulus: v. Constantinus Harmenopulus.
Harpocrationis Alexandrini περὶ φυσικῶν δυνάμεων ζώων κ. τ. λ. (Exc.) fol. 39, 8.
Heronis Alexandrini χειροβαλλίστρας κατασκευή fol. 6, 4.
— Pneumatica fol. 61.
Hesychius Grammaticus: Addenda ad editionem Albertinam fol. 30, 39.
Hesychii Presbyteri ad Theodulum de temperantia et virtute qu. 19, 35.
— Excerpta qu. 19, 34, qu. 46 Lib I cp. 77, qu. 68, 6.
Hierocles Philosophi περὶ προνοίας qu. 9, 8.

Digitized by Google

Hippocratis testamentum qu. 5, 9.
Homerus (Graffi glossarium in Odysseam) fol. 23.
Honteri rudimenta cosmographica in graecum sermonem versa qu. 20.
Horapollo (Caroli de Missy annotationes in Hieroglyphica) qu. 9, 14.
Hymni ecclesiastici varii fol. 49, oct. 10.

Jacobi apostoli Protevangelium qu. 60 I, 1.
Jesaiae Abbatis excerpta ascetica qu. 19, 33.
Ioannis Abbatis ἀπόρησις πρός τινα ἡσυχαστήν qu. 24, 2.
Ioannis Antiocheni Historici excerpta de insidiis oct. 6.
Ioannis Antiocheni Patriarchae λόγος περὶ τῆς νῦν ἐνθουσιαστευούσης ἀσεβείας qu. 24, 9.
λόγος περὶ νηστείας qu. 24, 5.
— — — ὑπόθεσις τῶν θείων μυστηρίων qu. 24, 2.
Ioannis apostoli Apocalypsis qu 22, 2.
— λόγος περὶ τῆς τελειώσεως τῆς θεοτόκου qu. 60 I, 9.
Ioannes Carpathius (Excerpta) qu. 19, 33.
Ioannes Cassianus (Excerpta) qu. 24, 2.
Ioannis Chrysostomi homilia de cruce et latrone I. fol. 45 VIII.
— de proditione Judae fol. 46 VIII.
— εἰς τὴν ἐνδυτὴν τοῦ κυρίου fol. 44 II, 5.
— εἰς τὸ ἀναπολόγητος σχολάζειν ἐν ταῖς συνάξεσιν qu. 22, 16.
— εἰς τὴν ἁπαρίθμητον τὴν ἐπὶ Λάγαρόσου γενομένην fol. 43 III, 8.
— εἰς τὸν ἅδωτον fol. 26.
— εἰς τὸ βαῖα fol. 45 V, 4.
— εἰς μάτσιον βίον (Ephraemi Syri) qu. 19, 15, qu. 22, 6.
— — εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν βαΐων qu. 60 I, 5.
— — εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς θεοτόκου qu. 60 I, 4.
— — εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα fol. 15.
— — εἰς τὸν τετρακέμερον Λάζαρον fol. 45 V, 3, qu. 22, 22, qu. 65.
Ioannis Chrysostomi homilia εἰς τὸ μεσούσης ἑορτῆς fol. 45 VIII.
— — εἰς τὴν μετεμόρφωσιν τοῦ κυρίου fol. 44 II, 11.
— — εἰς τὴν ἁγίαν παρασκευήν qu. 22, 21.
— — εἰς τὸν πεσόντα εἰς τοὺς ληστὰς qu. 46 Lib. II cp. 61.
— — εἰς Πέτρον τὸν ἀπόστολον καὶ εἰς Πέτρ. fol. 41, 25.
— — εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ εὐαγγελίου ἄνθρωπος κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ qu. 22, 18.
— — εἰς τὸν σεισμὸν qu. 22, 19.
— — εἰς τὸν τελώνην καὶ τὸν φαρισαῖον qu. 65.
— — εἰς τὸν μακάριον Φιλογόνιον fol. 44 III, 5, qu. 65.
— — in apostolum Thomam fol. 45 VIII.
— — in caecum natum fol. 45 VIII.
— — in venerabilem crucem fol. 43 I, 1.
— — in paralyticum fol. 45 VIII, qu. 2, 8.
— — in S. pascha fol. 45 VIII.
— — in S. pascha (alia) fol. 45 VIII.
— — in Samaritanam fol. 45 VIII.
— — κατὰ μεθυόντων qu. 19, 18.
— — ὅτε Εὐτρόπιος ἀπεσπάσθη, fol. 25.
— — ὅτι βασις δὲν ἔδικά μονογ/ qu. 56, 2.
— — περὶ παλαιᾶ σκοτεινὰς ἀναγινώσκειν τὰς γραφὰς qu. 46 Lib. II cp. 39.
— — περὶ ἑβδόμου ψαλμοῦ Λόρασι qu. 46 Lib. I cp. 34.
— — περὶ εὐχῆς qu. 56, 1.
— — — περὶ εὐχῆς καὶ νηστείας qu. 22, 10.
— — περὶ τῆς καταβάσεως τοῦ κυρίου qu. 16, 21.
— — περὶ τῆς σταυρικῆς κυριακῆς qu. 19, 9.
— — — περὶ μετανοίας qu. 22, 20

Digitized by Google

Ioannis Chrysostomi homilia περὶ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης qu. 19. 10. qu. 29. 14.
— — — περὶ νηστείας καὶ τοῦ μὴ μνησικακεῖν qu. 29. 15.
— — — περὶ πενήτων fol. 25.
— — — περὶ σωτηρίας ψυχῆς qu. 29. 17.
— — — περὶ ψευδοπροφητῶν qu. 19. 16.
— — — πῶς ἀπὸ τῆς Βηθλεὲμ κ. τ. λ. fol. 44. 1. 6.
— — — ψηφίσεις τοῖς καθόλους fol. 25.
— — Homiliae in epistolam ad Hebraeos Ham. 355.
— — — in Evangelium Ioannis fol. 43 IV, qu. 60 II.
— — — in Evangelium Matthaei fol. 41. qu. 19. 20.
— — — in Genesim fol. 45. 1.
— — — VI in Judaeos Ham. 354.
— — Laudatio in apostolos Petrum et Paulum qu. 60 V, 6.
— — Libri de sacerdotio ham. 354.
— — Liturgia qu. 17. qu. 33. qu. 35*, qu. 45. qu. 48. qu. 53.
— — Excerpta qu. 19, 33. qu. 24, 2; 5. qu. 46 Lib. I ep. 71—73. qu. 68, 5.
Ioannis Cladae ποίημα χερουβικὸν oct. 10.
Ioannes Climacus (Excerpta) qu. 24, 2. qu. 68, 1.
Ioannis Colobi Vita Paisii qu. 19, 1.
Ioannis Cucuzelis ποίημα χερουβικὸν oct. 10.
Ioannis Damasceni homilia εἰς τὴν κοίμησιν τῆς θεοτόκου fol. 44 II, 19.
— — κανόνες παρακλητικοὶ τῆς θεοτόκου oct. 5.
— — περὶ τοῦ ἁγράντου σώματος οὗ μεταλημβάνομεν qu. 24, 4.
— — στιχηρὰ ἀναστάσιμα fol. 49, 5.
Ioannis Euchaitensis precatio pro Platone et Plutarcho qu. 5, 19.
Ioannis Geometrae Epigrammata et hymni qu. 2, 5.
— — hymni in Deiparam qu. 2, 6.
Ioannis Jejunatoris Canones qu. 30, qu. 46 Lib. II ep. 6; 13; 38; 39; Lib. IV ep. 29.
Ioannis Malalae excerpta de insidiis oct. 6.
Ioannis (Meiurgi) ποίημα χερουβικὸν oct. 10.
Ioannis Pediasimi versus de XII Herculis laboribus qu. 9, 2.
Ioannis Rhyzani Notarii versio oraculorum Theophili Presbyteri fol. 62.
Ioannes Trapezuntinus metropolites moritur 10. Mart. 1689 qu. 46 fin.
Ioannis Tzetzis Chiliades (Fragm.) Diez C. qu. 18.
Ioannis Zachariae Actuarii Methodus medendi Lib. I et II fol. 30, 99.
— — — περὶ τῶν κατὰ τὴν μήτραν παθῶν (Fragm.) fol. 30, 47.
— — — De urinis libri VII fol. 7.
Ioannis Zonarae Commentarius in Canones conciliorum et patrum fol. 54.
Joasaph ποίημα χερουβικὸν oct. 10.
Josephi Bryennii homiliae tres qu. 19, 12—14.
Josephi (Flavii) Antiquitates fol. 27.
— — ἐκλογαὶ εἰς τοὺς μακκαβαίους fol. 17, 6.
— — Excerpta fol. 6.
Josephi (Hymnographi) στιχηρὰ fol. 49, 3.
Irenes (matris S. Basilii) προσευχή qu. 46 Lib. I ep. 35.
Isaacus Monachus (Excerpta) qu. 19, 33. qu. 68, 1.
Isidorus (Excerpta) qu. 24, 2. qu. 68, 1.
Justinianus imp. (Excerpta) fol. 28, 4.
Leo sacerdos ecclesiae S. Virginis Seboriatissae prope Leucosiam fol. 51 in subscript.
Leonis V imp. Sapientis Novellae constitutiones qu. 46 Lib. IV ep. 19; 61; 64; 71; 76; 82; 86; 89; 94; 96.
— — διατάξεως ἔτους ἕγδοον τάξεως οἰκόνομοι τῶν ἐκκλησιῶν fol. 28, 8.
— — Oracula fol. 62.
— — Seismologion qu. 16, 28.
— — στιχηρὰ ἑωθινὰ fol. 49, 4. oct. 10.
— — Tactica fol. 22.
Leontii Vita Ioannis Eleemosynarii fol. 67, 1.
Lexicon τῶν ἁβ' γραμμάτων qu. 13, 1; 2.
— — τῶν διπλολέξεων qu. 13, 6.
— — τῆς παλαιᾶς qu. 13, 5.
— — περὶ πνευμάτων qu. 25*, 2.
— — τοῦ ψαλτῆρος qu. 13, 4.
— — λέξεις τῶν ψαλμῶν aliorumque librorum sacrorum qu. 62, 2.
Libanii epistolae qu. 3, 1.
— — ὑποτολμαῖοι χαρακτῆρες qu. 9, 4.
Liturgici libri: fol. 48 III, fol. 48 VI, qu. 4, qu. 12 (Fragm.), qu. 13, 12, qu. 17, qu. 33, qu. 45, qu. 54, qu. 60 V, 4, oct. 11, 4.
Luciani opusculorum fragmenta qu. 18.

Digitized by Google

Macarii homiliae et epistulae fol. 16.
— διήγησις περὶ μνημάτων qu. 16, 6.
— περὶ ἀπουταγῆς βίου qu. 46 Lib. V cp. 158.
— Visio de animis hominum qu. 46 Lib. I cp. 22.
— Excerpta qu. 16, 18. qu. 19, 33. qu. 24, 2.
Magistriani opusculum de cura leprosorum fol. 39, 33.
Malalas: v. Ioannes Malalas.
Malaxus: v. Manuel Malaxus.
Manuelis ποίημα χερουβικόν oct. 10.
Manuelis Chrysolorae erotemata qu. 28.
— grammatica Ham. 159. Ham. 153.
Manuelis Malaxi Nomocanon qu. 30.
Manuelis Moschopuli Scholia in Philostratum qu. 25b.
Marcelli Sidetae ἰατρικὰ περὶ ἑρπήτων qu. 2, 3.
— — περὶ σφυγμῶν fol. 39, 35.
Marcus Monachus (Excerpta) qu. 19, 33.
Marini, Alberti, Chii τρόπου τῆς προσευχῆς oct. 1, 1.
Marmor Parium qu. 10.
Martyrologia: v. Vitae sanctorum.
Matthaei Blastaris Syntagma fol. 19.
— Excerpta qu. 46 Lib. IV cp. 18; 49; 101; 105.
Matthaei Cantacuzeni opuscula qu. 63, 10—12.
Maximus Confessor (Excerpta) qu. 24, 2. qu. 46 Lib. I cp. 64.
Maximi Peloponnesii homiliae (κυριακοδρόμιον) fol. 15.
Maximi Planudis Scholia in Diophantum qu. 33.
— — Carmen. Ham. 555, 6.
Medica varia qu. 5, 10 seqq.; qu. 13, 8; 9. qu. 16, 30; 31.
Meletii στίχοι qu. 46 Lib. V cp. 159.
Meletii opusculum de natura hominis qu. 5, 9.
Meletius Pigas patriarcha Alexandrinus fol. 15.
Menaea: Ianuarii et Februarii fol. 42 IV.
a Februario ad Maium Sacha 129.
a Martio ad Maium qu. 66.
Aprilis fol. 47, fol. 48 V.
Aprilis et Maii fol. 56.
Maii Ham. 468.
a Septembre ad Februarium fol. 46.
Octobris et Novembris (Fragm.) qu. 34.
Novembris Ham. 468.
Novembris et Decembris qu. 62.
Decembris fol. 21.
Excerptum qu. 60 V, 9.
Methodii Patarorum episcopi homilia in ramos palmarum qu. 19, 17.
Methodii patriarchae περὶ ἐπιστρεφόντων πρὸς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν qu. 46 Lib. I cp. 39.
Metrica: qu. 9, 7. qu. 35c, 3.
Metrologica: fol. 37, 3; 4. qu. 23, 24.
Michaelis Ephesii commentarius in Aristotelis Ethica Nicomachea fol. 58. fol. 59.
Michaelis Plochiri Drama qu. 2, 2.
Michaelis Pselli de diaeta fol. 39, 33.
— — περὶ ῥητορικῆς Ham. 555, 2.
— — περὶ τῶν τεσσάρων μαθημάτων Ham. 555, 4.
Michaelis Syncelli περὶ συντάξεως oct. 15, 1.
Moschionis opusculum de mulierum passionibus (varr. lectt.) fol. 39, 24.
Moschopulus: v. Manuel Moschopulus.

Nectarii patr. Cpolitani enarratio de festo S. Theodori fol. 43 II, 10.
Nicephori τέχνη συγχωρητική, qu. 30.
Nicephori Blemmidae Vita S. Pauli in Latro Ham. 617, 15.
Nicephori Callisti Xanthopuli ἐρωτήσεις εἰς τοὺς τῆς ἐκκλησίας ἀναβαθμούς qu. 63, 7.
Nicephori patr. Cpolitani Canones qu. 46 Lib. II cp. 14; 84. Lib. IV cp. 92.
Nicephori tiregorae opuscula Ham. 453.
Nicephori Magistri vita S. Symeonis Junioris fol. 17, 1.
Nicephori Monachi περὶ ψυλακῆς καρδίας (Exc.) qu. 19, 33.
Nicetae libellus de cognominibus deorum qu. 9, 6.
Nicolai patr. Cpolitani ποίημα πρὸς τὸν πρῶτον τοῦ ὄρους qu. 46 Lib. V cp. 115.
— interrogatio ad eum directa qu. 46 Lib. IV cp. 46.
Nicon is Pandectes qu. 24, 1.
Nili εἰς τὴν ἀνάληψιν τῶν ἐν Σινᾷ ὁσίων πατέρων fol. 42, 3.
— παραίνεσις πρὸς μονάζοντας qu. 19, 38.
— περὶ ἀκτημοσύνης (Exc.) qu. 66, 4.
— περὶ τοῦ μὴ πεποιθέναι ἐπ' ἀνθρώποις qu. 46 Lib. I cp. 64.
— περὶ προσευχῆς qu. 19, 37.
— Excerpta qu. 24, 2; 5. qu. 66, 7.
Nonni Dionysiaca Ham. 455.
Notitia episcopatuum (Fragm.) qu. 5, 6; 7.

Octoëchos fol. 50, qu. 6 (Fragm.). Ham. 330.
Officia ecclesiastica qu. 5, 5.
Olympiodori philosophi paraphrasis Aristotelis Ethicorum Nicomacheorum fol. 58.
Olympites sacerdos ecclesiae S. Virginis Seburiatissae prope Leucosiam fol. 51 in subscript.
Oracula: qu. 46 fin.
De urbe Constantinopoli fol. 62.
Oribasii συναγωγαὶ ἰατρικαὶ (Fragm.) fol. 36.

Digitized by Google

Oribasii siusdem operis Libri IV. VI. IX. XIV. fol. 30, 31.
— synopseos librorum I et IV Fragm. Libri V—IX. fol. 30, 32.
— Excerpta fol. 30, 16.
Origenes (Excerpta in Catena) fol. 4.
Orneosophium fol. 5, 9.
Orphei libellus de lapidibus fol. 30, 33.

Pachymeres: v. Georgius Pachymeres.
Palaephati liber de incredibilibus qu. 9, 4.
Palamas: v. Gregorius Palamas.
Palladii historia Lausiaca (Exc.) qu. 1, 6, qu. 24, 5.
Pamphili episcopi ἐρώτησις πρὸς τὸν μητροπολίτην Ἡρακλείας Νικήτην qu. 46 Lib. IV cp. 51.
Pappi Alexandrini collectiones mathematicae qu. 27.
Papyri: fol. 39, fol. 33, qu. 35.
Pauli Aeginetae περὶ διαφορᾶς καὶ αἰτίας νοσημάτων (varr. lectt.) fol. 30, 28.
Pauli Nicaeni βιβλίον ἰατρικὸν fol. 30, 18; 19.
Pauli Silentiarii εἰς τὰ ἐν Ἠθίοις θερμὰ ἡμιάμβια qu. 2, 4.
Pedlasimus: v. Ioannes Pediasimus.
Petri Alexandrini Canones fol. 54.
— — Excerpta qu. 24, 5.
Petri Damasceni ὅτι ἵππα ἄρτεσθαι τῆς ἀρετῆς qu. 19, 29.
— — capita ascetica qu. 38, 8.
Petri Monachi ἐρώτησις πρὸς τὸν πάπαν Ῥώμης Γρηγόριον qu. 46 Lib. IV cp. 58.
Petrus Voïvoda Moldobiachias qu. 30.
Philonis Byzantii βαλιστικῶν λόγος ε' καὶ ς' qu. 7, 1.
Philosophica varia qu. 46 Lib. V cp. 163 sqq.
Compendium dialectices Ham. 555, 1.
Compendium artis logicae qu. 18.
παραγγελίαι νουθετικαὶ διαφόρων τεχνῶν oct. 11, 5.
περὶ τὰς ἁρμὰς τοῦ κόσμου καὶ τῶν δ' στοιχείων qu. 50, 4.
Philostrati Imagines fol. 11.
Philothei monachi capita περὶ νήψεως καὶ ἀρετῆς qu. 19, 32.
— — περὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ κυρίου qu. 19, 35.
Photii patriarchae παροίνεσις fol. 18.
Physiologus (Excerpta) qu. 46 Lib. V cp. 120 sqq.
Pilati epistola ad Tiberium imp. qu. 46 Lib. II cp. 60.
Pisidas: v. Georgius Pisides.
Planudes: v. Maximus Planudes.
Plochirus: v. Michael Plochirus.
Plotini Enneades qu. 73.
Plutarchi de discernando adulatore qu. 15, 1.
— Consolatio ad Apollonium oct. 15, 2.
Plutarchi de garrulitate oct. 15, 4.
— de capiunda ex inimicis utilitate oct. 15, 3.
Porphyrii εἰσαγωγή qu. 73, 1.
— περὶ τοῦ πλωτίνου βίου qu. 73.
Precationes variae qu. 4, qu. 5, 14; 16, qu. 10, 26; 36, qu. 46 Lib. II cp. 66 sqq., qu. 60 V. 2.
Prochori acta S. Ioannis apostoli fol. 43 I, 4, fol. 57, 9.
Prodromus: v. Theodorus Prodromus.
Promotus: v. Aelius Promotus.
Προσκυνητάριον τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ oct. 14.
Psalmi (Catena in psalmos) fol. 4.
Psellus: v. Michael Psellus.
Pyropuli libellus de ponderibus fol. 30, 33.
Pythagorae κανόνες τῶν γρυσῶν ἐπῶν qu. 9, 12.

Rhetoricae artis compendium qu. 63, 2
Rhyannus: v. Ioannes Rhyannus.
Rufus Ephesius (Excerpta) fol. 30, 16.

Scaligeri versio distichorum Catonis fol. 9.
Scholia luridica fol. 28, 5.
— in Gregorii Nazianseni orationes qu. 46 Lib. V cp. 178 sqq.
Sebastus professor musei Bucurestani qu. 15.
Seth: v. Symeon Seth.
Severianus Gabalorum episcopus: Excerpta in Catena fol. 4.
Sexti Empirici libri adversus mathematicos fol. 29.
Silentiarius: v. Paulus Silentiarius.
Silvester patriarcha Antiochenus a. 1736 fol. 45, 1.
Sisinii patr. Cpolitani Canon qu. 46 Lib. II cp. 56.
Spantones professor Constantinopolitanus qu. 15.
Specimina scripturae manuscriptorum Graecorum Diea C. qu. 36.
Stephani Athenlensis φαρμάκων ἐμπειρία κατὰ ἀλφάβητον (Exc.) fol. 30, 25.
Stephanites et Ichnelates qu. 63, 14.
Sugdures: v. Georgius Sugdures.
Suidas: Observationes in editionem Kusteri fol. 30, 40.
Symeonis Seth de alimentorum facultatibus fol. 30, 20 (varr. lectt.) fol. 30, 25; 26.
— — Lexicon botanicum fol. 30, 27; 33.
— — de nrinis fol. 30, 38.
Symeonis Thaumaturgi ἐκ τῆς διδασκαλίας qu. 46 Lib. V cp. 161.
— Fragmenta ascetica qu. 19, 38.
Syncellus: v. Michael Syncellus.
Synesii epistolae qu. 3, 2.
Synopsis Basilicorum fol. 26.

Digitized by Google

Theodoratus (Excerpta in lexico de spiritibus) qu. 25c, 2.
Theodoreti Cyrensis Commentarius in psalmos qu. 38.
— — Excerpta qu. 24, 5.
— — — in Catena in psalmos fol. 4.
Theodori στιχηρὰ τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς fol. 49, 3.
Theodori Bestae laudatio S. Euphemiae fol. 41, 13.
Theodorus Contart...: οἰκοδεσπότης vici Seburis prope Leucosiam fol. 51 in subscript.
Theodorus Edessenus (Excerpta) qu. 68, 5.
Theodori Gazae versio Ciceronis de senectute oct. 15, 5.
Theodori Iconiensis Martyrium Cyrici et Julittae Ham. 355.
Theodori Prodromi τετράστιχα ἐπιθέντα ἐν τῇ παλαιᾷ γραφῇ qu. 46 Lib. I cp. 61, qu. 63, 13.
Theodosii Alexandrini ἐρωτήματα oct. 16, 2.
Theodosii Tripolitae de diebus et noctibus libri II fol. 60.
Theoduli (i. e. Hesychii ad Theodulam) λόγος περὶ νήψεως καὶ ἀρετῆς qu. 19, 33.
Theologica qu. 5, 19, qu. 13, 7, qu. 46, qu. 63, 13, oct. 1, 13.
Ascetica varia qu. 19, 33 sqq.
Homiliae: fol. 40, qu. 19, qu. 23, 5, qu. 25d, qu. 60 III; IV; V, 1, oct. 1, 3—12; 14.
Homilia in caput S. Ioannis Baptistae qu. 23, 2
— in catenam S. Petri fol. 42, 5.
— in S. crucem qu. 29, 4.
— in vestem S. Virginis fol. 41, 3.
— πάτερ εἰ δυνατόν παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο fol. 44 II, 1.
Quaestiones et responsiones oct. 11, 2.
περὶ τοῦ πῶς δεῖ ὁμιλεῖν ἐγγράφειν qu. 93, 9.
Theophilus Alexandrinus (Excerpta) qu. 24, 5.
Theophili Antecessoris paraphrasis Institutionum qu. 28a, qu. 28b.
Theophili Corydalei εἰς φιλοσοφίαν προδοκήσεις qu. 14, qu. 15.
Theophili presbyteri Romani orscula fol. 62.
Theophili protospatharii ἐξήγησις εἰς τοὺς ἑκκαιδέκατους ἀφορισμούς fol. 30, 27.
Thucydidis Historiae qu. 71, qu. 71a (varr. lectt.) Ham. 634.
Timotheus Alexandrinus (Excerpta) qu. 24, 5.
Triodion fol. 9, qu. 54 (Exc.)
Tryphonis περὶ τρόπων (Exc.) qu. 25c, 3.
— Excerpta in lexico de spiritibus qu. 25c, 2.
Tzetzes: v. Ioannes Tzetzes.

Vitae et Martyria Sanctorum:
Alexii qu. 10, 2, qu. 22, 12.
Ambrosii Mediolanensis epi. fol. 44 I, 1.
Anargyrorum Cosmae et Damiani fol. 44 IV, 2.
Anargyrorum Cyri et Ioannis Ham. 634, 11.
Anastasiae fol. 43 III, 6, Ham. 617, 8.
Anastasii Persae fol. 42, 10. Ham. 634, 4.
Anatolii patr. Cpolitani fol. 41, 21.
Artemii fol. 43 I, 9.
Athanasii fol. 43, 7, Ham. 634, 1.
Barbarae fol. 43 II, 3.
Bonifacii Romani fol. 43 III, 3, Ham. 617, 4.
Callinici fol. 17, 4.
Cyrici et Julittae fol. 41, 19.
Clementis Ancyrani fol. 42, 11. Ham. 634, 5.
Clementis Romani qu. 56, 3; 6.
Cypriani et Justinae fol. 43 I, 5.
Dadae Gobdelaae et Candoae qu. 16, 19.
Danielis prophetae fol. 43 III, 1. Ham. 617, 3.
Danielis Stylitae fol. 44 I, 3.
David Thessalonicensis fol. 57, 2.
Demetrii fol. 44 IV, 1.
Eleutherii Ham. 617, 2.
Ephraemi Syri Ham. 634, 10
Eudocimi fol. 17, 5, fol. 41, 31.
Eugeniae fol. 44 III, 4. Ham. 617, 10.
Eusebia v. Xene.
Eustathii et socc. fol. 43 I, 2.
Eustratii Auxentii et socc. fol. 43 II, 6, fol. 44 I, 5.
Euthymii patriarchae Cpolitani fol. 55, 1.
Euthymii Hierosolymitani fol. 43, 8, qu. 24, 2 (Exc.), Ham. 634, 2.
Georgii fol. 44 II, 7, fol. 45 IV, 2, qu. 65.
Gregorii Theologi fol. 42, 13, Ham. 634, 7.
Guriae et Samonae fol. 43 II, 2.
Hermylae et Stratonici fol. 42, 2.
Hypatii Gangrensis qu. 16, 24.
Ignatii fol. 43 III, 4, Ham. 617, 6.
Indes et Domnae fol. 44 III, 1, Ham. 617, 12.
Ioannis Apostoli qu. 65.
Ioannis Baptistae (inventio reliquiarum) qu. 66.
Ioannis Calybitae fol. 42, 4, qu. 16, 3.
Ioannis Chrysostomi qu. 65. Translatio reliquiarum Ham. 634, 9.
Julianae fol. 43 III, 5, Ham. 617, 7.
Marcelli Acoemet. abbatis fol. 44 III, 2, Ham. 617, 13.
Marci Atheniensis qu. 19, 19, qu. 68, 2.
Mariae Aegyptiacae fol. 45 IV, 1; V, 1, qu. 22, 23.
Mariae quae et Marinus vocatur qu. 16, 10.
Mariae Virginis fol. 17, 7. Miraculum in festo τοῦ ἁγιάσματος fol. 44 IV, 3.

Digitized by Google

Vitae et Martyria Sanctorum:
Marinae fol. 41, 99.
X Martyrum in Creta Ham. 617, 9.
XL Martyrum Sebastenorum fol. 45 V. 2.
Melanes fol. 44 III. 3. Ham. 617, 14.
Menae fol. 43 II. 1. fol. 44 I. 2. qu. 85.
Mercurii qu. 16, 16.
Nicetae qu. 16, 4.
Nicolai Myrorum epi. fol. 40 1. fol. 43 II. 4: 5. qu. 16, 8; 9.
Nicolai Stratelatis qu. 16, 13.
Panteleemonis fol. 17, 3. fol. 44 II. 2. qu. 16, 25.
Pauli in Latro Ham. 617, 15.
Pauli Thebani fol. 43 II. 11.
Philareti qu. 16, 35.
Photices qu. 16, 20.
Polyeucti fol. 43 II. 14.
Probi et Tarachi fol. 43 1, 8.
Procopii fol. 17, 2. fol. 41, 10. fol. 44 II. 8.
Sebastiani fol. 43 III. 2. Ham. 617, 5.
Sergii et Bacchi fol. 43 I. 7.
Silvestri fol. 31.

Vitae et Martyria Sanctorum:
Spyridonis fol. 44 I. 4.
Symeonis Thaumaturgi qu. 24, 2 (Exc.)
Tisiae qu. 22, 7.
Theclae fol. 43 I. 3.
Theodori Grapti et Theophanis Ham. 617, 11.
Theodosii coenobiarchae fol. 43, 1.
Thomae apostoli fol. 43 I. 6. qu. 16, 26.
Thyrsi et sociorum Ham. 617, 1.
Timothei apostoli fol. 43, 9. Ham. 684, 3.
Xenes fol. 43, 12. Ham. 684, 6.
Xenophontis Ham. 684, 8.
Zosimi qu. 22, 11.

Xenophontis Cyropaedia qu. 52.
Xenophontis Eremitae λόγος qu. 16, 23.

Zigabenus: v. Euthymius Zigabenus.
Zonaras: v. Ioannes Zonaras.
Zosimae Abbatis ἐκ τῶν διδασκαλιῶν qu. 16, 40.
— λόγος qu. 16, 28.
Zotus Tzetzaratus gener Petri Voivodae Moldoblachiae:
Eius imago qu. 30.

Nomina librariorum.

Albertus Marinus oct. 1.
Antonius Episcopopnius Protopsaltes qu. 26.
Behr, Joh. Henr. Nic. 218.
Bernard fol. 39, 34; 36.
Callioicus monachus qu. 23.
Cario, Aug. Theod. qu 28ᵇ, qu. 28ᵇ.
Churmuzis(?) qu. 16.
Ehinger, Elias fol. 4.
Forsterus, J. R. qu. 10.
Frans, Io. Geo. Frid. fol. 38. fol. 39. 41.
Geppert, C. E. oct. 6.
Graff, E. G. fol. 23.
Heitz, Aemil. qu. 70.
Hilarion (saec. XII) qu. 55.
Hilarion monachus (saec. XVI)? qu. 69.
Jacobi, Car. Gust. Jac. qu. 38, qu. 33.
Jacobs, Frider. qu. 50.
Ioannes Monachus Ham. 354.
Joasaph Monachus qu. 51, qu. 56. 5.
Jonas Monachus Ham. 537.
Joseph Diaconus qu. 43.
Magoos Monachus Ham. 552.
Manuel θύτης qu. 5. 4.
Marcus Monachus oct. 3.
Martin, Frid. qu. 71ᵃ.
Mencken, Io. Burchardus Diez C. qu. 36.
Michael Apostolis qu. 71, qu. 72.
Nicolaus(?) Ham. 246.
Sack, Comes de fol. 24.
Scaliger, Josephus fol. 9.
Seraphim Thasius qu. 15.
Theodorus Ptilcologus qu. 21.
Thomas Diaconus fol. 51.
Uhden fol. 20.
Weigel, Car. fol. 38. 39.
Wernsdorf, Gottl. qu. 31.
Zacharias a Lingenthal qu. 42.

Digitized by Google

Nomina possessorum.

Albertus Senior Marchio Brandenburgensis fol. 5.
Alexander (Benedetti?) qu. 79.
Athanasius Tsangaropulus fol. 48 I.
Balsarini Abbas Ham. 453.
Barbarus, Ermolaus qu. 79.
Behr, Io. Henr. Nic. 218.
Benzel, Ericus Diex A. duod. 10.
Benzelstierna, Laurentius Diex A. duod. 10.
Bibliotheca ecclesiae Sti Sepulchri Cpolitanae fol. 26.
— Minutoli Tegrimi fol. 48.
— patriarchatus Alexandrini oct. 5.
— universitatis Berolinensis qu. 71. qu. 71a.
Brugsch, Henr. qu. 35. qu. 36. qu. 47—49.
Collegium soc. Jesu Ciaromontanum Parisiis fol. 37.
— — — Molshemii fol. 29.
Donaverus, Chph. Sigism. fol. 4.
Ecclesia S. Virginis Seburiatiscae prope Leucosiam fol. 51.
— S. Virginis τῆς κοιμήσεως (prope Calavryta?) qu. 66.
Forsterus, J. R. qu. 10.
Georgius Κρὸ̃ Ham. 466.
Gerasimus Monachus (?) fol. 45 V.
Graff, E. G. fol. 93.
Hedio, Andreas fol. 19.
Heitz, Aemil. qu. 70.
Hercher, Rud. qu. 50.
Hippolytus episc. Methymnae qu. 1. 6.
Hopf, Car. fol. 40.
Hypselas, Petrus qu. 79.
Jacobi, Car. Gust. Jac. qu. 33. qu. 33.
Jacobs, Frider. qu. 50.
Icilius, Quintus fol. 6. qu. 7.
Jeremias (Sinaita?) oct. 10.
Ioannes Chrysochous Trapezuntius fol. 15.
Junglas, Petrus qu. 30.
Keckermann, Barthol. qu. 3.
Knobelsdorff, Barode fol. 15, fol. 16 (?), fol. 17, fol. 18 (?), qu. 13—16, 17 (?), 18, 19 (?), 20, 21, 22 (?), 24 (?), oct. 1.
Leunclavius, Ioannes fol. 19.
Lilius, Barthol. Ham. 625.
Mansoni, Jac. fol. 62, qu. 73. oct. 15.
Martelaus, Nic. fol. 40.
Martin, Frid. qu. 71. qu. 71a.
Meerman, Ger. fol. 37.
Mencken, Io. Burchard. Diex C. qu. 35.
Methodius episcopus Lititzae fol. 15.
Metrophanes Monachus oct. 5.
Meyer, Phil. qu. 68. qu. 69. oct. 10. oct. 11. oct. 13
Minutoli, L. B. de qu. 39.
Mommsen, Theodorus oct. 6.
Monasterium S. Ambrosii Mediolani Ham. 552.
— in monte Atho fol. 25. fol. 26. fol. 27.
— Dér-Ela'tijje Sachau 190.
— in lacu Egerdir Pisidiae fol. 43—50. fol. 55.
— S. Georgii κεφαλοχωρίου prope Trapezuntem qu. 46.
— Meteora prope Tricala qu. 67.
— S. Michaelis prope Venetias qu. 79. Ham. 41. 270. 330. 354. 512. 537. 555.
— τῆς ὁδηγητρίας τοῦ Βενερέτου Ham. 466
— in monte Sinai fol. 29—33. fol. 35. fol 36. qu. 43—45. qu. 47—49. oct. 2—5. oct. 10.
— S. Virginis τιμωμένης ὁδηγοῦσης(?) qu. 58.
— λεγομένης πυλιωτίσσης qu. 61 (?). qu. 56.
Nanoglis (Trapezuntius?) qu. 46.
Nansius, Franc. qu. 3.
Nicephorus Presbyter qu. 47.

Digitized by Google

Nicolaus Monachus fol. 45 V.
Niebuhr fol. 24.
Pistorius fol. 22.
Putean. filii fol. 9.
Ravius. Chrn. fol. 1. fol. 9. qu. 1. qu. 5. qu. 6. qu. 8. qu. 9. qu. 23(?). qu. 25.
Reloff. Frid. Jac. fol. 4. fol. 12. qu. 4.
Rohlf. Frid. Guil. Nic. 218.
Rulle Io. qu. 3.
Rutl. Comes de fol. 24.
Scaliger, Josephus fol. 9.
Sempronius oct. 15.
Sunderland, Dux de fol. 50. fol. 57.
Sussex, Dux de fol. 22.
Tzangaropulus, Athanasius fol. 48 I.
Tzorsus Lector qu. 30.
Uhden fol. 20.
Weigel. Car. fol. 27—30.
Wernsdorf, Gottl. qu. 31.
Zachariae a Lingenthal fol. 26. qu. 42. qu. 46.

BIBLIOTH. VIRORUM DOCTORUM

Druck von A. Hopfer, Burg bei Magdeburg.

Digitized by Google

Digitized by Google

Verlag von A. ASHER & Cie in Berlin W.
Unter den Linden 13.

Die Handschriften-Verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin.

Bis jetzt erschienen:

Erster Band: Verzeichniss der Sanskrit-Handschriften von A. Weber. Band I. XVIII und 261 Seiten, mit 6 Tafeln. gr. 4°. 1853. cart. ℳ 20

Zweiter Band: Verzeichniss der Hebräischen Handschriften von M. Steinschneider. VIII und 149 Seiten, mit 3 Tafeln. gr. 4°. 1859. cart. ℳ 12

Dritter Band: Verzeichniss der Altpersischen Handschriften von A. Jaquet. VIII und 48 Seiten, mit 1 Tafel. gr. 4°. 1870. cart. ℳ 3

Vierter Band: Verzeichniss der Persischen Handschriften von Wilhelm Pertsch. XVI und 1373 Seiten. gr. 4°. 1888. cart. ℳ 60

Fünfter Band, 1. Abtheilung: Verzeichniss der Sanskrit- und Prâkrit-Handschriften von A. Weber. Band II Abth. 1. VIII und Seite 1–352. gr. 4°. 1886. cart. ℳ 16

Fünfter Band, 2. Abtheilung: Verzeichniss der Sanskrit- und Prâkrit-Handschriften von A. Weber. Band II Abth. 2. IX. X und Seite 353–827. gr. 4°. 1886. cart. ℳ 44

Fünfter Band, 3. Abtheilung: Verzeichniss der Sanskrit- und Prâkrit-Handschriften von A. Weber. Band II Abth. 3. XXVII und Seite 829–1387, mit 3 Tafeln. gr. 4°. 1892. cart. ℳ 52

Sechster Band: Verzeichniss der Türkischen Handschriften von Wilhelm Pertsch. XI und 461 Seiten. gr. 4°. 1889. cart. ℳ 40

Siebenter Band: Verzeichniss der Arabischen Handschriften von W. Ahlwardt. Band I. XVIII und 418 Seiten. gr. 4°. 1887. cart. ℳ 36

Achter Band: Verzeichniss der Arabischen Handschriften von W. Ahlwardt. Band II. VI und 606 Seiten. gr. 4°. 1888. cart. ℳ 36

Neunter Band: Verzeichniss der Arabischen Handschriften von W. Ahlwardt. Band III. VI und 628 Seiten. gr. 4°. 1891. cart. ℳ 28

Zehnter Band: Verzeichniss der Armenischen Handschriften von N. Acharéan. VIII und 89 Seiten, mit 6 Tafeln. gr. 4°. 1888. cart. ℳ 6

Elfter Band: Verzeichniss der Lateinischen Handschriften von A. Rose. Band I. XXIII und 519 Seiten. gr. 4°. 1893. cart. ℳ 20

Zwölfter Band: Verzeichniss der Arabischen Handschriften von W. Ahlwardt. Band IV. IV und 561 Seiten. gr. 4°. 1890. cart. ℳ 30

Dreizehnter Band: Verzeichniss der Arabischen Handschriften von W. Ahlwardt. Band V. IV und 543 Seiten. gr. 4°. 1891. cart. ℳ 30

Vierzehnter Band: Verzeichniss der Arabischen Handschriften von W. Ahlwardt. Band VI. IV und 456 Seiten. gr. 4°. 1892. cart. ℳ 28

Fünfzehnter Band: Verzeichniss der Arabischen Handschriften von W. Ahlwardt. Band VII. IV und 504 Seiten. gr. 4°. 1893. cart. ℳ 32

Sechzehnter Band: Verzeichniss der Arabischen Handschriften von W. Ahlwardt. Band VIII. VI und 464 Seiten. gr. 4°. 1894. cart. ℳ 30